

Π.Μ.Σ.: ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ

ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ: ΔΙΓΛΩΣΣΗ ΕΙΔΙΚΗ ΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Διπλωματική εργασία

**«Καταγραφή των απόψεων των εκπαιδευτικών Πρωτοβάθμιας και
Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, για την αξιοποίηση της
διαφοροποιημένης διδασκαλίας, σε πολυπολιτισμικές τάξεις με
μαθητές με μαθησιακές δυσκολίες»**

της

Τατσιώκα Μαρίας

Επιβλέπουσα Καθηγήτρια: Γρίβα Ελένη, Αναπληρώτρια

Καθηγήτρια ΠΔΜ

Εξεταστές: Στάμου Αναστασία, Επίκουρη Καθηγήτρια ΠΔΜ

Αλευριάδου Αναστασία, Αναπληρώτρια

Καθηγήτρια ΠΔΜ

Φλώρινα, Σεπτέμβριος 2016

Ευχαριστίες

Θα ήθελα να εκφράσω τις ευχαριστίες μου και την ιδιαίτερη ευγνωμοσύνη μου και στα τρία μέλη της επιτροπής εποπτείας μου για την πολύτιμη βοήθειά τους, το ενδιαφέρον τους αλλά και για το χρόνο που διέθεσαν για τη διεκπεραίωση της μεταπτυχιακής εργασίας αυτής. Θερμά ευχαριστώ λοιπόν την κ. Αλευριάδου Αναστασία και την κ. Στάμου Αναστασία, για τη συνεργασία και για την πολύτιμη βοήθειά τους.

Ιδιαίτερες ευχαριστίες όμως και τη βαθύτατη ευγνωμοσύνη μου θα ήθελα να απευθύνω στην κ. Γρίβα Ελένη για την καθοδήγηση, την υποστήριξη, την κατανόηση το ενδιαφέρον και τον χρόνο που αφιέρωσε. Την ευχαριστώ και για όλες εκείνες τις ευκαιρίες που μου παρείχε για δημιουργική συνεργασία μαζί της και μάθηση, αλλά και για τη συμβολή της τόσο στο ερευνητικό κομμάτι, όσο και στη συγγραφή αυτού του έργου.

Τέλος θα ήθελα να ευχαριστήσω όλους εκείνους τους διευθυντές που με δέχτηκαν στο σχολείο τους και με τις ενέργειες τους διευκόλυναν το έργο μου, αλλά και τους εκπαιδευτικούς που διέθεσαν τον ελεύθερο χρόνο τους για να βοηθήσουν στην έρευνα.

Copyright © Τατσιώκα Μαρία, 2016.

Με επιφύλαξη παντός δικαιώματος. All rights reserved.

Απαγορεύεται η αντιγραφή, αποθήκευση και διανομή της παρούσας εργασίας, εξ ολοκλήρου ή τμήματος αυτής, για εμπορικό σκοπό. Επιτρέπεται η ανατύπωση, αποθήκευση και διανομή για σκοπό μη κερδοσκοπικό, εκπαιδευτικής ή ερευνητικής φύσης, υπό την προϋπόθεση να αναφέρεται η πηγή προέλευσης και να διατηρείται το παρόν μήνυμα. Ερωτήματα που αφορούν τη χρήση της εργασίας για κερδοσκοπικό σκοπό πρέπει να απευθύνονται προς τον συγγραφέα. Οι απόψεις και τα συμπεράσματα που περιέχονται σε αυτό το έγγραφο εκφράζουν τον συγγραφέα και μόνο.

Όνοματεπώνυμο: Τατσιώκα Μαρία

A.E.M.: 0492

Ηλεκτρονική διεύθυνση: tatsiokamaria@gmail.com

Έτος εισαγωγής: 2014-2015

Κατεύθυνση: Δίγλωσση Ειδική Αγωγή και Εκπαίδευση

Τίτλος διπλωματικής εργασίας:

«Καταγραφή των απόψεων των εκπαιδευτικών Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, για την αξιοποίηση της διαφοροποιημένης διδασκαλίας, σε πολυπολιτισμικές τάξεις με μαθητές με μαθησιακές δυσκολίες»

Δηλώνω υπεύθυνα ότι η παρούσα εργασία δεν αποτελεί προϊόν λογοκλοπής, είναι προϊόν αυστηρά προσωπικής εργασίας, η βιβλιογραφία και οι πηγές που έχω χρησιμοποιήσει, έχουν δηλωθεί κατάλληλα με παραπομπές και αναφορές. Τα σημεία όπου έχω χρησιμοποιήσει ιδέες, κείμενο ή/και πηγές άλλων συγγραφέων, αναφέρονται ευδιάκριτα στο κείμενο με την κατάλληλη παραπομπή και η σχετική αναφορά περιλαμβάνεται στο τμήμα των βιβλιογραφικών αναφορών με πλήρη περιγραφή. Επισημαίνεται πως η συγκεκριμένη επιλογή βοηθά στον περιορισμό της λογοκλοπής διασφαλίζοντας έτσι το/τη συγγραφέα.

Ημερομηνία ...12... - ...08... - 2016...

Ο/Η δηλών/ουσα

Τατσιώκα Μαρία

(ονοματεπώνυμο
φοιτητή/τριας)

Πίνακας περιεχομένων

Περίληψη	1
Abstract	2
Εισαγωγή	3
1. Θεωρητικό υπόβαθρο της διαφοροποιημένης διδασκαλίας	5
1.1. Ενδεικτικοί ορισμοί της διαφοροποιημένης διδασκαλίας.....	5
1.2. Θεωρία της διαφοροποίησης.....	6
1.3. Πεδία διαφοροποίησης.....	7
2. Αποτελεσματικότητα της διαφοροποιημένης διαδικασίας με βάση τα τελευταία ερευνητικά δεδομένα.....	9
3. Διαφοροποίηση της διδασκαλίας και πολύ/διαπολιτισμική εκπαίδευση	12
3.1. Διαπολιτισμική εκπαίδευση και διδασκαλία.....	12
3.2. Αποτελέσματα ερευνών για την διαφοροποιημένη διδασκαλία στις τάξεις με πολιτισμικές διαφορές.....	14
3.3. Αποτελεσματικές στρατηγικές για την εφαρμογή της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης.	15
4. Διαφοροποιημένη διδασκαλία και μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες ή /και αναπηρίες	17
4.1. Δύο θεωρητικά μοντέλα.....	17
4.2. Ομοιότητες διαφοροποίησης της διδασκαλίας και ειδικής αγωγής	18
4.3. Αποτελέσματα ερευνών για την αποτελεσματικότητα της διαφοροποιημένης διδασκαλίας σε μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες ή/και αναπηρίες..	19
5. Ανασκόπηση Ερευνών.....	21
5.1. Ανασκόπηση ερευνών σχετικών με τις στάσεις και τις απόψεις των εκπαιδευτικών για την διαφοροποιημένη διδασκαλία.....	21
5.2. Ανασκόπηση ερευνών σχετικών με τις απόψεις των εκπαιδευτικών για τη συνεκπαίδευση (inclusion).....	27
6. Η Έρευνα.....	31
6.1. Αιτιολόγηση της Έρευνας.....	31
6.2. Σκοπός και Στόχοι της Έρευνας.....	32
6.3. Συμμετέχοντες.....	33
6.4. Ερευνητικά εργαλεία.....	36
6.4.1. Συνέντευξη.....	36
6.4.2. Συλλογή δεδομένων	39
6.4.3. Ανάλυση δεδομένων	41

7. Αποτελέσματα	43
7.1. Αποτελέσματα Συνεντεύξεων των Εκπαιδευτικών	43
7.1.1. Προσδιορισμός της έννοιας «διαφοροποιημένη διδασκαλία».....	44
7.1.2. Σύγχρονες εκπαιδευτικές ανάγκες για διαφοροποίηση	47
7.1.3. Εκπαιδευτικές και διδακτικές πρακτικές σε ετερογενείς τάξεις.....	56
7.1.4. Εφαρμογή πρακτικών διαφοροποιημένης διδασκαλίας.....	65
7.1.5. Προτάσεις σχετικά με ζητήματα της διαφοροποιημένης διδασκαλίας..	79
8. Συζήτηση	88
8.1. Συμπεράσματα ως προς τις στάσεις των εκπαιδευτικών	88
8.2. Περιορισμοί της Έρευνας.....	100
8.3. Προτάσεις για Περαιτέρω Διερεύνηση	102
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	103
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α.....	117
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β	158
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Γ	172

Κατάλογος γραφημάτων

Γράφημα 1. Φύλο των συμμετεχόντων εκπαιδευτικών	33
Γράφημα 2. Μορφωτικό επίπεδο των συμμετεχόντων εκπαιδευτικών.	34
Γράφημα 3. Εκπαιδευτική βαθμίδα στην οποία υπηρετούν οι συμμετέχοντες εκπαιδευτικοί.	34
Γράφημα 4. Ειδικότητα των συμμετεχόντων εκπαιδευτικών.	35
Γράφημα 5. Χρόνια προϋπηρεσίας των συμμετεχόντων εκπαιδευτικών.	35
Γράφημα 6. Επαγγελματική εμπειρία των συμμετεχόντων εκπαιδευτικών σε σχολεία Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης.....	36

Κατάλογος πινάκων

Πίνακας 1. Κατηγοριοποίηση και κωδικοποίηση των συνεντεύξεων - Θεματικός άξονας Α.	46
Πίνακας 2. Κατηγοριοποίηση και κωδικοποίηση των συνεντεύξεων - Θεματικός άξονας Β.....	49
Πίνακας 3. Κατηγοριοποίηση και κωδικοποίηση των συνεντεύξεων - Θεματικός άξονας Γ.	60
Πίνακας 4. Κατηγοριοποίηση και κωδικοποίηση των συνεντεύξεων - Θεματικός άξονας Δ.....	71
Πίνακας 5. Κατηγοριοποίηση και κωδικοποίηση των συνεντεύξεων - Θεματικός άξονας Ε.....	80

Περίληψη

Η παρούσα εργασία εξετάζει τις απόψεις και τις στάσεις εκπαιδευτικών που εργάζονται σε σχολεία Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης της Θεσσαλονίκης σχετικά με τη διαφοροποιημένη διδασκαλία. Ειδικότερα η εργασία στοχεύει: α) στην εξέταση του ορισμού της «έννοιας» διαφοροποιημένη διδασκαλία σύμφωνα με τις απόψεις των εκπαιδευτικών, β) στη διερεύνηση των παραγόντων που ορίζουν την αναγκαιότητα εφαρμογής της διαφοροποιημένης διδασκαλίας στη σύγχρονη σχολική τάξη, γ) στην ανίχνευση πρακτικών/δράσεων, τρόπων, στρατηγικών που ακολουθεί ο ίδιος ο εκπαιδευτικός, ώστε να ανταποκριθεί με επιτυχία στις απαιτήσεις μιας ετερογενούς τάξης, δ) στην αναζήτηση των απόψεων για το πώς ο παράγοντας «γονείς» μπορεί να συμβάλλει στη δημιουργία ενός επιτυχημένου διαφοροποιημένου περιβάλλοντος μάθησης και ε) στην εξερεύνηση των απόψεων των εκπαιδευτικών για τις ανάγκες που υπάρχουν για επιμόρφωση, με στόχο την ουσιαστική αλλαγή του ρόλου τους στην τάξη, για τη δημιουργία ενός αποτελεσματικού περιβάλλοντος μάθησης.

Οι προαναφερθέντες στόχοι θα επιτευχθούν μέσα από την ανασκόπηση της υπάρχουσας βιβλιογραφίας και την έρευνα που διενεργήθηκε κατά το σχολικό έτος 2015-2016, στην οποία συμμετείχαν 40 εκπαιδευτικοί, μέσα από ατομικές ημιδομημένες συνεντεύξεις που αναλύθηκαν ποιοτικά. Τα αποτελέσματα της έρευνας επιβεβαιώνουν την ύπαρξη παρανοήσεων σχετικά με το τι νοείται διαφοροποίηση στην καθημερινή διδακτική πρακτική, τη μη εφαρμογή της διαφοροποιημένης διδασκαλίας παρόλο που οι σύγχρονες εκπαιδευτικές ανάγκες για διαφοροποίηση είναι αυξημένες, αλλά και την έλλειψη επιμόρφωσης, κατάρτισης και στήριξης των εκπαιδευτικών στο δύσκολο έργο εφαρμογής της διαφοροποιημένης διδακτικής πρακτικής.

Λέξεις-κλειδιά: απόψεις, στάσεις, διαφοροποιημένη διδασκαλία, Διαπολιτισμική Εκπαίδευση

Abstract

The present study examines the concepts and perceptions of teachers who work at primary and secondary intercultural education schools in Thessaloniki regarding differentiated teaching. Specifically, this study aims at: a) the determination of the term “differentiated teaching” according to the views of teachers, b) the exploration of the factors that determine the need of differentiated teaching implementation in modern classrooms, c) the detection of practices/actions, ways, strategies that the educator follows, to successfully respond to the requirements of a heterogeneous classroom, d) seeking the views on how the factor “parents” contributes to the creation of a successful differentiated learning environment and e) the exploration of the perceptions of the pedagogues about the existing needs for learning with the purpose of substantial change of their role in the class, to create an effective learning environment.

The aforementioned goals will be accomplished by a review of the existing literature and a research which took place the 2015-2016 school year, in which 40 teachers participated, through semi-structured interview that were qualitatively analyzed. The study results confirm the existence of misconceptions as regards to what diversification means in daily learning practice, the non-application of differentiated teaching even if modern educational needs for differentiation are increased, and also the lack of training and support of the teachers at the difficult task of differentiated teaching practices application.

Keywords: concepts, attitudes, differentiated teaching, intercultural education

Εισαγωγή

Στην σύγχρονη εποχή οι πολιτικές και κοινωνικές μεταβολές καθιστούν απαραίτητη την ανάγκη της προσαρμογής και της ικανότητας του επαναπροσδιορισμού σε όλους τους τομείς. Ο πιο σημαντικός τομέας μια κοινωνίας και ενός έθνους είναι η παιδεία, η οποία οικοδομεί το μέλλον. Απώτερη επιδίωξη κάθε κράτους είναι η παραγωγή πεπαιδευμένων πολιτών, οι οποίοι με κριτική και στοχαστική σκέψη θα αποφασίζουν για τη ζωή τους και το μέλλον του τόπου. Προκειμένου να πραγματοποιηθεί αυτή η επιδίωξη και να μην εμπίπτει στην ουτοπική σφαίρα, είναι αδήριτη ανάγκη να εξασφαλιστεί η εκδημοκρατικοποίηση της παρεχόμενης εκπαίδευσης. Η δημοκρατία είναι παρούσα στα χαρτιά, αλλά πώς είναι δυνατόν να γίνεται λόγος για δημοκρατία, αν όλοι δεν έχουν τη δυνατότητα πρόσβασης στη γνώση. Το αίτημα για κοινωνική δικαιοσύνη και ισότητα μπορεί να βρει την απάντησή του, όταν στους κόλπους της εκπαίδευσης εμφυτευθεί ο σεβασμός, η αγάπη, το ενδιαφέρον και η αλληλεγγύη (Lynch & Baker, 2005). Η κοινωνική δικαιοσύνη ως ισότητα ευκαιριών αναφέρεται στις ευκαιρίες όλων για εκπαίδευση, χωρίς αυτή να επηρεάζεται από εξωτερικούς παράγοντες, όπως η καταγωγή, τα φυλετικά χαρακτηριστικά και το κοινωνικοοικονομικό επίπεδο (Κουτσελίνη & Αγαθαγγέλου, 2009).

Εχέγγυο για την άμβλυνση των ανισοτήτων και τη σμίλευση του ανθρωπισμού είναι η διαφοροποιημένη διδασκαλία, η οποία μπορεί να καλλιεργήσει τις συνθήκες ανάπτυξης του ανθρώπου μέσω της ελεύθερης πρόσβασης στην γνώση και τη μάθηση (Hattie, 2009, 2012, Kyriakides & Creemers, 2008). Η σύγχρονη κατευθυντήρια γραμμή της διαφοροποιημένης διδασκαλίας είναι η αντιμετώπιση των μαθητών ως «βιογραφίες» (Κουτσελίνη, 2006), όχι απλά ως αγγεία μετάγγισης πληροφοριών αλλά ως ένα αμάλγαμα εμπειριών και γνώσεων που δεν είναι δυνατόν να διαχωριστούν και να μην επηρεάζουν τη μαθησιακή διαδικασία.

Η εστίαση της διαφοροποιημένης διδασκαλίας προσανατολίζεται αφενός στο γνωσιολογικό επίπεδο και το επίπεδο των δυνατοτήτων κάθε μαθητή, αφετέρου και στις συνιστώσες της προσωπικότητας του, όπως το κοινωνικό – συναισθηματικό και πολιτισμικό πλαίσιο. Προκειμένου να επιτευχθεί η υγιής διαμόρφωση αυτής της «βιογραφίας», η εκπαίδευση θα πρέπει να απομακρυνθεί από στερεότυπες αντιλήψεις, παρωχημένες διδακτικές πρακτικές, αλλά θα πρέπει να προσανατολιστεί σε παιδοκεντρικές πρακτικές που θα επιτρέπουν στον κάθε μαθητή να εκφράζεται και να εμπλέκεται ο ίδιος αυτόνομα στη μαθησιακή διαδικασία. Πρέπει να επιζητηθεί,

λοιπόν, η παιδοκεντρική πρακτική της εξατομίκευσης και της διαφοροποίησης (Βαστάκη, 2010).

Από την ανασκόπηση της βιβλιογραφίας και των διενεργημένων ερευνών προκύπτει η περιορισμένη εφαρμογή της διαφοροποιημένης διδασκαλίας, αν και σε όλες τους είναι φανερή και παραδεδεγμένη η αποτελεσματικότητά της. Μάλιστα είναι πιστοποιημένη η αποτελεσματικότητα της σε τάξεις μικτής ικανότητας και σε περιπτώσεις που εφαρμόζεται η συνεκπαίδευση. Για αυτούς ακριβώς τους λόγους, είναι αδήριτη ανάγκη να αποσαφηνιστεί ποιο είναι το περιεχόμενο της διαφοροποιημένης διδασκαλίας, ποιες είναι οι βασικές αρχές της, ποια εφαρμογή βρίσκει στις τάξεις ενταξιακής εκπαιδευτικής πολιτικής, πώς ανταποκρίνεται στις ανάγκες παιδιών με ειδικές μαθησιακές ανάγκες και τέλος ποιες είναι οι αντιλήψεις και οι στάσεις των εκπαιδευτικών πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης σχετικά με την αξιοποίησή της σε τάξεις με πολιτισμικές διαφορές και σε τάξεις με παιδιά με μαθησιακές δυσκολίες.

Αναγκαίο είναι να αναφερθεί και η σχέση της διαφοροποιημένης διαδικασίας με την ειδική αγωγή. Δυστυχώς δεν είναι λίγες οι παρανοήσεις σχετικά με την έννοια και τη φιλοσοφία της διαφοροποιημένης διδασκαλίας, αλλά και της σχέσης της με την ειδική αγωγή. Η διαφοροποιημένη διδασκαλία σαφώς μπορεί να βοηθήσει τους μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, καθώς θα ληφθούν υπόψη τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά κάθε μαθητή, προκειμένου να αφομοιώσει όσο το δυνατόν καλύτερα τη γνώση. Σε καμία περίπτωση όμως η διαφοροποιημένη διδασκαλία δεν αποζητά να αντικαταστήσει την ειδική αγωγή ή να παραμερίσει τη συνεργασία του εκπαιδευτικού γενικής τάξης κι ενός ειδικού παιδαγωγού. Η διαφοροποιημένη διδασκαλία είναι μια εναλλακτική διδακτική πρακτική στο πλαίσιο της τυπικής τάξης και συνεπώς δεν μπορεί να ανταποκριθεί σε όλες τις ανάγκες που προκύπτουν από τα διάφορα είδη αναπηριών (Παντελιάδου & Φιλιππάτου, 2013). Ακόμα και η ίδια η εισηγήτρια της διαφοροποιημένης διδασκαλίας, η Tomlinson, έχει αποδεχτεί τους περιορισμούς της πρακτικής αυτής να ανταποκριθεί στις ανάγκες μαθητών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες και αναπηρίες (Tomlinson, Brighton, Hertberg, Callahan, Moon, Brimijoin, Lynda, Conover & Reynolds, 2003). Επιπροσθέτως, ο Johnsen (2003) εκφράζει τις αμφιβολίες του για το αν θα επωφελούνταν οι μαθητές με ειδικές ανάγκες μέσω της διαφοροποιημένης διδασκαλίας, σε περίπτωση που άλλες βοηθητικές υπηρεσίες αποσύρονταν. Συνεπώς, η διαφοροποιημένη διδασκαλία μπορεί να είναι ικανή να καλύψει τις ανάγκες αυτές, μόνο όταν συνδυάζεται με ειδική υποστήριξη.

1. Θεωρητικό υπόβαθρο της διαφοροποιημένης διδασκαλίας

Το μαθητικό δυναμικό στη σημερινή πραγματικότητα χαρακτηρίζεται από μεγάλη ετερογένεια, η οποία ενδεικτικά συνίσταται στην διαφορετικότητα της επίδοσης, των κινήτρων, των ενδιαφερόντων, των ικανοτήτων μάθησης, της καταγωγής. Από αυτήν ακριβώς την πολυπρισματικότητα της μαθητικής κοινωνίας επηρεάζεται η εκπαιδευτική πολιτική. Σε αυτή την ανάγκη της προσαρμογής η διαφοροποίηση της διδασκαλίας έχει τη λύση. Βέβαια, από την πρώτη στιγμή της εισαγωγής της στην εκπαιδευτική πρακτική υπήρξε μια ανωμαλία στην κατανόησή της. Αρχικά, συνδέθηκε με την έννοια της τροποποίησης και έπειτα απέκτησε τις διαστάσεις της εξατομίκευσης (Lewis, 1995), της απλοποίησης και της αφαίρεσης (Simon, 1985), του διαχωρισμού της τάξης σε υψηλά και χαμηλά επίπεδα μαθητών ανάλογα με τη βαθμολογική τους επίδοση (Houtte, 2006) και τέλος της υποτίμησης των μαθητών με ειδικές μαθησιακές ανάγκες και αναπηρίες (King, 1990). Θύματα της κατακρεούργησης του πραγματικού νοήματος της διαφοροποιημένης διδασκαλίας ήταν κυρίως τα παιδιά με ειδικές ανάγκες (Παντελιάδου & Φιλιππάτου, 2013). Στη συνέχεια λόγω των εξελίξεων της κοινωνίας με τις προσμίξεις πολιτών με πολιτισμική διαφορετικότητα, η διαφοροποίηση απέκτησε το πραγματικό της νόημα και κατοχυρώθηκε νομικά προς όφελος όλων των μαθητών (IDEA 2004, U.S. Department of Education, 2001).

1.1. Ενδεικτικοί ορισμοί της διαφοροποιημένης διδασκαλίας

Σύμφωνα με την Tomlinson (2000) διαφοροποίηση σημαίνει προσαρμογή της διδασκαλίας για να ανταποκριθεί στις διαφορετικές ανάγκες των μαθητών. Στη βάση της, η διαφοροποίηση αποτελείται από τις προσπάθειες των εκπαιδευτικών να ανταποκριθούν στη διαφορετικότητα των μαθητών που έχουν στην τάξη τους. Κάθε φορά που ένας δάσκαλος απευθύνεται σε ένα παιδί ή μια ομάδα με κάποιο διαφορετικό τρόπο προσέγγισης στον τρόπο που διδάσκει, ο δάσκαλος αυτός εφαρμόζει τη διαφοροποιημένη διδασκαλία. Απαραίτητα συστατικά της είναι η συνεχής αξιολόγηση και η ευέλικτη ομαδοποίηση (Tomlinson, 2000).

Ο King-Shaver (2008) όρισε τη διαφοροποιημένη διδασκαλία ως μια εσκεμμένη και συνειδητή μέθοδο σχεδιασμού και διδασκαλίας που παρέχει πολλές εναλλακτικές διόδους μάθησης προς στόχους σαφώς καθορισμένους.

Οι Butt και Kausar (2010) δήλωσαν ότι η διαφοροποιημένη διδασκαλία είναι μια προσέγγιση του σχεδιασμού, ώστε ένα μάθημα να μπορεί να διδαχθεί σε ολόκληρη την τάξη ενώ παράλληλα θα ανταποκρίνεται στις ανάγκες του κάθε μαθητή.

Σύμφωνα με την Tomlinson (2001), η διαφοροποιημένη διδασκαλία είναι αποτελεσματική για την παροχή μαθησιακών ευκαιριών σε ετερογενείς τάξεις μαθητών. Κατά τον Logan (2011), η βάση της θεωρίας της Tomlinson (2001) είναι η εστίαση πάνω στο τι είναι ουσιαστικό να μάθει κανείς, βρίσκοντας ανταπόκριση οι διαφορές των μαθητών με τη συνεργασία καθηγητών/μαθητών με στόχο την επίτευξη των καλύτερων μαθησιακών προσδοκιών, ενοποιώντας παράλληλα την αξιολόγηση με την διδασκαλία.

Τέλος, σύμφωνα με τη Βαστάκη (2010), η διαφοροποιημένη διδασκαλία επιχειρεί να εξατομικεύσει τη διδασκαλία συγκροτώντας αντίστοιχες ομάδες μέσα στην ίδια τάξη με κριτήριο την επίδοση στα διάφορα μαθήματα, τις κλίσεις, τα ενδιαφέροντα και τα ταλέντα.

1.2. Θεωρία της διαφοροποίησης

Η θεωρία της διαφοροποίησης στηρίζεται στη στρουκτουραλιστική θεωρία μάθησης και του οικοδομισμού της κοινωνίας (Vygotsky, 1978). Κεντρομόλος δύναμη της εκπαιδευτικής διαδικασίας είναι ο ίδιος ο μαθητής, ο οποίος αναλαμβάνει ενεργό συμμετοχή στη μαθησιακή διαδικασία σε συνάρτηση με τις επιδράσεις του περιβάλλοντός του. Ο εκπαιδευτικός θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη του τους εξής παράγοντες κατά τον σχεδιασμό του μαθήματος αλλά και κατά τη διδακτική πράξη: το διαφορετικό επίπεδο ετοιμότητας του μαθητή, τα διαφορετικά ενδιαφέροντα και το διαφορετικό μαθησιακό προφίλ (Tomlinson, 2003). Μεταγενέστεροι είναι οι παράγοντες του διαφορετικού κοινωνικοοικονομικού και πολιτισμικού κεφαλαίου και των διαφορετικών ψυχοσυναισθηματικών χαρακτηριστικών που θα δομήσουν τις νέες γνώσεις (Koutselini, 2008, Koutselini & Valiande, 2009).

1.3. Πεδία διαφοροποίησης

Οι εκπαιδευτικοί, όσο κι αν επαρκώς είναι εξοπλισμένοι με γνωστικά και διδακτικά εφόδια στην αρχή κάθε ακαδημαϊκής χρονιάς πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τους κάποιους παράγοντες, οι οποίοι επηρεάζουν τη μαθησιακή διαδικασία και εν τέλει καθορίζουν το γνωστικό αποτέλεσμα. Η διαφορετικότητα κάθε μαθητή συναποτελείται από τον διαφορετικό ρυθμό μαθησιακής ετοιμότητας, από τον διαφορετικό ρυθμό κατανόησης και από τις διαφορετικές εμπειρίες και γνώσεις (Dodge, 2005, Tomlinson, 2001). Τα ατομικά αυτά χαρακτηριστικά πρέπει να λαμβάνονται ως οι κατευθυντήριες γραμμές του σχεδιασμού της διδασκαλίας. Οι διδάσκοντες μπορούν να παρέμβουν σε τέσσερα στοιχεία: στο περιεχόμενο (το τι διδάσκεται ο μαθητής), στην διαδικασία (το πώς μαθαίνει), στο προϊόν (πώς αποδεικνύει τις αφομοιωμένες γνώσεις) και το μαθησιακό περιβάλλον (Tomlinson, 2003).

Η διαφοροποίηση με βάση το περιεχόμενο αφορά το γνωστικό «τι» που επιδιώκεται να μάθει ο κάθε μαθητής, με βάση τις πυρηνικές του γνώσεις και δεξιότητες. Το περιεχόμενο συνδέεται και με το πώς ο μαθητής θα αποκτήσει πρόσβαση στην πληροφορία. Έτσι, ο εκπαιδευτικός προσφέρει τη δυνατότητα της επιλογής στον μαθητή, ο οποίος θα επιλέξει με βάση τη δική του ιδιοσυγκρασία και το δικό του στυλ. Ενδεικτικοί τρόποι διαφοροποίησης του περιεχομένου είναι τα οπτικοακουστικά μέσα, η ενεργή ακρόαση συμμαθητών που διαβάζουν και η παρουσίαση ιδεών (Tomlinson & Eidson, 2003).

Η διαφοροποίηση της διαδικασίας αναφέρεται στον τρόπο που οι μαθητές θα επεξεργαστούν και θα κατανοήσουν το περιεχόμενο της πληροφορίας κάθε μαθήματος. Η διεργασία αυτή έχει την αφετηρία της στο χρονικό σημείο που οι μαθητές θα εντάξουν την νεοεισαχθείσα πληροφορία στο δικό τους πεδίο εργασίας (Tomlinson & Eidson, 2003). Στο στάδιο αυτό ο εκπαιδευτικός είναι εκείνος που διευκολύνει την επιλογή του τρόπου επεξεργασίας, δρα σαν σκηνοθέτης. Ενδεικτικές διαδικασίες διαφοροποίησης είναι η ομαδοσυνεργατική προσέγγιση της διδασκαλίας, το προσωπικό ημερολόγιο και η διδασκαλία συνομηλίκων (peer – teaching).

Με το όρο «επίδειξη προϊόντος» νοείται ο τρόπος με τον οποίο ο κάθε μαθητής θα επιλέξει να επιδείξει τις αποκτηθείσες γνώσεις. Ο εκπαιδευτικός είναι απαραίτητο να προσφέρει μια πληθώρα επιλογών, όπως η δραματοποίηση, η προφορική παρουσίαση και η σύνθεση ενός κολάζ (Tomlinson & Eidson, 2003).

Τέλος η διαφοροποίηση του περιβάλλοντος σχετίζεται με τον τρόπο με τον οποίο δουλεύει η τάξη και τα συναισθήματα που αναπτύσσονται μέσα σε αυτή (Βαστάκη, 2010). Αποτελεσματικό στην διευκόλυνση της διαφοροποιημένης διδασκαλίας μπορεί να αποδειχθεί ένα συνεργατικό, τεχνολογικά υποστηριζόμενο ή πειραματικό περιβάλλον. Το περιβάλλον, επιπλέον, μπορεί να επηρεάζει τη διδακτική πράξη βάσει των χωροταξικών χαρακτηριστικών του (Gregory & Charman, 2007), όπως η σωστή διαρρύθμιση, η καθαριότητα, η οργανωμένη τοποθέτηση αναρτήσεων.

2. Αποτελεσματικότητα της διαφοροποιημένης διαδικασίας με βάση τα τελευταία ερευνητικά δεδομένα

Η γενικότερη βιβλιογραφία σχετικά με τη διερεύνηση της αποτελεσματικότητας της διαφοροποιημένης διαδικασίας παρέχει πλήθος ερευνών και μελετών που αποδεικνύουν τις θετικές επιδράσεις της πάνω στη γνωστική δόμηση του μαθητή. Αρχικά, τα αποτελέσματα της έρευνας των Βαλιαντή, Κουτσελίνη και Κυριακίδη (2010), έδειξαν ότι ο κοινωνικοοικονομικός παράγοντας δεν επηρέασε την επίδοση των μαθητών που παρακολούθησαν διαφοροποιημένη διδασκαλία. Οι μαθητές στην πειραματική ομάδα κάποιας συγκεκριμένης κοινωνικής τάξης, δεν ωφελήθηκαν περισσότερο από κάποια άλλη. Η διαφοροποιημένη διδασκαλία συνεπώς δεν προωθεί τις διακρίσεις στη μάθηση, αλλά αντίθετα προσφέρει ίσες ευκαιρίες σε όλους τους μαθητές. Η διαφοροποιημένη διδασκαλία ανταπεξέρχεται έτσι στο αίτημα της κοινωνικής δικαιοσύνης και ισότητας και του χαρακτηρισμού της ως πραγματική παιδαγωγούσα φορέας.

Τα παραπάνω ευρήματα συμφωνούν με τα αποτελέσματα της μεταγενέστερης διερεύνησης των Valiande, Kyriakides και Koutselini (2011) όπου αποδεικνύεται ο κοινωνικός χαρακτήρας της διαφοροποιημένης διδασκαλίας, καθώς το κοινωνικοοικονομικό status των συμμετεχόντων μαθητών, δεν επηρέασε τη μαθησιακή τους πρόοδο και τη μεγιστοποίηση των αποτελεσμάτων τους. Παράλληλα, έρευνα των Tomlinson, Callahan και Lelli, (1997), η οποία διεξήχθη για διάστημα τεσσάρων ετών σε μία περιοχή χαμηλού κοινωνικοοικονομικού επιπέδου, έδειξε τη θετική επίδραση της διαφοροποιημένης διδασκαλίας στην γνωστική αποδοτικότητα των παιδιών. Επιβεβαιώνεται λοιπόν ότι η διαφοροποιημένη διαδικασία είναι η απάντηση στην κοινωνική και εκπαιδευτική κλίση για ισότητα.

Σύμφωνα με έρευνα της Servilio (2009) αποδείχθηκε ότι η διαφοροποιημένη διαδικασία κινητοποιεί τους μαθητές για την αναγνωστική πράξη. Τα παιδιά εφοδιάστηκαν με διαφοροποιημένο υλικό και συμμετείχαν ενεργά στην μαθησιακή διαδικασία. Έτσι το 83,4% των μαθητών σημείωσε άνοδο στη βαθμολογική του επίδοση. Ταυτόχρονα και στην έρευνα των Andreadre, Huff και Brooke (2012) βρέθηκε ότι η εμπλοκή των μαθητών στη διαδικασία της μάθησης οδήγησε τα παιδιά να θέσουν προσωπικούς στόχους, να παρακολουθούν την πρόοδο τους και να αποζητούν τρόπους να καλύψουν τα μαθησιακά τους κενά. Ανάλογη ήταν και η

συμπεριφορά των χαρισματικών μαθητών που συμμετείχαν στην έρευνα του Powers (2008) οι οποίοι μέσω της διαφοροποιημένης διδασκαλίας ενθαρρύνθηκαν να βρουν προσωπικά κίνητρα μάθησης και επιτυχίας και να ολοκληρώσουν αυτόνομα την εργασία που τους ανατέθηκε. Επιπλέον, η Tiesco (2001) πραγματοποιώντας μία ποιοτική έρευνα καθηγητών και μαθητών απέδειξε τα αυξημένα επίπεδα συμμετοχής, κινητοποίησης και ενθουσιασμού σχετικά με τη μάθηση.

Τέλος, μελέτη των Butler και Van Lowe (2010) απέδειξε ότι οι μαθητές που δέχθηκαν διαφοροποιημένη διδασκαλία, ξεπέρασαν τους μαθητές που παρακολούθησαν μία κλασική διδακτική πρακτική στα αποτελέσματα των τελικών εξετάσεων. Το γεγονός ότι απαραίτητη προϋπόθεση της επιτυχίας της διαφοροποιημένης διδασκαλίας είναι ο σωστός προγραμματισμός αποδεικνύεται από τη μελέτη του Wehramann (2000), καθώς οι αλλαγές και οι διαφοροποιήσεις που έγιναν κατά τη διδακτική πράξη καταδίκασαν την διαφοροποιημένη διδασκαλία σε αποτυχία, δεδομένου ότι αποτέλεσαν έναν αυτοσχεδιασμό χωρίς σωστή διαχείριση της διαδικασίας της μάθησης. Όταν αυτή αποκλίνει από τα πρώτα και βασικά στάδια της διαδικασίας δεν μπορεί να οδηγήσει τους μαθητές στην επίτευξη των διδακτικών στόχων και στην απόκτηση πυρηνικών γνώσεων.

Η διαφοροποιημένη προσέγγιση της αναγνωστικής πράξης στην έρευνα των Baumgartner, Lipowski και Rush (2003) προκάλεσε βελτιώσεις στα επίπεδα και στις στάσεις των παιδιών απέναντι στην ανάγνωση. Τα ευεργετικά αποτελέσματα της εξάσκησης στο σπίτι μέσω εργασιών, η οποία συνιστά εκδοχή της διαφοροποιημένης διδασκαλίας, εντόπισε ο Cooper (2007), μελετώντας 17 έρευνες, όπου τα παιδιά μεσαίας μαθησιακής ικανότητας έπειτα από την ολοκλήρωση των εργασιών είχαν καλύτερα αποτελέσματα σε σχέση με το 55% των μαθητών που δεν τις ολοκλήρωσαν. Επίσης, ανέφερε ότι η αποτελεσματικότητα των εργασιών βρισκόταν σε συνάρτηση με την ηλικία των παιδιών. Τα σπουδαιότερα αποτελέσματα παρατηρήθηκαν στα παιδιά του γυμνασίου. Με βάση αυτά τα συμπεράσματα ο Cooper (2001) επισήμανε την αναγκαιότητα της καθημερινής προετοιμασίας των παιδιών μέσω εργασιών. Τέλος, όσον αφορά την πτυχή της διαφοροποιημένης διαδικασίας η οποία σχετίζεται με τα μαθησιακά στυλ, όταν ζητήθηκε από τα παιδιά να καταδείξουν τη δική τους προτίμηση για τον τρόπο μάθησης και εκείνος ακολουθήθηκε, τα αποτελέσματα έδειξαν ότι η πλειονότητα των μαθητών είχε μάθει και είχε συγκρατήσει τις πληροφορίες (Adami, 2004).

Στην έρευνα της Βαλιαντή (2015) αποδείχθηκε ότι η ασύγχρονη εργασία των μαθητών κατά τη διάρκεια της διαφοροποιημένης διδασκαλίας, έδινε τη δυνατότητα σε κάθε παιδί να προχωρά με το δικό του ρυθμό εργασίας και μάθησης. Η άλλη διαφοροποιημένη στρατηγική της ομαδοσυνεργατικής τακτικής εφοδίασε το κάθε παιδί με τη δυνατότητα να συμμετέχει στην ομάδα για ανταλλαγή απόψεων, εμπλουτισμό και διόρθωση της ατομικής του εργασίας. Ακόμη, το γεγονός ότι υιοθετήθηκε ευέλικτος σχηματισμός ομάδων, δημιούργησε την ευκαιρία συνεργασίας μαθητών διαφορετικών επιπέδων και έτσι αναπτύχθηκαν οι κοινωνικές δεξιότητες. Τέλος, τα οφέλη της διαφοροποιημένης διδασκαλίας που εντοπίστηκαν ήταν η αποτελεσματική εκμάθηση της παρεχόμενης γνώσης από τους μαθητές, καθώς το επίκεντρο της διδασκαλίας ήταν οι πυρηνικές γνώσεις.

3. Διαφοροποίηση της διδασκαλίας και πολύ/διαπολιτισμική εκπαίδευση

3.1. Διαπολιτισμική εκπαίδευση και διδασκαλία

Στη σύγχρονη εποχή η πολιτισμική παιδαγωγική και διδακτική αποσκοπούν στο να ανταποκριθούν στις ακαδημαϊκές και κοινωνικές ανάγκες των μαθητών που κατάγονται από διαφορετικούς πολιτισμούς. Η διαπολιτισμική εκπαίδευση συνιστά ένα πολυφωνικό μοντέλο διαχείρισης της πολυμορφίας των τάξεων. Προκειμένου να επιτευχθεί η ικανοποίηση των αναγκών αυτών οι εκπαιδευτικοί της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης θα πρέπει να είναι επαρκώς καταρτισμένοι και εμποτισμένοι με τις αρχές της ελευθερίας και του σεβασμού στη διαφορετικότητα.

Βάση του μοντέλου της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης, είναι η αξιοποίηση της διαφορετικότητας και η κοινωνική αντίληψη σύμφωνα με την οποία η ανέλιξη, η πρόοδος και η συνοχή της κοινωνίας μπορεί να γίνει εφικτή, εφόσον τα άτομα από διαφορετικά πολιτισμικά περιβάλλοντα ενταχθούν ομαλά μέσα σε αυτή και αλληλεπιδρούν ελεύθερα. Με υπόβαθρο αυτή τη κατευθυντήρια γραμμή της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης, είναι δυνατόν να βελτιστοποιήσει τις συνθήκες στην σχολική πραγματικότητα και να προάγει την εξάλειψη των μονοπολιτισμικών, εθνοκεντρικών και αφομοιωτικών τακτικών που αντιμετωπίζουν τις μειονότητες ως ελλειμματικές υποκουλτούρες (Hernandez, 2001). Όσον αφορά δε τη διδακτική πράξη, η διαπολιτισμική αγωγή εστιάζει στην παιδαγωγικά προσανατολισμένη γλωσσική διδασκαλία (Κεσεδίδου, 2008), αξιοποιεί δηλαδή τις όποιες διαφορές στην τάξη μικτής ικανότητας προς όφελος όλων των μαθητών.

Μια δεύτερη πτυχή της διαπολιτισμικής αγωγής είναι η αξιοποίηση του «πολιτισμικού κεφαλαίου» κάθε παιδιού με στόχο αφενός την ομαλή ψυχοκοινωνική του ένταξη και ανάπτυξη στο σχολικό περιβάλλον και αφετέρου την ακαδημαϊκή πρόοδο μέσω της οικοδόμησης της γνώσης πάνω στο προσωπικό μαθησιακό προφίλ. Τέλος, μια ακόμη επιδίωξη της πολιτιστικής αγωγής είναι η καλλιέργεια του σεβασμού στην ετερότητα, η αποδοχή του αλλότριου καθώς όμως και η προαγωγή της αυτογνωσίας και της εθνικής υπερηφάνειας. Το τελευταίο στοιχείο είναι ζωτικής σημασίας, καθώς επιδιώκεται μια υγιής διαμόρφωση της προσωπικότητας.

Απώτερος στόχος της εκπαίδευσης και κάθε αναλυτικού προγράμματος σπουδών είναι η κάλυψη των αναγκών όλων των μαθητών. Σε μια ετερογενή ως προς τη σύστασή μαθητών τάξη, δεν είναι δυνατόν ένας ολιστικός τρόπος διδασκαλίας χωρίς διαφοροποιήσεις να ανταποκρίνεται στον προαναφερθέντα στόχο. Αδήριτη ανάγκη λοιπόν αποτελεί η εφαρμογή μιας ευέλικτης διδακτικής πρακτικής με παιδοκεντρικό χαρακτήρα. Πυρήνας θα είναι η ενεργή εμπλοκή του μαθητή στη διαδικασία μάθησης. Κατά συνέπεια, λόγος γίνεται για την αποτελεσματικότητα της διαφοροποιημένης διδασκαλίας και στα πλαίσια της πολυπολιτισμικής αγωγής. Τα διδακτικά της εργαλεία, όπως η ομαδοσυνεργατική προσέγγιση, τα σχέδια εργασίας, ο σχηματισμός ευέλικτων ομάδων μικτής δυναμικότητας, η ενεργή εμπλοκή των μαθητών και το πρότυπο της συνδιδασκαλίας των εκπαιδευτικών, μπορούν να αποτελέσουν σημαντικό καταλύτη στην ανταπόκριση των διαφοροποιημένων μαθησιακών αναγκών και στην κατάρρευση της μονοδιάστατης πολιτισμικά προσδιορισμένης οπτικής γωνίας των παιδιών και των ενηλίκων.

Όπως ακριβώς και στην περίπτωση της διαφοροποιημένης διδασκαλίας σε τάξεις χωρίς πολιτισμικές διαφορές οι μαθητές δεν αντιμετωπίζονταν ως μια ίδια εικόνα, αλλά αντίθετα ως ξεχωριστές βιογραφίες, έτσι και στα πλαίσια της διαφοροποίησης της διδασκαλίας, σύμφωνα με τις απαιτήσεις της πολιτιστικής αγωγής, οι μαθητές θεωρούνται ως ξεχωριστές περιπτώσεις. Οι εκπαιδευτικοί έχουν κομβικό ρόλο στη συνάντηση των διάφορων πολιτισμών και εθνοτήτων (Dong, Day, & Collaco, 2008). Εκτός από την απαραίτητη προϋπόθεση της επάρκειας, της κοινωνικής τους ευαισθησίας, τον σεβασμό στη διαφορετικότητα, οι εκπαιδευτικοί είναι επιφορτισμένοι με το χρέος να εκμεταλλευτούν καταλλήλως τις πολιτισμικές ιδιαιτερότητες για να προωθήσουν τη μάθηση.

Οι δάσκαλοι είναι απαραίτητο να προβαίνουν και σε διαφοροποίηση του περιεχομένου, της διαδικασίας και του προϊόντος της μάθησης (Hernandez, 2001). Επίσης, θα πρέπει και στην περίπτωση της πολιτιστικής εκπαίδευσης να εξετάζουν τα διαφορετικά ενδιαφέροντα των παιδιών, να διερευνήσουν το κάθε στυλ μάθησης και να διαμορφώσουν το μαθησιακό προφίλ και με βάση αυτά τα δεδομένα να προγραμματίζουν και να διαμορφώνουν τη διδασκαλία τους. Αυτό καθίσταται αναγκαίο καθώς με μελέτη της η Taratoukhina (2014) υποστηρίζει ότι υπάρχει διασύνδεση ανάμεσα στον πολιτισμό, τους εκπαιδευτικούς στόχους του κάθε πολιτισμού, των ειδικών τεχνικών και των διδακτικών μεθόδων. Τέλος, ο Matsumoto (2002) υποστηρίζει ότι ο πολιτισμός επηρεάζει τις διανοητικές προτιμήσεις, συμβάλει

στη δημιουργία συγκεκριμένου και προσωπικού γνωστικού προφίλ, επηρεάζει τη διαδικασία λήψης μιας απόφασης και τον τρόπο μελέτης.

3.2. Αποτελέσματα ερευνών για την διαφοροποιημένη διδασκαλία στις τάξεις με πολιτισμικές διαφορές

Πλήθος ερευνών έχουν πραγματοποιηθεί για τη στάση των εκπαιδευτικών στις τάξεις που χαρακτηρίζονται από πολυπολιτισμικότητα. Αρχικά οι έρευνες των Βέμη και Αλεξόπουλος (2003) , Γκοτοβός (2004) σχετικά με την ένταξη των τσιγγανοπαίδων στις τάξεις γενικής παιδείας, διαπιστώθηκε ότι οι μισοί συμμετέχοντες διαφώνησαν πλήρως με την πραγματοποίησή της. Μάλιστα, αρκετά μεγάλο ποσοστό εκπαιδευτικών παραδέχτηκε ότι δε συμμετείχε σε καμία επιμόρφωση παρά τις αυξημένες απαιτήσεις. Ανάλογα ήταν και τα αποτελέσματα της Young (2010), η οποία αποκάλυψε την άγνοια των εκπαιδευτικών της γενικής τάξης ως προς το περιεχόμενο της διαπολιτισμικής αγωγής και τις σφοδρές προκαταλήψεις σχετικά με τους αфро-αμερικανούς και λατινοαμερικανούς μαθητές. Στον αντίποδα των δύο παραπάνω ερευνών βρίσκονται τα στοιχεία της έρευνας της Phunstog (2001) που δείχνουν τη θετική στάση σχεδόν όλων των εκπαιδευτικών απέναντι στους μαθητές τους που κατάγονταν από διαφορετικά πολιτισμικά περιβάλλοντα.

Η μελέτη του Dagka (2007) στον ελλαδικό χώρο αποτύπωσε τις απόψεις των εκπαιδευτικών σχετικά με την ανεπαρκή παιδαγωγική κατάρτισή τους προκειμένου να ανταπεξέλθουν στα καθήκοντά τους και τόνισαν ότι οι εμπειρίες τους και η προσωπική τους αναζήτηση τους βοήθησε στην εκπαίδευση των παιδιών με διαφορετικές πολιτισμικές καταβολές. Ανασταλτικός παράγοντας αναγνωρίστηκε το σαθρό υπόβαθρο των εκπαιδευτικών σχετικά με τη θρησκεία και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του πολιτισμού των μαθητών. Παρόλο αυτά οι έρευνες των O'Connor, Dearing και Collins (2011) και Tabb (2002) ανέδειξαν τους παράγοντες που μπορούν να υποβοηθήσουν τη γεφύρωση των διαφορών μεταξύ εκπαιδευτικών και μαθητών. Έτσι σε περίπτωση που οι εκπαιδευτικοί και μαθητές έχουν τις ίδιες πολιτισμικές καταβολές και το ίδιο γλωσσικό υπόβαθρο υιοθετούν με μεγαλύτερη αφοσίωση την εφαρμογή της πολιτισμικής παιδαγωγικής.

Σχετικά με την πραγμάτωση της πολιτισμικής αγωγής, έρευνες έδειξαν ότι η πλειοψηφία των εκπαιδευτικών δεν ανταποκρίθηκε πρακτικά στις αξιώσεις της, κάτι που σημαίνει ότι δεν μπορούν να εφαρμόσουν τις θεωρητικές προσεγγίσεις στη

διδασκτική πράξη (Young 2010, Morrison, Robbins & Rose, 2008). Στη μελέτη του Morrison et al. (2008) αποκαλύφθηκε ότι μικρότερο ποσοστό του ενός τρίτου των εκπαιδευτικών λειτουργούσε με βάση το πλαίσιο της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης. Τα αποτελέσματα της Young (2010) φανέρωσαν τη σύγχυση σχετικά με την έννοια της παιδαγωγικής αυτής προσέγγισης και κανένας από τους συμμετέχοντες δεν ανέφερε κανένα τρόπο προώθησης της ακαδημαϊκής ανάπτυξης των μαθητών και την ανάγκη για κοινωνικοπολιτική ευαισθητοποίηση.

Το συμπέρασμα που διεξάγεται από τα ευρήματα των παραπάνω ερευνών είναι ότι το εκπαιδευτικό προφίλ των συμμετεχόντων δεν μπορεί να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις για κοινωνικοπολιτική συνείδηση της ετερογένειας του μαθητικού πληθυσμού.

3.3. Αποτελεσματικές στρατηγικές για την εφαρμογή της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης.

Λόγω των απογοητευτικών επιδόσεων των εκπαιδευτικών στη διαχείριση της διαφορετικότητας των μαθητών προτάθηκαν από τους μελετητές κατάλληλες εκπαιδευτικές στρατηγικές προκειμένου να ομαλοποιηθεί η εκπαιδευτική συνθήκη. Στα αποτελέσματα της έρευνας των Tartwijk, Brok, Veldman και Wubbels (2009) που διεξήχθη στην Ολλανδία εντοπίστηκε ότι οι εκπαιδευτικοί χρησιμοποιούσαν τεχνικές συγκέντρωσης προσοχής των παιδιών στην παροχή κανόνων και προαγωγή των θετικών σχέσεων όλων των μαθητών της τάξης. Επιπλέον, σύμφωνα με τη μελέτη του Bishop (2010), στοιχεία τα οποία αποδεδειγμένα αποτελούν μια επιτυχημένη διαφοροποιημένη διδασκαλία σε ετερογενείς μαθητές είναι αρχικά η απαγκίστρωση από προκαταλήψεις και η ετοιμότητα των εκπαιδευτικών για τη διαφορετικότητα των μαθητών. Επίσης, η εκδήλωση φροντίδας προς τους μαθητές και η εξασφάλιση ενός ομαλού περιβάλλοντος και η συνεργασία εκπαιδευτικών και μαθητών, καθώς και ο πλούσιος εξοπλισμός της εκπαιδευτικής φαρέτρας με την ποικιλία μεθόδων διδασκαλίας, δείχνουν ότι αποτελούν ερείσματα για την πραγμάτωση μιας αγωγής απαλλαγμένης από στερεότυπα.

Η έρευνα του Howard (2001) αποσαφήνισε ότι οι εκπαιδευτικοί δε θα πρέπει μόνο να εστιάζουν στη γνωστική πρόοδο των μαθητών, αλλά να λαμβάνουν υπόψη τους και τα κοινωνικοσυναισθηματικά χαρακτηριστικά τους. Σε μεταγενέστερη έρευνα του ο Howard (2003) κατέδειξε ότι σημαντική παράμετρος για την εξέλιξη

των παιδιών ήταν η καλλιέργεια της κριτικής σκέψης από μέρους των εκπαιδευτικών μέσω της οποίας οι διδακτικές πρακτικές και η αποτελεσματικότητά τους θα επαναπροσδιορισθούν.

Συμπερασματικά, οι παραπάνω στρατηγικές μπορούν να αποτελέσουν εχέγγυα της αποτελεσματικής και ποιοτικής λειτουργίας των παιδαγωγών η οποία θα ανταποκρίνεται στις ανάγκες των μαθητών της ετερότητας.

4. Διαφοροποιημένη διδασκαλία και μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες ή /και αναπηρίες

4.1. Δύο θεωρητικά μοντέλα

Ο ρεαλισμός της εκπαιδευτικής κατάστασης στη σύγχρονη εποχή απαιτεί την αναζήτηση νέων τρόπων διδασκαλιών που θα ανταποκρίνονται στις ανάγκες των μαθητών με εκπαιδευτικές ανάγκες και θα τους συμπεριλαμβάνουν στην εκπαιδευτική διαδικασία. Η διαφοροποιημένη διδασκαλία για μια ακόμη φορά αποδεικνύεται ως η κατάλληλη μέθοδος καθώς όπως και οι μαθητές ετερότητας και οι μαθητές διαφορετικών ικανοτήτων και επιδόσεων μαθαίνουν με προσωπικό ρυθμό και με βάση το δικό τους στυλ μάθησης, έτσι και τα παιδιά με εκπαιδευτικές ανάγκες ή/και αναπηρίες (Tomlinson et al., 2003). Σύμφωνα με έρευνα του King-Sears (2008), οι μαθητές αυτοί είναι ικανοί να ανταπεξέρχονται στις απαιτήσεις του αναλυτικού προγράμματος σπουδών αρκεί να μην ακολουθείται ομοιόμορφος σχεδιασμός της μάθησης.

Δύο θεωρητικά μοντέλα μάθησης προκειμένου να καλυφθούν οι ανάγκες όλων των παιδιών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες ή/και αναπηρίες, είναι ο καθολικός σχεδιασμός στη μάθηση και η διαφοροποιημένη διδασκαλία. Μέσω του καθολικού σχεδιασμού στη μάθηση (Universal Design for Learning) υποστηρίζεται η δημιουργία ευέλικτων αναλυτικών προγραμμάτων τα οποία διαμορφώνονται με βάση την ομοιογένεια των μαθητών (Rose & Meyer, 2002). Πυρήνας του είναι ο σχηματισμός των προγραμμάτων με βάση τις ανομοιογενείς ανάγκες των μαθητών ώστε να περιορίζεται στη συνέχεια η ανάγκη για συνεχείς προσαρμογές και διαφοροποιήσεις (King-Sears, 2008, Rose & Meyer, 2002).

Τα δύο διαφορετικά μοντέλα παρουσιάζουν ομοιότητες και αλληλοϋποστηρίζονται. Αρχικά, η πρώτη αρχή του καθολικού σχεδιασμού η οποία αναφέρεται στην πολυτροπία της αναπαράστασης της πληροφορίας, έρχεται σε απόλυτη συμφωνία με την αρχή της διαφοροποιημένης διδασκαλίας, ότι πρέπει δηλαδή να υπάρχει ποικιλία του διδακτικού περιεχομένου και του τρόπου παρουσίασης. Έπειτα, και η διαφοροποιημένη διδασκαλία και ο καθολικός σχεδιασμός υποστηρίζουν τον πολυδιάστατο τρόπο έκφρασης των μαθητών. Τέλος,

και τα δύο αναφέρονται στην ενεργή εμπλοκή των μαθητών στην μαθησιακή διαδικασία και επισημαίνεται ο σημαντικός ρόλος της κινητοποίησης τους.

4.2. Ομοιότητες διαφοροποίησης της διδασκαλίας και ειδικής αγωγής

Σύμφωνα με μελέτη των Landrum και McDuffie (2010) , παρουσιάζονται ομοιότητες στο θεωρητικό πλαίσιο μεταξύ της διαφοροποιημένης διδασκαλίας και της ειδικής αγωγής. Αρχικά, κοινά στοιχεία εντοπίζονται στο ζήτημα της τροποποίησης της διδασκαλίας. Όπως ακριβώς και στη διαφοροποιημένη διδασκαλία το περιεχόμενο, η επεξεργασία και το προϊόν είναι απαραίτητο να τροποποιούνται, έτσι και στην ειδική αγωγή το διδακτικό περιεχόμενο αλλάζει για τους μαθητές με μαθησιακές δυσκολίες λαμβάνοντας υπόψη τις ανάγκες τους, τις ικανότητες τους και τους στόχους τους. Εξωσχολικοί παράγοντες που παρουσιάζουν το περιεχόμενο είναι η εργασία και η ανεξάρτητη διαβίωση. Επίσης, έχει σχεδιαστεί με τρόπο που να περιλαμβάνει όλες τις λειτουργικές ικανότητες τους, λόγω των σύνθετων και ανομοιογενών αναγκών. Η επεξεργασία είναι δυνατόν να μεταβάλλεται όταν τυπικές μέθοδοι διδασκαλίας και το εκπαιδευτικό υλικό δεν είναι το κατάλληλο προκειμένου να καλυφθούν οι εκπαιδευτικές ανάγκες των παιδιών με ειδικές ανάγκες ή/και αναπηρίες. Τέλος, το προϊόν ανάλογα με τη διαμόρφωσή του θα μπορεί να δώσει την ευκαιρία στους μαθητές με ειδικές ανάγκες ή/και αναπηρίες να αναλάβουν και να ολοκληρώσουν διαφορετικές εργασίες ή και να αποδείξουν τις αποκτηθείσες με εναλλακτικούς τρόπους.

Ομοιότητες όμως παρατηρούνται και ως προς τις ιδιαιτερότητες των μαθητών: μαθησιακή ετοιμότητα, ενδιαφέροντα και μαθησιακό προφίλ. Αρχικά η ετοιμότητα του μαθητή λαμβάνεται ως απαραίτητη συνισταμένη του σχεδιασμού της διδασκαλίας. Επιπλέον, υπάρχει μέριμνα τόσο της διαφοροποιημένης διαδικασίας όσο και της ειδικής αγωγής να αντιστοιχεί στα ενδιαφέροντα των μαθητών. Τέλος, ο παράγοντας του προφίλ μάθησης και στις δύο εκπαιδευτικές πρακτικές επηρεάζεται από τις προτιμήσεις, το φύλο, τον πολιτισμό και το στυλ μάθησης (Tomlinson, 1999).

4.3. *Αποτελέσματα ερευνών για την αποτελεσματικότητα της διαφοροποιημένης διδασκαλίας σε μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες ή/και αναπηρίες*

Όπως είχε υποστηριχθεί και παραπάνω απαραίτητη προϋπόθεση για την επιτυχία της διαφοροποιημένης διδασκαλίας στο πλαίσιο της ειδικής αγωγής είναι η συνύπαρξη και των δύο. Με άρθρο της Servilio (2009) παρουσιάζεται η περίπτωση συνεργασίας ενός καθηγητή γενικής τάξης και ενός ειδικού παιδαγωγού. Το αποτέλεσμα της συνεκπαίδευσης ήταν η βελτίωση του βαθμού ενεργητικής συμμετοχής των μαθητών με ειδικές ανάγκες ή/και αναπηρίες κατά την πορεία του μαθήματος. Αυτό έγινε εφικτό μέσω της τροποποίησης της διδασκαλίας και της δυνατότητας επιλογής των ίδιων των μαθητών. Ακόμα, δόθηκαν κίνητρα για μάθηση και αυτό οδήγησε στην εκπόνηση και ολοκλήρωση εργασιών από τους μαθητές με ειδικές ανάγκες ή/και αναπηρίες.

Τα ευεργετικά αποτελέσματα της πρακτικής της συνεκπαίδευσης εντοπίζονται εκτός από το γνωστικό επίπεδο των μαθητών και στην συνεργατική σχέση των εκπαιδευτικών γενικής και ειδικής αγωγής. Στο άρθρο των Ernest, Heckaman, Hull και Carter (2011) περιγράφεται η αλλαγή στον εκπαιδευτικό ορίζοντα με το παράδειγμα μιας δασκάλας γενικής αγωγής, καθώς αυτή άλλαξε την οπτική της σχετικά με το ρόλο του σχεδιασμού και του προγραμματισμού της διδασκαλίας, προκειμένου να ανταπεξέλθει στις ατομικές αλλαγές στην τάξη. Τέλος, ύστερα από την υιοθέτηση προελεγκτικών εργασιών και την αλλαγή του τρόπου αξιολόγησης, παρατήρησε καλύτερη επίδοση του μαθητή με ειδικές ανάγκες ή/και αναπηρίες και βελτίωση της ψυχολογίας του.

Τα κέρδη από την πλήρη συμπερίληψη των παιδιών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες ή/και αναπηρίες στη γενική τάξη παρουσιάζονται από την έρευνα των McLeskey και Waldron (2011). Αυτοί βρήκαν ότι κάποιοι μαθητές κατάφεραν και είχαν καλύτερα αποτελέσματα στις τάξεις όπου εφαρμόστηκε πλήρης ένταξη. Επίσης, οι λιγότερο ικανοποιητικές επιδόσεις οφείλονταν όχι σε κάποιο ελάττωμα της διαφοροποιημένης διδασκαλίας, αλλά στην ανισότητα της ποιότητας της εκπαίδευσης. Οι McLeskey και Waldron (2011) καταλήγουν ότι η ενταξιακή πολιτική της εκπαίδευσης μπορεί να βελτιώσει τα ακαδημαϊκά αποτελέσματα των μαθητών δημοτικού με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες ή/και αναπηρίες.

Μεταγενέστερη έρευνα τη Casale-Giannola (2012) έδειξε ότι η πρακτική της συμπερίληψης είχε πιο σημαντικά αποτελέσματα στο επίπεδο των μαθητών του δημοτικού παρά του γυμνασίου. Ανάμεσα στις θετικές προσφορές της ένταξης, σημείωσε τη θετική σχέση καθηγητή μαθητή, την παροχή συνδέσεων της μάθησης και της πραγματικής ζωής, τη συμμετοχή σε ενδιαφέρουσες συζητήσεις και την κινητοποίηση των μαθητών μέσω διαδραστικής διδασκαλίας. Μοναδικό μειονέκτημα βρέθηκε όταν δεν υπήρξε δίκαιος σχεδιασμός της μάθησης για τα παιδιά με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες ή/και αναπηρίες και τα παιδιά χωρίς ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες.

5. Ανασκόπηση Ερευνών

5.1. *Ανασκόπηση ερευνών σχετικών με τις στάσεις και τις απόψεις των εκπαιδευτικών για την διαφοροποιημένη διδασκαλία*

Αποτελεί κοινή διαπίστωση το γεγονός ότι οι εκπαιδευτικοί τροποποιούν τον τρόπο διδασκαλίας τους είτε ενστικτωδώς είτε γιατί κάποια ιδιαίτερη συνθήκη τους αναγκάζει, προκειμένου να διευκολύνουν τους μαθητές κατά την διαδικασία μάθησης. Έτσι, παρόλο που ενδεχομένως υπάρχει κάποια ποιοτική αλλαγή στη διδασκαλία τους προσπαθώντας να εφαρμόσουν διάφορες εναλλακτικές διδακτικές τεχνικές, συχνά υποπίπτουν σε σοβαρές παρανοήσεις σχετικά με την πραγματική έννοια και φιλοσοφία της διαφοροποιημένης διδασκαλίας θεωρώντας ότι την εφαρμόζουν (Vlachou, Didaskalou & Voudouri, 2009, Βαλιαντή, 2010, Κουτσελίνη, 2008, Blozowich, 2001). Οι εκπαιδευτικοί διαφοροποιούν τις πρακτικές τους συνειδητά, τακτικά ή σποραδικά χωρίς μάλιστα ορισμένες φορές να γνωρίζουν ποιες ακριβώς στρατηγικές αποτελούν τεχνικές της διαφοροποίησης (Levy, 2008, Callahan, Tomlinson, Moon, Brighton & Hertberg, 2003, Tomlison, 2005). Αποτέλεσμα του φαινομένου αυτού είναι η αναπαραγωγή λανθασμένων εντυπώσεων και η παραγνώριση της διαφοροποιημένης διδασκαλίας ως παιδαγωγικής πράξης, όπως θα διαφανεί από την ανασκόπηση της ήδη υπάρχουσας βιβλιογραφίας.

Από τους ορισμούς που δίνουν οι εκπαιδευτικοί για τη διαφοροποιημένη διδασκαλία φαίνεται ότι οι περισσότεροι εκπαιδευτικοί την εκλαμβάνουν ως ένα σύνολο διδακτικών τεχνικών (Grafi-Sharabi, 2009, Tomlison, 2000) και ορισμένοι ως καταλύτη προώθησης της διάκρισης και της ανισότητας μεταξύ των παιδιών στην τάξη, λόγω του διαφορετικού επιπέδου δυσκολίας των εργασιών (Vlachou et al., 2009, Wormeli, 2005). Εν τέλει αυτό καταλήγει ακόμα και στον εσωτερικό διαχωρισμό των μαθητών μέσα στην τάξη (Logan, 2011). Επίσης, πληθώρα εκπαιδευτικών θεωρεί ότι η διαφοροποιημένη διδασκαλία είναι εξουθενωτική για τον δάσκαλο, λόγω της συνθετότητάς της ως τεχνική (Βαλιαντή, 2015, King-Shaver, 2008) και χρονοβόρα καθώς απαιτείται αρκετά μεγάλο διάστημα, προκειμένου και οι καθηγητές να προετοιμαστούν αλλά και οι μαθητές να προσαρμοστούν στον νέο αυτόν τρόπο διδασκαλίας (Βαλιαντή, 2015, Grafi-Sharabi, 2009, Vlachou et al., 2009, Affholder, 2003, Robinson, Maldonado & Whaley, 2014, McQuarrie, 2010, Subban,

2006, Wanja-Njagi, 2014, Βαλιαντή, Κουτσελίνη και Κυριακίδης 2010, Moon, Callahan, Tomlinson & Miller, 2002). Η παραπάνω άποψη αποτελεί έναν από τους βασικότερους ανασταλτικούς παράγοντες της πρωτοβουλίας των εκπαιδευτικών να εφαρμόσουν τη διαφοροποιημένη διδασκαλία. Σε συνδυασμό με τον παράγοντα του χρόνου λειτούργησε και η άποψη ότι η διαφοροποιημένη διδασκαλία εμποδίζει χρονικά την ολοκλήρωση της διδακτέας ύλης, όπως αυτή καθορίζεται από το πρόγραμμα σπουδών (Moon et al., 2002, Butt & Kausar, 2010, Affholder, 2003, Vlachou et al., 2009). Ειδικά στον χώρο της Ελλάδας, ο προγραμματισμός της πορείας του μαθήματος εξαρτάται ως επί το πλείστον από το αναλυτικό πρόγραμμα σπουδών που ισχύει για κάθε σχολικό έτος (Zoniou- Sideri & Vlachou, 2006). Κατά συνέπεια, σύμφωνα με τους εκπαιδευτικούς, οι μαθητές δεν θα μπορέσουν να αποδώσουν στις στερεότυπες εξετάσεις, αν χαθεί πολύτιμος διδακτικός χρόνος στην προσπάθεια εγκλιματισμού των παιδιών στην καινούρια μέθοδο (Wormeli, 2005, Levy 2008, Karusnick & Hauslein, 2001, Logan, 2008). Η διαφοροποιημένη διδασκαλία θα μπορούσε να βρει πεδίο εφαρμογής μόνο στα «δευτερεύοντα» μαθήματα και σίγουρα όχι στα μαθήματα της Γλώσσας και των Μαθηματικών (Vlachou et al., 2009). Βέβαια έρευνες αποδεικνύουν ότι η διαφοροποιημένη διδασκαλία, προς διάψευση του ισχυρισμού αυτού, είναι εξίσου αποτελεσματική και στις φυσικές επιστήμες και στα γλωσσικά μαθήματα. Η Tiesco (2001) διεξήγαγε έρευνα σχετικά με την εφαρμογή της διαφοροποιημένης διδασκαλίας στο μάθημα των Μαθηματικών, οι Baumgartner, Lipowski και Rush (αναφ. στο Rock, Gregg, Ellis & Gable, 2008) στον τομέα της ανάγνωσης και οι Odgers, Symons και Mitchell (2000) στις φυσικές επιστήμες. Το αποτέλεσμα των ερευνών αυτών έδειξε ότι οι επιδόσεις των παιδιών είχαν βελτιωθεί.

Επιπλέον, ως επιβράδυνση της μαθησιακής διαδικασίας αναφέρθηκε και η εισαγωγή της τεχνολογίας στη διδακτική πράξη λόγω της αποδοχής της από τους μαθητές, της πρακτικότητας και της τυχόν διαφωνίας της σχολικής διεύθυνσης (McGrail, 2005). Αντίθετα, σύμφωνα με την έρευνα της McQuarrie (2010) άλλοι εκπαιδευτικοί υποστηρίζουν ότι η τεχνολογία μπορεί να είναι ωφέλιμη με την προϋπόθεση της ορθής χρήσης της, καθώς αποτελεί εναλλακτικό δίαυλο μετάδοσης της γνώσης και επιτρέπει στους μαθητές να εμπλέκονται στη διαδικασία της μάθησης. Επαγωγικά, η εμπλοκή των μαθητών τους καθιστά πιο ενεργητικούς και αυτόνομους, προωθώντας την ανεξαρτησία στη μάθηση, τη δημιουργία κινήτρων, (McAdamis, 2001, Christensen, 2007) την αυτογνωσία (McQuarrie, 2010,

Affholder, 2003) και την αυτό – αξιολόγηση (Grafi-Sharabi, 2009). Η αμεσότητα που παρέχει η τεχνολογία επιτρέπει την εκπόνηση πολυεπίπεδων εργασιών και την ανατροφοδότηση (feedback). Δεν υπάρχει πλέον δασκαλοκεντρισμός, αλλά η διδασκαλία είναι μαθητοκεντρική χωρίς παθητικούς δέκτες πληροφοριών. Μάλιστα σύμφωνα με τους Βαλιαντή (2015) και Βαλιαντή, Κουτσελίνη και Κυριακίδης (2010) σχεδόν όλα τα παιδιά αποκτούν περισσότερα κίνητρα για μάθηση και αυτό έχει θετικό αντίκτυπο στους ίδιους τους εκπαιδευτικούς, καθώς η διδασκαλία είναι πιο ευχάριστη, ελκυστική και δημιουργική, σε αντίθεση με εκείνους που θεωρούν την διαφοροποιημένη διδασκαλία υπερβολικό φόρτο εργασίας (Subban, 2006, Grafi-Sharabi, 2009) και μέσο με το οποίο προωθούνται οι απαιτήσεις και οι ανάγκες της εκάστοτε πλειονότητας (Vlachou et al., 2009, Butler & Van Lowe, 2008, Moon et al., 2002) με σημαντικό αριθμό εκπαιδευτικών να πιστεύει ότι η διαφοροποιημένη διδασκαλία είναι κατάλληλη μόνο για παιδιά με μαθησιακές αδυναμίες (Logan, 2011, Butler & Van Lowe, 2008, Butt & Kausar, 2010). Τέλος, υπάρχουν κι οι εκπαιδευτικοί που θεωρούν ότι κατά την πραγμάτωση της διαφοροποιημένης διδασκαλίας θα χάσουν τον έλεγχο της τάξης (Affholder, 2003). Άλλοι αναγνωρίζουν ως απαραίτητη προϋπόθεση επιτυχίας το εύκολα διαχειρίσιμο μέγεθος μιας τάξης με μικρό αριθμό μαθητών (Affholder, 2003, Butt & Kausar, 2010, Moon et al., 2002).

Οι αντιλήψεις των εκπαιδευτικών αρκετές φορές μπορεί να αποτελέσουν τροχοπέδη στην αποτελεσματική εφαρμογή της διαφοροποιημένης διδασκαλίας. Μερίδα εκπαιδευτικών θεωρεί ότι η διαφοροποιημένη διδασκαλία δεν ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις της πραγματικής ζωής και δεν προετοιμάζει τους μαθητές για τον απαιτητικό κόσμο, ο οποίος δεν λειτουργεί με βάση της ανάγκες καθενός. Συνεπώς, η διαφοροποιημένη διδασκαλία δεν μπορεί να είναι απόλυτα συνυφασμένη με τις πραγματικές ανάγκες και δεν μπορεί να αποτελέσει μια καθημερινή διδακτική πρακτική (Wormeli, 2005, Grafi-Sharabi, 2009, Blozowich, 2001). Την μεταβολή στην άποψη ότι η διαφοροποιημένη διδασκαλία δεν είναι ικανή να παρέχει τα απαραίτητα εφόδια για να ανταπεξέλθουν στις καθημερινές ανάγκες παρουσιάζουν τα αποτελέσματα της έρευνας της Logan (2011) με το 76,5 % να διαφωνεί. Επιπροσθέτως, ο μύθος περί της αδυναμίας της διαφοροποίησης της διδασκαλίας με πολλούς τρόπους, που αναδείχθηκε από την έρευνα του Wormeli (2005), καταρρίπτεται από τα ευρήματα της έρευνας της Logan (2011), όπου το 90%

των συμμετεχόντων εκπαιδευτικών διαφώνησαν με την προηγούμενη δήλωση των συναδέλφων.

Κοινή παραδοχή μεγάλου ποσοστού εκπαιδευτικών αποτελούσε το γεγονός ότι δεν υπάρχει επαρκής εκπαίδευση, ενημέρωση και κατάρτιση των εκπαιδευτικών σε σχέση με την διαφοροποιημένη διδασκαλία. Οι εκπαιδευτικοί δήλωσαν πως θα επιθυμούσαν να έχουν συνεχή και όχι περιστασιακή στήριξη, να επιμορφώνονται πάνω στις στρατηγικές με σκοπό την βελτίωση των αποτελεσμάτων της διαφοροποίησης (Wanja-Njagi, 2014, Blozowich, 2001, Affholder, 2003, Robinson et al., 2014, Graf-Sharabi, 2009). Κάποιοι δήλωσαν πως θα ήταν εξαιρετικά χρήσιμο αν η διαφοροποιημένη διδασκαλία υποβοηθούνταν από την συνεργασία μεταξύ των εκπαιδευτικών που ανήκουν σε μια σχολική μονάδα (Robison, 2004, McQuarrie, 2010). Στη συνέντευξη που διενεργήθηκε στην έρευνα του Affholder (2003), οι συμμετέχοντες παραδέχθηκαν ότι ήταν εξαιρετικά κερδοφόρα η συνεργασία με κάποια άτομα που πραγματικά πιστεύουν στα οφέλη της διαφοροποιημένης διδασκαλίας και η παρακολούθηση έμπειρων καθηγητών που εφάρμοζαν επιτυχώς τη διαφοροποίηση. Αυτοί, εν είδει μεντορικής παρέμβασης μέσω συμβουλών και αφηγήσεων περιπτώσεων αποτελεσματικής διαφοροποιημένης διδασκαλίας, ενθάρρυναν τους διστακτικούς εκπαιδευτικούς να τολμήσουν να τροποποιήσουν την διδασκαλία τους. Σταδιακά αισθάνονταν άνετα και με αυτοπεποίθηση απέναντι στη νέα μέθοδο και συνειδητοποιούσαν την προσωπική ευθύνη για την βελτίωση της ποιότητας της μάθησης των παιδιών και την επαγγελματική τους εξέλιξη, η οποία σύμφωνα με την Tomlinson (2005) είναι μια διαδικασία απαντητική, συνεπώς χρήζει ενημέρωσης, συνεργασίας και υποστήριξης.

Παράγοντες που σύμφωνα με τους εκπαιδευτικούς δυσχέραιναν ή αποτελούσαν ρυθμιστικό παράγοντα της πραγματοποίησης της διαφοροποιημένης διδασκαλίας, ήταν η έλλειψη εύκολα προσβάσιμου υλικού (Logan, 2011, Butler & Van Lowe, 2008) και η απουσία στήριξης και επιμόρφωσης (Logan, 2011, Wanja-Njagi, 2014). Λόγο για ανεπαρκή εκπαίδευση έκαναν και οι συμμετέχοντες των ερευνών των Darling – Hammold (2006) και των Edwards, Carr και Siegel (2006). Με βάση αυτή τη δεσπόζουσα της φτωχής διδακτικής παρακαταθήκης, οι εκπαιδευτικοί δεν είναι δυνατόν να διέπονται από αυτοπεποίθηση κατά τη διδακτική διαδικασία για να ανταποκριθούν στις ποικίλες γνωστικές ανάγκες των μαθητών (Wanja-Njagi, 2014). Μάλιστα βιώνουν αισθήματα ανεπάρκειας όταν είναι αναγκαίο να υποστηρίξουν τη διαφοροποιημένη διδασκαλία μέσα σε μια τάξη που

χαρακτηρίζεται από μεγάλη ανομοιογένεια. Άμεσο απότοκο είναι η παράδοση τους στην ασφάλεια των ήδη καθιερωμένων και παραδοσιακών διδακτικών τεχνικών και των υιοθετημένων ρουτινών και νορμών, όπως μαρτυρούν οι εκπαιδευτικοί στις έρευνες των Vlachou et al. (2009), Wertheim και Leyser (2002), Βαλιαντή et al. (2010) και George (2005). Οι εκπαιδευτικοί μένουν απλά σε ένα επίπεδο απλής ενημέρωσης για τη διαφοροποιημένη μεθοδολογία της διδασκαλίας και συνεχίζουν να διδάσκουν όπως σε μια ομοιογενή τάξη (Blozowich, 2001). Μάλιστα κάποιοι παραδέχονται την αδιαφορία τους για την αναβάθμιση των στρατηγικών τους (Blozowich, 2001), επαναπαύονται εκουσίως στην παρωχημένη αντίληψη ότι ο ομοιόμορφος, καθολικός τρόπος διδασκαλίας είναι αυτός που ανταποκρίνεται καλύτερα στις ανάγκες όλων των μαθητών (Blozowich, 2001, Vlachou et al., 2009) και υλοποιούν μια μονοδιάστατη διδασκαλία. Επιπλέον, καθηγητές πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης ανέφεραν ότι η επίβλεψη και η καθοδήγηση των παιδιών που ασχολούνται παράλληλα με διαφορετικές εργασίες είναι δύσκολη λόγω του μεγάλου εύρους της διαφορετικότητας, το οποίο δημιουργεί μια χαοτική συνθήκη διδασκαλίας (Vlachou et al., 2009, Butler & Van Lowe, 2008, Moon et al., 2002). Συνεπώς, η άγνοια δίνει τα ηνία στους συντηρητικούς και παραδοσιακούς διδακτικούς τρόπους με στόχο απλά τον έλεγχο της τάξης.

Οι απόψεις των εκπαιδευτικών σχετικά με τη διαφοροποιημένη διδασκαλία σαφώς ποικίλουν. Ωστόσο, είναι δυνατόν να παρατηρηθούν κάποιοι κοινοί παρονομαστές στη γενικότερη αντιμετώπισή τους. Από τη μια πλευρά, υπάρχει αρχικά ένας αρνητισμός όσον αφορά τη προσέγγιση της διαφοροποιημένης διδασκαλίας από τους εκπαιδευτικούς της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (Wormeli, 2005, King-Shaver, 2008). Μια πρώτη αιτία της στάσης αυτής ενδέχεται να είναι σύμφωνα με τους Margolis και Nagel (2006) μια παλιότερη προσπάθεια εφαρμογής της μεθοδολογίας της διαφοροποίησης, όταν ακόμα οι ικανότητες των εκπαιδευτικών ήταν πρώιμες, με αποτέλεσμα τον σχηματισμό μιας αρνητικά βιωμένης εμπειρίας. Ακόμη, σύμφωνα με την Tomlinson (2005) οι εκπαιδευτικοί επιχειρηματολογούν κατά της πρακτικότητας της διαφοροποιημένης διδασκαλίας υποστηρίζοντας τις παρακάτω θέσεις:

- Οι καθηγητές αποτυγχάνουν να διαφοροποιήσουν τη σκέψη των αλλόγλωσσων μαθητών, των μαθητών με ειδικές ανάγκες και των χαρισματικών παιδιών.

- Οι εκπαιδευτικοί δεν μπορούν να ανταποκριθούν στις πολιτισμικές και φυλετικές ανάγκες κάθε παιδιού μέσω της διαφοροποιημένης διδασκαλίας.
- Κάθε σημάδι διαφοροποιημένης διδασκαλίας είναι τυχαίο και συμπτωματικό.
- Ακόμα κι αν κάποιοι εκπαιδευτικοί εφαρμόζουν συνειδητά τη διαφοροποιημένη διδασκαλία, αυτό γίνεται έπειτα από μια απαίτηση.

Σε σύμπτωση βρίσκονται τα αποτελέσματα της έρευνας του Grafi-Sharabi (2009), ο οποίος εντόπισε μια αρνητική ή έστω ουδέτερη εικόνα στην πλειονότητα των εκπαιδευτικών για τη διαφοροποιημένη διδασκαλία. Οι αιτίες για τη στάση αυτή ήταν η έλλειψη κατανόησης του πραγματικού περιεχομένου της μεθοδολογίας, ο ισχυρισμός ότι η διδακτική αυτή προσέγγιση είναι άκαμπτη, ένα τεχνητό κατασκεύασμα και η εφαρμογή της γίνεται σποραδικά ή φυσικά, σίγουρα όχι συστηματικά σχεδιασμένα. Μολαταύτα, υπήρχε και ένα ποσοστό των εκπαιδευτικών που είχε σχηματίσει μια θετική εντύπωση για τη διαφοροποιημένη διδασκαλία, λόγω των πλεονεκτημάτων που προσφέρει κατά την άποψή τους: σύσφιξη σχέσεων καθηγητών – μαθητών, εμπλοκή μαθητών στη μαθησιακή διαδικασία και ενίσχυση της αυτοεκτίμησης των μαθητών.

Από την άλλη, θετικό κλίμα μετά την εφαρμογή της διαφοροποιημένης διδασκαλίας, εντοπίζεται από τα αποτελέσματα των συνεντεύξεων στην έρευνα της Βαλιαντή (2015). Οι εκπαιδευτικοί ανέφεραν ότι ωφελήθηκαν και οι ίδιοι ως επαγγελματίες αλλά και οι μαθητές. Το σκηνικό της υλοποίησης της νέας μεθοδολογίας δεν φαντάζει δυσόιωνο, αλλά αντίθετα αισιόδοξο. Οι εκπαιδευτικοί δεν θεωρούσαν την τεχνική της διαφοροποίησης μια επίπονη διαδικασία, αλλά αντίθετα ήταν ευχάριστη και αποτελεσματική. Επίσης, οι εκπαιδευτικοί ανέπτυξαν μεγαλύτερη συνείδηση της διδακτικής τους πράξης και ήταν σε θέση να αποκτήσουν μετασχηματιστικές γνώσεις σχετικά με τον σχεδιασμό του τρόπου διδασκαλίας τους και την αποτελεσματικότητά του. Αυτοί ήταν και οι εκπαιδευτικοί οι οποίοι δήλωσαν ότι θα συνεχίζουν να εφαρμόσουν τη διαφοροποιημένη διδασκαλία. Βέβαια, δεν έλειψαν και εκείνοι οι οποίοι δήλωσαν επιφυλακτικοί λόγω δυσκολιών που μπορούν να συναντήσουν όπως χρονικοί περιορισμοί, έλλειψη κατάλληλου εκπαιδευτικού υλικού και ιδιαίτερες απαιτήσεις κάθε γνωστικού αντικειμένου. Παρόμοια ήταν και τα εμπόδια που ανέφεραν ότι συνάντησαν οι εκπαιδευτικοί στην έρευνα του Grafi-Sharabi (2009), στην οποία συγκαταλέγονταν επίσης η μη συνεχής παρακολούθηση

των μαθητών, το μεγάλο πλήθος παιδιών σε μια τάξη, η έλλειψη συνεργασίας και χρόνου καθώς και η ανάγκη για επανάληψη.

Σημαντικό συμπέρασμα των ημιδομημένων συνεντεύξεων των εκπαιδευτικών που προωθεί την εφαρμογή της διαφοροποίησης της διδασκαλίας σε τάξεις μικτής ικανότητας, είναι η άποψη ότι αυτή η διδακτική μεθοδολογία αποτελεί αντιστάθμισμα των περιορισμών στη γνώση και τη μάθηση, τομείς που επηρεάζονται άμεσα από το κοινωνικοοικονομικό επίπεδο των μαθητών (Βαλιαντή et al., 2010). Όλοι οι μαθητές είχαν την ευκαιρία να μεγιστοποιήσουν τις μαθησιακές τους επιδόσεις. Το ίδιο κλίμα αισιοδοξίας για την αποτελεσματικότητα της διαφοροποιημένης διδασκαλίας ανιχνεύεται και στην έρευνα του Wanja-Njagi (2014). Το 85% των συμμετεχόντων δήλωσε ενθουσιασμένο και πρόθυμο να συνεχίσει την μέθοδο της διαφοροποίησης. Οι μαθητές σημείωσαν καλύτερα μαθησιακά αποτελέσματα και παραπάνω από τους μισούς εκπαιδευτικούς ισχυρίστηκαν ότι ήταν σε θέση να επιτύχουν τους διδακτικούς στόχους. Τέλος, κοινή θετική παραδοχή υπήρχε μεταξύ των συμμετεχόντων των ερευνών των Affholder (2003) και Robinson et al. (2014). Οι εκπαιδευτικοί θεωρούν ότι η διαφοροποιημένη διδασκαλία αποτελεί μια ευεργετική μέθοδο για όλα τα επίπεδα των μαθητών μέσα σε μια τάξη μικτής ικανότητας. Τα συστατικά στοιχεία της διαφοροποιημένης διδασκαλίας, οι στρατηγικές και τα διδακτικά εργαλεία μπορούν να χρησιμοποιηθούν ακόμα και σε τάξεις που εφαρμόζεται η συμπεριληπτική ολική εκπαίδευση.

5.2. Ανασκόπηση ερευνών σχετικών με τις απόψεις των εκπαιδευτικών για τη συνεκπαίδευση (inclusion)

Η αποτελεσματικότητα των εκπαιδευτικών συστημάτων είναι ένα καίριο θέμα κατά την διαμόρφωση του αναλυτικού προγράμματος σπουδών. Καθώς νέα δεδομένα έχουν παρεισφρήσει τόσο στην κοινωνία όσο και στην εκπαίδευση αποτελεί αίτημα η αναδιαμόρφωση της διδακτικής πράξης. Η παραδοσιακή και μη διαφοροποιημένη προσέγγιση της διδασκαλίας δεν ευεργετεί τη δόμηση γνώσεων από όλους τους μαθητές, ειδικά όταν στη σύγχρονη εποχή οι τάξεις χαρακτηρίζονται από πολυπολιτισμικότητα και αποτελούνται από μαθητές διαφορετικού επιπέδου, διαφορετικών στυλ μάθησης και διαφορετικών αναγκών. Όταν, λοιπόν, όλα είναι διαφορετικά και ανομοιογενή μεταξύ τους, όταν στον μαθητικό πληθυσμό συμπεριλαμβάνονται μαθητές με μαθησιακές αδυναμίες ή διαταραχές, δεν είναι

δυνατόν να τελείται μια ομοιογενής προσέγγιση της διδασκαλίας. Η διαφοροποίηση θα πρέπει να αποτελεί τον σημαντικότερο οδηγό του σχεδιασμού της διδακτικής πορείας, η οποία θα προσφέρει τις ίδιες ευκαιρίες βελτίωσης και δυνατότητες απόδειξης των δυνάμεων και των γνώσεων σε όλους τους μαθητές ανεξαιρέτως.

Έρευνες έχουν διεξαχθεί για να διερευνηθούν οι στάσεις και οι απόψεις των εκπαιδευτικών σχετικά με τη συνεκπαίδευση και ακολούθως την αξιοποίηση της διαφοροποίησης σε μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες ή/και αναπηρίες. Η εκπαιδευτική πολιτική της συμπερίληψης αποτελεί μια πρόκληση για τους εκπαιδευτικούς. Κυρίαρχη διδακτική στρατηγική αποτελεί η διδασκαλία που απευθύνεται σε έναν μέσο μαθητή, η οποία πολλές φορές έχει αποδειχθεί αναποτελεσματική (Forsten, Grant & Hollas, 2002, McBride, 2004, McCoy & Katterlin-Geller, 2004, Haager & Klinger, 2005, Tomlinson, 2002, 2001). Τα χαρακτηριστικά, όμως, των μαθητών με μαθησιακές ιδιαιτερότητες αποκλίνουν από τον μέσο μαθητή, με αποτέλεσμα να παραγκωνίζονται οι ανάγκες τους (Mastropieri, Scruggs, Norland, Berkley, McDuffie, Tornquist & Connors, 2006).

Οι συμμετέχοντες εκπαιδευτικοί στις έρευνες των Συμεωνίδου και Φτιάκα (2008) και Βασιλείου και Χαριτάκη (2016) παρουσιάζουν σχεδόν ταύτιση στις απόψεις τους. Αρχικά, φαίνεται στο σύνολό τους να μην γνωρίζουν επαρκώς τη νομοθεσία σχετικά με την ένταξη. Οι ίδιοι εκπαιδευτικοί δήλωσαν πρόθυμοι να δεχθούν παιδιά με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες ή/και αναπηρίες στην τάξη τους και ότι αποδέχονται πλήρως την αναπηρία τους. Επίσης, θεωρούν ότι είναι ικανοί να καλλιεργούν την εκδήλωση θετικών στάσεων των μαθητών χωρίς ειδικές ανάγκες προς τους μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες ή/και αναπηρίες. Ένα μεγάλο ποσοστό των συμμετεχόντων και στις δυο έρευνες κοντά στο 85% θεωρεί ότι προωθεί την κοινωνικοποίηση των παιδιών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες ή/και αναπηρίες. Βέβαια, σε περιπτώσεις αποδοκιμασίας ή απρεπούς συμπεριφοράς μόνο ένα μικρό ποσοστό δήλωσε ότι είναι ικανό να τις διαχειριστεί. Κοινή είναι δυστυχώς η παραδοχή ότι η μεγαλύτερη ωφέλεια της ένταξης στο γενικό σχολείο είναι η βελτίωση των κοινωνικών δεξιοτήτων των παιδιών. Εδώ ελλοχεύει ο κίνδυνος να υποβαθμίζεται η μαθησιακή διαδικασία αν η ένταξη των παιδιών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες ή/και αναπηρίες ταυτιστεί μόνο με την κοινωνικοποίησή τους και συνδεθεί με την ανάπτυξη μόνο φιλανθρωπικών συναισθημάτων.

Επιπλέον, οι εκπαιδευτικοί γενικής τάξης δεν δηλώνουν ικανοποιημένοι από την κατάρτισή τους και τα διδακτικά τους εφόδια, ώστε να οργανώσουν

αποτελεσματικά την ένταξη. Δεν διαθέτουν τις σχετικές γνώσεις και δεξιότητες, δεν γνωρίζουν τις κατάλληλες διδακτικές προσεγγίσεις για τα παιδιά με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες ή/και αναπηρίες (King-Sears, 2008, Rix, 2009) και ειδικά όταν η αναπηρία είναι σοβαρή (Downing & Peckham-Hardin, 2007, Downing, Spencer & Cavallaro, 2004). Πολλοί εκπαιδευτικοί δηλώνουν ότι δεν νιώθουν ικανοί να υλοποιήσουν τη συνεκπαίδευση (Weddell, 2005, Mastropieri & Scruggs, 2004). Ακόμα και σε χώρες που παρέχεται όλο το υλικοτεχνικό προϊόν που θα διευκόλυνε την πραγμάτωση της συνεκπαίδευσης, οι εκπαιδευτικοί εξακολουθούν να νιώθουν ότι είναι απροετοίμαστοι και ανήμποροι να την εφαρμόσουν (Sharma, Forlin, Loreman, & Earle, 2006). Ωστόσο, μεγάλο ποσοστό εκπαιδευτικών δηλώνει ότι κατέχει ευχέρεια στο να διαφοροποιεί τη διδασκαλία και τον τρόπο αξιολόγησης προκειμένου να καλυφθούν ταυτόχρονα οι μαθησιακές ανάγκες όλων των μαθητών (Συμεωνίδου & Φτιάκα, 2008, Βασιλείου & Χαριτάκη, 2016). Βέβαια, από την έρευνα των Williams, Swanlund, Miller, Konstantopoulos και Van de Ploeg (2012) αποκαλύφθηκε ότι σπάνια διαφοροποιούσαν τη διδασκαλία τους οι εκπαιδευτικοί και ειδικά στο μάθημα της γλώσσας και των μαθηματικών. Στον αντίποδα βέβαια των προσδοκιών, όσον αφορά των γνωστικό ορίζοντα των μαθητών με ιδιαίτερες εκπαιδευτικές ανάγκες ή/και αναπηρίες, κάποιοι εκπαιδευτικοί κρίνουν απαραίτητο να ανταπεξέρχονται αυτοί οι μαθητές στις απαιτήσεις του αναλυτικού προγράμματος σπουδών μέσω μιας ομοιογενούς διδακτικής διαδικασίας και με τον ίδιο αντιληπτικό ρυθμό, χωρίς να καθίσταται σαφές αν όντως με αυτόν τον τρόπο τα παιδιά είναι αποδοτικά (King-Sears, 2008). Τέλος, κοινός είναι ο χαρακτηρισμός της διαφοροποιημένης διδασκαλίας ως φόρτου εργασίας και καθηκόντων των εκπαιδευτικών και ως πρόσθετης εργασίας είτε γίνεται στα πλαίσια της συνεκπαίδευσης (Daane, Beirne – Smith & Latham, 2000) είτε της γενικής παιδείας, όπως αναφέρθηκε πιο πάνω.

Μεγάλο ποσοστό των εκπαιδευτικών γενικής τάξης έδειξε θετική διάθεση να συνεργάζεται με κάποιον ειδικό παιδαγωγό κατά τη διάρκεια της διδασκαλίας προκειμένου τα παιδιά με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες ή/και αναπηρίες να πετύχουν πιο αποτελεσματικά και εύκολα τον διδακτικό στόχο (Συμεωνίδου & Φτιάκα, 2008, Βασιλείου & Χαριτάκη, 2016). Επίσης, ο ειδικός παιδαγωγός θεωρείται πιο κατάλληλος για τις περιπτώσεις παιδιών με βαριές ειδικές ανάγκες (Συμεωνίδου & Φτιάκα, 2008, Zoniou – Sideri, & Vlachou, 2006). Ενδιαφέρον προκαλεί το γεγονός ότι στη σκέψη των εκπαιδευτικών για την ένταξη, μεγάλο καθοριστικό παράγοντα

αποτελεί η κατηγοριοποίηση των παιδιών με βάση το ιατρικό μοντέλο. Από την έρευνα των Zoniou– Sideri και Vlachou (2006) φαίνεται ότι η προθυμία των εκπαιδευτικών εξαρτάται και από το είδος της αναπηρίας, καθώς θα προτιμούσαν να αναλάβουν ένα παιδί με κινητική αναπηρία παρά με νοητική. Αυτό σημαίνει πως οι εκπαιδευτικοί ανάλογα με το είδος και το βαθμό της αναπηρίας των παιδιών, αξιολογούν αν για ένα παιδί θα είναι ουσιαστική η ένταξη στο γενικό σχολείο (Βασιλείου & Χαριτάκη, 2016) και είναι λιγότερο θετικοί στο να αντιμετωπίσουν μαθητές που απαιτούν σημαντική τροποποίηση στη διδασκαλία (Subban & Sharma, 2006) ή σχεδιασμό εξατομικευμένων διδασκαλιών (Johnsen, Haensly, Ryser & Ford, 2002). Προς επίρρωση των προηγούμενων στοιχείων έρχονται και τα αποτελέσματα από έρευνα στην Ιρλανδία. Η ανθρωπιστική στάση των μελλοντικών εκπαιδευτικών απέναντι στην αναγκαιότητα εφαρμογής της συνεκπαίδευσης άλλαξε ριζικά έπειτα από την πρακτική τους κατά 75%, ποσοστό που πλέον υποστήριζε ότι δεν είναι τελέσφορη η συμπεριληπτική εκπαίδευση σε μια τάξη μικτών ικανοτήτων και μάλιστα είναι πιθανό να καθυστερήσει την πρόοδο των μαθητών χωρίς ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες ή/και αναπηρίες (Lambe, 2007). Η ένταξη όμως φαίνεται να επηρεάζεται και από το φιλανθρωπικό, ουμανιστικό μοντέλο. Οι εκπαιδευτικοί απάντησαν πως προσπαθούν να ευαισθητοποιούν τα παιδιά χωρίς ειδικές ανάγκες και τις οικογένειες τους να προσφέρουν οικονομική βοήθεια στις οικογένειες των παιδιών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες ή/και αναπηρίες (Βασιλείου & Χαριτάκη, 2016) και παραδέχονται ότι θα ήταν πιο ελαστικοί στην αξιολόγησή τους (Zoniou– Sideri & Vlachou, 2006). Από τα δεδομένα αυτά προκύπτει ότι το γενικότερο αίτημα των εκπαιδευτικών γενικής παιδείας για επιπρόσθετη κατάρτιση πρέπει να συνδυαστεί με την απαγκίστρωση της σκέψης από στερεότυπα που διαχωρίζουν τα παιδιά με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες ή/και αναπηρίες ακόμα και μεταξύ τους με βάση το κλινικό προφίλ και από το να έχουν μειωμένες προσδοκίες για επίδοση περιορίζοντας με αυτόν τον τρόπο τις ευκαιρίες για γνωστική ανάπτυξη.

6. Η Έρευνα

6.1. Αιτιολόγηση της Έρευνας

Μέσα από την ανασκόπηση κυρίως της διεθνούς βιβλιογραφίας, διότι οι εγχώριες έρευνες σχετικά με τη διαφοροποιημένη διδασκαλία είναι ελάχιστες, προκύπτει ότι οι εκπαιδευτικές ανάγκες της σύγχρονης σχολικής τάξης καλύπτονται μόνο μέσα από ένα πλαίσιο διαφοροποίησης, το οποίο μπορεί να υποστηρίξει την αποτελεσματική διδασκαλία και μάθηση για όλους τους μαθητές. Προγενέστερες έρευνες σχετικά με τις στάσεις και τις απόψεις των εκπαιδευτικών για τη διαφοροποιημένη διδασκαλία κατέγραψαν την ύπαρξη παρανοήσεων σχετικά με το τι νοείται διαφοροποίηση στην καθημερινή διδακτική πρακτική, τη μη ή περιορισμένη εφαρμογή της διαφοροποίησης αλλά και την έλλειψη ουσιαστικής ενημέρωσης, κατάρτισης και εκπαίδευσης των εκπαιδευτικών σε σχέση με τη διαφοροποιημένη διδασκαλία. Έτσι λοιπόν οι εκπαιδευτικοί δεν ανταποκρίνονται διδακτικά στη διαφορετικότητα των μαθητών τους, με αποτέλεσμα να μην παρέχεται ισότητα ευκαιριών για μάθηση.

Κατά τη διερεύνηση λοιπόν των όσων προαναφέρθηκαν, διαπιστώθηκε η απουσία ερευνών σχετικά με την εφαρμογή και την αποτελεσματικότητα της διαφοροποιημένης διδασκαλίας σε σχολεία διαπολιτισμικής εκπαίδευσης. Το μαθητικό κοινό στα διαπολιτισμικά σχολεία χαρακτηρίζεται, μεταξύ των άλλων διαφορών σε ατομικό, κοινωνικό και οικονομικό επίπεδο, από εντονότερες διαφορές σε πολιτισμικό και γλωσσικό επίπεδο σε σύγκριση με το μαθητικό κοινό των υπόλοιπων σχολείων. Αυτό λοιπόν συνεπάγεται την ύπαρξη συνθετότερων εκπαιδευτικών αναγκών, στις οποίες μόνο διαφοροποιημένες διδακτικές μέθοδοι μπορούν να ανταποκριθούν και δυσχεραίνει περισσότερο το ήδη βεβαρημένο έργο του εκπαιδευτικού. Είναι ιδιαίτερα ενδιαφέρουσα η ανίχνευση των διδακτικών προσεγγίσεων που επιλέγονται και εφαρμόζονται από τους εκπαιδευτικούς σε αυτά τα σχολεία, για να ανταποκριθούν στις ανάγκες όλων των μαθητών και αν μέσα σε αυτές συγκαταλέγεται η διαφοροποίηση της διδασκαλίας. Έτσι λοιπόν γεννάται η ανάγκη διερεύνησης της εφαρμογής και της αποτελεσματικότητας της διαφοροποιημένης διδασκαλίας σε σχολεία Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης για την παροχή ίσων εκπαιδευτικών ευκαιριών σε όλους τους μαθητές, την οποία έχει ως σκοπό να καλύψει η παρούσα εργασία.

6.2. Σκοπός και Στόχοι της Έρευνας

Ένα χαρακτηριστικό των σύγχρονων σχολικών τάξεων είναι η έντονη διαφορά που παρατηρείται μεταξύ των μαθητών, όχι μόνο στην κοινωνικοοικονομική και πολιτισμική τους προέλευση, αλλά και σε διαφορές, που πλέον οι εκπαιδευτικοί είναι σε θέση να αναγνωρίζουν και να εκτιμούν σε σχέση με το παρελθόν, όπως στον τρόπο μάθησης, στον ρυθμό μάθησης, στο στυλ μάθησης, στα κίνητρα και στις δυνατότητες μάθησης, στα ενδιαφέροντα και στην προσωπικότητα κάθε μαθητή. Αυτά τα διαφοροποιητικά στοιχεία, δημιουργούν πολύπλευρες εκπαιδευτικές ανάγκες, στις οποίες πρέπει να ανταποκριθεί ο εκπαιδευτικός και αυτό είναι που κάνει το διδακτικό του έργο πλέον πιο σύνθετο και απαιτητικό. Έτσι λοιπόν, ως μια προσπάθεια βελτίωσης της αποτελεσματικότητας της διδασκαλίας για όλους τους μαθητές προτείνεται η διαφοροποίηση ως η διδακτική μεθοδολογία, που αφενός ανταποκρίνεται στις διαφοροποιημένες ανάγκες των μαθητών σε πολυπολιτισμικές τάξεις μικτής ικανότητας και αφετέρου λειτουργεί ως μέσο παροχής αντισταθμιστικής αγωγής και κοινωνικής δικαιοσύνης (Παντελιάδου & Φιλιπάτου, 2013: 419).

Ο σκοπός της παρούσας έρευνας είναι η διερεύνηση των απόψεων και των στάσεων εκπαιδευτικών, τόσο της πρωτοβάθμιας, όσο και της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, για την αξιοποίηση της διαφοροποιημένης διδασκαλίας σε πολυπολιτισμικές τάξεις μαθητών με μαθησιακές δυσκολίες (γενικές και ειδικές). Συγκεκριμένα, τα ερευνητικά ερωτήματα που προέκυψαν και βάση των οποίων οργανώθηκαν και οι επιμέρους ερωτήσεις των συνεντεύξεων είναι τα εξής:

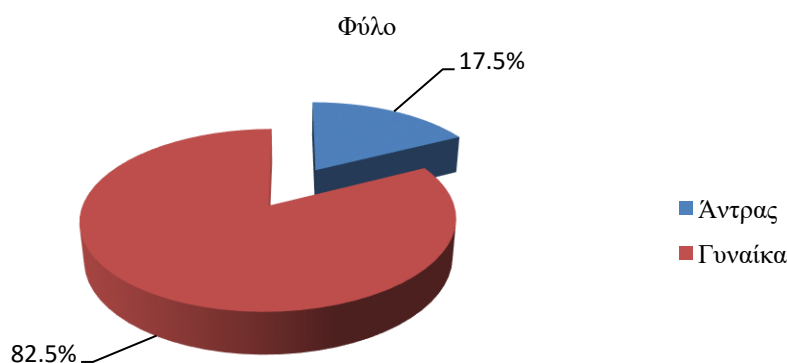
1. Πώς νοηματοδοτούν οι εκπαιδευτικοί τον όρο «διαφοροποιημένη διδασκαλία»;
2. Ποιες είναι οι απόψεις των εκπαιδευτικών σχετικά με τους παράγοντες που καθιστούν αναγκαία τη διαφοροποιημένη διδασκαλία στη σύγχρονη σχολική πραγματικότητα;
3. Ποιες είναι οι απόψεις των εκπαιδευτικών για τους τρόπους με τους οποίους οι ίδιοι δύνανται να ανταπεξέλθουν στη νέα σχολική τάξη, που χαρακτηρίζεται πλέον από την ολοένα αυξανόμενη ετερογένεια σε όλα τα επίπεδα;

4. Ποιες είναι οι απόψεις των εκπαιδευτικών σχετικά με την ενεργή εμπλοκή των γονέων για την επίτευξη ενός αποτελεσματικού περιβάλλοντος μάθησης στα πλαίσια της διαφοροποιημένης διδασκαλίας;
5. Ποιες είναι οι ανάγκες που προκύπτουν ατομικά για τον εκπαιδευτικό, ώστε να ανταποκριθεί σε μια διαφοροποιημένη διδακτική διαδικασία;

Στόχος μέσω των ερωτημάτων αυτών ήταν, αφενός η εξέταση του ορισμού της «έννοιας» διαφοροποιημένη διδασκαλία σύμφωνα με τις απόψεις των εκπαιδευτικών, αλλά και η διερεύνηση των παραγόντων που ορίζουν την αναγκαιότητα εφαρμογής της διαφοροποιημένης διδασκαλίας στη σύγχρονη σχολική τάξη. Επιπλέον, εξετάστηκαν οι πρακτικές/δράσεις, οι τρόποι και οι στρατηγικές που ακολουθούν οι ίδιοι οι εκπαιδευτικοί, ώστε να ανταποκριθούν με επιτυχία στις απαιτήσεις μιας ετερογενούς τάξης αλλά και οι απόψεις για το πώς ο παράγοντας «γονείς» μπορεί να συμβάλλει στη δημιουργία ενός επιτυχημένου διαφοροποιημένου περιβάλλοντος μάθησης. Τέλος, μέσω των ερευνητικών ερωτημάτων αυτών, στόχο αποτέλεσε και η αναζήτηση των απόψεων των εκπαιδευτικών για τις ανάγκες που υπάρχουν για επιμόρφωση, με σκοπό την ουσιαστική αλλαγή του ρόλου τους στην τάξη, για τη δημιουργία ενός αποτελεσματικού περιβάλλοντος μάθησης.

6.3. Συμμετέχοντες

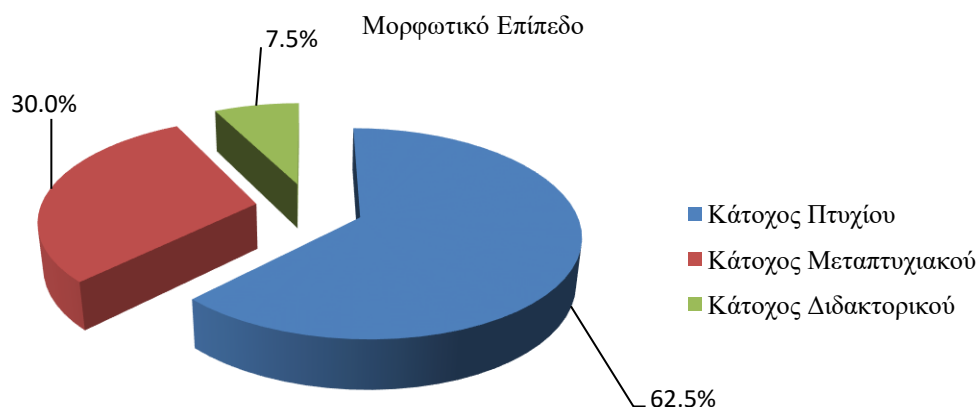
Στην έρευνα έλαβαν μέρος 40 συνολικά εν ενεργεία εκπαιδευτικοί, 17,5% άνδρες και 82,5% γυναίκες (Γράφημα 1), από αριθμό Διαπολιτισμικών σχολείων Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης της Θεσσαλονίκης .

Γράφημα 1. Φύλο των συμμετεχόντων εκπαιδευτικών

Μορφωτικό Επίπεδο

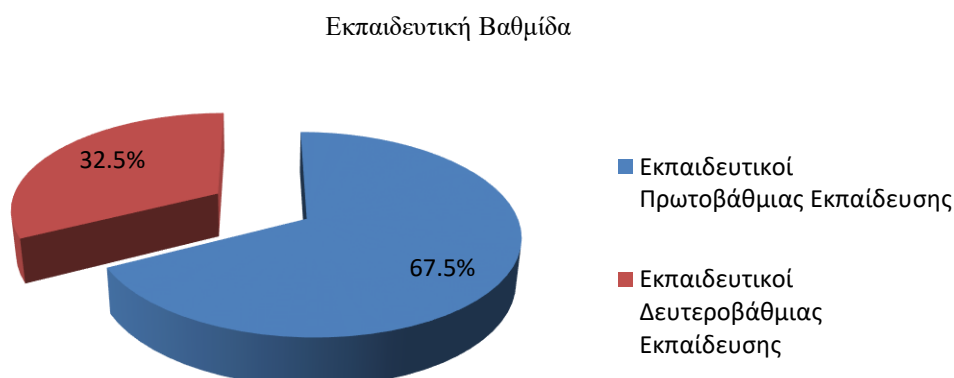
Το 62,5% των εκπαιδευτικών που αποτέλεσαν το δείγμα της συγκεκριμένης έρευνας, δουλεύει σε σχολεία Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης με την κτήση μόνο του πρώτου πτυχίου και κάποιες εξειδικεύσεις. Το 30% του δείγματος κατέχει μεταπτυχιακό τίτλο σπουδών ενώ μόλις το 7,5% των εκπαιδευτικών είναι κάτοχος και διδακτορικού τίτλου σπουδών (Γράφημα 2).

Γράφημα 2. Μορφωτικό επίπεδο των συμμετεχόντων εκπαιδευτικών.

Εκπαιδευτική Βαθμίδα

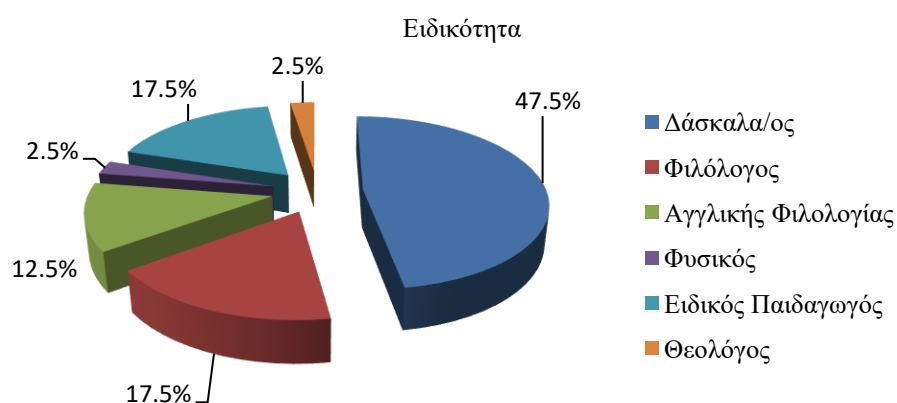
Από τους 40 εκπαιδευτικούς που έλαβαν μέρος στην παρούσα έρευνα, οι 27 είναι εκπαιδευτικοί Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης και αποτελούν το 67,5% του δείγματος και οι 13 είναι εκπαιδευτικοί Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, αποτελώντας το 32,5% του δείγματος (Γράφημα 3).

Γράφημα 3. Εκπαιδευτική βαθμίδα στην οποία υπηρετούν οι συμμετέχοντες εκπαιδευτικοί.

Ειδικότητα

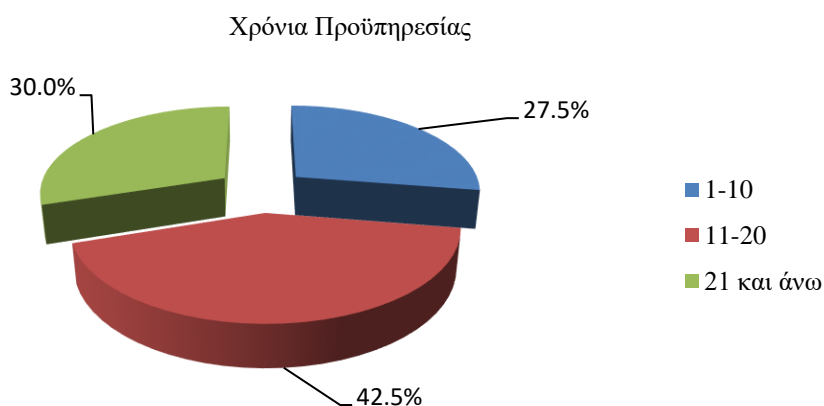
Το 47,5% του δείγματος αποτελείται από εκπαιδευτικούς της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης, δηλαδή δάσκαλους/ες. Το 17,5% του δείγματος ήταν οι εκπαιδευτικοί της Ειδικής Αγωγής που δουλεύουν στις Παράλληλες Στηρίξεις και στα Τμήματα Ένταξης, ενώ ίσος αριθμός εκπαιδευτικών (17,5%) ήταν και οι Φιλολόγοι. Τέλος το 17,5% του δείγματος των εκπαιδευτικών αποτελείται από ειδικότητες εκ των οποίων: το 12,5% είναι εκπαιδευτικοί της Αγγλικής Φιλολογίας, το 2,5% είναι Θεολόγοι και επίσης το 2,5% Φυσικοί (Γράφημα 4).

Γράφημα 4. Ειδικότητα των συμμετεχόντων εκπαιδευτικών.

Χρόνια Προϋπηρεσίας

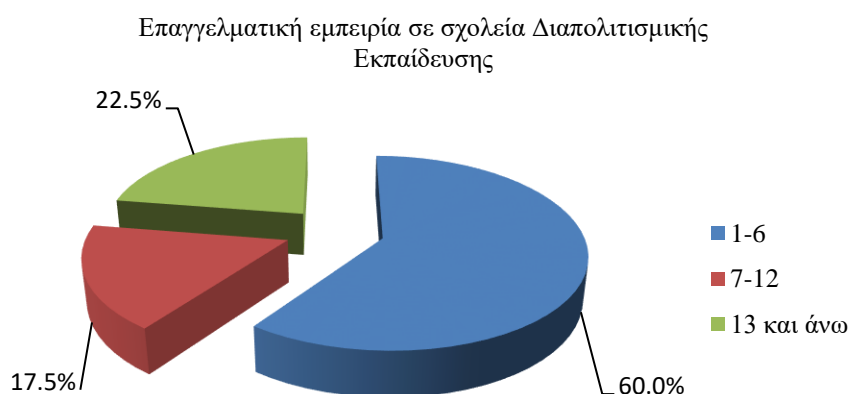
Οι εκπαιδευτικοί που πήραν μέρος στην έρευνα φαίνεται πως είχαν αρκετά χρόνια προϋπηρεσίας, αφού το 42,5% του δείγματος δουλεύει από 11 έως και 20 χρόνια, το 30% των εκπαιδευτικών δουλεύει από 21 χρόνια και άνω και μόλις το 27,5% έχει 1 έως και 10 χρόνια υπηρεσίας (Γράφημα 5).

Γράφημα 5. Χρόνια προϋπηρεσίας των συμμετεχόντων εκπαιδευτικών.

Επαγγελματική εμπειρία σε σχολεία Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης

Το σύνολο των εκπαιδευτικών που πήραν μέρος στις συνεντεύξεις δουλεύει ή δούλεψε για κάποια χρόνια στο παρελθόν σε σχολεία Διαπολιτισμικής Πρωτοβάθμιας ή Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης. Το 60% των εκπαιδευτικών έχουν 1-6 χρόνια επαγγελματικής εμπειρίας σε σχολεία Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης, ενώ το 22,5% έχει δουλέψει από 13 χρόνια και άνω. Τέλος το μικρότερο ποσοστό αυτών (17,5%) έχει δουλέψει στη Διαπολιτισμική Εκπαίδευση 7 με 12 χρόνια περίπου (Γράφημα 6).

Γράφημα 6. Επαγγελματική εμπειρία των συμμετεχόντων εκπαιδευτικών σε σχολεία Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης.

6.4. Ερευνητικά εργαλεία

6.4.1. Συνέντευξη

Στο πλαίσιο της έρευνας διενεργήθηκαν ημιδομημένες ατομικές συνεντεύξεις (Παράρτημα Α) σε 40 εν ενεργεία εκπαιδευτικούς, που εργάζονται ή εργάστηκαν για κάποια χρόνια σε Σχολεία Διαπολιτισμικής Πρωτοβάθμιας ή Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης. Επιλέχθηκε ως βασικό εργαλείο συλλογής δεδομένων η ημιδομημένη συνέντευξη, καθώς προσφέρει ευελιξία κατά τη διεξαγωγή της αλλά και λόγω της αμεσότητας και της εξοικείωσης που προσφέρει στον συνεντευξιαζόμενο. Επιπλέον, μέσω της συνέντευξης μπορεί ο ερευνητής να λάβει μια πιο άμεση και σαφή εικόνα των απόψεων και των στάσεων των συνεντευξιαζόμενων, αφού μπορούν να συλλεχθούν πληροφορίες σε βάθος μέσα από ένα κλίμα δημιουργικής αλληλόδρασης ανάμεσα στον συνεντευκτή και τον ερωτώμενο (Γρίβα & Στάμου, 2014).

Πιο συγκεκριμένα επιλέχθηκε η ημιδομημένη συνέντευξη, γιατί αυτός ο τύπος συνέντευξης μπορεί να περιλαμβάνει μια σειρά ερωτημάτων που έχουν τη μορφή γενικών κατευθυντήριων γραμμών, αλλά ο ερευνητής μπορεί να αλλάξει τη σειρά των ερωτημάτων ή ακόμη και να θέσει επιπλέον ερωτήσεις στην πορεία της συνέντευξης, αν το κρίνει αναγκαίο (Bryman, 2004).

Μέσα από 27 περίπου ερωτήσεις ανοικτού τύπου, δόθηκε η ευκαιρία στους εκπαιδευτικούς να εκφράσουν τις θέσεις τους και τις απόψεις τους για την αξιοποίηση της διαφοροποιημένης διδασκαλίας σε πολυπολιτισμικές τάξεις μαθητών με μαθησιακές δυσκολίες. Χρησιμοποιήθηκαν οι ερωτήσεις ανοικτού τύπου, γιατί μέσω αυτών επιτυγχάνεται η διερεύνηση σε μεγαλύτερο βάθος αλλά και η συλλογή πλούσιου υλικού ποιοτικών δεδομένων. Οι συνεντεύξεις των εκπαιδευτικών δομήθηκαν γύρω από τους παρακάτω θεματικούς άξονες:

Στην αρχή της συνέντευξης ζητήθηκαν κάποιες βασικές πληροφορίες για τον συνεντευξιαζόμενο όπως: χρόνια προϋπηρεσίας, μορφωτικό επίπεδο, ειδικότητα και επαγγελματική εμπειρία σε σχολεία Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης. Επίσης, στο σημείο αυτό έγιναν και κάποιες γενικές ερωτήσεις στους εκπαιδευτικούς, όπως αν έχουν έρθει αντιμέτωποι με το φαινόμενο της έντονης διαφοροποίησης του μαθητικού πληθυσμού σε τάξεις που έχουν αναλάβει, αν κατά την άποψή τους αυξάνεται η ετερογένεια του μαθητικού πληθυσμού τα τελευταία χρόνια και πού πιστεύουν ότι οφείλονται οι αλλαγές στη σύσταση του μαθητικού πληθυσμού στις σημερινές τάξεις, με σκοπό τη δημιουργία φιλικού κλίματος μεταξύ συνεντευκτή και συνεντευξιαζόμενου και την ομαλή έναρξη της συνέντευξης.

Στον πρώτο θεματικό άξονα με τίτλο: Προσδιορισμός της έννοιας «Διαφοροποιημένη Διδασκαλία», υπήρξε μια ερώτηση για τη διερεύνηση των αναγκών που προκύπτουν κατά τη διδακτική διαδικασία λόγω της εμφανούς ετερογένειας του μαθητικού πληθυσμού σε όλα τα επίπεδα τα τελευταία χρόνια, αλλά και μια ερώτηση που στόχευε στον εννοιολογικό προσδιορισμό της διαφοροποίησης κατά τη διδακτική πράξη. Τέλος, μέσα από την επόμενη ερώτηση του θεματικού άξονα αυτού οι εκπαιδευτικοί καλούνταν να καταθέσουν αν προσαρμόζουν τη διδακτική διαδικασία ανάλογα με τον μαθητικό πληθυσμό της τάξης και την ετερογένεια που εμφανίζει.

Στον δεύτερο θεματικό άξονα με τίτλο: Σύγχρονες εκπαιδευτικές ανάγκες για διαφοροποίηση, οι συνεντευξιαζόμενοι κλήθηκαν να απαντήσουν αν όλοι οι μαθητές έχουν τις ίδιες εκπαιδευτικές ανάγκες και τα ίδια μαθησιακά χαρακτηριστικά, αλλά

και ποιοι είναι οι παράγοντες εκείνοι που ευθύνονται για τη διεύρυνση της διαφορετικότητας στη σύνθεση του μαθητικού πληθυσμού. Επιπλέον οι εκπαιδευτικοί κλήθηκαν να αναφέρουν τις απόψεις τους σχετικά με τους μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες/αναπηρίες. Πιο συγκεκριμένα, οι εκπαιδευτικοί απάντησαν στο αν μπορούν αυτοί οι μαθητές, καθώς και οι μαθητές από άλλα πολιτισμικά πλαίσια, να συμμετέχουν και να ανταποκρίνονται στο υπάρχον αναλυτικό πρόγραμμα σπουδών, καθώς και για το ποια είναι η άποψή τους για τη στροφή των μαθητών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες ή/και αναπηρίες που έχει παρατηρηθεί από τις διαχωρισμένες δομές υποστήριξης (π.χ. σχολεία ειδικής αγωγής, τμήματα ένταξης) σε ποικίλες μορφές συνεκπαίδευσης.

Στον τρίτο θεματικό άξονα που αναφέρεται σε: Εκπαιδευτικές και διδακτικές πρακτικές σε ετερογενείς τάξεις, διατυπώθηκαν τα περισσότερα ερωτήματα. Αρχικά οι εκπαιδευτικοί ερωτήθηκαν σχετικά με το διδακτικό περιεχόμενο και τις διδακτικές μεθόδους και αν θα πρέπει αυτά να είναι προσαρμοσμένα στον μέσο όρο των μαθητών. Στη συνέχεια ζητήθηκε να περιγράψουν τον ρόλο του εκπαιδευτικού σε μια τάξη με έντονο το στοιχείο διαφοροποίησης και το προφίλ του. Επιπλέον τους ζητήθηκε να αναφέρουν τους στόχους που θα έπρεπε να θέτει ένας εκπαιδευτικός στο πλαίσιο της διαφοροποιημένης διδασκαλίας αλλά να περιγράψουν και τα βήματα που θα ακολουθούσαν στην προσπάθειά τους να σχεδιάσουν μια διδακτική ενότητα σε πλαίσια διαφοροποιημένης διδασκαλίας. Άλλη ερώτηση στην οποία κλήθηκαν να απαντήσουν ήταν σχετικά με τις μεθόδους που χρησιμοποιούν σε μαθητές που παρουσιάζουν έντονες διαφορές μεταξύ τους, ώστε να ανταποκριθούν στις ποικίλες εκπαιδευτικές τους ανάγκες, αλλά και τον τρόπο ακριβώς με τον οποίο παρουσιάζουν το διδακτικό περιεχόμενο σε ετερογενείς τάξεις.

Στον ίδιο θεματικό άξονα οι εκπαιδευτικοί ερωτήθηκαν για το εκπαιδευτικό υλικό που δίνουν ως εργασία για το σπίτι και πώς ακριβώς είναι δομημένο ώστε να ανταποκρίνεται στις δυνατότητες όλων των μαθητών. Επιπρόσθετα, οι εκπαιδευτικοί ανέφεραν τον τρόπο που οργανώνουν τις ομάδες όταν επιλέγουν να δουλέψουν ομαδοσυνεργατικά μαθητές με διαφορετικές εκπαιδευτικές ανάγκες και διαφορές στο γλωσσικό και πολιτισμικό υπόβαθρο, καθώς και τις μορφές αξιολόγησης που χρησιμοποιούν σε πλαίσια διαφοροποίησης. Εκτός από την αξιολόγηση ζητήθηκε από τους συνεντευξιζόμενους να αναφέρουν και άλλους τυχόν τρόπους με τους οποίους ελέγχουν ή ενισχύουν το έργο της διαφοροποίησης που εφάρμοσαν στην τάξη. Τέλος στο κλείσιμο του θεματικού άξονα αυτού, ζητήθηκε η γνώμη των εκπαιδευτικών για

το αναλυτικό πρόγραμμα σπουδών, αν ευνοεί την ανάπτυξη διαφοροποιημένων πρακτικών σε μια σχολική τάξη και πώς θα το αξιοποιούσαν, αλλά τους ζητήθηκε να αναφέρουν και συγκεκριμένα παραδείγματα και ποιες δυσκολίες και εμπόδια αντιμετωπίζουν στην προσπάθειά τους να εφαρμόσουν διαφοροποίηση στη διδακτική πράξη.

Στον τέταρτο θεματικό άξονα με τίτλο: Εφαρμογή πρακτικών διαφοροποιημένης διδασκαλίας, θέλοντας να εξεταστούν οι απόψεις των εκπαιδευτικών για το πώς ο παράγοντας «γονείς» μπορεί να συμβάλλει στη δημιουργία ενός επιτυχημένου διαφοροποιημένου περιβάλλοντος μάθησης, ζητήθηκε να αναφερθεί πόσο συχνή είναι η επικοινωνία με τους γονείς και να περιγραφεί πώς αυτό βοηθάει για την επίτευξη ενός διαφοροποιημένου περιβάλλοντος μάθησης. Ακόμη, οι εκπαιδευτικοί αναφέρθηκαν και στο πώς θα αξιοποιούσαν τους γονείς στη διδακτική διαδικασία για την επίτευξη ενός διαφοροποιημένου περιβάλλοντος μάθησης, αλλά και σχετικά με το ποιες ενέργειες θα συμβούλευαν τους γονείς να ακολουθήσουν από το σπίτι, ώστε να υπάρχει μια από κοινού συνέπεια τόσο του εκπαιδευτικού όσο και των γονέων στον ρυθμό μάθησης και στις ανάγκες των μαθητών.

Ο πέμπτος και τελευταίος θεματικός άξονας ήταν αφιερωμένος σε: Προτάσεις σχετικά με ζητήματα της διαφοροποιημένης διδασκαλίας. Στους εκπαιδευτικούς εδώ έγιναν ερωτήσεις σχετικά με το αν πιστεύουν ότι είναι κατάλληλα καταρτισμένοι για να εφαρμόσουν μια διαφοροποιημένη διδακτική πρακτική, με το αν θα έδειχναν ενδιαφέρον σε μια ενδεχόμενη επιμόρφωση πάνω σε πρακτικές διαφοροποιημένης διδασκαλίας, αλλά και σχετικά με το ποια μορφή θα ήθελαν να έχει αυτό το επιμορφωτικό πρόγραμμα. Τέλος τους ζητήθηκε να προτείνουν κάτι για την αξιοποίηση της μεθόδου της διαφοροποιημένης διδασκαλίας, με σκοπό να τους δώσει τη δυνατότητα να αναφέρουν οτιδήποτε για το οποίο δεν έχουν ερωτηθεί.

6.4.2. Συλλογή δεδομένων

Η συλλογή των δεδομένων διήρκησε 5 μήνες και πραγματοποιήθηκε κατά τους μήνες Δεκέμβριο 2015 και Ιανουάριο, Φεβρουάριο, Μάρτιο και Απρίλιο του 2016. Οι συνεντεύξεις και οι αντίστοιχες μαγνητοφωνήσεις είχαν διάρκεια περίπου 20-45 λεπτά για κάθε συμμετέχοντα. Η συμμετοχή των εκπαιδευτικών στην εν λόγω έρευνα βασίστηκε στην ευγενή τους ευχέρεια να βοηθήσουν, αλλά σε κάποιες

περιπτώσεις και στο έντονο ενδιαφέρον τους για το θέμα που διαπραγματεύονταν η έρευνα.

Στην αρχή αναζητήθηκαν και εντοπίστηκαν όλα τα Διαπολιτισμικά σχολεία Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης. Σε επίπεδο Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης η έρευνα περιορίστηκε μόνο σε Διαπολιτισμικά Γυμνάσια, αφού σε ανώτερη εκπαιδευτική κλίμακα (Λύκειο) υπάρχει αυστηρός προσανατολισμός και προσήλωση στις εισαγωγικές εξετάσεις και στην πρόσβαση στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση, με αποτέλεσμα το αναλυτικό πρόγραμμα σπουδών να είναι έτσι δομημένο ώστε να προσφέρονται αποσπασματικού χαρακτήρα γνώσεις, με λίγα μαθήματα ειδίκευσης και ακόμη λιγότερα μαθήματα επιλογής, αφήνοντας στους μαθητές ελάχιστα περιθώρια για δημιουργική αυτενέργεια και πρωτοβουλία αλλά και στους εκπαιδευτικούς ακόμη λιγότερα περιθώρια για διαφοροποίηση.

Η πρώτη επαφή έγινε με τους διευθυντές των σχολείων και περιελάμβανε μια πλήρη περιγραφή της έρευνας που διεξάγεται, των στόχων που επιδιώκει να πετύχει και την διαβεβαίωση της διατήρησης την ανωνυμίας των συμμετεχόντων. Ο διευθυντής με τη σειρά του ενημέρωνε τους εκπαιδευτικούς και για όσους δέχονταν να συμμετάσχουν διεξαγόταν η συνέντευξη ή ορίζονταν η ώρα, ο χώρος και η ημερομηνία διεξαγωγής της, ανάλογα με το πρόγραμμα των εκπαιδευτικών. Συνήθως οι εκπαιδευτικοί επέλεγαν οι συνεντεύξεις να γίνονται σε κάποιο κενό του καθημερινού ωρολογίου προγράμματός τους. Ελάχιστοι ήταν οι εκπαιδευτικοί που επέλεξαν να δώσουν συνέντευξη μετά τη λήξη του σχολικού ωραρίου. Ο χώρος που συνήθως επιλέγονταν από τους εκπαιδευτικούς για να πραγματοποιηθεί η συνέντευξη, ήταν το γραφείο των διδασκόντων ή για όσους δεν ένιωθαν άνετα να εκθέσουν τις απόψεις τους μπροστά στους συναδέλφους τους, επιλέγονταν κάποια αίθουσα ή κάποιο άλλο γραφείο που δε χρησιμοποιούνταν εκείνη τη στιγμή.

Στην αρχή οι εκπαιδευτικοί ήταν πολύ επιφυλακτικοί σε σχέση με τη συνέντευξη και πολύ περισσότερο με τη μαγνητοφώνηση των όσων θα έλεγαν. Πολλοί μάλιστα ήταν οι εκπαιδευτικοί που ήθελαν να βοηθήσουν στην έρευνα, αλλά τελικά αρνήθηκαν γιατί δεν συμφώνησαν με τη μαγνητοφώνηση. Κάποιοι από αυτούς δήλωσαν πως θα ήταν καλύτερο να συμπληρώσουν ερωτηματολόγια, παρά να δώσουν συνέντευξη, φοβούμενοι μήπως εκτεθούν. Σε όσους αποφάσισαν όμως να βοηθήσουν με τη συμμετοχή τους στη συνέντευξη, δίνονταν ο απαιτούμενος χρόνος για να σκεφτούν και να απαντήσουν χωρίς να πιεστούν, αλλά και ενθαρρύνονταν να απαντήσουν ανοιχτά, αυθόρμητα και να πουν οτιδήποτε θέλουν σχετικά με τη

θεματική, δείχνοντας ενδιαφέρον για τα λεγόμενα τους και κάνοντας διευκρινιστικές ερωτήσεις σε περίπτωση που η απάντηση τους δε κάλυπτε το ερώτημα που τέθηκε.

Οι δύο πρώτες συνεντεύξεις έγιναν σε πιλοτικό στάδιο, με σκοπό να ελεγχθούν η ποσότητα και η ποιότητα των απαντήσεων, αλλά και τυχόν ελλείψεις του ερωτηματολογίου σε σχέση με τους στόχους που τέθηκαν. Εξετάστηκαν οι απαντήσεις, εντοπίστηκαν κάποιες ασάφειες αλλά και κάποια ερωτήματα που απαντούσαν στην ίδια θεματική και ήταν διαφορετικά διατυπωμένα. Έγιναν κάποιες μικρές διορθώσεις και διαφοροποιήσεις και οι συνεντεύξεις με τους υπόλοιπους εκπαιδευτικούς συνεχίστηκαν.

Αφού ολοκληρώθηκαν οι συνεντεύξεις, ακολούθησε το στάδιο της πλήρης απομαγνητοφώνησης των συνεντεύξεων, με σκοπό να μεταφερθούν τα λόγια τόσο του συνεντευκτή όσο και του συνεντευξιαζόμενου ακριβώς όπως ειπώθηκαν, μαζί με τυχόν γραμματικά και συντακτικά λάθη, ιδιοματισμούς, δισταγμούς, σιωπές αλλά και συναισθηματικές αντιδράσεις.

6.4.3. Ανάλυση δεδομένων

Οι συνεντεύξεις των εκπαιδευτικών αποτέλεσαν πηγή ποιοτικών δεδομένων σχετικά με την αξιοποίηση της διαφοροποιημένης διδασκαλίας σε πολυπολιτισμικές τάξεις μαθητών με μαθησιακές δυσκολίες. Η επεξεργασία αυτών έγινε με τη μέθοδο ποιοτικής ανάλυσης περιεχομένου (Miles & Huberman, 1994).

Αρχικά έγινε πολλαπλή ανάγνωση των απομαγνητοφωνήσεων, ώστε να σχηματιστεί μια πρώτη εικόνα σχετικά με το περιεχόμενο αλλά και ένας προσανατολισμός στις επιμέρους θεματικές ενότητες. Στη συνέχεια έγινε μια πρώτη προσπάθεια κωδικοποίησης των δεδομένων για την κατηγοριοποίηση του όγκου των ποιοτικών δεδομένων. Στην πορεία, με τον επανέλεγχο οι κωδικοί τροποποιήθηκαν για να αποδίδουν με μεγαλύτερη ακρίβεια το νόημα των πληροφοριών. Πιο συγκεκριμένα τα βήματα που ακολουθήθηκαν για την ανάλυση των ποιοτικών δεδομένων, σύμφωνα με τους Miles και Huberman (1994), είναι τα εξής:

Μετά την προσεκτική ανάγνωση των απομαγνητοφωνήσεων, το κείμενο χωρίστηκε σε ενότητες, που εκφράζουν ένα συγκεκριμένο νόημα και αποδόθηκαν οι κατάλληλοι κωδικοί (Παπαδοπούλου, 2000). Στη συνέχεια οι κωδικοί ταξινομήθηκαν σε κατάλληλες κατηγορίες, με βάση πάντα τους θεματικούς άξονες της συνέντευξης και τους σκοπούς της έρευνας. Έγινε επανέλεγχος των κωδικών και ομαδοποιήθηκαν

σε κοινές κατηγορίες, που περιέχουν εννοιολογικά όμοια δεδομένα. Στο τέλος δημιουργήθηκε ένας συγκεντρωτικός πίνακας από την ανάλυση δεδομένων των εκπαιδευτικών (Παράρτημα Β), που περιέχει τους κωδικούς με τους εννοιολογικούς ορισμούς τους, σε σχέση με τις αντίστοιχες κατηγορίες και τους θεματικούς άξονες (αναγωγή δεδομένων).

Αφού ολοκληρώθηκε η κατηγοριοποίηση και η κωδικοποίηση των δεδομένων, δημιουργήθηκαν οι φόρμες έκθεσης δεδομένων που περιλαμβάνουν πίνακες που αναφέρονται σε κάθε εκπαιδευτικό ξεχωριστά (Παράρτημα Γ). Σύμφωνα με τους Miles και Huberman (1994), «η συστηματική και συνοπτική συλλογή και ταξινόμηση των δεδομένων, συμβάλει όχι μόνο στην κατανόηση των δεδομένων, αλλά και στην ανάλυση και σύνθεση των πληροφοριών και στην εξαγωγή συμπερασμάτων» (έκθεση δεδομένων).

Η παρουσίαση των αποτελεσμάτων έγινε με βάση τους πίνακες και εκτενή παραθέματα των λεγομένων των συνεντευξιζόμενων από τα απομαγνητοφωνημένα κείμενα, σε μια προσπάθεια ανάλυσης και ερμηνείας αλλά και εντοπισμού διαφορών και ομοιοτήτων στις απαντήσεις που δόθηκαν από τους συνεντευξιζόμενους (παρουσίαση και ερμηνεία αποτελεσμάτων) (Γρίβα & Στάμου, 2014).

7. Αποτελέσματα

7.1. Αποτελέσματα Συνεντεύξεων των Εκπαιδευτικών

Μέσω της ποιοτικής ανάλυσης δεδομένων των συνεντεύξεων των εκπαιδευτικών, εξήχθησαν 235 κωδικοί, που κατανεμήθηκαν σε 16 κατηγορίες: η «διαφοροποίηση» στη διδακτική πράξη, η σύσταση του μαθητικού πληθυσμού στη σύγχρονη σχολική τάξη, παράγοντες μείωσης της ετερογένειας του μαθητικού πληθυσμού, παράγοντες διαμόρφωσης της ετερογένειας του μαθητικού πληθυσμού, μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες / αναπηρίες και συνεκπαίδευση, η συμβολή του αναλυτικού προγράμματος σπουδών στην αξιοποίηση της μαθητικής ετερογένειας, το προφίλ και ο ρόλος του εκπαιδευτικού στις απαιτήσεις της σύγχρονης τάξης, μέθοδοι και τεχνικές σε διαφοροποιημένα περιβάλλοντα μάθησης, στοχοθεσία σε πλαίσια διαφοροποιημένης διδασκαλίας, μορφές αξιολόγησης των μαθητών, «εναλλακτικές τεχνικές» που εφαρμόζονται στη διδακτική διαδικασία, η συμβολή των γονέων στη δημιουργία επιτυχημένων διαφοροποιημένων πρακτικών, εμπόδια και δυσκολίες στην εφαρμογή διαφοροποιημένων πρακτικών, η διάθεση και οι ενέργειες των εκπαιδευτικών για επιμόρφωση και κατάρτιση, προτάσεις για τη βελτίωση των επιμορφωτικών προγραμμάτων και προτάσεις για την αξιοποίηση της διαφοροποιημένης διδασκαλίας.

Οι κατηγορίες αυτές ταξινομήθηκαν σε πέντε θεματικούς άξονες:

- A. Προσδιορισμός της έννοιας «διαφοροποιημένη διδασκαλία»
- B. Σύγχρονες εκπαιδευτικές ανάγκες για διαφοροποίηση
- Γ. Εκπαιδευτικές και διδακτικές πρακτικές σε ετερογενείς τάξεις
- Δ. Εφαρμογή πρακτικών διαφοροποιημένης διδασκαλίας
- E. Προτάσεις σχετικά με ζητήματα της διαφοροποιημένης διδασκαλίας

Με βάση τους προαναφερθέντες θεματικούς άξονες και τις κατηγορίες, αλλά και τους κωδικούς που προέκυψαν, σχεδιάστηκε ο συγκεντρωτικός πίνακας έκθεσης δεδομένων (Παράρτημα Β) καθώς επίσης και οι ατομικοί πίνακες δεδομένων για κάθε εκπαιδευτικό (Παράρτημα Γ).

7.1.1. Προσδιορισμός της έννοιας «διαφοροποιημένη διδασκαλία»

Οι σύγχρονες τάξεις, που έχουν ως βασικό χαρακτηριστικό τους την έντονη διαφορετικότητα των μαθητών σε πολλά επίπεδα, απαιτούν διδακτικές πρακτικές που να μην απευθύνονται μόνο στον μέσο μαθητή, γιατί έτσι είναι σίγουρο ότι θα αποτύχουν. Ανταπόδοση λοιπόν στο φαινόμενο αυτό της έντονης διαφορετικότητας του μαθητικού πληθυσμού, μπορεί να αποτελέσει η χρήση διαφοροποιημένων διδακτικών τεχνικών.

Στον θεματικό άξονα αυτόν λοιπόν, οι εκπαιδευτικοί κλήθηκαν να εκφράσουν τις απόψεις τους προσπαθώντας να προσδιορίσουν την έννοια «διαφοροποιημένη διδασκαλία», η εφαρμογή της οποίας απαιτείται πλέον στην καθημερινή διδακτική τους πρακτική (Πίνακας 1). Πιο συγκεκριμένα, για τους περισσότερους εκπαιδευτικούς η «διαφοροποίηση» στη διδακτική πράξη σημαίνει την προσαρμογή της διδακτικής διαδικασίας σύμφωνα με τις εκπαιδευτικές ανάγκες κάθε μαθητή (32 αναφορές), όπως χαρακτηριστικά αναφέρθηκε από κάποιον εκπαιδευτικό «...πρέπει η διδακτική διαδικασία να είναι οργανωμένη με σκοπό να συμπεριλάβει όλους τους μαθητές. Να ανταποκρίνεται στις ανάγκες κάθε μαθητή ξεχωριστά, να παρέχει κίνητρα για μάθηση σε όλους τους μαθητές και να σέβεται τις ανάγκες όλων των μαθητών. Μερικές φορές βέβαια αυτό στην πράξη φαίνεται πολύ ουτοπικό.». Κάποιοι εκπαιδευτικοί φέρνοντας συγκεκριμένα παραδείγματα όπως: «Ένα παράδειγμα διαφοροποίησης είναι αυτό που ανέφερα πριν... Η προετοιμασία διαφορετικού υλικού, πιο απλοποιημένου και με ειδικό λεξικό για τα παιδιά που προέρχονται από ξένες χώρες.» (εκπαιδευτικός 4), θεωρούν ότι η διαφοροποίηση στη διδακτική πράξη σημαίνει πρώτιστα διαφοροποίηση του διδακτικού υλικού, ειδικά αν στην τάξη υπάρχουν και μαθητές με άλλη μητρική γλώσσα, όπου εκεί θεωρείται απαραίτητη και η χρήση ειδικού λεξικού. Αντίστοιχα ο ίδιος αριθμός εκπαιδευτικών (22 αναφορές), θεωρεί ότι η διαφοροποίηση ασκείται με την προσαρμογή των απαιτήσεων του εκπαιδευτικού σύμφωνα με τις δυνατότητες κάθε μαθητή. Ένας εκπαιδευτικός από αυτούς αναφέρει: «Οι ανάγκες νομίζω των μαθητών για τη γνώση είναι ίδιες, τώρα φυσικά ίσως να μην έχουν την ίδια δυνατότητα όλα τα παιδιά, δεν έχουν τις ίδιες επιρροές, το κάθε παιδί απολαμβάνει άλλα πράγματα και στο σπίτι του αλλά και εντός και εκτός σχολείου.» και τεκμηριώνει αναφέροντας ότι η διαφορά που παρατηρείται στους μαθητές σχετικά με τις δυνατότητες που έχουν για μάθηση, οφείλονται στα

διαφορετικά ερεθίσματα που έχουν από το οικογενειακό αλλά και το ευρύτερο κοινωνικό τους περιβάλλον.

Ακολούθως κάποιοι εκπαιδευτικοί στο θέμα της διαφοροποίησης θέτουν το ζήτημα της διαφοροποίησης των διδακτικών μεθόδων που χρησιμοποιούν σε τάξεις μικτών ικανοτήτων (21 αναφορές) αλλά και της διαφοροποίησης των διδακτικών προσεγγίσεων που χρησιμοποιούν (20 αναφορές), οι οποίες πρέπει να προσανατολίζονται στον μαθητοκεντρισμό και την εξατομίκευση, σύμφωνα με τα λεγόμενά τους. Για παράδειγμα: «...θα πρέπει να είναι διαφοροποιημένες οι μέθοδοι, πολυαισθητηριακές και πολυμορφικές, για να μπορέσουν να συμπεριλάβουν όλους τους μαθητές στη διδακτική διαδικασία και όχι μόνο τον μέσο όρο.» (εκπαιδευτικός 28) και «*Διαφοροποίηση είναι νομίζω ο άλλος τρόπος προσέγγισης. Έχει πολλές παραμέτρους η διαφοροποίηση, δεν είναι απλώς απλοποίηση, περικοπή στους στόχους και σε όλα αυτά που θέτεις. Είναι το να προσεγγίζεις διαφορετικά όλη τη διαδικασία. Πολύ γενικά μιλώντας, αυτό νομίζω ότι είναι...*» (εκπαιδευτικός 23).

Επίσης αρκετοί εκπαιδευτικοί τόνισαν τη διαφοροποίηση του εκπαιδευτικού υλικού που δίνεται ως εργασία για το σπίτι (17 αναφορές) με έναν εκπαιδευτικό να αναφέρει συγκεκριμένα: «...η ανάγκη του να διαφοροποιείς συνεχώς το υλικό σου, δηλαδή το να απλοποιήσεις στην έκταση γιατί το παιδί μπορεί να έχει την ικανότητα νοητικά να ανταπεξέλθει, αλλά να μην μπορεί να ανταπεξέλθει στον χρόνο, να έχει δηλαδή στη συγκέντρωσή του κάποιο θέμα. Είτε να διαφοροποιήσεις το υλικό ως προς το περιεχόμενο, να αφήσεις κάποια πράγματα που θεωρείς ότι τη δεδομένη στιγμή δεν του προσφέρουν κάτι, είναι δευτερεύοντα. Να διαφοροποιήσεις ως προς το επίπεδο δυσκολίας το υλικό σου.» (εκπαιδευτικός 15).

Ένας άλλος παράγοντας διαφοροποίησης στη διδακτική πράξη είναι αυτός που αναφέρθηκε από πολλούς εκπαιδευτικούς, κυρίως αυτούς που δούλεψαν σε Τμήματα Υποδοχής, και αφορά στη μητρική γλώσσα των δίγλωσσων μαθητών. Σύμφωνα με αυτούς τους εκπαιδευτικούς (10 αναφορές), για την οργάνωση της διδακτικής διαδικασίας και τη διεξαγωγή της στα τμήματα αυτά, θα έπρεπε πάντα να λαμβάνουν υπόψη τους τις ιδιαιτερότητες της μητρικής γλώσσας κάθε μαθητή σε γραμματική και συντακτικό, για να μπορέσουν να τους βοηθήσουν να κατακτήσουν με πιο εύκολο τρόπο τα ελληνικά, «...όταν για παράδειγμα έχεις παιδιά από τη Ρωσία και την Αλβανία πρέπει να προσέξεις κάποια πράγματα στη γραμματική. Συγκεκριμένα οι Ρώσοι δεν έχουν το άρθρο, επομένως πρέπει να τους εξηγήσεις που θα μπει το άρθρο

και να κάνεις ασκήσεις γι' αυτό. Βέβαια αυτά τα κάνει και όλη η τάξη μαζί. Δηλαδή αν έχεις 6-7 παιδιά όλα μαζί κάνουν αυτές τις ασκήσεις.»

Πίνακας 1. Κατηγοριοποίηση και κωδικοποίηση των συνεντεύξεων - Θεματικός άξονας Α.

Θεματικός άξονας Α: Προσδιορισμός της έννοιας «διαφοροποιημένη διδασκαλία»		
Κατηγορίες	Κωδικοί / Εννοιολογικοί ορισμοί	Σύνολο αναφορών
1. Η «διαφοροποίηση» στη διδακτική πράξη	ΕΚΕΛΤΥΠ = εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας στα τμήματα υποδοχής	12
	ΑΠΔΙΤΥΠ = απλοποίηση του διδακτικού αντικειμένου στα τμήματα υποδοχής	14
	ΠΔΙΜΓΛΜ = προσαρμογή της διδακτικής διαδικασίας σύμφωνα με τις ιδιαιτερότητες της μητρικής γλώσσας του μαθητή	10
	ΚΑΤΜΥΠΟ = κατάργηση τμημάτων υποδοχής	9
	ΚΑΦΡΟΤΜ = κατάργηση φροντιστηριακών τμημάτων	7
	ΔΙΑΔΙΥΛ = διαφοροποίηση διδακτικού υλικού	22
	ΔΙΑΔΙΜΕ = διαφοροποίηση διδακτικών μεθόδων	21
	ΔΙΑΔΙΠΡ = διαφοροποίηση διδακτικών προσεγγίσεων	20
	ΠΔΙΕΚΑΜ = προσαρμογή της διδακτικής διαδικασίας σύμφωνα με τις εκπαιδευτικές ανάγκες κάθε μαθητή	32
	ΠΑΠΔΥΜΑ = προσαρμογή των απαιτήσεων του εκπαιδευτικού σύμφωνα με τις δυνατότητες κάθε μαθητή	22
	ΔΙΕΡΓΣΠ = διαφοροποίηση εκπαιδευτικού υλικού που δίνεται ως εργασία για το σπίτι	17
	ΔΙΑΞΜΑΘ = διαφοροποίηση στον τρόπο αξιολόγησης των μαθητών	12
	ΔΙΧΡΜΑΘ = διαφοροποίηση του χρόνου που αφιερώνει ο εκπαιδευτικός σε κάθε μαθητή	15
	ΑΠΥΛΑΔΜ = απλοποίηση της ύλης για τους πιο αδύναμους μαθητές	7

Τέλος, υπήρχαν και εκπαιδευτικοί που υποστήριξαν ότι ο προσανατολισμός για οργανωτική και παιδαγωγική διαφοροποίηση στα πλαίσια κάθε σχολικής τάξης, δε μπορεί να επιτευχθεί στα σύγχρονα σχολικά δεδομένα της χώρας, αφού λόγω της βαθύτατης οικονομικής κρίσης και της συνεχόμενης μείωσης των δαπανών στην εκπαίδευση που έχει ως συνέπεια, έχουν καταργηθεί θεσμοί όπως το Τμήμα Υποδοχής (9 αναφορές) και τα Τμήματα Ενισχυτικής Διδασκαλίας (7 αναφορές). Αναφέρει ένας εκπαιδευτικός: «...το ότι δεν υπάρχουν πλέον Τάξεις Υποδοχής. Αν υπήρχε η δυνατότητα να κάνουμε όπως παλιά κάποιες Τάξεις Υποδοχής ή φροντιστηριακά τμήματα θα βοηθήσουμε περισσότερο τους μαθητές και ας είναι πλέον μικρός ο αριθμός τους» (εκπαιδευτικός 1). Άλλοι εκπαιδευτικοί συνέλαβαν την έννοια «διαφοροποίηση» ως απλοποίηση της ύλης για τους πιο αδύναμους μαθητές (7

αναφορές). Κυρίως αυτό αναφέρθηκε από εκπαιδευτικούς που δούλευαν στα Τμήματα Υποδοχής με κάποιον από αυτούς να αναφέρει: «...Οπότε ετοιμάζαν οι συνάδελφοι ένα φυλλάδιο με την ενότητα γραμμένη πιο απλοποιημένα και παράλληλα είχαν και λεξικό, δηλαδή κάποιες λεξούλες ή έννοιες μεταφρασμένες στη γλώσσα τους.» (εκπαιδευτικός 5).

7.1.2. Σύγχρονες εκπαιδευτικές ανάγκες για διαφοροποίηση

Στον δεύτερο θεματικό άξονα προέκυψαν πέντε κατηγορίες: η σύσταση του μαθητικού πληθυσμού στη σύγχρονη σχολική τάξη, παράγοντες μείωσης/αύξησης της ετερογένειας του μαθητικού πληθυσμού, παράγοντες διαμόρφωσης της ετερογένειας του μαθητικού πληθυσμού, μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες / αναπηρίες και συνεκπαίδευση και η συμβολή του αναλυτικού προγράμματος σπουδών στην αξιοποίηση της μαθητικής ετερογένειας (Πίνακας 2).

Προσπαθώντας οι εκπαιδευτικοί να δώσουν μια εικόνα της σύστασης του μαθητικού πληθυσμού που απαρτίζει τις σύγχρονες σχολικές τάξεις, τόνισαν πως τα τελευταία χρόνια ολοένα και περισσότερο επιλέγονται σχολικές τάξεις του γενικού σχολείου για την εκπαίδευση μαθητών με ειδικές ανάγκες / αναπηρίες (32 αναφορές). Αναφέρει ενδεικτικά εκπαιδευτικός: «...είναι τα παιδιά με ειδικές ανάγκες που είπαμε και πριν ότι πλέον προτιμώνται για αυτά από τους γονείς περισσότερο τα σχολεία Γενικής Αγωγής παρά της Ειδικής Αγωγής.» (εκπαιδευτικός 40). Ο ίδιος εκπαιδευτικός περιγράφει χαρακτηριστικά και μια άλλη κατηγορία μαθητών που φαίνεται να συγκεντρώνει πολλές αναφορές (28). Πρόκειται για τους μαθητές με προβλήματα συναισθηματικής φύσεως: «Τι άλλο, εντάξει είναι και τα παιδιά με συναισθηματικά προβλήματα, τα οποία περνούν δύσκολα στο οικογενειακό τους περιβάλλον και εμφανίζουν μια άλλη συμπεριφορά στο σχολείο που όμως και αυτή θέλει μια διαφορετική μεταχείριση.». Ένας άλλος εκπαιδευτικός δίνει τη δική του ερμηνεία για την κατηγορία αυτών των μαθητών: «Ζούμε περίεργες και δύσκολες εποχές από άποψη οικονομίας, δουλειάς, ανεργίας... Τα παιδιά τα αντιμετωπίζουν αυτά μέσα στην οικογένειά τους και τα κουβαλάν και στο σχολείο. Έτσι επηρεάζεται και το μαθητικό τους προφίλ.» (εκπαιδευτικός 36).

Ένας άλλος παράγοντας διαμόρφωσης της σύστασης του μαθητικού πληθυσμού στις σημερινές τάξεις είναι σύμφωνα με τους εκπαιδευτικούς και αυτός της μείωσης της πολιτισμικής ετερογένειας (28 αναφορές). Για παράδειγμα:

«...μπορώ να πω ότι το 2003 είχαμε πάρα πολλούς ξένους μαθητές, ιδίως αλβανικής και ρωσικής καταγωγής. Αντίθετα τα τελευταία 5 χρόνια ο αριθμός των ξένων μαθητών έχει πραγματικά μειωθεί. Για να φανταστείτε πέρσι είχαμε μόνο 10 με 15 τέτοια παιδιά σ' ολόκληρο το σχολείο των 450-500 παιδιών. Και μάλιστα αυτά τα 10-15 παιδιά ήταν τόσο ενσωματωμένα που κανείς δεν καταλάβαινε τη διαφορετική τους καταγωγή.» (εκπαιδευτικός 10). Ενδιαφέρουσα είναι και η δήλωση ενός εκπαιδευτικού που μας πληροφορεί πλήρως για τις συνθήκες λειτουργίας των Διαπολιτισμικών σχολείων στις μέρες μας: «Πριν από αρκετά χρόνια ναι, είχαμε περισσότερα παιδιά από άλλες χώρες. Και είχαμε και ξεχωριστούς δασκάλους τότε για αυτούς τους μαθητές που έρχονταν από άλλες χώρες. Ήταν την εποχή που είχαμε τις πολλές μετακινήσεις από Αλβανία και από Ρωσία.» και συνεχίζει παρακάτω: « Το συγκεκριμένο σχολείο έχει γίνει πλέον σχολείο της γειτονιάς...» (εκπαιδευτικός 30).

Ένα άλλο χαρακτηριστικό που φαίνεται να διακρίνει τον σύγχρονο μαθητικό πληθυσμό είναι οι μεγάλες αποκλίσεις που εμφανίζει ως προς το μαθησιακό τους επίπεδο (28 αναφορές): «Ουσιαστικά τα τμήματα είναι τμήματα πολλών ταχυτήτων, έχεις να χειριστείς παιδιά που έχουν δουλευθεί για παράδειγμα καλά και στην Α' Δημοτικού και γνωρίζουν να γράφουν και να διαβάζουν και έχεις και παιδιά που μπορεί να είχαν ελλιπή φοίτηση στο Νηπιαγωγείο και δεν ξέρουν ούτε να κρατούν το μολύβι, όχι όμως γιατί αντιμετωπίζουν κάποια δυσκολία αλλά γιατί δεν είχαν την προσοχή που θα έπρεπε.» (εκπαιδευτικός 34). Επιπλέον υπήρξαν και αρκετοί εκπαιδευτικοί που υποστήριξαν κατηγορηματικά ότι δεν υπάρχει καμία ετερογένεια στον μαθητικό πληθυσμό (25 αναφορές), θεωρώντας ως μόνο διαφοροποιητικό παράγοντα τον φυλετικό: «Δεν υπάρχει ετερογένεια τα τελευταία χρόνια. Μέχρι πριν δύο χρόνια υπήρχε. Όμως ο αριθμός των ξένων παιδιών όλο και μειωνόταν με αποτέλεσμα να μην υπάρχει πια ετερογένεια. Βέβαια έχουμε και σήμερα παιδιά από την Αλβανία, αυτά όμως έχουν γεννηθεί εδώ, έχουν φοιτήσει εδώ στο Δημοτικό σχολείο και άρα δεν έχουν κάποιο θέμα με τη γλώσσα.» (εκπαιδευτικός 1). Άλλοι πάλι υποστήριξαν, ότι οι περισσότεροι πλέον μαθητές που προέρχονται από άλλα πολιτισμικά πλαίσια, είναι γνώστες της ελληνικής γλώσσας, με αποτέλεσμα να μη χρειάζονται κάποια ιδιαίτερη μεταχείριση στην τάξη (23 αναφορές). «Το παλιότερο φαινόμενο, να έρχονται στις τάξεις ολοένα και περισσότερα αλλόγλωσσα παιδιά, έχει σχεδόν εξαφανιστεί. Μπορεί τα παιδιά που έχουν τα ελληνικά ως δεύτερη γλώσσα να είναι ακόμα αρκετά, ωστόσο έρχονται στο σχολείο πια ξέροντας ήδη ελληνικά.», αναφέρει ένας από αυτούς (εκπαιδευτικός 9).

Τέλος από κάποιους εκπαιδευτικούς παρατηρήθηκε να παρουσιάζεται ομοιογένεια του μαθητικού πληθυσμού ως προς το επίπεδο γνώσης της αγγλικής γλώσσας (2 αναφορές): *«Ως προς το γνωστικό επίπεδο των μαθητών, μπορώ να πω ότι τα παιδιά πια τείνουν να βρίσκονται στο ίδιο επίπεδο, επειδή τα περισσότερα πηγαίνουν σε φροντιστήριο αγγλικών. Όσον αφορά το γνωστικό επίπεδο επομένως, η κατάσταση αρχίζει να γίνεται πιο ομοιόμορφη.»* (εκπαιδευτικός 2).

Σε μια προσπάθεια να διευκρινίσουν τα αίτια στα οποία οφείλεται η μείωση της ετερογένειας του μαθητικού πληθυσμού, η πλειοψηφία των εκπαιδευτικών αναφέρει τον παράγοντα της οικονομικής κρίσης (28 αναφορές). *«Το γεγονός της μείωσης της φυλετικής ετερογένειας το αποδίδω στην οικονομική κρίση. Δηλαδή, οι οικονομική μετανάστες που είχαν έρθει κάποτε για να βρουν μια εργασία και να βελτιώσουν τις συνθήκες διαβίωσης τους έχουν φύγει και επιπλέον για τους οικονομικούς μετανάστες πλέον η χώρα μας δεν αποτελεί χώρα προορισμού, προτιμούν να πάνε σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες που η εύρεση εργασίας είναι πιο εύκολη.»*, δηλώνει ο εκπαιδευτικός 5. Ο ίδιος αριθμός εκπαιδευτικών δηλώνει επίσης ότι ένας άλλος λόγος είναι η επιστροφή των μεταναστών στις χώρες προέλευσής τους λόγω μη εύρεσης εργασίας. Για παράδειγμα ο εκπαιδευτικός 14 υποστηρίζει: *«Είχα για παράδειγμα ένα κοριτσάκι στις προηγούμενες τάξεις που είχα αναλάβει, που έφυγε με τους γονείς του, επέστρεψε στη χώρα του γιατί εδώ ο μπαμπάς πλέον δεν έβρισκε δουλειά.»*. Από την άλλη πλευρά, κάποιοι από τους συνεντευξιαζόμενους υποστήριξαν ότι παρατηρείται μεγαλύτερη εισροή των μεταναστών στη χώρα μας λόγω οικονομικής κρίσης και πολεμικών συγκρούσεων και άρα αύξηση της ετερογένειας του μαθητικού πληθυσμού (12 αναφορές). *«Σίγουρα ένας παράγοντας είναι και η οικονομική κρίση αλλά και οι πολεμικές συρράξεις που μπορεί να γίνονται σε κάποιες χώρες και να τους αναγκάζουν να μεταναστεύουν.»*, αναφέρεται από τον εκπαιδευτικό 32.

Πίνακας 2. Κατηγοριοποίηση και κωδικοποίηση των συνεντεύξεων - Θεματικός άξονας Β.

Θεματικός άξονας Β: Σύγχρονες εκπαιδευτικές ανάγκες για διαφοροποίηση			
Κατηγορίες	Κωδικοί / Εννοιολογικοί ορισμοί	Σύνολο αναφορών	
2. Η σύσταση του μαθητικού πληθυσμού στη σύγχρονη σχολική τάξη	TAXΠΟΕΤ =	τάξεις χωρίς πολιτισμική ετερογένεια	25
	ΜΕΠΠΟΕΤ =	μείωση πολιτισμικής ετερογένειας στις σύγχρονες τάξεις	28
	ΜΣΤΓΕΛΠ =	περισσότεροι μαθητές με στοιχειώδεις γνώσεις της ελληνικής γλώσσας παλαιότερα	23
	ΜΚΑΓΕΛΠ =	περισσότεροι μαθητές με καμία γνώση της	23

	ΜΔΙΚΟΕΓ =	ελληνικής γλώσσας παλαιότερα μαθητές με διαφορετική πολιτισμική καταγωγή ομιλητές της ελληνικής γλώσσας	23
	TAMAMIK =	τάξεις μαθητών μικτών ικανοτήτων	28
	ΟΜΓΝΑΓΓ =	ομοιογένεια του μαθητικού πληθυσμού ως προς το επίπεδο γνώσης της αγγλικής γλώσσας	2
	ΜΑΕΙΕΚΑ =	μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες	32
	ΜΑΣΥΝΦΥ =	μαθητές με προβλήματα συναισθηματικής φύσεως	28
	ΑΥΞΠΟΕΤ =	αύξηση πολιτισμικής ετερογένειας	12
3. Παράγοντες μείωσης/αύξησης της ετερογένειας του μαθητικού πληθυσμού	ΟΙΚΜΕΠΕ =	η οικονομική κρίση ως αίτιο μείωσης της πολιτισμικής ετερογένειας των μαθητών	28
	ΕΠΙΜΕΠΑ =	επιστροφή μεταναστών στην πατρίδα τους	28
	ΕΛΔΑΧΩΥ =	η Ελλάδα δεν αποτελεί πλέον χώρα υποδοχής μεταναστών	27
	ΜΕΙΜΟΙΚ =	μεγαλύτερη εισροή μεταναστών λόγω της οικονομικής κρίσης	12
	ΜΕΙΜΠΟΛ =	μεγαλύτερη εισροή μεταναστών λόγω πολέμων	12
4. Παράγοντες διαμόρφωσης της ετερογένειας του μαθητικού πληθυσμού	ΔΙΜΕΚΑΝ =	διαφοροποίηση των μαθητών ως προς τις εκπαιδευτικές τους ανάγκες	20
	ΔΙΜΜΑΧΑ =	διαφοροποίηση των μαθητών ως προς τα μαθησιακά τους χαρακτηριστικά	12
	ΔΙΜΕΝΔΙ =	διαφοροποίηση των μαθητών ως προς τα ενδιαφέροντά τους	7
	ΔΙΜΧΑΡΑ =	διαφοροποίηση των μαθητών ως προς των χαρακτήρα τους	12
	ΔΙΜΠΡΟΣ =	διαφοροποίηση των μαθητών ως προς την προσωπικότητά τους	10
	ΔΙΜΤΡΜΑ =	διαφοροποίηση των μαθητών ως προς τον τρόπο μάθησης	17
	ΔΙΜΓΝΕΠ =	διαφοροποίηση των μαθητών ως προς το γνωστικό τους επίπεδο	12
	ΔΙΜΚΟΙΕ =	διαφοροποίηση των μαθητών ως προς τα κοινωνικά ερεθίσματα	20
	ΒΑΔΙΧΑΜ =	βαρετή η διδακτική διαδικασία για τους χαρισματικούς μαθητές	4
	ΔΙΜΟΙΠΕ =	διαφοροποίηση μαθητών ως προς το οικογενειακό περιβάλλον από το οποίο προέρχονται	27
	ΔΙΜΟΙΚΥ =	διαφοροποίηση μαθητών ως προς το οικονομικό τους υπόβαθρο	15
	ΔΙΔΥΕΥΜ =	διαφοροποίηση μαθητών ως προς τις δυνατότητες και ευκαιρίες μάθησης που έχουν	16
	ΕΘΠΑΔΙΜ =	η εθνικότητα παράγοντας διαφοροποίησης των μαθητών	23
	ΜΔΠΑΔΙΜ =	οι μαθησιακές δυσκολίες παράγοντας διαφοροποίησης των μαθητών	17
	ΔΙΜΡΥΘΜ =	διαφοροποίηση μαθητών ως προς τον ρυθμό μάθησης	18
	ΔΙΜΚΙΜΑ =	διαφοροποίηση των μαθητών ως προς τα κίνητρα μάθησης	7
	ΕΝΕΙΑΝΓ =	ένταξη παιδιών με ειδικές ανάγκες στο γενικό σχολείο	13
	ΔΙΔΙΓΝΕ =	διαφοροποίηση δίγλωσσων μαθητών ως προς το επίπεδο γνώσης των ελληνικών	1
	ΗΛΠΑΔΙΜΑ =	η ηλικία παράγοντας διαφοροποίησης των μαθητών	2

5. Μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες / αναπηρίες και συνεκπαίδευση	ΠΑΣΤΠΣΥ =	η παράλληλη στήριξη προϋπόθεση για την εφαρμογή της συνεκπαίδευσης	40
	ΣΥΠΚΟΜΑ =	η συμβολή της παράλληλης στήριξης στην κοινωνικοποίηση μαθητών με αναπηρίες	31
	ΕΝΜΑΠΡΟ =	ένταξη μαθητών με αναπηρίες σε project	2
	ΣΥΜΑΧΑΞ =	συνεκπαίδευση μαθητών με αναπηρίες χωρίς αξιολόγηση	2
	ΒΑΠΡΔΣΥ =	ο βαθμός αναπηρίας προϋπόθεση για τη δυνατότητα συνεκπαίδευσης	35
	ΣΥΔΕΝΚΟ =	η συνεκπαίδευση ως δυνατότητα ένταξης στο ευρύτερο κοινωνικό σύνολο	28
	ΣΥΠΑΚΟΜ =	η συμβολή του παιχνιδιού στη διδακτική διαδικασία για την κοινωνικοποίηση μαθητών με αναπηρίες	2
	ΠΑΣΤΟΛΧ =	ύπαρξη της παράλληλης στήριξης όλη τη διάρκεια της σχολικής χρονιάς	20
	ΜΑΝΜΕΒΑ =	μη ανταπόκριση μαθητών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες σε ανώτερες εκπαιδευτικές βαθμίδες της γενικής εκπαίδευσης	7
	ΒΟΧΡΤΠΕ =	βοηθητική η χρήση ΤΠΕ για την εκπαίδευση μαθητών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες	1
	ΒΟΑΝΡΟΛ =	βοηθητική η ανάθεση ρόλων για μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες	3
	ΒΟΜΕΙΑΝ =	βοηθητική η ομαδοσυνεργατική μέθοδος διδασκαλίας για την εκπαίδευση μαθητών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες	3
	ΤΜΕΝΠΡΣ =	το τμήμα ένταξης προϋπόθεση για την εφαρμογή της συνεκπαίδευσης	12
	ΠΡΕΙΔΣΧ =	προτιμότερο το ειδικό σχολείο για κάποιες περιπτώσεις μαθητών	11
	6. Η συμβολή του αναλυτικού προγράμματος σπουδών στην αξιοποίηση της μαθητικής ετερογένειας	ΔΥΤΡΑΝΠ =	δυνατότητα τροποποίησης του αναλυτικού προγράμματος σπουδών
ΠΑΡΑΑΝΠ =		παραγκωνισμός αναλυτικού προγράμματος σπουδών	24
ΜΠΑΔΑΔΕ=		μη παροχή δυνατοτήτων για την ανάπτυξη δεξιοτήτων αυτών των ομάδων των μαθητών	27
ΜΠΑΔΑΞΙ=		μη παροχή δυνατοτήτων για την αξιολόγηση αυτών των μαθητών	25
ΕΛΕΠΕΜΕ =		παροχή ελευθερίας επιλογών στους εκπαιδευτικούς ως προς την επιλογή μεθόδων	21
ΜΔΙΓΝΣΤ =		μη διαφοροποίηση γνωστικών στόχων	18
ΜΠΕΚΥΛΔ =		μη παροχή ειδικού εκπαιδευτικού υλικού για δίγλωσσους μαθητές	11
ΑΝΠΡΕΙΑ =		αναλυτικά προγράμματα ειδικής αγωγής που δεν εντάσσονται στο γενικό σχολείο	10

Για τους εκπαιδευτικούς, ένας από τους σημαντικότερους παράγοντες που ευθύνονται για τη διεύρυνση της διαφορετικότητας στη σύνθεση του μαθητικού πληθυσμού, είναι το οικογενειακό περιβάλλον από το οποίο προέρχονται οι μαθητές, μιας και συγκέντρωσε την πλειοψηφία των αναφορών (27), αλλά και ο φυλετικός παράγοντας (23 αναφορές). Ο εκπαιδευτικός 12 συμπεριλαμβάνει στο παράδειγμά του και τους δυο παράγοντες: «Ένας είναι ο φυλετικός παράγοντας, είναι το

οικογενειακό περιβάλλον και οι επιδράσεις που έχει στο παιδί, είναι το οικονομικό background της οικογένειας.». Χαρακτηριστική σε αυτό το πλαίσιο είναι και η αναφορά του εκπαιδευτικού 13: «Οι διαφοροποιήσεις των μαθητών, πέρα από τον φυλετικό παράγοντα, οφείλονται και σε άλλους παράγοντες. Για παράδειγμα, μεγάλο ρόλο παίζει και ο χρόνος που αφιερώνει ο γονιός στο σπίτι για τα παιδιά του, αλλά και το μορφωτικό επίπεδο των γονιών που καθορίζει το πόσο μπορεί να βοηθήσει το παιδί του».

Εκτός από το οικογενειακό περιβάλλον και τα ερεθίσματα που δέχεται ο κάθε μαθητής από αυτό, ένας άλλος αριθμός εκπαιδευτικών (20 αναφορές) δηλώνει πώς σημαντικό διαφοροποιητικό ρόλο ανάμεσα στους μαθητές, έχουν και τα ερεθίσματα που λαμβάνουν από το ευρύτερο κοινωνικό περιβάλλον. Ένα τέτοιο παράδειγμα δόθηκε από τον εκπαιδευτικό 39: «Είναι το περιβάλλον και τα ερεθίσματα που δέχονται, δηλαδή εξωτερικοί παράγοντες και εσωτερικοί.». Στη συνέχεια με 20 αναφορές υποστηρίζεται ότι όλοι οι μαθητές δεν έχουν τις ίδιες εκπαιδευτικές ανάγκες και αυτό αποτελεί άλλον έναν παράγοντα διαμόρφωσης της ετερογένειας του μαθητικού πληθυσμού. Συγκεκριμένα ο εκπαιδευτικός 28 αναφέρει ένα παράδειγμα μαθητών που έχουν έρθει από άλλα πολιτισμικά πλαίσια: «...ας πούμε δεν έχουν τις ίδιες ανάγκες οι μαθητές που έρχονται εδώ και γνωρίζουν έστω και λίγα ελληνικά με τους περισσότερους μαθητές που έρχονται και δε γνωρίζουν απολύτως τίποτα στα ελληνικά. Μάλιστα οι ανάγκες διαφέρουν και ανάλογα με το ποια γλώσσα έχουν για μητρική, γιατί η κάθε γλώσσα έχει άλλη δομή και εσύ πρέπει να λάβεις υπόψη σου τις ιδιαιτερότητες αυτές για να διδάξεις την ελληνική.». Σύμφωνα με τον εκπαιδευτικό 35: «Είναι πολλά... το πρώτο που μου έρχεται στο μυαλό είναι ο ρυθμός μάθησης, κάθε μαθητής έχει τον δικό του ρυθμό που μαθαίνει και τον δικό του αριθμό ανάπτυξης.», οι μαθητές διαφέρουν και ως προς τον ρυθμό μάθησης (18 αναφορές).

Ο ίδιος σχεδόν αριθμός αναφορών (17) έχει σημειωθεί και για την ύπαρξη μαθησιακών δυσκολιών: «Υπάρχουν μαθητές που έχουν μαθησιακές δυσκολίες και επομένως διαφορετικές ανάγκες από τα υπόλοιπα παιδιά. Εμείς οι εκπαιδευτικοί αντιμετωπίζουμε αυτές τις ανάγκες σε ένα πρώτο επίπεδο.» (εκπαιδευτικός 7). «Εκτός λοιπόν από τη γλώσσα που μιλούν, το φυλετικό δηλαδή παράγοντα, είναι η κοινωνικό – οικονομική κατάσταση των γονέων. Αυτό φαίνεται κατευθείαν στους μαθητές, είναι διαφορετικές οι εμπειρίες τους. Οι επιδράσεις που λαμβάνουν όλα αυτά τα χρόνια πριν έρθουν σε μας, στο δημοτικό παίζουν σημαντικό ρόλο. Διαφορετικές εμπειρίες έχουν οι μαθητές που προέρχονται από φτωχές οικογένειες και διαφορετικές οι μαθητές από

οικογένειες λίγο πιο εύπορες. Έχουν διαφορετικές ευκαιρίες μάθησης.» αναφέρει ο εκπαιδευτικός 30, θίγοντας το ζήτημα του κατά πόσο η κοινωνική ανισότητα μπορεί να μετατραπεί σε εκπαιδευτική ανισότητα (15 αναφορές). Επιπλέον επτά εκπαιδευτικοί αναφέρθηκαν στα κίνητρα μάθησης και πώς αυτά διαφέρουν από μαθητή σε μαθητή. Συγκεκριμένα ο εκπαιδευτικός 29 αναφέρει: «Είναι ο ρυθμός μάθησης, η ευκολία με την οποία μαθαίνουν την Ελληνική γλώσσα, το πολιτισμικό περιβάλλον από το οποίο προέρχονται, τα κίνητρα που έχουν. Έχουμε για παράδειγμα μαθητές που έρχονται στο σχολείο μόνο για να μάθουν την γλώσσα και να βρουν μια δουλειά για να ζήσουν, δεν τους ενδιαφέρει να σπουδάσουν γιατί δεν έχουν και την οικονομική στήριξη από πουθενά. Είναι και άλλοι μαθητές που προσπαθούν να πάρουν καλούς βαθμούς, έχουν βλέψεις σε πανεπιστήμια, θέλουν κάτι καλύτερο να κάνουν.».

Τέλος μια αναφορά έγινε για το επίπεδο γνώσης των ελληνικών στους δίγλωσσους μαθητές και πώς αυτό δημιουργεί και άλλες εκπαιδευτικές ανάγκες αντίστοιχα στον καθένα: «...μπορεί για παράδειγμα ένας μαθητής ερχόμενος εδώ να έχει βασικές γνώσεις της ελληνικής γλώσσας και να μπορεί τουλάχιστον να επικοινωνεί για τα βασικά, μπορεί άλλος μαθητής να μη γνωρίζει καθόλου ελληνικά ούτε λέξη. Αμέσως αυτοί οι μαθητές έχουν άλλες ανάγκες και από άλλο επίπεδο θα ξεκινήσουν ή μπορεί ένας μαθητής, εκτός από τον παράγοντα της γλώσσας να αφομοιώνει καλύτερα και άλλος όχι.» (εκπαιδευτικός 29). Τη μειοψηφία πήρε επίσης (1 αναφορά) και η ηλικία φοίτησης του μαθητή. Εκπαιδευτικός από το μοναδικό Διαπολιτισμικό Γυμνάσιο Θεσσαλονίκης που λειτουργεί αποκλειστικά με αλλόγλωσσους μαθητές υποστηρίζει: «Εκτός από τη μητρική τους γλώσσα είναι και η ηλικία που στις δικές μας τάξεις παίζει σημαντικό διαφοροποιητικό ρόλο, γιατί έχουμε και μαθητές που έχουν μείνει πολλές φορές στην ίδια τάξη ή έχουν έρθει στη χώρα μας μεγάλοι για να βρουν δουλειά. Και η καταγωγή τους, δηλαδή το πολιτισμικό υπόβαθρο που έχουν.».

Στο ζήτημα της συμπερίληψης των μαθητών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες και αναπηρίες σε τάξεις του γενικού σχολείου η πλειοψηφία των εκπαιδευτικών έθεσε ως προϋπόθεση την ύπαρξη της Παράλληλης Στήριξης (40 αναφορές), αλλά και τον βαθμό αναπηρίας αυτών των μαθητών (35 αναφορές): «Είναι αυτό που λέγαμε και πριν, ότι δηλαδή αν δεν είναι βαριά η περίπτωση τότε μπορεί να λειτουργήσει η συνεκπαίδευση και μάλιστα ωφελεί και τις δυο πλευρές. Και τους μαθητές που έρχονται σε επαφή με το διαφορετικό και μαθαίνουν να σέβονται και να συνυπάρχουν με αυτό, αλλά και για το ίδιο το παιδί με την αναπηρία το οποίο και αυτό έχει πολλά οφέλη από πλευράς κοινωνικοποίησης. Έτυχε μια φορά να μας φέρουν ένα παιδί με βαριά νοητική

υστέρηση που δεν μπορούσε να επικοινωνήσει γιατί η μαμά δεν ήθελε να το πάει στο Ειδικό Σχολείο. Δεν μπόρεσε να ενταχθεί στο σχολικό πλαίσιο και τελικά η μαμά αναγκάστηκε να το πάρει. Απλά τονίζω ξανά ότι θα πρέπει να υπάρχει η παράλληλη και μάλιστα να έρχεται από την αρχή, για να μπορεί να λειτουργήσει και η υπόλοιπη τάξη.» (εκπαιδευτικός 4).

Στη συνέχεια κάποιοι εκπαιδευτικοί (31 αναφορές) τονίζουν τη συμβολή του θεσμού της Παράλληλης Στήριξης, όχι μόνο για τη διευκόλυνση της απόκτησης των γνωστικών αντικειμένων από τους μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες / αναπηρίες, αλλά και για την απόκτηση κοινωνικών δεξιοτήτων που θεωρούν ότι είναι πιο σημαντικό για την ομαλή ένταξή τους στο ευρύτερο κοινωνικό περιβάλλον (28 αναφορές). Για παράδειγμα ο εκπαιδευτικός 10 υποστηρίζει: «...αν δηλαδή από την πρώτη σχολική μέρα υπήρχε Παράλληλη Στήριξη. Θα κοινωνικοποιούνταν πολύ περισσότερο και θα μπορούσαν να ενταχθούν καλύτερα. Το θέμα είναι ότι δεν έχουμε Παράλληλη Στήριξη από την αρχή της χρονιάς...». Για την ίση μεταχείριση αυτών των μαθητών αλλά και την ανταπόκρισή τους στο Αναλυτικό Πρόγραμμα του Γενικού Σχολείου είναι απαραίτητη η ύπαρξη του ειδικού εκπαιδευτικού προσωπικού από την αρχή της σχολικής χρονιάς (20 αναφορές), όπως αναφέρει χαρακτηριστικά ο εκπαιδευτικός 25: «Γιατί βέβαια ούτε η Παράλληλη τηρείται σωστά με το να ερχόμαστε σε οποιαδήποτε φάση μέσα στη χρονιά, με το να μην υπάρχει μονιμότητα με αποτέλεσμα να μην... Για παράδειγμα εμένα το παιδί μου, ο Θανάσης με έχει εμένα αυτούς τους μήνες, του χρόνου θα έχει κάποια άλλη, μπορεί να μην έχει και κανέναν. Τα παιδιά αυτά όμως θέλουν συνέπεια, οπότε και μπερδεύονται και χάνεται βασικό κομμάτι του μαθησιακού αλλά κερδίζουν σίγουρα στο κοινωνικό.».

Ενδιαφέρον παρουσιάζει και η άποψη κάποιων από τους εκπαιδευτικούς (11 αναφορές) που αναφέρει ότι κάποιες φορές είναι προτιμότερο να επιλέγονται δομές Ειδικής Αγωγής για αυτά τα παιδιά, γιατί εκεί οι δομές υποστήριξης είναι καταλληλότερες: «Δηλαδή μακάρι να φθάσουμε στο σημείο όλα τα παιδιά να φοιτούν σε σχολείο τυπικής ανάπτυξης και όλα τα παιδιά να είναι μαζί. Επειδή πέρασα και από Ειδικά και από Τμήματα Ένταξης και τώρα είμαι σε Παράλληλη θεωρώ ότι αυτό σαν πράξη δεν μπορεί να λειτουργήσει, αν πριν δεν αλλάξει το υπόβαθρο αυτών που στηρίζουν τα σχολεία, εννοώ των δασκάλων και όσων υπάρχουν σαν δυναμικό στα σχολεία... Πρώτα από όλα στο σχολείο δεν υπάρχουν οι απαραίτητες δομές όπως κοινωνικός λειτουργός, ψυχολόγος, δεν υπάρχει το ειδικό εκπαιδευτικό προσωπικό ώστε να στηρίζει τη δουλειά του δασκάλου μέσα στην τάξη για να βγει ένα

εξατομικευμένο πρόγραμμα... Δύσκολα βρίσκεις σχολείο που να πετυχαίνεται η συμπερίληψη, σε αντίθεση με τα Ειδικά Σχολεία που πολλές φορές εμείς δουλεύαμε τις κοινωνικές δεξιότητες των παιδιών και τα βγάζαμε στον έξω κόσμο. Αυτό ήταν πιο ουσιαστικό για τα παιδιά, είχαν μια πιο ουσιαστική επαφή με τον κόσμο. Και παράλληλα του έδινες και εφόδια για να σταθεί μελλοντικά, υπήρχε σύνδεση με την πραγματικότητα γιατί το Ειδικό Σχολείο είχε προσανατολισμό και στόχο. Δεν σημαίνει ότι όλα τα Εδικά είναι έτσι, ενισχύουν πολλά την ιδρυματοποίηση, αλλά υπάρχουν και οι εξαιρέσεις.» (εκπαιδευτικός 37).

Λίγοι βέβαιοι ήταν οι εκπαιδευτικοί που αναφέρθηκαν σε συγκεκριμένες μεθόδους ή διδακτικές τεχνικές, ώστε να ανταποκριθούν στις ποικίλες εκπαιδευτικές ανάγκες αυτών των μαθητών. Κάποιες από αυτές είναι: ανάθεση ρόλων (3 αναφορές), ομαδοσυνεργατική μέθοδος (3 αναφορές) και χρήση ΤΠΕ (1 αναφορά). Συγκεκριμένα ένας εκπαιδευτικός υποστηρίζει για τη χρήση ΤΠΕ: *«Άλλωστε τα τελευταία χρόνια και εγώ και πολλοί συνάδερφοι χρησιμοποιούμε τις Τ.Π.Ε. που νομίζω ότι μπορούν να βοηθήσουν και αυτά τα παιδάκια. Η εικόνα πάντα λέει πολλά πράγματα.»*

Οι εκπαιδευτικοί κλήθηκαν μέσω των συνεντεύξεων να εκφράσουν τις απόψεις τους για το Αναλυτικό Πρόγραμμα Σπουδών και για το αν αυτό συμβάλλει στην αξιοποίηση της μαθητικής ετερογένειας. Η πλειοψηφία λοιπόν των εκπαιδευτικών (27 αναφορές) δήλωσε ότι δε δίνει ίσες ευκαιρίες εκπαίδευσης σε όλους τους μαθητές: *«Νομίζω όχι, ελάχιστα πράγματα έχουν γίνει ως προς αυτό. Αν σκεφτούμε λίγο τα καινούρια βιβλία, εντάξει μπορούμε να πούμε ότι έχουν βάλει και έναν Σαμπέρ για να καλύψουν τη φυλετική ιδιαιτερότητα, μια Αργυρώ που είναι ανάπηρη για να μιλήσουν για τα παιδιά με κινητικά προβλήματα αλλά μέχρι εκεί. Όλα αυτά έγιναν για το φαίνεσθαι και όχι επί της ουσίας. Δεν συμπεριλαμβάνονται αυτά τα παιδιά από το Αναλυτικό Πρόγραμμα... Οπότε και το Αναλυτικό Πρόγραμμα με κάποια χαζά, πολύ επιφανειακά πασαλείμματα που έχει δεν ανταποκρίνεται σε αυτό που χρειάζονται τα παιδιά με ειδικές ανάγκες.»* (εκπαιδευτικός 23). Αυτό έχει ως συνέπεια οι εκπαιδευτικοί στην προσπάθειά τους να συμπεριλάβουν αυτούς τους μαθητές στην εκπαιδευτική διαδικασία, είτε να τροποποιούν το Αναλυτικό Πρόγραμμα (26 αναφορές), είτε να το παραμερίζουν εντελώς (24 αναφορές). Ο εκπαιδευτικός 7 αναφέρει ως προς την τροποποίηση: *«Το Αναλυτικό Πρόγραμμα κάνει τη δουλειά που είναι να κάνει, δηλαδή δίνει μια δομή, έναν σκελετό, τις γενικές γραμμές. Από κει και πέρα, ανάλογα με το τι τάξη θα έχεις κάθε χρονιά, το κατά πόσο μπορείς να το*

ακολουθήσεις ή να το τροποποιήσεις είναι καθαρά θέμα δυναμικής μεταξύ του εκπαιδευτικού και του κάθε τμήματος. Ωστόσο τροποποιήσεις πρέπει να γίνονται πάντα.». Είναι ενδιαφέρουσα και η άποψη του εκπαιδευτικού 12, που δούλευε σε Τμήματα Υποδοχής: *«Εμείς παρακάμπταμε μόνιμα το αναλυτικό πρόγραμμα και δουλεύαμε όπως σας είπα με υλικό που ετοιμάζαμε στη γλώσσα τη μητρική του κάθε μαθητή, σε συνεννόηση πάντα με τον συνάδελφο του κάθε μαθήματος.»*

Βέβαια υπήρξε και ένας αριθμός εκπαιδευτικών (21 αναφορές), που ανέφερε πως παρόλο που το Αναλυτικό Πρόγραμμα Σπουδών είναι απαρχαιωμένο και χρειάζεται ανασύσταση γιατί δεν καλύπτει τις σύγχρονες εκπαιδευτικές ανάγκες όλων των μαθητών, ωστόσο δίνει μια σχετική ελευθερία στους εκπαιδευτικούς να οργανώσουν το μάθημα όπως θέλουν αυτοί: *«Το συγκεκριμένο πρόγραμμα σπουδών όχι, δυστυχώς. Αλλά τα καινούργια Προγράμματα Σπουδών Δημοτικού, Γυμνασίου και τώρα βγήκαν και του Λυκείου. Αυτά έχουν πολλά δείγματα, αυτά σου λύνουν τα χέρια γιατί πια σε αφήνουν ελεύθερο να κάνεις εσύ το μάθημά σου όπως θέλεις.»* (εκπαιδευτικός 31). Ένας μικρός αριθμός εκπαιδευτικών (10 αναφορές) μάλιστα υποστηρίζει ότι υπάρχουν Ειδικά Αναλυτικά Προγράμματα Σπουδών που θα βοηθούσαν, αλλά δεν εντάσσονται στο Γενικό Σχολείο: *«Αν και υπάρχουν ειδικά Αναλυτικά Προγράμματα για παιδιά με νοητική, με τύφλωση, με κώφωση. Απλά είναι ξεχωριστά αναλυτικά προγράμματα που δεν εντάσσονται στο γενικό, είναι δικά τους αυτόνομα.»* (εκπαιδευτικός 15).

7.1.3. Εκπαιδευτικές και διδακτικές πρακτικές σε ετερογενείς τάξεις

Στον θεματικό άξονα «Εκπαιδευτικές και διδακτικές πρακτικές σε ετερογενείς τάξεις», περιλαμβάνονται οι στάσεις των εκπαιδευτικών σχετικά με το ποιο πρέπει να είναι το προφίλ και ο ρόλος του εκπαιδευτικού στις απαιτήσεις της σύγχρονης τάξης, σχετικά με τις μεθόδους και τις διδακτικές τεχνικές που πρέπει να χρησιμοποιούνται σε διαφοροποιημένα περιβάλλοντα μάθησης, τους στόχους που πρέπει να τίθενται αλλά και τις μορφές αξιολόγησης των μαθητών (Πίνακας 3).

Όσον αφορά τώρα στα προσόντα, στις δεξιότητες και στις ικανότητες που θα πρέπει να διαθέτει ένας εκπαιδευτικός για να ανταποκριθεί σε διαφοροποιημένα περιβάλλοντα μάθησης, αλλά και το ποιος θα πρέπει να είναι ο ρόλος του μέσα στην τάξη, οι περισσότεροι εκπαιδευτικοί (21 αναφορές) αναφέρθηκαν στο θέμα της πολύ καλής προετοιμασίας της διδακτικής διαδικασίας αλλά και της συνεχούς

αυτοαξιολόγησης του διδακτικού του έργου (18 αναφορές). Συγκεκριμένα: «*Το ιδανικό θα ήταν να μπορεί ο εκπαιδευτικός να εργάζεται πάρα πολλές ώρες στο σπίτι του. Αν θέλεις να διαφοροποιήσεις σωστά τη διδασκαλία σου, με διαφοροποίηση στους στόχους, στο περιεχόμενο, στις προσδοκίες σου χωρίς να κατεβάζεις τον πήχη και αν θέλεις να μπει σε μια διαδικασία συνεχούς αξιολόγησης, τότε όλα αυτά θέλουν πάρα πολύ δουλειά από την πλευρά σου, από την πλευρά δηλαδή του εκπαιδευτικού. Νομίζω ότι υπάρχει η διάθεση από τους εκπαιδευτικούς να το κάνουν, αλλά δεν ξέρω, είναι δύσκολο στην πράξη.*», αναφέρει ο εκπαιδευτικός 23.

Ένας σημαντικός αριθμός εκπαιδευτικών (18 αναφορές) όπως σημειώνεται, δίνει βαρύτητα και στη συνεχή ανακάλυψη και εφαρμογή νέων διδακτικών μεθόδων και τεχνικών. Ο εκπαιδευτικός 15 δίνει ένα ωραίο παράδειγμα σχετικά με αυτό: «*Και πιστεύω ότι τα πειράματα ο εκπαιδευτικός ως προς τις μεθόδους διδασκαλίας δε θα πρέπει να τα κάνει στα κύρια μαθήματα π.χ. Γλώσσα ή Μαθηματικά. Να δοκιμάζει για αρχή νέες διδακτικές μεθόδους και τεχνικές σε πιο δευτερεύοντα μαθήματα για να δουλευθείς καλά και εσύ ως εκπαιδευτικός, να μάθεις να διαχειρίζεσαι το χρόνο σου, να ξέρεις ακριβώς τι θέλεις να κάνεις και πώς να το κάνεις.*». Επιπλέον, για να ανταποκριθεί ένα εκπαιδευτικός στις απαιτήσεις τις σύγχρονης σχολικής τάξης, θα πρέπει να διαθέτει αυξημένα τυπικά προσόντα όπως μεταπτυχιακούς ή διδακτορικούς τίτλους σπουδών, συνεχείς επιμορφώσεις και εξειδικεύσεις, ώστε να είναι ενημερωμένοι για τα σύγχρονα ερευνητικά δεδομένα που προκύπτουν σε ζητήματα εκπαιδευτικά και διδακτικά (17 αναφορές). Για παράδειγμα: «*...και να έχει αυξημένα προσόντα, να γνωρίζει δηλαδή ξένες γλώσσες, να έχει μεταπτυχιακά κ.τ.λ. Ειδικά αν δουλεύει σε σχολεία Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης.*» (εκπαιδευτικός 4).

Ο εκπαιδευτικός 37 υποστηρίζει: «*...πρέπει να είναι ο εκπαιδευτικός ερευνητής, δηλαδή τι εννοώ, ότι πρέπει να ψάχνει, να επιμορφώνεται, να αναζητά καινούργιες λύσεις, καινούργιους τρόπους. Δηλαδή να μην θεωρεί τον εαυτό του αυθεντία, επειδή δουλεύει τόσα χρόνια. Πρέπει συνεχώς να εξελίσσεται, να ψάχνει τρόπους να γίνει καλύτερος. Ταυτόχρονα νομίζω ότι πρέπει να αγαπάει πάρα πολύ αυτό που κάνει, γιατί η αγάπη σου δίνει και την υπομονή και τη διάθεση τουλάχιστον να μεις στη διαδικασία να το κάνεις. Πρέπει να έχεις λοιπόν για αυτό αγάπη πολύ, υπομονή, να ερευνάς συνεχώς, να επιμορφώνεσαι, να σε ενδιαφέρει επίσης να εξελίσσεσαι...*» και θίγει και ένα άλλο ζήτημα, αυτό της αγάπης για το διδακτικό έργο αλλά και για τους μαθητές, όπως υποστήριξαν και άλλοι εκπαιδευτικοί (15 αναφορές), αλλά και της υπομονής που πρέπει να διαθέτει ο εκπαιδευτικός (12

αναφορές). *«Πολλές φορές και εμείς χάνουμε την υπομονή μας, μπορεί το παιδί να μην καταλαβαίνει κάτι το οποίο εμείς θεωρούμε απλό γιατί μπορεί τα υπόλοιπα παιδιά να το καταλαβαίνουν και να του φωνάζουμε.»*, παραδέχεται ο εκπαιδευτικός 14. Τόσο η ικανότητα διαχείρισης της τάξης (11 αναφορές), όσο και η ικανότητα να δημιουργεί ευχάριστα περιβάλλοντα μάθησης (10 αναφορές), είναι απαραίτητα για την ανταπόκριση στις σύγχρονες εκπαιδευτικές προκλήσεις. *«Καταρχήν θα πρέπει ο δάσκαλος μέσα στην τάξη να είναι ηγέτης. Να μπορέσει να έχει τη δυνατότητα να διαχειριστεί την τάξη»* (εκπαιδευτικός 11) και *«Θυμάμαι είχα πάει σε ένα σεμινάριο του συμβούλου και μου έκανε πολύ μεγάλη εντύπωση η φράση μιας κυρίας που έλεγε: «Μην κοιτάζετε μόνο τη φωτοτυπία την αυριανή. Κοιτάζτε να σκηνοθετήσετε πώς μπορεί να γίνει το μάθημα με τέτοιο τρόπο ώστε να είναι τα παιδιά χαρούμενα. Και από τότε κοιτάω τι άλλα μέσα θα μπορούσα να χρησιμοποιήσω, τι άλλο δηλαδή θα τους κέντριζε την προσοχή. Και όντως αποδείχθηκε τελικά μέσα από την πράξη ότι τα προλαβαίνουμε όλα τελικά. Και τη φωτοτυπία την κάνουμε και το τραγουδάκι μας ακούμε... Νομίζω ότι το να χαίρονται να έρθουν στο σχολείο είναι η βάση.»* (εκπαιδευτικός 13).

Ένα άλλο χαρακτηριστικό που τονίστηκε ότι θα πρέπει να διαθέτει ένας εκπαιδευτικός, ειδικά αν εργάζεται σε σχολεία Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης, είναι αυτό της πολυγλωσσίας: *«Θα πρέπει ο εκπαιδευτικός να γνωρίζει τις γλώσσες των μαθητών που έχει στα τμήματα υποδοχής. Εντάξει δεν είπαμε να μαθαίνει κάθε χρόνο και μια καινούργια γλώσσα αλλά αν γνωρίζει μια δυο βασικές της πλειονότητας των παιδιών τότε μπορεί εύκολα να μάθει και άλλες γλώσσες της ίδιας ρίζας, της ίδιας οικογένειας. Γιατί αν ο εκπαιδευτικός γνωρίζει τη μητρική γλώσσα του μαθητή, μπορεί να τον βοηθήσει και στο κομμάτι της κοινωνικοποίησης.»*, δηλώνει ο εκπαιδευτικός 12. Μόνο δύο αναφορές έγιναν για τη μεταδοτικότητα, ως απαραίτητο προσόν των εκπαιδευτικών: *«Καταρχήν ο εκπαιδευτικός πρέπει να έχει μεταδοτικότητα. Αυτό είναι πολύ βασικό. Να βρίσκει διάφορους τρόπους να κρατά το ενδιαφέρον των μαθητών, γιατί τώρα τα παιδιά βαριούνται πάρα πολύ εύκολα καθώς έχουν συνηθίσει στον υπολογιστή, στην εικόνα, στην οθόνη, στην ταχύτητα.»* (εκπαιδευτικός 1), ενώ μια μόνο αναφορά έγινε από τον εκπαιδευτικό 6 για απαλλαγή από στερεότυπα και προκαταλήψεις που μπορεί να φέρει ο εκπαιδευτικός στην τάξη: *«Πρέπει να αναγνωρίσουμε την ανάγκη των παιδιών να εκφραστούν και να βάλουμε λιγάκι στην άκρη τα δικά μας στερεότυπα, ότι δηλαδή αυτό είναι που πρέπει να γίνει και μάλιστα μ’*

αυτόν τον τρόπο. Χρειάζεται να είμαστε διορατικοί, ανοιχτοί σε νέες προσεγγίσεις, με διάθεση να δοκιμάσουμε καινούρια πράγματα...».

Ως προς τις μεθόδους τώρα που οι εκπαιδευτικοί θεωρούν κατάλληλες για διαφοροποιημένα περιβάλλοντα μάθησης, η πλειοψηφία αναφέρει (39 αναφορές) τη χρήση πολυτροπικού υλικού που ανταποκρίνεται στις ανάγκες κάθε μαθητή, όποιο και αν είναι το μαθησιακό του προφίλ: «Διαπιστώνω από χρόνο σε χρόνο, ότι όσο περισσότερο χρησιμοποιείς πολλών και διαφορετικών ειδών ερεθίσματα, τόσο πιο εύκολα τα παιδιά αντιλαμβάνονται και κατανοούν τα διάφορα γνωστικά αντικείμενα.» (εκπαιδευτικός 8), ενώ ο εκπαιδευτικός 14 αναφέρει: «Προσπαθώ να δείχνω με πολλούς τρόπους αυτό το καινούργιο που θα διδάξω. Χρησιμοποιώ την εικόνα πολύ για παράδειγμα. Αυτό βοηθάει πολύ τα παιδιά να παραμείνουν συγκεντρωμένα και κατανοούν καλύτερα αυτό που βλέπουν και ακούν, παρά αυτό που ακούν μόνο.». Μια άλλη μέθοδος διδασκαλίας, στην οποία φαίνεται να έχουν προτίμηση οι εκπαιδευτικοί (37 αναφορές) είναι η ομαδοσυνεργατική: «Τελευταία, στις περισσότερες τάξεις, ομαδοσυνεργατικά τα δούλευα τα παιδιά. Και προσέχω πώς θα είναι οργανωμένες οι ομάδες. Δηλαδή δε βάζω σε μια ομάδα όλους τους καλούς, θέλω να υπάρχει ποικιλία. Έχω παρατηρήσει ότι στις ομαδούλες βοηθάει πολύ ο ένας μαθητής τον άλλον, ο πιο δυνατός τον αδύναμο. Βοηθάμε τους συμμαθητές μας που δεν πρόλαβαν να το λύσουν, να το γράψουν ή δεν το κατάλαβαν.», λέει ο εκπαιδευτικός 13 και συμπληρώνει: «Ένας άλλος τρόπος που τους κέντριζε το ενδιαφέρον ήταν το κουκλοθέατρο. Έτσι μπορούσαν όλοι να συμμετέχουν, δηλαδή μπορεί να λέγαμε έναν κανόνα γραμματικής με τραγουδάκια που τα βγάζουμε εκείνη την ώρα. Οπότε όλοι μπορούν να τον πουν τον κανόνα και κανείς δε φαίνεται ότι δεν τον έμαθε. Και μας βγαίνει εκείνη την ώρα, δεν το έχω σχεδιάσει.», φανερώνοντας και μια άλλη διδακτική πρακτική, την αξιοποίηση του παιχνιδιού στη διδακτική διαδικασία και ειδικά του θεατρικού παιχνιδιού.

Τη δραματοποίηση χρησιμοποιούν όμως και οι εκπαιδευτικοί στα Τμήματα Υποδοχής, για να ενισχύσουν το επικοινωνιακό κομμάτι της γλώσσας, όπως αναφέρει χαρακτηριστικά ο εκπαιδευτικός 12: «Επειδή γενικά υπήρχε αυτό το πρόβλημα επικοινωνίας, λόγω διαφορετικών μητρικών γλωσσών, στην αρχή δούλευα πολύ τη δραματοποίηση, δηλαδή κάναμε δραματοποίηση πώς θα πάει στο περίπτερο και πώς θα ζητήσει κάτι που θέλει για να αποκτήσουν επικοινωνιακές δεξιότητες ή πώς θα φλερτάρει ένα κορίτσι από την Ελλάδα. Προσπαθούσα λίγο οι θεματικές να άπτονται των ενδιαφερόντων τους για να κινητοποιηθούν.». Υπήρξαν όμως και εκπαιδευτικοί (17 αναφορές) που αναγνώρισαν ότι κάνουν χρήση της μετωπικής διδασκαλίας, όχι

γιατί τη θεωρούν αποτελεσματική ως μέθοδο, αλλά γιατί θεωρούν ότι έτσι όπως είναι δομημένο το Αναλυτικό Πρόγραμμα Σπουδών η χρήση της είναι αναπόφευκτη, ειδικά στις μεγαλύτερες εκπαιδευτικές βαθμίδες. Για παράδειγμα: «Από την άλλη δεν μπορεί να αποφευχθεί και η μετωπική διδασκαλία, είναι έτσι δομημένο το Πρόγραμμα Σπουδών που δεν γίνεται διαφορετικά σε κάποια διδακτικά αντικείμενα.» (εκπαιδευτικός 38).

Λίγες αναφορές έγιναν από εκπαιδευτικούς (10 αναφορές) και για την εξατομικευμένη μέθοδο διδασκαλίας περισσότερο στα Τμήματα Ένταξης ή στα Τμήματα Υποδοχής: «Η μεθοδολογία στα πρώτα στάδια βασίζεται στην εξατομικευμένη διδασκαλία, δε γίνεται αλλιώς. Δεν ξέρω τι αδυναμίες έχει, δε με καταλαβαίνει.» (εκπαιδευτικός 28). Αναφορές έγιναν και για την αναλυτική μέθοδο διδασκαλίας (5 αναφορές) αλλά και για την ολιστική μέθοδο (2 αναφορές): «Έχουμε την αναλυτικοσυνθετική μέθοδο, εγώ πολλές φορές δουλεύω την ολιστική μέθοδο. Χωρίς να ξέρουν τα παιδιά στις μικρές τάξεις τα γράμματα, μαθαίνουν να διαβάζουν. Μετά μαθαίνουν ένα - ένα τα γράμματα.» (εκπαιδευτικός 30). Επιπρόσθετα δύο μόνο αναφορές έγιναν για τη διαθεματική προσέγγιση αλλά και για τη μέθοδο Ολοκληρωμένης Εκμάθησης Περιεχομένου και Γλώσσας (CLIL), κυρίως από εκπαιδευτικούς ειδικοτήτων: «Το βιβλίο επιβάλλει τη μέθοδο CLIL. Ακόμα ό,τι οι μαθητές δεν καταλαβαίνουν στα αγγλικά, το μεταφράζω.» (εκπαιδευτικός 2).

Πίνακας 3. Κατηγοριοποίηση και κωδικοποίηση των συνεντεύξεων - Θεματικός άξονας Γ.

Θεματικός άξονας Γ: Εκπαιδευτικές και διδακτικές πρακτικές σε ετερογενείς τάξεις			
Κατηγορίες	Κωδικοί / Εννοιολογικοί ορισμοί	Σύνολο αναφορών	
7. Το προφίλ και ο ρόλος του εκπαιδευτικού στις απαιτήσεις της σύγχρονης τάξης	EKAΥMET =	εκπαιδευτικός με αυξημένη μεταδοτικότητα	2
	EΞXPNTTE =	εξοικείωση με τη χρήση νέων τεχνολογιών	6
	ΠPENΔMA =	πρόκληση του ενδιαφέροντος των μαθητών	11
	AEXEΑΔM =	αξιοποίηση του ελεύθερου χρόνου του εκπαιδευτικού ενισχυτικά προς τους αδύναμους μαθητές	11
	AΛPPOΛEK =	αλλαγή του ρόλου του εκπαιδευτικού	4
	ΣEAMEKΦ =	σεβασμός στην ανάγκη των μαθητών για έκφραση	4
	EKAΠCTE =	εκπαιδευτικός απαλλαγμένος από στερεότυπα	1
	EKANEPΠ =	εκπαιδευτικός ανοιχτός σε νέες προσεγγίσεις	8
	EKEΦEΔI =	εκπαιδευτικός με συνεχή εφευρετικότητα διδακτικών μεθόδων και τεχνικών	18
	ANЕКΔIΔ =	συνεχής αναστοχασμός εκπαιδευτικού για τη διδακτική διαδικασία	11
	AΥEKΔIE =	συνεχής αυτοαξιολόγηση του εκπαιδευτικού για το διδακτικό του έργο	18
	AΠΛΔIΔI =	απλοποίηση της διδακτικής διαδικασίας	7
ΔHEΥΠIEM =	δημιουργία ευχάριστου περιβάλλοντος	10	

		μάθησης	
	ΕΠΑΓΜΑΘ =	επίδειξη αγάπης στους μαθητές	15
	ΕΚΑΥΤΥΠ =	εκπαιδευτικός με αυξημένα τυπικά προσόντα	17
	ΚΑΠΡΑΙΔ =	πολύ καλή προετοιμασία της διδακτικής διαδικασίας	21
	ΕΚΑΝΥΠΟ =	εκπαιδευτικός με υπομονή και ανοχή	12
	ΕΚΙΚΑΙΤ =	εκπαιδευτικός με ικανότητες διαχείρισης της τάξης	11
	ΟΜΙΞΕΓΛ =	ομιλητής ξένων γλωσσών	6
	ΕΚΣΥΚΑΘ =	εκπαιδευτικός με αυξημένη συνείδηση καθήκοντος	5
	ΤΟΑΥΤΜΑ =	τόνωση της αυτοπεποίθησης των μαθητών	3
8. Μέθοδοι και τεχνικές σε διαφοροποιημένα περιβάλλοντα μάθησης	ΟΜΑΠΛΔΙ =	ομαδοσυνεργατικό πλαίσιο διδασκαλίας	37
	ΧΡΠΟΛΥΛ =	χρήση πολυτροπικού υλικού	39
	ΑΠΑΙΔΙΔ =	αξιοποίηση παιχνιδιού στη διδακτική διαδικασία	21
	ΜΑΘΠΛΔΙ =	μαθητοκεντρικό πλαίσιο διδασκαλίας	4
	ΑΝΜΕΤΔΙ =	αναπόφευκτη η εφαρμογή μετωπικής διδασκαλίας	17
	ΧΡΜΟΕΠΓ =	χρήση μεθόδου Ολοκληρωμένης Εκμάθησης Περιεχομένου και Γλώσσας	2
	ΧΡΜΕΜΠΡ =	χρήση μεθόδων που να ανταποκρίνονται σε όλα τα μαθησιακά προφίλ των μαθητών	4
	ΑΝΑΜΕΔΙ =	αναλυτική μέθοδος διδασκαλίας	5
	ΟΛΙΜΕΔΙ =	ολιστική μέθοδος διδασκαλίας	2
	ΕΠΜΕΜΑΘ =	επιλογή διδακτικών μεθόδων με βάση το μαθητικό κοινό και τις ανάγκες του	6
	ΧΡΗΔΙΜΕ =	χρήση διαλεκτικής μεθόδου	1
	ΕΞΑΔΙΔΑ =	εξατομικευμένη διδασκαλία	10
	ΕΦΔΙΑΘΠ =	εφαρμογή διαθεματικής προσέγγισης	2
9. Στοχοθεσία σε πλαίσια διαφοροποιημένης διδασκαλίας	ΔΙΕΠΓΣΤ =	διαφοροποίηση βαθμού επίτευξης γνωστικών στόχων από τους μαθητές	35
	ΑΠΓΝΣΥΜ =	απόκτηση του γνωστικού αντικειμένου από το σύνολο των μαθητών	30
	ΠΡΚΟΙΣΤ =	προτεραιότητα κοινωνικοσυναισθηματικών στόχων	27
	ΠΡΕΠΙΣΤ =	προτεραιότητα επικοινωνιακών στόχων	21
	ΑΝΚΡΙΣΚ =	ανάπτυξη κριτικής σκέψης	2
	ΣΥΑΝΓΣΤ =	συνεχή αναδιαμόρφωση γνωστικών στόχων	7
10. Μορφές αξιολόγησης των μαθητών	ΔΙΠΡΓΡΛ =	διάσταση αξιολόγησης προφορικού και γραπτού λόγου	23
	ΔΙΑΜΑΞΙ =	διαμορφωτική αξιολόγηση	4
	ΚΠΡΕΞΜΑ =	καθημερινή προφορική εξέταση του συνόλου των μαθητών	14
	ΟΜΤΡΑΞΜ =	ομοιογενής τρόπος αξιολόγησης μαθητών	24
	ΔΙΓΕΔΙΤ =	διάκριση του γνωστικού επιπέδου της τάξης μέσω διαγνωστικού τεστ	19
	ΠΡΑΜΑΔΥ =	προφορική αξιολόγηση μαθητών με μαθησιακές δυσκολίες	15
	ΔΙΑΞΙΠΡ =	διαφορετικό πλαίσιο αξιολόγησης στις βιοματικές δράσεις	2
	ΑΠΤΙΜΑΞ =	αποφυγή τιμωρητικής αξιολόγησης	1
	ΥΠΑΜΑΞΙ =	υποστήριξη αδύναμων μαθητών κατά τη διαδικασία αξιολόγησης	7
	ΔΙΑΞΔΙΜ =	διαφοροποιημένο πλαίσιο αξιολόγησης για τους δίγλωσσους μαθητές	11
ΔΙΤΕΑΔΜ =	χρήση διαφόρων διδακτικών τεχνικών για τη διευκόλυνση της αξιολόγησης των δίγλωσσων	4	

ΓΡΑΞΔΙΔ =	μαθητών γραφτή αξιολόγηση με ασκήσεις διαβαθμισμένης δυσκολίας	14
ΑΞΙΚΥΠΡ =	αξιολόγηση κυρίως της προσπάθειας που καταβάλλει ο μαθητής	18
ΤΕΛΙΑΞΙ =	τελική αξιολόγηση μαθητών	2
ΦΑΚΕΡΓΜ =	φάκελος εργασιών μαθητή (portfolio)	1
ΓΡΑΞΚΛΤ =	γραφτή αξιολόγηση με ασκήσεις κλειστού τύπου	2

Οι στόχοι που θα έπρεπε να θέτει ένας εκπαιδευτικός σε περιβάλλοντα διαφοροποίησης επιτυγχάνονται σε διαφορετικό βαθμό από τους μαθητές σύμφωνα με τις απόψεις 35 εκπαιδευτικών. Ένας εξ αυτών αναφέρει: «Οι στόχοι σε ένα τέτοιο πλαίσιο δεν είναι ίδιοι για όλους. Ένα παιδί για παράδειγμα, ενώ όλοι γράφουν δύο και τρεις σειρές ορθογραφία και αυτό μπορεί να γράψει μόνο πέντε με έξι λέξεις, εγώ θα είμαι ευχαριστημένη αν την επόμενη φορά μπορέσει να γράψει επτά λέξεις ή οκτώ λέξεις. Πηγαίνω κλιμακωτά και ανάλογα το επίπεδο του καθενός. Τώρα μαθαίνουμε στο τμήμα μου τα ουσιαστικά. Ένα παιδάκι τώρα μαθαίνει την κλίση ενικός πληθυντικός αριθμός. Οι άλλοι την ξέρουν ήδη και προχωράμε παρακάτω, μαθαίνουμε αρσενικά και θηλυκά. Θα είμαι ευχαριστημένη αν μάθει αρχικά να κλίνει το άρθρο σωστά και σιγά σιγά θα συνεχίσουμε παρακάτω. Στον κάθε μαθητή δηλαδή, ανάλογα με το επίπεδό του, πάω κλιμακωτά. Κάθε φορά ζητώ το κάτι παραπάνω.» (εκπαιδευτικός 13). Ενώ ένας άλλος εκπαιδευτικός (εκπαιδευτικός 37) συμπληρώνει και μια άλλη παράμετρο στη στοχοθεσία σε διαφοροποιημένα διδακτικά περιβάλλοντα, αυτήν της απόκτησης του διδακτικού αντικειμένου από όλους τους μαθητές (30 αναφορές): «Ο βασικός στόχος είναι όλοι οι μαθητές να μπορέσουν να κατακτήσουν τον εκάστοτε στόχο που θέτεται σε κάθε γνωστικό αντικείμενο. Ο βαθμός τώρα επίτευξης του στόχου αυτού διαφοροποιείται από μαθητή σε μαθητή». Ο ίδιος εκπαιδευτικός συμπληρώνει παρακάτω και για τον επαναπροσδιορισμό των στόχων (7 αναφορές): «Βέβαια αν για κάποιους μαθητές ο στόχος που θέτουμε δεν είναι ρεαλιστικός για αυτούς, τότε θα θέσουμε άλλους στόχους. Να υπάρχει επαναπροσδιορισμός των στόχων, γιατί μπορεί σε ένα παιδί αυτός ο στόχος που τέθηκε να μην έχει να του προσφέρει τίποτα. Κοιτάζουμε τι έχει ανάγκη, μέχρι πού μπορεί να φθάσει το παιδί και αναλόγως θέτουμε στόχους που να είναι επιτεύξιμοι για αυτό.».

Ένας μεγάλος αριθμός εκπαιδευτικών (27 αναφορές), θέτει ως πρώτιστο στόχο την απόκτηση κοινωνικών δεξιοτήτων από του μαθητές. «Το πρώτο που θέτω σαν στόχο αναλαμβάνοντας μια τάξη είναι να ενώσω όλους τους μαθητές. Θέτω δηλαδή πρώτα κοινωνικοσυναισθηματικούς στόχους. Ειδικά οι μαθητές που έρχονται

από άλλες χώρες θα πρέπει να νιώσουν ευπρόσδεκτα μέσα στην τάξη. Είμαστε μια οικογένεια, εδώ τα παιδιά περνούν τη μισή μέρα τους, είμαστε μια μικρογραφία της κοινωνίας.», λέει ο εκπαιδευτικός 30. Και ο εκπαιδευτικός 36 στο ίδιο πλαίσιο αναφέρει: «*Νομίζω ότι τον κύριο ρόλο πρέπει να τον παίζει το κοινωνικό κομμάτι, το κομμάτι της συμπεριφοράς. Και τα περισσότερα παιδιά με αναπηρίες ή κάποιες δυσκολίες είναι δύσκολο να κοινωνικοποιηθούν.*». Στη συνέχεια κάποιοι εκπαιδευτικοί, κυρίως αυτοί που δούλευαν τα Τμήματα Υποδοχής, φαίνεται θέτουν πρώτα επικοινωνιακούς στόχους (21 αναφορές): «*Ο στόχος είναι κυρίως η επικοινωνία. Να μπορούν τα παιδιά να πουν δυο λέξεις, να επικοινωνήσουν.*» (εκπαιδευτικός 2). Οι λιγότερες αναφορές (2) έγιναν για την ανάπτυξη κριτικής σκέψης από τους μαθητές: «*Εμένα όμως αυτό που με ενδιαφέρει, είναι να βρω τη διαδικασία εκείνη, με την οποία να μπορώ να εκπαιδεύσω τον εγκέφαλο των μαθητών στο να σκέφτονται. Να μην παίρνουν δηλαδή έτοιμη τη γνώση αυτή καθαυτή αλλά να αναπτύσσουν κριτική σκέψη. Θέλω να βλέπω μυαλά να σκέφτονται και να προχωράνε.*», τονίζει ο εκπαιδευτικός 7.

Στην τελευταία κατηγορία του θεματικού άξονα, συγκεντρώνονται οι απόψεις των εκπαιδευτικών σχετικά με το ζήτημα της αξιολόγησης σε διαφοροποιημένα περιβάλλοντα μάθησης. Ο μεγαλύτερος αριθμός των εκπαιδευτικών (14 αναφορές), ομολογεί πως δεν γίνεται καμία διάκριση στον τρόπο αξιολόγησης των μαθητών ενώ θα έπρεπε, γιατί εμπόδιο σε αυτό αποτελούν οι γονείς: «*Η αλήθεια είναι ότι το τεστ είναι το ίδιο για όλους, αν και δε θα έπρεπε. Αν υπάρχουν μεγάλες δυσκολίες και το παιδί που δυσκολεύεται αργεί, προτιμώ να μειώσω κάποιες ασκήσεις, παρά να βάλω πολύ πιο εύκολες γιατί τότε μπορεί να υπάρξει θέμα, καθώς διαφοροποιείς αυτό το παιδί, το ξεχωρίζεις. Ακόμα και οι γονείς θεωρούν ότι έτσι μειώνεις τις προσδοκίες απέναντι στο παιδί, ότι το θεωρείς κατώτερο.*» (εκπαιδευτικός 8). Οι εκπαιδευτικοί αυτοί λοιπόν λαμβάνουν τη διαφοροποίηση ως απλοποίηση και θεωρούν πως υπάρχει ο κίνδυνος ο μαθητής να στιγματιστεί. Πολλοί είναι και οι εκπαιδευτικοί που διαφοροποιούν την προφορική από τη γραπτή αξιολόγηση (23 αναφορές) ή βασίζουν την αξιολόγησή τους μόνο στην προφορική εξέταση (14 αναφορές), ιδίως σε μαθητικούς πληθυσμούς έντονα διαφοροποιημένους φυλετικά. Για παράδειγμα οι εκπαιδευτικοί 3 και 29 αντίστοιχα εξηγούν με τα παραδείγματά τους: «*...τη βαθμολογία τη βάζω με βάση την προφορική τους ανταπόκριση μέσα στην τάξη. Μόνο το 30 % του βαθμού λαμβάνεται υπόψη από το διαγώνισμα γιατί θεωρώ ότι δεν είναι αντιπροσωπευτικό δείγμα.*» και «*Ο μόνος τρόπος αξιολόγησης που χρησιμοποιώ είναι*

η προφορική εξέταση. Κάθε μέρα, σε κάθε μάθημα θα ερωτηθούν όλοι οι μαθητές. Στα γραπτά υπάρχει μεγάλο θέμα μέχρι να αναπτύξουν σε καλό επίπεδο την αναγνωστική κατανόηση στην ελληνική γλώσσα. Τους βάζω καμιά φορά πολλαπλής επιλογής αυτό λίγο τους βοηθάει.».

Αρκετοί εκπαιδευτικοί (19 αναφορές) ανέφεραν, πως όταν αναλαμβάνουν για πρώτη φορά μια τάξη, συνηθίζουν να κάνουν μια πρώτη διαγνωστική αξιολόγηση, είτε γραπτή, είτε προφορική, για να διακρίνουν το γνωστικό επίπεδο των μαθητών αλλά και το μαθησιακό τους προφίλ: «Αφού βρω με μια διαγνωστική αξιολόγηση τις ανάγκες του μαθητή και αφού έχω πάρει πληροφορίες για το προφίλ και τα ενδιαφέροντά του τότε παίρνω τη διδακτική ενότητα...» (εκπαιδευτικός 37). Κάποιοι βέβαια εκπαιδευτικοί (18 αναφορές) δήλωσαν πως αξιολογούν κατά βάση την προσπάθεια που καταβάλλει ο μαθητής: «Όταν βλέπω όμως ότι αυτό το παιδί έχει κάνει τεράστια προσπάθεια για να φθάσει σε αυτό το σημείο, τότε βαθμολογώ την προσπάθειά του, το ήθος του, την επιμέλειά του.» (εκπαιδευτικός 31).

Ως εναλλακτικός τρόπος αξιολόγησης για μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες/αναπηρίες αναφέρεται η προφορική αξιολόγηση που εφαρμόζεται (15 αναφορές): «...τα παιδιά που έχουν πρόβλημα, εξετάζονται στα ίδια θέματα, καθώς δεν μπορώ να τα διαφοροποιήσω, αλλά προφορικά.», αναφέρει ο εκπαιδευτικός 6 καθώς περιορίζεται ως προς την αξιολόγηση από το Αναλυτικό Πρόγραμμα Σπουδών και συνεχίζει αναφερόμενος σε ένα διαφορετικό πλαίσιο αξιολόγησης (2 αναφορές): «Στο μάθημα όμως της βιωματικής δράσης, των project δηλαδή, η αξιολόγηση στηρίζεται σε άλλα κριτήρια, και εκεί νιώθω ότι πραγματικά αυτά τα παιδιά δικαιώνονται. Κριτήριο δεν είναι το γνωστικό αντικείμενο, αλλά η συνεργατικότητα, η πρωτοτυπία, η διάθεση για έρευνα. Πρόκειται για ένα γενικότερο, διαφορετικό πλαίσιο αξιολόγησης. Σ' αυτό το πλαίσιο, τα ίδια τα παιδιά ξεαγχώνονται γιατί δεν είναι τόσο εύκολα μετρήσιμα αυτά που ζητούνται, αυτές οι δεξιότητες. Στα αγγλικά ειδικά, έχει μεγάλη διαφορά το τι γράφει κάποιος στο τεστ, από το επικοινωνιακό επίπεδο στο οποίο βρίσκεται.».

Κάποιοι εκπαιδευτικοί όμως (14 αναφορές), χρησιμοποιούν τα ίδια διαγωνίσματα ή τεστ για όλους τους μαθητές, απλά φροντίζουν να είναι διαβαθμισμένης δυσκολίας, πιστεύοντας πως έτσι θα μπορέσουν όλοι οι μαθητές να ανταποκριθούν ανεξάρτητα από τις δυνατότητές τους: «Τα τεστ μπορεί να είναι διαβαθμισμένα αλλά κοινά για όλους. Γιατί αν κάποιος πάρει διαφορετικού τύπου τεστ, υπάρχει ο κίνδυνος να στιγματιστεί από τους υπόλοιπους μαθητές.» (εκπαιδευτικός 9). «Αξιολόγηση ειδικά στα τμήματα υποδοχής, επειδή δουλεύαμε λίγο σαν φροντιστηριακά

γινόταν κάθε μέρα, προφορικά ή γραπτά έβλεπε πώς ανταποκρίνονταν ο κάθε μαθητής. Αυτά τα παιδιά, οι αρχάριοι δηλαδή ήταν απαλλαγμένοι τον πρώτο καιρό από εξετάσεις και βαθμολογίες σε κάποια βασικά μαθήματα, αλλά όπως και να έχει δεν μπορείς να αξιολογείς το ίδιο έναν μαθητή του Γυμνασίου με μητρική Γλώσσα την ελληνική και έναν μαθητή που ήρθε και δεν ξέρει ούτε μια λέξη ελληνικά, τον οποίον τον βάλανε κατευθείαν στο Γυμνάσιο. Θέλω να πω ότι δεν τους αξιολογούσαμε με τα ίδια μέτρα και σταθμά, σαφώς ήμασταν πιο ελαστικοί.» ανέφερε ο εκπαιδευτικός 12, θέλοντας να μας περιγράψει το διαφορετικό πλαίσιο αξιολόγησης που εφαρμόζονταν για τους δίγλωσσους μαθητές (11 αναφορές).

Οι λιγότερες αναφορές σημειώθηκαν για τη διαμορφωτική αξιολόγηση (4 αναφορές), αλλά και για την αξιολόγηση μέσω φακέλου εργασιών των μαθητών (portfolio) (1 αναφορά): «Η αξιολόγηση θα πρέπει να είναι συνεχής και διαμορφωτική με σκοπό την προσαρμογή της διδασκαλίας στις ανάγκες των μαθητών.» (εκπαιδευτικός 38) και «Στην αξιολόγηση πέρα από τα τεστ υπάρχουν και τα portfolio των μαθητών, δηλαδή κοιτούσες τι έχουν κάνει.» (εκπαιδευτικός 27).

7.1.4. Εφαρμογή πρακτικών διαφοροποιημένης διδασκαλίας

Ο θεματικός άξονας αυτός περιέχει τρεις ενότητες. Οι εκπαιδευτικοί στο πλαίσιο των διαφοροποιημένων διδακτικών πρακτικών εφαρμογών, αναφέρθηκαν σε συγκεκριμένες διδακτικές τεχνικές που εφαρμόζουν στην τάξη στην προσπάθειά τους να διαφοροποιηθούν, στη συμβολή των γονέων για τη δημιουργία επιτυχημένων διαφοροποιημένων πρακτικών και στα εμπόδια και τις δυσκολίες που συναντούν στην προσπάθειά τους αυτή (Πίνακας 4).

Όπως προέκυψε και από τον προηγούμενο θεματικό άξονα, η μέθοδος που φαίνεται να εφαρμόζεται περισσότερο από τους εκπαιδευτικούς, είναι η ομαδοσυνεργατική. Ενδιαφέρον εδώ παρουσιάζει ο τρόπος με τον οποίο επιλέγουν οι εκπαιδευτικοί να διαμορφώσουν τις ομάδες σε μικτούς μαθητικούς πληθυσμούς. Οι περισσότεροι εκπαιδευτικοί (32 αναφορές), σχηματίζουν τις ομάδες τους με γνώμονα την ύπαρξη ποικιλομορφίας, τόσο στις ικανότητες, όσο και στα χαρακτηριστικά: «...στην αρχή τα παιδιά έρχονται και κάθονται όπως θέλουν αυτά, φτιάχνω τις ομάδες με αυτόν τον τρόπο που είπαμε να είναι μικτές ως προς το δυνατόν σε περισσότερα χαρακτηριστικά και όλη μετά η διαδικασία προσπαθώ να είναι διαφοροποιημένη.», ισχυρίζεται ο εκπαιδευτικός 18. Άλλοι βέβαια εκπαιδευτικοί (9 αναφορές), ορίζουν

τις ομάδες με βάση άλλο κριτήριο: «...δε θέτω κάποιο συγκεκριμένο κριτήριο, ανάλογα με τις φιλίες τους, διαλέγουν αυτοί και οργανώνονται σε ομάδες.» (εκπαιδευτικός 32).

Επιπλέον υπήρξαν και εκπαιδευτικοί (3 αναφορές) που υποστήριξαν ότι ο φυλετικός παράγοντας αποτελεί κριτήριο για τον σχηματισμό των ομάδων εργασίας. Ο εκπαιδευτικός 28 καταθέτει: «Ένας παράγοντας είναι ο φυλετικός, δηλαδή βάζω για παράδειγμα τα Κινεζάκια μαζί, τα Αλβανάκια κ.τ.λ. Έτσι μπορούν να επικοινωνήσουν μεταξύ τους και να αλληλεπιδράσουν και ο πιο προχωρημένος να βοηθήσει τον αδύναμο. Ας πούμε ότι ο πιο προχωρημένος λειτουργεί σαν leader, τους εξηγεί τι πρέπει να κάνουν, πώς να δουλέψουν.». Ένας ίδιος αριθμός εκπαιδευτικών (3 αναφορές), δήλωσε ότι λόγω του περιορισμού στην έκταση της σχολικής τάξης, αναγκάζονται να ομαδοποιήσουν τους μαθητές με βάση τη διάταξη των θρανίων τους: «Δυστυχώς σχηματίζω τις ομάδες με βάση το πως κάθονται. Οι δυο μπροστινοί γυρνάμε στους πίσω και έτσι σχηματίζονται τετράδες. Στα κουίζ κάθε σειρά είναι και μια ομάδα. Δυστυχώς υπάρχουν περιορισμοί μέσα στην τάξη. Δεν μπορώ να πω στα παιδιά να πάρουν την καρεκλίτσα τους και να μετακινηθούν γιατί θα μου διαλύσουν την τάξη.» (εκπαιδευτικός 2). Μια τακτική που είπαν επτά εκπαιδευτικοί ότι συνηθίζουν να ακολουθούν σχετικά με τις ομάδες είναι αυτή της συχνής εναλλαγής: «Η διαδικασία που ακολουθώ είναι η τακτική αλλαγή των ομάδων, για να μάθει ο κάθε μαθητής να συνεργάζεται με το σύνολο των υπόλοιπων μαθητών και όχι μόνο με συγκεκριμένα άτομα.» (εκπαιδευτικός 8).

Στους εκπαιδευτικούς δόθηκε η ευκαιρία, μέσα από τις ερωτήσεις της συνέντευξης, να εκφράσουν την άποψή τους και για το εκπαιδευτικό υλικό που δίνουν σαν εργασία για το σπίτι αλλά για το πώς αυτό είναι δομημένο. Η πλειοψηφία των εκπαιδευτικών (24 αναφορές), παραδέχτηκε ότι δε διαφοροποιεί με κάποιο τρόπο το υλικό αυτό και πώς οι εργασίες είναι ίδιες για όλους τους μαθητές, ανεξάρτητα με τις εκπαιδευτικές τους ανάγκες. Ο εκπαιδευτικός 20 αναφέρει: «Δεν το διαφοροποιώ εγώ στην τάξη μου αλλά δίνω την υποσημείωση αν δυσκολευτεί ο μαθητής σε κάποια άσκηση, δεν την κάνει καθόλου ή μου λέει δυσκολεύτηκε». Αντίθετα μόλις δεκαπέντε εκπαιδευτικοί δήλωσαν ότι οι εργασίες που δίνουν για το σπίτι διαφοροποιούνται ανάλογα με τις δυνατότητες των μαθητών, για να μπορούν να ανταποκριθούν όλοι. Για παράδειγμα: «Από εκεί και πέρα διαφοροποιείς την άσκηση ανάλογα με τη δυνατότητα του κάθε μαθητή. Για παράδειγμα αν βάλεις μια περίληψη να σου γράψουν και κάποιος μαθητής δεν έχει τις ίδιες δυνατότητες, θα μπορούσες για αρχή να του

δώσεις μικρότερο κείμενο για περίληψη. Δηλαδή την ίδια άσκηση που θα κάνουν όλοι την ίδια θεματική, απλά προσαρμοσμένη πάνω στο μαθητή» (εκπαιδευτικός 15).

Ένας άλλος εκπαιδευτικός (εκπαιδευτικός 40) συμπληρώνει: «Ανάλογα με τη γνωστική ομάδα που τον έχεις κατηγοριοποιήσει τον μαθητή, ετοιμάζεις και υλικό διαφορετικό για κάθε ομάδα. Δηλαδή το πολύ θεωρώ να έχεις 5 – 6 ομάδες, άρα 5 – 6 διαφορετικά φυλλάδια και αυτά όμως για κάθε ομάδα διαβαθμισμένα..», αποκαλύπτοντας πώς διαφοροποίηση υλικού, δε σημαίνει τη δημιουργία διαφορετικού υλικού για κάθε μαθητή ξεχωριστά, αλλά πως μπορεί ο εκπαιδευτικός να κάνει μια νοερή ομαδοποίηση των μαθητών με βάση το γνωστικό τους επίπεδο (8 αναφορές). Τέλος ένας αριθμός εκπαιδευτικών (6 αναφορές), περιγράφει πώς για να καλύψει τις διδακτικές ανάγκες των μαθητών που το γνωστικό τους επίπεδο είναι λίγο πιο ανεβασμένο, η μόνη διδακτική τεχνική που μπορεί να ακολουθήσει, είναι η παροχή επιπλέον εργασιών για το σπίτι: «Κοίταξε δεν μπορείς να ασχοληθείς ούτε μόνο με τους άριστους, ούτε μόνο με τους αδύναμους και να αφήσεις τους άλλους. Έτσι και αλλιώς αυτές οι περιπτώσεις μαθητών που ανέφερα είναι λιγότεροι αριθμητικά. Στους άριστους μαθητές μπορείς να δώσεις παραπάνω εργασίες, έχεις και περισσότερες απαιτήσεις από αυτά. Εγώ ας πούμε είμαι πιο αυστηρή με αυτούς τους μαθητές, θα τους βαθμολογήσω πιο αυστηρά από τα άλλα τα παιδιά που βλέπω ότι κάνουν προσπάθεια αλλά δεν τα καταφέρνουν το ίδιο.» (εκπαιδευτικός 14).

Οι περισσότεροι συνεντευξιζόμενοι, όταν τους ζητήθηκε να δώσουν πληροφορίες για το πώς οργανώνουν τη διδακτική διαδικασία, ισχυρίστηκαν ότι προσπαθούν να την προσαρμόζουν στον μέσο όρο των μαθητών, παρόλο που γνωρίζουν ότι αυτό δε συνάδει με τα σύγχρονα ερευνητικά δεδομένα και τις αρχές της Παιδαγωγικής. «Στην πράξη γίνεται προσαρμογή μόνο στον μέσο όρο δυστυχώς... Γνωρίζουμε ότι αυτό θα έπρεπε να μην γίνεται στη θεωρία, αλλά τελικά μόνο αυτό μπορεί να γίνει.» (εκπαιδευτικός 27). Όταν τους ζητήθηκε να σχολιάσουν αν με αυτόν τον τρόπο καλύπτονται οι εκπαιδευτικές ανάγκες όλων των μαθητών, υποστήριξαν πως σίγουρα από τη διδακτική διαδικασία με αυτόν τον τρόπο αποκλείονται οι αδύναμοι μαθητές αλλά και οι «χαρισματικοί», και πως ο μόνος τρόπος να συμπεριληφθούν, είναι μέσω της εξατομικευμένης διδασκαλίας, αφού αποτελούν τη μειοψηφία στην τάξη (8 και 14 αναφορές αντίστοιχα). Αναφέρει χαρακτηριστικά ο εκπαιδευτικός 21: «Όσον αφορά στα πιο αδύναμα παιδιά θέλει εξατομικευμένη... Να καθίσεις πάνω από το κεφάλι τους. Και ενισχυτική διδασκαλία γίνεται στο σχολείο μας, κάποιες ώρες.». Προς υποστήριξη της ίδιας πρακτικής ο εκπαιδευτικός 29 δίνει και

αυτός το δικό του παράδειγμα: «...απλά σε κάποιες περιπτώσεις χρειάζονται κάποιες extra ενέργειες. Για παράδειγμα εγώ στους μαθητές που δυσκολεύονται πολύ θα δουλέψω extra μαζί τους σε κάποιο κενό ή να κάνουμε επαναλήψεις μετά το σχόλασμα...». Ενώ ο εκπαιδευτικός 7 αναφέρει για τους πιο «χαρισματικούς»: «Οι πολύ δυνατοί, και ίσως ακουστεί λίγο κυνικό αυτό, δεν έχουν ανάγκη πραγματικά, με την έννοια ότι έχουν αναπτύξει μια μεθοδολογία μέσα στο κεφαλάκι τους που τους βοηθά να μαθαίνουν.».

Τέλος μία μόνο αναφορά έγινε από τον εκπαιδευτικό 31 για προσαρμογή της διδακτικής διαδικασίας στο κατώτερο γνωστικό επίπεδο των μαθητών: «Εγώ όπως είπα και πριν προσπαθώ να τα προσαρμόζω στο κατώτερο επίπεδο και όχι στον μέσο όρο. Οι πιο καλοί και οι ανάγκες τους τώρα μπορούν να καλυφθούν μέσα από λίγο πιο σύνθετες για παράδειγμα ερωτήσεις που μπορεί να τους κάνει ο εκπαιδευτικός μέσα στην τάξη. Ερωτήσεις δηλαδή που να χρειάζονται συνδυαστική σκέψη και κριτική ικανότητα που πιο εύκολα μπορεί να κάνει ένα πιο προχωρημένο παιδί που μπορεί να κάνει συνδυασμούς.».

Μέσα από τις συνεντεύξεις προέκυψε ότι οι περισσότεροι εκπαιδευτικοί ταυτίζουν τη διαφοροποίηση με την απλοποίηση. Το μισό σχεδόν από το δείγμα των εκπαιδευτικών (17 αναφορές), στηρίζει την εκπαιδευτική διαδικασία με ένα πιο απλουστευμένο υλικό αντί των βιβλίων, τα οποία είναι εξαιρετικά δύσκολα και δεν ανταποκρίνονται στις ανάγκες ειδικά των δίγλωσσων μαθητών: «Αν είναι ένας μαθητής που είναι δίγλωσσος και δεν έχει έρθει σε επαφή αρκετά με την ελληνική γλώσσα δε μπορεί να παρακολουθήσει επιτυχώς τα κείμενα που υπάρχουν στα βιβλία, αναγκαστικά χρειάζεται διαφοροποίηση για αυτόν τον μαθητή και γενικά ό,τι κάνει ο δάσκαλος από μόνος του.», αναφέρει ο εκπαιδευτικός 19. Έτσι οι εκπαιδευτικοί αναγκάζονται να ετοιμάζουν ένα δικό τους υλικό, πιο απλοποιημένο: «Θα ξαναπώ εδώ ότι έχω ετοιμάσει δικό μου υλικό, δε δουλεύω το βιβλίο αλλά έχω βγάλει εγώ τα πιο σημαντικά σε πολύ απλά λόγια και δουλεύουμε από εκεί. Πάντα με φωτοτυπίες... Αυτό που είδα ότι δουλεύει τόσα χρόνια είναι τα φύλλα εργασίας. Κρατούν το ενδιαφέρον των μαθητών και έχουν διαφόρων ειδών ασκήσεις. Για παράδειγμα από τα κείμενα παίρνω κομμάτια και βγάζω τις λέξεις, δίνω μόνο τα δύο πρώτα γράμματα και τους βάζω γραμμούλες ανάλογα με το πόσα είναι τα γράμματα. Το βρίσκουν σαν παιχνίδι, σαν σταυρόλεξο και κάθονται και ασχολούνται. Τους έχω δηλαδή πάνω το κείμενο και από κάτω έχω ερωτήσεις στις οποίες οι απαντήσεις είναι ακριβώς φράσεις μέσα από το κείμενο και κοιτούν το κείμενο και προσπαθούν να βρουν τις λέξεις. Αυτό

τους ευχαριστεί, τους δίνει την ικανοποίηση ότι το βρήκαν και πολλές φορές βιάζονται να προχωρήσουν για να βρουν και τα παρακάτω.» (εκπαιδευτικός 31).

Άλλοι πάλι σε αυτό το πλαίσιο της απλοποίησης δίνουν περιλήψεις των κειμένων ή χρησιμοποιούν πλαγιότιτλους: «Στις τάξεις που υπάρχουν διαφοροποιήσεις, σίγουρα δίνεις ένα ελληνικό κείμενο σε πιο απλή μορφή, μια περίληψη του μαθήματος, ή χρησιμοποιείς πλαγιότιτλους.» (εκπαιδευτικός 7). Μια άλλη διδακτική τεχνική που φαίνεται να είναι αποδοτική σύμφωνα με τους εκπαιδευτικούς, είναι η χρήση video σε μια προσπάθεια να κάνουν το μάθημα πιο ενδιαφέρον για τους μαθητές: «Χρήση εικόνας και νέων τεχνολογιών νομίζω είναι που τραβάει πολύ το ενδιαφέρον, η χρήση video, η χρήση εκπαιδευτικών προγραμμάτων και επίσης να χρησιμοποιείς πράγματα που μπορεί να ενδιαφέρουν τους μαθητές.» (εκπαιδευτικός 19).

Περνώντας τώρα στις διδακτικές τεχνικές που εμφάνισαν τις λιγότερες προτιμήσεις, φαίνεται οι εκπαιδευτικοί να διαμορφώνουν τη διδακτική διαδικασία σύμφωνα πάντα με τα ενδιαφέροντα (7 αναφορές) και τις προσδοκίες (3 αναφορές) των μαθητών: «...και επίσης να χρησιμοποιείς πράγματα που μπορεί να ενδιαφέρουν τους μαθητές. Δηλαδή για παράδειγμα αν θέλεις να δομήσεις ένα κείμενο να είναι σχετικό με τα ενδιαφέροντα των μαθητών. Τώρα να δομήσεις ένα κείμενο που να περιγράφει κάτι άσχετο για αυτούς δε θα τους κινήσει και το ενδιαφέρον.» (εκπαιδευτικός 19) και «Από κει και πέρα, αυτό που προσπαθώ να κάνω στο βαθμό που μου δίνεται η δυνατότητα, είναι να ζητάω από τα ίδια τα παιδιά να περιγράψουν λιγάκι τα θέλω τους, τις προσδοκίες τους ώστε να τα συμπεριλάβω στη διδασκαλία μου.» (εκπαιδευτικός 6). Δύο εκπαιδευτικοί υποστηρίζουν και έναν άλλον τρόπο που μπορεί να προσελκύσει το ενδιαφέρον των μαθητών και αυτός είναι η σύνδεση του γνωστικού αντικειμένου με την καθημερινότητα των μαθητών: «Έχω έναν πολύ βασικό στόχο, τη σύνδεση των φυσικών επιστημών με την καθημερινότητα των μαθητών. Μόνο έτσι θα τους τραβήξω το ενδιαφέρον για να μάθουν.» (εκπαιδευτικός 29).

Ως εναλλακτικές διδακτικές πρακτικές βοηθητικές, τόσο για τους μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες και αναπηρίες, όσο και για τους δίγλωσσους μαθητές σημειώθηκαν η μέθοδος project (9 αναφορές) και η χρήση του διαδραστικού πίνακα (3 αναφορές): «Τα τελευταία χρόνια βέβαια, κάνοντας βιωματικές δράσεις, τα γνωστά project στην Γ' τάξης, νιώθω πιο ελεύθερη στο να εντάξω και μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες σε διαδικασίες που και οι ίδιοι μπορούν να προσφέρουν.»

(εκπαιδευτικός 6) και «Οι περισσότεροι μαθητές δυσκολεύονται στον γραπτό λόγο και για να τους βοηθήσω χρησιμοποίησα τον διαδραστικό πίνακα.» (εκπαιδευτικός 1). Άλλες ειδικές στρατηγικές/διδασκτικές τεχνικές που προτείνονται για τους δίγλωσσους μαθητές είναι η δημιουργία λεξικού με τη βασική ορολογία κάθε γνωστικού αντικειμένου στη μητρική γλώσσα του μαθητή (5 αναφορές) και οι παραπομπές στη μητρική γλώσσα του μαθητή (5 αναφορές): «Οπότε οι συνάδελφοι αυτοί που τα έπαιρναν, ετοίμαζαν φυλλάδια για να βοηθήσουν το έργο των εκπαιδευτικών των υπολοίπων μαθημάτων. Για παράδειγμα στην Ιστορία οι δίγλωσσοι μαθητές δυσκολεύονταν πολύ να συλλάβουν κάποιες έννοιες, πόσο μάλλον να τις μάθουν. Οπότε ετοίμαζαν οι συνάδελφοι ένα φυλλάδιο με την ενότητα γραμμένη πιο απλοποιημένα και παράλληλα είχαν και λεξικό, δηλαδή κάποιες λεξούλες ή έννοιες μεταφρασμένες στη γλώσσα τους. Οι συνάδελφοι αυτοί γνώριζαν τις επικρατέστερες γλώσσες των δίγλωσσων μαθητών και αυτό βοηθούσε πολύ.» (εκπαιδευτικός 4) και «...αλλά και διαφορετικό υλικό με βάση και τη μητρική τους γλώσσα γιατί κάναμε παραπομπές σε λέξεις της μητρικής τους γλώσσας ώστε να κατανοήσουν δύσκολες έννοιες.» (εκπαιδευτικός 12).

Τέλος, ο εκπαιδευτικός 9 αναφέρει ένα πρωτότυπο πρόγραμμα που εφαρμόζει στους δίγλωσσους μαθητές για την εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας (1 αναφορά): «Εγώ κάνω κάποια προγράμματα επηρεασμένος από τον Καναδό J.Cummins, ο οποίος ισχυρίζεται, για τα καναδικά δεδομένα βέβαια, ότι τα παιδιά κατανοούν καλύτερα τη γλώσσα αν τους διδάξεις λογοτεχνία. Γνωρίζοντας λοιπόν σε βάθος τη γλώσσα, υπάρχουν πολλές πιθανότητες να εξαντλήσουν την εκπαιδευτική κλίμακα. Τώρα εγώ πώς το εφαρμόζω αυτό στην Ελλάδα; Κάνω προγράμματα λογοτεχνίας που τα ονομάζω «εμβάθυνση στη μητρική γλώσσα μέσω της λογοτεχνίας». Η ρυθμιστική είναι σχεδόν μια ξένη γλώσσα για τα παιδιά. Για να τους μνήσω λοιπόν στην επίσημη γλώσσα του σχολείου χρησιμοποίησα τη λογοτεχνία, γιατί η λογοτεχνία αφήνει περιθώρια διαφορετικών ερμηνειών.». Παράλληλα η τήρηση ημερολογίου αναστοχασμού από τον εκπαιδευτικό, η οποία καταγράφεται ως μια σχετικά νέα προσέγγιση, παρατηρείται ότι τηρείται μόνο από τέσσερις εκπαιδευτικούς. Το παράδειγμα του εκπαιδευτικού 39 είναι αρκετά βοηθητικό: «Προγραμματίζω από πιο μπροστά, γιατί χρειάζεται μια προετοιμασία όλο αυτό το πράγμα και με βοηθάει πάρα πολύ η καταγραφή, τι κάναμε, πού, πού δυσκολεύτηκαν, κρατάω ημερολόγιο. Όπως και για κάθε παιδί ξεχωριστά κάνω καταγραφή γιατί με έχει βοηθήσει πολύ. Και για μένα προσωπικά βλέπω αν κάτι το έχω κάνει σωστά, ώστε την επόμενη φορά να το αλλάξω

και να βρω κάποιον άλλον τρόπο για να προσεγγίσω καλύτερα τα παιδιά που έχουν άλλες ανάγκες.».

Αντίστοιχα νέα προσέγγιση στην αξιολόγηση του διδακτικού έργου του εκπαιδευτικού, εκτός από την αυτοαξιολόγηση που αναφέρθηκε κατά κόρον στον προηγούμενο θεματικό άξονα, είναι η ετεροαξιολόγηση από ξένο αξιολογητή, ένα δηλαδή τρίτο παρατηρητή της διδακτικής διαδικασίας μέσα στην τάξη: «Επίσης θα ήταν πάρα πολύ καλό να μπαίνει κάποιος άλλος στην τάξη, ένα τρίτο άτομο, σαν τρίτος παρατηρητής για να παρακολουθεί αυτό που κάνουμε. Όταν υπάρχει αυτή η εμπιστοσύνη και έχουμε τη διάθεση να ακούσουμε αυτό που έχει να μας πει ο άλλος είναι πολύ καλό.» (εκπαιδευτικός 37).

Πίνακας 4. Κατηγοριοποίηση και κωδικοποίηση των συνεντεύξεων - Θεματικός άξονας Δ.

Θεματικός άξονας Δ: Εφαρμογή πρακτικών διαφοροποιημένης διδασκαλίας			
Κατηγορίες	Κωδικοί / Εννοιολογικοί ορισμοί	Σύνολο αναφορών	
11. «Εναλλακτικές τεχνικές» που εφαρμόζονται στη διδακτική διαδικασία	ΟΜΕΡΓΣΠ =	ομοιογένεια εκπαιδευτικού υλικού που δίνεται ως εργασία για το σπίτι	24
	ΟΜΠΟΜΑΔ =	ομάδες μαθητών με ποικίλες μαθησιακές δυνατότητες	32
	ΧΡΗΔΙΠΠ =	χρήση διαδραστικού πίνακα	3
	ΔΙΟΕΦΙΜ =	διαμόρφωση ομάδων εργασίας βάση φιλικών σχέσεων των μαθητών	9
	ΠΡΔΙΜΟΡ =	προσαρμογή διδακτικής διαδικασίας στον μέσο όρο των μαθητών	22
	ΥΠΑΜΦΡΤ =	υποστήριξη αδύναμων μαθητών μέσω φροντιστηριακών τμημάτων	8
	ΧΡΛΩΡΜΓ =	χρήση λεξικού με τη βασική ορολογία κάθε γνωστικού αντικειμένου στη μητρική γλώσσα του μαθητή	5
	ΠΡΒΙΔΙΔ =	προβολή video κατά τη διδακτική διαδικασία	16
	ΧΡΗΣΧΕΔ =	χρήση σχεδιαγραμμάτων	6
	ΣΥΠΡΜΔΙ =	συμπερίληψη των προσδοκιών των μαθητών στη διδακτική διαδικασία	3
	ΕΥΟΜΕΡΓ =	ευέλικτες ομάδες εργασίας μαθητών	2
	ΕΝΟΜΕΡΓ =	συχνή εναλλαγή ομάδων εργασίας μαθητών	7
	ΑΞΜΕΠΡΟ =	Αξιοποίηση της μεθόδου project	9
	ΜΥΛΓΝΜΗ =	μετάφραση της ύλης κάθε γνωστικού αντικειμένου στη μητρική γλώσσα του μαθητή	4
	ΥΠΑΜΕΔΙ =	υποστήριξη αδύναμων μαθητών μέσω εξατομικευμένης διδασκαλίας	14
	ΔΙΟΕΔΙΘ =	διαμόρφωση των ομάδων εργασίας με βάση τη διάταξη των θρανίων στην αίθουσα	3
	ΔΙΕΡΔΥΜ =	διαφοροποίηση εργασιών με βάση τις δυνατότητες κάθε μαθητή	15
	ΕΥΠΛΑΔΙ =	ευέλικτο πλάνο διδασκαλίας	11
	ΕΠΣΥΔΙΘ =	συνεχής επανάληψη συγκεκριμένων διδακτικών θεμάτων	6
	ΥΠΧΜΕΔΙ =	υποστήριξη χαρισματικών μαθητών μέσω εξατομικευμένης διδασκαλίας	8
ΧΡΗΒΟΥΛ =	χρήση βοηθητικού υλικού για απλοποίηση του διδακτικού αντικειμένου (π.χ. πλαγιότιτλοι,	17	

	ΔΙΕΛΠΡΑ =	περιλήψεις, ερωτήσεις κ.τ.λ.) διδασκαλία ελληνικών μέσα από προγράμματα λογοτεχνίας	1
	NOMANAN =	νοερή ομαδοποίηση των μαθητών από τον εκπαιδευτικό ανάλογα με τις εκπαιδευτικές τους ανάγκες	8
	ΠΑΜΗΓΛΜ =	παραπομπές στη μητρική γλώσσα του μαθητή	5
	ΟΡΑΣΕΜΠ =	οργάνωση ασκήσεων εμπέδωσης	2
	ΗΜΕΡΕΚΠ =	ημερολόγιο εκπαιδευτικού	4
	ΠΡΕΠΑΣΧ =	προαιρετικές επιπλέον ασκήσεις στους χαρισματικούς μαθητές	6
	ΣΥΓΟΜΑΔ =	συνεντεύξεις με γονείς και μαθητές για τη διερεύνηση των εκπαιδευτικών τους αναγκών	8
	ΕΝΕΝΔΠ =	ένταξη ενδιαφερόντων των μαθητών στη διδακτική πράξη	7
	ΟΜΠΟΦΥΠ =	ομάδες μαθητών με ποικιλία ως προς τον φυλετικό παράγοντα	3
	ΠΑΑΞΙΔΕ =	τρίτοι παρατηρητές ως αξιολογητές του διδακτικού έργου του εκπαιδευτικού	2
	ΟΠΤΙΔΙΔ =	οπτικοποίηση της διδακτικής διαδικασίας	6
	ΣΥΓΝΑΝΚ =	σύνδεση γνωστικού αντικειμένου με την καθημερινότητα των μαθητών	2
	ΠΡΔΙΚΑΓ =	προσαρμογή της διδακτικής διαδικασίας στο κατώτερο γνωστικό επίπεδο των μαθητών	1
12. Η συμβολή των γονέων στη δημιουργία επιτυχημένων διαφοροποιημένων πρακτικών	ΣΕΠΕΚΓΟ =	συχνή επικοινωνία εκπαιδευτικού με τους γονείς	18
	ΕΠΓΟΕΠ =	επικοινωνία γονέων μόνο για την επίδοση των παιδιών τους	9
	ΣΕΓΟΡΥΜ =	σεβασμός των γονέων στον ρυθμό μάθησης των παιδιών τους	9
	ΕΚΕΔΡΓΟ =	εκτίμηση ένταξης καινούργιων εκπαιδευτικών δράσεων από τους γονείς	1
	ΣΥΓΟΠΡΟ =	συμβολή γονέων στα project μέσω της δημιουργίας κατασκευών	12
	ΕΠΓΕΙΑΝ =	συχνότερη η επικοινωνία γονέων παιδιών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες	9
	ΔΙΕΠΜΕΚ =	διατήρηση επικοινωνίας μόνο από πλευράς του εκπαιδευτικού	11
	ΜΑΓΟΔΠ =	μη αξιοποίηση γονέων στη δημιουργία διαφοροποιημένων πρακτικών	21
	ΑΞΓΟΜΕΘ =	αξιοποίηση των γονέων στη διδακτική διαδικασία μέσω εθελοντισμού	10
	ΑΞΓΟΒΟΗ =	αξιοποίηση των γονέων ως βοηθών των τάξεων	4
	ΔΠΠΑΠΡΜ =	διαρκής παρακολούθηση της προόδου του μαθητή	20
	ΣΥΕΠΜΤΑ =	συχνότερη επικοινωνία των γονέων σε μικρότερες τάξεις	5
	ΣΕΓΟΑΔΥ =	σεβασμός των γονέων στις εκπαιδευτικές ανάγκες και δυνατότητες των παιδιών τους	15
	ΔΙΜΗΓΛΟ =	διατήρηση μητρικής γλώσσας σε επίπεδο οικογένειας δίγλωσσων μαθητών	6
	ΔΙΣΥΜΑΘ =	διδακτικές συμβουλές στους γονείς ανά περίπτωση μαθητή	22
	ΔΗΤΜΣΥΓ =	δημιουργία τμήματος συμβουλευτικής γονέων	2
ΕΛΔΙΧΣΥ =	έλευση δίγλωσσων μαθητών στη χώρα μας χωρίς συνοδεία γονέων	4	
13. Εμπόδια και δυσκολίες στην εφαρμογή	ΧΡΕΜΔΠ =	ο χρόνος εμπόδιο για την εφαρμογή διαφοροποιημένων πρακτικών	26
	ΑΡΜΕΜΔΠ =	ο αριθμός των μαθητών εμπόδιο για την	29

διαφοροποιημένων πρακτικών			
	ΑΝΟΙΠΡΜ =	εφαρμογή διαφοροποιημένων πρακτικών αντιμετώπιση σοβαρών_οικογενειακών προβλημάτων των μαθητών	7
	ΕΛΥΛΥΠΟ =	ελλιπής υλικοτεχνική υποδομή	10
	ΑΞΕΜΔΠ =	η αξιολόγηση εμπόδιο για την εφαρμογή διαφοροποιημένων πρακτικών	3
	ΧΡΠΡΕΚΠ =	χρονοβόρα προετοιμασία του εκπαιδευτικού για την εφαρμογή διαφοροποιημένων πρακτικών	17
	ΑΔΜΑΓΝΑ =	αδιαφορία μαθητών ως προς τα διδακτικά αντικείμενα	1
	ΒΑΘΜΑΘΗ =	βαθμοθηρία μαθητών	1
	ΕΛΕΙΕΞΠ =	έλλειψη ειδικού εξειδικευμένου εκπαιδευτικού προσωπικού	6
	ΜΕΙΔΙΩΡ =	μείωση διδακτικών ωρών	2
	ΥΛΕΜΔΠ =	η εκτεταμένη ύλη εμπόδιο για την εφαρμογή διαφοροποιημένων πρακτικών	17
	ΓΟΕΜΔΠ =	οι γονείς εμπόδιο για την εφαρμογή διαφοροποιημένων πρακτικών	8
	ΑΚΟΙΓΛΚ =	απουσία κοινού γλωσσικού κώδικα για την επικοινωνία με δίγλωσσους μαθητές	11
	ΕΛΚΑΕΙΑ =	έλλειψη κατάρτισης εκπαιδευτικών σε θέματα Ειδικής Αγωγής	16
	ΧΡΔΙΕΚΑ =	χρονοβόρα η διαδικασία διερεύνησης των εκπαιδευτικών αναγκών των μαθητών	4
	ΣΥΧΑΠΜΑ =	συχνές απουσίες μαθητών	2
	ΜΟΡΕΠΡΟ =	μη οργάνωση εξειδικευμένων επιμορφωτικών προγραμμάτων	2
	ΕΛΓΝΔΙΑ =	έλλειψη γνώσης εφαρμογής διαφοροποιημένων διδακτικών πρακτικών	10
	ΑΝΔΙΜΗΓ =	αναλφαβητισμός δίγλωσσων στη μητρική τους γλώσσα	2
	ΕΛΜΑΜΕΧ =	έλευση καινούργιων δίγλωσσων μαθητών στη μέση της χρονιάς	5
	ΠΑΔΙΤΜΕ =	παραπομπή δίγλωσσων μαθητών χωρίς διάγνωση στο Τμήμα Ένταξης	1

Η εμπλοκή των γονέων στην εκπαίδευση των παιδιών θεωρείται μια αρκετά σημαντική παράμετρος για την εκπαιδευτική επιτυχία των μαθητών, με θετικές επιπτώσεις σε πάρα πολλές όψεις της μαθησιακής διαδικασίας. Σύμφωνα με τους εκπαιδευτικούς (18 αναφορές), η επικοινωνία μεταξύ εκπαιδευτικού και γονέα στις σύγχρονες σχολικές τάξεις είναι αρκετά συχνή. Χαρακτηριστικό είναι το παράδειγμα που παραθέτει ο εκπαιδευτικός 11: *«Θα σου πω ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα. Η διευθύντρια εδώ στο σχολείο είχε μείνει έκπληκτη γιατί μέχρι τέλη Δεκεμβρίου που έπαιρναν βαθμούς, είχα δει τον κάθε γονιό ξεχωριστά τρεις με τέσσερις φορές. Ζητούσα εγώ το γονιό και ερχόταν και ξαναερχόταν. Αυτό το κάνω και λίγο διπλωματικά. Έτσι μόνο αποκτάς την εμπιστοσύνη του γονιού, δε γίνεται κακός κριτής στο έργο σου, γίνεται συμπαραστάτης σου, είναι κοντά σου και δε θα έχεις αντιδράσεις για τίποτα. Το καθετί μετά θα έρχεται να το συζητάει μαζί σου. Ο γονιός γίνεται επιθετικός όταν δεν*

έχει καμία επαφή με το δάσκαλο και κάποια στιγμή συμβεί ένα άσχημο περιστατικό και τον καλέσεις μόνο για να τον μαλώσεις. Τότε ο γονιός παίρνει αμυντική θέση και επιτίθεται. Για τυπικούς λόγους δίνω κάποιες ώρες συνεργασίας αλλά έχω ενημερώσει τους γονείς ότι είμαι διαθέσιμος όποτε και αν το θελήσουν. Έχω πολύ καλή σχέση με τους γονείς.»

Υπήρξαν όμως και 11 αναφορές εκπαιδευτικών, που υποστήριξαν ότι η επικοινωνία μεταξύ γονέα και εκπαιδευτικού, στηρίζεται μόνο στις προσπάθειες που κάνει ο εκπαιδευτικός προς αυτήν την κατεύθυνση: *«Οι γονείς γενικά δύσκολα έρχονται λόγω βιοποριστικών αναγκών. Όσο περισσότερη επικοινωνία έχεις με τους γονείς τόσο περισσότερο βοηθάς με την κοινωνικοποίηση του μαθητή. Γενικά εγώ επέμενα να έχω επικοινωνία με τους γονείς το επιδίωκα εγώ και ας μην το κάνανε οι ίδιοι.»* (εκπαιδευτικός 12). Υπάρχει βέβαια και η κατηγορία εκείνη των γονέων, που επικοινωνούν με το σχολείο και τον εκπαιδευτικό, μόνο την ημέρα που δίνονται οι έλεγχοι προόδου για να ρωτήσουν για την επίδοση των παιδιών τους (9 αναφορές), όπως υποστηρίζει και ο εκπαιδευτικός 1: *«Κάποιοι γονείς δεν έρχονται καθόλου κατά τη διάρκεια της χρονιάς και εμφανίζονται μόνο όταν δίνουμε τους βαθμούς. Βέβαια σε περίπτωση που ένα παιδί αντιμετωπίζει κάποιο μεγάλο πρόβλημα ή οτιδήποτε άλλο σοβαρό τότε τους παίρνουμε τηλέφωνο.»*

Αντίθετα, όπως υποστηρίχθηκε κυρίως από τους εκπαιδευτικούς της Ειδικής Αγωγής που δουλεύουν στις Παράλληλες Στηρίξεις και τα Τμήματα Ένταξης, συνήθως οι γονείς των παιδιών με ειδικές ανάγκες/ αναπηρίες, ή των μαθητών με μαθησιακές δυσκολίες διατηρούν ισχυρότερους δεσμούς με τους εκπαιδευτικούς: *«Στα παιδιά με αναπηρίες η επικοινωνία είναι μεγαλύτερη, συνήθως επικοινωνούμε καθημερινά, είτε μέσω του τετραδίου επικοινωνίας, είτε διαπροσωπικά όταν έρχεται να πάρει το παιδί, είτε με κάποιο τηλέφωνο το απόγευμα που κάτι θα χρειαστεί ο γονιός ή κάτι δε θα έχει γίνει κατανοητό.»* (εκπαιδευτικός 15).

Άλλη παράμετρος που επηρεάζει τη σχέση του γονέα με το σχολικό περιβάλλον και τον εκπαιδευτικό, είναι η σχολική βαθμίδα (5 αναφορές). Όσο μικρότερη είναι η τάξη στην οποία φοιτά ο μαθητής, τόσο συχνότερα θα έρθει ο γονιός για να ρωτήσει για τη διαγωγή και την πρόοδο του παιδιού του. *«Λοιπόν με τους γονείς συμβαίνει κάτι πολύ παράδοξο... Όσο μικρότερες είναι οι τάξεις, τόσο συχνότερα έρχονται οι γονείς για να ρωτήσουν για τα παιδιά τους. Ενώ κανονικά αυτό το έντονο ενδιαφέρον θα έπρεπε να συνεχίζεται και καθώς μεγαλώνουν οι τάξεις, δεδομένου ότι πλησιάζουμε στο Λύκειο.»*, αναφέρει ο εκπαιδευτικός 4. Σε ένα μόνο

Γυμνάσιο Διαπολιτισμικής εκπαίδευσης οι εκπαιδευτικοί υποστήριξαν (4 αναφορές): *«Συνήθως δεν υπάρχουν γονείς, αυτά τα παιδιά έρχονται μόνα στη χώρα μας για να δουλέψουν και να στείλουν λεφτά στην οικογένειά τους που έχει μείνει στην πατρίδα τους. Αν υπάρχουν γονείς υπάρχει και μια σχετική επικοινωνία. Βέβαια και αυτοί οι άνθρωποι έχουν σοβαρό θέμα επιβίωσης και πρωταρχικός τους στόχος είναι να δουλέψουν για να επιβιώσουν, δεν έχουν τόσο χρόνο να διαθέσουν για ενημέρωση.»* (εκπαιδευτικός 29).

Οι μισοί σχεδόν εκπαιδευτικοί (21 αναφορές), όταν ρωτήθηκαν αν θα αξιοποιούσαν τους γονείς για την επίτευξη ενός διαφοροποιημένου περιβάλλοντος μάθησης, ήταν αρνητικοί: *«Όχι θα τους είχα σε μια απόσταση... Όχι στην αξιολόγηση όχι... Όλα αυτά θα γινόντουσαν σε ένα επίπεδο συζήτησης, συγκέντρωσης ας πούμε, όχι όμως κάτι παραπάνω. Πρέπει όλοι να ξέρουμε ποια είναι η θέση μας και μέχρι πού φθάνουμε. Όσο περισσότερο δίνεις έδαφος, νομίζω ότι εκεί χάνονται οι ρόλοι μας και μπορεί να χαθεί και το παιχνίδι.»* (εκπαιδευτικός 39). Άλλοι πάλι θεωρούν πολύ ωφέλιμη τη συμμετοχή των γονέων στα σχέδια δράσης (project), που οργανώνονται κυρίως στο μάθημα της Ευέλικτης Ζώνης: *«Για παράδειγμα, μέσα σε ένα πρόγραμμα που μπορεί να περιλαμβάνει έθιμα από διαφορετικούς τόπους, οι γονείς μπορούν να έρθουν μέσα στην τάξη να ετοιμάσουν κάποια συνταγή, να μας μιλήσουν για κάποιο έθιμο, να μας παρουσιάσουν κάτι που κάνουν στη δική τους χώρα, όπως π.χ. ένα τραγούδι.»*

Δέκα αναφορές επίσης έγιναν και για την αξιοποίηση των γονέων στη διδακτική διαδικασία μέσω εθελοντικής προσφοράς: *«Για παράδειγμα στην τάξη δεν είχαμε δένδρο, μίλησα με τους γονείς και μου βρήκαν κατευθείαν και δένδρο και στολίδια, τα φέρανε και φέρανε και γλυκά να κεράσουμε τα παιδιά στην τάξη. Έχω πολύ καλή επικοινωνία με τους γονείς.»* αναφέρει ο εκπαιδευτικός 11. Τις λιγότερες αναφορές συγκέντρωσε η αξιοποίηση των γονέων στη διδακτική διαδικασία ως βοηθών στις τάξεις (4 αναφορές): *«Ναι θα το έκανα μέσω του εθελοντισμού. Δηλαδή θα τους αξιοποιούσα σαν βοηθούς στην τάξη όπως γίνεται στην Αμερική.»* (εκπαιδευτικός 3), ενώ μια μόνο αναφορά έγινε από τον εκπαιδευτικό 6 για την εκτίμηση από πλευράς των γονέων εκτιμούν στην εφαρμογή καινοτόμων εκπαιδευτικών δράσεων: *«Στο μάθημα μου, οι γονείς εκτιμούν ιδιαίτερα την ένταξη δράσεων που ανοίγουν νέους ορίζοντες στα παιδιά. Αυτό γίνεται κυρίως στο Λύκειο, με τη συμμετοχή σε μαθητικά συνέδρια, με την επικοινωνία με σχολεία του εξωτερικού*

μέσω των ευρωπαϊκών προγραμμάτων. Όλα αυτά νομίζω ότι αναβαθμίζουν το μάθημα, του δίνουν μια άλλη διάσταση και αυτό ακριβώς επικροτούν οι γονείς.»

Αυτό που συνηθίζουν να κάνουν οι εκπαιδευτικοί, είναι να δίνουν συγκεκριμένες διδακτικές συμβουλές στους γονείς, ανάλογα με τις ανάγκες κάθε μαθητή (22 αναφορές): *«Τους δίνω συμβουλές και τους τονώνω το ηθικό γιατί θέλω να ασχοληθούν απλά μπορεί να μην ξέρουν τον σωστό τρόπο και να αναζητούν λύσεις και αυτοί...»* (εκπαιδευτικός 18). Η πιο συχνή από τις διδακτικές συμβουλές που αναφέρθηκαν από τους εκπαιδευτικούς να δίνονται στους γονείς, είναι αυτή της διαρκής παρακολούθησης της προόδου του μαθητή (20 αναφορές). Ο εκπαιδευτικός 16 περιγράφει για παράδειγμα: *«Εγώ ζητάω από τους γονείς τον τυπικό έλεγχο, δηλαδή αυτό που είπα και στην αρχή, να είναι κλασικός επιτηρητής, δηλαδή να βλέπει εάν έχει τελειώσει τα μαθήματα του, εάν έχει ασχοληθεί με τα μαθήματα του και κατά πόσο βλέπει ότι έρχεται συνετός σε αυτό που θέλει ο μαθητής.»* και συνεχίζει: *«...θέλω πάρα πολύ να το βλέπει και ο γονιός αυτό το «α» και να το παρατηρεί, δηλαδή να τον σέβεται που πήρε «α», να τον βοηθάει στην περίπτωση που πήρε «β» και να τον επιπλήττει στην περίπτωση που πήρε «γ», δηλαδή καθαρά με το πόσο ασχολείται ο γονιός στο παιδί.»*

Μια άλλη συνήθης διδακτική συμβουλή, είναι ο σεβασμός των γονέων στις εκπαιδευτικές ανάγκες και τις δυνατότητες των μαθητών (15 αναφορές), αλλά και στον ρυθμό μάθησης τους (9 αναφορές). *«Εγώ αυτό που γενικά έλεγα σε κάθε γονιό είναι να σέβεται τη διαφορετικότητα και τις ικανότητες του παιδιού του και να ακολουθεί τον ρυθμό μάθησής του παιδιού του. Να έχει απαιτήσεις στις οποίες μπορεί να ανταποκριθεί το παιδί τους γιατί σε αντίθετη περίπτωση το παιδί θα νιώθει πάντα ανεπαρκές στα θέλω των γονιών του και θα βιώνει την απόρριψη.»*, αναφέρει ο εκπαιδευτικός 40.

Ακόμη, ένα λάθος που παραδέχονται ότι έκαναν συχνά οι εκπαιδευτικοί των σχολείων Διαπολιτισμικής εκπαίδευσης στο παρελθόν, είναι να συμβουλεύουν τους γονείς να μη μιλούν οι μαθητές τη μητρική τους γλώσσα στο σπίτι (6 αναφορές): *«Ένα και βασικό που στο παρελθόν το έκανα λάθος είναι ότι θεωρούσα ότι δεν θα έπρεπε οι μαθητές να μιλούν στο σπίτι τη μητρική τους γλώσσα για να μάθουν πιο εύκολα τα ελληνικά. Η συμβουλή λοιπόν που θα έδινα στους γονείς είναι βασικά αυτή, να μιλούν τη μητρική τους γλώσσα στο σπίτι.»* (εκπαιδευτικός 32). Τέλος δυο μόνο προσπάθειες αναφέρθηκαν από εκπαιδευτικούς για τη δημιουργία απογευματινού τμήματος συμβουλευτικής γονέων. Ο ένας εκπαιδευτικός από αυτούς δηλώνει χαρακτηριστικά: *«Ναι... Και τώρα σε ένα πρόγραμμα διαπροσωπικών σχέσεων που*

κάνω, τους ενημέρωσα πως θα κάνω συμβουλευτική γονέων. Το θέλανε και οι γονείς, βοηθάει και τα παιδιά αυτό για τη διαχείριση του θυμού. Έτσι θα δουλέψω και με μαθητές και με γονείς ταυτόχρονα.» (εκπαιδευτικός 13).

Ένα από τα μεγαλύτερα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι εκπαιδευτικοί στην προσπάθειά τους να εφαρμόσουν διαφοροποιημένες διδακτικές πρακτικές είναι ο μεγάλος αριθμός των μαθητών στην τάξη (29 αναφορές). Ο εκπαιδευτικός 7 και 22 παραθέτουν την άποψή τους: *«Ο σχετικά μεγάλος αριθμός των μαθητών, δηλαδή τμήματα 25 και 26 ατόμων είναι μεγάλα για να μπορείς να διαφοροποιήσεις τη διδασκαλία σου. Για μένα το ιδανικό θα ήταν τμήματα, το πολύ 18 ατόμων. Με 15-18 παιδιά μπορείς να κάνεις πάρα πολλά πράγματα, να δοκιμάσεις διαφορετικές μεθόδους και να κάνεις τις διαφοροποιήσεις που απαιτούνται.»* και *«Ότι επειδή οι τάξεις έχουν πολλά παιδιά μέσα στις μεγάλες πόλεις δε μπορείς να αφιερώσεις πάρα πολύ χρόνο στο παιδί που έχει δυσκολία και επομένως συνήθως το αφήνεις να έρθει μόνο του, να προσπαθήσει να έρθει μόνο του στον μέσο όρο.»*

Εκτός από τον μεγάλο αριθμό των μαθητών μέσα στην τάξη, οι εκπαιδευτικοί αντιμετωπίζουν και το πρόβλημα της έλλειψης χρόνου. Έλλειψη χρόνου λόγω μικρής διδακτικής ώρας, αλλά και λίγων διδακτικών ωρών στο ωρολόγιο πρόγραμμα, ειδικά για τις ειδικότητες (26 αναφορές): *«Μια άλλη δυσκολία είναι ότι έχουμε λιγοστό χρόνο μέσα στο σχολείο. Το δίωρο μάθημα της εβδομάδας δε μου αρκεί, όση προσπάθεια και αν καταβάλω.»*, λέει ο εκπαιδευτικός 2. Ένας άλλος ανασταλτικός παράγοντας για την εφαρμογή διαφοροποιημένων πρακτικών, είναι η εκτεταμένη διδακτική ύλη (17 αναφορές): *«...γιατί αν μπεις στη διαδικασία να χρησιμοποιήσεις υλικά και να ετοιμάζεις κάθε μάθημα διαφορετικά σίγουρα μένεις πάρα πολύ πίσω στην ύλη και είναι και πολύ χρονοβόρο και χρειάζεται πάρα πολλά υλικά, τα οποία δεν υπάρχουν στο σχολείο.»* (εκπαιδευτικός 25). Δεκαεπτά όμως εκπαιδευτικοί, αναφέρουν πως για να εφαρμόσουν διαφοροποίηση στην τάξη, πρέπει να αφιερώσουν περισσότερο χρόνο για να προετοιμαστούν από ότι συνήθως: *«Μια δυσκολία είναι ότι απαιτεί πάρα πολύ χρόνο προετοιμασία του εκπαιδευτικού και αφιέρωσης χρόνου μέσα στην τάξη και τα αποτελέσματα έρχονται, αλλά θέλει παραπάνω κούραση και χρόνο να αφιερώσεις.»* (εκπαιδευτικός 18).

Επιπλέον οι περισσότεροι εκπαιδευτικοί της Γενικής Αγωγής νιώθουν ότι δεν έχουν τις απαιτούμενες γνώσεις για να χειριστούν μαθητές που άπτονται ειδικών χειρισμών και έτσι θεωρούν αναγκαία την ύπαρξη του Ειδικού Παιδαγωγού μέσα στην τάξη (16 αναφορές): *«Εμείς δεν είμαστε ειδικοί, για να αντιμετωπίσουμε τέτοια*

περιστατικά. Βοηθάει πολύ όταν το παιδί έχει δίπλα του τον ειδικό παιδαγωγό. Αλλιώς δε γίνεται. Δε γίνεται δηλαδή να πετάξεις ένα παιδί με ειδικές ανάγκες μέσα στην τάξη και να το αφήσεις μόνο του. Διαλύεται η τάξη και εμείς οι εκπαιδευτικοί δεν μπορούμε εκείνη την ώρα να ασχοληθούμε μόνο με αυτό το παιδί. Δε γίνεται! Και ειδικευση δεν υπάρχει και δεν το επιτρέπουν οι συνθήκες.», δηλώνει ο εκπαιδευτικός 1. Άλλο εμπόδιο στην προσπάθεια των εκπαιδευτικών αποτελεί η απουσία κοινού γλωσσικού κώδικα με δίγλωσσους μαθητές που έρχονται στο σχολείο χωρίς να γνωρίζουν ελληνικά αλλά πολλές φορές και αγγλικά (11 αναφορές): «...επίσης άλλο πρόβλημα είναι η εύρεση κοινού κώδικα επικοινωνίας στην αρχή. Δεν μπορούμε εμείς να γνωρίζουμε είκοσι γλώσσες, όταν λοιπόν εμείς δε γνωρίζουμε τη μητρική γλώσσα του μαθητή και ο μαθητής δε γνωρίζει ούτε αγγλικά, ούτε γαλλικά ή τέλος πάντων κάποια από τις γλώσσες που γνωρίζουμε εμείς, τότε υπάρχει πρόβλημα.» (εκπαιδευτικός 28).

«Εμπόδιο είναι η έλλειψη γνώσεων του εκπαιδευτικού τόσο στο θεωρητικό όσο και στο πρακτικό κομμάτι. Πολλές φορές είναι και ο εφησυχασμός του εκπαιδευτικού, ότι δηλαδή αφού έχει αποτέλεσμα αυτό που κάνω δεν θα μπω στη διαδικασία να το αλλάξω. Ή πολλές φορές να νομίζω ότι έχει αποτέλεσμα γιατί δεν θέλω να δω ότι δεν έχει αποτέλεσμα. Δυσκολία υπάρχει και στους παλιότερους εκπαιδευτικούς να προσαρμοστούν στα καινούργια δεδομένα.» παραδέχεται ο εκπαιδευτικός 15 και θίγει ακόμη ένα ζήτημα, αυτό της έλλειψης κατάρτισης των εκπαιδευτικών, για την εφαρμογή διαφοροποιημένων διδακτικών πρακτικών (10 αναφορές). Επιπλέον κτηριακά προβλήματα, αίθουσες προκάτ, έλλειψη κατάλληλων χώρων, ελλείψεις αναγκαίων υλικών για την εκπαιδευτική διαδικασία είναι μερικά από τα προβλήματα που προτάσσουν οι εκπαιδευτικοί (10 αναφορές): «Φέτος εγώ αντιμετωπίζω βασικό πρόβλημα με τον χώρο. Είμαι σε Kibo, είναι πολύ στενό, δεν μπορώ να κουνηθώ, δε μπορώ εύκολα να τα ελέγξω, να περάσω ανάμεσά τους, φέτος είμαι δύσκολα... Ο πίνακας είναι μικρός και αναγκάζομαι να σβήνω συνέχεια, αλλά πιο πολύ είναι η αίθουσα που μας δυσκολεύει πολύ. Και αυτό δημιουργεί και νευρικότητα και στα παιδιά, να σε παρακολουθήσουν... Προσπαθώ να τους αλλάζω θέσεις γιατί είναι μια στενόμακρη αίθουσα, κάποια παιδάκια είναι πίσω και δεν ξέρω αν με ακούνε, αν βλέπουν καλά στον πίνακα και συνέχεια τους αλλάζω θέσεις για να μην είναι συνέχεια τα ίδια παιδάκια πίσω.» περιγράφει ο εκπαιδευτικός 26. Ο εκπαιδευτικός 3 αναφέρει επίσης: «Οι ανεπαρκείς κτηριακές υποδομές, δεν είναι ανάγκη δηλαδή να κλεινόμαστε σε μια τρύπα στο υπόγειο για να έχουμε τεχνολογικό εξοπλισμό και εκείνον όχι πάντοτε. Γενικά η υποχρηματοδότηση έχει δημιουργήσει ένα περιβάλλον μιζέριας.»

Ένα μεγάλο ζήτημα δημιουργείται και από τους ίδιους τους γονείς (8 αναφορές), υποστηρίζει ο εκπαιδευτικός 37: *«Τουλάχιστον από αυτό που έχω δει εγώ πολλές φορές οι γονείς δεν είναι έτοιμοι να δεχθούν αυτό το διαφορετικό, γιατί θεωρούν ότι αν ο εκπαιδευτικός διαφοροποιήσει ή τροποποιήσει έτσι το πρόγραμμα της διδασκαλίας ή το υλικό θα πουν κατευθείαν: Το δικό μου το παιδί για τι να μην κάνει αυτό; ή Το δικό μου το παιδί γιατί να πάρει τόσο λίγες ασκήσεις; κ.τ.λ. Νομίζουν ότι με τη διαφοροποίηση έχεις λιγότερες απαιτήσεις από το παιδί τους ή ότι το μειώνεις. Δεν μπορούν ακόμη να αποδεχθούν τη δυσκολία του παιδιού τους και αυτό δεν τα βοηθάει τα παιδιά. Δηλαδή κάποιες φορές και οι ίδιοι οι γονείς είναι εμπόδιο σε αυτό. Όπως επίσης μερικές φορές θεωρούν ότι αν ο δάσκαλος κάνει κάτι διαφορετικό από το βιβλίο δεν κάνει μάθημα, το συναντάς, το ακούς και αυτό από γονείς.»*

7.1.5. Προτάσεις σχετικά με ζητήματα της διαφοροποιημένης διδασκαλίας

Οι συμμετέχοντες εκπαιδευτικοί εξέφρασαν τις δικές τους προτάσεις για την εφαρμογή της διαφοροποιημένης διδασκαλίας. Επιπλέον αναφέρθηκαν στη διάθεση και τις ενέργειες που καταβάλλουν για επιμόρφωση και κατάρτιση αλλά έκαναν προτάσεις και για τη βελτίωση των επιμορφωτικών προγραμμάτων (Πίνακας 5).

Όσον αφορά στη διάθεση των εκπαιδευτικών για επιμόρφωση και κατάρτιση, σχεδόν όλοι οι εκπαιδευτικοί (38 αναφορές) δήλωσαν ότι συμμετέχουν σε διάφορα επιμορφωτικά προγράμματα που οργανώνονται κατά καιρούς, είτε από ιδιωτικούς φορείς, είτε μέσω του Υπουργείου Παιδείας. Ο εκπαιδευτικός 4 για παράδειγμα λέει: *«Κατά καιρούς γίνονται διάφορα επιμορφωτικά σεμινάρια για μας. Ναι, συμμετέχω συνήθως και θα έδειχνα ενδιαφέρον και σε οτιδήποτε καινούργιο που θα γινότανε για επιπλέον κατάρτιση. Δηλαδή αυτό που λέτε... Αν γινόταν μια επιμόρφωση για τη διαφοροποιημένη διδασκαλία σίγουρα θα συμμετείχα.»*. Το σύνολο πάλι των εκπαιδευτικών, δήλωσε (38 αναφορές) ότι είναι προσωπική ευθύνη του εκπαιδευτικού η συνεχής επιμόρφωση και πώς εναπόκειται μόνο στο δικό τους προσωπικό ενδιαφέρον και διάθεση: *«Κοιτάζτε υπάρχει κατάρτιση όταν υπάρχει η προσωπική επιθυμία. Νομίζω ότι είναι στο χέρι του καθενός μας να ψαχτούμε και να επιζητήσουμε την επιμόρφωση.»* (εκπαιδευτικός 27) ενώ ο εκπαιδευτικός 32 ανέφερε και αυτός: *«Όλοι οι εκπαιδευτικοί που δουλεύουν σε Διαπολιτισμικά σχολεία, γενικώς έχουν αυξημένα προσόντα. Έχουν μεταπτυχιακά, γνωρίζουν πολλές ξένες γλώσσες, κ.τ.λ. Τώρα για τις νέες εκπαιδευτικές εξελίξεις, είναι στο χέρι του καθενός τι*

επιμορφώσεις έχει κάνει. Γενικά και από τους συναδέλφους μου βλέπω ότι υπάρχει η όρεξη για ενημέρωση.».

Ωστόσο, 27 από τους εκπαιδευτικούς παραδέχτηκαν ότι δεν είναι ενημερωμένοι για θέματα διαφοροποίησης και ότι δεν έχουν λάβει κάποια εκπαίδευση στο πώς να ασκούν διαφοροποιημένες διδακτικές πρακτικές: «Όχι, θα έλεγα. Οι περισσότεροι εκπαιδευτικοί δεν γνωρίζουν πώς να αντιμετωπίσουν μαθητές με μαθησιακές δυσκολίες. Όχι γιατί δε θέλουν, αλλά γιατί δεν υπάρχει κάποια επιμόρφωση. Σκέψου ότι τα σεμινάρια που γίνονται, γίνονται μόνο στους εκπαιδευτικούς Ειδικής Αγωγής, που λίγο πολύ τα γνωρίζουμε από τη σχολή μας. Για μένα πρέπει να γίνονται σε όλους τους εκπαιδευτικούς και κυρίως σ' αυτούς που στην τάξη τους έχουν παιδιά με Παράλληλη Στήριξη.» (εκπαιδευτικός 36). Παρόλα αυτά οι νεότεροι σε ηλικία εκπαιδευτικοί φαίνεται ότι έχουν λάβει γνώσεις περί διαφοροποίησης τόσο σε θεωρητικό, όσο και σε πρακτικό επίπεδο: «Κατάρτιση στους μικρότερους σε ηλικία εκπαιδευτικούς υπάρχει για αυτήν τη μέθοδο γιατί πολύ απλά υπήρχε στον οδηγό σπουδών του τμήματος που τελείωσαν. Για τους μεγαλύτερους σε ηλικία μόνο αν έχουν συμμετάσχει σε κάποιο ανάλογο επιμορφωτικό πρόγραμμα. Αλλά και πάλι τι να το κάνεις αφού βασίζεται στην θεωρία μόνο;» (εκπαιδευτικός 40). Επίσης ο εκπαιδευτικός 19 υποστηρίζει: «Κοίτα εγώ θα σου μιλήσω για τη δική μας γενιά τώρα γενικά υπάρχει κατάρτιση και στο πανεπιστήμιο που υπήρχε και συγκεκριμένο μάθημα που αφορούσε τη διαφοροποιημένη διδασκαλία, κάναμε διαφοροποιημένη διδασκαλία στην πρακτική μας, παρακολουθήσαμε διαφοροποιημένη διδασκαλία. Τώρα όσων αφορά τους παλαιότερους λογικά θα έχουν κάνει και αυτοί επιμόρφωση.».

Τέλος, υπήρξαν όμως και δυο εκπαιδευτικοί που δήλωσαν πλήρως απογοητευμένοι από τον τρόπο που γίνονται τα εκπαιδευτικά σεμινάρια και τα επιμορφωτικά προγράμματα, με αποτέλεσμα να αρνούνται να συμμετέχουν σε αυτά: «Όχι γιατί είμαι πλήρως απογοητευμένη από τη συμμετοχή μου σε προηγούμενα επιμορφωτικά προγράμματα. Νομίζω δηλαδή, ότι δε γίνεται και κάτι ουσιαστικό πια.» (εκπαιδευτικός 3).

Πίνακας 5. Κατηγοριοποίηση και κωδικοποίηση των συνεντεύξεων - Θεματικός άξονας Ε.

Θεματικός άξονας Ε: Προτάσεις σχετικά με ζητήματα της διαφοροποιημένης διδασκαλίας		
Κατηγορίες	Κωδικοί / Εννοιολογικοί ορισμοί	Σύνολο αναφορών
14. Η διάθεση και οι	ΣΥΕΠΙΣΕ = συμμετοχή σε επιμορφωτικά σεμινάρια	38

ενέργειες των εκπαιδευτικών για επιμόρφωση και κατάρτιση	ΕΛΚΑΙΔΙ =	ελλιπής κατάρτιση εκπαιδευτικών ως προς τη διαφοροποίηση της διδασκαλίας	27
	ΚΑΠΡΥΕΚ =	η κατάρτιση προσωπική υπόθεση του εκπαιδευτικού	38
	ΑΡΣΥΕΠΣ =	άρνηση συμμετοχής σε εκπαιδευτικά σεμινάρια	2
	ΚΑΝΕΔΙΔ =	κατάρτιση νέων εκπαιδευτικών σε θέματα διαφοροποιημένης διδασκαλίας	7
15. Προτάσεις για τη βελτίωση των επιμορφωτικών προγραμμάτων	ΕΜΕΠΠΡ =	έμφαση επιμορφωτικών προγραμμάτων στην πράξη	40
	ΑΠΑΜΟΘΕ =	αποφυγή παρουσίας μόνο του θεωρητικού πλαισίου	39
	ΠΡΔΕΝΑΠ =	προτάσεις δράσεων που να ενσωματώνονται στο αναλυτικό πρόγραμμα	35
	ΠΑΧΡΟΠΤ =	παρουσιάσεις μέσω της χρήσης οπτικοακουστικού υλικού	2
	ΠΑΡΒΟΥΛ =	παροχή βοηθητικού υλικού (π.χ. σχεδιαγράμματα, σημειώσεις)	2
	ΟΡΕΞΕΠΡ =	οργάνωση εξειδικευμένων επιμορφωτικών προγραμμάτων	2
	ΕΠΡΧΚΑΧ =	επιμορφωτικά προγράμματα χωρίς την καταβολή χρημάτων	2
	ΕΠΡΜΧΡΟ =	επιμορφωτικά προγράμματα μεγαλύτερης χρονικής διάρκειας	1
	ΕΠΘΕΜΕΚ =	επιλογή θεματολογίας επιμορφωτικών προγραμμάτων από εκπαιδευτικούς	1
	ΘΕΣΥΣΧΠ =	θεματολογία που να αφορά σύγχρονα σχολικά προβλήματα που αντιμετωπίζει ο εκπαιδευτικός	30
	ΟΡΕΠΕΞΠ =	οργάνωση επιμορφωτικών προγραμμάτων από κατάλληλο εξειδικευμένο εκπαιδευτικό προσωπικό	2
	ΕΦΔΙΕΠΡ =	εφαρμογή διαφοροποίησης και στα επιμορφωτικά προγράμματα των εκπαιδευτικών	2
	ΚΑΕΜΑΝΑ =	κατάθεση εμπειρίας και ανταλλαγή απόψεων από τους εκπαιδευτικούς	3
	16. Προτάσεις για την αξιοποίηση της διαφοροποιημένης διδασκαλίας	ΚΑΜΑΤΡΕ =	εισαγωγή καλλιτεχνικών μαθημάτων στο αναλυτικό πρόγραμμα σπουδών
ΑΚΑΔΗΔΙ =		αξιοποίηση καλλιτεχνικών μαθημάτων για τη δημιουργία διαφοροποιημένων περιβαλλόντων μάθησης	1
ΠΑΕΝΕΚΦ =		παροχή εναλλακτικών τρόπων έκφρασης στους μαθητές	3
ΜΑΡΜΑΤΑ =		μικρότερος αριθμός μαθητών στις τάξεις	22
ΔΙΣΧΕΔΙ =		διαμόρφωση σχολικών εγχειριδίων για την εφαρμογή διαφοροποιημένων πρακτικών	18
ΕΠΕΙΔΕΚ =		επάνδρωση σχολείων με εξειδικευμένο ειδικό εκπαιδευτικό προσωπικό	9
ΣΥΝΕΚΨΗ =		συνεργασία των εκπαιδευτικών με ψυχολόγους	4
ΑΝΑΝΠΡΣ =		ανάγκη αναθεώρησης του Α.Π	21
ΕΠΤΕΧΕΞ =		επάνδρωση σχολείων με τον κατάλληλο τεχνολογικό εξοπλισμό	12
ΚΑΤΑΞΙΟ =		κατάρτιση της αξιολόγησης	1
ΔΙΕΙΑΙΘ =		διαμόρφωση ειδικών αιθουσών	2
ΕΦΔΙΟΕΒ =		εφαρμογή της διαφοροποιημένης διδασκαλίας σε όλες τις εκπαιδευτικές βαθμίδες	1
ΠΡΒΟΔΙΑ =		πρόσληψη βοηθών δασκάλων στις τάξεις	6
ΥΠΕΝΔΕΠ =		υποχρεωτική ενδοσχολική επιμόρφωση	3

ΕΠΕΚΥΛΔ =	επικαιροποιημένη παραγωγή εκπαιδευτικού υλικού για δίγλωσσους μαθητές	7
ΔΙΣΧΒΓΝ =	ένταξη δίγλωσσων μαθητών στη σχολική βαθμίδα με βάση το γνωστικό επίπεδο	1
ΕΦΔΙΧΣΤ =	εφαρμογή διαφοροποιημένης διδασκαλίας χωρίς τον στιγματισμό μαθητών	6
ΣΧΑΝΠΡΔ =	σχεδιασμός ξεχωριστού Α.Π. για τα διαπολιτισμικά σχολεία	5

Σχετικά με τις προτάσεις που έγιναν από τους εκπαιδευτικούς για τη βελτίωση των επιμορφωτικών προγραμμάτων, αξίζει να αναφερθεί ότι ομόφωνα και οι σαράντα εκπαιδευτικοί υποστήριξαν πως θα ήταν περισσότερο βοηθητικό αν οι επιμορφώσεις αυτές δεν επικεντρώνονται μόνο στην παρουσίαση του θεωρητικού πλαισίου (39 αναφορές), αλλά να έδιναν και πρακτικές οδηγίες και συμβουλές σχετικά με το πώς μπορεί αυτό να εφαρμοσθεί στην πράξη (40 αναφορές). *«Κοίτα για μένα θα ήταν πιο καλό να είναι ένα από παράδειγμα, δηλαδή θέλω να δω ένα παράδειγμα διαφοροποιημένης διδασκαλίας μέσα στην τάξη. Θεωρητικά πολύ ωραία τα λέμε όλοι, πολύ ωραία τα διαβάζουμε, αλλά είναι πολύ διαφορετικό να το εφαρμόζουμε στην πράξη. Αυτό πιστεύω ότι θα με βοηθούσε καλύτερα.»* δηλώνει ο εκπαιδευτικός 19. Παράλληλα και ο εκπαιδευτικός 40 αναφέρει: *«Ναι ασφαλώς, αλλά με μια προϋπόθεση, να είναι βασισμένο σε πρακτικές οδηγίες σχετικά με την εφαρμογή της μεθόδου. Θεωρία έχω κάνει αρκετή και στην σχολή. Να μου δίνει συγκεκριμένα σενάρια διδασκαλίας, συγκεκριμένες πρακτικές να μου παρουσιάζει αυτό...»*.

Επιπλέον πολλοί εκπαιδευτικοί (35 αναφορές) τόνισαν ότι οι προτάσεις που γίνονται από τα περισσότερα εκπαιδευτικά προγράμματα είναι ανεφάρμοστες στην πράξη: *«Σχεδόν στις περισσότερες δεν υπάρχει σύνδεση με την πραγματικότητα και την πράξη. Δεν γίνεται πρόταση στον εκπαιδευτικό σε πραγματικά δεδομένα. Παρουσιάζονται μόνο θεωρητικά δεδομένα από το εξωτερικό όπου δεν πραγματοποιούνται εδώ γιατί δεν τα προσαρμόζουν στην ελληνική πραγματικότητα. Το θέμα είναι πώς ο Έλληνας εκπαιδευτικός να συμπεριλάβει όλους τους μαθητές στο μάθημά του. Αυτές τις απαντήσεις δεν σου τις δίνει κανείς, ούτε καν ο σύμβουλος. Θέλω πρακτικές λύσεις και προτάσεις προσαρμοσμένες όμως στα εγχώρια δεδομένα. Τι να το κάνω εγώ αν ακολουθείται στο αγγλικό και το φιλανδικό εκπαιδευτικό σύστημα, τα αναλυτικά προγράμματα όμως εκεί είναι άλλα, οι υποδομές είναι άλλες... Να προτείνουμε πράγματα που μπορούν να γίνουν εδώ με αυτό το εκπαιδευτικό σύστημα, με αυτές τις υποδομές.»* (εκπαιδευτικός 12). Και ο εκπαιδευτικός 6 στο ίδιο πλαίσιο συμπληρώνει: *«Πρόσφατα κιόλας παρακολούθησα ένα σεμινάριο για τη μέθοδο CLIL.*

Σε κάποιες δράσεις όμως που πρότεινε σε απογοητεύει το αποτέλεσμα γιατί εντέλει δεν ενσωματώνονται στο αναλυτικό πρόγραμμα.»

Πρόβλημα όμως υπάρχει και στη θεματολογία, αφού όπως υποστηρίζουν κάποιοι εκπαιδευτικοί δεν ανταποκρίνεται στις σύγχρονες προκλήσεις που αντιμετωπίζει ο εκπαιδευτικός μέσα στην τάξη: *«Θα ήθελα να επικεντρώνεται στην πράξη. Θα ήθελα να μου δείξει ένα νέο πολυδύναμο μοντέλο διδασκαλίας που να ανταποκρίνεται στα σημερινές ανάγκες τις τάξεις, όπως αποτυπώνονται αυτή τη στιγμή. Έχουμε μαθητές από το Μπαγκλαντές και από την Κίνα οι οποίοι μιλούν και δύο και τρεις εκδοχές της κινεζικής γλώσσας. Θέλω να μου δώσουν λοιπόν λύσεις σε τέτοια βασικά προβλήματα που αντιμετωπίζουμε. Θέλουμε υλικά, γλωσσάρια – ευρητήρια για παράδειγμα. Όλα αυτά σε όλες τις προηγμένες χώρες του εξωτερικού υπάρχουν για την εκπαίδευση των μεταναστών.»* (εκπαιδευτικός 28) και *«Να μην είναι επικεντρωμένα μόνο στη θεωρία αλλά να στραφούν στην πράξη. Όλοι οι εκπαιδευτικοί έχουμε την ανάγκη να πάρουμε μαθήματα που να είναι συνδεδεμένα με την καθημερινότητα που αντιμετωπίζουμε στις τάξεις μας.»* (εκπαιδευτικός 3). Για αυτόν τον λόγο ο εκπαιδευτικός 8 υποστηρίζει πως η θεματολογία των προγραμμάτων αυτών θα πρέπει να ορίζεται μέσα από προτάσεις που θα μπορούσαν να κάνουν οι ίδιοι οι εκπαιδευτικοί (1 αναφορά): *«Θα ήθελα τα επιμορφωτικά προγράμματα να επικεντρωθούν στη θεματολογία των προβλημάτων που αντιμετωπίζουμε στο σχολείο. Θα ήθελα εμείς κατά κάποιο τρόπο, να επιλέγουμε και να στέλνουμε τα θέματα που μας αφορούν και μας προβληματίζουν και έτσι να οργανώνονται προγράμματα με βάση αυτά που μας απασχολούν και όχι με βάση άλλα πιο γενικά και θεωρητικά θέματα.»*

Το άλλο ζήτημα που τέθηκε από τους εκπαιδευτικούς (2 αναφορές) είναι ότι αυτά τα επιμορφωτικά σεμινάρια θα πρέπει να οργανώνονται από κατάλληλα εξειδικευμένο επιστημονικό προσωπικό: *«Πρέπει αυτοί που το κάνουν να είναι κατάλληλα καταρτισμένοι και να βγαίνει μέσα από την εμπειρία. Δε μας ενδιαφέρει να μας δοθεί το θεωρητικό πλαίσιο μόνο. Το βρίσκουμε και μόνοι μας από τα βιβλία ή το internet. Να μας δείξουν και πρακτικά πώς γίνεται μέσα σε πραγματικές τάξεις. Να μπου σε μια τάξη, να δουν τι συμβαίνει και μετά να βγάλουν τα συμπεράσματα. Δε λαμβάνουν υπόψη το λίγο χρονικό διάστημα της διδακτικής ώρας, δε λαμβάνουν υπόψη τον μεγάλο αριθμό των μαθητών, το μικρό μέγεθος των τάξεων. Πώς το παιδί θα μπορέσει να ανταποκριθεί όταν είναι απομονωμένο σε μια γωνιά και δεν υπάρχει χώρος; Τι διαφοροποιημένη να κάνεις όταν δεν έχεις πίνακα να γράψεις. Όλα αυτά πρέπει να τα λαμβάνουν υπόψη τους.»* (εκπαιδευτικός 11). Και φυσικά, σύμφωνα με

την άποψη δυο εκπαιδευτικών ένα οργανωμένο επιμορφωτικό πρόγραμμα για τη διαφοροποίηση της διδασκαλίας δε θα μπορούσε και το ίδιο να μην είναι διαφοροποιημένο: *«Εμείς κάναμε επιμορφωτικά μέχρι και την προηγούμενη χρονιά που δούλεψα κάθε μήνα επιμορφωτικό, έπαιρνα μέρος, φέτος όχι... Δεν είχα μείνει ευχαριστημένη και θα σου πω ακριβώς το λόγο. Επειδή στη δική μου τη δουλειά είμαστε άτομα και της Ειδικής Αγωγής και της Γενικής Αγωγής, αυτά που κάνουμε στα επιμορφωτικά είναι ό,τι έκανα εγώ στη σχολή στο πρώτο έτος, οπότε βαριόμουν. Βέβαια καλά κάνει το κράτος και δίνει την ευκαιρία και σε αυτά τα παιδιά να δουλέψουν, της Γενικής Αγωγής εννοώ, αλλά αυτό ρίχνει πίσω εμάς. Θα έπρεπε να υπάρχει διαφοροποίηση και στις επιμορφώσεις, άλλες βασικού επιπέδου να γίνονται σε αυτούς και άλλες λίγο πιο προχωρημένες σε εμάς.»*, αναφέρει ο εκπαιδευτικός 25.

Αρκετά βοηθητικό θα ήταν επίσης οι παρουσιάσεις του θεωρητικού πλαισίου να γινόντουσαν μέσω της χρήσης οπτικοακουστικού υλικού (2 αναφορές), αλλά να παρέχεται και βοηθητικό υλικό με τα πιο σημαντικά σημεία της επιμόρφωσης: *«Θα ήθελα ένα επιμορφωτικό πρόγραμμα να έχει παρουσίαση power point. Θα ήθελα να μου δώσει σε σημειώσεις τα πιο σημαντικά που ακούστηκαν. Θα ήθελα μέσα στα πλαίσια αυτού του επιμορφωτικού προγράμματος να κάνουμε και πρακτική εξάσκηση.»* (εκπαιδευτικός 2). Το μεγαλύτερο πρόβλημα που αντιμετωπίζουν οι εκπαιδευτικοί στην προσπάθειά τους να αποκτήσουν περισσότερα προσόντα μέσα από εξειδικεύσεις και επιμορφώσεις, είναι η καταβολή χρημάτων (2 αναφορές) σύμφωνα με τον εκπαιδευτικό 11: *«Τα καλά που κάνουν τα Πανεπιστήμια είναι επί πληρωμή και είναι πανάκριβα. Ήθελα να παρακολουθήσω ένα σεμινάριο περί της διοίκησης και έπρεπε να δώσω 1.200€. Αυτό είναι παράλογο στις μέρες που ζούμε.»*. Επιπλέον, ο εκπαιδευτικός 7 κάνει μια πρόταση για τη χρονική διάρκεια που θα έπρεπε να έχει ένα επιμορφωτικό πρόγραμμα (1 αναφορά): *«Θα ήθελα το επιμορφωτικό πρόγραμμα να έχει μια διάρκεια. Να μην είναι δηλαδή μια ημερίδα που θα αρχίσει το πρωί και θα τελειώσει το απόγευμα. Θα ήθελα να έχει διάρκεια ενός μήνα. Ένας μήνας είναι μια χρονική περίοδος που επιτρέπει σε κάποιον να παρακολουθήσει π.χ. ένα δίωρο δυο φορές την εβδομάδα, ώστε να μάθει πέντε πράγματα παραπάνω.»*

Μια από τις προτάσεις που έγιναν από τους μισούς σχεδόν εκπαιδευτικούς (22 αναφορές) για να μπορέσει να είναι εφαρμόσιμη η διαφοροποιημένη διδασκαλία στην πράξη, είναι ο μικρότερος αριθμός μαθητών μέσα στην τάξη: *«Εγώ το μόνο που έχω να πω εδώ, είναι ότι αν ο αριθμός των μαθητών ήταν μικρότερος, θα μπορούσαμε να αξιοποιήσουμε καλύτερα μια τέτοια μέθοδο. Είναι πολύ χρονοβόρο και ανέφικτο να*

προετοιμάζονται σε πλαίσια διαφοροποιημένης διδασκαλίας για έναν τόσο μεγάλο αριθμό μαθητών.» (εκπαιδευτικός 4). Εκτός από τον αριθμό των μαθητών μέσα στην τάξη, οι εκπαιδευτικοί αναφέρθηκαν στο Αναλυτικό Πρόγραμμα Σπουδών (21 αναφορές), αλλά και στα βιβλία (18 αναφορές): «Επισημάνση να κάνω ότι το Αναλυτικό Πρόγραμμα δεν βοηθάει καθόλου σε πρακτικές διαφοροποιημένης διδασκαλίας, ότι υπάρχει υλικό στο ιντερνέτ ή σε κάποια βοηθήματα το οποίο μπορεί να αξιοποιηθεί, αλλά και αυτό μα βάση τις ανάγκες του κάθε παιδιού, δηλαδή και αυτό πρέπει να διαφοροποιηθεί. Αυτά σε γενικές γραμμές...» (εκπαιδευτικός 35) και «Επίσης θα ήθελα το ίδιο το εγχειρίδιο να είναι έτσι διαμορφωμένο, ώστε να μου επιτρέπει να ολοκληρώνω μια ενότητα αξιοποιώντας όλους τους μαθητές.» (εκπαιδευτικός 6).

Όσον αφορά στις υποδομές, στον εξοπλισμό, στα εκπαιδευτικά μέσα (12 αναφορές) και στο κατάλληλα εξειδικευμένο προσωπικό (9 αναφορές), φαίνεται πως υπάρχουν σοβαρές ελλείψεις και πώς θα πρέπει το κράτος να προβεί σε ενέργειες που να έχουν τον προσανατολισμό του εκσυγχρονισμού και όχι της οπισθοδρόμησης. Κάποιοι από τους εκπαιδευτικούς (7 αναφορές) εστίασαν στην ανάγκη παραγωγής ειδικού εκπαιδευτικού υλικού για δίγλωσσους μαθητές: « Θα έπρεπε γενικά να γίνονται περισσότερες προτάσεις και από τα Πανεπιστήμια, να κάνουν έρευνες και να δίνουν υλικό στον εκπαιδευτικό για να βοηθούν το έργο του. Να βασίζονται όμως σε πραγματικά δεδομένα και όχι σε μονομερείς αντανακλάσεις θεωρητικών. Υπάρχει μεγάλη ανάγκη για σημαντική επικαιροποιημένη παραγωγή εκπαιδευτικού υλικού για τα δίγλωσσα παιδιά. Έγινε μια προσπάθεια από το Καποδιστριακό να παράγει μια ρωσική Γεωγραφία, υπάρχει και κάποιο υλικό από τον Τριανταφυλλίδη αλλά αυτά δεν τα προμηθεύεται εύκολα. Το υπάρχον Αναλυτικό Πρόγραμμα Σπουδών μπορεί για παράδειγμα να προβλέπει πολιτισμικές δραστηριότητες, θα πρέπει όμως να δώσει έμφαση σε αυτές τις ομάδες αρχάριους, προχωρημένους και να προτείνει συγκεκριμένα πώς να τους χειριστεί ο εκπαιδευτικός. Αυτό που κάνει είναι να προσπαθεί να καλύψει τις διαφορές παιδιών στο γνωστικό επίπεδο αλλά προσέξτε, παιδιών που ξέρουν την ελληνική γλώσσα... Πρέπει να σταματήσουν επιτέλους να ρίχνουν το μπαλάκι στον εκπαιδευτικό.», αναφέρει ο εκπαιδευτικός 12.

Την πρόσληψη βοηθών δασκάλων στις τάξεις πρότειναν οι έξι από αυτούς, καθώς η διαφοροποίηση είναι μια απαιτητική διαδικασία που δε μπορεί να εφαρμοσθεί μόνο από έναν εκπαιδευτικό: «Νομίζω ότι αν υπήρχε στην τάξη δεύτερο άτομο θα βοηθούσε πάρα πολύ. Οι βοηθοί δασκάλων είναι ένας θεσμός που στο

εξωτερικό λειτουργεί πολύ αποτελεσματικά. Σε κάποια σεμινάρια που παρακολούθησα, ακόμα και για την Ειδική Αγωγή, μας πρότειναν λύσεις και προτάσεις, οι οποίες στο εξωτερικό εφαρμόζονται με δεύτερο άτομο μέσα στη τάξη.» τονίζει ο εκπαιδευτικός 8. Έξι επίσης από τους ερωτηθέντες, προβάλλουν την ανάγκη λεπτών χειρισμών κατά την εφαρμογή της διαφοροποιημένης διδασκαλίας, αφού είναι πολύ εύκολο να στιγματιστούν μαθητές: «...τόρα το δύσκολο είναι πώς να δώσεις μέσα στην τάξη να το καταλάβουν ότι από το κάθε παιδάκι δεν έχεις τις ίδιες απαιτήσεις χωρίς να τα στιγματίσεις. Σου λένε για παράδειγμα: « Γιατί κυρία από μένα ζητάτε περισσότερα και από τον τάδε λιγότερα;». Αυτό είναι, προσπαθώ να μη φαίνεται. Πιο πολύ σε συνεργασία με τους γονείς αυτό, μέσα στην τάξη είναι λίγο δύσκολο αυτό γιατί και τα παιδιά είναι σκληρά. Κάποιες φορές μπορεί κάποιο παιδάκι να υστερεί στα σωματικά χαρακτηριστικά, να το κοροϊδέψουν και όταν απαντούμε σε μια ερώτηση μπορεί να μην το κοροϊδέψουν καθαρά αλλά μπορεί μια έκφραση να κάνουν, έναν μορφασμό, ή να πουν «Άντε τελειώνει...» ή «Άντε κάνε γρήγορα» ή «Ωχ, αμάν» και το παιδάκι αμέσως μαζεύεται. Αυτό προσπαθώ να καταστείλω, να μην εκφράζονται έτσι αρνητικά μέσα στην τάξη την ώρα του μαθήματος.» (εκπαιδευτικός 26).

Άλλη μια ανάγκη που προκύπτει σύμφωνα με τους εκπαιδευτικούς (5 αναφορές), είναι η δημιουργία ξεχωριστού Αναλυτικού Προγράμματος Σπουδών που να ορίζει τη λειτουργία αποκλειστικά των σχολείων διαπολιτισμικής εκπαίδευσης. Ο εκπαιδευτικός 31 αναφέρει χαρακτηριστικά: «Περιμένω ένα καινούργιο πρόγραμμα σπουδών ειδικά για τα Διαπολιτισμικά σαν το δικό μας που θα μας λύσει τα χέρια και θα δώσει καλύτερη ώθηση στα παιδιά, καλύτερο κίνητρο να μπορούν να κάνουν πράγματα, θα τα βοηθήσει περισσότερο.» και συνεχίζει: «Τώρα γίνεται μια προσπάθεια, δεν ξέρω αν έχεις ακούσει κάτι. Υπήρχε το Ι.Π.Ο.Δ.Ε. (Ινστιτούτο Παιδείας Ομογενών και Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης), το είχαν καταργήσει λόγω της κρίσης, υπήρχε ένα γραφείο δηλαδή ένας άνθρωπος δύο το πολύ, ενώ ήταν ολόκληρο ινστιτούτο, τώρα προσπαθούν αυτή την περίοδο να συστήσουν ξανά. Θέλουν να αλλάξουν το πλαίσιο λειτουργίας των Διαπολιτισμικών και μας ζήτησαν προτάσεις. Στείλαμε και ελπίζουμε έστω κάτι να αλλάξει και να προσαρμοστεί στα πραγματικά δεδομένα. Αισθανόμαστε ορφανοί, κανένας δε μας βοηθάει. Έχουμε μια ύλη, τα βιβλία που έχουν και οι άλλοι, που είναι γεννημένοι Έλληνες και προσπαθείς να κάνεις θαύματα.».

Για την αντιμετώπιση των προβλημάτων που αντιμετωπίζουν οι εκπαιδευτικοί στο καθημερινό τους έργο νιώθουν ανεπαρκείς και χρειάζονται την υποστήριξη

ειδικών ψυχολόγων. Έτσι μια από τις προτάσεις που έγιναν, ήταν η επάνδρωση των σχολικών μονάδων με ψυχολόγους κατάλληλους να καθοδηγήσουν τους εκπαιδευτικούς (4 αναφορές). Τρεις εκπαιδευτικοί πρότειναν την υποχρεωτική επιμόρφωση όλων των εκπαιδευτικών σε πρακτικές διαφοροποίησης και μάλιστα σε πλαίσιο ενδοσχολικό, που να εντάσσεται στο καθημερινό ωρολόγιο πρόγραμμά τους: *«Εγώ θεωρώ ότι θα έπρεπε όλοι οι εκπαιδευτικοί να έχουμε μια επιμόρφωση εντός του σχολείου, μέσα στο ωρολόγιο πρόγραμμα δηλαδή, με προτάσεις και ανταλλαγή εμπειριών.»* (εκπαιδευτικός 10). Μία πρόταση έγινε για εφαρμογή της διαφοροποιημένης διδασκαλίας σε όλες τις εκπαιδευτικές βαθμίδες αλλά και για κατάργηση της αξιολόγησης: *«Για μένα τα πράγματα θα πρέπει να ξεκινούν από την αρχή και μετά να πηγαίνουν στο τέλος, δηλαδή η διαφοροποιημένη διδασκαλία να ξεκινά από το νηπιαγωγείο και από το δημοτικό και να ανεβαίνει βαθμίδες.»* (εκπαιδευτικός 5) και *«Να καταργηθούν οι βαθμοί, να μην υπάρχει αυτή η βαθμοθηρία για να μπορέσουν να λάβουν χώρα στα σχολεία και άλλες πρακτικές και μέθοδοι διδασκαλίας.»* (εκπαιδευτικός 3).

Τέλος μια πρόταση έγινε και από τον εκπαιδευτικό 1 για την αξιοποίηση των καλλιτεχνικών μαθημάτων στη δημιουργία διαφοροποιημένων περιβαλλόντων μάθησης: *«Αυτό που γενικά θα έλεγα ότι λείπει από το σχολείο το ελληνικό, είναι ότι δεν υπάρχουν καθόλου μαθήματα καλλιτεχνικά. Και είναι κρίμα, γιατί αυτά τα μαθήματα βοηθάνε πάρα πολύ αυτά τα παιδιά. Για να τους δώσουν και έναν άλλο τρόπο έκφρασης, εκτός από τον γραπτό. Κάποιος μπορεί να είναι καλός στη ζωγραφική, στη μουσική, στον χορό, στο θέατρο. Και αυτές οι δυνατότητες δεν καλλιεργούνται μέσα στο σχολείο. Η αξιοποίηση αυτών των δυνατοτήτων θα έπρεπε να υπάρχει σαν μάθημα μέσα στο πρόγραμμα.»*

8. Συζήτηση

Στόχος της συγκεκριμένης ερευνητικής εργασίας, ήταν η διερεύνηση των απόψεων αλλά και των στάσεων των εκπαιδευτικών της Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης, σχετικά με τη διαφοροποίηση της διδασκαλίας. Από τα αποτελέσματα των συνεντεύξεων και με βάση τα ερευνητικά ερωτήματα που τέθηκαν εξ αρχής, προκρίνονται πέντε βασικοί άξονες γύρω από τους οποίους κινήθηκαν οι συζητήσεις με τους εκπαιδευτικούς.

Στον πρώτο άξονα έγινε μια προσπάθεια εννοιολόγησης της «διαφοροποιημένης διδασκαλίας» από τους εκπαιδευτικούς, στον δεύτερο άξονα διερευνήθηκαν οι παράγοντες που καθιστούν αναγκαία τη διαφοροποιημένη διδασκαλία στη σύγχρονη σχολική πραγματικότητα, στον τρίτο άξονα εξετάστηκαν οι εκπαιδευτικές και διδακτικές πρακτικές που ακολουθούνται από τους εκπαιδευτικούς σε ετερογενείς τάξεις, ενώ στον τέταρτο και πέμπτο άξονα οι εκπαιδευτικοί κλήθηκαν να εκφράσουν τις απόψεις τους σχετικά με την ενεργή εμπλοκή των γονέων, για την επίτευξη ενός αποτελεσματικού περιβάλλοντος μάθησης στα πλαίσια της διαφοροποιημένης διδασκαλίας, αλλά και για το ποιες ανάγκες προκύπτουν ατομικά για τον εκπαιδευτικό, ώστε να ανταποκριθεί σε μια διαφοροποιημένη διδακτική διαδικασία.

8.1. Συμπεράσματα ως προς τις στάσεις των εκπαιδευτικών

Σύμφωνα με τις έρευνες που έχουν διεξαχθεί μέχρι τώρα και εξετάζουν την εφαρμογή της διαφοροποίησης και τις στάσεις και τις απόψεις εκπαιδευτικών, συμπεραίνεται ότι υπάρχουν συγχύσεις και σημαντικές παρερμηνείες σχετικά με τη διαφοροποιημένη διδασκαλία (Παντελιάδου & Φιλιάττου, 2013). Αυτό επιβεβαιώνεται εν μέρει από την παρούσα έρευνα, αφού στην προσπάθειά τους να προσδιορίσουν οι εκπαιδευτικοί την έννοια «διαφοροποιημένη διδασκαλία», φάνηκε να γνωρίζουν αρκετά για το θεωρητικό υπόβαθρο της διαφοροποίησης, αλλά να αδυνατούν να μεταφράσουν τη θεωρία σε διδακτική πράξη. Έτσι, μπορεί στην πλειοψηφία τους οι εκπαιδευτικοί να ταυτίζουν τη διαφοροποίηση με την προσαρμογή της διδακτικής διαδικασίας σύμφωνα με τις εκπαιδευτικές ανάγκες κάθε μαθητή, εύρημα το οποίο συμπίπτει με τους ορισμούς που έχουν δοθεί από την Tomlinson για τη διαφοροποιημένη διδασκαλία, ωστόσο όταν κλήθηκαν να δώσουν

συγκεκριμένα παραδείγματα διαφοροποιημένων διδακτικών πρακτικών, δράσεων, τρόπων και στρατηγικών που ακολουθούν στην πράξη, φάνηκε να «βαφτίζουν» ως διαφοροποίηση οποιαδήποτε μικρή ή μεγάλη αλλαγή που κάνουν στη διδασκαλία τους (Vlachou, Didaskalou & Voudouri, 2009, Βαλιαντή, 2010, Κουτσελίνη, 2008, Blozowich, 2001). Οι εκπαιδευτικοί φάνηκε μέσα από τις συνεντεύξεις να γνωρίζουν θεωρητικά ότι για να ασκήσουν διαφοροποίηση θα πρέπει να προσαρμόσουν το περιεχόμενο, τη διαδικασία και το τελικό προϊόν, το τι έχουν μάθει δηλαδή οι μαθητές, στη μοναδικότητα και ετερότητα του κάθε παιδιού. Όμως μια πιο ενδελεχή συζήτηση έδειξε τελικά ότι στην πράξη οι εκπαιδευτικοί συνδέουν τη διαφοροποιημένη διδασκαλία με την απλή τροποποίηση ενός ή περισσότερων στοιχείων της διδασκαλίας ή να θεωρούν ότι εφαρμόζουν ήδη τη διαφοροποιημένη διδασκαλία κάθε φορά που απλοποιούν ή αφαιρούν συγκεκριμένες ενότητες του αναλυτικού προγράμματος για μαθητές με χαμηλές επιδόσεις ή κάθε φορά που δίνουν διαφορετικό υλικό σε κάποιο μαθητή ή εξετάζουν προφορικά μόνο κάποιον άλλον (Tomlinson, 2008).

Σε μια προσπάθεια διερεύνησης των σύγχρονων εκπαιδευτικών αναγκών που επιβάλλουν την εφαρμογή της διαφοροποιημένης διδασκαλίας στην τάξη, οι εκπαιδευτικοί στην πλειοψηφία τους αναφερόμενοι στην σύσταση του μαθητικού πληθυσμού τόνισαν την αυξανόμενη προώθηση και εφαρμογή της σχολικής ένταξης για παιδιά με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες στα γενικά σχολεία. Το εύρημα αυτό συμπίπτει με την έρευνα των Παντελιάδου και Αργυρόπουλος (2011), οι οποίοι τόνισαν πως το δεδομένο αυτό θέτει και ζητήματα ειδικής τεχνολογίας, που απαιτείται πλέον για την υποστήριξη αυτών των παιδιών. Ένα άλλο επίσης χαρακτηριστικό του μαθητικού πληθυσμού που αναφέρθηκε από τους περισσότερους εκπαιδευτικούς και χρήζει διαφοροποίησης, είναι η έντονη ανομοιογένεια σε επίπεδο μαθησιακής ετοιμότητας αλλά και σε επίπεδο γνωστικών ικανοτήτων. Επιπλέον οι εκπαιδευτικοί δεν παρέλειψαν να αναφερθούν και τους μαθητές με μαθησιακές δυσκολίες που τείνουν να έχουν περισσότερα ψυχοσυναισθηματικά προβλήματα σε σχέση με συνομήλικους που δεν αντιμετωπίζουν μαθησιακές δυσκολίες (Broderick, Mehta-Parekh & Reid, 2005). Το έντονα διαφοροποιημένο τοπίο της σχολικής τάξης συμπληρώνουν και οι μαθητές με διαφορετικό γλωσσικό και πολιτισμικό υπόβαθρο, οι μαθητές δηλαδή που η ελληνική δεν είναι μητρική τους γλώσσα (Γρίβα & Στάμου, 2014). Σε αντίθεση με προγενέστερες έρευνες, οι εκπαιδευτικοί υποστήριξαν πως ο αριθμός αυτών των μαθητών τείνει να μειώνεται τα τελευταία χρόνια. Στην

πλειοψηφία των Διαπολιτισμικών σχολείων που πραγματοποιήθηκε η έρευνα, το ποσοστό των ενεργητικά ή παθητικά δίγλωσσων μαθητών κυμαίνεται στο 10% περίπου, σε σχέση με το σύνολο των μαθητών.

Σύμφωνα λοιπόν με τις απόψεις αυτών των εκπαιδευτικών οι περισσότεροι από τους δίγλωσσους μαθητές πλέον έχουν γεννηθεί στην Ελλάδα, έχουν εισαχθεί στην ελληνική οργανωμένη εκπαίδευση από την αρχή της σχολικής τους πορείας και τις περισσότερες φορές μάλιστα δεν διακρίνονται μέσα στις τάξεις από τους μονόγλωσσους συμμαθητές τους, ενώ συνηθίζουν να χρησιμοποιούν τη Γ2 σε μικρότερο βαθμό στην προσωπική και κοινωνική τους αλληλεπίδραση εκτός σχολείου (Τσοκαλίδου, 2005). Αυτό βέβαια δε σημαίνει ότι μειώνονται και οι ανάγκες για διαφοροποίηση, αφού σύμφωνα με τα αποτελέσματα της έρευνας οι εκπαιδευτικοί, αγνοώντας διδακτικές στρατηγικές που αποτελούν τεχνικές διαφοροποίησης, αντιμετωπίζουν διδακτικά ακόμη και αυτόν τον μικρό αριθμό δίγλωσσων μαθητών το ίδιο με τους υπόλοιπους συμμαθητές τους που έχουν την ελληνική ως μητρική τους γλώσσα. Όταν λοιπόν αυτοί οι μαθητές εμφανίσουν χαμηλή σχολική επίδοση ή βιώσουν τη σχολική αποτυχία, οι εκπαιδευτικοί αγνοούν ότι οι μαθησιακές δυσκολίες αυτές συνδέονται με τη γλωσσική και πολιτισμική διαφορετικότητα (Γρίβα & Στάμου, 2014) σε συνδυασμό με την έλλειψη διαφοροποίησης της διδακτικής διαδικασίας. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα να παραπέμπουν τους μαθητές αυτούς σε φορείς Ειδικής Αγωγής (π.χ. Τμήμα Ένταξης), αφού ο μικρός αριθμός δίγλωσσων στα περισσότερα Διαπολιτισμικά Σχολεία δεν επιτρέπει την ύπαρξη Τμημάτων Υποδοχής.

Σε ένα μόνο από τα Διαπολιτισμικά σχολεία που πήραν μέρος στην έρευνα, τη μειοψηφία, δηλαδή το 10% αποτελούσαν οι Έλληνες μαθητές, σε σύγκριση με το σύνολο του μαθητικού πληθυσμού που ήταν έντονα μικτός γλωσσικά και πολιτισμικά. Στο σχολείο αυτό οι δίγλωσσοι μαθητές έχουν γεννηθεί στη χώρα προέλευσής τους και έχουν εισαχθεί στην ελληνική οργανωμένη εκπαίδευση σε προχωρημένη ηλικία, ενώ δε γνωρίζουν καθόλου την ελληνική γλώσσα. Στις περισσότερες μάλιστα περιπτώσεις αυτών των μαθητών δεν υπήρχε συστηματική εκπαίδευση ούτε στην μητρική τους γλώσσα. Σε κάθε περίπτωση, το κοινό κεφάλαιο όλων αυτών των τύπων των δίγλωσσων μαθητών είναι ακριβώς μια γλώσσα άλλη από αυτήν της επίσημης οργανωμένης εκπαίδευσης, η πρώτη γλώσσα με την οποία ήρθαν σε επαφή κατά τα αρχικά στάδια της γλωσσικής κατάκτησης, από τη στιγμή της γέννησής τους – και η γλώσσα αυτή (Γ1) είναι άλλη από την ελληνική (Γ2).

Πάνω από τους μισούς εκπαιδευτικούς θεωρούν ως αιτία μείωσης της γλωσσικής και πολιτισμικής ετερογένειας του μαθητικού πληθυσμού πλέον στις σχολικές τάξεις, τις ευρύτερες κοινωνικοοικονομικές εξελίξεις ανά τον κόσμο. Οι μετακινήσεις πληθυσμών λόγω πολεμικών συρράξεων και η μετανάστευση λόγω της οικονομικής κρίσης, χαρακτηρίζουν την κοινωνική πραγματικότητα πολλών λαών. Ωστόσο η Ελλάδα πλέον, σύμφωνα με τους εκπαιδευτικούς, δεν αποτελεί πόλο έλξης αυτών των μεταναστών, αφού λόγω της οικονομικής της ύφεσης, δεν μπορεί να προσφέρει καλύτερες συνθήκες διαβίωσης. Αυτό που έχουν παρατηρήσει οι εκπαιδευτικοί να συμβαίνει συχνά τα τελευταία χρόνια, είναι οι οικονομικοί μετανάστες να επιστρέφουν στη χώρα προέλευσής τους για ανεύρεση εργασίας.

Οι κυριότεροι παράγοντες με τους οποίους συνδέεται η διαφορετικότητα που εμφανίζει κάθε μαθητής, είναι σύμφωνα με τους εκπαιδευτικούς, εκτός από την εθνικότητα, οι διαφορετικές εμπειρίες και τα ερεθίσματα που λαμβάνουν οι μαθητές από το οικογενειακό και το ευρύτερο κοινωνικό τους περιβάλλον. Ατομικές διαφορές προκαλούν και οι διαφορετικές εκπαιδευτικές ανάγκες, αλλά και ο διαφορετικός ρυθμός και ο τρόπος μάθησης των παιδιών, παράγοντες που έχουν επισημανθεί ως διαφοροποιητικοί και από την Tomlinson (2001). Σύμφωνα με την Dodge (2005), η εξέταση αυτών των παραγόντων που σχετίζονται απόλυτα με την ατομικότητα των μαθητών, πρέπει να έχει κυρίαρχη θέση στον σχεδιασμό της διδασκαλίας του εκπαιδευτικού, ενώ η επιλογή του περιεχομένου της διδασκαλίας να έρχεται σε δεύτερη θέση. Επιπρόσθετα, τα αποτελέσματα της έρευνας επαληθεύουν και την επίδραση του κοινωνικοοικονομικού επιπέδου της οικογένειας στη σχολική επίδοση των μαθητών. Οι εκπαιδευτικοί στις συνεντεύξεις τους, ανέφεραν προς υποστήριξη αυτού, ότι η οικονομική ανισότητα μετατρέπεται σε σχολική ανισότητα, έπειτα σε επαγγελματική ανισότητα και κατ' επέκταση καταλήγει πάλι σε κοινωνική ανισότητα.

Σε ό,τι αφορά την εκπαίδευση των μαθητών με αναπηρίες και ειδικές ανάγκες και τη διεθνή στροφή που έχει παρατηρηθεί την τελευταία δεκαετία από τις διαχωρισμένες δομές υποστήριξης (π.χ. σχολεία ειδικής αγωγής, τμήματα ένταξης) σε ποικίλες μορφές συνεκπαίδευσης και οι 40 εκπαιδευτικοί τάχθηκαν υπέρ αυτού, με βασική προϋπόθεση όμως την ύπαρξη ειδικού παιδαγωγού στην τάξη καθόλη τη διάρκεια της σχολικής χρονιάς και σε όλες τις διδακτικές ώρες, αφού οι περισσότεροι δήλωσαν ανεπαρκείς γνωστικά σε θέματα Ειδικής Αγωγής. Σημαντικός παράγοντας για τους εκπαιδευτικούς βέβαια που καθορίζει τη δυνατότητα της συμπερίληψης σε

σχολεία τυπικής αγωγής ή όχι είναι και ο βαθμός αναπηρίας. Στην πλειοψηφία τους οι εκπαιδευτικοί υποστήριξαν τη φοίτηση σε σχολεία Ειδικής Αγωγής, ως την ιδανικότερη λύση για μαθητές με βαριές αναπηρίες, αφού τα σχολεία τυπικής αγωγής δε διαθέτουν ούτε το κατάλληλο ειδικό εκπαιδευτικό προσωπικό για αυτές τις περιπτώσεις, ούτε την υλικοτεχνική υποδομή αλλά και ούτε και αναλυτικά προγράμματα σπουδών με σαφή προσανατολισμό που να συμπεριλαμβάνει τις εκπαιδευτικές ανάγκες αυτών των μαθητών, έτσι όπως διαμορφώνονται από το βαθμό αναπηρίας τους. Έτσι λοιπόν οι εκπαιδευτικοί αναγνωρίζουν ότι η διαφοροποιημένη διδασκαλία είναι σίγουρα μια αναγκαία συνθήκη για τη συμμετοχή όλων των μαθητών στην τυπική τάξη, δεν είναι όμως και ικανή συνθήκη. Μπορεί να είναι αποτελεσματική για τους μαθητές με ειδικές ανάγκες, ειδικά στην ανάπτυξη κοινωνικών δεξιοτήτων, μόνον όταν συνδυάζεται με ειδική υποστήριξη, είτε με τη μορφή συμβουλευτικής από ειδικούς παιδαγωγούς (Ernest, Thompson, Heckaman, Hull, & Yates, 2011).

Όπως αναφέρθηκε και παραπάνω είναι καθοριστική η συμβολή του αναλυτικού προγράμματος σπουδών στην αξιοποίηση της μαθητικής ετερογένειας. Τα αποτελέσματα της έρευνας επαληθεύουν τα ευρήματα παλαιότερων ερευνών που υποστηρίζουν ότι οι μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες/αναπηρίες, αλλά ακόμη και οι μαθητές με μαθησιακές δυσκολίες, δυσκολεύονται να ανταποκριθούν στους στόχους της διδασκαλίας του αναλυτικού προγράμματος, εξαιτίας της φύσης των δυσκολιών που αντιμετωπίζουν και οι οποίες δε συμπεριλαμβάνονται σε αυτό (Troia, 2006). Έτσι οι εκπαιδευτικοί επεσήμαναν μέσα από τις συνεντεύξεις τους, ότι αναγκάζονται, για να προσφέρουν ίσες ευκαιρίες μάθησης και σε αυτήν την κατηγορία των μαθητών, ή να τροποποιούν το αναλυτικό πρόγραμμα σπουδών, ή να το παραμερίζουν εντελώς. Αναγνωρίζουν την ανάγκη καθολικού ανασχεδιασμού διαφοροποιημένων αναλυτικών προγραμμάτων με βάση τα εκάστοτε σύγχρονα ερευνητικά δεδομένα, προκειμένου να ανταποκρίνονται στις πραγματικές ανάγκες όλων των μαθητών (Terwel, 2005).

Εξεταζόμενοι οι εκπαιδευτικοί που συμμετείχαν στην έρευνα για τις εκπαιδευτικές διδακτικές πρακτικές, δράσεις και στρατηγικές που ακολουθούν σε ετερογενείς τάξεις, αναφέρθηκαν αρχικά στον ρόλο που θα πρέπει να έχει ο εκπαιδευτικός στη διαφοροποιημένη διδασκαλία. Οι εκπαιδευτικοί λοιπόν που πρόκειται να υλοποιήσουν τη διαφοροποιημένη διδασκαλία είναι απαραίτητο, σύμφωνα με τα αποτελέσματα της έρευνας, να γνωρίζουν πολύ καλά το τι πρόκειται

να διδάξουν. Να έχουν δηλαδή καλή γνώση και κατανόηση της γνωστικής περιοχής, διαρκή αναζήτηση τρόπων διδασκαλίας και τεχνικών, ευρεία δυνατότητα χρήσης μέσων και τρόπων αξιολόγησης, ευελιξία στην αντιστοίχιση έργων και μαθητών, ικανότητα εξεύρεσης πόρων και υλικών και διάθεση συνεργασίας και υποστήριξης (Brimijoin, 2005).

Επιπλέον ο εκπαιδευτικός για να ενισχύσει το έργο της διαφοροποίησης που εφάρμοσε μέσα στην τάξη, θα πρέπει συνεχώς να αυτοαξιολογείται και να αναστοχάζεται. Το εύρημα αυτό συμπίπτει με την έρευνα των Loizidou και Koutselini (2007) που αναφέρουν πως μέσα από αυτήν τη διαδικασία ο εκπαιδευτικός ξανασκέφτεται συνολικά τη διαφοροποίηση που εφάρμοσε στην τάξη, συνδέοντας τα αποτελέσματα που προέκυψαν με τον κάθε μαθητή, αλλά και με ολόκληρη την τάξη. Η διαδικασία του αναστοχασμού βοηθάει και τον ίδιο τον μαθητή, ο οποίος μέσα από την αυτοαξιολόγησή του ελέγχει την πρόοδό του και προτείνει και ο ίδιος λύσεις σε προβλήματα που τον απασχολούν. Άλλα χαρακτηριστικά που θα πρέπει επίσης να διαθέτουν είναι αυξημένα τυπικά προσόντα, όπως μεταπτυχιακούς ή διδακτορικούς τίτλους, ξένες γλώσσες, εξειδικεύσεις αλλά και επιμορφώσεις σχετικές με τη διαφοροποιημένη διδασκαλία. Επιπλέον οι εκπαιδευτικοί τόνισαν ως αναγκαία την ικανότητα διαχείρισης της τάξης επιδεικνύοντας ταυτόχρονα υπομονή, ανοχή και αγάπη προς τους μαθητές. Τέλος ένα άλλο χαρακτηριστικό που αναφέρθηκε από τους εκπαιδευτικούς και συμπίπτει με την έρευνα της Tomlinson (2010) είναι η ικανότητα σχεδιασμού της διδακτικής διαδικασίας μέσα από την πρόκληση αλλά και την ανάδυση των ενδιαφερόντων των μαθητών.

Συγκεκριμένα ως προς τις μεθόδους και τις διδακτικές τεχνικές που χρησιμοποιούν σε διαφοροποιημένα περιβάλλοντα μάθησης, οι εκπαιδευτικοί στην πλειοψηφία τους αναφέρθηκαν στη χρήση της τεχνολογίας κατά τη διδασκαλία, αφού μόνο έτσι παρέχονται ευκαιρίες για τις ανάγκες που έχει ο κάθε μαθητής για εξέλιξη και ανάπτυξη (McQuarrie, 2010). Άλλη μέθοδος που χρησιμοποιείται από τους εκπαιδευτικούς είναι η ομαδοσυνεργατική. Σύμφωνα με την Tomlinson (2003), εργαζόμενοι σε διάφορες ομαδοποιήσεις ανάλογα με τις μαθησιακές τους ανάγκες, τα ενδιαφέροντα τους ή το μαθησιακό προφίλ, οι μαθητές έχουν την ευκαιρία να δουν τον εαυτό τους σε διαφορετικά περιβάλλοντα. Και ο δάσκαλος όμως βλέπει τους μαθητές σε διαφορετικά σχήματα και διαφορετικού είδους ρόλους. Ως άλλη μια βασική διδακτική τεχνική για την επίτευξη της διαφοροποίησης στη διδασκαλία αναφέρθηκε από τους εκπαιδευτικούς και η αξιοποίηση του παιχνιδιού. Σύμφωνα με

τον Καππά (2005), το παιχνίδι ψυχαγωγεί και εκπαιδεύει τον μαθητή, τον βοηθάει να αναπτύξει τις ικανότητές του και τον μορφώνει. Ειδικά στο πλαίσιο της διαφοροποιημένης διδασκαλίας, τα παιχνίδια πρέπει να σχεδιάζονται από τα ίδια τα παιδιά, ενώ οι εκπαιδευτικοί καλούνται να προωθήσουν την οργάνωσή τους και να αξιοποιήσουν την ενέργεια και το αποτέλεσμα τους για την επίτευξη των στόχων της διδακτικής διαδικασίας, ρυθμίζοντας κάθε φορά το παιχνίδι ανάλογα με τις ανάγκες και τις δυνατότητες των μαθητών (Mogel, 2008). Ωστόσο ένας μεγάλος αριθμός εκπαιδευτικών παραδέχτηκε πως έτσι όπως είναι δομημένο το αναλυτικό πρόγραμμα σπουδών, η εφαρμογή της μετωπικής διδασκαλίας είναι αναπόφευκτη, ειδικά σε μεγαλύτερη εκπαιδευτική βαθμίδα. Αντίθετα ελάχιστοι ήταν οι εκπαιδευτικοί που ήταν ενημερωμένοι και εφάρμοζαν μεθόδους όπως η διαθεματική προσέγγιση και η μέθοδος Ολοκληρωμένης Εκμάθησης Περιεχομένου και Γλώσσα (CLIL).

Ως προς τη στοχοθεσία σε πλαίσια διαφοροποίησης, η πλειονότητα των εκπαιδευτικών τόνισε ότι διατηρεί τον ίδιο στόχο για όλους τους μαθητές, απλά ο βαθμός επίτευξης του στόχου αυτού αναμένεται ότι θα είναι διαφορετικός. Αυτό εν μέρει συμπίπτει με τα όσα υποστηρίζει η μέχρι τώρα βιβλιογραφία, με τη διαφορά όμως ότι παρέχονται οι κατάλληλες συνθήκες που επιτρέπουν σε όλους να εξελιχθούν όσο το δυνατόν περισσότερο. Μπορεί να διατηρείται ο ίδιος στόχος για όλους τους μαθητές, αν στηρίζονται από τον εκπαιδευτικό με διαφορετικό τρόπο ώστε να επιτύχουν. Ο εκπαιδευτικός δηλαδή προσφέρει στον μαθητή το «Τι» διαφοροποιημένο, χωρίς να αλλάξει τον μαθησιακό στόχο και δίνοντας του τη δυνατότητα της επιλογής με βάση την ετερότητά του (Δημητροπούλου, 2013). Μεγάλη μερίδα των εκπαιδευτικών δήλωσε ότι εκτός από την απόκτηση γνωστικών στόχων, δίνει προτεραιότητα και στην απόκτηση κοινωνικοσυναισθηματικών στόχων. Μέχρι πρόσφατα, στα σχολεία δίνονταν η έμφαση κυρίως στη διδασκαλία και στη μάθηση με στόχο την απόκτηση γνώσεων πάνω σε ποικίλα γνωστικά αντικείμενα. Τις τελευταίες δεκαετίες όμως, τόσο διεθνώς όσο και στην Ελλάδα, έχουν γίνει ουσιαστικές προσπάθειες για την υιοθέτηση μιας ολιστικής προσέγγισης των μαθητών στο πλαίσιο της σχολικής τάξης (Χατζηχρήστου, 2011). Μέσω της κοινωνικής και συναισθηματικής αγωγής, οι μαθητές αποκτούν δεξιότητες που επιδρούν σημαντικά στην ακαδημαϊκή τους επάρκεια (Zins, Weissberg, Walberg & Wang, 2004) . Λίγοι μόνο εκπαιδευτικοί ανέφεραν ως αναγκαία τη συνεχή αναδιαμόρφωση των γνωστικών στόχων έπειτα από αξιολόγηση.

Σύμφωνα με τους Tomlinson και Moon (2013), στο πλαίσιο μιας διαφοροποιημένης τάξης η αξιολόγηση οφείλει να είναι και αυτή διαφοροποιημένη. Με αυτήν την έννοια θα πρέπει να αποτελεί μια συνεχιζόμενη διαδικασία που έχει σαν στόχο, όχι τη συνολική αποτίμηση της επίδοσης των μαθητών, αλλά την παρακολούθηση της προόδου και τη μελέτη των ατομικών τους χαρακτηριστικών κατά συνεχή τρόπο, τα οποία θα επιτρέψουν να σχεδιαστεί μια αποτελεσματική διδασκαλία σύμφωνα με τις ανάγκες των μαθητών. Σε αντίθεση με τα όσα υποστηρίζουν οι έρευνες αυτές, οι εκπαιδευτικοί ανέφεραν ότι ακολουθούν έναν ομοιογενή τρόπο αξιολόγησης των μαθητών, με στόχο τη βαθμολόγηση της συνολικής επίδοσης. Μάλιστα δήλωσαν ότι και να θέλουν να διαφοροποιηθούν στο κομμάτι της αξιολόγησης νιώθουν εγκλωβισμένοι από τον τρόπο που λειτουργεί το εκπαιδευτικό σύστημα, το οποίο είναι καθαρά εξεταστικό-βαθμοθηρικό. Θεωρούν ως προσπάθειες διαφοροποίησης της αξιολόγησης, την προφορική εξέταση μαθητών με μαθησιακές δυσκολίες, ειδικές ανάγκες/αναπηρίες ή τη διάσταση αξιολόγησης του προφορικού και του γραπτού λόγου δίνοντας σαφή προβάδισμα στον προφορικό λόγο, αφού με βάση αυτόν κυρίως βάζουν την τελική βαθμολογία. Ένας άλλος τρόπος για να εξασφαλίσουν τη συμμετοχή όλων των μαθητών ισότιμα στην αξιολόγηση είναι να βαθμολογούν κυρίως την προσπάθεια που καταβάλλει ο μαθητής, αντί να απλουστεύσουν τις δοκιμασίες αξιολόγησης, να παράσχουν ικανό χρόνο ή βοήθεια ή ακόμη να δώσουν τη δυνατότητα παρουσίασης του προϊόντος από την πλευρά των μαθητών σε οποιαδήποτε προτιμώμενη μορφή (Φιλιππάτου, 2013).

Στο πλαίσιο της διαφοροποιημένης αξιολόγησης, ο εκπαιδευτικός καλείται να συγκεντρώσει πληροφορίες σε τρεις φάσεις: α) στην αρχή για να σχεδιάσει τη διδασκαλία του (διαγνωστική αξιολόγηση), β) κατά τη διάρκεια προκειμένου να προσαρμόσει τη διδασκαλία του (διαμορφωτική αξιολόγηση) και γ) στο τέλος προκειμένου να γίνει εκτίμηση της αποτελεσματικότητας της διδασκαλίας του (τελική αξιολόγηση) (Moon, 2005). Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της έρευνας οι εκπαιδευτικοί συνηθίζουν να ακολουθούν μια διαγνωστική αξιολόγηση στην αρχή της χρονιάς για να καταλάβουν το γνωστικό επίπεδο των μαθητών και τα ατομικά τους χαρακτηριστικά, αλλά φαίνεται να αγνοούν τη διαμορφωτική και την τελική αξιολόγηση, αφού ελάχιστοι ανέφεραν ότι τις εφαρμόζουν. Ελάχιστοι ήταν και οι εκπαιδευτικοί που δήλωσαν ότι διαφοροποιούν το πλαίσιο αξιολόγησης για τους δίγλωσσους μαθητές και μόλις ένας εκπαιδευτικός δήλωσε ότι ακολουθεί πιο

«εναλλακτικούς» τρόπους αξιολόγησης, όπως για παράδειγμα τους ατομικούς φακέλους (portfolios).

Μέσα από τις συνεντεύξεις προέκυψε ότι ελάχιστοι είναι οι εκπαιδευτικοί που είναι ενημερωμένοι και εφαρμόζουν «εναλλακτικές τεχνικές στη διδακτική διαδικασία» με στόχο τη διαφοροποίηση. Το οξύμωρο είναι ότι ενώ στην πλειονότητά τους οι εκπαιδευτικοί τάχθηκαν υπέρ της ένταξης των μαθητών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες/αναπηρίες στο γενικό σχολείο, στην τάξη η διδασκαλία τους απευθύνεται στον μέσο μαθητή. Τις ανάγκες των μαθητών που αποκλίνουν από τον μέσο όρο προσπαθούν να τις καλύψουν μέσω της εξατομικευμένης διδασκαλίας-βοήθειας που τους παρέχουν σε κάποιο διάλειμμα ή κενό τους, μέσω της παραπομπής σε τμήματα ενισχυτικής διδασκαλίας για τους αδύναμους μαθητές ή παρέχοντας παραπάνω υλικό για εργασία στους εξαιρετικά ευφυείς μαθητές (Westberg, Archambault, Dobyns & Salvin, 1993). Παρά τη βελτίωση της στάσης τους στο θέμα της ένταξης των μαθητών με αναπηρίες και ειδικές ανάγκες, περιορίζονται στην απλή διατήρηση της επικοινωνίας και σε θετικά σχόλια, χωρίς να προχωρούν στην κατάλληλη διδασκαλία, ενώ έχουν και μειωμένες προσδοκίες για επίδοση (Fuchs & Fuchs, 1998). Έτσι, σύμφωνα με όσα δήλωσαν στις συνεντεύξεις κυρίως οι Ειδικοί Παιδαγωγοί, στα μαθήματα που δε βρίσκονται στην τάξη δίπλα στον μαθητή, δεν αφιερώνεται καθόλου χρόνος από τη διδακτική διαδικασία σε αυτόν και περιθωριοποιείται. Οι εκπαιδευτικοί αναφερόμενοι στην ομαδοσυνεργατική διαδικασία που επιλέγουν στην πλειοψηφία τους να εφαρμόσουν σε πλαίσια διαφοροποίησης, μίλησαν και για τα κριτήρια με τα οποία δημιουργούν τις ομάδες. Οι περισσότεροι συνθέτουν τις ομάδες με γνώμονα την ύπαρξη ποικιλομορφίας σε μαθησιακές δυνατότητες και ανάγκες αλλά και την ποικιλία σε ενδιαφέροντα και μαθησιακά προφίλ (Tomlinson, 2003). Τα ίδια κριτήρια όμως για την ομαδοποίηση δεν τα εφαρμόζουν οι εκπαιδευτικοί σε μικτές γλωσσικά τάξεις, αφού συνηθίζουν να τους χωρίζουν με μόνο κριτήριο τη μητρική τους γλώσσα. Ελάχιστοι είναι οι εκπαιδευτικοί που επιδιώκουν τον σχηματισμό ομάδων με ποικιλία ως προς τον φυλετικό παράγοντα (Παντελιάδου, 2008).

Σε διαφοροποιημένα περιβάλλοντα μάθησης, οι μαθητές έχουν τη δυνατότητα να επιλέγουν τον τρόπο με τον οποίο θα συνθέσουν την εργασία που τους ζητείται. Σύμφωνα με τους Tomlinson και Eidson (2003) και Tomlinson και Strickland (2005), ο εκπαιδευτικός θα πρέπει και πάλι να προσφέρει στους μαθητές μια πληθώρα δυνατοτήτων από τις οποίες θα επιλέξουν να επιδείξουν την κατακτημένη γνώση

τους. Σε αντίθεση με τις έρευνες αυτές, οι περισσότεροι εκπαιδευτικοί δήλωσαν στις συνεντεύξεις τους ότι δε διαφοροποιούν το εκπαιδευτικό υλικό που δίνουν σαν εργασία για το σπίτι, για να μη στιγματίσουν τους μαθητές. Το καινούργιο ερευνητικό δεδομένο που προκύπτει είναι ότι κάποιοι εκπαιδευτικοί Διαπολιτισμικών Γυμνασίων, που αποτελούν μειοψηφία, για να βοηθήσουν τους δίγλωσσους μαθητές, έχουν δημιουργήσει για κάθε γνωστικό αντικείμενο βοηθητικό υλικό με τις ενότητες απλοποιημένες, με τη χρήση ειδικού λεξικού στη μητρική γλώσσα του μαθητή αλλά και ασκήσεις κατάλληλες για τις δυνατότητες και τις ανάγκες των μαθητών, αφού τα σχολικά βιβλία, σύμφωνα με τους εκπαιδευτικούς αυτούς, έχουν συγκεκριμένη μορφή και συγκεκριμένο βαθμό δυσκολίας, οπότε είναι κατάλληλα μόνο για συγκεκριμένους μαθητές (Νικολαραϊζή, 2013).

Ελάχιστες ήταν οι αναφορές από εκπαιδευτικούς για σημαντικές αποτελεσματικές εναλλακτικές διαδικασίες, όπως η μέθοδος project, το προσωπικό ημερολόγιο μαθητή ή εκπαιδευτικού, συνεντεύξεις με γονείς και μαθητές για τη διερεύνηση των εκπαιδευτικών τους αναγκών, την προσπάθεια σύνδεσης των γνωστικών αντικειμένων με την καθημερινότητα των μαθητών, την ένταξη των ιδιαίτερων ενδιαφερόντων στη διδακτική διαδικασία ή τη διδασκαλία ελληνικών μέσα από διάφορα προγράμματα όπως για παράδειγμα ένα πρόγραμμα λογοτεχνίας που αναφέρθηκε από έναν εκπαιδευτικό. Επίσης ελάχιστοι ήταν και οι εκπαιδευτικοί που ανέφεραν ότι μετά τη διαγνωστική αξιολόγηση, ομαδοποιούν νοερά τους μαθητές με βάση τις εκπαιδευτικές τους ανάγκες και τα προσωπικά τους χαρακτηριστικά και σχεδιάζουν τη διδακτική διαδικασία, συμπεριλαμβανομένων αυτών των παραγόντων.

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της έρευνας προέκυψε το εξής παράδοξο που επιβεβαιώνεται και από παλαιότερες έρευνες. Οι εκπαιδευτικοί, παρότι στη συντριπτική τους πλειονότητα δηλώνουν υπέρ της διαφοροποιημένης διδασκαλίας, έχουν εκφράσει ένα αίσθημα ανεπάρκειας το οποίο βιώνουν συχνά όταν χρειάζεται να υποστηρίξουν μια τέτοια μορφή διδασκαλίας σε μια τάξη που χαρακτηρίζεται από μεγάλη ετερογένεια (Darling – Hammond, 2006, Edwards, Carr & Siegel 2006). Πολλοί εκπαιδευτικοί δήλωσαν ότι δεν αισθάνονται καλά προετοιμασμένοι να υλοποιήσουν τη συνεκπαίδευση και να ανταποκριθούν στις διαφορετικές ανάγκες των μαθητών με αναπηρίες, τόσο στην Πρωτοβάθμια (Weddell, 2005) όσο και στη Δευτεροβάθμια (Mastropieri & Scruggs, 2004). Ειδικότερα για τους παλιότερους εκπαιδευτικούς, οι γνώσεις τους γύρω από την Ειδική Αγωγή περιορίζονται σε ένα

δύο σχετικά μαθήματα που έκαναν κατά τη διάρκεια των σπουδών τους (Kilanowski-Press, Foote & Rinaldo, 2010). Στην έρευνα των Loiacono και Valenti (2010), το 96,2% των εκπαιδευτικών γενικής εκπαίδευσης, οι οποίοι δίδασκαν σε μαθητές με αυτισμό, δεν είχαν κάνει ως φοιτητές ούτε ένα σχετικό μάθημα στην εφαρμοσμένη ανάλυση συμπεριφοράς. Ακόμη και σε χώρες όπως ο Καναδάς και η Αυστραλία, όπου η συνεκπαίδευση είναι κυρίαρχο εκπαιδευτικό μοντέλο, δε γίνεται κατάλληλη προετοιμασία των εκπαιδευτικών γενικής εκπαίδευσης (Cambourne, 2002, Loreman, 2002).

Άλλοι πάλι εκπαιδευτικοί δηλώνουν ότι μεγάλο εμπόδιο στην εφαρμογή της διαφοροποιημένης διδασκαλίας είναι ο περιορισμένος χρόνος που έχουν στη διάθεσή τους για τη δημιουργία σχεδίων διδασκαλίας για όλους τους μαθητές. Για πολλούς ακόμη εκπαιδευτικούς, ο αριθμός των μαθητών ανά τάξη και η εκτεταμένη ύλη αποτελούν επίσης ρυθμιστικούς παράγοντες στην απόφαση της εφαρμογής διαφοροποιημένης διδασκαλίας (Βαλιαντή, 2015, Grafi-Sharabi, 2009, Vlachou et al., 2009, Affholder, 2003, Robinson, Maldonado, Whaley, 2014, McQuarrie, 2010, Subban, 2006, Wanja-Njagi, 2014, Βαλιαντή, Κουτσελίνη και Κυριακίδης 2010, Moon, Callahan, Tomlinson & Miller, 2002). Οι εκπαιδευτικοί δηλώνοντας στις συνεντεύξεις ότι βρίσκονται στα όρια επαγγελματικής εξουθένωσης, αφού προσπαθούν να ανταποκριθούν σε όλο το εύρος αναγκών με περιορισμένα υλικά και μέσα, αντιλαμβάνονται την εφαρμογή της ως φόρτο καθηκόντων και επιπρόσθετης εργασίας (Βαλιαντή, 2015, King-Shaver, 2008). Η άρνηση των εκπαιδευτικών στην εφαρμογή διαφοροποιημένων διδακτικών πρακτικών οφείλεται και στις εδραιωμένες αντιλήψεις των γονέων για μάθηση και διδασκαλία που πηγάζουν από την εμπειρία που είχαν αποκτήσει οι ίδιοι σαν μαθητές χρόνια πριν.

Τέλος βασικό εμπόδιο των εκπαιδευτικών κυρίως της Δευτεροβάθμιας Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης για την εφαρμογή της διαφοροποιημένης διδασκαλίας αλλά και οποιασδήποτε διδακτικής πρακτικής αποτελεί η έλλειψη κοινού γλωσσικού κώδικα επικοινωνίας. Μαθητές από την Κίνα, την Ινδία, την Αίγυπτο, το Μαρόκο, το Πακιστάν, το Μπαγκλαντές εντάσσονται στη μέση εκπαίδευση χωρίς να γνωρίζουν καθόλου την ελληνική γλώσσα, τις περισσότερες φορές είναι αναλόφατοι και στη μητρική τους γλώσσα, μη γνωρίζοντας ταυτόχρονα ούτε αγγλικά, γαλλικά ή γερμανικά για να συνεννοηθούν με τους εκπαιδευτικούς. Εν κατακλείδι λοιπόν, οι εκπαιδευτικοί προτιμούν να μην κάνουν τίποτα ουσιαστικό διδακτικά για αυτούς τους

μαθητές, δικαιολογώντας και αποδίδοντας τη στασιμότητα και την ακαμψία στις αδυναμίες και τα εμπόδια που προαναφέρθηκαν.

Σχετικά με τον παράγοντα «γονείς» και πώς μπορεί να συμβάλλει αυτός στη δημιουργία ενός επιτυχημένου διαφοροποιημένου περιβάλλοντος μάθησης, προέκυψε ότι οι εκπαιδευτικοί δεν κάνουν καμία προσπάθεια να συμπεριλάβουν τους γονείς στην εκπαιδευτική διαδικασία και να τους αξιοποιήσουν για τη δημιουργία διαφοροποιημένων πρακτικών. Μπορεί οι γονείς όπως δήλωσαν οι εκπαιδευτικοί να μην εκτιμούν ιδιαίτερα την εφαρμογή καινούργιων διδακτικών πρακτικών, λόγω εδραιωμένων αντιλήψεων και πεποιθήσεων που έχουν για την εκπαίδευση, ωστόσο και οι ίδιοι δεν έχουν το γνωστικό υπόβαθρο για να εντάξουν ενεργά τους γονείς στη διδακτική διαδικασία και να τους αξιοποιήσουν δημιουργικά. Οι εκπαιδευτικοί θεωρούν ότι με το να δίνουν συμβουλές στους γονείς σχετικά με το πώς να χειρίζονται διδακτικά τα παιδιά τους στο σπίτι, ή να προτρέπουν τους γονείς να έχουν διαρκή έλεγχο της προόδου των μαθητών, εμπλέκουν ενεργά τους γονείς για την επίτευξη ενός αποτελεσματικού περιβάλλοντος μάθησης.

Λίγοι ήταν οι εκπαιδευτικοί που ανέφεραν ότι συνηθίζουν να συμπεριλαμβάνουν τους γονείς στα project που οργανώνουν στο μάθημα της Ευέλικτης Ζώνης ή ότι τους αξιοποιούν σε όλη τη διάρκεια της χρονιάς μέσω εθελοντισμού για τις διάφορες διδακτικές ανάγκες που προκύπτουν. Δύο μόνο εκπαιδευτικοί δήλωσαν ότι θα ήταν εποικοδομητικό να αναλάβουν οι γονείς τον ρόλο του βοηθού της τάξης όπως στο εξωτερικό, αλλά και τη δημιουργία τμήματος συμβουλευτικής γονέων που θα ενημερώνει τους γονείς μεταξύ άλλων και για τον καινούργιο προσανατολισμό που θα πρέπει να λάβει το εκπαιδευτικό σύστημα, ώστε να τους προετοιμάσει για την εισαγωγή εναλλακτικών διδακτικών πρακτικών και δράσεων. Από τα όσα προαναφέρθηκαν προκύπτει ότι είναι απαραίτητη η εκπαίδευση των εκπαιδευτικών στη συνεργασία και συμβουλευτική των γονέων, καθώς η επιτυχία μιας τέτοιας συνεργασίας οδηγεί στη βελτίωση της συνολικής ποιότητας ζωής των μαθητών (Forlin & Hopewell, 2006).

Σχετικά με τις ανάγκες που προκύπτουν για τον κάθε εκπαιδευτικό ατομικά με στόχο την ουσιαστική αλλαγή του ρόλου του μέσα στην τάξη και τη δημιουργία ενός αποτελεσματικότερου περιβάλλοντος μάθησης, οι εκπαιδευτικοί δήλωσαν πως υπάρχει μεγάλη ανάγκη για επιμόρφωση και κατάρτιση. Στην πλειοψηφία τους δηλώνουν θετικοί στο να συμμετέχουν σε οποιοδήποτε πρόγραμμα προετοιμασίας αρκεί αυτό, όπως έχει υποστηρίξει και η Tomlinson, να παρέχει συγκεκριμένες

προτάσεις διαφοροποιημένης διδασκαλίας που θα ενσωματώνονται στο αναλυτικό πρόγραμμα σπουδών και να δίνονται συγκεκριμένα παραδείγματα στην πράξη (Wanja-Njagi, 2014, Blozowich, 2001, Affholder, 2003, Robinson et al., 2014, Grafi-Sharabi, 2009). Τα περισσότερα επιμορφωτικά προγράμματα στα οποία έχουν συμμετάσχει οι εκπαιδευτικοί, είναι σύμφωνα με τις απόψεις τους, πρόχειρα οργανωμένα και αναλώνονται μόνο στην παρουσίαση του θεωρητικού πλαισίου θεματικών που δεν απαντούσαν στις σύγχρονες σχολικές προκλήσεις, με τις οποίες έρχονται αντιμέτωποι καθημερινά.

Αυτό που επιζητούν οι εκπαιδευτικοί είναι μια ουσιαστική διαδικασία υποστήριξης στην πράξη, μέσα από τη συνεργασία με έμπειρους στη διαφοροποίηση εκπαιδευτικούς (Παντελιάδου, 2013). Μάλιστα, αν και ελάχιστοι, οι εκπαιδευτικοί ανέφεραν αυτό που υποστήριζαν οι Brimijoin, Alouf και Chandler (2002), ότι η διαφοροποίηση θα πρέπει να εισαχθεί και στο πλαίσιο και κατά τη διάρκεια των σπουδών των εκπαιδευτικών, αλλά να εφαρμόζεται η διαφοροποίηση και κατά τη δική τους προετοιμασία, έτσι ώστε να διαμορφώσουν προσωπική εμπειρία για τα όσα θα κληθούν να υλοποιήσουν.

Για την υλοποίηση της διαφοροποιημένης διδασκαλίας, η οποία συνιστά ένα δύσκολο έργο, έγιναν κάποιες προτάσεις από τους εκπαιδευτικούς. Επιτακτική είναι η ανάγκη καθολικού ανασχεδιασμού των αναλυτικών προγραμμάτων που θα τροφοδοτούν και θα εμπλουτίζουν το περιεχόμενο της διαφοροποιημένης διδασκαλίας. Επιπλέον, αρκετά βοηθητική για τους εκπαιδευτικούς της Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης θα ήταν η επικαιροποιημένη παραγωγή εκπαιδευτικού υλικού για δίγλωσσους, κυρίως στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση. Σημαντικό επίσης, σύμφωνα με τους εκπαιδευτικούς, για την υλοποίηση της διαφοροποιημένης διδασκαλίας στο σημερινό σχολείο είναι η μείωση του αριθμού των μαθητών ανά τάξη αλλά και ο εμπλουτισμός του σχολικού περιβάλλοντος με τον κατάλληλο υλικοτεχνικό εξοπλισμό (Αργυρόπουλος, 2013).

8.2. Περιορισμοί της Έρευνας

Τα συμπεράσματα, σε κάθε επιστημονική έρευνα, ενδεχομένως προκύπτουν με κάποιους περιορισμούς όμως, οι οποίοι οφείλονται στο είδος της έρευνας, στην επιλογή του δείγματος ή στα ερευνητικά εργαλεία συλλογής δεδομένων (Περικλειδάκης, 2003).

Τα δεδομένα της έρευνας αναζητήθηκαν από σχολεία Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης της Θεσσαλονίκης, των οποίων ο αριθμός είναι περιορισμένος. Αυτό εξ αρχής δημιούργησε ένα πρόβλημα στην εξεύρεση του δείγματος, αφού από αυτόν τον ήδη μικρό αριθμό σχολείων Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης, υπήρξαν και κάποια που αρνήθηκαν να πάρουν μέρος στην έρευνα. Ακόμα όμως και στα συνεργαζόμενα σχολεία, η συμμετοχή των εκπαιδευτικών δεν ήταν επιβεβλημένη, αλλά στηρίζονταν στην προσωπική θέληση ή το ενδιαφέρον για τη θεματική της έρευνας, με αποτέλεσμα να μη διατηρείται ομοιομορφία στον αριθμό του δείγματος από κάθε σχολείο. Έτσι ο αριθμός των εκπαιδευτικών που συμμετείχαν στην έρευνα από την Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση, να μην είναι ανάλογος με τον αριθμό των εκπαιδευτικών που συμμετείχαν από τη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση.

Οι περισσότεροι εκπαιδευτικοί αρνήθηκαν να δώσουν συνέντευξη ισχυριζόμενοι ότι δεν έχουν καμία γνώση σχετικά με τη θεματική, ενώ άλλοι αρνήθηκαν δηλώνοντας πως έχουν συμμετάσχει στο παρελθόν σε τόσες πολλές έρευνες, χωρίς όμως αυτές εν τέλει να λαμβάνονται σοβαρά υπόψη από τους ανάλογους φορείς, ώστε να γίνουν οι αναμενόμενες τροποποιήσεις στο εκπαιδευτικό σύστημα που θα επιφέρουν και ουσιαστικές αλλαγές στη διδακτική πράξη.

Σχετικά με τις συνεντεύξεις, η διενέργεια των ημιδομημένων συνεντεύξεων είναι μια χρονοβόρα διαδικασία και ο χρόνος που είχαν να αφιερώσουν οι εκπαιδευτικοί για την έρευνα ήταν περιορισμένος. Έτσι κάποιοι επέλεξαν να δώσουν σύντομες απαντήσεις για να τελειώσουν όσο το δυνατόν συντομότερα. Από την άλλη πλευρά, κάποιοι από τους εκπαιδευτικούς που είχαν έντονο προσωπικό ενδιαφέρον για τη θεματική, ήταν τόσο εκτενείς και λεπτομερείς στις απαντήσεις τους, με αποτέλεσμα η συνέντευξη να δίνεται τμηματικά σε κάθε διάλειμμα. Αυτή η συνθήκη εμπόδιζε τη συνειρμική ανάπτυξη των σκέψεων του συνεντευξιζόμενου και επαναλαμβανόταν ή παρέλειπε να αναφέρει σκέψεις και απόψεις. Επιπλέον η καταγραφή της γνώσης που έχουν οι εκπαιδευτικοί σε θέματα διαφοροποίησης αλλά και ο βαθμός που τα εφαρμόζουν στη διδακτική πράξη, στηρίχθηκε στην υποκειμενική τους άποψη και μπορεί να περιέχει παντός είδους μεροληψίες.

8.3. Προτάσεις για Περαιτέρω Διερεύνηση

Τα αποτελέσματα της θεματικής ποιοτικής ανάλυσης των ημιδομημένων συνεντεύξεων των εκπαιδευτικών της Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης, επιβεβαιώνουν την ύπαρξη παρανοήσεων και συγχύσεων σχετικά με το τι νοείται διαφοροποίηση στην καθημερινή διδακτική πρακτική, τη μη εφαρμογή της διαφοροποιημένης διδασκαλίας στην καθημερινή διδακτική πράξη παρόλο που οι σύγχρονες εκπαιδευτικές ανάγκες για διαφοροποίηση είναι αυξημένες, αλλά και την έλλειψη επιμόρφωσης, κατάρτισης και στήριξης των εκπαιδευτικών στο δύσκολο αυτό τους έργο.

Η σύγχρονη σχολική πραγματικότητα χαρακτηρίζεται από τάξεις μικτής ικανότητας και από την έντονη διαφορετικότητα των μαθητών σε πολλαπλά επίπεδα. Πόσο μάλλον στα σχολεία Διαπολιτισμική Εκπαίδευσης, που οι τάξεις χαρακτηρίζονται και από την έντονη πολυπολιτισμικότητα, αφού στα σχολεία αυτά συγκεντρώνονται σε μεγαλύτερο βαθμό από τα υπόλοιπα, παιδιά που μιλούν διαφορετική γλώσσα, παιδιά με διαφορετικές πολιτισμικές καταβολές και διαφορετικές επικοινωνιακές, συναισθηματικές και εκπαιδευτικές ανάγκες. Ως μόνη ανταπόκριση στο φαινόμενο της έντονης διαφορετικότητας αυτής αποτελεί η χρήση διδακτικών πρακτικών της διαφοροποίησης (Βαστάκη, 2010). Παρόλα αυτά τα Αναλυτικά Προγράμματα μένουν στη βάση τους αδιαφοροποίητα ή δεν παρέχουν τη δυνατότητα διαφοροποίησης, ενώ παράλληλα δεν υπάρχει πρόνοια για διαφοροποιημένο εκπαιδευτικό υλικό για δίγλωσσους, ειδικά στη Μέση Εκπαίδευση.

Με βάση λοιπόν τα αποτελέσματα αυτά, είναι αναγκαία η επιμόρφωση και στήριξη των εκπαιδευτικών της Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης για την εφαρμογή της διαφοροποίησης αλλά και τη λειτουργικά αξιοποίηση των αδιαφοροποίητων σχολικών εγχειριδίων. Θα μπορούσε λοιπόν να αποτελέσει πρόταση για μελλοντική έρευνα η αξιολόγηση της εφαρμογής και της αποτελεσματικότητας της διαφοροποίησης σε τάξεις Διαπολιτισμικών σχολείων Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, αφού προηγηθεί όμως η κατάλληλη προετοιμασία των εκπαιδευτικών μέσα από επιμορφωτικά προγράμματα σε θέματα σχεδιασμού και υλοποίησης της διαφοροποίησης. Ιδιαίτερο λοιπόν ερευνητικό ενδιαφέρον θα είχε η διερεύνηση των απόψεων και των στάσεων τόσο των εκπαιδευτικών, όσο και των μαθητών για τις επιδράσεις της διαφοροποίησης στη διδακτική πράξη έπειτα από την εφαρμογή του προγράμματος.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Αργυρόπουλος, Β. (2013). Διαφοροποίηση και διαφοροποιημένη διδασκαλία: Θεωρητικό Υπόβαθρο και βασικές αρχές. Στο Σ. Παντελιάδου & Δ. Φιλιππάτου (Επιμ.), *Διαφοροποιημένη διδασκαλία. Θεωρητικές προσεγγίσεις και εκπαιδευτικές πρακτικές*. Αθήνα: Πεδίο.
- Ασλανίδου, Μ. & Δέρρη, Β. (2013) . Στάσεις, Γνώσεις και Πρακτικές Εκπαιδευτικών Τάξης και Φυσικής Αγωγής ως προς την Ετερότητα και την Πολιτισμική Παιδαγωγική και Διδακτική. *Αναζητήσεις στη Φυσική Αγωγή & τον Αθλητισμό*, τ. 11, (1), 8 -19.
- Βαλιαντή, Σ. (2015). Η διαφοροποίηση της διδασκαλίας σε τάξεις μικτής ικανότητας μέσα από τις εμπειρίες εκπαιδευτικών και μαθητών: μια ποιοτική διερεύνηση της αποτελεσματικότητας και των προϋποθέσεων εφαρμογής της. *Επιστήμες Αγωγής*, τ. 1/2015.
- Βαλιαντή, Σ. (2013). Αποτελεσματική διδασκαλία σε τάξεις μικτής ικανότητας μέσω της διαφοροποίησης της διδασκαλίας: από τη θεωρία στην πράξη. Στο Σ. Παντελιάδου & Δ. Φιλιππάτου (Επιμ.), *Διαφοροποιημένη διδασκαλία. Θεωρητικές προσεγγίσεις και εκπαιδευτικές πρακτικές* (σσ. 419). Αθήνα: Πεδίο.
- Βαλιαντή, Σ. (2010). Διαφοροποίησης της διδασκαλίας / διαδικασίες μάθησης και αποτελέσματα σε τάξεις μικτής ικανότητας. *Διδακτορική διατριβή, Τμήμα Επιστημών Της Αγωγής Πανεπιστημίου Κύπρου*.
- Βαλιαντή, Σ. & Κουτσελίνη, Μ. (2009). Εφαρμογή της διαφοροποιημένης διδασκαλίας-μάθησης με την αξιοποίηση των σχολικών εγχειριδίων. *ΙΓ΄ Διεθνές Συνέδριο Παιδαγωγικής Εταιρείας Ελλάδος*. Ιωάννινα.
- Βαλιαντή, Σ. & Κουτσελίνη, Μ. (2008). Εφαρμογή της διαφοροποίησης της διδασκαλίας στις τάξεις μικτής ικανότητας: προϋποθέσεις και θέματα προς συζήτηση. *Πρακτικά 10^{ου} Παγκόπριου Συνεδρίου Παιδαγωγικής Εταιρείας Κύπρου*, Λευκωσία.
- Βαλιαντή, Σ., Κουτσελίνη, Μ. & Κυριακίδης Λ. (2010). Αποτελέσματα έρευνας για την εφαρμογή και αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας της διαφοροποίησης της διδασκαλίας στις τάξεις μικτής ικανότητας. *Πρακτικά 11^{ου} Συνεδρίου Παιδαγωγικής Εταιρείας Κύπρου*. Λευκωσία: Κύπρος.

- Βασιλείου, Ε. & Χαριτάκη, Γ. (2015). Διερεύνηση των απόψεων των εκπαιδευτικών της γενικής τάξης για την ένταξη μαθητών με ειδικές μαθησιακές ανάγκες, *Πανελλήνιο Συνέδριο Επιστημών Εκπαίδευσης*, τόμ., 1.
- Βαστάκη, Μ. (2010) Η διαφοροποίηση της διδασκαλίας. *Επιστημονικό βήμα*, τ. 12, σσ. 121-134.
- Βέμη, Ν. & Αλεξόπουλος, Χ. (2003). Εξελίξεις στην εκπαίδευση τσιγγανοπαίδων στο νομό Αχαΐας: στάσεις των εκπαιδευτικών. *Επιστημονικό Συνέδριο Ένταξη Τσιγγανοπαίδων Στο σχολείο: Συνέχειες και Ασυνέχειες*, 9-10 Μαΐου 2003, Ιωάννινα.
- Γκοτσοβός, Α. (2004). *Εκπαιδευτικοί και πολιτισμική ετερότητα: Αναπαραστάσεις των εκπαιδευτικών για τους Τσιγγάνους*. Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων.
- Γρίβα, Ε. & Στάμου, Α. (2014). *Ερευνώντας τη διγλωσσία στο σχολικό περιβάλλον: Οπτικές εκπαιδευτικών, μαθητών και μεταναστών γονέων*. Θεσσαλονίκη: Κυριακίδη.
- Δημητροπούλου, Π. (2013). Σχολικές τάξεις και διαφοροποιημένη διδασκαλία: προϋποθέσεις για τη δημιουργία ενός αποτελεσματικού περιβάλλοντος μάθησης. Στο Σ. Παντελιάδου & Δ. Φιλίππου (Επιμ.), *Διαφοροποιημένη διδασκαλία. Θεωρητικές προσεγγίσεις και εκπαιδευτικές πρακτικές*. Αθήνα: Πεδίο.
- Θεοφανέλλης, Τ. & Παπαδημητρίου, Σ. (2016). Εμπλοκή των μαθητών στη μαθησιακή διαδικασία: βιβλιογραφική ανασκόπηση και εμπειρίες εκπαιδευτικών, *Έρκυνα, Επιθεώρηση Εκπαιδευτικών – Επιστημονικών θεμάτων*, τ. 8^ο, 67-81.
- Καππός, Χ. (2005). *Ο ρόλος του παιχνιδιού στην παιδική ηλικία*. Αθήνα: Ατραπός.
- Κεσεδίδου, Α. (2008). Διδακτικές Προσεγγίσεις στο Πολυπολιτισμικό Σχολείο: Αρχές Διαπολιτισμικής Διδακτικής, Στο Παπαναούμ, Ζ., (2008), *Διδασκαλία και μάθηση στο πολυπολιτισμικό σχολείο: Διδακτικές Προσεγγίσεις και Εκπαιδευτικό Υλικό*, Πρακτικά Ημερίδας 10/11/07, Θεσσαλονίκη.
- Κουτσελίνη, Μ. (2008). *Επικοινωνιακή και διαφοροποίηση διδασκαλίας μάθησης σε τάξεις μικτής ικανότητας*. Λευκωσία.
- Κουτσελίνη, Μ. (2006). *Διαφοροποίηση Διδασκαλίας –Μάθησης σε τάξεις μικτής ικανότητας : Φιλοσοφία και έννοια προσεγγίσεις και εφαρμογές* . Τόμος Α΄. Λευκωσία.

- Κουτσελίνη, Μ. & Αγαθαγγέλου, Σ. (2009), Διαφοροποίηση διδασκαλίας: η κοινωνική, ακαδημαϊκή και διδακτική πτυχή. Στο ΕΠΑ, *Τιμής ένεκεν Μ.Ι. Μαραθεύτη*, σ.277-303.
- Νικολαραϊζή, Μ. (2013). Καθολικός σχεδιασμός στη μάθηση και διαφοροποιημένη διδασκαλία: η σημασία για τους μαθητές με αναπηρία και/ή ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες. Στο Σ. Παντελιάδου & Δ. Φιλιπάτου (Επιμ.), *Διαφοροποιημένη διδασκαλία. Θεωρητικές προσεγγίσεις και εκπαιδευτικές πρακτικές*. Αθήνα: Πεδίο.
- Παντελιάδου, Σ. (2013). Διαφοροποιημένη διδασκαλία και ειδική αγωγή: μια πρόκληση για την προετοιμασία των εκπαιδευτικών. Στο Σ. Παντελιάδου & Δ. Φιλιπάτου (Επιμ.), *Διαφοροποιημένη διδασκαλία. Θεωρητικές προσεγγίσεις και εκπαιδευτικές πρακτικές*. Αθήνα: Πεδίο.
- Παντελιάδου, Σ. (2008). Διαφοροποιημένη Διδασκαλία. Στο Σ. Παντελιάδου & Φ. Αντωνίου (Επιμ.), *Διδακτικές προσεγγίσεις και πρακτικές για μαθητές με μαθησιακές δυσκολίες* (σσ. 7-17). Θεσσαλονίκη: Γράφημα.
- Παντελιάδου, Σ. & Αργυρόπουλος, Β. (2011). Έρευνα και διδακτική πράξη: παράλληλες ή ασύμβατες πορείες. Στο Σ. Παντελιάδου & Β. Αργυρόπουλος (Επιμ.), *Ειδική Αγωγή: Από την έρευνα στη διδακτική πράξη* (σσ.13-28). Αθήνα: Πεδίο.
- Παντελιάδου, Σ. & Φιλιπάτου, Δ. (2013). *Διαφοροποιημένη Διδασκαλία: Θεωρητικές προσεγγίσεις και εκπαιδευτικές πρακτικές*. Αθήνα: Πεδίο.
- Παπαδοπούλου, Χ.Ο. (2000). Ανάλυση ποιοτικών δεδομένων στην εκπαιδευτική έρευνα. *Μακεδόν Παιδαγωγικόν Δελτίον, Περιοδική Επιστημονική Έκδοση της Παιδαγωγικής Σχολής Φλώρινας του Α.Π.Θ.*, 7, 143-155.
- Περικλειδάκης, Γ. Α. (2003). *Μαθησιακές δυσκολίες στα Μαθηματικά σε παιδιά Δημοτικού Σχολείου με κανονική νοημοσύνη - Δυσσαριθμησία (Διάγνωση - Αντιμετώπιση)*, <http://www.scribd.com/doc/76300630/130>, (πρόσβαση στις 28/06/2016).
- Συμεωνίδου, Σ, & Φτιάκα, Ε. (2008). Τελικά τι γνωρίζουν, τι πιστεύουν και πώς νιώθουν οι εκπαιδευτικοί γενικής τάξης για την ένταξη;, *10^ο Συνέδριο Παιδαγωγικής Εταιρείας Κύπρου*.
- Τσοκαλίδου, Ρ. (2005). Η αφανής διγλωσσία σε ελληνικό σχολείο. *Δεδομένα επιτόπιας έρευνας. Επιστήμες της Αγωγής*. Θεματικό τεύχος 2005: *Δίγλωσσοι*

Μαθητές στα Ελληνικά Σχολεία: Διδακτικές προσεγγίσεις και θεωρητικά ζητήματα, 37-50.

- Φιλιππάτου, Δ. (2013). Ο ρόλος της αξιολόγησης στη διαφοροποιημένη διδασκαλία. Στο Σ. Παντελιάδου & Δ. Φιλιππάτου (Επιμ.), *Διαφοροποιημένη διδασκαλία. Θεωρητικές προσεγγίσεις και εκπαιδευτικές πρακτικές*. Αθήνα: Πεδίο.
- Χατζηρήστου, Χ. (2011). *Σχολική Ψυχολογία*. Αθήνα: Τυπωθήτω.

- Adami, A. F., (2004). Enhancing Students' Learning through Differentiated Approaches to Teaching and Learning: A Maltese Perspective. *Journal of Research in Special Educational Needs*, 4(2), 91-97.
- Affholder, I. M., (2003). *Differentiated Instruction in Inclusive Elementary Classrooms*, Kansas: University of Kansas.
- Andrade, H., Huff, K., & Brooke, G. (2012). Assessing learning. *Education Digest*, 78(3), 46-53.
- Baumgartner, T., Lipowski, M. B., & Rush, C. (2003). Increasing reading achievement of primary and middle school students through differentiate instruction (Master's research). Διαθέσιμο στο: *Education Resources Information Center* (ERIC No. ED479203).
- Bishop, R., (2010). Critical multiculturalism and indigenous students. In S. May & C. C. Sleeter (Eds.), *Critical multiculturalism: Theory and praxis* (pp. 61–71). New York, NY: Routledge.
- Blozowich, D. (2001). *Differentiated Instruction in heterogeneously groups sixth grade classrooms*. Published in *Researchgate* thesis, Immaculata College.
- Brimijoin, K., (2005). *Differentiation and high – takes testing: An oxymoron? Theory into Practice*, 44(3), 254-261.
- Brimijoin, K., Alouf, J., & Chandler, K. (2002). *Into the mixing bowl: Combining novices, mentors and differentiation*. Paper presented at the meeting of the Association of Teacher Educators, New Orleans (ERIC No. ED – 464063).
- Broderick, A., Mehta-Parekh, H., & Reid, D.K. (2005). Differentiating instruction for disabled students in inclusive classrooms. *Theory Into Practice*, 44(3), 194-202.
- Bryman, A. (2004). *Social research methods*. Oxford: Oxford University Press.

- Butler, M. & Van Lowe, K. (2010). Using Differentiated Instruction in Teacher Education , *International Journal for Mathematics Teaching and Learning*. University of Plymouth.
- Butt, M. & Kausar, S. (2010). A comparative study using differentiated instructions of public and private school teachers. *Malaysian Journal of Distance Education*, 12(1), 105-124.
- Callahan, C., Tomlinson, C., Moon, T., Brighton, C., & Hertberg, H. (2003). Feasibility of high end learning in the middle grades. *National Research Center on the Gifted and Talented*. Charlottesville: University of Virginia.
- Cambourne, B. (2002). *Trying to change pre- service teacher education: Nibbling around the edges vs going the hog*. Roundtable presented at the ATEA conference. Brisbane, Australia.
- Casale-Giannola, C. (2012). Comparing Inclusion in the Secondary Vocational and Academic Classrooms: Strengths, Needs, and Recommendations. *American Secondary Education*, v40 n2 p. 26-42.
- Christensen, S.M. (2007). *Differentiated Instruction and Motivation with highly Capable Primary Students: Case Studies within two Math Units*. Pacific Lutheran University.
- Coelho, E. (2007). *Διδασκαλία και μάθηση σε πολυπολιτισμικά σχολεία*, επιστ. επιμ. Ε. Τρέσου/ Σ. Μητακίδου, μτφ. Ομάδα εκπαιδευτικών, Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο.
- Cooper, H. M. (2007). *Battle over homework: Common ground for administrators, teachers, and parents (3rd ed.)*. Thousand Oaks, CA: Corwin Press.
- Daan, C. J., Beirne-Smith, M., & Latham, D. (2000). Administrators' and teachers' perceptions of the collaborative efforts of inclusion in the elementary grades. *Education*, 121(2), 331-338.
- Dagkas, S. (2007). Exploring teaching practices in physical education with culturally diverse classes: a cross-cultural study. *European Journal of teacher Education*, 30 (4), 431-443.
- Darling-Hammond, L. (2006). (In collaboration with Fickel, L., Koppich, J., Macdonald, M., Merseth, K., Miller, L., Ruscoe, G., Silvernail, D., Snyder, J., Whitford, B. L., & Zeichner, K.) *Powerful teacher education: Lessons from exemplary programs*. San Francisco: Jossey-Bass.
- Dodge, J. (2005). *Differentiation in Action*. New York: Scholastic Inc.

- Dong, Q., Day, K., & Collaco, C. (2008). Overcoming Ethnocentrism through Developing Intercultural Communication Sensitivity and Multiculturalism, *Human Communication. A Publication of the Pacific and Asian Communication Association*. Vol. 11, No.1, pp. 27 – 38.
- Downing, J., Peckham-Hardin, K. (2007). Inclusive education: What makes it a good education for students with moderate to severe disabilities. *Research and Practice for Persons with Severe Disabilities*, 32, 16-30.
- Downing, J., Spencer, S., & Cavallaro, C. (2004). The development of an inclusive chapter elementary school: Lessons learned. *Research and Practice for Persons with Severe Disabilities*, 29, 11-24 .
- Edwards, C. J., Carr, S., & Siegel, W. (2006). Influences of experiences and training on effective teaching practices to meet the needs of diverse learners in schools. *Education*, 126(3), 580-592.
- Ernest, J. M., Heckaman, K. A., Thompson, S.E., Hull, K.M., Carter, S.W. (2011). Increasing the Teaching Efficacy of a Begging Special Education Teacher Using Differentiated Instruction: A case study, *International Journal of Special Education*, vol.26, no 1.
- Ford, J. (2013). Educating Students with Learning Disabilities in Inclusive Classrooms, *Electronic Journal for Inclusive Education*, vol. 3, no. 1.
- Forlin, C. & Hopewell, T. (2006). Inclusion – the heart of the matter: Trainee teachers’ perceptions of a parent’s journey. *British Journal of Special Education*, 33(2), 55-61.
- Forsten, C., Grant, J. & Hollas, B., (2002). *Differentiated Instruction. Different Strategies for Different Learners*, Peterborough: Crystal Springs Books.
- Fuchs, L. & Fuchs, D. (1998). General educators: Instructional adaptation for students with learning disabilities. *Learning Disability Quarterly*, 21, 23-33.
- Gentry, R., Sallie, P., Sanders, C. A., (2013). *Differentiated Instructional Strategies to Accommodate Student with Varying Needs in Learning Styles*, presentation for the Urban Education Conference, Jackson State University, Jackson, Mississippi, 18-20.
- George, P. S. (2005). Rationale for Differentiating Instruction in the regular classroom. *Theory into practice*, 44 (3), 185-193.

- Grafi-Sharabi, G. (2009). *A phenomenological Study of the Teachers' Perceptions of Implementing the Differentiated Instruction Approach*, diss. University of Phoenix.
- Gregory, G.H. & Chapman, C. (2007). *Differentiated instructional strategies. One size doesn't fit all*. California: Corwin Press.
- Haager, D. & Klinger, J. K. (2005). *Differentiating instruction in inclusive classrooms*. Columbus, OH: Merrill.
- Hattie, J. A. C. (2012). *Visible learning for teachers*. London, UK: Routledge.
- Hattie, J. A. C. (2009). *Visible learning: A synthesis of over 800 meta-analyses relating to achievement*. London, UK: Routledge.
- Hernandez, H. (2001). *Multicultural Education a Teacher's Guide To Linking Context, Process and Content*, New Jersey: Merrill Practice Hall
- Houtte, M. V. (2006). School type and academic culture: evidence for the differentiation-polarization theory. *Journal of Curriculum Studies*, 38(3), 273-292.
- Howard, T.C. (2003). Culturally Relevant Pedagogy: Ingredients for Critical Teacher Reflection. *Theory into Practice*, 42(3), 195-202.
- Howard, T.C. (2001). Powerful Pedagogy for African American Students: A Case of Four Teachers. *Urban education*, 36(2), 179-202.
- IDEA (2004). *The individuals with Disabilities Education Improvement Act of 2004*, P.L. No. 108-446.
- Johnsen, S. (2003). Adapting instruction with heterogeneous groups. *Gifted Child Today*, 26(3), R-6.
- Johnsen, S., Haensly, P., Ryser, G., & Ford, R. (2002). Changing general education classroom practices to adapt for gifted students. *Gifted Child Quarterly*, 46, 45-63.
- Kapusnick, R. A., & Hauslein, C. M. (2001). The 'Silver Cup of differentiated instruction. *Kappa Delta Pi Record*, 37(4), 156-160.
- Kilanowski – Press, L. Foote, C., & Rinaldo, V. (2010). Inclusion classrooms and teachers: A survey of current practices. *International Journal of Special Education*, 25(3), 43-56.
- King-Sears, M. (2008). Differentiation and the curriculum: Facts and fallacies: differentiation and the general education curriculum for students with special educational needs. *Support for Learning*, 23, 55-62.

- King-Shaver, B. (2008). Differentiated instruction: the new and not so new. *California English*, 13(4), 6-8.
- King, V. (1990), Differentiation is the key. *Language and Learning*, 3, 22-24.
- Koeze, P.A., (2007). *Differentiated Instruction: the effect on student achievement in an elementary school*, Eastern Michigan University.
- Koutselini, M. (2008). Listening to students' voices for teaching in mixed ability classrooms: Presuppositions and considerations for differentiated instruction. *Learning and teaching*, 1(1), 17-30.
- Koutselini, M. & Valiande, St. (2009). Techniques and principles underlying Differentiated Instruction, SDE (= Staff Development for Educators), *National Conference on Differentiated Instruction*, Las Vegas.
- Kyriakides, L. & Creemers, B. P. M. (2008). Using a multidimensional approach to measure the impact of classroom level factors upon student achievement: A study testing the validity of the dynamic model. *School Effectiveness and School Improvement*, Vol. 19, No. 2, pp 183-206.
- Lampe, J. (2007). Northern Ireland student teachers' changing attitudes towards inclusive education during initial teacher training. *International Journal of Special Education*, 22(1), 59-71.
- Landrum, T.J., & McDuffie, K. A., (2010). Learning Styles in the Age of Differentiated Instruction, *Exceptionality*, 18:1, 6-17, Routledge.
- Levy, H. M. (2008). Meeting the needs of all students through differentiated instruction: Helping every child reach and exceed standards. *The Clearing House*, 81(4), 161- 165.
- Lewis, A. (1995). *Primary special needs and the national curriculum* (2nd ed.). London: Routledge.
- Logan, B. (2011). Examining differentiated instruction: Teachers respond. *Research in Higher Education Journal*, 1(3), 1-14.
- Loiacono, V. & Valenti, V. (2010). General education teachers need to be prepared to co- teach the increasing number of children with autism in inclusive settings. *International Journal of Special Education*, 25(3), 24-32.
- Loizidou, A., & Koutselini, M. (2007). «Metacognitive monitoring: A key and an obstacle to effective learning». *Teachers & Teaching*, 13(5), 499-519.
- Loreman, T. (2002). *Teacher education and inclusion*. Paper presented at the XIIIth World Congress of Inclusion International, Melbourne, Australia.

- Lynch, K. & Baker, J. (2005). Equality in education: the importance of Equality of Condition. *Theory and Research in Education*, 3(2), 131-164.
- Margolis, J., & Nagel, L. (2006). Education reform and the role of administrators in mediating teacher stress. *Teacher Education Quarterly*, 33(4), 143-159.
- Mastropieri, M. & Scruggs, T. (2004). Effective classroom instruction. In C. Spielberger (Eds.), *Encyclopedia of applied Psychology* (pp. 687-691). Oxford, UK: Elsevier.
- Mastropieri, M., Scruggs, T., Norland, J., Berkeley, S., McDuffie, K., Tornquist, E., & Connors, N. (2006). Differentiated curriculum enhancement in inclusive middle school science Effects on classroom and high stakes tests, *The journal of Special Education*, 40, 130-137.
- Matsumoto D. (2002). *Psychology and culture. Modern studies*. St.Petersburg: Prime-Evroznak.
- McAdamis, S. (2001). Teachers tailor their instruction to meet a variety of students needs. *Journal of Staff Development*, 22(2), 1-5.
- McBride, B., (2004). Data-Driven Instructional Methods: “One-Strategy-fits-all” doesn’t work in real classrooms. *T.H.E. Journal*, 31(11), 38-40.
- McCoy J.D., & Katterlin-Geller, L.R., (2004). Rethinking instructional delivery for diverse student populations. *Intervention in School and Clinic*, 40(2), 88-95.
- McGrail, E. (2005). Teachers, technology, and change: English teachers' perspectives. *Journal of Technology and Teacher Education*, 13(1), 5-24.
- McLeskey, J. & Waldron, N. L. (2011), Educational programs for elementary students with learning disabilities: Can they be both effective and inclusive?. *Learning Disabilities Research & Practice*, 26, 48-57.
- McQuarrie, L., (2010). A provincial Perspective on Differentiated Instruction: The Alberta Initiative for School Improvement (AISII). *Researchgate*, University of Alberta.
- Meyer, D. (2009). The poverty of constructivism. *Educational philosophy and theory*, 41 (3), 332-341.
- Miles, M. & Huberman, M. (1994). *Qualitative Data Analysis*. London: SAGE publications.
- Mogel, H. (2008). *Die Psychologie des Kinderspiels. Von den frühesten Spielen bis zum Computerspiel*. Heidelberg: Springer Medizin Verlag.

- Moon, T.R. (2005). The Role of Assessment in Differentiation. *Theory into Practice*, 44, 3, 226-233.
- Moon, T.R., Callahan, C.M, Tomlinson, C.A., Miller, E.M., (2002). Middle School Classrooms: Teachers' Reported Practices and Student Perceptions, *The National Center on the Gifted and Talented*, University of Connecticut, Virginia & Yale.
- Morrison, K.A. Robbins, H.H., & Rose, D.G. (2008). Operationalizing culturally relevant pedagogy: A synthesis of classroom-based research. *Equity & Excellence in Education* 41(4), 433-452.
- O'Connor, E. E., Dearing, E., & Collins, B. A. (2011). Teacher – Child Relationship and Behavior Problem Trajectories In Elementary School. *American Education Research Journal*, 48(1), 120-162.
- Odgers, S., Symons, A., & Mitchell, I. (2000). Differentiating the curriculum through the use of problem solving. *Research in Science Education*, 30, 289-300.
- Pham, H.L., (2012). Differentiated Instruction and the Need to Integrate Teaching and Practice. *Journal of College Teaching & Learning*, 9(1), 13-20.
- Phuntsog, N. (2001). Culturally responsive Teaching: What do selected United States elementary school teachers think?. *Intercultural Education* 12(1), 51-64.
- Powers, E. A. (2008). The use of independent study as a viable differentiation technique for gifted learners in the regular classroom. *Gifted Child Today*, 31(3), 57-65.
- Rix, J. (2009). A model of simplification: the ways on which teacher simplify their materials. *Educational Studies*, 35, 95-106.
- Robinson, L., Maldonado, N., Whaley, J. (2014), *Perceptions about Implementation of Differentiated Instruction*, Annual Mid-South Educational Research (MSERA) conference, Knoxville, Tennessee.
- Rock, M. L., Gregg, M., Ellis, E. & Gable, R. A. (2008). Reach: a framework for differentiating classroom instruction. *Preventing School Failure*, 52 (2), 31-47.
- Servilio, K.L. (2009). You Get to Choose! Motivating Students to Read through Differentiated Instruction, A Case Study *Published in Teaching Exceptional Children Plus*, vol.5, iss. 5.
- Sharma, U., Forlin, C., Loreman, T., & Earle, C. (2006). Pre-service teachers' attitudes, concerns and sentiments about inclusive education: An international

- comparison of the novice pre-service teachers. *International Journal of special Education*, 21(2), 80-93.
- Simon, B. (1985). Imposing differentiation in schools. *Education Today and Tomorrow*, 37, 3.
- Stanford, B. & Reeves, S. (2009). Making it Happen: Using differentiated Instruction, Retrofit Framework, and Universal Design for Learning. *Teaching Exceptional Children Plus*. vol 5. Iss. 6.
- Stradling, B. & Saunders, L. (1993) differentiation in practice: Responding to the needs of all pupils. *Educational Research*, 35(2), 127-137
- Subban, P. (2006), Differentiated Instruction: a research basis. *International Education Journal*, Shannon Research Press, 7(7), 935 - 947.
- Subban, P. & Sharma, U. (2006). Primary school teachers' perceptions of inclusive education in Victoria, Australia. *International journal of Special Education*, 21(1), 42-52.
- Tabb, K.J. (2002). *A survey of Physical Education Teachers Attitudes and Knowledge about Working with Mexican Americans*. Διατριβή στο Oregon State University.
- Taratoukhina, J., (2014). Choice of Appropriate Multimedia Technology and Teaching Methods for Different Culture Groups. *Universal Journal of Educational Research*, 2(2), 200-205.
- Tartwijk J.V, Brok, P.D., Veldman, I., &Wubbels, T. (2009). Teachers' practical Knowledge about classroom management in multicultural classrooms. *Teaching and Teacher Education*, 25,453-460.
- Terwel, J. (2005). «Curriculum differentiation: Multiple perspectives and developments in education». *Journal of Curriculum Studies*, 37(6), 653-670.
- Tiesco, C. (2001). Curriculum: Broad brushstrokes or paint by the numbers? *Teacher Educator*, 36(3), 199-213.
- Tomlinson, C. A. (2010). *Διαφοροποίηση της εργασίας στην αίθουσα διδασκαλίας* (μτφρ. Χ. Θεοφιλίδης & Δ. Μαρτίδου – Φορσιέ). Αθήνα: Γρηγόρη.
- Tomlinson, C. A. (2008). *Making a difference*, <http://www.edweek.org/tsb/articles/2008/09/10/01tomlinson.h02.html>, (πρόσβαση στις 18/07/2016).
- Tomlinson, C. A. (2005). Grading and differentiation: Paradox or good practice? *Theory into Practice*, 44(3), 262-269.

- Tomlinson, C. A. (2003). *Fulfilling the promise of the differentiated classroom: Strategies and tools for responsive teaching*. Alexandria, VA: ASCD.
- Tomlinson, C. A. (2002). Different learners different lessons. *Instructor*, 112(2), 21-25.
- Tomlinson, C. A. (2001). How to differentiate instruction in mixed-ability classrooms, (2nd ed.), Alexandria, VA: Association for supervision and curriculum development, *Electronic Journal for Inclusive Education*, vol.3, no 1.
- Tomlinson, C. A. (2000), Differentiated instruction can it work?. *The Education Digest* 65 (5), 25-31.
- Tomlinson, C. A. (1999). *How to Differentiate instruction in mixed-ability classrooms*. Alexandria, VA: ASCD.
- Tomlinson, C. A. (1999). *The Differentiated Classroom: Responding to the Needs of All Learners*. Alexandria, VA: ASCD
- Tomlinson, C. A., Brighton C., Hertberg H., Callahan C.M., Moon T.R., Brimijoin K. Lynda ., Conover, & Reynolds T. (2003). Differentiating Instruction in Response to Student Readiness, Interest, and Learning Profile in Academically Diverse Classrooms: A Preview of Literature. *Journal for the Education on the Gifted* 27 (2),119-45.
- Tomlinson, C. A., Callahan, C. M., & Lelli, K. (1997). Challenging expectations: Case studies of high potential, culturally diverse, young children. *Gifted Child Quarterly*, 41, 5–17.
- Tomlinson, C. & Eidson, C. (2003). *Differentiation in Practice: A resource Guide for Differentiating Curriculum*, Grades 5-9. Alexandria, VA: ASCD.
- Tomlinson, C. & Moon, T. (2013). *Assessment and student success in a differentiated classroom*. Alexandria, VA: ASCD.
- Tomlinson, C. & Strickland, C. (2005). *Differentiation in practice: A resource guide for differentiating curriculum*, Grades 9-12. Alexandria, VA: ASCD.
- Troia, G. A. (2006). «Writing instruction for students with learning disabilities». In C. A. MacArthur, S. Graham & J. Fitzgerald (Eds.), *Handbook of writing research* (pp. 324-336). New York: The Guilford Press.
- U.S. Department of Education (2001). *No Child Left Behind Act*. <http://www2.ed.gov/nclb/landing.jhtml> (πρόσβαση στις 11/06/2016).

- Valiande, A.S., Kyriakides, L., & Koutselini, M. (2011). Investigating the Impact of Differentiated Instruction in Mixed Ability Classrooms: It's Impact on the Quality and Equity Dimensions of Education Effectiveness, *International Congress for School Effectiveness and Improvement*. Cyprus: ICSEI.
- Vlachou, A., Didaskalou, E., & Voudouri, E. (2009) Mainstream Teachers' Instructional Adaptations: Implications for Inclusive Responses, *Journal de Education*, 349, 179-203.
- Vygotsky, L. S. (1978). *Mind in society: The development of higher psychological processes*. Cambridge, MA: Harvard University Press.
- Wanja Njagi, M. (2014). Teachers' Perspective Towards Differentiated Instruction Approach in Teaching and Learning of Mathematics in Kenya, *International Journal of Humanities and Social Science*, vol.4, no. 13.
- Weddell, K. (2005). «Dilemmas in the quest for inclusion». *British Journal of Special Education*, 32(10), 3-11.
- Wehrmann, K.S. (2000). Baby Steps: A beginner's Guide, *Educational Leadership*, 20-23.
- Wertheim, C. & Leyser, Y. (2002). Efficacy Beliefs, Background Variables, and Differentiated Instruction of Israeli prospective teachers. *The Journal of Educational Research*, 96(1), 54-63.
- Westberg, K. Archambault, F., Dobyms, S., & Salvin, T. (1993). *An observational study of instructional and curricular practices used with gifted and talented students in regular classrooms* (Research Monograph 93104). Storrs: University of Connecticut, National Research Center on the Gifted and Talented.
- Williams, R, Swanlund, A., Miller, S., Konstantopoulos, S., & Van der Ploeg, A. (2012). *Building measures of instructional differentiation from teacher checklists*. Paper presented at the SREE Spring Conference on Understanding Variation on Treatment Effects, Washington, DC.
- Wormeli, R. (2005). Busting myths about differentiated instruction. *Principal Leadership*, 5 (7), 28-33.
- Young, E. (2010). Challenges to Conceptualizing and Actualizing Culturally Relevant Pedagogy: How Viable is the Theory on Classroom Practice? *Journal of Teacher Education*, 61(3), 248-260.

- Zins, J., Weissberg, R., Walberg, H., & Wang, M. (Eds.) (2004). *Building academic success on social and emotional learning*. New York: Teachers College Press.
- Zoniou- Sideri, A. & Vlachou, A. (2006). Greek Teachers' belief system about disability and inclusive education, *International Journal of Inclusive Education*, 10:4-5, 379-394.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α
(Δείγμα συνεντεύξεων)

4^η Συνέντευξη

Γενικές Ερωτήσεις	1.	E: Λοιπόν πόσα χρόνια εργάζεστε ως εκπαιδευτικός; Σ: 28 χρόνια.
	2.	E: Έχετε μεταπτυχιακό ή κάποιον άλλο τίτλο σπουδών; Σ: Ναι έχω ένα μεταπτυχιακό σχετικά με τη θέση της γυναίκας στη Μεσαιωνική εποχή, μέσα όμως από τα Αγιολογικά Κείμενα.
	3.	E: Ωραία πόσα χρόνια εργάζεστε στο συγκεκριμένο σχολείο που είστε τώρα; Σ: 15 χρόνια.
	4.	E: Έχετε έρθει αντιμέτωπος, -η με το φαινόμενο της έντονης διαφοροποίησης του μαθητικού πληθυσμού σε τάξεις που έχετε αναλάβει; Σ: Ναι, σαφώς παλιότερα ειδικά περισσότερο...
	5.	E: Παρατηρείτε στο σχολείο σας να αυξάνεται η ετερογένεια του μαθητικού πληθυσμού τα τελευταία χρόνια ή να μειώνεται; Σ: Η ετερογένεια όσον αφορά τη διαπολιτισμικότητα μειώνεται. Παλιά είχαμε περισσότερα παιδιά από ξένες χώρες και τώρα έχουμε ένα με δύο σε κάθε τάξη, όχι σε κάθε τμήμα. Τότε επειδή και τα παιδιά ήταν περισσότερα είχα την ευκαιρία τα αρχάρια, δηλαδή τα μη προχωρημένα τουλάχιστον στα γλωσσικά μαθήματα να αποσπώνται και να δουλεύουν με άλλους συναδέλφους παράλληλα. Έτσι στα δικά μας, τα φιλολογικά μαθήματα, δεν υπήρχε το πρόβλημα στο πώς να τα μεταδώσουμε σε αυτούς τους μαθητές. Το μεγαλύτερο πρόβλημα το είχαν οι άλλες ειδικότητες που δεν μπορούσαν να συνεννοηθούν με τα παιδιά. Οπότε οι συνάδελφοι αυτοί που τα έπαιρναν, ετοίμαζαν φυλλάδια για να βοηθήσουν το έργο των εκπαιδευτικών των υπολοίπων μαθημάτων. Για παράδειγμα στην Ιστορία οι δίγλωσσοι μαθητές δυσκολεύονταν πολύ να συλλάβουν κάποιες έννοιες, πόσο μάλλον να τις μάθουν. Οπότε ετοίμαζαν οι συνάδελφοι ένα φυλλάδιο με την ενότητα γραμμένη πιο απλοποιημένα και παράλληλα είχαν και λεξικό, δηλαδή κάποιες λεξούλες ή έννοιες μεταφρασμένες στη γλώσσα τους. Οι συνάδελφοι αυτοί γνώριζαν τις επικρατέστερες γλώσσες των δίγλωσσων μαθητών και αυτό βοηθούσε πολύ. Αυτό πάντως που έχω να πω είναι ότι αυτά τα παιδιά δυσκολεύονταν να ενταχθούν στην τάξη. Γιατί αυτά τα παιδιά ερχόντουσαν από τη χώρα τους μεγάλα, αν ξεκινούσαν από το Δημοτικό, θα ανέπτυσαν άλλες σχέσεις. Περιορίζονταν στο να κάνουν παρέα με άλλους ομοεθνείς τους. Δεν ήθελαν να συμμετέχουν ούτε και σε εκδηλώσεις. Τώρα τα τελευταία που ξεκινούν το σχολείο εδώ στην Ελλάδα από το Δημοτικό, δεν υπάρχει κανένα πρόβλημα, είναι ενταγμένα. Αυτό βέβαια θέλει δουλειά και από την πλευρά των μαθητών αλλά και από την πλευρά των εκπαιδευτικών.

	<p>6. Ε: Πού πιστεύετε ότι οφείλονται οι αλλαγές στη σύσταση του μαθητικού πληθυσμού στις σημερινές τάξεις;</p> <p>Σ: Έχει μειωθεί ο αριθμός των παιδιών από άλλες χώρες λόγω της οικονομικής κρίσης. Θέλω να πω ότι κάποτε αυτοί οι άνθρωποι έρχονταν εδώ για να βρουν μια δουλειά. Τώρα που δουλειές δεν υπάρχουν έχουν πάψει να έρχονται και μετανάστες.</p>
α.	<p>1. Ε: Ποιες ανάγκες προκύπτουν κατά τη διδακτική διαδικασία λόγω της εμφανούς ετερογένειας του μαθητικού πληθυσμού σε όλα τα επίπεδα τα τελευταία χρόνια;</p> <p>Σ: Ο κάθε εκπαιδευτικός προσαρμόζει τη διδασκαλία του ανάλογα με το υλικό που έχει να κάνει. Εγώ για παράδειγμα, το ίδιο κομμάτι ύλης σε ένα τμήμα μπορεί να καθυστερήσω και να το βγάλω σε περισσότερες ώρες σε σύγκριση με ένα άλλο τμήμα, γιατί οι ανάγκες των μαθητών είναι τέτοιες. Εκείνο που συνεκτιμώ πάρα πολύ δεν είναι τόσο αν το καταλαβαίνουν όσο αν έχουν τη διάθεση να το καταλάβουν. Οπότε δίνεις από τη μια πιο εύκολο υλικό, χωρίς όμως να ρίξεις το επίπεδο, να κάνεις δηλαδή εκπτώσεις στο γνωστικό κομμάτι. Εξηγώ στους μαθητές μου ότι δε θέλω να αφήνουμε κενά γιατί θα τα βρουν μπροστά τους στο Λύκειο. Αυτό το συναντώ πιο πολύ στους μαθητές της Α΄ Γυμνασίου, που έρχονται από το Δημοτικό με πάρα πολλά κενά και βασικές λέξεις, όροι αλλά και έννοιες τους είναι άγνωστες. Οπότε προσαρμόζω τη διδασκαλία μου με επιμονή σε κάποια πράγματα τα οποία δεν καταλαβαίνουν, με φύλλα εργασίας με ασκήσεις επιπλέον κ.τ.λ. Αυτό είναι ένα κόστος για μένα, γιατί καθυστερώ πάρα πολύ στην ύλη. Και έρχομαι σε ένα δίλλημα, από τη μία η ύλη που είμαι υποχρεωμένη να βγάλω αλλά από την άλλη σκέφτομαι και το τι θα τους μείνει τι θα καταλάβουν.</p> <p>Ε: Στην αρχή λοιπόν λειτουργείτε πιο εξατομικευμένα, λαμβάνετε δηλαδή υπόψη σας τις ανάγκες του καθενός αλλά στο τέλος κάνετε μια αξιολόγηση με βάση τη συνολική εικόνα της τάξης;</p> <p>Σ: Βέβαια, βέβαια... Εγώ θέλω να τους βάλω σε μια διαδικασία να σκέφτονται, γιατί τα παιδιά έχουν μάθει να αποστηθίζουν και να παπαγαλίζουν. Ανεξάρτητα αν είναι ανομοιογενές το μαθητικό δείγμα, έχουν μια τάση σαν μια μικρογραφία της κοινωνίας μας να επιδιώκουν το εύκολο, αυτό που αντιλαμβάνονται εύκολα το δέχονται. Ό,τι δεν είναι εύκολα αντιληπτό το απορρίπτουν, χωρίς να κάνουν προσπάθειες. Λένε πολύ εύκολα δεν το κατάλαβα χωρίς να προσπαθήσουν και ρίχνουν συνεχώς την ευθύνη στον καθηγητή. Αναγκάζομαι και εγώ να επιμένω πιο πολύ, να δίνω περισσότερες ασκήσεις, να ξαναλέω τα ίδια πράγματα. Αυτό όμως ως ένα σημείο είναι καλό, μετά γίνονται χαϊδεμένα αυτά τα παιδιά. Όταν θα πάνε στο Λύκειο ο καθηγητής πρέπει να βγάλει μια συγκεκριμένη ύλη, αν αυτά δεν μπορούν να ανταποκριθούν, ο καθηγητής δε θα σταματήσει. Αυτό είναι το</p>

		<p>μειονέκτημα και βέβαια το άλλο μεγάλο μειονέκτημα είναι ότι υπάρχει μεγάλη ύλη σε μας. Και το κακό είναι ότι το 60% αυτής της ύλης είναι άχρηστη για τα παιδιά. Πρέπει λοιπόν να κάτσεις και να αξιολογήσεις τι είναι ωφέλιμο και χρήσιμο να μάθουν και τι όχι. Πρέπει δηλαδή να μάθουν τι είναι ειδική πρόταση ή να μάθουν να επικοινωνούν; Εντάξει είναι και η ειδική πρόταση κομμάτι της γνώσης, αλλά δεν είναι και το μοναδικό. Για αυτά χρήσιμο είναι να κατακτήσουν το επικοινωνιακό κομμάτι.</p> <p>Ε: Εσείς πού πιστεύετε ότι οφείλεται αυτό που αναφέρατε πριν, ότι δηλαδή οι μαθητές δεν προσπαθούν καθόλου, δε δείχνουν κανένα ενδιαφέρον και παραιτούνται εύκολα λέγοντας αμέσως «δεν το καταλαβαίνω»;</p> <p>Σ: Από τη μια είναι το οικογενειακό περιβάλλον και ύστερα είναι το σχολικό περιβάλλον στο Δημοτικό. Δηλαδή έχουν συνηθίσει στη μικρή ύλη, στις λίγες απαιτήσεις αλλά και στην υψηλή βαθμολογία. Επιπλέον το παιδί δεν έχει και κίνητρο για να διαβάσει.</p>
	2.	<p>Ε: Τι σημαίνει για σας ο όρος «διαφοροποίηση» κατά τη διδακτική πράξη;</p> <p>Σ: Ένα παράδειγμα διαφοροποίησης είναι αυτό που ανέφερα πριν... Η προετοιμασία διαφορετικού υλικού, πιο απλοποιημένου και με ειδικό λεξικό για τα παιδιά που προέρχονται από ξένες χώρες.</p>
	3.	<p>Ε: Εσείς προσαρμόζετε τη διδακτική διαδικασία ανάλογα με τον μαθητικό πληθυσμό της τάξης σας και την ετερογένεια που εμφανίζει;</p> <p>Σ: Προσπαθώ, αλλά όπως είπα και πριν δε θα κάνω έκπτωση ούτε στην ύλη, ούτε στον βαθμό δυσκολίας.</p>
β.	1.	<p>Ε: Πιστεύετε ότι όλοι οι μαθητές έχουν τις ίδιες εκπαιδευτικές ανάγκες και τα ίδια μαθησιακά χαρακτηριστικά; Δικαιολογείστε την απάντησή σας.</p> <p>Σ: Όχι φυσικά... Οι μαθητές διαφοροποιούνται μεταξύ τους λόγω πολλών παραγόντων.</p>
	2.	<p>Ε: Ποιοι είναι οι παράγοντες εκείνοι που ευθύνονται για τη διεύρυνση της διαφορετικότητας στη σύνθεση του μαθητικού πληθυσμού;</p> <p>Σ: Διαφοροποίηση υπήρχε από ανέκαθεν ανάμεσα στους μαθητές, απλά τώρα λόγω της κρίσης κάποια πράγματα είναι λίγο πιο έντονα. Δηλαδή τη βοήθεια την υποστηρικτική που έχουν οι μαθητές από το σπίτι, αυτή διαφέρει σε κάθε μαθητή. Επίσης, κάποια παιδιά έρχονται με αυξημένα ψυχολογικά προβλήματα γιατί μπορεί ο πατέρας να λείπει λόγω δουλειάς. Αυτά τα παιδιά λοιπόν έχουν διαφορετική νοοτροπία και συμπεριφορά. Όσον αφορά το κομμάτι το γνωστικό, είναι οι συνηθισμένες διαφορές που είχαμε και τα προηγούμενα χρόνια. Εγώ απλά αποδίδω τη μεγαλύτερη ευθύνη στους δασκάλους τους, οι οποίοι έβαζαν στην πλειοψηφία των μαθητών 9 και 10, με αποτέλεσμα να μην μπορούν να προσαρμοστούν στην πραγματικότητα και τα δεδομένα του</p>

		<p>Γυμνασίου. Επιπλέον άλλοι παράγοντες που διαφοροποιούν έντονα τον μαθητικό πληθυσμό είναι το οικογενειακό περιβάλλον, ο χαρακτήρας, τα ενδιαφέροντα, η οικονομική κατάσταση των γονέων, το περιβάλλον της περιοχής που ζουν, η προσωπικότητά τους αλλά και τα ερεθίσματα που δέχονται από μικρά τα παιδιά.</p>
	3.	<p>E: Τώρα, οι μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες ή / και αναπηρίες, καθώς και οι μαθητές που προέρχονται από άλλα πολιτισμικά πλαίσια, μπορούν να συμμετέχουν και να ανταποκρίνονται στο υπάρχον αναλυτικό πρόγραμμα σπουδών της γενικής τάξης;</p> <p>Σ: Κοιτάζτε είχαμε στο παρελθόν ένα παιδί με σωματική αναπηρία, ήταν καθηλωμένο σε αναπηρικό καρότσι και ανταποκρίνονταν μια χαρά. Τώρα είχαμε και περιπτώσεις παιδιών με αυτισμό, που ήταν μια εξαιρετική εμπειρία για μένα γιατί οι γονείς κατέβαλλαν μεγάλες προσπάθειες. Ήταν αποκομμένο από την κοινωνία και...</p> <p>E: Είχε παράλληλη στήριξη;</p> <p>Σ: Την πρώτη χρονιά όχι και η αλήθεια είναι ότι τα πράγματα ήταν δύσκολα γιατί δεν μπορούσε να κάτσει πολύ ώρα στο μάθημα και να παρακολουθήσει. Τον έπιαναν κρίσεις και οι συνάδελφοι τον έστελναν στο γραφείο του διευθυντή για να εκτονωθεί και να ηρεμήσει. Την επόμενη χρονιά ήρθαν για το παιδί αυτό εκπαιδευτικοί της ειδικής αγωγής, αλλά το κακό είναι ότι τους στέλνουν αργά. Αν υπάρχει η παράλληλη στήριξη και αν βέβαια δεν πρόκειται για βαριά νοητική αναπηρία, τότε βεβαίως μπορούν να συμμετέχουν και να ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις του αναλυτικού προγράμματος σπουδών.</p>
	4.	<p>E: Σε ό,τι αφορά την εκπαίδευση των μαθητών με αναπηρίες και ειδικές ανάγκες, ποια είναι η άποψη σας για τη στροφή που έχει παρατηρηθεί από τις διαχωρισμένες δομές υποστήριξης (π.χ. σχολεία ειδικής αγωγής, τμήματα ένταξης) σε ποικίλες μορφές συνεκπαίδευσης;</p> <p>Σ: Είναι αυτό που λέγαμε και πριν, ότι δηλαδή αν δεν είναι βαριά η περίπτωση τότε μπορεί να λειτουργήσει η συνεκπαίδευση και μάλιστα ωφελεί και τις δυο πλευρές. Και τους μαθητές που έρχονται σε επαφή με το διαφορετικό και μαθαίνουν να σέβονται και να συνυπάρχουν με αυτό, αλλά και για το ίδιο το παιδί με την αναπηρία το οποίο και αυτό έχει πολλά οφέλη από πλευράς κοινωνικοποίησης. Έτυχε μια φορά να μας φέρουν ένα παιδί με βαριά νοητική υστέρηση που δεν μπορούσε να επικοινωνήσει γιατί η μαμά δεν ήθελε να το πάει στο ειδικό σχολείο. Δεν μπόρεσε να ενταχθεί στο σχολικό πλαίσιο και τελικά η μαμά αναγκάστηκε να το πάρει. Απλά τονίζω ξανά ότι θα πρέπει να υπάρχει η παράλληλη και μάλιστα να έρχεται από την αρχή, για να μπορεί να λειτουργήσει και η υπόλοιπη τάξη.</p>
γ.	1.	<p>E: Πιστεύετε ότι τόσο το διδακτικό περιεχόμενο, όσο και οι διδακτικές μέθοδοι θα πρέπει να είναι προσαρμοσμένα από</p>

		τον εκπαιδευτικό ώστε να απευθύνονται στον μέσο όρο των μαθητών;
		Σ: Ναι πάντα στον μέσο όρο... Πάντα...!
	2.	Ε: Με αυτόν τον τρόπο πετυχαίνει ο εκπαιδευτικός να καλύψει τις ανάγκες όλων των μαθητών; Θέλω να πω, τι γίνεται με τα άκρα, τους πολύ χαρισματικούς αλλά και αυτούς που αντιμετωπίζουν δυσκολίες;
		Σ: Κοιτάζτε να δείτε, πιστεύω πως το εκπαιδευτικό σύστημα στην Ελλάδα είναι στηριγμένο στον μέσο μαθητή. Αδικείτε αυτός που έχει περισσότερες δυνατότητες και θέλει το κάτι παραπάνω. Εγώ προσωπικά σε αυτούς τους μαθητές δίνω τη δυνατότητα αναθέτοντας τους μια πιο δύσκολη εργασία. Το ίδιο και στον αδύναμο, η εργασία που θα του δοθεί θα είναι πιο απλοποιημένη.
	3.	Ε: Ποιος νομίζετε ότι θα πρέπει να είναι ο ρόλος του εκπαιδευτικού σε μια τάξη με έντονο το στοιχείο της διαφοροποίησης; Περιγράψτε το προφίλ ενός τέτοιου εκπαιδευτικού.
		Σ: Θα πρέπει να έχει πολύ μεγάλη υπομονή, να είναι πάντα πρόθυμος να βοηθήσει και να έχει αυξημένα προσόντα, να γνωρίζει δηλαδή ξένες γλώσσες, να έχει μεταπτυχιακά κ.τ.λ. Ειδικά αν δουλεύει σε σχολεία Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης.
	4.	Ε: Ποιοι πιστεύετε ότι είναι οι κατάλληλοι στόχοι που θα έπρεπε να θέτει ένας εκπαιδευτικός στο πλαίσιο της διαφοροποιημένης διδασκαλίας;
		Σ: Πέρα από το γνωστικό κομμάτι, επιμένω πάρα πολύ στο να λειτουργεί η τάξη σαν μια μικρή κοινωνία με αρχές και κανόνες. Δηλαδή πρέπει τα παιδιά να καταλαβαίνουν τα όριά τους, δεν είμαστε φίλοι, είμαι καθηγητής και είναι οι μαθητές. Δεν υπάρχει σχέση ισότητας. Τα τελευταία χρόνια προωθείται μια φιλικότητα μεταξύ μαθητών και εκπαιδευτικού, που όμως αυτή ακριβώς η φιλικότητα γυρνάει αρνητικά στον εκπαιδευτικό. Τώρα όσον αφορά το γνωστικό κομμάτι, οι στόχοι είναι ίδιοι για όλους, ορίζονται άλλωστε από το αναλυτικό πρόγραμμα σπουδών, αλλά ο βαθμός επίτευξης από τον κάθε μαθητή είναι διαφορετικός.
	5.	Ε: Εσείς όταν σχεδιάζεται μια διδασκαλία για μια διδακτική ενότητα ποια βήματα ακολουθείτε έτσι ώστε να είναι σε πλαίσια διαφοροποιημένης πρακτικής;
		Σ: Υπάρχει εξ αρχής φυσικά ένα πλάνο, ένας σχεδιασμός. Αυτό όμως που προετοιμάζω δε σημαίνει ότι θα ακολουθηθεί και από την τάξη. Πρέπει να είναι ευέλικτο, γιατί η τάξη είναι ένας ζωντανός οργανισμός και δεν ξέρεις τι θα προκύψει. Πρέπει να είσαι πολύ καλά προετοιμασμένος και αν χρειαστεί να επιμείνεις σε κάτι που δεν κατάλαβαν, να μπορείς να ξεφύγεις από το πλάνο σου αλλά και να έχεις και το κατάλληλο υποστηρικτικό υλικό. Επίσης αυτό που κάνω στην αρχή κάθε μαθήματος είναι μια μικρή επανάληψη των όσων ειπώθηκαν στο προηγούμενο μάθημα. Αλλιώς τα παιδιά χάνονται... Πρέπει συνεχώς να τους οργανώνεις τη σκέψη για

		να κάνουν το επόμενο βήμα.
	6.	<p>E: Ποιες μεθόδους ή διδακτικές τεχνικές θα χρησιμοποιούσατε σε μαθητές που παρουσιάζουν έντονες διαφορές μεταξύ τους, για να ανταποκριθείτε στις ποικίλες εκπαιδευτικές τους ανάγκες;</p> <p>Σ: Παλιότερα είχα τάξη υποδοχής, που σημαίνει ότι από τα είκοσι παιδιά τα πέντε ήταν από την Αλβανία, τα άλλα ήταν από τη Ρωσία, άλλα ήταν με γλωσσικό επίπεδο άλφα άλλα με βήτα. Είχαμε μουσουλμάνους που ξέρανε ελληνικά αλλά δεν ήξεραν καθόλου να γράφουν. Εκεί λοιπόν έκανα το εξής, τα δούλευα σε ομάδες, ομαδοσυνεργατικά. Δηλαδή έδινα μια δουλειά στη μια ομάδα, μέχρι να τελειώσουν αυτοί πήγαινα στην άλλη ομάδα κ.τ.λ. Δε δούλευα ατομικά γιατί αυτό αποτύγχανε στα συγκεκριμένα τμήματα. Στην τάξη τώρα είναι πολλοί οι μαθητές και δεν υπάρχει το περιθώριο... Κάποιες φορές θα τους πάω στο χημείο που έχει τα στρογγυλά τραπέζια και είναι πιο βολικό εκεί να δουλέψουν σε ομάδες ή αν είναι μέσα στην τάξη και δεν υπάρχει το περιθώριο να μεταφερθούμε τους οργανώνω σε ομάδες ανάλογα με το πώς κάθονται.</p>
	7.	<p>E: Με ποιον τρόπο ακριβώς θα παρουσιάζατε το διδακτικό περιεχόμενο σε ετερογενείς τάξεις μαθητών;</p> <p>Σ: Εγώ δε χρησιμοποιώ και πολύ οπτικοακουστικό υλικό για την παρουσίαση της διδακτικής ενότητας γιατί εγώ κάνω Αρχαία. Θέλω να πω, πώς ακριβώς να το χρησιμοποιήσω για να παρουσιάσω για παράδειγμα τις δευτερεύουσες προτάσεις; Δεν έχω ευκαιρίες να το αξιοποιήσω. Αν καμιά φορά μου δοθεί η δυνατότητα σε κάποια μαθήματα, μπορεί να κάνω κάποια δραματοποίηση.</p>
	8.	<p>E: Πώς ακριβώς πιστεύετε ότι θα έπρεπε να ήταν δομημένο το εκπαιδευτικό υλικό που θα δίνατε ως εργασία για το σπίτι, ώστε να ανταποκρίνεται στις δυνατότητες όλων των μαθητών; Το διαφοροποιείτε για να ανταποκρίνεται στις δυνατότητες του κάθε μαθητή;</p> <p>Σ: Όχι καθημερινά, καθημερινά είναι ίδιο, δε γίνεται και καθημερινά να ετοιμάζω τόσες πολλές εργασίες είναι εξαιρετικά χρονοβόρο. Και επιπλέον είναι και αδικία, θέλω να αισθάνεται και ο αδύναμος ότι μπορεί να τα καταφέρει. Εδώ αισθάνεται μειονεκτικά όταν παίρνει βαθμό χαμηλότερο από τον συμμαθητή του, φαντάσου να του δώσεις και πιο εύκολη εργασία πώς θα νιώσει. Νιώθουν ότι αδικούνται, ότι δεν πιστεύεις στις δυνατότητές τους. Όταν μόνο ο μαθητής είναι από άλλη χώρα, τότε μπορεί να διαφοροποιήσουμε το υλικό που δίνουμε ως εργασία για το σπίτι, να το μεταφράσουμε στη γλώσσα του και να το απλοποιήσουμε.</p>
	9.	<p>E: Σε μια τάξη μαθητών με διαφορετικές εκπαιδευτικές ανάγκες και διαφορές στο γλωσσικό και πολιτισμικό υπόβαθρο, αν θέλατε να δουλέψετε ομαδοσυνεργατικά, πώς θα οργανώνατε τις ομάδες και πώς θα δούλευαν;</p> <p>Σ: Όταν αναγκάζομαι να τους δουλέψω στην τάξη</p>

		ομαδοσυνεργατικά και όχι στο χημείο που συνήθως προτιμώ, όπως ανέφερα και πριν, οργανώνω τις ομάδες με βάση τη διάταξη. Όταν είμαστε στο χημείο με βάση τις φιλίες τους, με βάση τον ποιον συμπαθούν.
	10.	<p>E: Τι μορφές αξιολόγησης θα χρησιμοποιούσατε στο πλαίσιο της διαφοροποιημένης διδασκαλίας;</p> <p>Σ: Τα διαγωνίσματα είναι μια μορφή αξιολόγησης... Και αξιολογούμε και τη συμμετοχή στην τάξη, δηλαδή την εικόνα που παρουσιάζει ο μαθητής μέσα στην τάξη. Αν συμμετέχει, αν δείχνει ενδιαφέρον...</p> <p>E: Τα διαγωνίσματα τα διαφοροποιείτε ανάλογα με τον μαθητή και τις ανάγκες του;</p> <p>Σ: Όχι, όχι... Τα διαγωνίσματα και τα τεστ είναι ίδια για όλους. Τα θέματα είναι ίδια για όλους, απλά είναι διαβαθμισμένης δυσκολίας. Ο πολύ καλός θα νιώσει την επιβράβευση γιατί θα φθάσει στην πιο δύσκολη άσκηση, αλλά και ο αδύναμος θα φθάσει μέχρι εκεί που μπορεί έχοντας το κίνητρο την επόμενη φορά να πάει και ένα βήμα παραπάνω. Μόνο στα παιδιά με μαθησιακές δυσκολίες και αναπηρίες, διαγνωσμένα όμως, δε δίνω τα ίδια. Το Υπουργείο Παιδείας λέει να βγάζουμε πιο εύκολα θέματα.</p>
	11.	<p>E: Πώς μπορεί ο εκπαιδευτικός να ελέγξει ή και να ενισχύσει το έργο της διαφοροποίησης που εφάρμοσε στην τάξη;</p> <p>Σ: Κοιτάζτε εγώ πάω στην τάξη και λόγω εμπειρίας βλέπω εκείνη τη στιγμή από την αντίδραση των παιδιών αν κάτι πήγε καλά ή όχι. Έτσι λοιπόν μετά προσαρμόζω αναλόγως το μάθημα για την επόμενη μέρα.</p>
	12.	<p>E: Πιστεύετε πως το υπάρχον αναλυτικό πρόγραμμα ευνοεί την ανάπτυξη διαφοροποιημένων πρακτικών σε μια σχολική τάξη; Πώς θα το αξιοποιούσατε για την ανάπτυξη μιας διαφοροποιημένης διδακτικής πρακτικής;</p> <p>Σ: Ξέρετε τι πιστεύω εγώ για το υπάρχον αναλυτικό πρόγραμμα; Ότι στοχεύει στον μέσο όρο αυστηρά και οργανώνει τη διδακτική διαδικασία ώστε να ανταποκρίνεται ο μέσος όρος. Τόσα χρόνια που είμαι εγώ εκπαιδευτικός δεν έχει αλλάξει, είναι το ίδιο, καμία αναθεώρηση. Όλα αλλάζουν, η κοινωνία αλλάζει, η τεχνολογία αλλάζει, οι επιστήμες αλλάζουν αλλά όχι το εκπαιδευτικό σύστημα. Οπότε για ποια διαφοροποίηση να μιλάμε...</p>
	13.	<p>E: Ποιες δυσκολίες και εμπόδια πιστεύετε ότι θα αντιμετωπίζατε στην προσπάθειά σας να εφαρμόσετε τη διαφοροποίηση στη διδακτική πράξη;</p> <p>Σ: Η ύλη που είναι μεγάλη και πρέπει να βγει αλλά και ο μεγάλος αριθμός των παιδιών. Αν τα τμήματα ήταν μικρότερα ίσως να μπορούσε ο εκπαιδευτικός να διαφοροποιήσει το έργο του για κάθε μαθητή. Τώρα σε σαράντα πέντε λεπτά τι προσπάθειες διαφοροποίησης να προλάβεις να κάνεις;</p>
δ.	1.	E: Πόσο συχνή επικοινωνία έχετε με τους γονείς των μαθητών της τάξης σας και πώς αυτό βοηθάει για την επίτευξη ενός διαφοροποιημένου περιβάλλοντος μάθησης;

		<p>Σ: Λοιπόν με τους γονείς συμβαίνει κάτι πολύ παράδοξο... Όσο μικρότερες είναι οι τάξεις, τόσο συχνότερα έρχονται οι γονείς για να ρωτήσουν για τα παιδιά τους. Ενώ κανονικά αυτό το έντονο ενδιαφέρον θα έπρεπε να συνεχίζεται και καθώς μεγαλώνουν οι τάξεις, δεδομένου ότι πλησιάζουμε στο Λύκειο. Και εγώ για παράδειγμα σε τάξεις που έχω αναλάβει να διδάξω τα περισσότερα μαθήματα, συνηθίζω να κάνω μια συγκέντρωση για τους γονείς για να τους ενημερώσω, να τους βοηθήσω. Φέτος μόνο επέλεξα για καθαρά προσωπικούς λόγους να μην το κάνω.</p>
	2.	<p>Ε: Θα αξιοποιούσατε τους γονείς στη διδακτική διαδικασία για την επίτευξη ενός διαφοροποιημένου περιβάλλοντος μάθησης; Πώς;</p> <p>Σ: Ναι θα τους αξιοποιούσα... Θα προσπαθούσα όπως σας είπα να τους συμβουλευτώ ότι αυτοί μπορούν να έχουν κάποιες απαιτήσεις από τα παιδιά τους, αλλά τα παιδιά τους να μην έχουν τις ικανότητες να ανταποκριθούν. Δηλαδή θέλω να πω ότι όλοι οι γονείς θέλουν τα παιδιά τους να είναι άριστα. Όλα τα παιδιά όμως δε μπορούν να είναι...</p>
	3.	<p>Ε: Ποιες ενέργειες θα συμβουλευάτε να ακολουθήσουν δηλαδή οι γονείς από το σπίτι, ώστε να υπάρχει μια από κοινού συνέπεια τόσο του δασκάλου όσο και των γονέων στο ρυθμό μάθησης και στις ανάγκες των μαθητών;</p> <p>Σ: Να προσπαθήσουν να καταλάβουν τις ανάγκες και τις δυνατότητες των παιδιών τους. Να αφουγκραστούν τα παιδιά τους, να καθίσουν και να τα ακούσουν, κάτι έχουν να τους πουν. Όταν τους μαζεύω από την αρχή της χρονιάς, όπως σας είπα και νωρίτερα, τους συμβουλευώ σχετικά με το πώς να βοηθούν τα παιδιά τους από το σπίτι. Αν οι ίδιοι δεν έχουν τις γνώσεις για να το κάνουν, τους λέω να βρουν καμιά ξαδέλφη, μια θεία, έναν αδερφό που να μπορεί να βοηθήσει το παιδί τους. Να βοηθούν όμως πάντα με γνώμονα το τι μπορούν να καταφέρουν τα παιδιά τους. Πάντα δηλαδή με γνώμονα τις δυνατότητες των παιδιών τους.</p>
ε.	1.	<p>Ε: Πιστεύετε ότι είστε κατάλληλα καταρτισμένος –ή για να εφαρμόσετε μια διαφοροποιημένη διδακτική πρακτική; Αν όχι, σε ποιους τομείς πιστεύετε ότι υστερείτε και γιατί;</p> <p>Σ: Κατάρτιση δυστυχώς δεν υπάρχει και αυτό γιατί όταν εμείς πήραμε το πτυχίο δε μας έμαθε κάποιος στη σχολή πώς να διαχειριζόμαστε μεικτές τάξεις. Στην πράξη ουσιαστικά μάθαμε να χειριζόμαστε τέτοιες καταστάσεις.</p>
	2.	<p>Ε: Θα δείχνατε ενδιαφέρον σε μια ενδεχόμενη επιμόρφωση πάνω σε πρακτικές διαφοροποιημένης διδασκαλίας; Δικαιολογείστε την απάντησή σας.</p> <p>Σ: Κατά καιρούς γίνονται διάφορα επιμορφωτικά σεμινάρια για μας. Ναι, συμμετέχω συνήθως και θα έδειχνα ενδιαφέρον και σε οτιδήποτε καινούργιο που θα γινότανε για επιπλέον κατάρτιση. Δηλαδή αυτό που λέτε... Αν γινόταν μια επιμόρφωση για τη διαφοροποιημένη διδασκαλία σίγουρα θα συμμετείχα.</p>

	<p>3. Ε: Ποια μορφή ακριβώς θα θέλατε να έχει ένα επιμορφωτικό πρόγραμμα για τη διαφοροποιημένη διδασκαλία;</p> <p>Σ: Θα ήθελα να μην είναι τόσο θεωρητικό. Εννοώ ότι και αυτοί κάποιες φορές από τα πανεπιστήμια έρχονται να μας επιμορφώσουν αλλά δεν έχουν μπει ποτέ σε τάξη, για να έχουν επίγνωση της πραγματικότητας. Και το πρόβλημα είναι ότι δεν ακούν, ούτε και δίνουν βάση σε αυτό που έχουμε να τους πούμε. Θα ήθελα αυτό... Να ακούγεται λίγο περισσότερο και η δική μας άποψη. Και να μην στέκονται μόνο στη θεωρία αλλά να δίνουν λύση, να μας δείχνουν τι πρέπει να γίνεται στην πράξη.</p>
	<p>4. Ε: Τι άλλο θα είχατε να προτείνετε για την αξιοποίηση αυτής της μεθόδου (διαφοροποιημένη διδασκαλία);</p> <p>Σ: Εγώ το μόνο που έχω να πω εδώ, είναι ότι αν ο αριθμός των μαθητών ήταν μικρότερος, θα μπορούσαμε να αξιοποιήσουμε καλύτερα μια τέτοια μέθοδο. Είναι πολύ χρονοβόρο και ανέφικτο να προετοιμάζεσαι σε πλαίσια διαφοροποιημένης διδασκαλίας για έναν τόσο μεγάλο αριθμό μαθητών.</p> <p>Ε: Ωραία σας ευχαριστώ πολύ για τη βοήθεια.</p> <p>Σ: Εγώ σας ευχαριστώ... Ήταν χαρά μου!</p>

6^η Συνέντευξη

Γενικές Ερωτήσεις	1.	E: Πόσα χρόνια εργάζεστε ως εκπαιδευτικός; Σ: Από το 2004. Δηλαδή 11 χρόνια.
	2.	E: Έχετε μεταπτυχιακό; Σ: Ναι, έχω μεταπτυχιακό στη διαπολιτισμική εκπαίδευση. Το μεταπτυχιακό μου το έκανα στη Θεσσαλονίκη. Ήταν ένα διατμηματικό πρόγραμμα, που αφορούσε τμήματα αγγλικής, γαλλικής και ελληνικής φιλολογίας.
	3.	E: Πόσα χρόνια εργάζεστε στο συγκεκριμένο σχολείο που είστε τώρα; Σ: Εργάζομαι 8 χρόνια.
	4.	E: Έχετε έρθει αντιμέτωπος, -η με το φαινόμενο της έντονης διαφοροποίησης του μαθητικού πληθυσμού σε τάξεις που έχετε αναλάβει; Σ: Ναι, παλιότερα. Σήμερα υπάρχουν τμήματα χωρίς καμιά ετερογένεια.
	5.	E: Κατά την άποψή σας αυξάνεται η ετερογένεια του μαθητικού πληθυσμού τα τελευταία χρόνια; Σ: Από το 2008 μέχρι και τώρα, η ετερογένεια του μαθητικού πληθυσμού στο σχολείο μας φθίνει. Τις πρώτες χρονιές σε κάθε τμήμα υπήρχαν παιδιά που είτε είχαν μόνο στοιχειώδεις γνώσεις ελληνικής γλώσσας είτε καθόλου, καθώς ήταν πρόσφατοι μετανάστες.
	6.	E: Πού πιστεύετε ότι οφείλονται οι αλλαγές στη σύσταση του μαθητικού πληθυσμού στις σημερινές τάξεις; Σ: Εγώ νομίζω ότι οι λόγοι που έχει μειωθεί η ετερογένεια είναι καθαρά οικονομικοί. Οι περισσότεροι μετανάστες άρχισαν να επιστρέφουν στη χώρα τους.
α.	1.	E: Ποιες ανάγκες προκύπτουν κατά τη διδακτική διαδικασία λόγω της εμφανούς ετερογένειας του μαθητικού πληθυσμού σε όλα τα επίπεδα τα τελευταία χρόνια; Σ: Στο μάθημα των αγγλικών νομίζω ότι τα πράγματα είναι πιο απλά σε σχέση με τα άλλα γλωσσικά μαθήματα γιατί, ακόμη και σε περιπτώσεις ετερογένειας λόγω άλλης εθνικής προέλευσης, οι μαθητές έχουν κάποια βασική γνώση της αγγλικής γλώσσας. Η ανάγκη που προκύπτει είναι ότι πρέπει να διαφοροποιήσεις το υλικό σου, αν θέλεις να κινητοποιήσεις το σύνολο των μαθητών σου.
	2.	E: Τι σημαίνει για σας ο όρος «διαφοροποίηση» κατά τη διδακτική πράξη; Σ: Διαφοροποίηση του διδακτικού υλικού και των μεθόδων. Πολλές φορές δεν υπάρχει χρόνος να διαφοροποιήσεις το διδακτικό υλικό άρα πρέπει να διαφοροποιήσεις την προσέγγιση π.χ. αναθέτοντας εργασίες σε ομαδικό επίπεδο μέσα στην τάξη, όσο αυτό είναι δυνατό, αλλά και εκτός τάξης όταν το επιτρέπουν οι συνθήκες.
	3.	E: Εσείς, επομένως, προσαρμόζετε τη διδακτική διαδικασία ανάλογα με τον μαθητικό πληθυσμό της τάξης σας και την

		<p>ετερογένεια που εμφανίζει;</p> <p>Σ: Στο μέτρο του δυνατού. Αυτό δεν μπορεί να γίνεται σε καθημερινό επίπεδο, γιατί είναι πάρα πολύ λίγος ο χρόνος. Μέσα στην τάξη δεν υπάρχει χρόνος να αφιερώσεις σε κάποιο παιδί που μπορεί να έχει άλλες ανάγκες. Τα παιδιά που έχουν κάποιο επίπεδο αγγλικής γλώσσας αντιδρούν θεωρώντας ότι όλη η διαδικασία γίνεται βαρετή, όταν ασχολούμαι με κάποιον πολύ αδύναμο μαθητή. Χρειάζεται επομένως μεγάλη προσπάθεια και από μένα και από τον ίδιο, αλλά και από όλη την τάξη για να ενσωματωθεί αυτός ο μαθητής.</p>
β.	1.	<p>Ε: Πιστεύετε ότι όλοι οι μαθητές έχουν τις ίδιες εκπαιδευτικές ανάγκες και τα ίδια μαθησιακά χαρακτηριστικά; Δικαιολογείστε την απάντησή σας.</p> <p>Σ: Φυσικά και όχι.</p>
	2.	<p>Ε: Ποιοι είναι οι παράγοντες εκείνοι που ευθύνονται για τη διεύρυνση της διαφορετικότητας στη σύνθεση του μαθητικού πληθυσμού;</p> <p>Σ: Οι μαθητές παρουσιάζουν διαφορές και ως προς το επίπεδο των γνώσεων και ως προς τα ερεθίσματα που δέχονται... Φυσικά δεν υπάρχει ομοιογένεια. Είναι αυτό που λέμε εμείς <i>mixability classes</i> στα αγγλικά. Αυτό δεν υπάρχει πουθενά, δεν το έχω συναντήσει ποτέ. Υπάρχουν τμήματα που μπορείς να πεις ότι έχουν μια ομοιογένεια όσον αφορά το επίπεδο της αγγλικής αλλά και πάλι ο μαθητικός πληθυσμός διαφοροποιείται.</p>
	3.	<p>Ε: Οι μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες ή / και αναπηρίες, καθώς και οι μαθητές που προέρχονται από άλλα πολιτισμικά πλαίσια, μπορούν να συμμετέχουν και να ανταποκρίνονται στο υπάρχον αναλυτικό πρόγραμμα σπουδών της γενικής τάξης;</p> <p>Σ: Εγώ θεωρώ ότι το υπάρχον αναλυτικό πρόγραμμα είναι πολύ άκαμπτο και στερεί από πολλά παιδιά τη δυνατότητα να αναπτύξουν τις δεξιότητές τους. Πολλές φορές νιώθω ότι έχω μια ελευθερία επιλογών, αλλά όταν έρχεται η ώρα της αξιολόγησης επανερχόμαστε στο άκαμπτο αναλυτικό πρόγραμμα. Τα τελευταία χρόνια βέβαια, κάνοντας βιωματικές δράσεις, τα γνωστά project στην Γ' τάξης, νιώθω πιο ελεύθερη στο να εντάξω και μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες σε διαδικασίες που και οι ίδιοι μπορούν να προσφέρουν.</p>
	4.	<p>Ε: Σε ό,τι αφορά την εκπαίδευση των μαθητών με αναπηρίες και ειδικές ανάγκες, ποια είναι η άποψή σας για τη στροφή που έχει παρατηρηθεί από τις διαχωρισμένες δομές υποστήριξης (π.χ. σχολεία ειδικής αγωγής, τμήματα ένταξης) σε ποικίλες μορφές συνεκπαίδευσης;</p> <p>Σ: Εγώ συμφωνώ με τις μορφές συνεκπαίδευσης. Για παράδειγμα, αυτό που έκανε η Αναστασία, ένα παιδί με δυσλεξία και χαμηλό γνωστικό επίπεδο στο μάθημα κατά τη διάρκεια του project, ήταν πραγματικά κίνητρο και για τα υπόλοιπα παιδιά. Αλλά και αντίστοιχα η συνεισφορά των</p>

		άλλων παιδιών ήταν κίνητρο για την Αναστασία. Απλώς νομίζω ότι θα έπρεπε να διαχωρίσουμε λιγάκι το κομμάτι της αξιολόγησης. Εμένα αυτό το κομμάτι της αξιολόγησης με προβληματίζει πολύ.
γ.	1.	Ε: Πιστεύετε ότι τόσο το διδακτικό περιεχόμενο, όσο και οι διδακτικές μέθοδοι θα πρέπει να είναι προσαρμοσμένα από τον εκπαιδευτικό ώστε να απευθύνονται στον μέσο όρο των μαθητών;
		Σ: Βασικό κριτήριο είναι να μη θεωρούμε δεδομένο ότι όλα τα παιδιά βρίσκονται σε προχωρημένο επίπεδο. Πρέπει πρώτα να διαχωρίσεις τα επίπεδα. Από τη στιγμή που θα υπάρχουν αρχάριοι και προχωρημένοι, από κει και πέρα η διαφοροποίηση του υλικού έρχεται από μόνη της.
	2.	Ε: Με αυτόν τον τρόπο πετυχαίνει ο εκπαιδευτικός να καλύψει τις ανάγκες όλων των μαθητών;
		Σ: Σε μεγάλο βαθμό ναι.
	3.	Ε: Ποιος νομίζετε ότι θα πρέπει να είναι ο ρόλος του εκπαιδευτικού σε μια τάξη με έντονο το στοιχείο της διαφοροποίησης; Περιγράψτε το προφίλ ενός τέτοιου εκπαιδευτικού.
		Σ: Θεωρώ ότι πρώτα από όλα θα πρέπει να αντιληφθούμε ότι ο ρόλος μας πια πρέπει να είναι μαθητοκεντρικός. Πρέπει επομένως, να είμαστε έτοιμοι να αλλάξουμε ρόλο. Αυτό είναι το πιο σημαντικό. Πρέπει να αναγνωρίσουμε την ανάγκη των παιδιών να εκφραστούν και να βάλουμε λιγάκι στην άκρη τα δικά μας στερεότυπα, ότι δηλαδή αυτό είναι που πρέπει να γίνει και μάλιστα μ' αυτόν τον τρόπο. Χρειάζεται να είμαστε διορατικοί, ανοιχτοί σε νέες προσεγγίσεις, με διάθεση να δοκιμάσουμε καινούρια πράγματα... Νομίζω ότι όλα αυτά μαζί βοηθούν για να διαφοροποιηθεί ο εκπαιδευτικός μέσα στην τάξη.
	4.	Ε: Ποιοι πιστεύετε ότι είναι οι κατάλληλοι στόχοι που θα έπρεπε να θέτει ένας εκπαιδευτικός στο πλαίσιο της διαφοροποιημένης διδασκαλίας;
		Σ: Σαφώς πρώτα κοινωνικοσυναισθηματικοί και μετά γνωστικοί. Αλλά και ακόμα στους γνωστικούς, ο βαθμός επίτευξης του ίδιου στόχου είναι διαφορετικός για κάθε μαθητή.
	5.	Ε: Ποια βήματα θα ακολουθούσατε για τον σχεδιασμό διδασκαλίας μιας διδακτικής ενότητας σε πλαίσια διαφοροποίησης της διδασκαλίας;
		Σ: Είναι σημαντικό ένα διαγνωστικό τεστ. Το διαγνωστικό τεστ βοηθάει εμένα στο να διακρίνω το επίπεδο της τάξης. Από κει και πέρα, αυτό που προσπαθώ να κάνω στο βαθμό που μου δίνεται η δυνατότητα, είναι να ζητάω από τα ίδια τα παιδιά να περιγράψουν λιγάκι τα θέλω τους, τις προσδοκίες τους ώστε να τα συμπεριλάβω στη διδασκαλία μου. Έχοντας αυτά τα δεδομένα, προσπαθώ να δημιουργήσω ομάδες οι οποίες θα είναι ευέλικτες, όχι πάντα σταθερές. Και αυτό γιατί δε θέλω να εγκλωβιστούν κάποια παιδιά σε ομάδες, οι οποίες

		<p>τυχόν δε θα τους δίνουν τη δυνατότητα να αναπτύξουν δεξιότητες. Το καλύτερο λοιπόν, είναι ομάδες που εναλλάσσονται συχνά, με κριτήριο τις προσδοκίες των μαθητών.</p>
	6.	<p>E: Ποιες μεθόδους ή διδακτικές τεχνικές θα χρησιμοποιούσατε σε μαθητές που παρουσιάζουν έντονες διαφορές μεταξύ τους, για να ανταποκριθείτε στις ποικίλες εκπαιδευτικές τους ανάγκες;</p> <p>Σ: Κυρίως δουλεύω ομαδοσυνεργατικά . Ανάλογα με το γνωστικό αντικείμενο βέβαια. Πρέπει πάντως να υπάρχει ποικιλία. Πολλές φορές ενσωματώνω στη διδασκαλία τη χρήση των εποπτικών μέσων, ενώ στο κομμάτι της γραμματικής υπάρχει και η μετωπική διδασκαλία. Εκεί δεν μπορείς να την αποφύγεις.</p>
	7.	<p>E: Με ποιον τρόπο ακριβώς θα παρουσιάζατε το διδακτικό περιεχόμενο σε ετερογενείς τάξεις μαθητών;</p> <p>Σ: Με τη χρήση εποπτικών μέσων... Η/Υ και πίνακα.</p>
	8.	<p>E: Πώς ακριβώς πιστεύετε ότι θα έπρεπε να ήταν δομημένο το εκπαιδευτικό υλικό που θα δίνατε ως εργασία για το σπίτι, ώστε να ανταποκρίνεται στις δυνατότητες όλων των μαθητών;</p> <p>Σ: Η εργασία για το σπίτι είναι ίδια για όλους. Απλά όταν κάνουμε ένα project και βρισκόμαστε στο στάδιο παραγωγής της γνώσης, τα ίδια τα παιδιά σε οδηγούν στη δόμηση του εκπαιδευτικού υλικού. Δηλαδή ο καθένας συνεισφέρει μέσα από διαφορετική οπτική στον ίδιο στόχο.</p>
	9.	<p>E: Μιλήσατε προηγουμένως για ομάδες, σε μια τάξη μαθητών με διαφορετικές εκπαιδευτικές ανάγκες και διαφορές στο γλωσσικό και πολιτισμικό υπόβαθρο, αν θέλατε να δουλέψετε ομαδοσυνεργατικά, πώς θα οργανώνατε τις ομάδες και πώς θα δούλευαν;</p> <p>Σ: Εναλλάσσω συνεχώς τις ομάδες, μπορεί μια ομάδα για διάφορους λόγους να μη λειτουργεί. Δε θα αφήσω λοιπόν τους μαθητές εγκλωβισμένους εκεί. Θέλω επίσης να έχει ποικιλία η ομαδούλα ως προς τις δυνατότητες των μαθητών.</p>
	10.	<p>E: Τι μορφές αξιολόγησης θα χρησιμοποιούσατε στο πλαίσιο της διαφοροποιημένης διδασκαλίας;</p> <p>Σ: Στα αγγλικά τα παιδιά που έχουν πρόβλημα, εξετάζονται στα ίδια θέματα, καθώς δεν μπορώ να τα διαφοροποιήσω, αλλά προφορικά. Στο μάθημα όμως της βιωματικής δράσης, των project δηλαδή, η αξιολόγηση στηρίζεται σε άλλα κριτήρια, και εκεί νιώθω ότι πραγματικά αυτά τα παιδιά δικαιώνονται. Κριτήριο δεν είναι το γνωστικό αντικείμενο, αλλά η συνεργατικότητα, η πρωτοτυπία, η διάθεση για έρευνα. Πρόκειται για ένα γενικότερο, διαφορετικό πλαίσιο αξιολόγησης. Σ' αυτό το πλαίσιο, τα ίδια τα παιδιά ξεαγχώνονται γιατί δεν είναι τόσο εύκολα μετρήσιμα αυτά που ζητούνται, αυτές οι δεξιότητες. Στα αγγλικά ειδικά, έχει μεγάλη διαφορά το τι γράφει κάποιος στο τεστ, από το επικοινωνιακό επίπεδο στο οποίο βρίσκεται. Εξηγώ λοιπόν στα παιδιά ότι για μένα η αξιολόγηση δε στηρίζεται στο τεστ</p>

		μόνο, αλλά είναι κάτι πολύ πιο συνολικό. Το τεστ είναι απλώς κάτι ενδεικτικό και πολλές φορές μπορεί να αντικατοπτρίζει μια άσχημη στιγμή. Η αξιολόγηση επομένως δεν πρέπει να είναι τιμωρητική, πρέπει να είναι διαμορφωτική. Αυτό είναι πολύ σημαντικό. Χωρίς βέβαια να εννοείται ότι ο εκπαιδευτικός αδικεί αυτούς που προσπαθούν .
	11.	Ε: Πώς μπορεί ο εκπαιδευτικός να ελέγξει ή και να ενισχύσει το έργο της διαφοροποίησης που εφάρμοσε στην τάξη; Σ: Με την εικόνα που παρουσιάζουν γενικότερα οι μαθητές στην τάξη.
	12.	Ε: Πιστεύετε πως το υπάρχον αναλυτικό πρόγραμμα ευνοεί την ανάπτυξη διαφοροποιημένων πρακτικών σε μια σχολική τάξη; Πώς θα το αξιοποιούσατε για την ανάπτυξη μιας διαφοροποιημένης διδακτικής πρακτικής; Σ: Το υπάρχον αναλυτικό πρόγραμμα το ακολουθώ εν μέρει. Με τη σύμφωνη γνώμη βέβαια και του συμβούλου, προσπαθούμε να εντάξουμε και άλλες δράσεις . Να φέρουμε σε επαφή τα παιδιά με διάφορους κοινωνικούς φορείς. Προσωπικά προσπαθώ να ενσωματώσω τον διαδραστικό πίνακα, να τους δώσω ακουστικά ερεθίσματα. Γενικά, προσπαθώ όσο μπορώ, αυτό που μου προτείνει το αναλυτικό πρόγραμμα να είναι ένας γενικός μπούσουλας. Στο μάθημα μας το καλό είναι ότι δεν υπάρχει το άγχος της ύλης και αυτό μας αφήνει πολλά περιθώρια.
	13.	Ε: Ποιες δυσκολίες και εμπόδια πιστεύετε ότι θα αντιμετωπίζατε στην προσπάθειά σας να εφαρμόσετε τη διαφοροποίηση στη διδακτική πράξη; Σ: Ο χρόνος που είναι πολύ περιορισμένος. Η ελλιπής υλικοτεχνική υποδομή του σχολείου που στέκει πάντα μεγάλο εμπόδιο. Και φυσικά η αξιολόγηση.
δ.	1.	Ε: Πόσο συχνή επικοινωνία έχετε με τους γονείς των μαθητών της τάξης σας και πώς αυτό βοηθάει για την επίτευξη ενός διαφοροποιημένου περιβάλλοντος μάθησης; Σ: Όποτε προκύπτει, η επικοινωνία με τους γονείς είναι καλή. Γενικά πρέπει να προσπαθήσεις πολύ για να κερδίσεις τους γονείς. Στο μάθημα μου, οι γονείς εκτιμούν ιδιαίτερα την ένταξη δράσεων που ανοίγουν νέους ορίζοντες στα παιδιά. Αυτό γίνεται κυρίως στο Λύκειο, με τη συμμετοχή σε μαθητικά συνέδρια, με την επικοινωνία με σχολεία του εξωτερικού μέσω των ευρωπαϊκών προγραμμάτων. Όλα αυτά νομίζω ότι αναβαθμίζουν το μάθημα, του δίνουν μια άλλη διάσταση και αυτό ακριβώς επικροτούν οι γονείς.
	2.	Ε: Θα αξιοποιούσατε τους γονείς στη διδακτική διαδικασία για την επίτευξη ενός διαφοροποιημένου περιβάλλοντος μάθησης; Πώς; Σ: Δεν μπορώ να το κάνω αυτό στο μάθημά μου, γιατί θα πρέπει να απαιτήσω από τους γονείς να έχουν ένα επίπεδο γνώσεων της αγγλικής. Όμως στο μάθημα των βιοματικών δράσεων φυσικά οι γονείς συμβάλλουν πολύ σημαντικά. Πολλές κατασκευές γίνονται μαζί τους.

	3.	E: Ποιες ενέργειες θα συμβουλευάτε να ακολουθήσουν οι γονείς από το σπίτι, ώστε να υπάρχει μια από κοινού συνέπεια τόσο του δασκάλου όσο και των γονέων στον ρυθμό μάθησης και στις ανάγκες των μαθητών;
		Σ: Όταν χρειάζεται μπορείς να τους προτείνεις μια λύση. Άλλωστε και οι ίδιοι οι γονείς το ζητάμε κάποιες φορές.
ε.	1.	E: Πιστεύετε ότι είστε κατάλληλα καταρτισμένος –ή για να εφαρμόσετε μια διαφοροποιημένη διδακτική πρακτική; Αν όχι, σε ποιους τομείς πιστεύετε ότι υστερείτε και γιατί;
		Σ: Η κατάρτιση είναι προσωπική υπόθεση του κάθε εκπαιδευτικού. Γίνονται κάποια επιμορφωτικά προγράμματα, αλλά θα πρέπει να θέλεις να τα παρακολουθήσεις.
	2.	E: Θα δείχνατε ενδιαφέρον σε μια ενδεχόμενη επιμόρφωση πάνω σε πρακτικές διαφοροποιημένης διδασκαλίας; Δικαιολογείστε την απάντησή σας.
		Σ: Βέβαια. Πρόσφατα κιόλας παρακολούθησα ένα σεμινάριο για τη μέθοδο CLIL. Σε κάποιες δράσεις όμως που πρότεινε σε απογοητεύει το αποτέλεσμα γιατί εντέλει δεν ενσωματώνονται στο αναλυτικό πρόγραμμα. Για εμένα το προβληματικό σημείο σ' αυτές τις δράσεις είναι η διάρκεια.
	3.	E: Ποια μορφή ακριβώς θα θέλατε να έχει ένα επιμορφωτικό πρόγραμμα για τη διαφοροποιημένη διδασκαλία;
		Σ: Θα ήθελα να δίνει έμφαση στο πρακτικό κομμάτι. Το θεωρητικό νομίζω ότι όλοι μπορούμε να το προσεγγίσουμε και από μόνοι μας. Εγώ αυτό που έχω ανάγκη είναι από απτά παραδείγματα.
	4.	E: Τι άλλο θα είχατε να προτείνετε για την αξιοποίηση αυτής της μεθόδου (διαφοροποιημένη διδασκαλία);
		Σ: Για να λειτουργήσει η διαφοροποιημένη θα πρέπει να υπάρχουν λιγότεροι μαθητές μέσα στην τάξη. Από κει ξεκινάνε όλα. Όταν στο δικό μου μάθημα από τους 25 μαθητές, οι 5 είναι πολλοί καλοί, οι 10 μέτριοι και οι υπόλοιποι πολύ χαμηλού επιπέδου, είναι αδύνατον μέσα στα 45 λεπτά να εφαρμόσεις διαφοροποιημένη διδασκαλία. Επίσης θα ήθελα το ίδιο το εγχειρίδιο να είναι έτσι διαμορφωμένο, ώστε να μου επιτρέπει να ολοκληρώνω μια ενότητα αξιοποιώντας όλους τους μαθητές.
		E: Σας ευχαριστώ πάρα πολύ.
		Σ: Α, τόσο εύκολο ήταν... Ωραία.

12^η Συνέντευξη

Γενικές Ερωτήσεις	1.	E: Πόσα χρόνια εργάζεστε ως εκπαιδευτικός; Σ: Συνολικά εργάζομαι 25 χρόνια ως εκπαιδευτικός.
	2.	E: Έχετε μεταπτυχιακό; Σ: Όχι, όχι...
	3.	E: Πόσα χρόνια εργάζεστε στο συγκεκριμένο σχολείο που είστε τώρα; Σ: Στο Διαπολιτισμικό από όπου και πέρυσι συνταξιοδοτήθηκα δούλενα 14 χρόνια, ήταν το τελευταίο σχολείο δηλαδή πριν βγω στη σύνταξη.
	4.	E: Έχετε έρθει αντιμέτωπος, –η με το φαινόμενο της έντονης διαφοροποίησης του μαθητικού πληθυσμού σε τάξεις που έχετε αναλάβει; Σ: Σαφώς και στο παρελθόν εντονότερα, θέλω να πω ότι τα πρώτα χρόνια λειτουργίας του σχολείου υπήρχαν περισσότεροι μαθητές από άλλες χώρες με άλλη μητρική γλώσσα. Κυρίως αυτοί οι μαθητές προέρχονταν από Αλβανία και Ρωσία. Ελάχιστοι ήταν οι μετανάστες από Γερμανία ή Αγγλία, ευτυχώς γνωρίζαμε με τους συναδέλφους γλώσσες και μπορούσαμε να ετοιμάζουμε ειδικό υλικό για αυτά τα παιδιά. Ελάχιστες περιπτώσεις μαθητών είχαμε από χώρες που δε γνωρίζαμε τη γλώσσα για να συνεννοηθούμε. Αν δε γνωρίζεις τη γλώσσα να γράφεις το κείμενο σε απλή μορφή ή να δώσεις λέξεις κλειδιά είναι δύσκολο.
	5.	E: Κατά την άποψή σας αυξάνεται η ετερογένεια του μαθητικού πληθυσμού τα τελευταία χρόνια; Σ: Από πάντα υπήρχε ετερογένεια, γιατί ακόμα και όταν δεν είχαμε μετανάστες μαθητές, οι μαθητές δε διέφεραν μεταξύ τους; Απλά θεωρώ ότι τώρα έγινε μόδα ο όρος «διαφοροποίηση» και «ετερογένεια».
	6.	E: Πού πιστεύετε ότι οφείλονται οι αλλαγές στη σύσταση του μαθητικού πληθυσμού στις σημερινές τάξεις; Σ: Είναι ευρύτεροι οι παράγοντες, είναι πολιτικοί, οικονομικοί, κοινωνικοί. Το σχολείο και η σύγχρονη τάξη αποτελεί καθρέφτη, αντανάκλαση της κοινωνίας μας, επηρεάζεται λοιπόν από αυτούς τους παράγοντες.
α.	1.	E: Ποιες ανάγκες προκύπτουν κατά τη διδακτική διαδικασία λόγω της εμφανούς ετερογένειας του μαθητικού πληθυσμού σε όλα τα επίπεδα τα τελευταία χρόνια; Σ: Η ανάγκη του ότι έχεις να κάνεις με παιδιά με διαφορετικό γλωσσικό και πολιτισμικό υπόβαθρο που το καθένα ξεχωριστά χρειάζεται τον δικό του χειρισμό και σε γνωστικό αλλά και σε προσωπικό επίπεδο.
	2.	E: Τι σημαίνει για σας ο όρος «διαφοροποίηση» κατά τη διδακτική πράξη; Σ: Μιας και έγινε τώρα μόδα και αυτός ο όρος ας τον χρησιμοποιήσουμε... Για μένα σημαίνει να προσπαθεί ο εκπαιδευτικός με διαφορετικούς χειρισμούς να εντάξει στο

		μάθημά του και να συμπεριλάβει όλους τους μαθητές όποιες και αν είναι οι ανάγκες του, όποια και αν είναι τα χαρακτηριστικά του.
	3.	Ε: Εσείς προσαρμόζετε τη διδακτική διαδικασία ανάλογα με τον μαθητικό πληθυσμό της τάξης σας και την ετερογένεια που εμφανίζει; Σ: Ναι αυτή ήταν και η δουλειά μας ή να προσαρμόζουμε το υλικό για κάθε μαθητή ή να κατασκευάζουμε εκ νέου όταν η προσαρμογή δεν ήταν εφικτή. Πολλές φορές όμως δεν είναι και εύκολο να βρεις υλικό, γιατί για να το προσαρμόσεις απαιτεί πρώτα να το βρεις.
β.	1.	Ε: Πιστεύετε ότι όλοι οι μαθητές έχουν τις ίδιες εκπαιδευτικές ανάγκες και τα ίδια μαθησιακά χαρακτηριστικά; Δικαιολογείστε την απάντησή σας. Σ: Όχι φυσικά αλλά όχι μόνο τώρα που λόγω μεταναστών το μαθητικό κοινό διαφοροποιείται φυλετικά και από πριν όλοι οι μαθητές που έχουν κοινή καταγωγή δεν έχουν τα ίδια μαθησιακά χαρακτηριστικά. Από πάντα δηλαδή υπήρχε αυτό...
	2.	Ε: Ποιοι είναι οι παράγοντες εκείνοι που ευθύνονται για τη διεύρυνση της διαφορετικότητας στη σύνθεση του μαθητικού πληθυσμού; Σ: Ένας είναι ο φυλετικός παράγοντας, είναι το οικογενειακό περιβάλλον και οι επιδράσεις που έχει στο παιδί, είναι το οικονομικό background της οικογένειας, είναι η προσωπικότητα του κάθε μαθητή και ο χαρακτήρας του, είναι τα ενδιαφέροντά του... Αυτά...
	3.	Ε: Οι μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες ή / και αναπηρίες, καθώς και οι μαθητές που προέρχονται από άλλα πολιτισμικά πλαίσια, μπορούν να συμμετέχουν και να ανταποκρίνονται στο υπάρχον αναλυτικό πρόγραμμα σπουδών της γενικής τάξης; Σ: Το παν είναι να συμμετέχουν αυτά τα παιδιά παντού, να μην απομονώνονται ή παραμερίζονται. Το αναλυτικό πρόγραμμα λοιπόν δεν μεριμνά για αυτό, αφού να φανταστείτε δεν έχει ούτε ειδικό εκπαιδευτικό υλικό για αυτά τα παιδιά. Δεν γίνεται ένας μαθητής Γυμνασίου Έλληνας να κάνει τα ίδια βιβλία με έναν μαθητή που ήρθε στο γυμνάσιο κατευθείαν και δε γνωρίζει ούτε κουβέντα ελληνικά. Βέβαια τα αρχάρια την πρώτη χρονιά δεν εξετάζονται, αν θεωρείται αυτό μέριμνα μόνο...; Ό,τι κάνει ο εκπαιδευτικός από μόνος του. Εδώ και το υλικό που ετοιμάσαμε εμείς οι εκπαιδευτικοί δουλεύοντας τόσα χρόνια σε αυτό το σχολείο για να διευκολύνουμε τους ίδιους τους μαθητές αλλά και το δικό μας το έργο, τα στείλαμε σαν πρόταση στο Υπουργείο αλλά κανένας δεν ενδιαφέρθηκε να ασχοληθεί να τα αξιολογήσει καν. Σκονίζονται στο υπόγειο του σχολείου, κόπος τόσων χρόνων.
	4.	Ε: Σε ό,τι αφορά την εκπαίδευση των μαθητών με αναπηρίες και ειδικές ανάγκες, ποια είναι η άποψη σας για τη στρόφη που έχει παρατηρηθεί από τις διαχωρισμένες δομές

		υποστήριξης (π.χ. σχολειά ειδικής αγωγής, τμήματα ένταξης) σε ποικίλες μορφές συνεκπαίδευσης;
		Σ: Ναι στο δημοτικό που υπάρχει η παράλληλη στήριξη μπορεί αυτό να ισχύσει, βέβαια και σε εμάς είχαμε περιπτώσεις μαθητών με ειδικές ανάγκες που δεν μπόρεσαν να ενσωματωθούν είχαν και πολλά κοινωνικής και συναισθηματικής φύσεως προβλήματα. Αν υπάρχει το ειδικό εκπαιδευτικό προσωπικό, ίσως ναι θα μπορούσε να γίνει, σε διαφορετική περίπτωση αυτοί οι μαθητές χάνονται...
γ.	1.	Ε: Πιστεύετε ότι τόσο το διδακτικό περιεχόμενο, όσο και οι διδακτικές μέθοδοι θα πρέπει να είναι προσαρμοσμένα από τον εκπαιδευτικό ώστε να απευθύνονται στον μέσο όρο των μαθητών;
		Σ: Τα πράγματα είναι απλά χωρίς να αναφερόμαστε σε μέσους όρους μαθητών, ο εκπαιδευτικός θα πρέπει να κάνει ένα μάθημα που τόσο το περιεχόμενο όσο και οι μέθοδοι που θα χρησιμοποιήσει να είναι προσαρμοσμένα με τέτοιο τρόπο ώστε να τους συμπεριλάβει όλους. Και τον δυσλεκτικό, και τον αρχάριο, και τον ημιπροχωρημένο. Να κάνει απλό μάθημα και στον προχωρημένο να κάνει μια λίγο πιο δύσκολη ερώτηση για να τον κινητοποιήσει.
	2.	Ε: Με αυτόν τον τρόπο πετυχαίνει ο εκπαιδευτικός να καλύψει τις ανάγκες όλων των μαθητών;
		Σ: Ναι άμα έχεις σαν αρχή να τους βοηθήσεις και να τους συμπεριλάβεις όλους, ναι, βρίσκεις τρόπους και καλύπτεις όλων τις ανάγκες. Για παράδειγμα στα τμήματα υποδοχής, στους αρχάριους για να φθάσεις σε μια τυπική επικοινωνία, αν δεν υπάρχει, τα απασχολείς με λεξικό, στα ημιπροχωρημένα βρίσκεις άλλον τρόπο και υλικό για να τα πας ένα βήμα παρακάτω.
	3.	Ε: Ποιος νομίζετε ότι θα πρέπει να είναι ο ρόλος του εκπαιδευτικού σε μια τάξη με έντονο το στοιχείο της διαφοροποίησης; Περιγράψτε το προφίλ ενός τέτοιου εκπαιδευτικού.
		Σ: Θα πρέπει ο εκπαιδευτικός να γνωρίζει τις γλώσσες των μαθητών που έχει στα τμήματα υποδοχής. Εντάξει δεν είπαμε να μαθαίνει κάθε χρόνο και μια καινούργια γλώσσα αλλά αν γνωρίζει μια δυο βασικές της πλειονότητας των παιδιών τότε μπορεί εύκολα να μάθει και άλλες γλώσσες της ίδιας ρίζας, της ίδιας οικογένειας. Γιατί αν ο εκπαιδευτικός γνωρίζει τη μητρική γλώσσα του μαθητή μπορεί να τον βοηθήσει και στο κομμάτι της κοινωνικοποίησης. Επίσης θα πρέπει να έχει τη διάθεση να βοηθήσει και να ασχοληθεί με όλους. Τρόποι υπάρχουν για να βοηθήσεις ακόμη και αν δεν υπάρχει μέριμνα από αντίστοιχους φορείς, έτσι και αλλιώς δεν μπορείς να μείνεις αδρανής. Ακόμη και όταν νομίζεις ότι δεν μπορείς να βοηθήσεις ένα παιδί θα πρέπει να σπάσεις το κεφάλι σου να βρεις έναν τρόπο. Τέλος είναι υποχρεωμένος ο εκπαιδευτικός να έχει να πει μια καλή κουβέντα για όλους τους μαθητές, είναι πολύ σημαντικό και ενθαρρυντικό αυτό. Οι αντιλήψεις

		<p>των εκπαιδευτικών επηρεάζουν πολύ την αυτοεκτίμηση των μαθητών. Σκεφτείτε μόνο ότι είχαμε να κάνουμε με παιδιά με προσλαμβάνουσες από 8 διαφορετικές γλώσσες τα οποία ήταν πλήρως περιθωριοποιημένα με καθόλου αυτοπεποίθηση που πίστευαν μάλιστα ότι αυτά έχουν το πρόβλημα και δεν μπορούν να ενταχθούν. Τους δημιουργούμε λοιπόν και αυτήν την πεποίθηση... Αυτό είναι το σύστημα εκπαίδευσης που έχουμε... Θα πρέπει να γνωρίζει το οικογενειακό background των μαθητών και να εξισορροπεί τις διαπροσωπικές σχέσεις των μαθητών του, να θέλει να γνωρίσει όλους τους γονείς. Το παν είναι να θέλεις να βοηθήσεις, αυτό έχει σημασία, να τα σπρώχνεις να συμμετέχουν όσο το δυνατόν περισσότερο, να τα ενισχύει. Θα πρέπει σαφώς να έχει ψυχική αντοχή και χρόνο διαθέσιμο για να ετοιμάζει τόσο διαφορετικό υλικό για να τους καλύψει όλους. Αυτό για να γίνει σωστά θα πρέπει να γνωρίζει τις ανάγκες των μαθητών του, να έχει διερευνήσει τα προβλήματα που υπάρχουν. Μέσα σε όλα αυτά βέβαια δε θα πρέπει να ξεχνάει να χαμογελάει, να έχει ψυχή και καρδιά για τα παιδιά, να αγαπάει τη δουλειά του. Γενικά να έχει συνείδηση του καθήκοντος.</p>
	4.	<p>E: Ποιοι πιστεύετε ότι είναι οι κατάλληλοι στόχοι που θα έπρεπε να θέτει ένας εκπαιδευτικός στο πλαίσιο της διαφοροποιημένης διδασκαλίας;</p> <p>Σ: Οι στόχοι πάνε ανάλογα με τις δυνατότητες και το επίπεδο του κάθε μαθητή. Θέτεις έναν ευρύτερο γνωστικό στόχο αλλά το πότε θα επιτευχθεί και σε ποιο βαθμό από τον μαθητή διαφέρει.</p>
	5.	<p>E: Ποια βήματα θα ακολουθούσατε για τον σχεδιασμό διδασκαλίας μιας διδακτικής ενότητας σε πλαίσια διαφοροποίησης της διδασκαλίας;</p> <p>Σ: Κοιτάζτε για αυτά τα παιδιά εμείς που δουλεύαμε και τις τάξεις υποδοχής ετοιμάσαμε ξεχωριστό υλικό δηλαδή βιβλίο για κάποια βασικά μαθήματα με λεξιλόγιο στη μητρική του γλώσσα κάποιες βασικές έννοιες για κάθε γνωστικό αντικείμενο. Στις τάξεις υποδοχής ήταν χωρισμένα σε αρχάρια, ημιπροχωρημένα και προχωρημένα. Δουλεύαμε πολύ με λεξικό, κάποιοι φιλόλογοι που γνωρίζαμε αλβανικά, ρωσικά ετοιμάσαμε σε συνεργασία με την εκάστοτε ειδικότητα υλικό που είχε πιο απλουστευμένο το διδακτικό αντικείμενο και με λέξεις στη μητρική τους γλώσσα. Ετοιμάσαμε υλικό ξεχωριστά και για παιδιά με μαθησιακές δυσκολίες. Βέβαια μετά αρχίσαμε να έχουμε και μαθητές από χώρες που οι καθηγητές δεν γνώριζαν τη γλώσσα τη μητρική τους για να συνεννοηθούμε. Για παράδειγμα τελευταία πριν φύγω εγώ από το σχολείο μετά το κύμα μεταναστών που είχε η χώρα μας πριν την κρίση από Αλβανία και Ρωσία αρχίσαμε να έχουμε και μαθητές από Κίνα και Ιαπωνία. Έτσι μου δόθηκε το ερέθισμα να μάθω και Κινέζικα για να βοηθήσω αυτά τα παιδιά. Πάντα όμως στην αρχή είτε αναλάμβανα κάποια τάξη, είτε στα τμήματα υποδοχής έδινα κάποιο διαγνωστικό τεστ</p>

		στους μαθητές για να καταλάβω το γνωστικό τους επίπεδο. Μπορεί να κοιτούσα τις καρτέλες των μαθητών από προηγούμενες τάξεις ή το απολυτήριο του δημοτικού.
6.	E: Ποιες μεθόδους ή διδακτικές τεχνικές θα χρησιμοποιούσατε σε μαθητές που παρουσιάζουν έντονες διαφορές μεταξύ τους, για να ανταποκριθείτε στις ποικίλες εκπαιδευτικές τους ανάγκες;	Σ: Από μεθόδους δούλενα πολύ και με τη μετωπική αναγκαστικά, διαλεκτική, σε ομαδούλες, ομαδοσυνεργατικά δηλαδή αλλά και σε δυάδες σε τμήματα υποδοχής. Επειδή γενικά υπήρχε αυτό το πρόβλημα επικοινωνίας λόγω διαφορετικών μητρικών γλωσσών στην αρχή δούλενα πολύ τη δραματοποίηση δηλαδή κάναμε δραματοποίηση πώς θα πάει στο περίπτερο και πώς θα ζητήσει κάτι που θέλει για να αποκτήσουν επικοινωνιακές δεξιότητες ή πώς θα φλερτάρει ένα κορίτσι από την Ελλάδα. Προσπαθούσα λίγο οι θεματικές να άπτονται των ενδιαφερόντων τους για να κινητοποιηθούν. Αυτό πραγματικά είχε μεγάλη ανταπόκριση.
7.	E: Με ποιον τρόπο ακριβώς θα παρουσιάζατε το διδακτικό περιεχόμενο σε ετερογενείς τάξεις μαθητών;	Σ: Δούλενα πολύ με σχεδιαγράμματα, σε όλες τις γλώσσες αγγλικά, γερμανικά, ρωσικά, αλβανικά, σας μιλώ πάντα από την εμπειρία μου στα τμήματα υποδοχής, με λεξικά που είχα κάνει με εικόνες για να μαθαίνουν καλύτερα οι μαθητές και με βιβλία που φτιάχναμε ξεχωριστά για κάθε επίπεδο και κάθε φυλετική ομάδα μαθητών.
8.	E: Πώς ακριβώς πιστεύετε ότι θα έπρεπε να ήταν δομημένο το εκπαιδευτικό υλικό που θα δίνατε ως εργασία για το σπίτι, ώστε να ανταποκρίνεται στις δυνατότητες όλων των μαθητών;	Σ: Στα τμήματα υποδοχής επειδή όπως σας είπα τους μαθητές τους είχαμε χωρισμένους σε αρχάριους, προχωρημένους, ημιπροχωρημένους ετοιμάζαμε διαφορετικό υλικό για κάθε ένα από αυτά τα επίπεδα, αλλά και διαφορετικό υλικό με βάση και τη μητρική τους γλώσσα γιατί κάναμε παραπομπές σε λέξεις της μητρικής τους γλώσσας ώστε να κατανοήσουν δύσκολες έννοιες.
9.	E: Σε μια τάξη μαθητών με διαφορετικές εκπαιδευτικές ανάγκες και διαφορές στο γλωσσικό και πολιτισμικό υπόβαθρο, αν θέλατε να δουλέψετε ομαδοσυνεργατικά, πώς θα οργανώνατε τις ομάδες και πώς θα δούλευαν;	Σ: Προσπαθούσα στις ομάδες να υπάρχει ποικιλία δηλαδή, ένα παιδάκι από την Ελλάδα προχωρημένο, ένα παιδάκι από την Ελλάδα αδύναμο, ένα αλβανάκι προχωρημένο, ένα αλβανάκι αρχάριο για να βοηθούν το ένα το άλλο. Το πρόβλημα απλά όταν δουλεύεις ομαδοσυνεργατικά είναι να δεις αν πετυχαίνουν τους στόχους τους σαν ομάδα, αλλά και το πόσο δούλεψε το κάθε παιδί στην ομάδα. Δεν υπάρχει ο χρόνος ατομικά να το ελέγξεις αυτό.
10.	E: Τι μορφές αξιολόγησης θα χρησιμοποιούσατε στο πλαίσιο της διαφοροποιημένης διδασκαλίας;	

	<p>Σ: Αξιολόγηση ειδικά στα τμήματα υποδοχής επειδή δουλεύαμε λίγο σαν φροντιστηριακά γινόταν κάθε μέρα, προφορικά ή γραπτά έβλεπες πώς ανταποκρίνονταν ο κάθε μαθητής. Αυτά τα παιδιά, οι αρχάριοι δηλαδή ήταν απαλλαγμένοι τον πρώτο καιρό από εξετάσεις και βαθμολογίες σε κάποια βασικά μαθήματα, αλλά όπως και να έχει δεν μπορείς να αξιολογείς το ίδιο έναν μαθητή του Γυμνασίου με μητρική Γλώσσα την Ελληνική και έναν μαθητή που ήρθε και δεν ξέρει ούτε μια λέξη ελληνικά, τον οποίον τον βάλλανε κατευθείαν στο Γυμνάσιο. Θέλω να πω ότι δεν τους αξιολογούσαμε με τα ίδια μέτρα και σταθμά, σαφώς ήμασταν πιο ελαστικοί.</p>
11.	<p>E: Πώς μπορεί ο εκπαιδευτικός να ελέγξει ή και να ενισχύσει το έργο της διαφοροποίησης που εφάρμοσε στην τάξη;</p> <p>Σ: Μέσω των μαθητών του, δηλαδή εγώ ρωτούσα πάντα τους μαθητές μου, ήθελα τη γνώμη τους για να ξέρω αν τους άρεσε το μάθημα, αν ήταν ενδιαφέρον, αν ήταν δύσκολο. Και μετά από χρόνια όταν βλέπεις μαθητές σου να διαπρέπουν, μαθητές με ένα σωρό προβλήματα, τότε σκέφτεσαι κάτι καλό έκανα και εγώ σε αυτόν τον μαθητή, κάπου συνέβαλα και εγώ.</p>
12.	<p>E: Πιστεύετε πως το υπάρχον αναλυτικό πρόγραμμα ευνοεί την ανάπτυξη διαφοροποιημένων πρακτικών σε μια σχολική τάξη; Πώς θα το αξιοποιούσατε για την ανάπτυξη μιας διαφοροποιημένης διδακτικής πρακτικής;</p> <p>Σ: Όχι για όλους τους λόγους που ανέφερα και πρωτότερα αναφερόμενος στο αναλυτικό πρόγραμμα. Εμείς παρακάμπταμε μόνιμα το αναλυτικό πρόγραμμα και δουλεύαμε όπως σας είπα με υλικό που ετοιμάζαμε στη γλώσσα τη μητρική του κάθε μαθητή, σε συνεννόηση πάντα με τον συνάδελφο του κάθε μαθήματος.</p>
13.	<p>E: Ποιες δυσκολίες και εμπόδια πιστεύετε ότι θα αντιμετωπίζατε στην προσπάθειά σας να εφαρμόσετε τη διαφοροποίηση στη διδακτική πράξη;</p> <p>Σ: Ότι δεν υπάρχει ειδικό εκπαιδευτικό υλικό να βοηθήσει αυτά τα παιδιά, γράφθηκαν κάποια βιβλία στα ρωσικά και τα αλβανικά μόνο αλλά η αντιστοιχία στην ύλη δεν υπήρχε πάντα. Ένα άλλο μεγάλο πρόβλημα είναι ότι έπαγαν να υπάρχουν τα τμήματα υποδοχής. Δεν μπορεί αλλιώς να λειτουργήσει φροντιστηριακό μάθημα με απόσταση στα γλωσσικά μαθήματα. Παράλληλα με την τάξη υποδοχής θα έπρεπε να λειτουργεί αντισταθμιστικά ο εκπαιδευτικός με τους μαθητές που έρχονται από άλλες χώρες ώστε να συμμετέχουν σε δραστηριότητες μαζί με τους υπόλοιπους μαθητές για να κερδίσει το επικοινωνιακό κομμάτι. Θα έπρεπε να υπάρχει και ενισχυτική διδασκαλία, η οποία επίσης έχει κοπεί ώστε να βοηθάει τα ημιπροχωρημένα παιδιά μετά το ωράριο το σχολικό. Υπάρχουν βασικά προβλήματα υποδομής, δεν υπάρχει από το κράτος μια συστηματική βοήθεια. Εδώ να φανταστείτε μοίραζαν κάτι σάντουιτς για τους μαθητές που έμεναν μετά το σχολικό ωράριο στα τμήματα υποδοχής και</p>

		στην ενισχυτική διδασκαλία και τα έκοψαν και αυτά. Εμείς παίρναμε από την τσέπη μας στους μαθητές, που οι περισσότεροι από αυτούς είχαν οικονομικά προβλήματα σοβαρά. Δηλαδή από το κράτος θα πρέπει επιτέλους να υπάρξει μια συστηματική βοήθεια πέρα από τις θεωρητικές εγκυκλίους. Υπάρχει μεγάλο πρόβλημα αδράνειας στην εκπαίδευση...
δ.	1.	Ε: Πόσο συχνή επικοινωνία έχετε με τους γονείς των μαθητών της τάξης σας και πώς αυτό βοηθάει για την επίτευξη ενός διαφοροποιημένου περιβάλλοντος μάθησης;
		Σ: Οι γονείς γενικά δύσκολα έρχονται λόγω βιοποριστικών αναγκών. Όσο περισσότερη επικοινωνία έχεις με τους γονείς τόσο περισσότερο βοηθάς με την κοινωνικοποίηση του μαθητή. Γενικά εγώ επέμενα να έχω επικοινωνία με τους γονείς το επιδίωκα εγώ και ας μην το κάνανε οι ίδιοι.
	2.	Ε: Θα αξιοποιούσατε τους γονείς στη διδακτική διαδικασία για την επίτευξη ενός διαφοροποιημένου περιβάλλοντος μάθησης; Πώς;
		Σ: Ναι και το έχω κάνει στο παρελθόν για όσους το θέλουν και ενδιαφέρονται, για παράδειγμα στο τέλος της χρονιάς διοργάνωνα πάντα δραστηριότητες, σαν project, για να μαθαίνουν ο ένα σ μαθητής τον πολιτισμό του άλλου. Παρουσίαζαν υλικό, που ετοίμαζαν οι μαθητές και σε αυτό τους βοηθούσαν και οι γονείς, με παραδοσιακές φορεσιές, με το αλφάβητό τους, με αξιοθέατα από την πατρίδα τους κ.τ.λ.
	3.	Ε: Ποιες ενέργειες θα συμβουλευάτε να ακολουθήσουν οι γονείς από το σπίτι, ώστε να υπάρχει μια από κοινού συνέπεια τόσο του δασκάλου όσο και των γονέων στον ρυθμό μάθησης και στις ανάγκες των μαθητών;
		Σ: Για να υπάρχει από κοινού συνέπεια δίνονται από την αρχή οδηγίες στους γονείς για τον τρόπο που θα δουλέψουμε. Παράδειγμα τους ενημερώνω ότι θα δουλεύουμε με λεξικά, ότι δε θα χρησιμοποιούμε στην αρχή τα βιβλία αλλά υλικό που ετοιμάζουμε εμείς. Και μετά τους δίνουμε πιο ειδικές πληροφορίες για το πώς να χειρίζονται το υλικό, πόση ώρα να αφιερώνει το παιδί για κάθε μάθημα... Τέτοιες συμβουλές, σχετικά με το πώς πρέπει να γίνεται η προετοιμασία από το σπίτι.
ε.	1.	Ε: Πιστεύετε ότι είστε κατάλληλα καταρτισμένος –ή για να εφαρμόσετε μια διαφοροποιημένη διδακτική πρακτική; Αν όχι, σε ποιους τομείς πιστεύετε ότι υστερείτε και γιατί;
		Σ: Η ερώτηση νομίζω ότι είναι λίγο παγίδα... Ποιος θα τολμούσε άραγε να πει ότι είναι όσο θα έπρεπε καταρτισμένος. Και τι προσπάθειες γίνονται από το κράτος για να υπάρχουν καταρτισμένοι εκπαιδευτικοί; Να μη ρίχνουμε το μπαλάκι όλο στους εκπαιδευτικούς. Όχι λοιπόν δεν τολμώ να πω ότι είμαι καταρτισμένος...
	2.	Ε: Θα δείχνατε ενδιαφέρον σε μια ενδεχόμενη επιμόρφωση πάνω σε πρακτικές διαφοροποιημένης διδασκαλίας; Δικαιολογείστε την απάντησή σας.

	<p>Σ: Το να πηγαίνεις γενικά σε επιμορφώσεις δεν είναι η μόνη λύση. Δεν είναι πάντα όλες βοηθητικές, δεν λειτουργεί σαν πανάκεια. Σχεδόν στις περισσότερες δεν υπάρχει σύνδεση με την πραγματικότητα και την πράξη. Δεν γίνεται πρόταση στον εκπαιδευτικό σε πραγματικά δεδομένα. Παρουσιάζονται μόνο θεωρητικά δεδομένα από το εξωτερικό όπου δεν πραγματοποιούνται εδώ γιατί δεν τα προσαρμόζουν στην ελληνική πραγματικότητα. Το θέμα είναι πώς ο Έλληνας εκπαιδευτικός να συμπεριλάβει όλους τους μαθητές στο μάθημά του. Αυτές τις απαντήσεις δεν σου τις δίνει κανείς, ούτε καν ο σύμβουλος. Ο σύμβουλος το μόνο που κάνει είναι να επικροτεί την προσπάθεια, όποια και αν είναι αυτή. Αν μου έδινε τις απαντήσεις αυτές λοιπόν, ναι θα συμμετείχα. Μέχρι στιγμής δεν έχουν γίνει επιμορφωτικά προγράμματα πρακτικού τύπου. Ελάχιστα ήταν αυτά που είχαν να σου πουν κάτι, να αγγίζουν ή να δίνουν λύσεις σε ρεαλιστικά πραγματικά προβλήματα. Έχω υπάρξει και σε επιμορφώσεις εξωφρενικά πρόχειρα οργανωμένες που δε δόθηκε καν υλικός το τέλος.</p>
3.	<p>Ε: Ποια μορφή ακριβώς θα θέλατε να έχει ένα επιμορφωτικό πρόγραμμα για τη διαφοροποιημένη διδασκαλία;</p> <p>Σ: Αυτό που τόνισα και προηγουμένως, θέλω πρακτικές λύσεις και προτάσεις προσαρμοσμένες όμως στα εγχώρια δεδομένα. Τι να το κάνω εγώ αν ακολουθείται στο αγγλικό και το φιλανθικό εκπαιδευτικό σύστημα, τα αναλυτικά προγράμματα όμως εκεί είναι άλλα, οι υποδομές είναι άλλες... Να προτείνουμε πράγματα που μπορούν να γίνουν εδώ με αυτό το εκπαιδευτικό σύστημα, με αυτές τις υποδομές.</p>
4.	<p>Ε: Τι άλλο θα είχατε να προτείνετε για την αξιοποίηση αυτής της μεθόδου (διαφοροποιημένη διδασκαλία);</p> <p>Σ: Θα έπρεπε γενικά να γίνονται περισσότερες προτάσεις και από τα Πανεπιστήμια, να κάνουν έρευνες και να δίνουν υλικό στον εκπαιδευτικό για να βοηθούν το έργο του. Να βασίζονται όμως σε πραγματικά δεδομένα και όχι σε μονομερείς αντανakλάσεις θεωρητικών. Υπάρχει μεγάλη ανάγκη για σημαντική επικαιροποιημένη παραγωγή εκπαιδευτικού υλικού για τα δίγλωσσα παιδιά. Έγινε μια προσπάθεια από το Καποδιστριακό να παράγει μια ρωσική Γεωγραφία, υπάρχει και κάποιο υλικό από τον Τριανταφυλλίδη αλλά αυτά δεν τα προμηθεύεται εύκολα. Το υπάρχον αναλυτικό πρόγραμμα σπουδών μπορεί για παράδειγμα να προβλέπει πολιτισμικές δραστηριότητες, θα πρέπει όμως να δώσει έμφαση σε αυτές τις ομάδες αρχάριους, προχωρημένους και να προτείνει συγκεκριμένα πώς να τους χειριστεί ο εκπαιδευτικός. Αυτό που κάνει είναι να προσπαθεί να καλύψει τις διαφορές παιδιών στο γνωστικό επίπεδο αλλά προσέξτε, παιδιών που ξέρουν την ελληνική γλώσσα... Πρέπει να σταματήσουν επιτέλους να ρίχνουν το μπαλάκι στον εκπαιδευτικό.</p> <p>Ε: Ωραία, σας ευχαριστώ πολύ!</p>

15^η Συνέντευξη

Γενικές Ερωτήσεις	1.	E: Πόσα χρόνια εργάζεστε ως εκπαιδευτικός; Σ: 5 χρόνια.
	2.	E: Έχετε μεταπτυχιακό; Σ: Τελειώνω τώρα... Διπλωματική παρουσιάζω και τελειώνω. Το μεταπτυχιακό μου είναι πάνω στην Ειδική Αγωγή και το θέμα της διπλωματικής είναι: «Λειτουργική αξιολόγηση συμπεριφοράς και πρόγραμμα θετικής στήριξης συμπεριφοράς». Είναι ουσιαστικά ένα πρόγραμμα που δημιουργήθηκε στα πλαίσια του σχολείου για παιδιά με αυτισμό.
	3.	E: Πόσα χρόνια εργάζεστε στο συγκεκριμένο σχολείο που είστε τώρα; Σ: 5 χρόνια.
	4.	E: Έχετε έρθει αντιμέτωπος, -η με το φαινόμενο της έντονης διαφοροποίησης του μαθητικού πληθυσμού σε τάξεις που έχετε αναλάβει; Σ: Ναι, ναι είτε αυτή η διαφοροποίηση έχει να κάνει με αναπηρία είτε λόγω φυλετικού παράγοντα.
	5.	E: Κατά την άποψή σας αυξάνεται η ετερογένεια του μαθητικού πληθυσμού τα τελευταία χρόνια; Σ: Εμείς στο σχολείο είχαμε Ρομά, τα οποία δεν έρχονται πλέον επομένως φαίνεται να μειώθηκε η ετερογένεια η πολιτισμική μέσα στις τάξεις. Απλά τα τελευταία χρόνια έχουμε περισσότερη ένταξη παιδιών με αναπηρίες. Στην τάξη που είμαι για παράδειγμα έχουμε παιδί από άλλη χώρα που έχει αναπηρία, αλλά δεν έχει θέμα διγλωσσίας, είναι πολλά χρόνια οι γονείς εδώ και το παιδάκι γεννήθηκε εδώ.
	6.	E: Πού πιστεύετε ότι οφείλονται οι αλλαγές στη σύσταση του μαθητικού πληθυσμού στις σημερινές τάξεις; Σ: Ίσως στο ότι το σχολείο είναι πλέον ανοιχτό για όλα τα παιδιά, ειδικά στα παιδιά με αναπηρίες οι γονείς τα βγάζουν από το σπίτι και τα εντάσσουν στο σχολείο. Γίνονται περισσότερες διαγνώσεις και πιο λεπτομερείς και έτσι ξέρουμε, ειδικά στον αυτισμό που το φάσμα είναι μεγάλο, για τι περίπτωση πρόκειται και πώς να την αντιμετωπίσουμε, χωρίς να χρειάζεται το παιδί να ενταχθεί στο Ειδικό Σχολείο. Όπως και παιδιά που έρχονται από άλλες χώρες. Γνωρίζουμε ότι οι μετανάστες που έρχονται εδώ για να βρουν καλύτερες συνθήκες διαβίωσης, αυτό βέβαια γινόταν περισσότερο στο παρελθόν, θα πρέπει με κάποιο τρόπο να ενταχθούν, να μορφωθούν.
α.	1.	E: Ποιες ανάγκες προκύπτουν κατά τη διδακτική διαδικασία λόγω της εμφανούς ετερογένειας του μαθητικού πληθυσμού σε όλα τα επίπεδα τα τελευταία χρόνια; Σ: Η ανάγκη του να διαφοροποιείς συνεχώς το υλικό σου, δηλαδή το να απλοποιήσεις στην έκταση γιατί το παιδί μπορεί να έχει την ικανότητα νοητικά να ανταπεξέλθει αλλά να μην μπορεί να ανταπεξέλθει στον χρόνο, να έχει δηλαδή στη

		συγκέντρωσή του κάποιο θέμα. Είτε να διαφοροποιήσεις το υλικό ως προς το περιεχόμενο, να αφήσεις κάποια πράγματα που θεωρείς ότι τη δεδομένη στιγμή δεν του προσφέρουν κάτι, είναι δευτερεύοντα. Να διαφοροποιήσεις ως προς το επίπεδο δυσκολίας το υλικό σου.
	2.	Ε: Τι σημαίνει για σας ο όρος «διαφοροποίηση» κατά τη διδακτική πράξη; Σ: Διαφοροποίηση υλικού, χρόνου απόκρισης του παιδιού και στο επίπεδο δυσκολίας. Όταν εννοώ υλικό, δεν αναφέρομαι μόνο στα φυλλάδια, αλλά οποιοδήποτε υλικό χρησιμοποιείται στην τάξη π.χ. τουβλάκια.
	3.	Ε: Εσείς προσαρμόζετε τη διδακτική διαδικασία ανάλογα με τον μαθητικό πληθυσμό της τάξης σας και την ετερογένεια που εμφανίζει; Σ: Πάντα, πάντα, αυτό εννοείται...
β.	1.	Ε: Πιστεύετε ότι όλοι οι μαθητές έχουν τις ίδιες εκπαιδευτικές ανάγκες και τα ίδια μαθησιακά χαρακτηριστικά; Δικαιολογείστε την απάντησή σας. Σ: Όχι φυσικά, είναι αυτά που λέγαμε και πριν.
	2.	Ε: Ποιοι είναι οι παράγοντες εκείνοι που ευθύνονται για τη διεύρυνση της διαφορετικότητας στη σύνθεση του μαθητικού πληθυσμού; Σ: Ένας είναι ο παράγοντας της αναπηρίας, αν υπάρχει διγλωσσία, από τον τρόπο μάθησης, αν είναι δηλαδή ακουστικός τύπος, κιναισθητικός κ.τ.λ. Είναι επίσης και το γνωστικό επίπεδο κάθε μαθητή, κάθε μαθητής που φοιτά σε μια τάξη δε σημαίνει ότι έχει το ίδιο επίπεδο με τους συμμαθητές του, χωρίς να υπάρχει απαραίτητα κάποια νοητική αναπηρία. Γιατί και τα βιβλία πλέον είναι πολύ δύσκολα και δεν απευθύνονται στον μέσο μαθητή. Είναι και η μαθησιακή ετοιμότητα κάθε παιδιού διαφορετική. Δηλαδή αν ένας μαθητής προέρχεται από μια οικογένεια με χαμηλό μορφωτικό επίπεδο και δεν έχει την απαραίτητη υποστήριξη από το σπίτι, τότε αυτό στο σχολείο θα μείνει πιο πίσω από άλλα παιδιά που προχωράνε πιο γρήγορα γιατί έχουν και την ανάλογη βοήθεια από το σπίτι. Η ικανότητα του παιδιού να μαθαίνει και ο ρυθμός μάθησης του, που πολλές φορές δεν το λαμβάνουμε υπόψη μας αυτό αλλά κοιτάμε μόνο να κάνουμε ό,τι λέει το βιβλίο, δε βοηθάει.
	3.	Ε: Οι μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες ή / και αναπηρίες, καθώς και οι μαθητές που προέρχονται από άλλα πολιτισμικά πλαίσια, μπορούν να συμμετέχουν και να ανταποκρίνονται στο υπάρχον αναλυτικό πρόγραμμα σπουδών της γενικής τάξης; Σ: Όχι, όχι... Αν και υπάρχουν ειδικά αναλυτικά προγράμματα για παιδιά με νοητική, με τύφλωση, με κώφωση. Απλά είναι ξεχωριστά αναλυτικά προγράμματα που δεν εντάσσονται στο γενικό, είναι δικά τους αυτόνομα. Οπότε πάλι τους περιθωριοποιείς.
	4.	Ε: Σε ό,τι αφορά την εκπαίδευση των μαθητών με αναπηρίες

		<p>και ειδικές ανάγκες, ποια είναι η άποψη σας για τη στροφή που έχει παρατηρηθεί από τις διαχωρισμένες δομές υποστήριξης (π.χ. σχολεία ειδικής αγωγής, τμήματα ένταξης) σε ποικίλες μορφές συνεκπαίδευσης;</p> <p>Σ: Εγώ είμαι υπέρ της συμπερίληψης. Βέβαια μπορεί να υπάρχουν και κάποιες περιπτώσεις παιδιών με βαριές αναπηρίες, που καθίσταται δύσκολη η επικοινωνία τους με τα παιδιά τυπικής, γιατί τα παιδιά τυπικής έχουν άλλες δυνατότητες και άλλα θέλω. Για μένα θα πρέπει να υπάρχει συμπερίληψη, γιατί τόσο τα παιδιά με αναπηρίες όσο και τα παιδιά τυπικής κερδίζουν από αυτήν την αλληλεπίδραση. Ένα παιδί με αυτισμό αν πάει σε σχολείο μόνο με αυτιστικά παιδιά θα ακολουθείται πάντα από τον αυτισμό του, δε θα μπορέσει να ενσωματωθεί πλήρως στην κοινωνία. Αυτό που χρειάζεται είναι υποστήριξη από τους εκπαιδευτικούς και από το σύστημα. Θα πρέπει για παιδιά με βαριές αναπηρίες να υπάρχει μέσα στο γενικό σχολείο ξεχωριστή αυτόνομη δομή, όπου εκεί τα παιδιά θα μπορούν να δουλεύουν βασικές δεξιότητες για κάποιες ώρες και να εντάσσονται σε μαθήματα όπως Μελέτη Περιβάλλοντος με τα παιδιά της τυπικής έτσι ώστε σιγά σιγά να γίνει η ενσωμάτωση. Δεν μπορείς από τη μια στιγμή στην άλλη να πάρεις ένα παιδί από το Ειδικό και να το πετάξεις στο Γενικό Σχολείο. Είμαι υπέρ λοιπόν αν υπάρχουν οι σωστές δομές και το απαραίτητο ειδικό εξειδικευμένο προσωπικό.</p>
γ.	1.	<p>Ε: Πιστεύετε ότι τόσο το διδακτικό περιεχόμενο, όσο και οι διδακτικές μέθοδοι θα πρέπει να είναι προσαρμοσμένα από τον εκπαιδευτικό ώστε να απευθύνονται στον μέσο όρο των μαθητών;</p> <p>Σ: Επιστημονικά αυτό που υποστηρίζεται στη βιβλιογραφία είναι ότι πρέπει να κάνεις το μάθημά σου με τέτοιο τρόπο ώστε όλοι να μπορούν να ακολουθούν. Για παράδειγμα στο μάθημα της Φυσικής, ας πάρουμε για παράδειγμα την ενότητα: «Μαθαίνω τα μέρη του σώματός μου», ένα παιδί με υψηλό δείκτη νοημοσύνης μπορεί να του βάλεις να βρει κάτι παραπάνω, να του βάλεις μια δύσκολη ή σύνθετη δραστηριότητα, ενώ στο μαθητή με αναπηρίες ας πούμε το μάθημα να γίνει με εικόνες, με απτά υλικά. Μπορούν να γίνουν κύκλοι διδασκαλίας από τους πιο καλούς μαθητές ως τους πιο αδύναμους, υπάρχουν πάρα πολλοί τρόποι και πολύ υλικό διαθέσιμο και στο ίντερνετ. Δεν προσαρμόζεις στον μέσο όρο γιατί αν το κάνεις αυτό ο αδύναμος μαθητής δεν θα μπορεί να τα καταφέρει και ο καλός θα βαρεθεί. Το ίδιο πράγμα, η ίδια άσκηση θα πρέπει να διαφοροποιείται για όλους.</p>
	2.	<p>Ε: Με αυτόν τον τρόπο πετυχαίνει ο εκπαιδευτικός να καλύψει τις ανάγκες όλων των μαθητών;</p> <p>Σ: Φυσικά, ναι...</p>
	3.	<p>Ε: Ποιος νομίζετε ότι θα πρέπει να είναι ο ρόλος του εκπαιδευτικού σε μια τάξη με έντονο το στοιχείο της</p>

		<p>διαφοροποίησης; Περιγράψτε το προφίλ ενός τέτοιου εκπαιδευτικού.</p> <p>Σ: Να είναι ενημερωμένος, αλλά αυτό δε σημαίνει και κάτι... Το ότι τα ξέρω εγώ στη θεωρία δε σημαίνει ότι τα ακολουθώ και στην πράξη. Και πιστεύω ότι τα πειράματα ο εκπαιδευτικός ως προς τις μεθόδους διδασκαλίας δε θα πρέπει να τα κάνει στα κύρια μαθήματα π.χ. Γλώσσα ή Μαθηματικά. Να δοκιμάζει για αρχή νέες διδακτικές μεθόδους και τεχνικές σε πιο δευτερεύοντα μαθήματα για να δουλευθείς καλά και εσύ ως εκπαιδευτικός, να μάθεις να διαχειρίζεσαι το χρόνο σου, να ξέρεις ακριβώς τι θέλεις να κάνεις και πώς να το κάνεις. Δεν μπορείς να μπεις μέσα στην τάξη χωρίς προετοιμασία. Θα πρέπει επίσης να είσαι ευέλικτος και πολύ οργανωτικός γιατί τα παιδιά χάνονται, πρέπει να ξέρουν τι έχουν να κάνουν. Έτσι εκτός από γνώσεις θα πρέπει να έχει και εμπειρία ένας εκπαιδευτικός, αλλά η εμπειρία έρχεται δουλεύοντας. Τα τρία πρώτα χρόνια τουλάχιστον θα πρέπει να δουλέψεις περισσότερο, να πειραματιστείς, να κάνεις και τα λάθη σου. Όσο περισσότερο διαβάζεις και όσο περισσότερο δουλεύεις, έχεις και μεγαλύτερη εμπειρία. Άρα σίγουρα ένας εκπαιδευτικός θα πρέπει να έχει τις απαραίτητες γνώσεις, τη διάθεση να δουλέψει διαφοροποιημένα, όρεξη για δουλειά αλλά και για γνώση.</p>
	4.	<p>Ε: Ποιοι πιστεύετε ότι είναι οι κατάλληλοι στόχοι που θα έπρεπε να θέτει ένας εκπαιδευτικός στο πλαίσιο της διαφοροποιημένης διδασκαλίας;</p> <p>Σ: Θα πρέπει να τίθεται ένας γενικός στόχος για όλους τους μαθητές και ύστερα ανάλογα με τις δυνατότητες του κάθε μαθητή να δεις που θα φθάσεις τον καθένα ξεχωριστά.</p>
	5.	<p>Ε: Ποια βήματα θα ακολουθούσατε για τον σχεδιασμό διδασκαλίας μιας διδακτικής ενότητας σε πλαίσια διαφοροποίησης της διδασκαλίας;</p> <p>Σ: Πρώτα πρώτα να θέσεις τους στόχους σου και από εκεί και πέρα να βρεις τις κατάλληλες δραστηριότητες. Στην αρχή επίσης πρέπει να κάνεις και μια διαγνωστική αξιολόγηση για να δεις το επίπεδο στο οποίο βρίσκονται οι μαθητές σου. Και μετά πας μεταβατικά βήμα βήμα. Αυτή η αξιολόγηση μπορεί να είναι ένα δεκάλεπτο πριν τελειώσεις το μάθημά σου με μια συζήτηση που μπορεί να γίνει, μια μικρή ασκησούλα στον πίνακα. Έτσι θα δεις αν οι μαθητές έχουν βασικές γνώσεις στη θεματική, ποια είναι τα γνωστικά τους κενά και σε αυτά να επικεντρώσεις τη διδασκαλία σου. Τους μαθητές σου από την αρχή της χρονιάς τους έχεις ομαδοποιήσει ως προς το επίπεδο και τις δυνατότητές τους, οπότε μετά οργανώνεις μια διδασκαλία με τέτοιο τρόπο που να καλύπτει τις γνωστικές ανάγκες όλων των ομάδων. Υπάρχουν διάφορα τεστ που μπορείς να κάνεις στους μαθητές σου για να δεις αν είναι ακουστικοί, οπτικοί ή κιναισθητικοί τύποι. Και μετά με βάση και την περσινή τους επίδοση τους κατηγοριοποιείς σε ομάδες. Τέλος θα πρέπει να οργανώσεις και ασκήσεις ελέγχου για να</p>

		δεις αν έχουν καταλάβει, τι έχουν καταλάβει από αυτά που τους δίδαξες και ανάλογα να κινηθείς.
6.	E: Ποιες μεθόδους ή διδακτικές τεχνικές θα χρησιμοποιούσατε σε μαθητές που παρουσιάζουν έντονες διαφορές μεταξύ τους, για να ανταποκριθείτε στις ποικίλες εκπαιδευτικές τους ανάγκες;	Σ: Καλά σίγουρα την ένα προς ένα διδασκαλία όταν διδάσκεις κάτι δύσκολο και κάποια παιδιά δεν το καταλαβαίνουν γιατί θέλουν το δικό τους τρόπο, θα βοηθούσε η διδασκαλία από συνομήλικο. Για παράδειγμα σε μια τάξη συμπερίληψης θα μπορούσαν οι καλοί μαθητές να διδάξουν με ένα προς ένα διδασκαλία τους αδύναμους. Ή εσύ αν διδάξεις κάτι που δεν είναι πολύ δύσκολο και οι καλοί μαθητές το μάθουν εύκολα, μπορείς να τους δώσεις και λίγο πιο δύσκολο υλικό για να τους απασχολήσεις και να ασχοληθείς με ένα προς ένα διδασκαλία με τους πιο αδύναμους. Η διδασκαλία σε ομάδα, τα project που γίνονται μέσα στην τάξη σε ομάδες, όπου εκεί ο μαθητής αναλαμβάνει ρόλο στον οποίο μπορεί να ανταποκριθεί με βάση τις ικανότητές του. Και τέλος χρήση πολυτροπικού υλικού, χρήση εικόνας για παράδειγμα σε παιδιά που δεν καταλαβαίνουν, έχουν θέμα με τον γραπτό λόγο.
7.	E: Με ποιον τρόπο ακριβώς θα παρουσιάζατε το διδακτικό περιεχόμενο σε ετερογενείς τάξεις μαθητών;	Σ: Υπάρχουν πολλοί τρόποι που μπορείς να το κάνεις αυτό, είναι ανάλογα με το πώς θέλεις να οργανώσεις τη διδασκαλία σου. Μπορείς να ξεκινήσεις δείχνοντας ένα video ή προβάλλοντας κάτι και μπορείς δείχνοντας κομμάτι-κομμάτι ή δείχνοντας το όλο και σπάζοντάς το μετά σε κομμάτια. Δεν μπορείς να έχεις ένα στάνταρ τρόπο, πας κάθε φορά με το μαθητικό δυναμικό που έχεις.
8.	E: Πώς ακριβώς πιστεύετε ότι θα έπρεπε να ήταν δομημένο το εκπαιδευτικό υλικό που θα δίνατε ως εργασία για το σπίτι, ώστε να ανταποκρίνεται στις δυνατότητες όλων των μαθητών;	Σ: Κανονικά ό,τι υλικό δίνεται στο σπίτι θα πρέπει να είναι έτσι οργανωμένο ώστε να δουλεύεται από τους μαθητές αυτόνομα, χωρίς πολύ βοήθεια από τους γονείς. Δεν πρέπει να βάζουμε εργασίες με καινούργια πράγματα που δεν τα έχουμε κάνει μέσα στην τάξη. Από εκεί και πέρα διαφοροποιείς την άσκηση ανάλογα με τη δυνατότητα του κάθε μαθητή. Για παράδειγμα αν βάλεις μια περίληψη να σου γράψουν και κάποιος μαθητής δεν έχει τις ίδιες δυνατότητες, θα μπορούσες για αρχή να του δώσεις μικρότερο κείμενο για περίληψη. Δηλαδή την ίδια άσκηση που θα κάνουν όλοι την ίδια θεματική, απλά προσαρμοσμένη πάνω στο μαθητή. Ένας μαθητής μπορεί την Ιστορία να μην μπορεί να τη μάθει παπαγαλία απ' έξω αλλά να χρειάζεται ερωτήσεις σωστού λάθους για να τη μάθει. Δεν θέλει για κάθε μαθητή διαφορετικό υλικό, το πολύ να χρειαστεί να κάνεις πέντε διαφοροποιήσεις. Ένα γενικό διαβαθμισμένο για τους

		περισσότερους, όπου ο καλός θα σου το φθάσει μέχρι τέλους, ο μέτριος θα το φθάσει μέχρι το επίπεδο που μπορεί και το αλλάζεις μόνο για κάποιες περιπτώσεις μαθητών που αντιμετωπίζουν σοβαρές δυσκολίες.
	9.	<p>E: Σε μια τάξη μαθητών με διαφορετικές εκπαιδευτικές ανάγκες και διαφορές στο γλωσσικό και πολιτισμικό υπόβαθρο, αν θέλατε να δουλέψετε ομαδοσυνεργατικά, πώς θα οργανώνατε τις ομάδες και πώς θα δούλευαν;</p> <p>Σ: Στην οργάνωση των ομάδων εργασίας δε λειτουργείς όπως στην κατηγοριοποίηση των μαθητών σε ομάδες με βάση το μαθητικό τους προφίλ και το γνωστικό επίπεδο. Εδώ θέλεις να υπάρχει ποικιλία, να έχεις έναν καλό μαθητή έναν μέτριο έναν αδύναμο κ.τ.λ. για να μπορούν μεταξύ τους να συνεργάζονται και να αλληλεπιδρούν. Γιατί ένα παιδί μαθαίνει καλύτερα από το συμμαθητή του παρά από το δάσκαλό του κάποια πράγματα. Και επίσης ένα παιδί όταν διδάσκει σε ένα άλλο παιδί φαίνεται αν έχει κατακτήσει τη γνώση.</p>
	10.	<p>E: Τι μορφές αξιολόγησης θα χρησιμοποιούσατε στο πλαίσιο της διαφοροποιημένης διδασκαλίας;</p> <p>Σ: Από τη στιγμή που θέτεις διαφορετικούς στόχους είναι απαραίτητο. Για παράδειγμα σε ένα τεστ μπορείς να διαφοροποιήσεις τις ασκήσεις με τέτοιο τρόπο ώστε να; Έχει πάντα μια ερώτηση ανάπτυξης, μια ερώτηση σωστού λάθους, μια άσκηση συμπλήρωσης κενού, μια άσκηση με ζωγραφική. Ένας άλλος τρόπος αξιολόγησης είναι να αφήσεις το παιδί να διαλέξει από διάφορων τύπων ασκήσεις που όμως ουσιαστικά από όλες τις ίδιες πληροφορίες εκμαιεύεις αυτό ποια θέλει να κάνει, ποιες προτιμάει. Βέβαια δεν θα επαναπαυθείς σε ένα παιδί που είναι καλό στην ανάπτυξη, να σου κάνει μόνο αυτό. Μπορείς να έχεις τέτοιες ασκήσεις στο τεστ σου, ώστε να πιάσεις όλο το φάσμα των μαθητών. Να τους δώσεις πολλούς και διαφορετικούς τρόπους για να σου δείξουν αυτό που ξέρουν.</p>
	11.	<p>E: Πώς μπορεί ο εκπαιδευτικός να ελέγξει ή και να ενισχύσει το έργο της διαφοροποίησης που εφάρμοσε στην τάξη;</p> <p>Σ: Μέσω της παρατήρησης, για μένα δεν έχει τόση σημασία η απόδοση των μαθητών στα τεστ, όσο το παιδί να έχει κατακτήσει τη γνώση σε πρακτικό κομμάτι. Θα πρέπει δηλαδή ο εκπαιδευτικός να κρατάει ημερολόγιο, στο οποίο να καταθέτει τις εμπειρίες του από την παρατήρηση των μαθητών. Μέσα από την παρατήρηση θα καταλάβει αν το έργο του εφαρμόστηκε με επιτυχία ή όχι.</p>
	12.	<p>E: Πιστεύετε πως το υπάρχον αναλυτικό πρόγραμμα ευνοεί την ανάπτυξη διαφοροποιημένων πρακτικών σε μια σχολική τάξη; Πώς θα το αξιοποιούσατε για την ανάπτυξη μιας διαφοροποιημένης διδακτικής πρακτικής;</p> <p>Σ: Όχι, όχι θεωρώ ότι το αναλυτικό πρόγραμμα καταρχήν εξυπηρετεί τις ανάγκες του μέσου όρου των μαθητών μιας σχολικής τάξης. Οτιδήποτε διαφέρει από τον μέσο όρο, δε συμπεριλαμβάνεται, γι' αυτόν τον λόγο δεν είναι και</p>

		αξιοποιήσιμο για την ανάπτυξη διαφοροποιημένων πρακτικών. Αλλά ο εκπαιδευτικός, γνωρίζοντας τις αδυναμίες του αναλυτικού προγράμματος, θα πρέπει να το προσαρμόζει για να εξυπηρετεί τις ανάγκες όλων των μαθητών.
	13.	<p>Ε: Ποιες δυσκολίες και εμπόδια πιστεύετε ότι θα αντιμετωπίζατε στην προσπάθειά σας να εφαρμόσετε τη διαφοροποίηση στη διδακτική πράξη;</p> <p>Σ: Πολλές, πάρα πολλές. Εμπόδιο είναι η έλλειψη γνώσεων του εκπαιδευτικού τόσο στο θεωρητικό όσο και στο πρακτικό κομμάτι. Πολλές φορές είναι και ο εφησυχασμός του εκπαιδευτικού, ότι δηλαδή αφού έχει αποτέλεσμα αυτό που κάνω δεν θα μπω στη διαδικασία να το αλλάξω. Ή πολλές φορές να νομίζω ότι έχει αποτέλεσμα γιατί δεν θέλω να δω ότι δεν έχει αποτέλεσμα. Δυσκολία υπάρχει και στους παλιότερους εκπαιδευτικούς να προσαρμοστούν στα καινούργια δεδομένα. Άλλα εμπόδια είναι το ότι δεν υπάρχει υλικό, δεν υπάρχει υποστήριξη, δε γίνονται άλλο επιμορφώσεις... Δε γίνεται να κάνεις επιμόρφωση για τάξεις συμπερίληψης, να επιμορφώνεις εμάς τους ειδικούς εκπαιδευτικούς και να μην επιμορφώνεις τους δασκάλους της τάξης. Το θέμα θα ήταν να επιμορφωθούμε μαζί, γιατί πρέπει να συνεργαστούμε στην τάξη και γενικά ο καθένας κάτι έχει να πάρει από τον άλλον. Πλέον σε μια τάξη δεν είναι μόνος του ο δάσκαλος, μπορεί να έχει κάποιον δάσκαλο ειδικής αγωγής, μπορεί να χρειαστεί κάποιος ψυχολόγος, κάποιος κοινωνικός λειτουργός κ.τ.λ. Δυστυχώς δεν υπάρχει μια μέριμνα και δύσκολα θα βρεις και μια πόρτα να χτυπήσεις για να βρεις μια απάντηση σε αυτό που σε απασχολεί. Θα πρέπει να ψάξεις και να διαβάσεις μόνος σου, αλλά και πάλι αν δεν υπάρχει κάποιος να σου πει στην πράξη πώς γίνεται, κάποιος που να έχει την εμπειρία, δε γίνεται. Για αυτό πιστεύω ότι και οι νέοι εκπαιδευτικοί δεν μπαίνουν πλέον στη διαδικασία να κάνουν καινούργια πράγματα, δε βρίσκουν υποστηρικτή στο έργο τους. Κολλλάμε στους νόμους, στη γραφειοκρατία και άκρη δε βγάζουμε.</p>
δ.	1.	<p>Ε: Πόσο συχνή επικοινωνία έχετε με τους γονείς των μαθητών της τάξης σας και πώς αυτό βοηθάει για την επίτευξη ενός διαφοροποιημένου περιβάλλοντος μάθησης;</p> <p>Σ: Στα παιδιά της γενικής εκπαίδευσης οι γονείς έχουν μια σχετική επικοινωνία με το δάσκαλο. Στα παιδιά με αναπηρίες η επικοινωνία είναι μεγαλύτερη, συνήθως επικοινωνούμε καθημερινά, είτε μέσω του τετραδίου επικοινωνίας, είτε διαπροσωπικά όταν έρχεται να πάρει το παιδί, είτε με κάποιο τηλέφωνο το απόγευμα που κάτι θα χρειαστεί ο γονιός ή κάτι δε θα έχει γίνει κατανοητό.</p>
	2.	<p>Ε: Θα αξιοποιούσατε τους γονείς στη διδακτική διαδικασία για την επίτευξη ενός διαφοροποιημένου περιβάλλοντος μάθησης; Πώς;</p> <p>Σ: Ναι και αυτό εξαρτάται από τη διάθεση του δασκάλου. Μπορεί να κάνει για παράδειγμα κάποιες συναντήσεις γονέων</p>

		<p>μέσα στο μήνα για να παρουσιάσει το υλικό του επόμενου μήνα, του τι έχουμε να κάνουμε ή κάποια μικρά project, για παράδειγμα να έρθουν οι γονείς στην τάξη και να μιλήσουν για ένα έθιμο. Να αποκτήσουν ένα βοηθητικό ρόλο στη διδακτική διαδικασία. Γιατί πολλές φορές οι γονείς βλέπουν ανταγωνιστικά τους δασκάλους, ενώ θα έπρεπε να ενισχύουν την εικόνα του δασκάλου στα παιδιά τους.</p>
	3.	<p>E: Ποιες ενέργειες θα συμβουλευάτε να ακολουθήσουν οι γονείς από το σπίτι, ώστε να υπάρχει μια από κοινού συνέπεια τόσο του δασκάλου όσο και των γονέων στον ρυθμό μάθησης και στις ανάγκες των μαθητών;</p> <p>Σ: Συνήθως γράφω οδηγίες σε ένα τετράδιο επικοινωνίας για το πώς θέλω να δουλεύεται το παιδί στο σπίτι. Επειδή μερικές φορές αντιλαμβάνομαι ότι οι γονείς για να τελειώνουν γρήγορα δίνουν έτοιμη την απάντηση στο μαθητή, τους λέω με διακριτικό τρόπο ότι θα πρέπει τα παιδιά να δουλεύουν όσο το δυνατόν περισσότερο αυτόνομα. Επίσης και εγώ τους γράφω σχόλια για το πώς ήταν στο σχολείο, αν ήταν συνεργάσιμος, ποια άσκηση τον δυσκόλεψε και γιατί...</p>
ε.	1.	<p>E: Πιστεύετε ότι είστε κατάλληλα καταρτισμένος –ή για να εφαρμόσετε μια διαφοροποιημένη διδακτική πρακτική; Αν όχι, σε ποιους τομείς πιστεύετε ότι υστερείτε και γιατί;</p> <p>Σ: Όχι, αυτές της γενικής αλλά ούτε και της ειδικής...</p>
	2.	<p>E: Θα δείχνατε ενδιαφέρον σε μια ενδεχόμενη επιμόρφωση πάνω σε πρακτικές διαφοροποιημένης διδασκαλίας;</p> <p>Δικαιολογείστε την απάντησή σας.</p> <p>Σ: Έχω πάει σε πολλά επιμορφωτικά σεμινάρια. Προσπαθώ να παρακολουθώ τις εξελίξεις γενικά. Έχω κάνει και επί πληρωμής πολλά σεμινάρια σε θεματικές που με ενδιαφέρουν. Τα καλά, αυτά που βοηθούν πολύ είναι όλα επί πληρωμής. Και ό,τι υπήρχε σε δωρεάν φέτος φυσικά έχουν κοπεί όλα. Δεν υπάρχει καμία υποστήριξη από πουθενά, είμαστε αυτόνομοι, είμαστε μόνοι μας. Και υπάρχουν άτομα στην παράλληλη με μηδενική προϋπηρεσία που δούλεψαν φέτος για πρώτη φορά που δεν έχουν καμία βοήθεια, άντε εμείς κάτι κάναμε στο παρελθόν από επιμορφώσεις. Εκεί λοιπόν γίνονται λάθη ακούσια από τους εκπαιδευτικούς αφού δεν υπάρχει κάποιος οργανωμένος τρόπος να καθοδηγηθούν. Δεν θέλουν οι άνθρωποι να κάνουν λάθη, αλλά δεν υπάρχει και κάποιος να τους πει πώς είναι το σωστό. Θα έδειχνα ενδιαφέρον λοιπόν αν όλα γινόντουσαν σοβαρά και υπεύθυνα.</p>
	3.	<p>E: Ποια μορφή ακριβώς θα θέλατε να έχει ένα επιμορφωτικό πρόγραμμα για τη διαφοροποιημένη διδασκαλία;</p> <p>Σ: Καταρχήν θα έπρεπε να υπάρχει διαφοροποίηση στα ίδια τα εκπαιδευτικά προγράμματα. Δηλαδή δεν μπορεί αυτός που έχει παρακολουθήσει στο παρελθόν επιμορφώσεις και έχει εμπειρία να κάνει την ίδια επιμόρφωση με τον καινούργιο. Έχω βαρεθεί να ακούω τα ίδια πράγματα, την ίδια θεωρία για τον αυτισμό, για τα down... Και άλλο μεγάλο θέμα είναι ότι δεν είναι καθόλου βιωματικά, δεν υπάρχει παράδειγμα στην</p>

		<p>πράξη. Το πρακτικό μας λείπει, όχι το θεωρητικό. Θα ήθελα λοιπόν να εστιάζει στην πράξη και να σου δίνει τη δυνατότητα αυτοπαρακολούθησης. Δηλαδή να υπάρχει κάποιος στον οποίο να πρέπει να παραδίδεις υλικό και να σου δίνει feedback. Έτσι αν ξέρεις ότι παρακολουθείσαι έχεις και ένα κίνητρο να κάνεις περισσότερα πράγματα στα παιδιά. Νιώθεις ότι προσφέρεις κάτι, ότι κάποιος σε επιβραβεύει και αυτό σου δίνει τη διάθεση να συνεχίσεις να προσπαθείς.</p>
	4.	<p>Ε: Τι άλλο θα είχατε να προτείνετε για την αξιοποίηση αυτής της μεθόδου (διαφοροποιημένη διδασκαλία);</p> <p>Σ: Να υπάρχει σωστή επιμόρφωση για τους εκπαιδευτικούς, σωστή συνεργασία μεταξύ των εκπαιδευτικών γιατί αυτό ωφελεί τους μαθητές και η διάθεση να δουλέψεις και να βοηθήσεις τους μαθητές σου.</p> <p>Ε: Ευχαριστώ πάρα πολύ Σοφία.</p> <p>Σ: Μη με ευχαριστείς καθόλου...</p>

28^η Συνέντευξη

Γενικές Ερωτήσεις	1.	E: Πόσα χρόνια εργάζεστε ως εκπαιδευτικός; Σ: Εγώ εργάζομαι 32 χρόνια.
	2.	E: Έχετε μεταπτυχιακό; Σ: Ναι έχω μεταπτυχιακό πάνω στη Διαπολιτισμική Εκπαίδευση και το έκανα στην Αυστραλία..
	3.	E: Πόσα χρόνια εργάζεστε στο συγκεκριμένο σχολείο που είστε τώρα; Σ: Σε αυτό το σχολείο είμαι 20 χρόνια. Γιατί τα 12 ήμουν εκτός με αποσπάσεις.
	4.	E: Έχετε έρθει αντιμέτωπος, –η με το φαινόμενο της έντονης διαφοροποίησης του μαθητικού πληθυσμού σε τάξεις που έχετε αναλάβει; Σ: Κυρίως με αυτό το φαινόμενο ερχόμαστε αντιμέτωποι εμείς σε αυτό το σχολείο...
	5.	E: Κατά την άποψή σας αυξάνεται η ετερογένεια του μαθητικού πληθυσμού τα τελευταία χρόνια; Σ: Από το δικό μας σχολείο έχω παρατηρήσει ότι αυξάνεται. Για παράδειγμα οι Κινέζοι αυτή της στιγμή στα δικά μου τμήματα είναι η σχετική πλειοψηφία. Έρχονται πάρα πολλοί από Μπαγκλαντές, Ινδία, Πακιστάν... Μεγάλο ποσοστό! Συνεχίζει η ροή Ρώσων και Γεωργιανών, κυρίως Γεωργιανών και ακολουθούν οι Αλβανοί που στα δικά μου τα τμήματα είναι οι λιγότεροι.
	6.	E: Πού πιστεύετε ότι οφείλονται οι αλλαγές στη σύσταση του μαθητικού πληθυσμού στις σημερινές τάξεις; Σ: Έχουμε εισροές προσφύγων, μεταναστών τα τελευταία ένα με δυο χρόνια κυρίως φέτος, φέτος πάρα πολύ κυρίως από αυτές τις χώρες που γίνεται ο πόλεμος.
α.	1.	E: Ποιες ανάγκες προκύπτουν κατά τη διδακτική διαδικασία λόγω της εμφανούς ετερογένειας του μαθητικού πληθυσμού σε όλα τα επίπεδα τα τελευταία χρόνια; Σ: Είναι το να βρούμε μια κοινή γλώσσα διδασκαλίας. Σκεφτείτε ότι εγώ σύμφωνα με το μαθητικό μου δείγμα αυτήν τη στιγμή θα πρέπει να ξέρω έξι γλώσσες. Δεν είναι δεδομένο ότι ξέρουν οι μαθητές αγγλικά και αν ξέρουν είναι ελάχιστα. Ευτυχώς όλως παραδόξως όλα έχουν φορητό υπολογιστή και χτυπάνε τη λέξη σε ηλεκτρονικό λεξικό και κάπως γίνεται δουλειά. Μέχρι και από την Αίγυπτο και το Μαρόκο έχουμε μαθητές, που δεν μπορώ να καταλάβω γιατί έρχονται εδώ, αλλά ευτυχώς αυτά γνωρίζουν γαλλικά και έχουμε πολύ καλή επικοινωνία κατά τη διδακτική πράξη.
	2.	E: Τι σημαίνει για σας ο όρος «διαφοροποίηση» κατά τη διδακτική πράξη; Σ: Είναι μια πολύ απαιτητική διαδικασία η διαφοροποίηση, θέλει διαβαθμισμένες ασκήσεις, από τα απλά απλούστερα μέχρι κάπως στο μέσο επίπεδο. Είναι επιβαρυντικό γιατί βλέπω ότι έχω Ρώσους και Γεωργιανούς, οι οποίοι είναι

		προχωρημένοι και πρέπει εγώ να συγχρονιστώ και να συμβαδίσω το βηματισμό μου με όλους αυτούς σε μια ενιαία σύνδεση της παγκοσμιοποίησης της διδασκαλίας.
	3.	Ε: Εσείς προσαρμόζετε τη διδακτική διαδικασία ανάλογα με τον μαθητικό πληθυσμό της τάξης σας και την ετερογένεια που εμφανίζει; Σ: Σχεδόν κάνω, μέσα στις δύο ώρες δια παράδειγμα που έχω στο φροντιστηριακό της Γλώσσας, μικρές ομάδες που τις απασχολώ ανάλογα με τις δυνατότητες και το υλικό που έχω. Αλλιώς δε γίνεται, δεν έχουν όλοι το ίδιο επίπεδο.
β.	1.	Ε: Πιστεύετε ότι όλοι οι μαθητές έχουν τις ίδιες εκπαιδευτικές ανάγκες και τα ίδια μαθησιακά χαρακτηριστικά; Δικαιολογείστε την απάντησή σας. Σ: Όχι φυσικά. Εξαρτάται από πολλούς παράγοντες αυτό. Ας πούμε δεν έχουν τις ίδιες ανάγκες οι μαθητές που έρχονται εδώ και γνωρίζουν έστω και λίγα ελληνικά με τους περισσότερους μαθητές που έρχονται και δε γνωρίζουν απολύτως τίποτα στα ελληνικά. Μάλιστα οι ανάγκες διαφέρουν και ανάλογα με το ποια γλώσσα έχουν για μητρική, γιατί η κάθε γλώσσα έχει άλλη δομή και εσύ πρέπει να λάβει υπόψη σου τις ιδιαιτερότητες αυτές για να διδάξεις την ελληνική.
	2.	Ε: Ποιοι είναι οι παράγοντες εκείνοι που ευθύνονται για τη διεύρυνση της διαφορετικότητας στη σύνθεση του μαθητικού πληθυσμού; Σ: Εκτός από τον φυλετικό παράγοντα παρατηρούνται και διαφορές ως προς τον τρόπο μάθησης. Για παράδειγμα οι Ρώσοι και οι Κινέζοι μαθαίνουν καλύτερα, οι Αλβανοί δυσκολεύονται. Τουλάχιστον εγώ έχω μαθητικό δυναμικό αυτή τη στιγμή που είναι κάτω από το μέσο και με μεγάλη επίπονη προσπάθεια και με πολλές ασκήσεις για το σπίτι, τις κάνουν τώρα τελευταία για να ανταποκριθούν στις ανάγκες. Ένα λοιπόν διαφοροποιητικό στοιχείο είναι ο ρυθμός μάθησης, άλλο είναι ο φραγμός που υπάρχει στη γλώσσα αναφοράς. Με κάποιους μαθητές έχουμε μια κοινή γλώσσα για να επικοινωνούμε στην αρχή, πριν μάθουν ελληνικά. Με κάποιους όμως, όπως αυτοί που έρχονται από το Μπαγκλαντές και την Ινδία δεν υπάρχει κοινή γλώσσα. Λίγα αγγλικά μόνο και αν τα ξέρουν και αυτά. Για παράδειγμα τους έδωσα χθες για να δω αν καταλαβαίνουν ένα μικρό κείμενο στα κινέζικα, στα Μπαγκλαντές, στα Ορντού για τη Ρωξάνη. Το κατάλαβαν, καλά στα ελληνικά και στα αγγλικά δεν μπορούν να το πουν αλλά το κατάλαβαν.
	3.	Ε: Οι μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες ή / και αναπηρίες, καθώς και οι μαθητές που προέρχονται από άλλα πολιτισμικά πλαίσια, μπορούν να συμμετέχουν και να ανταποκρίνονται στο υπάρχον αναλυτικό πρόγραμμα σπουδών της γενικής τάξης; Σ: Σε καμία περίπτωση. Εδώ για τους δίγλωσσους μαθητές έχουμε ένα με δύο χρόνια προσαρμογής, με βάση τις διατάξεις

		που προβλέπει ο νόμος για τα δίγλωσσα πρώτης και δεύτερης χρονιάς. Απαλλάσσονται από Αρχαία και κάποια άλλα μαθήματα. Τώρα έχουμε και μια Κινέζα μαθήτρια ειδικών εκπαιδευτικών αναγκών που έχει μια τάση απομόνωσης. Έχω βάλει άλλες μαθήτριες ομοεθνείς της να την προσεγγίσουν και δεν τα κατάφεραν. Αυτά τα παιδιά τώρα αν δεν υπάρχει ο εικός παιδαγωγός να τα βοηθήσει δεν μπορούν να ανταποκριθούν.
	4.	Ε: Σε ό,τι αφορά την εκπαίδευση των μαθητών με αναπηρίες και ειδικές ανάγκες, ποια είναι η άποψη σας για τη στροφή που έχει παρατηρηθεί από τις διαχωρισμένες δομές υποστήριξης (π.χ. σχολεία ειδικής αγωγής, τμήματα ένταξης) σε ποικίλες μορφές συνεκπαίδευσης; Σ: Μετά από κάποια χρόνια ναι μπορούν και αυτά τα παιδιά να λειτουργήσουν σε σχολεία τυπικής εκπαίδευσης, αλλά μόνο με τη βοήθεια κάποιου ειδικού. Να υπάρχουν ειδικές τάξεις, φροντιστηριακά τμήματα και τάξεις υποδοχής. Μόνο έτσι μπορεί να λειτουργήσει η συνεκπαίδευση. Σταδιακά και πολύ εξελικτικά μπορούν να ανταποκριθούν.
γ.	1.	Ε: Πιστεύετε ότι τόσο το διδακτικό περιεχόμενο, όσο και οι διδακτικές μέθοδοι θα πρέπει να είναι προσαρμοσμένα από τον εκπαιδευτικό ώστε να απευθύνονται στον μέσο όρο των μαθητών; Σ: Όχι, θα πρέπει να είναι διαφοροποιημένες οι μέθοδοι, πολυαισθητηριακές και πολυμορφικές, για να μπορέσουν να συμπεριλάβουν όλους τους μαθητές στη διδακτική διαδικασία και όχι μόνο τον μέσο όρο.
	2.	Ε: Με αυτόν τον τρόπο πετυχαίνει ο εκπαιδευτικός να καλύψει τις ανάγκες όλων των μαθητών; Σ: Ναι μόνο με αυτόν τον τρόπο...
	3.	Ε: Ποιος νομίζετε ότι θα πρέπει να είναι ο ρόλος του εκπαιδευτικού σε μια τάξη με έντονο το στοιχείο της διαφοροποίησης; Περιγράψτε το προφίλ ενός τέτοιου εκπαιδευτικού. Σ: Πρέπει να έχει ένα γλωσσικό υπόβαθρο αλλά να γνωρίζει και το πολιτισμικό υπόβαθρο κάθε χώρας, να γνωρίζει από ψυχολογία και να είναι ενημερωμένος από νέες μεθόδους και στρατηγικές διδασκαλίας. Δυστυχώς οι δεξιότητες και τα προσόντα που πρέπει να έχει ένας εκπαιδευτικός είναι πολλά, το θέμα είναι ότι εδώ δεν υπάρχει καμία σχολή ή οποιασδήποτε άλλης φύσεως δομή που να προετοιμάζει τους εκπαιδευτικούς για να αντιμετωπίζουν φαινόμενα διαφοροποίησης. Στο εξωτερικό εγώ δούλενα σε «Ethnic minorities and multicultural classes». Να δουλέψω λοιπόν σε αυτά τα τμήματα έπρεπε να λάβω μια συγκεκριμένη μετεκπαίδευση πάνω σε πολυπολιτισμικές διδακτικές προσεγγίσεις και να πληρώ κάποιες προδιαγραφές. Και όλα αυτά πριν 26 χρόνια στην Αυστραλία.
	4.	Ε: Ποιοι πιστεύετε ότι είναι οι κατάλληλοι στόχοι που θα έπρεπε να θέτει ένας εκπαιδευτικός στο πλαίσιο της

		<p>διαφοροποιημένης διδασκαλίας;</p> <p>Σ: Οι στόχοι επικεντρώνονται στην απόκτηση αρχικά βασικών γλωσσικών δεξιοτήτων, δηλαδή ανάγνωση και αποκωδικοποίηση βασικών σημασιών. Να μπορούν έπειτα να αναπτύξουν ικανότητες γραφής και τέλος να αποκτήσουν κατανόηση ενός κειμένου στα ελληνικά. Στα πολύ στοιχειώδη θα πρέπει να μπορούν να διαβάζουν, να μπορούν να γράφουν γιατί μπορεί κάποιος μαθητής στη γλώσσα τους να γράφουν από τα δεξιά στα αριστερά, να γράφουν με σχήματα, με Γραμμική Α, Γραμμική Β, με ιερογλυφικά... Για παράδειγμα βλέπω τους Κινέζους μαθαίνουν εύκολα να γράφουν ελληνικά παρόλο που πίστευα εγώ ότι είναι δύσκολο να μεταβούν από το δικό τους εικονογραφικό σύστημα γραφής στο ευρωπαϊκό το δικό μας. Θέλει να εντοπίσεις αυτές τις διαφορές που υπάρχουν με τη μητρική τους γλώσσα και να αναπτύξεις στρατηγικές και έπειτα να τους τις μάθεις.</p>
	5.	<p>Ε: Ποια βήματα θα ακολουθούσατε για τον σχεδιασμό διδασκαλίας μιας διδακτικής ενότητας σε πλαίσια διαφοροποίησης της διδασκαλίας;</p> <p>Σ: Χρειάζομαι τουλάχιστον τρεις με τέσσερις εβδομάδες για να εντοπίσω τις αδυναμίες και τις ανάγκες των μαθητών μου.</p> <p>Ε: Αυτό πώς γίνεται με κάποιο διαγνωστικό τεστ στην αρχή;</p> <p>Σ: Όχι απαραίτητα, εγώ να σας πω την αλήθεια το βλέπω μέσα από την ανταπόκρισή τους κατά τη διάρκεια του μαθήματος. Έπειτα προσπαθώ να κάνω τη διδασκαλία με τέτοιο τρόπο ώστε να τους δίνω κίνητρα. Παρατήρησα ότι ακόμη και μαθητές με αποκλίνουσα συμπεριφορά μέσα στην τάξη, οι οποίοι δεν είχαν κανένα ενδιαφέρον και ασχολιόντουσαν συνέχεια με τα κινητά τους, αν ψάξεις να βρεις τρόπο να τους βοηθήσεις θα τους κερδίσεις. Τους προσέγγισα λοιπόν μέσω πάλι ομοεθνών τους και μέσω αυτών και των λίγων γαλλικών που ξέρω τους έδειξα τρόπους που μπορούν να δουλεύουν για να μάθουν τη γλώσσα. Αφού εντοπίσω λοιπόν τις ανάγκες τους προσπαθώ να αποδώσω το ελληνικό αλφάβητο φωνητικά στη μητρική τους γλώσσα και τους βοηθώ να το μάθουν. Αν μάθουν το ελληνικό αλφάβητο μετά όλα τα άλλα είναι πιο εύκολα, γιατί πάμε σταδιακά στους φθόγγους, στις λέξεις, στην πρόταση, την παράγραφο κ.τ.λ.</p>
	6.	<p>Ε: Ποιες μεθόδους ή διδακτικές τεχνικές θα χρησιμοποιούσατε σε μαθητές που παρουσιάζουν έντονες διαφορές μεταξύ τους, για να ανταποκριθείτε στις ποικίλες εκπαιδευτικές τους ανάγκες;</p> <p>Σ: Η μεθοδολογία στα πρώτα στάδια βασίζεται στην εξατομικευμένη διδασκαλία, δε γίνεται αλλιώς. Δεν ξέρω τι αδυναμίες έχει, δε με καταλαβαίνει. Μετά μπορεί στα τμήματα τα φροντιστηριακά που έχω να τους δουλέψω σε ομάδες. Είναι αυτό που σας έλεγα και παραπάνω, βρίσκω ομοεθνείς που μπορεί να είναι πιο προχωρημένοι και τους βάζω μαζί για να βοηθάει ο προχωρημένος τον πιο αδύναμο.</p>
	7.	<p>Ε: Με ποιον τρόπο ακριβώς θα παρουσιάζατε το διδακτικό</p>

		<p>περιεχόμενο σε ετερογενείς τάξεις μαθητών;</p> <p>Σ: Χρησιμοποιώ πολύ τον πίνακα και πάρα πολύ τον Η/Υ, Έστω μόνο που θα ακούν και θα βλέπουν είτε video, απλοποιημένα βέβαια αλλά χρησιμοποιώ πολύ και το computerized representation που αρχίζει για παράδειγμα από το άλφα, πιάνει τη λέξη και την αποδομεί φωνητικά. Και στο τέλος διαβάζει τη λέξη ολόκληρη στα ελληνικά. Ευτυχώς έχουμε τον προτζέκτορα, οπότε βλέπουν και ακούν.</p>
	8.	<p>Ε: Πώς ακριβώς πιστεύετε ότι θα έπρεπε να ήταν δομημένο το εκπαιδευτικό υλικό που θα δίνετε ως εργασία για το σπίτι, ώστε να ανταποκρίνεται στις δυνατότητες όλων των μαθητών;</p> <p>Σ: Το υλικό που δίνω ως εργασία για το σπίτι είναι απαραίτητα διαφοροποιημένο γιατί δεν μπορώ να δουλέψω αλλιώς. Οι αρχάριοι για παράδειγμα έχουν πιο απλοποιημένες ασκήσεις. Σήμερα για παράδειγμα μου έφερε ένας Αλβανός μαθητής, είναι και μεγάλος σε ηλικία αυτός και του χρόνου θέλει να πάρει απολυτήριο Γυμνασίου, φυλλάδια πίσω. Του δίνω αρκετά φυλλάδια για το σπίτι για να μπορέσει να τελειώσει φέτος, μου το ζήτησε από μόνος του. Αυτός ο συγκεκριμένος δεν ξέρει μου είτε ούτε τα αλβανικά να γράφει σωστά. Στην χώρα του μου είπε ότι δεν είχε ασχοληθεί τόσο να μάθει γράμματα, δεν πήγαινε τόσο τακτικά στο σχολείο.</p>
	9.	<p>Ε: Σε μια τάξη μαθητών με διαφορετικές εκπαιδευτικές ανάγκες και διαφορές στο γλωσσικό και πολιτισμικό υπόβαθρο, αν θέλατε να δουλέψετε ομαδοσυνεργατικά, πώς θα οργανώνατε τις ομάδες και πώς θα δούλευαν;</p> <p>Σ: Ένας παράγοντας είναι ο φυλετικός, δηλαδή βάζω για παράδειγμα τα Κινεζάκια μαζί, τα Αλβανάκια κ.τ.λ. Έτσι μπορούν να επικοινωνήσουν μεταξύ τους και να αλληλεπιδράσουν και ο πιο προχωρημένος να βοηθήσει τον αδύναμο. Ας πούμε ότι ο πιο προχωρημένος λειτουργεί σαν leader, τους εξηγεί τι πρέπει να κάνουν, πώς να δουλέψουν.</p>
	10.	<p>Ε: Τι μορφές αξιολόγησης θα χρησιμοποιούσατε στο πλαίσιο της διαφοροποιημένης διδασκαλίας;</p> <p>Σ: Αξιολογούνται με βάση την εικόνα που εμφανίζουν τόσο στον γραπτό λόγο, όσο και στον προφορικό βάση του διαφοροποιημένου υλικού που τους δίνουμε και ως εργασία για το σπίτι. Και πάλι όμως στα τεστ που του βάζουμε για να δούμε αν έχουν κατακτήσει την καινούργια γνώση και σε ποιο επίπεδο βρίσκονται τα θέματα δεν είναι τα ίδια. Άλλα θέματα έχουν οι πιο προχωρημένοι, άλλα οι πιο αρχάριοι. Εμείς και να θέλαμε να δώσουμε ίδιο υλικό εκ των πραγμάτων δεν γίνεται αφού δουλεύουμε με τάξεις πολλών ταχυτήτων.</p>
	11.	<p>Ε: Πώς μπορεί ο εκπαιδευτικός να ελέγξει ή και να ενισχύσει το έργο της διαφοροποίησης που εφάρμοσε στην τάξη;</p> <p>Σ: Πέρα από τη συνεχή εξέταση και αξιολόγηση, μπορείς να ελέγξεις το έργο σου και από την καθημερινή αλληλεπίδραση που έχεις με τους μαθητές. Οι ίδιοι οι μαθητές και το πώς ανταποκρίνονται καθημερινά σε ανατροφοδοτεί. Με βάση τους στόχους που έχεις θέσει για τον καθένα ξεχωριστά,</p>

		βλέπεις που έχει φθάσει και το τέλος κάνεις μια συλλογική εκτίμηση για όλους. Αν ο μεγαλύτερος αριθμός των μαθητών δεν έχει φθάσει στο επιθυμητό, κάνεις γενική αναδιοργάνωση μεθόδων, υλικού κ.τ.λ.
	12.	<p>E: Πιστεύετε πως το υπάρχον αναλυτικό πρόγραμμα ευνοεί την ανάπτυξη διαφοροποιημένων πρακτικών σε μια σχολική τάξη; Πώς θα το αξιοποιούσατε για την ανάπτυξη μιας διαφοροποιημένης διδακτικής πρακτικής;</p> <p>Σ: Δεν μας βοηθάει καθόλου το αναλυτικό πρόγραμμα σπουδών και έχουμε κάνει σαν σχολείο προτάσεις στο Υπουργείο ώστε τα Διαπολιτισμικά σχολεία και ειδικά ένα σχολείο σαν το δικό μας που το 100% των μαθητών είναι αλλοδαποί, ίσως να είναι και το μόνο Διαπολιτισμικό που έχει μόνο ξένους μαθητές, να έχει το δικό του ξεχωριστό πρόγραμμα σπουδών. Δεν γίνεται όταν έρχονται εδώ μαθητές και δε γνωρίζουν ούτε λέξη στα ελληνικά να προλάβεις να τους μάθεις τα ελληνικά και έπειτα να μπορέσουν να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις των γνωστικών αντικειμένων του Γυμνασίου.</p>
	13.	<p>E: Ποιες δυσκολίες και εμπόδια πιστεύετε ότι θα αντιμετωπίζατε στην προσπάθειά σας να εφαρμόσετε τη διαφοροποίηση στη διδακτική πράξη;</p> <p>Σ: Μία δυσκολία είναι ο πλήρης αναλφαριθμητισμός αυτών των παιδιών ακόμη και στη μητρική τους γλώσσα. Έρχονται δηλαδή σε μας για να μάθουν την ελληνική όταν μερικά δε γνωρίζουν ούτε καν να γράφουν στη μητρική τους γλώσσα. Άλλο εμπόδιο είναι η έλευση καινούργιων μαθητών που δεν ομιλούν την ελληνική στη μέση της χρονιάς. Και φυσικά τα περισσότερα προβλήματα τα αντιμετωπίζουμε στην ανάπτυξη του γραπτού λόγου. Τα προφορικά λίγο ή πολύ τα καταλαβαίνουν. Α... επίσης άλλο πρόβλημα είναι η εύρεση κοινού κώδικα επικοινωνίας στην αρχή. Δεν μπορούμε εμείς να γνωρίζουμε είκοσι γλώσσες, όταν λοιπόν εμείς δε γνωρίζουμε τη μητρική γλώσσα του μαθητή και ο μαθητής δε γνωρίζει ούτε αγγλικά, ούτε γαλλικά ή τέλος πάντων κάποια από τις γλώσσες που γνωρίζουμε εμείς, τότε υπάρχει πρόβλημα.</p>
δ.	1.	<p>E: Πόσο συχνή επικοινωνία έχετε με τους γονείς των μαθητών της τάξης σας και πώς αυτό βοηθάει για την επίτευξη ενός διαφοροποιημένου περιβάλλοντος μάθησης;</p> <p>Σ: Ποια επικοινωνία να έχουμε τα περισσότερα παιδιά είναι ασυνόδευτα. Τα περισσότερα παιδιά τα στέλνουν οι γονείς τους στη χώρα μας για να βρουν δουλειά και να στέλνουν χρήματα πίσω στην πατρίδα τους. Τώρα ποια δουλειά θα μου πεις έτσι όπως γίναμε... Σε λίγο και εμείς θα μείνουμε από δουλειά! Εκτός από τα παιδιά που έρχονται από τη Γεωργία ή την Κίνα που αυτά συνήθως έρχονται με τους γονείς τους.</p>
	2.	E: Θα αξιοποιούσατε τους γονείς στη διδακτική διαδικασία για την επίτευξη ενός διαφοροποιημένου περιβάλλοντος μάθησης; Πώς;

		<p>Σ: Ναι αν είχαν και οι γονείς τη διάθεση και φυσικά αν υπήρχαν γονείς. Βέβαια ξέρετε, οι περισσότεροι γονείς επειδή είναι οικονομικοί μετανάστες και το βιοτικό τους επίπεδο είναι χαμηλό, δουλεύουν πάρα πολλές ώρες την ημέρα για να τα καταφέρουν, που μόλις και μετά βίας μπορούν να έρχονται για να ρωτήσουν για την επίδοση. Πάντως θα ήταν πολύ ωραίο να τους χρησιμοποιήσουμε σε project σχετικά με την πολυπολιτισμικότητα. Να έρθουν να μας παρουσιάσουν την παράδοση της χώρας τους, τα ήθη, τα έθιμα κ.τ.λ.</p>
	3.	<p>Ε: Ποιες ενέργειες θα συμβουλευάτε να ακολουθήσουν οι γονείς από το σπίτι, ώστε να υπάρχει μια από κοινού συνέπεια τόσο του δασκάλου όσο και των γονέων στον ρυθμό μάθησης και στις ανάγκες των μαθητών;</p> <p>Σ: Συμβουλές δεν τους δίνουμε για τη μάθηση των παιδιών τους, γιατί και οι ίδιοι δε γνωρίζουν τη γλώσσα για να τα βοηθήσουν. Συνήθως αυτό που τους λέμε είναι να μιλούν τη μητρική στο σπίτι για να μην την ξεχάσει ο μαθητής. Δεν είναι αυτός ο σκοπός μας.</p>
ε.	1.	<p>Ε: Πιστεύετε ότι είστε κατάλληλα καταρτισμένος –ή για να εφαρμόσετε μια διαφοροποιημένη διδακτική πρακτική; Αν όχι, σε ποιους τομείς πιστεύετε ότι υστερείτε και γιατί;</p> <p>Σ: Ναι παρακολουθώ διάφορα σεμινάρια, είναι και η εκπαίδευση που έλαβα στην Αυστραλία όπως σας είπα που με βοήθησε πολύ. Θα σας πω το εξής, πριν τρία χρόνια η κυρία Παπαναούμ είχε κάνει μια διημερίδα Σάββατο και Κυριακή πάρα πολύ καλή και της πήγα εκεί δύο Κινέζους μαθητές μου. Της είπα εδώ είναι το πρόβλημα, τι μπορείτε να κάνετε για αυτούς τους μαθητές. Το ίδιο και με την κυρία Συμεωνίδου, που είναι και της Γλωσσολογίας. Της είπα ότι έχουμε πρόβλημα και ότι πρέπει να παράγουμε ένα βασικό λεξικό της κινεζικής και να το κάνουμε φωνητικό. Εκείνη ασχολήθηκε με το αίτημά μου και μου είπε ότι προσπαθούν με το Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας να το κάνουν αλλά είναι εξαιρετικά δύσκολο. Βέβαια το παράπονό μου είναι ότι συγκεκριμένα για τη διαφοροποιημένη διδασκαλία δεν έχω παρακολουθήσει τίποτα.</p>
	2.	<p>Ε: Θα δείχνατε ενδιαφέρον σε μια ενδεχόμενη επιμόρφωση πάνω σε πρακτικές διαφοροποιημένης διδασκαλίας; Δικαιολογείστε την απάντησή σας.</p> <p>Σ: Ναι εννοείται, μακάρι να γίνει κάτι αλλά να είναι αξιόλογο, σοβαρά οργανωμένο.</p>
	3.	<p>Ε: Ποια μορφή ακριβώς θα θέλατε να έχει ένα επιμορφωτικό πρόγραμμα για τη διαφοροποιημένη διδασκαλία;</p> <p>Σ: Θα ήθελα να επικεντρώνεται στην πράξη. Θα ήθελα να μου δείξει ένα νέο πολυδύναμο μοντέλο διδασκαλίας που να ανταποκρίνεται στα σημερινές ανάγκες τις τάξεις, όπως αποτυπώνονται αυτή τη στιγμή. Έχουμε μαθητές από το Μπαγκλαντές και από την Κίνα οι οποίοι μιλούν και δύο και τρεις εκδοχές της κινεζικής γλώσσας. Θέλω να μου δώσουν λοιπόν λύσεις σε τέτοια βασικά προβλήματα που</p>

		αντιμετωπίζουμε. Θέλουμε υλικά, γλωσσάρια – ευρετήρια για παράδειγμα. Όλα αυτά σε όλες τις προηγμένες χώρες του εξωτερικού υπάρχουν για την εκπαίδευση των μεταναστών.
	4.	Ε: Τι άλλο θα είχατε να προτείνετε για την αξιοποίηση αυτής της μεθόδου (διαφοροποιημένη διδασκαλία);
		Σ: Τα Παιδαγωγικά Τμήματα οφείλουν εφόσον γνωρίζουν τις σημερινές τρέχουσες ανάγκες, να μας παρδάσχουν συγκεκριμένη και εστιασμένη βοήθεια πάνω σε αυτά τα προβλήματα. Βοήθεια με διαφοροποιημένες ασκήσεις κατά ηλικία, κατά φύλο, κατά γλώσσα, βοήθεια με λεξικά που θα βγάλουν, με καινούργια βιβλία. Καταρχήν τα Διαπολιτισμικά Σχολεία θα έπρεπε να δουλεύουν διαφορετικά βιβλία.
		Ε: Ωραία σας ευχαριστώ πολύ!

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β
(Συγκεντρωτικός πίνακας έκθεσης δεδομένων των εκπαιδευτικών)

ΘΕΜΑΤΙΚΟΙ ΑΞΟΝΕΣ / ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ	ΚΩΔΙΚΟΙ
ΠΡΟΦΙΛ	Φύλο: Μορφωτικό επίπεδο: Ειδικότητα: Χρόνια προϋπηρεσίας: Επαγγελματική εμπειρία σε ετερογενείς μαθητικούς πληθυσμούς:
Α. ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΕΝΝΟΙΑΣ «ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ»	
1. Η «διαφοροποίηση» στη διδακτική πράξη	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΕΚΕΛΤΥΠ = εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας στα τμήματα υποδοχής ➤ ΑΠΔΙΤΥΠ = απλοποίηση του διδακτικού αντικειμένου στα τμήματα υποδοχής ➤ ΠΔΙΜΓΛΜ = προσαρμογή της διδακτικής διαδικασίας σύμφωνα με τις ιδιαιτερότητες της μητρικής γλώσσας του μαθητή ➤ ΚΑΤΜΥΠΟ = κατάργηση τμημάτων υποδοχής ➤ ΚΑΦΡΟΤΜ = κατάργηση φροντιστηριακών τμημάτων ➤ ΔΙΑΔΙΥΛ = διαφοροποίηση διδακτικού υλικού ➤ ΔΙΑΔΙΜΕ = διαφοροποίηση διδακτικών μεθόδων ➤ ΔΙΑΔΠΡ = διαφοροποίηση διδακτικών προσεγγίσεων ➤ ΠΔΙΕΚΑΜ = προσαρμογή της διδακτικής διαδικασίας σύμφωνα με τις εκπαιδευτικές ανάγκες κάθε μαθητή ➤ ΠΑΠΔΥΜΑ = προσαρμογή των απαιτήσεων του εκπαιδευτικού σύμφωνα με τις δυνατότητες κάθε μαθητή ➤ ΔΙΕΡΓΣΠ = διαφοροποίηση εκπαιδευτικού υλικού που δίνεται ως εργασία για το σπίτι ➤ ΔΙΑΞΜΑΘ = διαφοροποίηση στον τρόπο αξιολόγησης των μαθητών ➤ ΔΙΧΡΜΑΘ = διαφοροποίηση του χρόνου που αφιερώνει ο εκπαιδευτικός σε κάθε μαθητή ➤ ΑΠΥΛΑΔΜ = απλοποίηση της ύλης για τους πιο αδύναμους μαθητές
Β. ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΓΙΑ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΣΗ	
2. Η σύσταση του μαθητικού πληθυσμού στη σύγχρονη σχολική τάξη	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΤΑΧΠΟΕΤ = τάξεις χωρίς πολιτισμική ετερογένεια ➤ ΜΕΠΠΟΕΤ = μείωση πολιτισμικής ετερογένειας στις σύγχρονες τάξεις ➤ ΜΣΤΓΕΛΠ = περισσότεροι μαθητές

	<p>με στοιχειώδεις γνώσεις της ελληνικής γλώσσας παλαιότερα</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ ΜΚΑΓΕΛΠ = περισσότεροι μαθητές με καμία γνώση της ελληνικής γλώσσας παλαιότερα ➤ ΜΔΙΚΟΕΓ = μαθητές με διαφορετική πολιτισμική καταγωγή ομιλητές της ελληνικής γλώσσας ➤ ΤΑΜΑΜΙΚ = τάξεις μαθητών μικτών ικανοτήτων ➤ ΟΜΓΝΑΓΓ = ομοιογένεια του μαθητικού πληθυσμού ως προς το επίπεδο γνώσης της αγγλικής γλώσσας ➤ ΜΑΕΙΕΚΑ = μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες ➤ ΜΑΣΥΝΦΥ = μαθητές με προβλήματα συναισθηματικής φύσεως ➤ ΑΥΞΠΟΕΤ = αύξηση πολιτισμικής ετερογένειας
<p>3. Παράγοντες μείωσης της ετερογένειας του μαθητικού πληθυσμού</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΟΙΚΜΕΠΕ = η οικονομική κρίση ως αίτιο μείωσης της πολιτισμικής ετερογένειας των μαθητών ➤ ΕΠΙΜΕΠΑ = επιστροφή μεταναστών στην πατρίδα τους ➤ ΕΛΔΑΧΩΥ = η Ελλάδα δεν αποτελεί πλέον χώρα υποδοχής μεταναστών ➤ ΜΕΙΜΟΙΚ = μεγαλύτερη εισροή μεταναστών λόγω της οικονομικής κρίσης ➤ ΜΕΙΜΠΟΛ = μεγαλύτερη εισροή μεταναστών λόγω πολέμων
<p>4. Παράγοντες διαμόρφωσης της ετερογένειας του μαθητικού πληθυσμού</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΔΙΜΕΚΑΝ = διαφοροποίηση των μαθητών ως προς τις εκπαιδευτικές τους ανάγκες ➤ ΔΙΜΜΑΧΑ = διαφοροποίηση των μαθητών ως προς τα μαθησιακά τους χαρακτηριστικά ➤ ΔΙΜΕΝΔΙ = διαφοροποίηση των μαθητών ως προς τα ενδιαφέροντά τους ➤ ΔΙΜΧΑΡΑ = διαφοροποίηση των μαθητών ως προς των χαρακτήρα τους ➤ ΔΙΜΠΡΟΣ = διαφοροποίηση των μαθητών ως προς την προσωπικότητά τους ➤ ΔΙΜΤΡΜΑ = διαφοροποίηση των μαθητών ως προς τον τρόπο μάθησης ➤ ΔΙΜΓΝΕΠ = διαφοροποίηση των μαθητών ως προς το γνωστικό τους επίπεδο ➤ ΔΙΜΚΟΙΕ = διαφοροποίηση των

	<p>μαθητών ως προς τα κοινωνικά ερεθίσματα</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ ΒΑΔΙΧΑΜ = βαρετή η διδακτική διαδικασία για τους χαρισματικούς μαθητές ➤ ΔΙΜΟΙΠΕ = διαφοροποίηση μαθητών ως προς το οικογενειακό περιβάλλον από το οποίο προέρχονται ➤ ΔΙΜΟΙΚΥ = διαφοροποίηση μαθητών ως προς το οικονομικό τους υπόβαθρο ➤ ΔΙΔΥΕΥΜ = διαφοροποίηση μαθητών ως προς τις δυνατότητες και ευκαιρίες μάθησης που έχουν ➤ ΕΘΠΑΔΙΜ = η εθνικότητα παράγοντας διαφοροποίησης των μαθητών ➤ ΜΔΠΑΔΙΜ = οι μαθησιακές δυσκολίες παράγοντας διαφοροποίησης των μαθητών ➤ ΔΙΜΡΥΘΜ = διαφοροποίηση μαθητών ως προς τον ρυθμό μάθησης ➤ ΔΙΜΚΙΜΑ = διαφοροποίηση των μαθητών ως προς τα κίνητρα μάθησης ➤ ΕΝΕΙΑΝΓ = ένταξη παιδιών με ειδικές ανάγκες στο γενικό σχολείο ➤ ΔΙΔΙΓΝΕ = διαφοροποίηση δίγλωσσων μαθητών ως προς το επίπεδο γνώσης των ελληνικών ➤ ΗΛΠΑΔΙΜΑ = η ηλικία παράγοντας διαφοροποίησης των μαθητών
<p>5. Μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες / αναπηρίες και συνεκπαίδευση</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΠΑΣΤΠΣΥ = η παράλληλη στήριξη προϋπόθεση για την εφαρμογή της συνεκπαίδευσης ➤ ΣΥΠΚΟΜΑ = η συμβολή της παράλληλης στήριξης στην κοινωνικοποίηση μαθητών με αναπηρίες ➤ ΕΝΜΑΙΠΡΟ = ένταξη μαθητών με αναπηρίες σε project ➤ ΣΥΜΑΧΑΞ = συνεκπαίδευση μαθητών με αναπηρίες χωρίς αξιολόγηση ➤ ΒΑΠΡΔΣΥ = ο βαθμός αναπηρίας προϋπόθεση για τη δυνατότητα συνεκπαίδευσης ➤ ΣΥΔΕΝΚΟ = η συνεκπαίδευση ως δυνατότητα ένταξης στο ευρύτερο κοινωνικό σύνολο ➤ ΣΥΠΑΚΟΜ = η συμβολή του παιχνιδιού στη διδακτική διαδικασία για την κοινωνικοποίηση μαθητών με

	<p>αναπηρίες</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ ΠΑΣΤΟΛΧ = ύπαρξη της παράλληλης στήριξης όλη τη διάρκεια της σχολικής χρονιάς ➤ ΜΑΝΜΕΒΑ = μη ανταπόκριση μαθητών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες σε ανώτερες εκπαιδευτικές βαθμίδες της γενικής εκπαίδευσης ➤ ΒΟΧΡΤΠΕ = βοηθητική η χρήση ΤΠΕ για την εκπαίδευση μαθητών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες ➤ ΒΟΑΝΡΟΛ = βοηθητική η ανάθεση ρόλων για μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες ➤ ΒΟΜΕΙΑΝ = βοηθητική η ομαδοσυνεργατική μέθοδος διδασκαλίας για την εκπαίδευση μαθητών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες ➤ ΤΜΕΝΠΙΡΣ = το τμήμα ένταξης προϋπόθεση για την εφαρμογή της συνεκπαίδευσης ➤ ΠΡΕΙΔΣΧ = προτιμότερο το ειδικό σχολείο για κάποιες περιπτώσεις μαθητών
<p>6. Η συμβολή του αναλυτικού προγράμματος σπουδών στην αξιοποίηση της μαθητικής ετερογένειας</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΔΥΤΡΑΝΠΙ = δυνατότητα τροποποίησης του αναλυτικού προγράμματος σπουδών ➤ ΠΑΡΑΑΝΠΙ = παραγκωνισμός αναλυτικού προγράμματος σπουδών ➤ ΜΠΑΔΑΔΕ= μη παροχή δυνατοτήτων για την ανάπτυξη δεξιοτήτων αυτών των ομάδων των μαθητών ➤ ΜΠΑΔΑΞΙ= μη παροχή δυνατοτήτων για την αξιολόγηση αυτών των μαθητών ➤ ΕΛΕΠΕΜΕ = παροχή ελευθερίας επιλογών στους εκπαιδευτικούς ως προς την επιλογή μεθόδων ➤ ΜΔΙΓΝΣΤ = μη διαφοροποίηση γνωστικών στόχων ➤ ΜΠΕΚΥΛΔ = μη παροχή ειδικού εκπαιδευτικού υλικού για δίγλωσσους μαθητές ➤ ΑΝΠΡΕΙΑ = αναλυτικά προγράμματα ειδικής αγωγής που δεν εντάσσονται στο γενικό σχολείο
Γ. ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΣΕ ΕΤΕΡΟΓΕΝΕΙΣ ΤΑΞΕΙΣ	
<p>7. Το προφίλ και ο ρόλος του εκπαιδευτικού στις απαιτήσεις της σύγχρονης τάξης</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΕΚΑΥΜΕΤ = εκπαιδευτικός με αυξημένη μεταδοτικότητα ➤ ΕΞΧΡΝΤΕ = εξοικείωση με τη χρήση νέων τεχνολογιών ➤ ΠΡΕΝΔΜΑ = πρόκληση του

	<p>ενδιαφέροντος των μαθητών</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ ΑΕΧΕΑΔΜ = αξιοποίηση του ελεύθερου χρόνου του εκπαιδευτικού ενισχυτικά προς τους αδύναμους μαθητές ➤ ΑΛΡΟΛΕΚ = αλλαγή του ρόλου του εκπαιδευτικού ➤ ΣΕΑΜΕΚΦ = σεβασμός στην ανάγκη των μαθητών για έκφραση ➤ ΕΚΑΠΣΤΕ = εκπαιδευτικός απαλλαγμένος από στερεότυπα ➤ ΕΚΑΝΕΠΡ = εκπαιδευτικός ανοιχτός σε νέες προσεγγίσεις ➤ ΕΚΕΦΕΔΙ = εκπαιδευτικός με συνεχή εφευρετικότητα διδακτικών μεθόδων και τεχνικών ➤ ΑΝΕΚΔΙΔ = συνεχής αναστοχασμός εκπαιδευτικού για τη διδακτική διαδικασία ➤ ΑΥΕΚΔΙΕ = συνεχής αυτοαξιολόγηση του εκπαιδευτικού για το διδακτικό του έργο ➤ ΑΠΛΔΙΔΙ = απλοποίηση της διδακτικής διαδικασίας ➤ ΔΗΕΥΠΕΜ = δημιουργία ευχάριστου περιβάλλοντος μάθησης ➤ ΕΠΑΓΜΑΘ = επίδειξη αγάπης στους μαθητές ➤ ΕΚΑΥΤΥΠ = εκπαιδευτικός με αυξημένα τυπικά προσόντα ➤ ΚΑΠΡΔΙΔ = πολύ καλή προετοιμασία της διδακτικής διαδικασίας ➤ ΕΚΑΝΥΠΟ = εκπαιδευτικός με υπομονή και ανοχή ➤ ΕΚΙΚΔΙΤ = εκπαιδευτικός με ικανότητες διαχείρισης της τάξης ➤ ΟΜΙΞΕΓΛ = ομιλητής ξένων γλωσσών ➤ ΕΚΣΥΚΑΘ = εκπαιδευτικός με αυξημένη συνείδηση καθήκοντος ➤ ΤΟΑΥΤΜΑ = τόνωση της αυτοπεποίθησης των μαθητών
<p>8. Μέθοδοι και τεχνικές σε διαφοροποιημένα περιβάλλοντα μάθησης</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΟΜΑΠΛΔΙ = ομαδοσυνεργατικό πλαίσιο διδασκαλίας ➤ ΧΡΠΟΛΥΛ = χρήση πολυτροπικού υλικού ➤ ΑΠΑΙΔΙΔ = αξιοποίηση παιχνιδιού στη διδακτική διαδικασία ➤ ΜΑΘΠΛΔΙ = μαθητοκεντρικό πλαίσιο διδασκαλίας ➤ ΑΝΜΕΤΔΙ = αναπόφευκτη η εφαρμογή μετωπικής διδασκαλίας ➤ ΧΡΜΟΕΠΓ = χρήση μεθόδου Ολοκληρωμένης Εκμάθησης

	<p>Περιεχομένου και Γλώσσας</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ ΧΡΜΕΜΠΡ = χρήση μεθόδων που να ανταποκρίνονται σε όλα τα μαθησιακά προφίλ των μαθητών ➤ ΑΝΑΜΕΔΙ = αναλυτική μέθοδος διδασκαλίας ➤ ΟΛΙΜΕΔΙ = ολιστική μέθοδος διδασκαλίας ➤ ΕΠΜΕΜΑΘ = επιλογή διδακτικών μεθόδων με βάση το μαθητικό κοινό και τις ανάγκες του ➤ ΧΡΗΔΙΜΕ = χρήση διαλεκτικής μεθόδου ➤ ΕΞΑΔΙΔΑ = εξατομικευμένη διδασκαλία ➤ ΕΦΔΙΑΘΠ = εφαρμογή διαθεματικής προσέγγισης
<p>9. Στοχοθεσία σε πλαίσια διαφοροποιημένης διδασκαλίας</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΔΙΕΠΓΣΤ = διαφοροποίηση βαθμού επίτευξης γνωστικών στόχων από τους μαθητές ➤ ΑΠΓΝΣΥΜ = απόκτηση του γνωστικού αντικειμένου από το σύνολο των μαθητών ➤ ΠΡΚΟΙΣΤ = προτεραιότητα κοινωνικοσυναισθηματικών στόχων ➤ ΠΡΕΠΙΣΤ = προτεραιότητα επικοινωνιακών στόχων ➤ ΑΝΚΡΙΣΚ = ανάπτυξη κριτικής σκέψης ➤ ΣΥΑΝΓΣΤ = συνεχή αναδιαμόρφωση γνωστικών στόχων
<p>10. Μορφές αξιολόγησης των μαθητών</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΔΠΠΓΡΛ = διάσταση αξιολόγησης προφορικού και γραπτού λόγου ➤ ΔΙΑΜΑΞΙ = διαμορφωτική αξιολόγηση ➤ ΚΠΡΕΞΜΑ = καθημερινή προφορική εξέταση του συνόλου των μαθητών ➤ ΟΜΤΡΑΞΜ = ομοιογενής τρόπος αξιολόγησης μαθητών ➤ ΔΠΓΕΔΙΤ = διάκριση του γνωστικού επιπέδου της τάξης μέσω διαγνωστικού τεστ ➤ ΠΡΑΜΑΔΥ = προφορική αξιολόγηση μαθητών με μαθησιακές δυσκολίες ➤ ΔΙΑΞΙΠΡ = διαφορετικό πλαίσιο αξιολόγησης στις βιωματικές δράσεις ➤ ΑΠΤΙΜΑΞ = αποφυγή τιμωρητικής αξιολόγησης ➤ ΥΠΑΜΑΞΙ = υποστήριξη αδύναμων μαθητών κατά τη διαδικασία αξιολόγησης ➤ ΔΙΑΞΔΙΜ = διαφοροποιημένο πλαίσιο αξιολόγησης για τους

	<p>δίγλωσσους μαθητές</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ ΔΙΤΕΑΔΜ = χρήση διαφόρων διδακτικών τεχνικών για τη διευκόλυνση της αξιολόγησης των δίγλωσσων μαθητών ➤ ΓΡΑΞΔΙΔ = γραπτή αξιολόγηση με ασκήσεις διαβαθμισμένης δυσκολίας ➤ ΑΞΙΚΥΠΡ = αξιολόγηση κυρίως της προσπάθειας που καταβάλλει ο μαθητής ➤ ΤΕΛΙΑΞΙ = τελική αξιολόγηση μαθητών ➤ ΦΑΚΕΡΓΜ = φάκελος εργασιών μαθητή (portfolio) ➤ ΓΡΑΞΚΛΤ = γραπτή αξιολόγηση με ασκήσεις κλειστού τύπου ➤ ΑΞΣΕΙΚΜ = αξιολόγηση της συνολικής εικόνας του μαθητή
Δ. ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	
<p>11. «Εναλλακτικές τεχνικές» που εφαρμόζονται στη διδακτική διαδικασία</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΟΜΕΡΓΣΠ = ομοιογένεια εκπαιδευτικού υλικού που δίνεται ως εργασία για το σπίτι ➤ ΟΜΠΟΜΑΔ = ομάδες μαθητών με ποικίλες μαθησιακές δυνατότητες ➤ ΧΡΗΔΙΠΙ = χρήση διαδραστικού πίνακα ➤ ΔΙΟΕΦΙΜ = διαμόρφωση ομάδων εργασίας βάση φιλικών σχέσεων των μαθητών ➤ ΠΡΔΙΜΟΡ = προσαρμογή διδακτικής διαδικασίας στον μέσο όρο των μαθητών ➤ ΥΠΑΜΦΡΤ = υποστήριξη αδύναμων μαθητών μέσω φροντιστηριακών τμημάτων ➤ ΧΡΛΩΡΜΓ = χρήση λεξικού με τη βασική ορολογία κάθε γνωστικού αντικείμενου στη μητρική γλώσσα του μαθητή ➤ ΠΡΒΙΔΙΔ = προβολή video κατά τη διδακτική διαδικασία ➤ ΧΡΗΣΧΕΔ = χρήση σχεδιαγραμμάτων ➤ ΣΥΠΡΜΔΙ = συμπερίληψη των προσδοκιών των μαθητών στη διδακτική διαδικασία ➤ ΕΥΟΜΕΡΓ = ευέλικτες ομάδες εργασίας μαθητών ➤ ΕΝΟΜΕΡΓ = συχνή εναλλαγή ομάδων εργασίας μαθητών ➤ ΑΞΜΕΠΡΟ = Αξιοποίηση της μεθόδου project ➤ ΜΥΛΓΝΜΗ = μετάφραση της ύλης

	<p>κάθε γνωστικού αντικειμένου στη μητρική γλώσσα του μαθητή</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ ΥΠΑΜΕΔΙ = υποστήριξη αδύναμων μαθητών μέσω εξατομικευμένης διδασκαλίας ➤ ΔΙΟΕΔΙΘ = διαμόρφωση των ομάδων εργασίας με βάση τη διάταξη των θρανίων στην αίθουσα ➤ ΔΙΕΡΔΥΜ = διαφοροποίηση εργασιών με βάση τις δυνατότητες κάθε μαθητή ➤ ΕΥΠΛΑΔΙ = ευέλικτο πλάνο διδασκαλίας ➤ ΕΠΣΥΔΙΘ = συνεχής επανάληψη συγκεκριμένων διδακτικών θεμάτων ➤ ΥΠΧΜΕΔΙ = υποστήριξη χαρισματικών μαθητών μέσω εξατομικευμένης διδασκαλίας ➤ ΧΡΗΒΟΥΛ = χρήση βοηθητικού υλικού για απλοποίηση του διδακτικού αντικειμένου (π.χ. πλαγιότιτλοι, περιλήψεις, ερωτήσεις κ.τ.λ.) ➤ ΔΙΕΛΠΡΛ = διδασκαλία ελληνικών μέσα από προγράμματα λογοτεχνίας ➤ ΝΟΜΑΝΑΝ = νοερή ομαδοποίηση των μαθητών από τον εκπαιδευτικό ανάλογα με τις εκπαιδευτικές τους ανάγκες ➤ ΠΑΜΗΓΛΜ = παραπομπές στη μητρική γλώσσα του μαθητή ➤ ΟΡΑΣΕΜΠ = οργάνωση ασκήσεων εμπέδωσης ➤ ΗΜΕΡΕΚΠ = ημερολόγιο εκπαιδευτικού ➤ ΠΡΕΠΑΣΧ = προαιρετικές επιπλέον ασκήσεις στους χαρισματικούς μαθητές ➤ ΣΥΓΟΜΑΔ = συνεντεύξεις με γονείς και μαθητές για τη διερεύνηση των εκπαιδευτικών τους αναγκών ➤ ΕΝΕΝΔΙΠ = ένταξη ενδιαφερόντων των μαθητών στη διδακτική πράξη ➤ ΟΜΠΟΦΥΠ = ομάδες μαθητών με ποικιλία ως προς τον φυλετικό παράγοντα ➤ ΠΑΑΞΙΔΕ = τρίτοι παρατηρητές ως
--	--

	<p>αξιολογητές του διδακτικού έργου του εκπαιδευτικού</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ ΟΠΤΙΔΙΔ = οπτικοποίηση της διδακτικής διαδικασίας ➤ ΣΥΓΝΑΝΚ = σύνδεση γνωστικού αντικειμένου με την καθημερινότητα των μαθητών ➤ ΠΡΔΙΚΑΓ = προσαρμογή της διδακτικής διαδικασίας στο κατώτερο γνωστικό επίπεδο των μαθητών
<p>12. Η συμβολή των γονέων στη δημιουργία επιτυχημένων διαφοροποιημένων πρακτικών</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΣΕΠΕΚΓΟ = συχνή επικοινωνία εκπαιδευτικού με τους γονείς ➤ ΕΠΓΟΕΠΠ = επικοινωνία γονέων μόνο για την επίδοση των παιδιών τους ➤ ΣΕΓΟΡΥΜ = σεβασμός των γονέων στον ρυθμό μάθησης των παιδιών τους ➤ ΕΚΕΔΡΓΟ = εκτίμηση ένταξης καινούργιων εκπαιδευτικών δράσεων από τους γονείς ➤ ΣΥΓΟΠΡΟ = συμβολή γονέων στα project μέσω της δημιουργίας κατασκευών ➤ ΕΠΓΕΙΑΝ = συχνότερη η επικοινωνία γονέων παιδιών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες ➤ ΔΙΕΠΜΕΚ = διατήρηση επικοινωνίας μόνο από πλευράς του εκπαιδευτικού ➤ ΜΑΓΟΔΠΙ = μη αξιοποίηση γονέων στη δημιουργία διαφοροποιημένων πρακτικών ➤ ΑΞΓΟΜΕΘ = αξιοποίηση των γονέων στη διδακτική διαδικασία μέσω εθελοντισμού ➤ ΑΞΓΟΒΟΗ = αξιοποίηση των γονέων ως βοηθών των τάξεων ➤ ΔΙΠΑΠΡΜ = διαρκής παρακολούθηση της προόδου του μαθητή ➤ ΣΥΕΠΜΤΑ = συχνότερη επικοινωνία των γονέων σε μικρότερες τάξεις ➤ ΣΕΓΟΑΔΥ = σεβασμός των γονέων στις εκπαιδευτικές ανάγκες και δυνατότητες των παιδιών τους ➤ ΔΙΜΗΓΛΟ = διατήρηση μητρικής γλώσσας σε επίπεδο οικογένειας δίγλωσσων μαθητών ➤ ΔΙΣΥΜΑΘ = διδακτικές συμβουλές στους γονείς ανά περίπτωση μαθητή

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΔΗΤΜΣΥΓ = δημιουργία τμήματος συμβουλευτικής γονέων ➤ ΕΛΔΙΧΣΥ = έλευση δίγλωσσων μαθητών στη χώρα μας χωρίς συνοδεία γονέων
<p>13. Εμπόδια και δυσκολίες στην εφαρμογή διαφοροποιημένων πρακτικών</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΧΡΕΜΔΠΠ = ο χρόνος εμπόδιο για την εφαρμογή διαφοροποιημένων πρακτικών ➤ ΑΡΜΕΜΔΠΠ = ο αριθμός των μαθητών εμπόδιο για την εφαρμογή διαφοροποιημένων πρακτικών ➤ ΑΝΟΙΠΡΜ = αντιμετώπιση σοβαρών_οικογενειακών προβλημάτων των μαθητών ➤ ΕΛΥΛΥΠΟ = ελλιπής υλικοτεχνική υποδομή ➤ ΑΞΕΜΔΠΠ = η αξιολόγηση εμπόδιο για την εφαρμογή διαφοροποιημένων πρακτικών ➤ ΧΡΠΡΕΚΠ = χρονοβόρα προετοιμασία του εκπαιδευτικού για την εφαρμογή διαφοροποιημένων πρακτικών ➤ ΑΔΜΑΓΝΑ = αδιαφορία μαθητών ως προς τα διδακτικά αντικείμενα ➤ ΒΑΘΜΑΘΗ = βαθμοθηρία μαθητών ➤ ΕΛΕΙΕΞΠ = έλλειψη ειδικού εξειδικευμένου εκπαιδευτικού προσωπικού ➤ ΜΕΙΔΙΩΡ = μείωση διδακτικών ωρών ➤ ΥΛΕΜΔΠΠ = η εκτεταμένη ύλη εμπόδιο για την εφαρμογή διαφοροποιημένων πρακτικών ➤ ΓΟΕΜΔΠΠ = οι γονείς εμπόδιο για την εφαρμογή διαφοροποιημένων πρακτικών ➤ ΑΚΟΙΓΛΚ = απουσία κοινού γλωσσικού κώδικα για την επικοινωνία με δίγλωσσους μαθητές ➤ ΕΛΚΑΕΙΑ = έλλειψη κατάρτισης εκπαιδευτικών σε θέματα Ειδικής Αγωγής ➤ ΧΡΔΙΕΚΑ = χρονοβόρα η διαδικασία διερεύνησης των εκπαιδευτικών αναγκών των μαθητών ➤ ΣΥΧΑΠΜΑ = συχνές απουσίες μαθητών ➤ ΜΟΡΕΠΡΟ = μη οργάνωση εξειδικευμένων επιμορφωτικών προγραμμάτων ➤ ΕΛΓΝΔΙΑ = έλλειψη γνώσης εφαρμογής διαφοροποιημένων διδακτικών πρακτικών

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΑΝΔΙΜΗΓ = αναλφαβητισμός δίγλωσσων στη μητρική τους γλώσσα ➤ ΕΛΜΑΜΕΧ = έλευση καινούργιων δίγλωσσων μαθητών στη μέση της χρονιάς ➤ ΠΑΔΙΤΜΕ = παραπομπή δίγλωσσων μαθητών χωρίς διάγνωση στο Τμήμα Ένταξης
Ε. ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	
<p>14. Η διάθεση και οι ενέργειες των εκπαιδευτικών για επιμόρφωση και κατάρτιση</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΣΥΕΠΣΕ = συμμετοχή σε επιμορφωτικά σεμινάρια ➤ ΕΛΚΑΙΔΙ = ελλιπής κατάρτιση εκπαιδευτικών ως προς τη διαφοροποίηση της διδασκαλίας ➤ ΚΑΠΡΥΕΚ = η κατάρτιση προσωπική υπόθεση του εκπαιδευτικού ➤ ΑΡΣΥΕΠΣ = άρνηση συμμετοχής σε εκπαιδευτικά σεμινάρια ➤ ΚΑΝΕΔΙΔ = κατάρτιση νέων εκπαιδευτικών σε θέματα διαφοροποιημένης διδασκαλίας
<p>15. Προτάσεις για τη βελτίωση των επιμορφωτικών προγραμμάτων</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΕΜΕΠΠΡ = έμφαση επιμορφωτικών προγραμμάτων στην πράξη ➤ ΑΠΑΜΟΘΕ = αποφυγή παρουσίασης μόνο του θεωρητικού πλαισίου ➤ ΠΡΔΕΝΑΠ = προτάσεις δράσεων που να ενσωματώνονται στο αναλυτικό πρόγραμμα ➤ ΠΑΧΡΟΠΤ = παρουσιάσεις μέσω της χρήσης οπτικοακουστικού υλικού ➤ ΠΑΡΒΟΥΛ = παροχή βοηθητικού υλικού (π.χ. σχεδιαγράμματα, σημειώσεις) ➤ ΟΡΕΞΕΠΡ = οργάνωση εξειδικευμένων επιμορφωτικών προγραμμάτων ➤ ΕΠΡΧΚΑΧ = επιμορφωτικά προγράμματα χωρίς την καταβολή χρημάτων ➤ ΕΠΡΜΧΡΟ = επιμορφωτικά προγράμματα μεγαλύτερης χρονικής διάρκειας ➤ ΕΠΘΕΜΕΚ = επιλογή θεματολογίας επιμορφωτικών προγραμμάτων από εκπαιδευτικούς ➤ ΘΕΣΥΣΧΠ = θεματολογία που να αφορά σύγχρονα σχολικά προβλήματα που αντιμετωπίζει ο

	<p>εκπαιδευτικός</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ ΟΡΕΠΕΞΠ = οργάνωση επιμορφωτικών προγραμμάτων από κατάλληλο εξειδικευμένο εκπαιδευτικό προσωπικό ➤ ΕΦΔΙΕΠΡ = εφαρμογή διαφοροποίησης και στα επιμορφωτικά προγράμματα των εκπαιδευτικών ➤ ΚΑΕΜΑΝΑ = κατάθεση εμπειρίας και ανταλλαγή απόψεων από τους εκπαιδευτικούς
<p>16. Προτάσεις για την αξιοποίηση της διαφοροποιημένης διδασκαλίας</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΚΑΜΑΤΡΕ = εισαγωγή καλλιτεχνικών μαθημάτων στο αναλυτικό πρόγραμμα σπουδών ➤ ΑΚΑΔΗΔΙ = αξιοποίηση καλλιτεχνικών μαθημάτων για τη δημιουργία διαφοροποιημένων περιβαλλόντων μάθησης ➤ ΠΑΕΝΕΚΦ = παροχή εναλλακτικών τρόπων έκφρασης στους μαθητές ➤ ΜΑΡΜΑΤΑ = μικρότερος αριθμός μαθητών στις τάξεις ➤ ΔΙΣΧΕΔΙ = διαμόρφωση σχολικών εγχειριδίων για την εφαρμογή διαφοροποιημένων πρακτικών ➤ ΕΠΕΙΔΕΚ = επάνδρωση σχολείων με εξειδικευμένο ειδικό εκπαιδευτικό προσωπικό ➤ ΣΥΝΕΚΨΗ = συνεργασία των εκπαιδευτικών με ψυχολόγους ➤ ΑΝΑΝΠΡΣ = ανάγκη αναθεώρησης του Α.Π ➤ ΕΠΤΕΧΕΞ = επάνδρωση σχολείων με τον κατάλληλο τεχνολογικό εξοπλισμό ➤ ΚΑΤΑΞΙΟ = κατάργηση της αξιολόγησης ➤ ΔΙΕΙΑΙΘ = διαμόρφωση ειδικών αιθουσών ➤ ΕΦΔΙΟΕΒ = εφαρμογή της διαφοροποιημένης διδασκαλίας σε όλες τις εκπαιδευτικές βαθμίδες ➤ ΠΡΒΟΔΙΑ = πρόσληψη βοηθών δασκάλων στις τάξεις ➤ ΥΠΕΝΔΕΠ = υποχρεωτική ενδοσχολική επιμόρφωση ➤ ΕΠΕΚΥΛΔ = επικαιροποιημένη παραγωγή εκπαιδευτικού υλικού για δίγλωσσους μαθητές ➤ ΔΙΣΧΒΓΝ = ένταξη δίγλωσσων μαθητών στη σχολική βαθμίδα με βάση το γνωστικό επίπεδο

	<ul style="list-style-type: none">➤ ΕΦΔΙΧΣΤ = εφαρμογή διαφοροποιημένης διδασκαλίας χωρίς τον στιγματισμό μαθητών➤ ΣΧΑΝΠΡΔ = σχεδιασμός ξεχωριστού Α.Π. για τα διαπολιτισμικά σχολεία
--	--

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Γ
(Ατομικοί Πίνακες Δεδομένων των Εκπαιδευτικών)

Εκπαιδευτικός 1

ΘΕΜΑΤΙΚΟΙ ΑΞΟΝΕΣ / ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ	ΚΩΔΙΚΟΙ
ΠΡΟΦΙΛ	Φύλο: Γυναίκα Μορφωτικό επίπεδο: Κάτοχος πτυχίου ΑΕΙ Ειδικότητα: Φιλολόγος Χρόνια προϋπηρεσίας: 17 Επαγγελματική εμπειρία σε ετερογενείς μαθητικούς πληθυσμούς: 12 χρόνια σε Γυμνάσιο Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης
Α. ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΕΝΝΟΙΑΣ «ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ»	
1. Η «διαφοροποίηση» στη διδακτική πράξη	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΕΚΕΛΤΥΠ = εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας στα τμήματα υποδοχής ➤ ΑΠΔΙΤΥΠ = απλοποίηση του διδακτικού αντικειμένου στα τμήματα υποδοχής ➤ ΠΔΙΜΓΛΜ = προσαρμογή της διδακτικής διαδικασίας σύμφωνα με τις ιδιαιτερότητες της μητρικής γλώσσας του μαθητή ➤ ΚΑΤΜΥΠΙΟ = κατάργηση τμημάτων υποδοχής ➤ ΚΑΦΡΟΤΜ = κατάργηση φροντιστηριακών τμημάτων
Β. ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΓΙΑ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΣΗ	
2. Η σύσταση του μαθητικού πληθυσμού στη σύγχρονη σχολική τάξη	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΤΑΧΠΟΕΤ = τάξεις χωρίς πολιτισμική ετερογένεια ➤ ΜΕΠΠΟΕΤ = μείωση πολιτισμικής ετερογένειας στις σύγχρονες τάξεις ➤ ΜΣΤΓΕΛΠ = περισσότεροι μαθητές με στοιχειώδεις γνώσεις της ελληνικής γλώσσας παλαιότερα ➤ ΜΚΑΓΕΛΠ = περισσότεροι μαθητές με καμία γνώση της ελληνικής γλώσσας παλαιότερα ➤ ΜΔΙΚΟΕΓ = μαθητές με διαφορετική πολιτισμική καταγωγή ομιλητές της ελληνικής γλώσσας
3. Παράγοντες μείωσης της ετερογένειας του μαθητικού πληθυσμού	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΟΙΚΜΕΠΕ = η οικονομική κρίση ως αίτιο μείωσης της πολιτισμικής ετερογένειας των μαθητών ➤ ΕΠΙΜΕΠΑ = επιστροφή μεταναστών στην πατρίδα τους ➤ ΕΛΔΑΧΩΥ = η Ελλάδα δεν αποτελεί πλέον χώρα υποδοχής μεταναστών

<p>4. Παράγοντες διαμόρφωσης της ετερογένειας του μαθητικού πληθυσμού</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΔΙΜΕΚΑΝ = διαφοροποίηση των μαθητών ως προς τις εκπαιδευτικές τους ανάγκες ➤ ΔΙΜΜΑΧΑ = διαφοροποίηση των μαθητών ως προς τα μαθησιακά τους χαρακτηριστικά ➤ ΔΙΜΕΝΔΙ = διαφοροποίηση των μαθητών ως προς τα ενδιαφέροντά τους ➤ ΔΙΜΧΑΡΑ = διαφοροποίηση των μαθητών ως προς των χαρακτήρα τους ➤ ΔΙΜΠΡΟΣ = διαφοροποίηση των μαθητών ως προς την προσωπικότητά τους ➤ ΔΙΜΤΡΜΑ = διαφοροποίηση των μαθητών ως προς τον τρόπο μάθησης
<p>5. Μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες / αναπηρίες και συνεκπαίδευση</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΠΑΣΤΠΣΥ = η παράλληλη στήριξη προϋπόθεση για την εφαρμογή της συνεκπαίδευσης ➤ ΣΥΠΚΟΜΑ = η συμβολή της παράλληλης στήριξης στην κοινωνικοποίηση μαθητών με αναπηρίες
<p>6. Η συμβολή του αναλυτικού προγράμματος σπουδών στην αξιοποίηση της μαθητικής ετερογένειας</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΔΥΤΡΑΝΠ = δυνατότητα τροποποίησης του αναλυτικού προγράμματος σπουδών ➤ ΠΑΡΑΑΝΠ = παραγκωνισμός αναλυτικού προγράμματος σπουδών
<p>Γ. ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΣΕ ΕΤΕΡΟΓΕΝΕΙΣ ΤΑΞΕΙΣ</p>	
<p>7. Το προφίλ και ο ρόλος του εκπαιδευτικού στις απαιτήσεις της σύγχρονης τάξης</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΕΚΑΥΜΕΤ = εκπαιδευτικός με αυξημένη μεταδοτικότητα ➤ ΕΞΧΡΝΤΕ = εξοικείωση με τη χρήση νέων τεχνολογιών ➤ ΠΡΕΝΔΜΑ = πρόκληση του ενδιαφέροντος των μαθητών ➤ ΑΕΧΕΑΔΜ = αξιοποίηση του ελεύθερου χρόνου του εκπαιδευτικού ενισχυτικά προς τους αδύναμους μαθητές
<p>8. Μέθοδοι και τεχνικές σε διαφοροποιημένα περιβάλλοντα μάθησης</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΟΜΑΠΛΔΙ = ομαδοσυνεργατικό πλαίσιο διδασκαλίας ➤ ΧΡΠΟΛΥΛ = χρήση πολυτροπικού υλικού ➤ ΑΠΑΙΔΙΔ = αξιοποίηση παιχνιδιού στη διδακτική διαδικασία
<p>9. Στοχοθεσία σε πλαίσια διαφοροποιημένης διδασκαλίας</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΔΙΕΠΨΤ = διαφοροποίηση βαθμού επίτευξης γνωστικών στόχων από τους μαθητές ➤ ΑΠΓΝΣΥΜ = απόκτηση του γνωστικού αντικειμένου από το σύνολο των μαθητών
<p>10. Μορφές αξιολόγησης των μαθητών</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΔΙΠΡΓΡΛ = διάσταση αξιολόγησης προφορικού και γραπτού λόγου

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΔΙΑΜΑΞΙ = διαμορφωτική αξιολόγηση ➤ ΚΠΡΕΞΜΑ = καθημερινή προφορική εξέταση του συνόλου των μαθητών ➤ ΟΜΤΡΑΞΜ = ομοιογενής τρόπος αξιολόγησης μαθητών
Δ. ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	
11. «Εναλλακτικές τεχνικές» που εφαρμόζονται στη διδακτική διαδικασία	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΟΜΕΡΓΣΠ = ομοιογένεια εκπαιδευτικού υλικού που δίνεται ως εργασία για το σπίτι ➤ ΟΜΠΟΜΑΔ = ομάδες μαθητών με ποικίλες μαθησιακές δυνατότητες ➤ ΧΡΗΔΙΠΙ = χρήση διαδραστικού πίνακα ➤ ΔΙΟΕΦΙΜ = διαμόρφωση ομάδων εργασίας βάση φιλικών σχέσεων των μαθητών ➤ ΠΡΔΙΜΟΡ = προσαρμογή διδακτικής διαδικασίας στον μέσο όρο των μαθητών ➤ ΥΠΑΜΦΡΤ = υποστήριξη αδύναμων μαθητών μέσω φροντιστηριακών τμημάτων ➤ ΧΡΛΩΡΜΓ = χρήση λεξικού με τη βασική ορολογία κάθε γνωστικού αντικείμενου στη μητρική γλώσσα του μαθητή ➤ ΠΡΒΙΔΙΔ = προβολή video κατά τη διδακτική διαδικασία ➤ ΧΡΗΣΧΕΔ = χρήση σχεδιαγραμμάτων
12. Η συμβολή των γονέων στη δημιουργία επιτυχημένων διαφοροποιημένων πρακτικών	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΣΕΠΕΚΓΟ = συχνή επικοινωνία εκπαιδευτικού με τους γονείς ➤ ΕΠΓΟΕΠΙ = επικοινωνία γονέων μόνο για την επίδοση των παιδιών τους ➤ ΣΕΓΟΡΥΜ = σεβασμός των γονέων στον ρυθμό μάθησης των παιδιών τους
13. Εμπόδια και δυσκολίες στην εφαρμογή διαφοροποιημένων πρακτικών	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΧΡΕΜΔΠΙ = ο χρόνος εμπόδιο για την εφαρμογή διαφοροποιημένων πρακτικών ➤ ΑΡΜΕΜΔΠΙ = ο αριθμός των μαθητών εμπόδιο για την εφαρμογή διαφοροποιημένων πρακτικών ➤ ΑΝΟΙΠΡΜ = αντιμετώπιση σοβαρών οικογενειακών προβλημάτων των μαθητών
Ε. ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	
14. Η διάθεση και οι ενέργειες των εκπαιδευτικών για επιμόρφωση και κατάρτιση	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΣΥΕΠΣΕ = συμμετοχή σε επιμορφωτικά σεμινάρια ➤ ΕΛΚΑΙΔΙ = ελλιπής κατάρτιση

	εκπαιδευτικών ως προς τη διαφοροποίηση της διδασκαλίας
15. Προτάσεις για τη βελτίωση των επιμορφωτικών προγραμμάτων	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΕΜΕΠΠΡ = έμφαση επιμορφωτικών προγραμμάτων στην πράξη ➤ ΑΠΑΜΟΘΕ = αποφυγή παρουσίασης μόνο του θεωρητικού πλαισίου
16. Προτάσεις για την αξιοποίηση της διαφοροποιημένης διδασκαλίας	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΚΑΜΑΤΡΕ = εισαγωγή καλλιτεχνικών μαθημάτων στο αναλυτικό πρόγραμμα σπουδών ➤ ΑΚΑΔΗΔΙ = αξιοποίηση καλλιτεχνικών μαθημάτων για τη δημιουργία διαφοροποιημένων περιβαλλόντων μάθησης ➤ ΠΑΕΝΕΚΦ = παροχή εναλλακτικών τρόπων έκφρασης στους μαθητές

Εκπαιδευτικός 2

ΘΕΜΑΤΙΚΟΙ ΑΞΟΝΕΣ / ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ	ΚΩΔΙΚΟΙ
ΠΡΟΦΙΛ	Φύλο: Γυναίκα Μορφωτικό επίπεδο: Κάτοχος μεταπτυχιακού τίτλου Ειδικότητα: Αγγλικής Φιλολογίας Χρόνια προϋπηρεσίας: 15 Επαγγελματική εμπειρία σε ετερογενείς μαθητικούς πληθυσμούς: 5 χρόνια σε Γυμνάσιο και Λύκειο Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης
A. ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΕΝΝΟΙΑΣ «ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ»	
1. Η «διαφοροποίηση» στη διδακτική πράξη	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΠΔΙΕΚΑΜ = προσαρμογή της διδακτικής διαδικασίας σύμφωνα με τις εκπαιδευτικές ανάγκες κάθε μαθητή ➤ ΠΑΠΔΥΜΑ = προσαρμογή των απαιτήσεων του εκπαιδευτικού σύμφωνα με τις δυνατότητες κάθε μαθητή ➤ ΑΠΔΙΤΥΠ = απλοποίηση του διδακτικού αντικειμένου στα τμήματα υποδοχής
B. ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΓΙΑ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΣΗ	
2. Η σύσταση του μαθητικού πληθυσμού στη σύγχρονη σχολική τάξη	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΜΕΠΠΟΕΤ = μείωση πολιτισμικής ετερογένειας στις σύγχρονες τάξεις ➤ ΟΜΓΝΑΓΓ = ομοιογένεια του μαθητικού πληθυσμού ως προς το επίπεδο γνώσης της αγγλικής γλώσσας ➤ ΤΑΧΠΟΕΤ = τάξεις χωρίς πολιτισμική ετερογένεια ➤ ΜΣΤΓΕΛΠ = περισσότεροι μαθητές με στοιχειώδεις γνώσεις της ελληνικής γλώσσας παλαιότερα ➤ ΜΚΑΓΕΛΠ = περισσότεροι μαθητές με καμία γνώση της ελληνικής γλώσσας παλαιότερα
3. Παράγοντες μείωσης της ετερογένειας του μαθητικού πληθυσμού	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΟΙΚΜΕΠΕ = η οικονομική κρίση ως αίτιο μείωσης της πολιτισμικής ετερογένειας των μαθητών ➤ ΕΠΠΜΕΠΑ = επιστροφή μεταναστών στην πατρίδα τους ➤ ΕΛΔΑΧΩΥ = η Ελλάδα δεν αποτελεί πλέον χώρα υποδοχής μεταναστών

<p>4. Παράγοντες διαμόρφωσης της ετερογένειας του μαθητικού πληθυσμού</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΔΙΜΓΝΕΠ = διαφοροποίηση των μαθητών ως προς το γνωστικό τους επίπεδο ➤ ΔΙΜΟΙΠΕ = διαφοροποίηση μαθητών ως προς το οικογενειακό περιβάλλον από το οποίο προέρχονται ➤ ΔΙΜΟΙΚΥ = διαφοροποίηση μαθητών ως προς το οικονομικό τους υπόβαθρο ➤ ΔΙΔΥΕΥΜ = διαφοροποίηση μαθητών ως προς τις δυνατότητες και ευκαιρίες μάθησης που έχουν ➤ ΔΙΜΠΡΟΣ = διαφοροποίηση των μαθητών ως προς την προσωπικότητά τους ➤ ΕΘΠΑΔΙΜ = η εθνικότητα παράγοντας διαφοροποίησης των μαθητών ➤ ΜΔΠΑΔΙΜ = οι μαθησιακές δυσκολίες παράγοντας διαφοροποίησης των μαθητών
<p>5. Μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες / αναπηρίες και συνεκπαίδευση</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΠΑΣΤΠΣΥ = η παράλληλη στήριξη προϋπόθεση για την εφαρμογή της συνεκπαίδευσης ➤ ΒΑΠΡΔΣΥ = ο βαθμός αναπηρίας προϋπόθεση για τη δυνατότητα συνεκπαίδευσης ➤ ΣΥΔΕΝΚΟ = η συνεκπαίδευση ως δυνατότητα ένταξης στο ευρύτερο κοινωνικό σύνολο ➤ ΣΥΠΚΟΜΑ = η συμβολή της παράλληλης στήριξης στην κοινωνικοποίηση μαθητών με αναπηρίες ➤ ΣΥΠΑΚΟΜ = η συμβολή του παιχνιδιού στη διδακτική διαδικασία για την κοινωνικοποίηση μαθητών με αναπηρίες
<p>6. Η συμβολή του αναλυτικού προγράμματος σπουδών στην αξιοποίηση της μαθητικής ετερογένειας</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΕΛΕΠΕΜΕ = παροχή ελευθερίας επιλογών στους εκπαιδευτικούς ως προς την επιλογή μεθόδων ➤ ΔΥΤΡΑΝΠ = δυνατότητα τροποποίησης του αναλυτικού προγράμματος σπουδών ➤ ΠΑΡΑΑΝΠ = παραγκωνισμός αναλυτικού προγράμματος σπουδών
<p>Γ. ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΣΕ ΕΤΕΡΟΓΕΝΕΙΣ ΤΑΞΕΙΣ</p>	
<p>7. Το προφίλ και ο ρόλος του εκπαιδευτικού στις απαιτήσεις της σύγχρονης τάξης</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΑΠΛΔΙΔΙ = απλοποίηση της διδακτικής διαδικασίας ➤ ΠΡΕΝΔΜΑ = πρόκληση του ενδιαφέροντος των μαθητών ➤ ΕΚΕΦΕΔΙ = εκπαιδευτικός με συνεχή εφευρετικότητα διδακτικών

	<p>μεθόδων και τεχνικών</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ ANEKΔΙΔ = συνεχής αναστοχασμός εκπαιδευτικού για τη διδακτική διαδικασία ➤ ΑΥΕΚΔΙΕ = συνεχής αυτοαξιολόγηση του εκπαιδευτικού για το διδακτικό του έργο
8. Μέθοδοι και τεχνικές σε διαφοροποιημένα περιβάλλοντα μάθησης	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΧΡΠΟΛΥΛ = χρήση πολυτροπικού υλικού ➤ ΑΠΑΙΔΙΔ = αξιοποίηση παιχνιδιού στη διδακτική διαδικασία ➤ ΟΜΑΠΛΔΙ = ομαδοσυνεργατικό πλαίσιο διδασκαλίας ➤ ΑΞΜΕΠΡΟ = Αξιοποίηση της μεθόδου project ➤ ΧΡΜΟΕΠΓ = χρήση μεθόδου Ολοκληρωμένης Εκμάθησης Περιεχομένου και Γλώσσας ➤ ΧΡΜΕΜΠΡ = χρήση μεθόδων που να ανταποκρίνονται σε όλα τα μαθησιακά προφίλ των μαθητών
9. Στοχοθεσία σε πλαίσια διαφοροποιημένης διδασκαλίας	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΠΡΕΠΣΤ = προτεραιότητα επικοινωνιακών στόχων ➤ ΠΡΚΟΙΣΤ = προτεραιότητα κοινωνικοσυναισθηματικών στόχων ➤ ΔΙΕΠΓΣΤ = διαφοροποίηση βαθμού επίτευξης γνωστικών στόχων από τους μαθητές
10. Μορφές αξιολόγησης των μαθητών	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΟΜΤΡΑΞΜ = ομοιογενής τρόπος αξιολόγησης μαθητών ➤ ΠΡΑΜΑΔΥ = προφορική αξιολόγηση μαθητών με μαθησιακές δυσκολίες ➤ ΥΠΑΜΑΞΙ = υποστήριξη αδύναμων μαθητών κατά τη διαδικασία αξιολόγησης ➤ ΔΙΑΞΔΙΜ = διαφοροποιημένο πλαίσιο αξιολόγησης για τους δίγλωσσους μαθητές ➤ ΔΙΤΕΑΔΜ = χρήση διαφόρων διδακτικών τεχνικών για τη διευκόλυνση της αξιολόγησης των δίγλωσσων μαθητών
Δ. ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	
11. «Εναλλακτικές τεχνικές» που εφαρμόζονται στη διδακτική διαδικασία	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΠΡΔΙΜΟΡ = προσαρμογή διδακτικής διαδικασίας στον μέσο όρο των μαθητών ➤ ΜΥΛΓΝΜΗ = μετάφραση της ύλης κάθε γνωστικού αντικειμένου στη μητρική γλώσσα του μαθητή ➤ ΥΠΑΜΕΔΙ = υποστήριξη αδύναμων μαθητών μέσω εξατομικευμένης διδασκαλίας

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΔΙΟΕΔΙΘ = διαμόρφωση των ομάδων εργασίας με βάση τη διάταξη των θρανίων στην αίθουσα
12. Η συμβολή των γονέων στη δημιουργία επιτυχημένων διαφοροποιημένων πρακτικών	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΕΠΓΟΕΠΙ = επικοινωνία γονέων μόνο για την επίδοση των παιδιών τους ➤ ΕΠΓΕΙΑΝ = συχνότερη η επικοινωνία γονέων παιδιών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες ➤ ΔΙΕΠΜΕΚ = διατήρηση επικοινωνίας μόνο από πλευράς του εκπαιδευτικού ➤ ΜΑΓΟΔΠΙ = μη αξιοποίηση γονέων στη δημιουργία διαφοροποιημένων πρακτικών
13. Εμπόδια και δυσκολίες στην εφαρμογή διαφοροποιημένων πρακτικών	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΧΡΕΜΔΠΙ = ο χρόνος εμπόδιο για την εφαρμογή διαφοροποιημένων πρακτικών ➤ ΧΡΠΡΕΚΠ = χρονοβόρα προετοιμασία του εκπαιδευτικού για την εφαρμογή διαφοροποιημένων πρακτικών ➤ ΑΡΜΕΜΔΠΙ = ο αριθμός των μαθητών εμπόδιο για την εφαρμογή διαφοροποιημένων πρακτικών
Ε. ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	
14. Η διάθεση και οι ενέργειες των εκπαιδευτικών για επιμόρφωση και κατάρτιση	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΣΥΕΠΣΕ = συμμετοχή σε επιμορφωτικά σεμινάρια ➤ ΕΛΚΑΙΔΙ = ελλιπής κατάρτιση εκπαιδευτικών ως προς τη διαφοροποίηση της διδασκαλίας ➤ ΚΑΠΡΥΕΚ = η κατάρτιση προσωπική υπόθεση του εκπαιδευτικού
15. Προτάσεις για τη βελτίωση των επιμορφωτικών προγραμμάτων	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΕΜΕΠΠΡ = έμφαση επιμορφωτικών προγραμμάτων στην πράξη ➤ ΑΠΑΜΟΘΕ = αποφυγή παρουσίασης μόνο του θεωρητικού πλαισίου ➤ ΠΑΧΡΟΠΤ = παρουσιάσεις μέσω της χρήσης οπτικοακουστικού υλικού ➤ ΠΑΡΒΟΥΛ = παροχή βοηθητικού υλικού (π.χ. σχεδιαγράμματα, σημειώσεις)
16. Προτάσεις για την αξιοποίηση της διαφοροποιημένης διδασκαλίας	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΜΑΡΜΑΤΑ = μικρότερος αριθμός μαθητών στις τάξεις ➤ ΕΠΕΙΔΕΚ = επάνδρωση σχολείων με εξειδικευμένο ειδικό εκπαιδευτικό προσωπικό ➤ ΣΥΝΕΚΨΗ = συνεργασία των εκπαιδευτικών με ψυχολόγους

Εκπαιδευτικός 3

ΘΕΜΑΤΙΚΟΙ ΑΞΟΝΕΣ / ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ	ΚΩΔΙΚΟΙ
ΠΡΟΦΙΛ	Φύλο: Γυναίκα Μορφωτικό επίπεδο: Κάτοχος μεταπτυχιακού και διδακτορικού τίτλου Ειδικότητα: Αγγλικής Φιλολογίας Χρόνια προϋπηρεσίας: 28 Επαγγελματική εμπειρία σε ετερογενείς μαθητικούς πληθυσμούς: 15 χρόνια σε Γυμνάσιο Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης
Α. ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΕΝΝΟΙΑΣ «ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ»	
1. Η «διαφοροποίηση» στη διδακτική πράξη	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΔΙΑΔΙΜΕ = διαφοροποίηση διδακτικών μεθόδων ➤ ΔΙΑΔΠΡ = διαφοροποίηση διδακτικών προσεγγίσεων ➤ ΔΙΕΡΓΣΠ = διαφοροποίηση εκπαιδευτικού υλικού που δίνεται ως εργασία για το σπίτι ➤ ΔΙΑΞΜΑΘ = διαφοροποίηση στον τρόπο αξιολόγησης των μαθητών
Β. ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΓΙΑ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΣΗ	
2. Η σύσταση του μαθητικού πληθυσμού στη σύγχρονη σχολική τάξη	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΤΑΧΠΟΕΤ = τάξεις χωρίς πολιτισμική ετερογένεια ➤ ΜΕΠΠΟΕΤ = μείωση πολιτισμικής ετερογένειας στις σύγχρονες τάξεις ➤ ΤΑΜΑΜΙΚ = τάξεις μαθητών μικτών ικανοτήτων
3. Παράγοντες μείωσης της ετερογένειας του μαθητικού πληθυσμού	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΟΙΚΜΕΠΕ = η οικονομική κρίση ως αίτιο μείωσης της πολιτισμικής ετερογένειας των μαθητών ➤ ΕΠΠΜΕΠΑ = επιστροφή μεταναστών στην πατρίδα τους ➤ ΕΛΔΑΧΩΥ = η Ελλάδα δεν αποτελεί πλέον χώρα υποδοχής μεταναστών
4. Παράγοντες διαμόρφωσης της ετερογένειας του μαθητικού πληθυσμού	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΔΙΜΟΙΠΕ = διαφοροποίηση μαθητών ως προς το οικογενειακό περιβάλλον από το οποίο προέρχονται ➤ ΔΙΜΚΟΙΕ = διαφοροποίηση των μαθητών ως προς τα κοινωνικά ερεθίσματα ➤ ΔΙΔΥΕΥΜ = διαφοροποίηση μαθητών ως προς τις δυνατότητες και ευκαιρίες μάθησης που έχουν ➤ ΔΙΜΕΚΑΝ = διαφοροποίηση των μαθητών ως προς τις εκπαιδευτικές τους ανάγκες ➤ ΔΙΜΤΡΜΑ = διαφοροποίηση των μαθητών ως προς τον τρόπο μάθησης ➤ ΔΙΜΕΝΔΙ = διαφοροποίηση των μαθητών ως προς τα ενδιαφέροντά τους

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΔΙΜΡΥΘΜ = διαφοροποίηση μαθητών ως προς τον ρυθμό μάθησης
<p>5. Μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες / αναπηρίες και συνεκπαίδευση</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΒΑΠΡΔΣΥ = ο βαθμός αναπηρίας προϋπόθεση για τη δυνατότητα συνεκπαίδευσης ➤ ΠΑΣΤΠΣΥ = η παράλληλη στήριξη προϋπόθεση για την εφαρμογή της συνεκπαίδευσης ➤ ΣΥΠΚΟΜΑ = η συμβολή της παράλληλης στήριξης στην κοινωνικοποίηση μαθητών με αναπηρίες
<p>6. Η συμβολή του αναλυτικού προγράμματος σπουδών στην αξιοποίηση της μαθητικής ετερογένειας</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΜΔΙΓΝΣΤ = μη διαφοροποίηση γνωστικών στόχων ➤ ΜΠΑΔΑΔΕ= μη παροχή δυνατοτήτων για την ανάπτυξη δεξιοτήτων αυτών των ομάδων των μαθητών ➤ ΜΠΑΔΑΞΙ= μη παροχή δυνατοτήτων για την αξιολόγηση αυτών των μαθητών
Γ. ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΣΕ ΕΤΕΡΟΓΕΝΕΙΣ ΤΑΞΕΙΣ	
<p>7. Το προφίλ και ο ρόλος του εκπαιδευτικού στις απαιτήσεις της σύγχρονης τάξης</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΕΚΕΦΕΔΙ = εκπαιδευτικός με συνεχή εφευρετικότητα διδακτικών μεθόδων και τεχνικών ➤ ΠΡΕΝΔΜΑ = πρόκληση του ενδιαφέροντος των μαθητών ➤ ΔΗΕΥΠΕΜ = δημιουργία ευχάριστου περιβάλλοντος μάθησης ➤ ΕΠΑΓΜΑΘ = επίδειξη αγάπης στους μαθητές
<p>8. Μέθοδοι και τεχνικές σε διαφοροποιημένα περιβάλλοντα μάθησης</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΧΡΠΟΛΥΛ = χρήση πολυτροπικού υλικού ➤ ΟΜΑΠΛΔΙ = ομαδοσυνεργατικό πλαίσιο διδασκαλίας ➤ ΑΠΑΙΔΙΔ = αξιοποίηση παιχνιδιού στη διδακτική διαδικασία
<p>9. Μορφές αξιολόγησης των μαθητών</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΔΠΠΓΡΛ = διάσταση αξιολόγησης προφορικού και γραπτού λόγου ➤ ΚΠΡΕΞΜΑ = καθημερινή προφορική εξέταση του συνόλου των μαθητών ➤ ΟΜΤΡΑΞΜ = ομοιογενής τρόπος αξιολόγησης μαθητών
Δ. ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	
<p>10. «Εναλλακτικές τεχνικές» που εφαρμόζονται στη διδακτική διαδικασία</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΠΡΔΙΜΟΡ = προσαρμογή διδακτικής διαδικασίας στον μέσο όρο των μαθητών ➤ ΔΙΟΕΦΙΜ = διαμόρφωση ομάδων εργασίας βάση φιλικών σχέσεων των μαθητών ➤ ΟΜΕΡΓΣΠ = ομοιογένεια

	<p>εκπαιδευτικού υλικού που δίνεται ως εργασία για το σπίτι</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ ΔΙΕΠΓΣΤ = διαφοροποίηση βαθμού επίτευξης γνωστικών στόχων από τους μαθητές
11. Η συμβολή των γονέων στη δημιουργία επιτυχημένων διαφοροποιημένων πρακτικών	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΣΕΠΕΚΓΟ = συχνή επικοινωνία εκπαιδευτικού με τους γονείς ➤ ΣΥΓΟΠΡΟ = συμβολή γονέων στα project μέσω της δημιουργίας κατασκευών ➤ ΑΞΓΟΜΕΘ = αξιοποίηση των γονέων στη διδακτική διαδικασία μέσω εθελοντισμού ➤ ΑΞΓΟΒΟΗ = αξιοποίηση των γονέων ως βοηθών των τάξεων ➤ ΣΕΓΟΡΥΜ = σεβασμός των γονέων στον ρυθμό μάθησης των παιδιών τους ➤ ΔΙΠΑΠΡΜ = διαρκής παρακολούθηση της προόδου του μαθητή
12. Εμπόδια και δυσκολίες στη εφαρμογή διαφοροποιημένων πρακτικών	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΧΡΕΜΔΠ = ο χρόνος εμπόδιο για την εφαρμογή διαφοροποιημένων πρακτικών ➤ ΑΡΜΕΜΔΠ = ο αριθμός των μαθητών εμπόδιο για την εφαρμογή διαφοροποιημένων πρακτικών ➤ ΑΔΜΑΓΝΑ = αδιαφορία μαθητών ως προς τα διδακτικά αντικείμενα ➤ ΒΑΘΜΑΘΗ = βαθμοθηρία μαθητών ➤ ΕΛΕΙΕΞΠ = έλλειψη ειδικού εξειδικευμένου εκπαιδευτικού προσωπικού ➤ ΜΕΙΔΙΩΡ = μείωση διδακτικών ωρών ➤ ΧΡΠΡΕΚΠ = χρονοβόρα προετοιμασία του εκπαιδευτικού για την εφαρμογή διαφοροποιημένων πρακτικών ➤ ΕΛΥΛΥΠΟ = ελλιπής υλικοτεχνική υποδομή ➤ ΑΞΕΜΔΠ = η αξιολόγηση εμπόδιο για την εφαρμογή διαφοροποιημένων πρακτικών
Ε. ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	
13. Η διάθεση και οι ενέργειες των εκπαιδευτικών για επιμόρφωση και κατάρτιση	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΕΛΚΑΙΔΙ = ελλιπής κατάρτιση εκπαιδευτικών ως προς τη διαφοροποίηση της διδασκαλίας ➤ ΚΑΠΡΥΕΚ = η κατάρτιση προσωπική υπόθεση του εκπαιδευτικού ➤ ΑΡΣΥΕΠΣ = άρνηση συμμετοχής σε εκπαιδευτικά σεμινάρια

<p>14. Προτάσεις για τη βελτίωση των επιμορφωτικών προγραμμάτων</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΕΜΕΠΠΡ = έμφαση επιμορφωτικών προγραμμάτων στην πράξη ➤ ΑΠΑΜΟΘΕ = αποφυγή παρουσίασης μόνο του θεωρητικού πλαισίου ➤ ΠΡΔΕΝΑΠ = προτάσεις δράσεων που να ενσωματώνονται στο αναλυτικό πρόγραμμα
<p>15. Προτάσεις για την αξιοποίηση της διαφοροποιημένης διδασκαλίας</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΜΑΡΜΑΤΑ = μικρότερος αριθμός μαθητών στις τάξεις ➤ ΑΝΑΝΠΡΣ = ανάγκη αναθεώρησης του Α.Π ➤ ΔΙΕΙΑΙΘ = διαμόρφωση ειδικών αιθουσών ➤ ΔΙΣΧΕΔΙ = διαμόρφωση σχολικών εγχειριδίων για την εφαρμογή διαφοροποιημένων πρακτικών ➤ ΕΠΤΕΧΕΞ = επάνδρωση σχολείων με τον κατάλληλο τεχνολογικό εξοπλισμό ➤ ΚΑΤΑΞΙΟ = κατάργηση της αξιολόγησης

Εκπαιδευτικός 4

ΘΕΜΑΤΙΚΟΙ ΑΞΟΝΕΣ / ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ	ΚΩΔΙΚΟΙ
ΠΡΟΦΙΛ	Φύλο: Γυναίκα Μορφωτικό επίπεδο: Κάτοχος μεταπτυχιακού τίτλου Ειδικότητα: Φιλολόγος Χρόνια προϋπηρεσίας: 28 Επαγγελματική εμπειρία σε ετερογενείς μαθητικούς πληθυσμούς: 15 χρόνια σε γυμνάσιο Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης
Α. ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΕΝΝΟΙΑΣ «ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ»	
1. Η «διαφοροποίηση» στη διδακτική πράξη	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΕΚΕΛΤΥΠ = εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας στα τμήματα υποδοχής ➤ ΑΠΔΙΤΥΠ = απλοποίηση του διδακτικού αντικειμένου στα τμήματα υποδοχής ➤ ΠΔΙΜΓΛΜ = προσαρμογή της διδακτικής διαδικασίας σύμφωνα με τις ιδιαιτερότητες της μητρικής γλώσσας του μαθητή ➤ ΚΑΤΜΥΠΟ = κατάργηση τμημάτων υποδοχής ➤ ΚΑΦΡΟΤΜ = κατάργηση φροντιστηριακών τμημάτων ➤ ΠΔΙΕΚΑΜ = προσαρμογή της διδακτικής διαδικασίας σύμφωνα με τις εκπαιδευτικές ανάγκες κάθε μαθητή ➤ ΔΙΑΔΙΥΛ = διαφοροποίηση διδακτικού υλικού ➤ ΔΙΕΡΓΣΠ = διαφοροποίηση εκπαιδευτικού υλικού που δίνεται ως εργασία για το σπίτι
Β. ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΓΙΑ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΣΗ	
2. Η σύσταση του μαθητικού πληθυσμού στη σύγχρονη σχολική τάξη	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΤΑΧΠΟΕΤ = τάξεις χωρίς πολιτισμική ετερογένεια ➤ ΜΕΠΠΟΕΤ = μείωση πολιτισμικής ετερογένειας στις σύγχρονες τάξεις ➤ ΜΣΤΓΕΛΠ = περισσότεροι μαθητές με στοιχειώδεις γνώσεις της ελληνικής γλώσσας παλαιότερα ➤ ΜΚΑΓΕΛΠ = περισσότεροι μαθητές με καμία γνώση της ελληνικής γλώσσας παλαιότερα ➤ ΜΑΕΙΕΚΑ = μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες ➤ ΜΑΣΥΝΦΥ = μαθητές με προβλήματα συναισθηματικής φύσεως

<p>3. Παράγοντες μείωσης της ετερογένειας του μαθητικού πληθυσμού</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΟΙΚΜΕΠΕ = η οικονομική κρίση ως αίτιο μείωσης της πολιτισμικής ετερογένειας των μαθητών ➤ ΕΠΙΜΕΠΑ = επιστροφή μεταναστών στην πατρίδα τους ➤ ΕΛΔΑΧΩΥ = η Ελλάδα δεν αποτελεί πλέον χώρα υποδοχής μεταναστών
<p>4. Παράγοντες διαμόρφωσης της ετερογένειας του μαθητικού πληθυσμού</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΔΙΜΧΑΡΑ = διαφοροποίηση των μαθητών ως προς των χαρακτήρα τους ➤ ΔΙΜΠΡΟΣ = διαφοροποίηση των μαθητών ως προς την προσωπικότητά τους ➤ ΔΙΜΟΠΠΕ = διαφοροποίηση μαθητών ως προς το οικογενειακό περιβάλλον από το οποίο προέρχονται ➤ ΔΙΔΥΕΥΜ = διαφοροποίηση μαθητών ως προς τις δυνατότητες και ευκαιρίες μάθησης που έχουν ➤ ΔΙΜΟΙΚΥ = διαφοροποίηση μαθητών ως προς το οικονομικό τους υπόβαθρο ➤ ΔΙΜΚΟΙΕ = διαφοροποίηση των μαθητών ως προς τα κοινωνικά ερεθίσματα
<p>5. Μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες / αναπηρίες και συνεκπαίδευση</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΠΑΣΤΠΣΥ = η παράλληλη στήριξη προϋπόθεση για την εφαρμογή της συνεκπαίδευσης ➤ ΒΑΠΡΔΣΥ = ο βαθμός αναπηρίας προϋπόθεση για τη δυνατότητα συνεκπαίδευσης ➤ ΠΑΣΤΟΛΧ = ύπαρξη της παράλληλης στήριξης όλη τη διάρκεια της σχολικής χρονιάς ➤ ΣΥΔΕΝΚΟ = η συνεκπαίδευση ως δυνατότητα ένταξης στο ευρύτερο κοινωνικό σύνολο ➤ ΣΥΠΚΟΜΑ = η συμβολή της παράλληλης στήριξης στην κοινωνικοποίηση μαθητών με αναπηρίες
<p>6. Η συμβολή του αναλυτικού προγράμματος σπουδών στην αξιοποίηση της μαθητικής ετερογένειας</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΜΠΑΔΑΔΕ= μη παροχή δυνατοτήτων για την ανάπτυξη δεξιοτήτων αυτών των ομάδων των μαθητών ➤ ΜΔΙΓΝΣΤ = μη διαφοροποίηση γνωστικών στόχων
Γ. ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΔΙΑΔΑΚΤΙΚΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΣΕ ΕΤΕΡΟΓΕΝΕΙΣ ΤΑΞΕΙΣ	
<p>7. Το προφίλ και ο ρόλος του εκπαιδευτικού στις απαιτήσεις της σύγχρονης τάξης</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΑΕΧΕΑΔΜ = αξιοποίηση του ελεύθερου χρόνου του εκπαιδευτικού ενισχυτικά προς τους αδύναμους μαθητές

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΕΚΑΥΤΥΠ = εκπαιδευτικός με αυξημένα τυπικά προσόντα ➤ ΕΠΑΓΜΑΘ = επίδειξη αγάπης στους μαθητές ➤ ΚΑΠΡΔΙΔ = πολύ καλή προετοιμασία της διδακτικής διαδικασίας
8. Μέθοδοι και τεχνικές σε διαφοροποιημένα περιβάλλοντα μάθησης	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΟΜΑΠΛΔΙ = ομαδοσυνεργατικό πλαίσιο διδασκαλίας ➤ ΑΠΑΙΔΙΔ = αξιοποίηση παιχνιδιού στη διδακτική διαδικασία ➤ ΑΝΜΕΤΔΙ = αναπόφευκτη η εφαρμογή μετωπικής διδασκαλίας
9. Στοχοθεσία σε πλαίσια διαφοροποιημένης διδασκαλίας	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΠΡΚΟΙΣΤ = προτεραιότητα κοινωνικοσυναισθηματικών στόχων ➤ ΔΙΕΠΓΣΤ = διαφοροποίηση βαθμού επίτευξης γνωστικών στόχων από τους μαθητές
10. Μορφές αξιολόγησης των μαθητών	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΟΜΤΡΑΞΜ = ομοιογενής τρόπος αξιολόγησης μαθητών ➤ ΚΠΡΕΞΜΑ = καθημερινή προφορική εξέταση του συνόλου των μαθητών ➤ ΠΡΑΜΑΔΥ = προφορική αξιολόγηση μαθητών με μαθησιακές δυσκολίες ➤ ΓΡΑΞΔΙΔ = γραπτή αξιολόγηση με ασκήσεις διαβαθμισμένης δυσκολίας ➤ ΔΙΤΕΑΔΜ = χρήση διαφόρων διδακτικών τεχνικών για τη διευκόλυνση της αξιολόγησης των δίγλωσσων μαθητών
Δ. ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	
11. «Εναλλακτικές τεχνικές» που εφαρμόζονται στη διδακτική διαδικασία	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΧΡΛΩΡΜΓ = χρήση λεξικού με τη βασική ορολογία κάθε γνωστικού αντικείμενου στη μητρική γλώσσα του μαθητή ➤ ΜΥΛΓΝΜΗ = μετάφραση της ύλης κάθε γνωστικού αντικείμενου στη μητρική γλώσσα του μαθητή ➤ ΠΡΔΙΜΟΡ = προσαρμογή διδακτικής διαδικασίας στον μέσο όρο των μαθητών ➤ ΔΙΕΡΔΥΜ = διαφοροποίηση εργασιών με βάση τις δυνατότητες κάθε μαθητή ➤ ΕΥΠΛΑΔΙ = ευέλικτο πλάνο διδασκαλίας ➤ ΟΜΕΡΓΣΠ = ομοιογένεια εκπαιδευτικού υλικού που δίνεται ως εργασία για το σπίτι ➤ ΔΙΟΕΦΙΜ = διαμόρφωση ομάδων εργασίας βάση φιλικών σχέσεων των μαθητών

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΔΙΟΕΔΙΘ = διαμόρφωση των ομάδων εργασίας με βάση τη διάταξη των θρανίων στην αίθουσα ➤ ΕΠΣΥΔΙΘ = συνεχής επανάληψη συγκεκριμένων διδακτικών θεμάτων
12. Η συμβολή των γονέων στη δημιουργία επιτυχημένων διαφοροποιημένων πρακτικών	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΣΥΕΠΜΤΑ = συχνότερη επικοινωνία των γονέων σε μικρότερες τάξεις ➤ ΣΕΓΟΡΥΜ = σεβασμός των γονέων στον ρυθμό μάθησης των παιδιών τους ➤ ΣΕΓΟΑΔΥ = σεβασμός των γονέων στις εκπαιδευτικές ανάγκες και δυνατότητες των παιδιών τους
13. Εμπόδια και δυσκολίες στη εφαρμογή διαφοροποιημένων πρακτικών	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΥΛΕΜΔΠΙ = η εκτεταμένη ύλη εμπόδιο για την εφαρμογή διαφοροποιημένων πρακτικών ➤ ΕΛΕΙΕΞΠ = έλλειψη ειδικού εξειδικευμένου εκπαιδευτικού προσωπικού ➤ ΑΡΜΕΜΔΠ = ο αριθμός των μαθητών εμπόδιο για την εφαρμογή διαφοροποιημένων πρακτικών ➤ ΧΡΠΡΕΚΠ = χρονοβόρα προετοιμασία του εκπαιδευτικού για την εφαρμογή διαφοροποιημένων πρακτικών
Ε. ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	
14. Η διάθεση και οι ενέργειες των εκπαιδευτικών για επιμόρφωση και κατάρτιση	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΕΛΚΑΙΔΙ = ελλιπής κατάρτιση εκπαιδευτικών ως προς τη διαφοροποίηση της διδασκαλίας ➤ ΣΥΕΠΣΕ = συμμετοχή σε επιμορφωτικά σεμινάρια
15. Προτάσεις για τη βελτίωση των επιμορφωτικών προγραμμάτων	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΕΜΕΠΠΡ = έμφαση επιμορφωτικών προγραμμάτων στην πράξη ➤ ΑΠΑΜΟΘΕ = αποφυγή παρουσίασης μόνο του θεωρητικού πλαισίου ➤ ΠΡΔΕΝΑΠ = προτάσεις δράσεων που να ενσωματώνονται στο αναλυτικό πρόγραμμα
16. Προτάσεις για την αξιοποίηση της διαφοροποιημένης διδασκαλίας	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΜΑΡΜΑΤΑ = μικρότερος αριθμός μαθητών στις τάξεις ➤ ΑΝΑΝΠΡΣ = ανάγκη αναθεώρησης του Α.Π ➤ ΕΠΤΕΧΕΞ = επάνδρωση σχολείων με τον κατάλληλο τεχνολογικό εξοπλισμό

Εκπαιδευτικός 5

ΘΕΜΑΤΙΚΟΙ ΑΞΟΝΕΣ / ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ	ΚΩΔΙΚΟΙ
ΠΡΟΦΙΛ	Φύλο: Γυναίκα Μορφωτικό επίπεδο: Κάτοχος πτυχίου ΑΕΙ Ειδικότητα: Αγγλικής Φιλολογίας Χρόνια προϋπηρεσίας: 20 Επαγγελματική εμπειρία σε ετερογενείς μαθητικούς πληθυσμούς: 15 χρόνια σε Γυμνάσιο Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης
Α. ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΕΝΝΟΙΑΣ «ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ»	
1. Η «διαφοροποίηση» στη διδακτική πράξη	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΠΔΙΕΚΑΜ = προσαρμογή της διδακτικής διαδικασίας σύμφωνα με τις εκπαιδευτικές ανάγκες κάθε μαθητή ➤ ΠΑΠΔΥΜΑ = προσαρμογή των απαιτήσεων του εκπαιδευτικού σύμφωνα με τις δυνατότητες κάθε μαθητή ➤ ΔΙΑΔΙΥΛ = διαφοροποίηση διδακτικού υλικού ➤ ΔΙΑΔΙΜΕ = διαφοροποίηση διδακτικών μεθόδων
Β. ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΓΙΑ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΣΗ	
2. Η σύσταση του μαθητικού πληθυσμού στη σύγχρονη σχολική τάξη	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΤΑΧΠΟΕΤ = τάξεις χωρίς πολιτισμική ετερογένεια ➤ ΜΕΠΠΟΕΤ = μείωση πολιτισμικής ετερογένειας στις σύγχρονες τάξεις ➤ ΜΣΤΓΕΛΠ = περισσότεροι μαθητές με στοιχειώδεις γνώσεις της ελληνικής γλώσσας παλαιότερα ➤ ΜΚΑΓΕΛΠ = περισσότεροι μαθητές με καμία γνώση της ελληνικής γλώσσας παλαιότερα ➤ ΜΑΕΙΕΚΑ = μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες
3. Παράγοντες μείωσης της ετερογένειας του μαθητικού πληθυσμού	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΟΙΚΜΕΠΕ = η οικονομική κρίση ως αίτιο μείωσης της πολιτισμικής ετερογένειας των μαθητών ➤ ΕΠΙΜΕΠΑ = επιστροφή μεταναστών στην πατρίδα τους ➤ ΕΛΔΑΧΩΥ = η Ελλάδα δεν αποτελεί πλέον χώρα υποδοχής μεταναστών

<p>4. Παράγοντες διαμόρφωσης της ετερογένειας του μαθητικού πληθυσμού</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΔΙΜΚΟΙΕ = διαφοροποίηση των μαθητών ως προς τα κοινωνικά ερεθίσματα ➤ ΔΙΜΟΙΠΕ = διαφοροποίηση μαθητών ως προς το οικογενειακό περιβάλλον από το οποίο ➤ ΔΙΜΚΙΜΑ = διαφοροποίηση των μαθητών ως προς τα κίνητρα μάθησης ➤ ΔΙΜΕΝΔΙ = διαφοροποίηση των μαθητών ως προς τα ενδιαφέροντά τους ➤ ΔΙΜΕΚΑΝ = διαφοροποίηση των μαθητών ως προς τις εκπαιδευτικές τους ανάγκες ➤ ΔΙΔΥΕΥΜ = διαφοροποίηση μαθητών ως προς τις δυνατότητες και ευκαιρίες μάθησης που έχουν
<p>5. Μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες / αναπηρίες και συνεκπαίδευση</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΠΑΣΤΠΣΥ = η παράλληλη στήριξη προϋπόθεση για την εφαρμογή της συνεκπαίδευσης ➤ ΣΥΠΚΟΜΑ = η συμβολή της παράλληλης στήριξης στην κοινωνικοποίηση μαθητών με αναπηρίες ➤ ΒΑΠΡΔΣΥ = ο βαθμός αναπηρίας προϋπόθεση για τη δυνατότητα συνεκπαίδευσης ➤ ΜΑΝΜΕΒΑ = μη ανταπόκριση μαθητών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες σε ανώτερες εκπαιδευτικές βαθμίδες της γενικής εκπαίδευσης ➤ ΒΟΧΡΤΠΕ = βοηθητική η χρήση ΤΠΕ για την εκπαίδευση μαθητών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες
<p>Γ. ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΣΕ ΕΤΕΡΟΓΕΝΕΙΣ ΤΑΞΕΙΣ</p>	
<p>6. Το προφίλ και ο ρόλος του εκπαιδευτικού στις απαιτήσεις της σύγχρονης τάξης</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΕΚΕΦΕΔΙ = εκπαιδευτικός με συνεχή εφευρετικότητα διδακτικών μεθόδων και τεχνικών ➤ ΕΚΑΥΤΥΠΙ = εκπαιδευτικός με αυξημένα τυπικά προσόντα ➤ ΕΞΧΡΝΤΕ = εξοικείωση με τη χρήση νέων τεχνολογιών ➤ ΑΝΕΚΔΙΔ = συνεχής αναστοχασμός εκπαιδευτικού για τη διδακτική διαδικασία
<p>7. Μέθοδοι και τεχνικές σε διαφοροποιημένα περιβάλλοντα μάθησης</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΧΡΠΟΛΥΛ = χρήση πολυτροπικού υλικού ➤ ΟΜΑΠΛΔΙ = ομαδοσυνεργατικό πλαίσιο διδασκαλίας
<p>8. Μορφές αξιολόγησης των μαθητών</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΠΡΑΜΑΔΥ = προφορική αξιολόγηση μαθητών με μαθησιακές δυσκολίες ➤ ΥΠΑΜΑΞΙ = υποστήριξη αδύναμων

	<p>μαθητών κατά τη διαδικασία αξιολόγησης</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ ΔΙΑΞΔΙΜ = διαφοροποιημένο πλαίσιο αξιολόγησης για τους δίγλωσσους μαθητές ➤ ΚΠΡΕΞΜΑ = καθημερινή προφορική εξέταση του συνόλου των μαθητών ➤ ΔΠΠΓΡΛ = διάσταση αξιολόγησης προφορικού και γραπτού λόγου ➤ ΓΡΑΞΔΙΔ = γραπτή αξιολόγηση με ασκήσεις διαβαθμισμένης δυσκολίας
Δ. ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	
9. «Εναλλακτικές τεχνικές» που εφαρμόζονται στη διδακτική διαδικασία	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΧΡΗΣΧΕΔ = χρήση σχεδιαγραμμάτων ➤ ΠΡΒΙΔΙΔ = προβολή video κατά τη διδακτική διαδικασία ➤ ΠΡΔΙΜΟΡ = προσαρμογή διδακτικής διαδικασίας στον μέσο όρο των μαθητών ➤ ΕΥΠΛΑΔΙ = ευέλικτο πλάνο διδασκαλίας ➤ ΟΜΕΡΓΣΠ = ομοιογένεια εκπαιδευτικού υλικού που δίνεται ως εργασία για το σπίτι ➤ ΟΜΠΟΜΑΔ = ομάδες μαθητών με ποικίλες μαθησιακές δυνατότητες
10. Η συμβολή των γονέων στη δημιουργία επιτυχημένων διαφοροποιημένων πρακτικών	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΣΥΕΠΜΤΑ = συχνότερη επικοινωνία των γονέων σε μικρότερες τάξεις ➤ ΑΞΓΟΜΕΘ = αξιοποίηση των γονέων στη διδακτική διαδικασία μέσω εθελοντισμού ➤ ΜΑΓΟΔΠ = μη αξιοποίηση γονέων στη δημιουργία διαφοροποιημένων πρακτικών ➤ ΔΠΠΑΠΡΜ = διαρκής παρακολούθηση της προόδου του μαθητή ➤ ΣΕΓΟΑΔΥ = σεβασμός των γονέων στις εκπαιδευτικές ανάγκες και δυνατότητες των παιδιών τους
11. Εμπόδια και δυσκολίες στην εφαρμογή διαφοροποιημένων πρακτικών	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΧΡΕΜΔΠ = ο χρόνος εμπόδιο για την εφαρμογή διαφοροποιημένων πρακτικών ➤ ΑΡΜΕΜΔΠ = ο αριθμός των μαθητών εμπόδιο για την εφαρμογή διαφοροποιημένων πρακτικών ➤ ΥΛΕΜΔΠ = η εκτεταμένη ύλη εμπόδιο για την εφαρμογή διαφοροποιημένων πρακτικών ➤ ΜΕΙΔΙΩΡ = μείωση διδακτικών ωρών

Ε. ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	
12. Η διάθεση και οι ενέργειες των εκπαιδευτικών για επιμόρφωση και κατάρτιση	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΣΥΕΠΣΕ = συμμετοχή σε επιμορφωτικά σεμινάρια ➤ ΚΑΠΡΥΕΚ = η κατάρτιση προσωπική υπόθεση του εκπαιδευτικού
13. Προτάσεις για τη βελτίωση των επιμορφωτικών προγραμμάτων	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΕΜΕΠΠΡ = έμφαση επιμορφωτικών προγραμμάτων στην πράξη ➤ ΑΠΑΜΟΘΕ = αποφυγή παρουσίασης μόνο του θεωρητικού πλαισίου ➤ ΟΡΕΞΕΠΡ = οργάνωση εξειδικευμένων επιμορφωτικών προγραμμάτων ➤ ΕΠΡΧΚΑΧ = επιμορφωτικά προγράμματα χωρίς την καταβολή χρημάτων
14. Προτάσεις για την αξιοποίηση της διαφοροποιημένης διδασκαλίας	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΜΑΡΜΑΤΑ = μικρότερος αριθμός μαθητών στις τάξεις ➤ ΕΦΔΙΟΕΒ = εφαρμογή της διαφοροποιημένης διδασκαλίας σε όλες τις εκπαιδευτικές βαθμίδες

Εκπαιδευτικός 6

ΘΕΜΑΤΙΚΟΙ ΑΞΟΝΕΣ / ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ	ΚΩΔΙΚΟΙ
ΠΡΟΦΙΛ	Φύλο: Γυναίκα Μορφωτικό επίπεδο: Κάτοχος μεταπτυχιακού τίτλου Ειδικότητα: Αγγλικής Φιλολογίας Χρόνια προϋπηρεσίας: 11 Επαγγελματική εμπειρία σε ετερογενείς μαθητικούς πληθυσμούς: 8 χρόνια σε Γυμνάσιο και Λύκειο Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης
Α. ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΕΝΝΟΙΑΣ «ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ»	
1. Η «διαφοροποίηση» στη διδακτική πράξη	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΔΙΑΔΙΥΛ = διαφοροποίηση διδακτικού υλικού ➤ ΔΙΑΔΙΜΕ = διαφοροποίηση διδακτικών μεθόδων ➤ ΔΙΑΔΙΠΡ = διαφοροποίηση διδακτικών προσεγγίσεων
Β. ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΓΙΑ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΣΗ	
2. Η σύσταση του μαθητικού πληθυσμού στη σύγχρονη σχολική τάξη	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΤΑΧΠΟΕΤ = τάξεις χωρίς πολιτισμική ετερογένεια ➤ ΜΕΠΠΟΕΤ = μείωση πολιτισμικής ετερογένειας στις σύγχρονες τάξεις ➤ ΜΣΤΓΕΛΠ = περισσότεροι μαθητές με στοιχειώδεις γνώσεις της ελληνικής γλώσσας παλαιότερα ➤ ΜΚΑΓΕΛΠ = περισσότεροι μαθητές με καμία γνώση της ελληνικής γλώσσας παλαιότερα ➤ ΤΑΜΑΜΙΚ = τάξεις μαθητών μικτών ικανοτήτων ➤ ΟΜΓΝΑΓΓ = ομοιογένεια του μαθητικού πληθυσμού ως προς το επίπεδο γνώσης της αγγλικής γλώσσας
3. Παράγοντες μείωσης της ετερογένειας του μαθητικού πληθυσμού	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΟΙΚΜΕΠΕ = η οικονομική κρίση ως αίτιο μείωσης της πολιτισμικής ετερογένειας των μαθητών ➤ ΕΠΙΜΕΠΑ = επιστροφή μεταναστών στην πατρίδα τους

<p>4. Παράγοντες διαμόρφωσης της ετερογένειας του μαθητικού πληθυσμού</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΔΙΜΕΚΑΝ = διαφοροποίηση των μαθητών ως προς τις εκπαιδευτικές τους ανάγκες ➤ ΔΙΜΜΑΧΑ = διαφοροποίηση των μαθητών ως προς τα μαθησιακά τους χαρακτηριστικά ➤ ΔΙΜΓΝΕΠ = διαφοροποίηση των μαθητών ως προς το γνωστικό τους επίπεδο ➤ ΔΙΜΚΟΙΕ = διαφοροποίηση των μαθητών ως προς τα κοινωνικά ερεθίσματα ➤ ΒΑΔΙΧΑΜ = βαρετή η διδακτική διαδικασία για τους χαρισματικούς μαθητές
<p>5. Μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες / αναπηρίες και συνεκπαίδευση</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΕΝΜΑΠΡΟ = ένταξη μαθητών με αναπηρίες σε project ➤ ΣΥΜΑΧΑΞ = συνεκπαίδευση μαθητών με αναπηρίες χωρίς αξιολόγηση ➤ ΠΑΣΤΠΣΥ = η παράλληλη στήριξη προϋπόθεση για την εφαρμογή της συνεκπαίδευσης
<p>6. Η συμβολή του αναλυτικού προγράμματος σπουδών στην αξιοποίηση της μαθητικής ετερογένειας</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΜΠΑΔΑΔΕ= μη παροχή δυνατοτήτων για την ανάπτυξη δεξιοτήτων αυτών των ομάδων των μαθητών ➤ ΜΠΑΔΑΞΙ= μη παροχή δυνατοτήτων για την αξιολόγηση αυτών των μαθητών ➤ ΕΛΕΠΕΜΕ = παροχή ελευθερίας επιλογών στους εκπαιδευτικούς ως προς την επιλογή μεθόδων ➤ ΔΥΤΡΑΝΠ = δυνατότητα τροποποίησης του αναλυτικού προγράμματος σπουδών
Γ. ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΣΕ ΕΤΕΡΟΓΕΝΕΙΣ ΤΑΞΕΙΣ	
<p>7. Το προφίλ και ο ρόλος του εκπαιδευτικού στις απαιτήσεις της σύγχρονης τάξης</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΑΛΡΟΛΕΚ = αλλαγή του ρόλου του εκπαιδευτικού ➤ ΣΕΑΜΕΚΦ = σεβασμός στην ανάγκη των μαθητών για έκφραση ➤ ΕΚΑΠΣΤΕ = εκπαιδευτικός απαλλαγμένος από στερεότυπα ➤ ΕΚΑΝΕΠΡ = εκπαιδευτικός ανοιχτός σε νέες προσεγγίσεις
<p>8. Μέθοδοι και τεχνικές σε διαφοροποιημένα περιβάλλοντα μάθησης</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΜΑΘΠΛΔΙ = μαθητοκεντρικό πλαίσιο διδασκαλίας ➤ ΟΜΑΠΛΔΙ = ομαδοσυνεργατικό πλαίσιο διδασκαλίας ➤ ΧΡΠΟΛΥΛ = χρήση πολυτροπικού υλικού ➤ ΑΝΜΕΤΔΙ = αναπόφευκτη η εφαρμογή μετωπικής διδασκαλίας
<p>9. Στοχοθεσία σε πλαίσια</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΠΡΚΟΙΣΤ = προτεραιότητα

διαφοροποιημένης διδασκαλίας	<ul style="list-style-type: none"> ➤ κοινωνικοσυναισθηματικών στόχων ➤ ΔΙΕΠΓΣΤ = διαφοροποίηση βαθμού επίτευξης γνωστικών στόχων από τους μαθητές
10. Μορφές αξιολόγησης των μαθητών	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΔΙΓΕΔΙΤ = διάκριση του γνωστικού επιπέδου της τάξης μέσω διαγνωστικού τεστ ➤ ΠΡΑΜΑΔΥ = προφορική αξιολόγηση μαθητών με μαθησιακές δυσκολίες ➤ ΔΙΑΞΙΠΡ = διαφορετικό πλαίσιο αξιολόγησης στις βιωματικές δράσεις ➤ ΔΠΠΡΓΡΛ = διάσταση αξιολόγησης προφορικού και γραπτού λόγου ➤ ΑΞΣΕΙΚΜ = αξιολόγηση συνολικής εικόνας του μαθητή ➤ ΔΙΑΜΑΞΙ = διαμορφωτική αξιολόγηση ➤ ΑΠΤΙΜΑΞ = αποφυγή τιμωρητικής αξιολόγησης
Δ. ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	
11. «Εναλλακτικές τεχνικές» που εφαρμόζονται στη διδακτική διαδικασία	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΣΥΠΡΜΔΙ = συμπερίληψη των προσδοκιών των μαθητών στη διδακτική διαδικασία ➤ ΕΥΟΜΕΡΓ = ευέλικτες ομάδες εργασίας μαθητών ➤ ΟΜΕΡΓΣΠ = ομοιογένεια εκπαιδευτικού υλικού που δίνεται ως εργασία για το σπίτι ➤ ΟΜΠΟΜΑΔ = ομάδες μαθητών με ποικίλες μαθησιακές δυνατότητες ➤ ΧΡΗΔΙΠΙ = χρήση διαδραστικού πίνακα ➤ ΕΝΟΜΕΡΓ = συχνή εναλλαγή ομάδων εργασίας μαθητών ➤ ΑΞΜΕΠΡΟ = Αξιοποίηση της μεθόδου project
12. Η συμβολή των γονέων στη δημιουργία επιτυχημένων διαφοροποιημένων πρακτικών	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΣΕΠΕΚΓΟ = συχνή επικοινωνία εκπαιδευτικού με τους γονείς ➤ ΕΚΕΔΡΓΟ = εκτίμηση ένταξης καινούργιων εκπαιδευτικών δράσεων από τους γονείς ➤ ΣΥΓΟΠΡΟ = συμβολή γονέων στα project μέσω της δημιουργίας κατασκευών
13. Εμπόδια και δυσκολίες στην εφαρμογή διαφοροποιημένων πρακτικών	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΕΛΥΛΥΠΟ = ελλιπής υλικοτεχνική υποδομή ➤ ΑΞΕΜΔΠΙ = η αξιολόγηση εμπόδιο για την εφαρμογή διαφοροποιημένων πρακτικών ➤ ΧΡΕΜΔΠΙ = ο χρόνος εμπόδιο για την εφαρμογή διαφοροποιημένων πρακτικών
Ε. ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΗΣ	

ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	
14. Η διάθεση και οι ενέργειες των εκπαιδευτικών για επιμόρφωση και κατάρτιση	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΚΑΠΡΥΕΚ = η κατάρτιση προσωπική υπόθεση του εκπαιδευτικού ➤ ΣΥΕΠΣΕ = συμμετοχή σε επιμορφωτικά σεμινάρια
15. Προτάσεις για τη βελτίωση των επιμορφωτικών προγραμμάτων	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΠΡΔΕΝΑΠ = προτάσεις δράσεων που να ενσωματώνονται στο αναλυτικό πρόγραμμα ➤ ΕΜΕΠΠΡ = έμφαση επιμορφωτικών προγραμμάτων στην πράξη
16. Προτάσεις για την αξιοποίηση της διαφοροποιημένης διδασκαλίας	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΜΑΡΜΑΤΑ = μικρότερος αριθμός μαθητών στις τάξεις ➤ ΔΙΣΧΕΔΙ = διαμόρφωση σχολικών εγχειριδίων για την εφαρμογή διαφοροποιημένων πρακτικών

Εκπαιδευτικός 7

ΘΕΜΑΤΙΚΟΙ ΑΞΟΝΕΣ / ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ	ΚΩΔΙΚΟΙ
ΠΡΟΦΙΛ	Φύλο: Γυναίκα Μορφωτικό επίπεδο: Κάτοχος πτυχίου ΑΕΙ Ειδικότητα: Φιλολόγος Χρόνια προϋπηρεσίας: 25 Επαγγελματική εμπειρία σε ετερογενείς μαθητικούς πληθυσμούς: 12 χρόνια σε Γυμνάσιο Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης
Α. ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΕΝΝΟΙΑΣ «ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ»	
1. Η «διαφοροποίηση» στη διδακτική πράξη	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΕΚΕΛΤΥΠ = εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας στα τμήματα υποδοχής ➤ ΑΠΔΙΤΥΠ = απλοποίηση του διδακτικού αντικειμένου στα τμήματα υποδοχής ➤ ΠΔΙΜΓΛΜ = προσαρμογή της διδακτικής διαδικασίας σύμφωνα με τις ιδιαιτερότητες της μητρικής γλώσσας του μαθητή ➤ ΔΙΑΔΙΥΛ = διαφοροποίηση διδακτικού υλικού ➤ ΔΙΑΔΙΜΕ = διαφοροποίηση διδακτικών μεθόδων ➤ ΔΙΑΔΠΡ = διαφοροποίηση διδακτικών προσεγγίσεων ➤ ΠΔΙΕΚΑΜ = προσαρμογή της διδακτικής διαδικασίας σύμφωνα με τις εκπαιδευτικές ανάγκες κάθε μαθητή ➤ ΠΑΠΔΥΜΑ = προσαρμογή των απαιτήσεων του εκπαιδευτικού σύμφωνα με τις δυνατότητες κάθε μαθητή ➤ ΔΙΑΞΜΑΘ = διαφοροποίηση στον τρόπο αξιολόγησης των μαθητών ➤ ΔΙΧΡΜΑΘ = διαφοροποίηση του χρόνου που αφιερώνει ο εκπαιδευτικός σε κάθε μαθητή
Β. ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΓΙΑ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΣΗ	
2. Η σύσταση του μαθητικού πληθυσμού στη σύγχρονη σχολική τάξη	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΜΕΠΠΟΕΤ = μείωση πολιτισμικής ετερογένειας στις σύγχρονες τάξεις ➤ ΤΑΧΠΟΕΤ = τάξεις χωρίς πολιτισμική ετερογένεια ➤ ΜΑΕΙΕΚΑ = μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες ➤ ΜΑΣΥΝΦΥ = μαθητές με προβλήματα συναισθηματικής φύσεως

<p>3. Παράγοντες μείωσης της ετερογένειας του μαθητικού πληθυσμού</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΟΙΚΜΕΠΕ = η οικονομική κρίση ως αίτιο μείωσης της πολιτισμικής ετερογένειας των μαθητών ➤ ΕΠΙΜΕΠΑ = επιστροφή μεταναστών στην πατρίδα τους ➤ ΕΛΔΑΧΩΥ = η Ελλάδα δεν αποτελεί πλέον χώρα υποδοχής μεταναστών
<p>4. Παράγοντες διαμόρφωσης της ετερογένειας του μαθητικού πληθυσμού</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΔΙΜΡΥΘΜ = διαφοροποίηση μαθητών ως προς τον ρυθμό μάθησης ➤ ΔΙΜΕΚΑΝ = διαφοροποίηση των μαθητών ως προς τις εκπαιδευτικές τους ανάγκες
<p>5. Μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες / αναπηρίες και συνεκπαίδευση</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΠΑΣΤΠΣΥ = η παράλληλη στήριξη προϋπόθεση για την εφαρμογή της συνεκπαίδευσης ➤ ΣΥΠΚΟΜΑ = η συμβολή της παράλληλης στήριξης στην κοινωνικοποίηση μαθητών με αναπηρίες ➤ ΣΥΔΕΝΚΟ = η συνεκπαίδευση ως δυνατότητα ένταξης στο ευρύτερο κοινωνικό σύνολο
<p>6. Η συμβολή του αναλυτικού προγράμματος σπουδών στην αξιοποίηση της μαθητικής ετερογένειας</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΔΥΤΡΑΝΠ = δυνατότητα τροποποίησης του αναλυτικού προγράμματος σπουδών ➤ ΠΑΡΑΑΝΠ = παραγκωνισμός αναλυτικού προγράμματος σπουδών ➤ ΕΛΕΠΕΜΕ = παροχή ελευθερίας επιλογών στους εκπαιδευτικούς ως προς την επιλογή μεθόδων
Γ. ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΣΕ ΕΤΕΡΟΓΕΝΕΙΣ ΤΑΞΕΙΣ	
<p>7. Το προφίλ και ο ρόλος του εκπαιδευτικού στις απαιτήσεις της σύγχρονης τάξης</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΑΕΧΕΑΔΜ = αξιοποίηση του ελεύθερου χρόνου του εκπαιδευτικού ενισχυτικά προς τους αδύναμους μαθητές ➤ ΕΚΑΥΤΥΠ = εκπαιδευτικός με αυξημένα τυπικά προσόντα ➤ ΕΠΑΓΜΑΘ = επίδειξη αγάπης στους μαθητές ➤ ΑΝΕΚΔΙΔ = συνεχής αναστοχασμός εκπαιδευτικού για τη διδακτική διαδικασία ➤ ΕΚΑΝΥΠΟ = εκπαιδευτικός με υπομονή και ανοχή
<p>8. Μέθοδοι και τεχνικές σε διαφοροποιημένα περιβάλλοντα μάθησης</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΑΝΑΜΕΔΙ = αναλυτική μέθοδος διδασκαλίας ➤ ΟΛΙΜΕΔΙ = ολιστική μέθοδος διδασκαλίας ➤ ΧΡΠΟΛΥΛ = χρήση πολυτροπικού υλικού
<p>9. Στοχοθεσία σε πλαίσια διαφοροποιημένης διδασκαλίας</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΔΙΕΠΓΣΤ = διαφοροποίηση βαθμού επίτευξης γνωστικών στόχων από

	<p>τους μαθητές</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ ANKPIΣK = ανάπτυξη κριτικής σκέψης
10. Μορφές αξιολόγησης των μαθητών	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΠΡΑΜΑΔΥ = προφορική αξιολόγηση μαθητών με μαθησιακές δυσκολίες ➤ ΓΡΑΞΔΙΔ = γραπτή αξιολόγηση με ασκήσεις διαβαθμισμένης δυσκολίας
Δ. ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	
11. «Εναλλακτικές τεχνικές» που εφαρμόζονται στη διδακτική διαδικασία	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΥΠΑΜΕΔΙ = υποστήριξη αδύναμων μαθητών μέσω εξατομικευμένης διδασκαλίας ➤ ΠΡΔΙΜΟΡ = προσαρμογή διδακτικής διαδικασίας στον μέσο όρο των μαθητών ➤ ΥΠΧΜΕΔΙ = υποστήριξη χαρισματικών μαθητών μέσω εξατομικευμένης διδασκαλίας ➤ ΧΡΗΣΧΕΔ = χρήση σχεδιαγραμμάτων ➤ ΧΡΗΒΟΥΛ = χρήση βοηθητικού υλικού για απλοποίηση του διδακτικού αντικειμένου (π.χ. πλαγιότιτλοι, περιλήψεις, ερωτήσεις κ.τ.λ.) ➤ ΟΜΕΡΓΣΠ = ομοιογένεια εκπαιδευτικού υλικού που δίνεται ως εργασία για το σπίτι ➤ ΟΜΠΟΜΑΔ = ομάδες μαθητών με ποικίλες μαθησιακές δυνατότητες
12. Η συμβολή των γονέων στη δημιουργία επιτυχημένων διαφοροποιημένων πρακτικών	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΣΕΠΕΚΓΟ = συχνή επικοινωνία εκπαιδευτικού με τους γονείς ➤ ΔΙΕΠΜΕΚ = διατήρηση επικοινωνίας μόνο από πλευράς του εκπαιδευτικού ➤ ΜΑΓΟΔΠΙ = μη αξιοποίηση γονέων στη δημιουργία διαφοροποιημένων πρακτικών ➤ ΣΕΓΟΑΔΥ = σεβασμός των γονέων στις εκπαιδευτικές ανάγκες και δυνατότητες των παιδιών τους
13. Εμπόδια και δυσκολίες στην εφαρμογή διαφοροποιημένων πρακτικών	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΧΡΕΜΔΠΙ = ο χρόνος εμπόδιο για την εφαρμογή διαφοροποιημένων πρακτικών ➤ ΑΡΜΕΜΔΠΙ = ο αριθμός των μαθητών εμπόδιο για την εφαρμογή διαφοροποιημένων πρακτικών
Ε. ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	
14. Η διάθεση και οι ενέργειες των εκπαιδευτικών για επιμόρφωση	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΣΥΕΠΣΕ = συμμετοχή σε επιμορφωτικά σεμινάρια

<p>και κατάρτιση</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΚΑΠΡΥΕΚ = η κατάρτιση προσωπική υπόθεση του εκπαιδευτικού
<p>15. Προτάσεις για τη βελτίωση των επιμορφωτικών προγραμμάτων</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΕΜΕΠΠΡ = έμφαση επιμορφωτικών προγραμμάτων στην πράξη ➤ ΑΠΑΜΟΘΕ = αποφυγή παρουσίασης μόνο του θεωρητικού πλαισίου ➤ ΕΠΡΜΧΡΟ = επιμορφωτικά προγράμματα μεγαλύτερης χρονικής διάρκειας

ΘΕΜΑΤΙΚΟΙ ΑΞΟΝΕΣ / ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ	ΚΩΔΙΚΟΙ
<p>ΠΡΟΦΙΛ</p>	<p>Φύλο: Γυναίκα Μορφωτικό επίπεδο: Κάτοχος πτυχίου ΑΕΙ Ειδικότητα: Δασκάλα Χρόνια προϋπηρεσίας: 7 Επαγγελματική εμπειρία σε ετερογενείς μαθητικούς πληθυσμούς: 2 χρόνια σε Δημοτικό Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης</p>
<p>Α. ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΕΝΝΟΙΑΣ «ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ»</p>	
<p>1. Η «διαφοροποίηση» στη διδακτική πράξη</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΔΙΑΔΙΥΛ = διαφοροποίηση διδακτικού υλικού ➤ ΔΙΑΔΙΜΕ = διαφοροποίηση διδακτικών μεθόδων ➤ ΔΙΑΔΠΡ = διαφοροποίηση διδακτικών προσεγγίσεων ➤ ΠΔΙΕΚΑΜ = προσαρμογή της διδακτικής διαδικασίας σύμφωνα με τις εκπαιδευτικές ανάγκες κάθε μαθητή ➤ ΠΑΠΔΥΜΑ = προσαρμογή των απαιτήσεων του εκπαιδευτικού σύμφωνα με τις δυνατότητες κάθε μαθητή
<p>Β. ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΓΙΑ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΣΗ</p>	
<p>2. Η σύσταση του μαθητικού πληθυσμού στη σύγχρονη σχολική τάξη</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΑΥΞΠΟΕΤ = αύξηση πολιτισμικής ετερογένειας ➤ ΜΑΕΙΕΚΑ = μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες ➤ ΜΑΣΥΝΦΥ = μαθητές με προβλήματα συναισθηματικής φύσεως
<p>3. Παράγοντες αύξησης της ετερογένειας του μαθητικού πληθυσμού</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΜΕΙΜΟΙΚ = μεγαλύτερη εισροή μεταναστών λόγω της οικονομικής κρίσης ➤ ΜΕΙΜΠΟΛ = μεγαλύτερη εισροή μεταναστών λόγω πολέμων
<p>4. Παράγοντες διαμόρφωσης της ετερογένειας του μαθητικού πληθυσμού</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΔΙΜΕΚΑΝ = διαφοροποίηση των μαθητών ως προς τις εκπαιδευτικές τους ανάγκες ➤ ΔΙΜΜΑΧΑ = διαφοροποίηση των μαθητών ως προς τα μαθησιακά τους χαρακτηριστικά ➤ ΔΙΜΤΡΜΑ = διαφοροποίηση των μαθητών ως προς τον τρόπο μάθησης ➤ ΔΙΜΡΥΘΜ = διαφοροποίηση μαθητών ως προς τον ρυθμό μάθησης ➤ ΔΙΜΟΙΠΕ = διαφοροποίηση μαθητών ως προς το οικογενειακό περιβάλλον από το οποίο προέρχονται

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΔΙΜΟΙΚΥ = διαφοροποίηση μαθητών ως προς το οικονομικό τους υπόβαθρο ➤ ΔΙΔΥΕΥΜ = διαφοροποίηση μαθητών ως προς τις δυνατότητες και ευκαιρίες μάθησης που έχουν ➤ ΕΘΠΑΔΙΜ = η εθνικότητα παράγοντας διαφοροποίησης των μαθητών ➤ ΔΙΜΚΟΙΕ = διαφοροποίηση των μαθητών ως προς τα κοινωνικά ερεθίσματα
5. Μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες / αναπηρίες και συνεκπαίδευση	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΠΑΣΤΠΣΥ = η παράλληλη στήριξη προϋπόθεση για την εφαρμογή της συνεκπαίδευσης ➤ ΣΥΠΚΟΜΑ = η συμβολή της παράλληλης στήριξης στην κοινωνικοποίηση μαθητών με αναπηρίες ➤ ΒΑΠΡΔΣΥ = ο βαθμός αναπηρίας προϋπόθεση για τη δυνατότητα συνεκπαίδευσης ➤ ΣΥΔΕΝΚΟ = η συνεκπαίδευση ως δυνατότητα ένταξης στο ευρύτερο κοινωνικό σύνολο
6. Η συμβολή του αναλυτικού προγράμματος σπουδών στην αξιοποίηση της μαθητικής ετερογένειας	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΔΥΤΡΑΝΠ = δυνατότητα τροποποίησης του αναλυτικού προγράμματος σπουδών ➤ ΠΑΡΑΑΝΠ = παραγκωνισμός αναλυτικού προγράμματος σπουδών ➤ ΕΛΕΠΕΜΕ = παροχή ελευθερίας επιλογών στους εκπαιδευτικούς ως προς την επιλογή μεθόδων
Γ. ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΣΕ ΕΤΕΡΟΓΕΝΕΙΣ ΤΑΞΕΙΣ	
7. Το προφίλ και ο ρόλος του εκπαιδευτικού στις απαιτήσεις της σύγχρονης τάξης	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΠΡΕΝΔΜΑ = πρόκληση του ενδιαφέροντος των μαθητών ➤ ΑΛΡΟΛΕΚ = αλλαγή του ρόλου του εκπαιδευτικού ➤ ΣΕΑΜΕΚΦ = σεβασμός στην ανάγκη των μαθητών για έκφραση ➤ ΕΚΑΝΕΠΡ = εκπαιδευτικός ανοιχτός σε νέες προσεγγίσεις ➤ ΕΚΕΦΕΔΙ = εκπαιδευτικός με συνεχή εφευρετικότητα διδακτικών μεθόδων και τεχνικών ➤ ΔΗΕΥΠΕΜ = δημιουργία ευχάριστου περιβάλλοντος μάθησης
8. Μέθοδοι και τεχνικές σε διαφοροποιημένα περιβάλλοντα μάθησης	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΟΜΑΠΛΔΙ = ομαδοσυνεργατικό πλαίσιο διδασκαλίας ➤ ΧΡΠΟΛΥΛ = χρήση πολυτροπικού υλικού ➤ ΑΠΑΙΔΙΔ = αξιοποίηση παιχνιδιού στη διδακτική διαδικασία

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΧΡΜΕΜΠΡ = χρήση μεθόδων που να ανταποκρίνονται σε όλα τα μαθησιακά προφίλ των μαθητών
9. Στοχοθεσία σε πλαίσια διαφοροποιημένης διδασκαλίας	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΠΡΚΟΙΣΤ = προτεραιότητα κοινωνικοσυναισθηματικών στόχων ➤ ΠΡΕΠΙΣΤ = προτεραιότητα επικοινωνιακών στόχων ➤ ΣΥΑΝΓΣΤ = συνεχή αναδιαμόρφωση γνωστικών στόχων
10. Μορφές αξιολόγησης των μαθητών	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΔΙΑΜΑΞΙ = διαμορφωτική αξιολόγηση ➤ ΔΙΓΕΔΙΤ = διάκριση του γνωστικού επιπέδου της τάξης μέσω διαγνωστικού τεστ ➤ ΟΜΤΡΑΞΜ = ομοιογενής τρόπος αξιολόγησης μαθητών ➤ ΓΡΑΞΔΙΔ = γραπτή αξιολόγηση με ασκήσεις διαβαθμισμένης δυσκολίας
Δ. ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	
11. «Εναλλακτικές τεχνικές» που εφαρμόζονται στη διδακτική διαδικασία	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΟΜΕΡΓΣΠ = ομοιογένεια εκπαιδευτικού υλικού που δίνεται ως εργασία για το σπίτι ➤ ΟΜΠΟΜΑΔ = ομάδες μαθητών με ποικίλες μαθησιακές δυνατότητες ➤ ΕΥΟΜΕΡΓ = ευέλικτες ομάδες εργασίας μαθητών ➤ ΕΝΟΜΕΡΓ = συχνή εναλλαγή ομάδων εργασίας μαθητών ➤ ΕΥΠΛΑΔΙ = ευέλικτο πλάνο διδασκαλίας
12. Η συμβολή των γονέων στη δημιουργία επιτυχημένων διαφοροποιημένων πρακτικών	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΔΙΕΠΜΕΚ = διατήρηση επικοινωνίας μόνο από πλευράς του εκπαιδευτικού ➤ ΣΕΠΕΚΓΟ = συχνή επικοινωνία εκπαιδευτικού με τους γονείς ➤ ΣΥΓΟΠΡΟ = συμβολή γονέων στα project μέσω της δημιουργίας κατασκευών ➤ ΣΕΓΟΑΔΥ = σεβασμός των γονέων στις εκπαιδευτικές ανάγκες και δυνατότητες των παιδιών τους ➤ ΔΙΜΗΓΛΟ = διατήρηση μητρικής γλώσσας σε επίπεδο οικογένειας δίγλωσσων μαθητών
13. Εμπόδια και δυσκολίες στην εφαρμογή διαφοροποιημένων πρακτικών	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΓΟΕΜΔΠΙ = οι γονείς εμπόδιο για την εφαρμογή διαφοροποιημένων πρακτικών ➤ ΧΡΕΜΔΠΙ = ο χρόνος εμπόδιο για την εφαρμογή διαφοροποιημένων πρακτικών ➤ ΑΡΜΕΜΔΠΙ = ο αριθμός των μαθητών εμπόδιο για την εφαρμογή διαφοροποιημένων πρακτικών

Ε. ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	
14. Η διάθεση και οι ενέργειες των εκπαιδευτικών για επιμόρφωση και κατάρτιση	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΚΑΠΡΥΕΚ = η κατάρτιση προσωπική υπόθεση του εκπαιδευτικού ➤ ΣΥΕΠΣΕ = συμμετοχή σε επιμορφωτικά σεμινάρια ➤ ΕΛΚΑΙΔΙ = ελλιπής κατάρτιση εκπαιδευτικών ως προς τη διαφοροποίηση της διδασκαλίας ➤ ΚΑΝΕΔΙΔ = κατάρτιση νέων εκπαιδευτικών σε θέματα διαφοροποιημένης διδασκαλίας
15. Προτάσεις για τη βελτίωση των επιμορφωτικών προγραμμάτων	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΕΜΕΠΠΡ = έμφαση επιμορφωτικών προγραμμάτων στην πράξη ➤ ΑΠΑΜΟΘΕ = αποφυγή παρουσίασης μόνο του θεωρητικού πλαισίου ➤ ΕΠΘΕΜΕΚ = επιλογή θεματολογίας επιμορφωτικών προγραμμάτων από εκπαιδευτικούς ➤ ΘΕΣΥΣΧΠ = θεματολογία που να αφορά σύγχρονα σχολικά προβλήματα που αντιμετωπίζει ο εκπαιδευτικός
16. Προτάσεις για την αξιοποίηση της διαφοροποιημένης διδασκαλίας	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΕΠΕΙΔΕΚ = επάνδρωση σχολείων με εξειδικευμένο ειδικό εκπαιδευτικό προσωπικό ➤ ΜΑΡΜΑΤΑ = μικρότερος αριθμός μαθητών στις τάξεις ➤ ΠΡΒΟΔΙΑ = πρόσληψη βοηθών δασκάλων στις τάξεις

Εκπαιδευτικός 9

ΘΕΜΑΤΙΚΟΙ ΑΞΟΝΕΣ / ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ	ΚΩΔΙΚΟΙ
ΠΡΟΦΙΛ	Φύλο: Άνδρας Μορφωτικό επίπεδο: Κάτοχος πτυχίου ΑΕΙ και μετεκπαίδευση σε Διδασκαλείο Ειδικότητα: Δάσκαλος Χρόνια προϋπηρεσίας: 27 Επαγγελματική εμπειρία σε ετερογενείς μαθητικούς πληθυσμούς: 3 χρόνια σε Δημοτικό Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης
Α. ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΕΝΝΟΙΑΣ «ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ»	
1. Η «διαφοροποίηση» στη διδακτική πράξη	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΔΙΑΔΙΥΛ = διαφοροποίηση διδακτικού υλικού ➤ ΔΙΑΔΙΜΕ = διαφοροποίηση διδακτικών μεθόδων ➤ ΔΙΑΔΠΡ = διαφοροποίηση διδακτικών προσεγγίσεων ➤ ΠΔΙΕΚΑΜ = προσαρμογή της διδακτικής διαδικασίας σύμφωνα με τις εκπαιδευτικές ανάγκες κάθε μαθητή
Β. ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΓΙΑ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΣΗ	
2. Η σύσταση του μαθητικού πληθυσμού στη σύγχρονη σχολική τάξη	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΤΑΧΠΟΕΤ = τάξεις χωρίς πολιτισμική ετερογένεια ➤ ΜΕΙΠΟΕΤ = μείωση πολιτισμικής ετερογένειας στις σύγχρονες τάξεις ➤ ΜΣΤΓΕΛΠ = περισσότεροι μαθητές με στοιχειώδεις γνώσεις της ελληνικής γλώσσας παλαιότερα ➤ ΜΚΑΓΕΛΠ = περισσότεροι μαθητές με καμία γνώση της ελληνικής γλώσσας παλαιότερα ➤ ΜΔΙΚΟΕΓ = μαθητές με διαφορετική πολιτισμική καταγωγή ομιλητές της ελληνικής γλώσσας ➤ ΤΑΜΑΜΙΚ = τάξεις μαθητών μικτών ικανοτήτων
3. Παράγοντες μείωσης της ετερογένειας του μαθητικού πληθυσμού	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΟΙΚΜΕΠΕ = η οικονομική κρίση ως αίτιο μείωσης της πολιτισμικής ετερογένειας των μαθητών ➤ ΕΠΙΜΕΠΑ = επιστροφή μεταναστών στην πατρίδα τους ➤ ΕΛΔΑΧΩΥ = η Ελλάδα δεν αποτελεί πλέον χώρα υποδοχής μεταναστών

<p>4. Παράγοντες διαμόρφωσης της ετερογένειας του μαθητικού πληθυσμού</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΔΙΜΟΙΠΕ = διαφοροποίηση μαθητών ως προς το οικογενειακό περιβάλλον από το οποίο προέρχονται ➤ ΔΙΜΟΙΚΥ = διαφοροποίηση μαθητών ως προς το οικονομικό τους υπόβαθρο ➤ ΔΙΜΕΚΑΝ = διαφοροποίηση των μαθητών ως προς τις εκπαιδευτικές τους ανάγκες ➤ ΔΙΜΜΑΧΑ = διαφοροποίηση των μαθητών ως προς τα μαθησιακά τους χαρακτηριστικά ➤ ΔΙΜΚΟΙΕ = διαφοροποίηση των μαθητών ως προς τα κοινωνικά ερεθίσματα ➤ ΔΙΜΧΑΡΑ = διαφοροποίηση των μαθητών ως προς τον χαρακτήρα τους ➤ ΔΙΜΠΡΟΣ = διαφοροποίηση των μαθητών ως προς την προσωπικότητά τους ➤ ΕΘΠΑΔΙΜ = η εθνικότητα παράγοντας διαφοροποίησης των μαθητών
<p>5. Μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες / αναπηρίες και συνεκπαίδευση</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΠΑΣΤΠΣΥ = η παράλληλη στήριξη προϋπόθεση για την εφαρμογή της συνεκπαίδευσης ➤ ΣΥΠΚΟΜΑ = η συμβολή της παράλληλης στήριξης στην κοινωνικοποίηση μαθητών με αναπηρίες ➤ ΣΥΔΕΝΚΟ = η συνεκπαίδευση ως δυνατότητα ένταξης στο ευρύτερο κοινωνικό σύνολο
<p>6. Η συμβολή του αναλυτικού προγράμματος σπουδών στην αξιοποίηση της μαθητικής ετερογένειας</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΜΠΑΔΑΔΕ= μη παροχή δυνατοτήτων για την ανάπτυξη δεξιοτήτων αυτών των ομάδων των μαθητών ➤ ΜΠΑΔΑΞΙ= μη παροχή δυνατοτήτων για την αξιολόγηση αυτών των μαθητών ➤ ΜΔΙΓΝΣΤ = μη διαφοροποίηση γνωστικών στόχων
Γ. ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΣΕ ΕΤΕΡΟΓΕΝΕΙΣ ΤΑΞΕΙΣ	
<p>7. Το προφίλ και ο ρόλος του εκπαιδευτικού στις απαιτήσεις της σύγχρονης τάξης</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΑΥΕΚΔΙΕ = συνεχής αυτοαξιολόγηση του εκπαιδευτικού για το διδακτικό του έργο ➤ ΕΚΑΥΤΥΠ = εκπαιδευτικός με αυξημένα τυπικά προσόντα
<p>8. Μέθοδοι και τεχνικές σε διαφοροποιημένα περιβάλλοντα μάθησης</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΟΜΑΠΛΔΙ = ομαδοσυνεργατικό πλαίσιο διδασκαλίας ➤ ΧΡΠΟΛΥΛ = χρήση πολυτροπικού υλικού

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΜΑΘΠΛΔΙ = μαθητοκεντρικό πλαίσιο διδασκαλίας
9. Στοχοθεσία σε πλαίσια διαφοροποιημένης διδασκαλίας	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΠΡΚΟΙΣΤ = προτεραιότητα κοινωνικοσυναισθηματικών στόχων ➤ ΠΡΕΠΙΣΤ = προτεραιότητα επικοινωνιακών στόχων ➤ ΔΙΕΠΓΣΤ = διαφοροποίηση βαθμού επίτευξης γνωστικών στόχων από τους μαθητές
10. Μορφές αξιολόγησης των μαθητών	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΔΙΓΕΔΙΤ = διάκριση του γνωστικού επιπέδου της τάξης μέσω διαγνωστικού τεστ ➤ ΓΡΑΞΔΙΔ = γραπτή αξιολόγηση με ασκήσεις διαβαθμισμένης δυσκολίας
Δ. ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	
11. «Εναλλακτικές τεχνικές» που εφαρμόζονται στη διδακτική διαδικασία	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΔΙΕΛΠΡΛ = διδασκαλία ελληνικών μέσα από προγράμματα λογοτεχνίας ➤ ΑΞΜΕΠΡΟ = Αξιοποίηση της μεθόδου project ➤ ΕΥΠΛΑΔΙ = ευέλικτο πλάνο διδασκαλίας ➤ ΟΜΕΡΓΣΠ = ομοιογένεια εκπαιδευτικού υλικού που δίνεται ως εργασία για το σπίτι ➤ ΟΜΠΟΜΑΔ = ομάδες μαθητών με ποικίλες μαθησιακές δυνατότητες
12. Η συμβολή των γονέων στη δημιουργία επιτυχημένων διαφοροποιημένων πρακτικών	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΣΕΠΕΚΓΟ = συχνή επικοινωνία εκπαιδευτικού με τους γονείς ➤ ΣΥΓΟΠΡΟ = συμβολή γονέων στα project μέσω της δημιουργίας κατασκευών ➤ ΔΙΠΑΠΡΜ = διαρκής παρακολούθηση της προόδου του μαθητή ➤ ΣΕΓΟΑΔΥ = σεβασμός των γονέων στις εκπαιδευτικές ανάγκες και δυνατότητες των παιδιών τους
13. Εμπόδια και δυσκολίες στην εφαρμογή διαφοροποιημένων πρακτικών	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΓΟΕΜΔΠΙ = οι γονείς εμπόδιο για την εφαρμογή διαφοροποιημένων πρακτικών ➤ ΑΚΟΙΓΛΚ = απουσία κοινού γλωσσικού κώδικα για την επικοινωνία με δίγλωσσους μαθητές
Ε. ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	
14. Η διάθεση και οι ενέργειες των εκπαιδευτικών για επιμόρφωση και κατάρτιση	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΣΥΕΠΙΣΕ = συμμετοχή σε επιμορφωτικά σεμινάρια ➤ ΚΑΠΡΥΕΚ = η κατάρτιση προσωπική υπόθεση του εκπαιδευτικού
15. Προτάσεις για τη βελτίωση των επιμορφωτικών προγραμμάτων	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΕΜΕΠΠΡ = έμφαση επιμορφωτικών προγραμμάτων στην πράξη

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΑΠΑΜΟΘΕ = αποφυγή παρουσίασης μόνο του θεωρητικού πλαισίου ➤ ΠΡΔΕΝΑΠ = προτάσεις δράσεων που να ενσωματώνονται στο αναλυτικό πρόγραμμα
16. Προτάσεις για την αξιοποίηση της διαφοροποιημένης διδασκαλίας	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΜΑΡΜΑΤΑ = μικρότερος αριθμός μαθητών στις τάξεις ➤ ΕΠΤΕΧΕΞ = επάνδρωση σχολείων με τον κατάλληλο τεχνολογικό εξοπλισμό ➤ ΑΝΑΝΠΡΣ = ανάγκη αναθεώρησης του Α.Π

Εκπαιδευτικός 10

ΘΕΜΑΤΙΚΟΙ ΑΞΟΝΕΣ / ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ	ΚΩΔΙΚΟΙ
ΠΡΟΦΙΛ	Φύλο: Γυναίκα Μορφωτικό επίπεδο: Κάτοχος πτυχίου ΑΕΙ και μετεκπαίδευση σε Διδασκαλείο Ειδικότητα: Δασκάλα Χρόνια προϋπηρεσίας: 15 Επαγγελματική εμπειρία σε ετερογενείς μαθητικούς πληθυσμούς: 2 χρόνια σε Δημοτικό Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης
Α. ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΓΙΑ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΣΗ	
1. Η σύσταση του μαθητικού πληθυσμού στη σύγχρονη σχολική τάξη	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΤΑΧΠΟΕΤ = τάξεις χωρίς πολιτισμική ετερογένεια ➤ ΜΕΠΠΟΕΤ = μείωση πολιτισμικής ετερογένειας στις σύγχρονες τάξεις ➤ ΜΔΙΚΟΕΓ = μαθητές με διαφορετική πολιτισμική καταγωγή ομιλητές της ελληνικής γλώσσας ➤ ΤΑΜΑΜΙΚ = τάξεις μαθητών μικτών ικανοτήτων ➤ ΜΑΕΙΕΚΑ = μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες
2. Παράγοντες μείωσης της ετερογένειας του μαθητικού πληθυσμού	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΟΙΚΜΕΠΕ = η οικονομική κρίση ως αίτιο μείωσης της πολιτισμικής ετερογένειας των μαθητών ➤ ΕΠΙΜΕΠΑ = επιστροφή μεταναστών στην πατρίδα τους ➤ ΕΛΔΑΧΩΥ = η Ελλάδα δεν αποτελεί πλέον χώρα υποδοχής μεταναστών
3. Παράγοντες διαμόρφωσης της ετερογένειας του μαθητικού πληθυσμού	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΔΙΜΚΟΙΕ = διαφοροποίηση των μαθητών ως προς τα κοινωνικά ερεθίσματα ➤ ΔΙΜΟΙΠΕ = διαφοροποίηση μαθητών ως προς το οικογενειακό περιβάλλον από το οποίο προέρχονται ➤ ΔΙΜΟΙΚΥ = διαφοροποίηση μαθητών ως προς το οικονομικό τους υπόβαθρο ➤ ΜΔΠΑΔΙΜ = οι μαθησιακές δυσκολίες παράγοντας διαφοροποίησης των μαθητών ➤ ΕΘΠΑΔΙΜ = η εθνικότητα παράγοντας διαφοροποίησης των μαθητών ➤ ΔΙΜΤΡΜΑ = διαφοροποίηση των μαθητών ως προς τον τρόπο μάθησης ➤ ΔΙΜΓΝΕΠ = διαφοροποίηση των μαθητών ως προς το γνωστικό τους επίπεδο ➤ ΔΙΜΕΝΔΙ = διαφοροποίηση των μαθητών ως προς τα ενδιαφέροντά

	<p>τους</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ ΔΙΜΧΑΡΑ = διαφοροποίηση των μαθητών ως προς των χαρακτήρα τους ➤ ΔΙΜΠΡΟΣ = διαφοροποίηση των μαθητών ως προς την προσωπικότητά τους ➤ ΔΙΜΡΥΘΜ = διαφοροποίηση μαθητών ως προς τον ρυθμό μάθησης
<p>4. Μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες / αναπηρίες και συνεκπαίδευση</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΠΑΣΤΠΣΥ = η παράλληλη στήριξη προϋπόθεση για την εφαρμογή της συνεκπαίδευσης ➤ ΣΥΠΚΟΜΑ = η συμβολή της παράλληλης στήριξης στην κοινωνικοποίηση μαθητών με αναπηρίες ➤ ΣΥΜΑΧΑΞ = συνεκπαίδευση μαθητών με αναπηρίες χωρίς αξιολόγηση ➤ ΒΑΠΡΔΣΥ = ο βαθμός αναπηρίας προϋπόθεση για τη δυνατότητα συνεκπαίδευσης ➤ ΣΥΔΕΝΚΟ = η συνεκπαίδευση ως δυνατότητα ένταξης στο ευρύτερο κοινωνικό σύνολο ➤ ΠΑΣΤΟΛΧ = ύπαρξη της παράλληλης στήριξης όλη τη διάρκεια της σχολικής χρονιάς ➤ ΒΟΑΝΡΟΛ = βοηθητική η ανάθεση ρόλων για μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες
<p>5. Η συμβολή του αναλυτικού προγράμματος σπουδών στην αξιοποίηση της μαθητικής ετερογένειας</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΜΠΑΔΑΔΕ= μη παροχή δυνατοτήτων για την ανάπτυξη δεξιοτήτων αυτών των ομάδων των μαθητών ➤ ΜΠΑΔΑΞΙ= μη παροχή δυνατοτήτων για την αξιολόγηση αυτών των μαθητών ➤ ΔΥΤΡΑΝΠ = δυνατότητα τροποποίησης του αναλυτικού προγράμματος σπουδών ➤ ΠΑΡΑΑΝΠ = παραγκωνισμός αναλυτικού προγράμματος σπουδών
Β. ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΣΕ ΕΤΕΡΟΓΕΝΕΙΣ ΤΑΞΕΙΣ	
<p>6. Το προφίλ και ο ρόλος του εκπαιδευτικού στις απαιτήσεις της σύγχρονης τάξης</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΑΕΧΕΑΔΜ = αξιοποίηση του ελεύθερου χρόνου του εκπαιδευτικού ενισχυτικά προς τους αδύναμους μαθητές ➤ ΕΚΕΦΕΔΙ = εκπαιδευτικός με συνεχή εφευρετικότητα διδακτικών

	<p>μεθόδων και τεχνικών</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ ANEKΔΙΔ = συνεχής αναστοχασμός εκπαιδευτικού για τη διδακτική διαδικασία ➤ ΑΥΕΚΔΙΕ = συνεχής αυτοαξιολόγηση του εκπαιδευτικού για το διδακτικό του έργο ➤ ΕΚΑΥΤΥΠ = εκπαιδευτικός με αυξημένα τυπικά προσόντα ➤ ΚΑΠΡΔΙΔ = πολύ καλή προετοιμασία της διδακτικής διαδικασίας ➤ ΠΡΕΝΔΜΑ = πρόκληση του ενδιαφέροντος των μαθητών
7. Μέθοδοι και τεχνικές σε διαφοροποιημένα περιβάλλοντα μάθησης	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΟΜΑΠΛΔΙ = ομαδοσυνεργατικό πλαίσιο διδασκαλίας ➤ ΧΡΠΟΛΥΛ = χρήση πολυτροπικού υλικού ➤ ΑΠΑΙΔΙΔ = αξιοποίηση παιχνιδιού στη διδακτική διαδικασία ➤ ΜΑΘΠΛΔΙ = μαθητοκεντρικό πλαίσιο διδασκαλίας ➤ ΑΝΜΕΤΔΙ = αναπόφευκτη η εφαρμογή μετωπικής διδασκαλίας
8. Στοχοθεσία σε πλαίσια διαφοροποιημένης διδασκαλίας	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΔΙΕΠΓΣΤ = διαφοροποίηση βαθμού επίτευξης γνωστικών στόχων από τους μαθητές ➤ ΑΠΓΝΣΥΜ = απόκτηση του γνωστικού αντικειμένου από το σύνολο των μαθητών ➤ ΠΡΚΟΙΣΤ = προτεραιότητα κοινωνικοσυναισθηματικών στόχων ➤ ΠΡΕΠΙΣΤ = προτεραιότητα επικοινωνιακών στόχων
9. Μορφές αξιολόγησης των μαθητών	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΔΙΠΡΓΡΛ = διάσταση αξιολόγησης προφορικού και γραπτού λόγου ➤ ΚΠΡΕΞΜΑ = καθημερινή προφορική εξέταση του συνόλου των μαθητών ➤ ΟΜΤΡΑΞΜ = ομοιογενής τρόπος αξιολόγησης μαθητών ➤ ΓΡΑΞΔΙΔ = γραπτή αξιολόγηση με ασκήσεις διαβαθμισμένης δυσκολίας ➤ ΔΙΓΕΔΙΤ = διάκριση του γνωστικού επιπέδου της τάξης μέσω διαγνωστικού τεστ
Γ. ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	
10. «Εναλλακτικές τεχνικές» που εφαρμόζονται στη διδακτική διαδικασία	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΟΜΕΡΓΣΠ = ομοιογένεια εκπαιδευτικού υλικού που δίνεται ως εργασία για το σπίτι ➤ ΟΜΠΟΜΑΔ = ομάδες μαθητών με ποικίλες μαθησιακές δυνατότητες

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΠΡΔΙΜΟΡ = προσαρμογή διδακτικής διαδικασίας στον μέσο όρο των μαθητών ➤ ΥΠΑΜΦΡΤ = υποστήριξη αδύναμων μαθητών μέσω φροντιστηριακών τμημάτων ➤ ΠΡΒΙΔΙΔ = προβολή video κατά τη διδακτική διαδικασία ➤ ΥΠΧΜΕΔΙ = υποστήριξη χαρισματικών μαθητών μέσω εξατομικευμένης διδασκαλίας ➤ ΥΠΑΜΕΔΙ = υποστήριξη αδύναμων μαθητών μέσω εξατομικευμένης διδασκαλίας ➤ ΑΞΜΕΠΡΟ = Αξιοποίηση της μεθόδου project ➤ ΧΡΗΒΟΥΛ = χρήση βοηθητικού υλικού για απλοποίηση του διδακτικού αντικειμένου (π.χ. πλαγιότιτλοι, περιλήψεις, ερωτήσεις κ.τ.λ.) ➤ ΧΡΠΟΛΥΛ = χρήση πολυτροπικού υλικού ➤ ΔΙΧΡΜΑΘ = διαφοροποίηση του χρόνου που αφιερώνει ο εκπαιδευτικός σε κάθε μαθητή
<p>11. Η συμβολή των γονέων στη δημιουργία επιτυχημένων διαφοροποιημένων πρακτικών</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΣΕΠΕΚΓΟ = συχνή επικοινωνία εκπαιδευτικού με τους γονείς ➤ ΣΥΓΟΠΡΟ = συμβολή γονέων στα project μέσω της δημιουργίας κατασκευών ➤ ΔΠΑΠΡΜ = διαρκής παρακολούθηση της προόδου του μαθητή ➤ ΣΕΓΟΑΔΥ = σεβασμός των γονέων στις εκπαιδευτικές ανάγκες και δυνατότητες των παιδιών τους
<p>12. Εμπόδια και δυσκολίες στην εφαρμογή διαφοροποιημένων πρακτικών</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΑΡΜΕΜΔΠ = ο αριθμός των μαθητών εμπόδιο για την εφαρμογή διαφοροποιημένων πρακτικών ➤ ΥΛΕΜΔΠ = η εκτεταμένη ύλη εμπόδιο για την εφαρμογή διαφοροποιημένων πρακτικών ➤ ΕΛΕΙΕΞΠ = έλλειψη ειδικού εξειδικευμένου εκπαιδευτικού προσωπικού ➤ ΧΡΠΡΕΚΠ = χρονοβόρα προετοιμασία του εκπαιδευτικού για την εφαρμογή διαφοροποιημένων πρακτικών ➤ ΑΝΟΙΠΡΜ = αντιμετώπιση

	<p>σοβαρών οικογενειακών προβλημάτων των μαθητών</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ ΕΛΚΑΕΙΑ = έλλειψη κατάρτισης εκπαιδευτικών σε θέματα Ειδικής Αγωγής
Δ. ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	
13. Η διάθεση και οι ενέργειες των εκπαιδευτικών για επιμόρφωση και κατάρτιση	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΣΥΕΠΣΕ = συμμετοχή σε επιμορφωτικά σεμινάρια ➤ ΚΑΠΡΥΕΚ = η κατάρτιση προσωπική υπόθεση του εκπαιδευτικού
14. Προτάσεις για τη βελτίωση των επιμορφωτικών προγραμμάτων	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΕΜΕΠΠΡ = έμφαση επιμορφωτικών προγραμμάτων στην πράξη ➤ ΑΠΑΜΟΘΕ = αποφυγή παρουσίασης μόνο του θεωρητικού πλαισίου ➤ ΠΡΔΕΝΑΠ = προτάσεις δράσεων που να ενσωματώνονται στο αναλυτικό πρόγραμμα
15. Προτάσεις για την αξιοποίηση της διαφοροποιημένης διδασκαλίας	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΠΑΕΝΕΚΦ = παροχή εναλλακτικών τρόπων έκφρασης στους μαθητές ➤ ΜΑΡΜΑΤΑ = μικρότερος αριθμός μαθητών στις τάξεις ➤ ΔΙΣΧΕΔΙ = διαμόρφωση σχολικών εγχειριδίων για την εφαρμογή διαφοροποιημένων πρακτικών ➤ ΥΠΕΝΔΕΠ = υποχρεωτική ενδοσχολική επιμόρφωση

Εκπαιδευτικός 11

ΘΕΜΑΤΙΚΟΙ ΑΞΟΝΕΣ / ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ	ΚΩΔΙΚΟΙ
ΠΡΟΦΙΛ	Φύλο: Άνδρας Μορφωτικό επίπεδο: Κάτοχος μεταπτυχιακού τίτλου Ειδικότητα: Δάσκαλος Χρόνια προϋπηρεσίας: 24 Επαγγελματική εμπειρία σε ετερογενείς μαθητικούς πληθυσμούς: 5 χρόνια σε Δημοτικό Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης
Α. ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΕΝΝΟΙΑΣ «ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ»	
1. Η «διαφοροποίηση» στη διδακτική πράξη	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΔΙΕΡΓΣΠ = διαφοροποίηση εκπαιδευτικού υλικού που δίνεται ως εργασία για το σπίτι ➤ ΔΙΑΞΜΑΘ = διαφοροποίηση στον τρόπο αξιολόγησης των μαθητών ➤ ΔΙΧΡΜΑΘ = διαφοροποίηση του χρόνου που αφιερώνει ο εκπαιδευτικός σε κάθε μαθητή
Β. ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΓΙΑ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΣΗ	
2. Η σύσταση του μαθητικού πληθυσμού στη σύγχρονη σχολική τάξη	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΤΑΧΠΟΕΤ = τάξεις χωρίς πολιτισμική ετερογένεια ➤ ΜΕΠΠΟΕΤ = μείωση πολιτισμικής ετερογένειας στις σύγχρονες τάξεις ➤ ΜΣΤΓΕΛΠ = περισσότεροι μαθητές με στοιχειώδεις γνώσεις της ελληνικής γλώσσας παλαιότερα ➤ ΜΚΑΓΕΛΠ = περισσότεροι μαθητές με καμία γνώση της ελληνικής γλώσσας παλαιότερα ➤ ΜΔΙΚΟΕΓ = μαθητές με διαφορετική πολιτισμική καταγωγή ομιλητές της ελληνικής γλώσσας
3. Παράγοντες μείωσης της ετερογένειας του μαθητικού πληθυσμού	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΟΙΚΜΕΠΕ = η οικονομική κρίση ως αίτιο μείωσης της πολιτισμικής ετερογένειας των μαθητών ➤ ΕΠΠΜΕΠΑ = επιστροφή μεταναστών στην πατρίδα τους ➤ ΕΛΔΑΧΩΥ = η Ελλάδα δεν αποτελεί πλέον χώρα υποδοχής μεταναστών
4. Παράγοντες διαμόρφωσης της ετερογένειας του μαθητικού πληθυσμού	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΕΘΠΑΔΙΜ = η εθνικότητα παράγοντας διαφοροποίησης των μαθητών ➤ ΜΔΠΑΔΙΜ = οι μαθησιακές δυσκολίες παράγοντας διαφοροποίησης των μαθητών

<p>5. Μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες / αναπηρίες και συνεκπαίδευση</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΠΑΣΤΠΣΥ = η παράλληλη στήριξη προϋπόθεση για την εφαρμογή της συνεκπαίδευσης ➤ ΣΥΠΚΟΜΑ = η συμβολή της παράλληλης στήριξης στην κοινωνικοποίηση μαθητών με αναπηρίες ➤ ΒΑΠΡΔΣΥ = ο βαθμός αναπηρίας προϋπόθεση για τη δυνατότητα συνεκπαίδευσης ➤ ΠΑΣΤΟΛΧ = ύπαρξη της παράλληλης στήριξης όλη τη διάρκεια της σχολικής χρονιάς ➤ ΒΟΜΕΙΑΝ = βοηθητική η ομαδοσυνεργατική μέθοδος διδασκαλίας για την εκπαίδευση μαθητών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες
<p>6. Η συμβολή του αναλυτικού προγράμματος σπουδών στην αξιοποίηση της μαθητικής ετερογένειας</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΔΥΤΡΑΝΠ = δυνατότητα τροποποίησης του αναλυτικού προγράμματος σπουδών ➤ ΠΑΡΑΑΝΠ = παραγκωνισμός αναλυτικού προγράμματος σπουδών ➤ ΜΠΑΔΑΔΕ= μη παροχή δυνατοτήτων για την ανάπτυξη δεξιοτήτων αυτών των ομάδων των μαθητών ➤ ΕΛΕΠΕΜΕ = παροχή ελευθερίας επιλογών στους εκπαιδευτικούς ως προς την επιλογή μεθόδων
<p>Γ. ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΣΕ ΕΤΕΡΟΓΕΝΕΙΣ ΤΑΞΕΙΣ</p>	
<p>7. Το προφίλ και ο ρόλος του εκπαιδευτικού στις απαιτήσεις της σύγχρονης τάξης</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΕΚΑΥΜΕΤ = εκπαιδευτικός με αυξημένη μεταδοτικότητα ➤ ΑΕΧΕΑΔΜ = αξιοποίηση του ελεύθερου χρόνου του εκπαιδευτικού ενισχυτικά προς τους αδύναμους μαθητές ➤ ΑΠΛΔΙΔΙ = απλοποίηση της διδακτικής διαδικασίας ➤ ΕΚΑΥΤΥΠ = εκπαιδευτικός με αυξημένα τυπικά προσόντα ➤ ΚΑΠΡΔΙΔ = πολύ καλή προετοιμασία της διδακτικής διαδικασίας ➤ ΕΚΙΚΔΙΤ = εκπαιδευτικός με ικανότητες διαχείρισης της τάξης
<p>8. Μέθοδοι και τεχνικές σε διαφοροποιημένα περιβάλλοντα μάθησης</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΕΠΜΕΜΑΘ = επιλογή διδακτικών μεθόδων με βάση το μαθητικό κοινό και τις ανάγκες του ➤ ΟΜΑΠΛΔΙ = ομαδοσυνεργατικό πλαίσιο διδασκαλίας ➤ ΧΡΠΟΛΥΛ = χρήση πολυτροπικού υλικού

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΑΝΜΕΤΔΙ = αναπόφευκτη η εφαρμογή μετωπικής διδασκαλίας
9. Στοχοθεσία σε πλαίσια διαφοροποιημένης διδασκαλίας	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΔΙΕΠΣΤ = διαφοροποίηση βαθμού επίτευξης γνωστικών στόχων από τους μαθητές ➤ ΑΠΓΝΣΥΜ = απόκτηση του γνωστικού αντικειμένου από το σύνολο των μαθητών ➤ ΠΡΚΟΙΣΤ = προτεραιότητα κοινωνικοσυναισθηματικών στόχων
10. Μορφές αξιολόγησης των μαθητών	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΔΙΓΕΔΙΤ = διάκριση του γνωστικού επιπέδου της τάξης μέσω διαγνωστικού τεστ ➤ ΔΙΑΞΔΙΜ = διαφοροποιημένο πλαίσιο αξιολόγησης για τους δίγλωσσους μαθητές ➤ ΠΡΑΜΑΔΥ = προφορική αξιολόγηση μαθητών με μαθησιακές δυσκολίες
Δ. ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	
11. «Εναλλακτικές τεχνικές» που εφαρμόζονται στη διδακτική διαδικασία	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΟΜΠΟΜΑΔ = ομάδες μαθητών με ποικίλες μαθησιακές δυνατότητες ➤ ΠΡΔΙΜΟΡ = προσαρμογή διδακτικής διαδικασίας στον μέσο όρο των μαθητών ➤ ΥΠΑΜΦΡΤ = υποστήριξη αδύναμων μαθητών μέσω φροντιστηριακών τμημάτων ➤ ΠΡΒΙΔΙΔ = προβολή video κατά τη διδακτική διαδικασία ➤ ΑΞΜΕΠΡΟ = Αξιοποίηση της μεθόδου project ➤ ΥΠΑΜΕΔΙ = υποστήριξη αδύναμων μαθητών μέσω εξατομικευμένης διδασκαλίας ➤ ΕΠΣΥΔΙΘ = συνεχής επανάληψη συγκεκριμένων διδακτικών θεμάτων ➤ ΔΙΕΡΔΥΜ = διαφοροποίηση εργασιών με βάση τις δυνατότητες κάθε μαθητή ➤ ΥΠΧΜΕΔΙ = υποστήριξη χαρισματικών μαθητών μέσω εξατομικευμένης διδασκαλίας ➤ ΧΡΗΒΟΥΛ = χρήση βοηθητικού υλικού για απλοποίηση του διδακτικού αντικειμένου (π.χ. πλαγιότιτλοι, περιλήψεις, ερωτήσεις κ.τ.λ.) ➤ ΝΟΜΑΝΑΝ = νοερή ομαδοποίηση των μαθητών από τον εκπαιδευτικό ανάλογα με τις εκπαιδευτικές τους

	ανάγκες
12. Η συμβολή των γονέων στη δημιουργία επιτυχημένων διαφοροποιημένων πρακτικών	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΣΕΠΕΚΓΟ = συχνή επικοινωνία εκπαιδευτικού με τους γονείς ➤ ΣΥΓΟΠΡΟ = συμβολή γονέων στα project μέσω της δημιουργίας κατασκευών ➤ ΑΞΓΟΜΕΘ = αξιοποίηση των γονέων στη διδακτική διαδικασία μέσω εθελοντισμού ➤ ΔΠΠΑΠΡΜ = διαρκής παρακολούθηση της προόδου του μαθητή ➤ ΣΕΓΟΑΔΥ = σεβασμός των γονέων στις εκπαιδευτικές ανάγκες και δυνατότητες των παιδιών τους ➤ ΔΙΣΥΜΑΘ = διδακτικές συμβουλές στους γονείς ανά περίπτωση μαθητή ➤ ΔΗΤΜΣΥΓ = δημιουργία τμήματος συμβουλευτικής γονέων
13. Εμπόδια και δυσκολίες στην εφαρμογή διαφοροποιημένων πρακτικών	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΧΡΕΜΔΠΙ = ο χρόνος εμπόδιο για την εφαρμογή διαφοροποιημένων πρακτικών ➤ ΑΡΜΕΜΔΠΙ = ο αριθμός των μαθητών εμπόδιο για την εφαρμογή διαφοροποιημένων πρακτικών ➤ ΕΛΥΛΥΠΟ = ελλιπής υλικοτεχνική υποδομή ➤ ΧΡΠΡΕΚΠΙ = χρονοβόρα προετοιμασία του εκπαιδευτικού για την εφαρμογή διαφοροποιημένων πρακτικών ➤ ΕΛΕΙΕΞΠΙ = έλλειψη ειδικού εξειδικευμένου εκπαιδευτικού προσωπικού ➤ ΑΚΟΙΓΛΚ = απουσία κοινού γλωσσικού κώδικα για την επικοινωνία με δίγλωσσους μαθητές ➤ ΧΡΔΙΕΚΑ = χρονοβόρα η διαδικασία διερεύνησης των εκπαιδευτικών αναγκών των μαθητών
Ε. ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	
14. Η διάθεση και οι ενέργειες των εκπαιδευτικών για επιμόρφωση και κατάρτιση	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΣΥΕΠΣΕ = συμμετοχή σε επιμορφωτικά σεμινάρια ➤ ΕΛΚΑΙΔΙ = ελλιπής κατάρτιση εκπαιδευτικών ως προς τη διαφοροποίηση της διδασκαλίας ➤ ΚΑΠΡΥΕΚ = η κατάρτιση προσωπική υπόθεση του εκπαιδευτικού
15. Προτάσεις για τη βελτίωση των επιμορφωτικών προγραμμάτων	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΕΜΕΠΠΡ = έμφαση επιμορφωτικών προγραμμάτων στην πράξη

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΑΠΑΜΟΘΕ = αποφυγή παρουσίασης μόνο του θεωρητικού πλαισίου ➤ ΠΡΔΕΝΑΠ = προτάσεις δράσεων που να ενσωματώνονται στο αναλυτικό πρόγραμμα ➤ ΘΕΣΥΣΧΠ = θεματολογία που να αφορά σύγχρονα σχολικά προβλήματα που αντιμετωπίζει ο εκπαιδευτικός ➤ ΟΡΕΠΕΞΠ = οργάνωση επιμορφωτικών προγραμμάτων από κατάλληλο εξειδικευμένο εκπαιδευτικό προσωπικό ➤ ΕΠΡΧΚΑΧ = επιμορφωτικά προγράμματα χωρίς την καταβολή χρημάτων
<p>16. Προτάσεις για την αξιοποίηση της διαφοροποιημένης διδασκαλίας</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΠΡΒΟΔΙΑ = πρόσληψη βοηθών δασκάλων στις τάξεις ➤ ΕΠΤΕΧΕΞ = επάνδρωση σχολείων με τον κατάλληλο τεχνολογικό εξοπλισμό ➤ ΕΠΕΙΔΕΚ = επάνδρωση σχολείων με εξειδικευμένο ειδικό εκπαιδευτικό προσωπικό ➤ ΜΑΡΜΑΤΑ = μικρότερος αριθμός μαθητών στις τάξεις ➤ ΑΝΑΝΠΡΣ = ανάγκη αναθεώρησης του Α.Π

ΘΕΜΑΤΙΚΟΙ ΑΞΟΝΕΣ / ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ	ΚΩΔΙΚΟΙ
<p>ΠΡΟΦΙΛ</p>	<p>Φύλο: Άνδρας Μορφωτικό επίπεδο: Κάτοχος πτυχίου ΑΕΙ Ειδικότητα: Φιλολόγος Χρόνια προϋπηρεσίας: 25 Επαγγελματική εμπειρία σε ετερογενείς μαθητικούς πληθυσμούς: 14 χρόνια σε Γυμνάσιο Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης</p>
Α. ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΕΝΝΟΙΑΣ «ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ»	
<p>1. Η «διαφοροποίηση» στη διδακτική πράξη</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΕΚΕΛΤΥΠ = εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας στα τμήματα υποδοχής ➤ ΑΠΔΙΤΥΠ = απλοποίηση του διδακτικού αντικειμένου στα τμήματα υποδοχής ➤ ΠΔΙΜΓΛΜ = προσαρμογή της διδακτικής διαδικασίας σύμφωνα με τις ιδιαιτερότητες της μητρικής γλώσσας του μαθητή ➤ ΚΑΤΜΥΠΙΟ = κατάργηση τμημάτων υποδοχής ➤ ΚΑΦΡΟΤΜ = κατάργηση φροντιστηριακών τμημάτων ➤ ΔΙΑΔΙΥΛ = διαφοροποίηση διδακτικού υλικού ➤ ΔΙΑΔΙΜΕ = διαφοροποίηση διδακτικών μεθόδων ➤ ΔΙΑΔΙΠΡ = διαφοροποίηση διδακτικών προσεγγίσεων ➤ ΠΔΙΕΚΑΜ = προσαρμογή της διδακτικής διαδικασίας σύμφωνα με τις εκπαιδευτικές ανάγκες κάθε μαθητή ➤ ΔΙΕΡΓΣΠ = διαφοροποίηση εκπαιδευτικού υλικού που δίνεται ως εργασία για το σπίτι ➤ ΔΙΑΞΜΑΘ = διαφοροποίηση στον τρόπο αξιολόγησης των μαθητών ➤ ΔΙΧΡΜΑΘ = διαφοροποίηση του χρόνου που αφιερώνει ο εκπαιδευτικός σε κάθε μαθητή
Β. ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΓΙΑ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΣΗ	
<p>2. Η σύσταση του μαθητικού πληθυσμού στη σύγχρονη σχολική τάξη</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΤΑΧΠΟΕΤ = τάξεις χωρίς πολιτισμική ετερογένεια ➤ ΜΕΙΠΟΕΤ = μείωση πολιτισμικής ετερογένειας στις σύγχρονες τάξεις ➤ ΜΣΤΓΕΛΠ = περισσότεροι μαθητές με στοιχειώδεις γνώσεις της ελληνικής γλώσσας παλαιότερα ➤ ΜΚΑΓΕΛΠ = περισσότεροι μαθητές με καμία γνώση της ελληνικής γλώσσας παλαιότερα

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΜΔΙΚΟΕΓ = μαθητές με διαφορετική πολιτισμική καταγωγή ομιλητές της ελληνικής γλώσσας ➤ ΤΑΜΑΜΙΚ = τάξεις μαθητών μικτών ικανοτήτων ➤ ΜΑΕΙΕΚΑ = μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες ➤ ΜΑΣΥΝΦΥ = μαθητές με προβλήματα συναισθηματικής φύσεως
3. Παράγοντες μείωσης της ετερογένειας του μαθητικού πληθυσμού	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΟΙΚΜΕΠΕ = η οικονομική κρίση ως αίτιο μείωσης της πολιτισμικής ετερογένειας των μαθητών ➤ ΕΠΙΜΕΠΑ = επιστροφή μεταναστών στην πατρίδα τους ➤ ΕΛΔΑΧΩΥ = η Ελλάδα δεν αποτελεί πλέον χώρα υποδοχής μεταναστών
4. Παράγοντες διαμόρφωσης της ετερογένειας του μαθητικού πληθυσμού	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΔΙΜΚΟΙΕ = διαφοροποίηση των μαθητών ως προς τα κοινωνικά ερεθίσματα ➤ ΔΙΜΟΙΠΕ = διαφοροποίηση μαθητών ως προς το οικογενειακό περιβάλλον από το οποίο προέρχονται ➤ ΔΙΜΟΙΚΥ = διαφοροποίηση μαθητών ως προς το οικονομικό τους υπόβαθρο ➤ ΔΙΜΜΑΧΑ = διαφοροποίηση των μαθητών ως προς τα μαθησιακά τους χαρακτηριστικά ➤ ΔΙΜΧΑΡΑ = διαφοροποίηση των μαθητών ως προς των χαρακτήρα τους ➤ ΔΙΜΠΡΟΣ = διαφοροποίηση των μαθητών ως προς την προσωπικότητά τους
5. Μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες / αναπηρίες και συνεκπαίδευση	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΠΑΣΤΠΣΥ = η παράλληλη στήριξη προϋπόθεση για την εφαρμογή της συνεκπαίδευσης ➤ ΣΥΠΚΟΜΑ = η συμβολή της παράλληλης στήριξης στην κοινωνικοποίηση μαθητών με αναπηρίες ➤ ΒΑΠΡΔΣΥ = ο βαθμός αναπηρίας προϋπόθεση για τη δυνατότητα συνεκπαίδευσης ➤ ΠΑΣΤΟΛΧ = ύπαρξη της παράλληλης στήριξης όλη τη διάρκεια της σχολικής χρονιάς
6. Η συμβολή του αναλυτικού προγράμματος σπουδών στην αξιοποίηση της μαθητικής ετερογένειας	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΔΥΤΡΑΝΠ = δυνατότητα τροποποίησης του αναλυτικού προγράμματος σπουδών ➤ ΠΑΡΑΑΝΠ = παραγκωνισμός

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ αναλυτικού προγράμματος σπουδών ➤ ΜΠΑΔΑΔΕ= μη παροχή δυνατοτήτων για την ανάπτυξη δεξιοτήτων αυτών των ομάδων των μαθητών ➤ ΜΠΑΔΑΞΙ= μη παροχή δυνατοτήτων για την αξιολόγηση αυτών των μαθητών ➤ ΕΛΕΠΕΜΕ = παροχή ελευθερίας επιλογών στους εκπαιδευτικούς ως προς την επιλογή μεθόδων ➤ ΜΔΙΓΝΣΤ = μη διαφοροποίηση γνωστικών στόχων ➤ ΜΠΕΚΥΛΔ = μη παροχή ειδικού εκπαιδευτικού υλικού για δίγλωσσους μαθητές
Γ. ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΣΕ ΕΤΕΡΟΓΕΝΕΙΣ ΤΑΞΕΙΣ	
<p>7. Το προφίλ και ο ρόλος του εκπαιδευτικού στις απαιτήσεις της σύγχρονης τάξης</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΕΚΣΥΚΑΘ = εκπαιδευτικός με αυξημένη συνείδηση καθήκοντος ➤ ΤΟΑΥΤΜΑ = τόνωση της αυτοπεποίθησης των μαθητών ➤ ΟΜΙΞΕΓΛ = ομιλητής ξένων γλωσσών ➤ ΠΡΕΝΔΜΑ = πρόκληση του ενδιαφέροντος των μαθητών ➤ ΑΕΧΕΑΔΜ = αξιοποίηση του ελεύθερου χρόνου του εκπαιδευτικού ενισχυτικά προς τους αδύναμους μαθητές ➤ ΣΕΑΜΕΚΦ = σεβασμός στην ανάγκη των μαθητών για έκφραση ➤ ΑΠΛΔΙΔΙ = απλοποίηση της διδακτικής διαδικασίας ➤ ΔΗΕΥΠΕΜ = δημιουργία ευχάριστου περιβάλλοντος μάθησης ➤ ΕΠΑΓΜΑΘ = επίδειξη αγάπης στους μαθητές ➤ ΚΑΠΡΔΙΔ = πολύ καλή προετοιμασία της διδακτικής διαδικασίας ➤ ΕΚΑΝΥΠΟ = εκπαιδευτικός με υπομονή και ανοχή ➤ ΑΥΕΚΔΙΕ = συνεχής αυτοαξιολόγηση του εκπαιδευτικού για το διδακτικό του έργο
<p>8. Μέθοδοι και τεχνικές σε διαφοροποιημένα περιβάλλοντα μάθησης</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΟΜΑΠΛΔΙ = ομαδοσυνεργατικό πλαίσιο διδασκαλίας ➤ ΧΡΠΟΛΥΛ = χρήση πολυτροπικού υλικού ➤ ΑΠΑΙΔΙΔ = αξιοποίηση παιχνιδιού στη διδακτική διαδικασία ➤ ΑΝΜΕΤΔΙ = αναπόφευκτη η εφαρμογή μετωπικής διδασκαλίας ➤ ΧΡΗΔΙΜΕ = χρήση διαλεκτικής

	μεθόδου
9. Στοχοθεσία σε πλαίσια διαφοροποιημένης διδασκαλίας	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΔΙΕΠΨΤ = διαφοροποίηση βαθμού επίτευξης γνωστικών στόχων από τους μαθητές ➤ ΑΠΓΝΣΥΜ = απόκτηση του γνωστικού αντικείμενου από το σύνολο των μαθητών ➤ ΠΡΚΟΙΣΤ = προτεραιότητα κοινωνικοσυναισθηματικών στόχων ➤ ΠΡΕΠΨΤ = προτεραιότητα επικοινωνιακών στόχων
10. Μορφές αξιολόγησης των μαθητών	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΔΙΑΞΔΙΜ = διαφοροποιημένο πλαίσιο αξιολόγησης για τους δίγλωσσους μαθητές ➤ ΠΡΑΜΑΔΥ = προφορική αξιολόγηση μαθητών με μαθησιακές δυσκολίες ➤ ΔΙΓΕΔΙΤ = διάκριση του γνωστικού επιπέδου της τάξης μέσω διαγνωστικού τεστ ➤ ΔΠΠΓΡΛ = διάσταση αξιολόγησης προφορικού και γραπτού λόγου ➤ ΔΙΤΕΑΔΜ = χρήση διαφόρων διδακτικών τεχνικών για τη διευκόλυνση της αξιολόγησης των δίγλωσσων μαθητών
Δ. ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	
11. «Εναλλακτικές τεχνικές» που εφαρμόζονται στη διδακτική διαδικασία	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΟΜΠΟΜΑΔ = ομάδες μαθητών με ποικίλες μαθησιακές δυνατότητες ➤ ΥΠΑΜΦΡΤ = υποστήριξη αδύναμων μαθητών μέσω φροντιστηριακών τμημάτων ➤ ΧΡΛΩΡΜΓ = χρήση λεξικού με τη βασική ορολογία κάθε γνωστικού αντικείμενου στη μητρική γλώσσα του μαθητή ➤ ΠΡΒΙΔΙΔ = προβολή video κατά τη διδακτική διαδικασία ➤ ΧΡΗΣΧΕΔ = χρήση σχεδιαγραμμάτων ➤ ΜΥΛΓΝΜΗ = μετάφραση της ύλης κάθε γνωστικού αντικείμενου στη μητρική γλώσσα του μαθητή ➤ ΥΠΑΜΕΔΙ = υποστήριξη αδύναμων μαθητών μέσω εξατομικευμένης διδασκαλίας ➤ ΔΙΕΡΔΥΜ = διαφοροποίηση εργασιών με βάση τις δυνατότητες κάθε μαθητή ➤ ΧΡΗΒΟΥΛ = χρήση βοηθητικού υλικού για απλοποίηση του διδακτικού αντικείμενου (π.χ. πλαγιότιτλοι, περιλήψεις, ερωτήσεις κ.τ.λ.)

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΝΟΜΑΝΑΝ = νοερή ομαδοποίηση των μαθητών από τον εκπαιδευτικό ανάλογα με τις εκπαιδευτικές τους ανάγκες ➤ ΠΑΜΗΓΛΜ = παραπομπές στη μητρική γλώσσα του μαθητή
12. Η συμβολή των γονέων στη δημιουργία επιτυχημένων διαφοροποιημένων πρακτικών	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΣΥΓΟΠΡΟ = συμβολή γονέων στα project μέσω της δημιουργίας κατασκευών ➤ ΔΙΕΠΜΕΚ = διατήρηση επικοινωνίας μόνο από πλευράς του εκπαιδευτικού ➤ ΔΙΠΑΠΡΜ = διαρκής παρακολούθηση της προόδου του μαθητή ➤ ΣΕΓΟΑΔΥ = σεβασμός των γονέων στις εκπαιδευτικές ανάγκες και δυνατότητες των παιδιών τους ➤ ΔΙΜΗΓΛΟ = διατήρηση μητρικής γλώσσας σε επίπεδο οικογένειας δίγλωσσων μαθητών ➤ ΔΙΣΥΜΑΘ = διδακτικές συμβουλές στους γονείς ανά περίπτωση μαθητή
13. Εμπόδια και δυσκολίες στην εφαρμογή διαφοροποιημένων πρακτικών	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΧΡΕΜΔΠΠ = ο χρόνος εμπόδιο για την εφαρμογή διαφοροποιημένων πρακτικών ➤ ΑΡΜΕΜΔΠΠ = ο αριθμός των μαθητών εμπόδιο για την εφαρμογή διαφοροποιημένων πρακτικών ➤ ΕΛΥΛΥΠΟ = ελλιπής υλικοτεχνική υποδομή ➤ ΑΞΕΜΔΠΠ = η αξιολόγηση εμπόδιο για την εφαρμογή διαφοροποιημένων πρακτικών ➤ ΧΡΠΡΕΚΠ = χρονοβόρα προετοιμασία του εκπαιδευτικού για την εφαρμογή διαφοροποιημένων πρακτικών ➤ ΥΛΕΜΔΠΠ = η εκτεταμένη ύλη εμπόδιο για την εφαρμογή διαφοροποιημένων πρακτικών ➤ ΑΚΟΙΓΛΚ = απουσία κοινού γλωσσικού κώδικα για την επικοινωνία με δίγλωσσους μαθητές
Ε. ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	
14. Η διάθεση και οι ενέργειες των εκπαιδευτικών για επιμόρφωση και κατάρτιση	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΑΡΣΥΕΠΣ = άρνηση συμμετοχής σε εκπαιδευτικά σεμινάρια ➤ ΚΑΠΡΥΕΚ = η κατάρτιση προσωπική υπόθεση του εκπαιδευτικού
15. Προτάσεις για τη βελτίωση των επιμορφωτικών προγραμμάτων	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΕΜΕΠΠΡ = έμφαση επιμορφωτικών προγραμμάτων στην πράξη

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΑΠΑΜΟΘΕ = αποφυγή παρουσίασης μόνο του θεωρητικού πλαισίου ➤ ΠΡΔΕΝΑΠ = προτάσεις δράσεων που να ενσωματώνονται στο αναλυτικό πρόγραμμα ➤ ΠΑΡΒΟΥΛ = παροχή βοηθητικού υλικού (π.χ. σχεδιαγράμματα, σημειώσεις) ➤ ΘΕΣΥΣΧΠ = θεματολογία που να αφορά σύγχρονα σχολικά προβλήματα που αντιμετωπίζει ο εκπαιδευτικός ➤ ΟΡΕΠΕΞΠ = οργάνωση επιμορφωτικών προγραμμάτων από κατάλληλο εξειδικευμένο εκπαιδευτικό προσωπικό
<p>16. Προτάσεις για την αξιοποίηση της διαφοροποιημένης διδασκαλίας</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΕΠΕΚΥΛΔ = επικαιροποιημένη παραγωγή εκπαιδευτικού υλικού για δίγλωσσους μαθητές ➤ ΔΙΣΧΕΔΙ = διαμόρφωση σχολικών εγχειριδίων για την εφαρμογή διαφοροποιημένων πρακτικών ➤ ΑΝΑΝΠΡΣ = ανάγκη αναθεώρησης του Α.Π

ΘΕΜΑΤΙΚΟΙ ΑΞΟΝΕΣ / ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ	ΚΩΔΙΚΟΙ
<p>ΠΡΟΦΙΛ</p>	<p>Φύλο: Γυναίκα Μορφωτικό επίπεδο: Κάτοχος πτυχίου ΑΕΙ Ειδικότητα: Δασκάλα Χρόνια προϋπηρεσίας: 13 Επαγγελματική εμπειρία σε ετερογενείς μαθητικούς πληθυσμούς: 2 χρόνια σε Δημοτικό Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης</p>
Α. ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΕΝΝΟΙΑΣ «ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ»	
<p>1. Η «διαφοροποίηση» στη διδακτική πράξη</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΔΙΑΔΙΥΛ = διαφοροποίηση διδακτικού υλικού ➤ ΔΙΑΔΙΜΕ = διαφοροποίηση διδακτικών μεθόδων ➤ ΔΙΑΔΠΡ = διαφοροποίηση διδακτικών προσεγγίσεων ➤ ΠΔΙΕΚΑΜ = προσαρμογή της διδακτικής διαδικασίας σύμφωνα με τις εκπαιδευτικές ανάγκες κάθε μαθητή ➤ ΠΑΠΔΥΜΑ = προσαρμογή των απαιτήσεων του εκπαιδευτικού σύμφωνα με τις δυνατότητες κάθε μαθητή ➤ ΔΙΕΡΓΣΠ = διαφοροποίηση εκπαιδευτικού υλικού που δίνεται ως εργασία για το σπίτι ➤ ΔΙΑΞΜΑΘ = διαφοροποίηση στον τρόπο αξιολόγησης των μαθητών ➤ ΔΙΧΡΜΑΘ = διαφοροποίηση του χρόνου που αφιερώνει ο εκπαιδευτικός σε κάθε μαθητή
Β. ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΓΙΑ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΣΗ	
<p>2. Η σύσταση του μαθητικού πληθυσμού στη σύγχρονη σχολική τάξη</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΜΔΙΚΟΕΓ = μαθητές με διαφορετική πολιτισμική καταγωγή ➤ ΤΑΜΑΜΙΚ = τάξεις μαθητών μικτών ικανοτήτων ➤ ΜΑΕΙΕΚΑ = μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες ➤ ΜΑΣΥΝΦΥ = μαθητές με προβλήματα συναισθηματικής φύσεως ➤ ΑΥΞΠΟΕΤ = αύξηση πολιτισμικής ετερογένειας
<p>3. Παράγοντες αύξησης της ετερογένειας του μαθητικού πληθυσμού</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΜΕΙΜΟΙΚ = μεγαλύτερη εισροή μεταναστών λόγω της οικονομικής κρίσης ➤ ΜΕΙΜΠΟΛ = μεγαλύτερη εισροή μεταναστών λόγω πολέμων

<p>4. Παράγοντες διαμόρφωσης της ετερογένειας του μαθητικού πληθυσμού</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΔΙΜΕΚΑΝ = διαφοροποίηση των μαθητών ως προς τις εκπαιδευτικές τους ανάγκες ➤ ΔΙΜΤΡΜΑ = διαφοροποίηση των μαθητών ως προς τον τρόπο μάθησης ➤ ΔΙΜΓΝΕΠ = διαφοροποίηση των μαθητών ως προς το γνωστικό τους επίπεδο ➤ ΔΙΜΟΠΠΕ = διαφοροποίηση μαθητών ως προς το οικογενειακό περιβάλλον από το οποίο προέρχονται ➤ ΔΙΜΟΙΚΥ = διαφοροποίηση μαθητών ως προς το οικονομικό τους υπόβαθρο ➤ ΔΙΔΥΕΥΜ = διαφοροποίηση μαθητών ως προς τις δυνατότητες και ευκαιρίες μάθησης που έχουν ➤ ΜΔΠΑΔΙΜ = οι μαθησιακές δυσκολίες παράγοντας διαφοροποίησης των μαθητών ➤ ΔΙΜΡΥΘΜ = διαφοροποίηση μαθητών ως προς τον ρυθμό μάθησης ➤ ΕΘΠΑΔΙΜ = η εθνικότητα παράγοντας διαφοροποίησης των μαθητών
<p>5. Μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες / αναπηρίες και συνεκπαίδευση</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΠΑΣΤΠΣΥ = η παράλληλη στήριξη προϋπόθεση για την εφαρμογή της συνεκπαίδευσης ➤ ΣΥΠΚΟΜΑ = η συμβολή της παράλληλης στήριξης στην κοινωνικοποίηση μαθητών με αναπηρίες ➤ ΕΝΜΑΠΡΟ = ένταξη μαθητών με αναπηρίες σε project ➤ ΒΑΠΡΔΣΥ = ο βαθμός αναπηρίας προϋπόθεση για τη δυνατότητα συνεκπαίδευσης ➤ ΣΥΔΕΝΚΟ = η συνεκπαίδευση ως δυνατότητα ένταξης στο ευρύτερο κοινωνικό σύνολο ➤ ΣΥΠΑΚΟΜ = η συμβολή του παιχνιδιού στη διδακτική διαδικασία για την κοινωνικοποίηση μαθητών με αναπηρίες ➤ ΠΑΣΤΟΛΧ = ύπαρξη της παράλληλης στήριξης όλη τη διάρκεια της σχολικής χρονιάς ➤ ΒΟΑΝΡΟΛ = βοηθητική η ανάθεση ρόλων για μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες ➤ ΒΟΜΕΙΑΝ = βοηθητική η ομαδοσυνεργατική μέθοδος διδασκαλίας για την εκπαίδευση

	μαθητών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες
6. Η συμβολή του αναλυτικού προγράμματος σπουδών στην αξιοποίηση της μαθητικής ετερογένειας	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΔΥΤΡΑΝΠ = δυνατότητα τροποποίησης του αναλυτικού προγράμματος σπουδών ➤ ΠΑΡΑΑΝΠ = παραγκωνισμός αναλυτικού προγράμματος σπουδών ➤ ΕΛΕΠΕΜΕ = παροχή ελευθερίας επιλογών στους εκπαιδευτικούς ως προς την επιλογή μεθόδων
Γ. ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΣΕ ΕΤΕΡΟΓΕΝΕΙΣ ΤΑΞΕΙΣ	
7. Το προφίλ και ο ρόλος του εκπαιδευτικού στις απαιτήσεις της σύγχρονης τάξης	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΠΡΕΝΔΜΑ = πρόκληση του ενδιαφέροντος των μαθητών ➤ ΑΕΧΕΑΔΜ = αξιοποίηση του ελεύθερου χρόνου του εκπαιδευτικού ενισχυτικά προς τους αδύναμους μαθητές ➤ ΣΕΑΜΕΚΦ = σεβασμός στην ανάγκη των μαθητών για έκφραση ➤ ΑΥΕΚΔΙΕ = συνεχής αυτοαξιολόγηση του εκπαιδευτικού για το διδακτικό του έργο ➤ ΑΠΛΔΙΔΙ = απλοποίηση της διδακτικής διαδικασίας ➤ ΔΗΕΥΠΕΜ = δημιουργία ευχάριστου περιβάλλοντος μάθησης ➤ ΕΠΑΓΜΑΘ = επίδειξη αγάπης στους μαθητές ➤ ΕΚΑΝΥΠΙΟ = εκπαιδευτικός με υπομονή και ανοχή ➤ ΤΟΑΥΤΜΑ = τόνωση της αυτοπεποίθησης των μαθητών
8. Μέθοδοι και τεχνικές σε διαφοροποιημένα περιβάλλοντα μάθησης	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΟΜΑΠΛΔΙ = ομαδοσυνεργατικό πλαίσιο διδασκαλίας ➤ ΧΡΠΟΛΥΛ = χρήση πολυτροπικού υλικού ➤ ΑΠΑΙΔΙΔ = αξιοποίηση παιχνιδιού στη διδακτική διαδικασία ➤ ΜΑΘΠΛΔΙ = μαθητοκεντρικό πλαίσιο διδασκαλίας ➤ ΧΡΜΕΜΠΡ = χρήση μεθόδων που να ανταποκρίνονται σε όλα τα μαθησιακά προφίλ των μαθητών
9. Στοχοθεσία σε πλαίσια διαφοροποιημένης διδασκαλίας	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΔΙΕΠΓΣΤ = διαφοροποίηση βαθμού επίτευξης γνωστικών στόχων από τους μαθητές ➤ ΑΠΓΝΣΥΜ = απόκτηση του γνωστικού αντικειμένου από το σύνολο των μαθητών ➤ ΠΡΚΟΙΣΤ = προτεραιότητα κοινωνικοσυναισθηματικών στόχων ➤ ΠΡΕΠΙΣΤ = προτεραιότητα επικοινωνιακών στόχων ➤ ΑΝΚΡΙΣΚ = ανάπτυξη κριτικής

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ σκέψης ➤ ΣΥΑΝΓΣΤ = συνεχή αναδιαμόρφωση γνωστικών στόχων
10. Μορφές αξιολόγησης των μαθητών	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΓΡΑΞΔΙΔ = γραπτή αξιολόγηση με ασκήσεις διαβαθμισμένης δυσκολίας ➤ ΑΞΙΚΥΠΡ = αξιολόγηση κυρίως της προσπάθειας που καταβάλλει ο μαθητής
Δ. ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	
11. «Εναλλακτικές τεχνικές» που εφαρμόζονται στη διδακτική διαδικασία	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΟΜΠΟΜΑΔ = ομάδες μαθητών με ποικίλες μαθησιακές δυνατότητες ➤ ΠΡΒΙΔΙΔ = προβολή video κατά τη διδακτική διαδικασία ➤ ΑΞΜΕΠΡΟ = Αξιοποίηση της μεθόδου project ➤ ΥΠΑΜΕΔΙ = υποστήριξη αδύναμων μαθητών μέσω εξατομικευμένης διδασκαλίας ➤ ΕΠΣΥΔΙΘ = συνεχής επανάληψη συγκεκριμένων διδακτικών θεμάτων ➤ ΔΙΕΡΔΥΜ = διαφοροποίηση εργασιών με βάση τις δυνατότητες κάθε μαθητή ➤ ΕΥΠΛΑΔΙ = ευέλικτο πλάνο διδασκαλίας ➤ ΥΠΧΜΕΔΙ = υποστήριξη χαρισματικών μαθητών μέσω εξατομικευμένης διδασκαλίας ➤ ΧΡΗΒΟΥΛ = χρήση βοηθητικού υλικού για απλοποίηση του διδακτικού αντικειμένου (π.χ. πλαγιότιτλοι, περιλήψεις, ερωτήσεις κ.τ.λ.) ➤ ΝΟΜΑΝΑΝ = νοερή ομαδοποίηση των μαθητών από τον εκπαιδευτικό ανάλογα με τις εκπαιδευτικές τους ανάγκες ➤ ΣΥΠΡΜΔΙ = συμπερίληψη των προσδοκιών των μαθητών στη διδακτική διαδικασία
12. Η συμβολή των γονέων στη δημιουργία επιτυχημένων διαφοροποιημένων πρακτικών	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΣΕΠΕΚΓΟ = συχνή επικοινωνία εκπαιδευτικού με τους γονείς ➤ ΣΕΓΟΡΥΜ = σεβασμός των γονέων στον ρυθμό μάθησης των παιδιών τους ➤ ΑΞΓΟΜΕΘ = αξιοποίηση των γονέων στη διδακτική διαδικασία μέσω εθελοντισμού ➤ ΔΙΠΑΠΡΜ = διαρκής παρακολούθηση της προόδου του

	<p>μαθητή</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ ΔΙΣΥΜΑΘ = διδακτικές συμβουλές στους γονείς ανά περίπτωση μαθητή ➤ ΔΗΤΜΣΥΓ = δημιουργία τμήματος συμβουλευτικής γονέων
13. Εμπόδια και δυσκολίες στην εφαρμογή διαφοροποιημένων πρακτικών	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΑΝΟΙΠΡΜ = αντιμετώπιση σοβαρών_οικογενειακών προβλημάτων των μαθητών ➤ ΕΛΚΑΕΙΑ = έλλειψη κατάρτισης εκπαιδευτικών σε θέματα Ειδικής Αγωγής ➤ ΧΡΕΜΔΠΙ = ο χρόνος εμπόδιο για την εφαρμογή διαφοροποιημένων πρακτικών ➤ ΑΡΜΕΜΔΠ = ο αριθμός των μαθητών εμπόδιο για την εφαρμογή διαφοροποιημένων πρακτικών
Ε. ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	
14. Η διάθεση και οι ενέργειες των εκπαιδευτικών για επιμόρφωση και κατάρτιση	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΣΥΕΠΣΕ = συμμετοχή σε επιμορφωτικά σεμινάρια ➤ ΕΛΚΑΙΔΙ = ελλιπής κατάρτιση εκπαιδευτικών ως προς τη διαφοροποίηση της διδασκαλίας ➤ ΚΑΠΡΥΕΚ = η κατάρτιση προσωπική υπόθεση του εκπαιδευτικού
15. Προτάσεις για τη βελτίωση των επιμορφωτικών προγραμμάτων	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΕΜΕΠΠΡ = έμφαση επιμορφωτικών προγραμμάτων στην πράξη ➤ ΑΠΑΜΟΘΕ = αποφυγή παρουσίασης μόνο του θεωρητικού πλαισίου ➤ ΠΡΔΕΝΑΠ = προτάσεις δράσεων που να ενσωματώνονται στο αναλυτικό πρόγραμμα ➤ ΘΕΣΥΣΧΠ = θεματολογία που να αφορά σύγχρονα σχολικά προβλήματα που αντιμετωπίζει ο εκπαιδευτικός

ΘΕΜΑΤΙΚΟΙ ΑΞΟΝΕΣ / ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ	ΚΩΔΙΚΟΙ
<p>ΠΡΟΦΙΛ</p>	<p>Φύλο: Γυναίκα Μορφωτικό επίπεδο: Κάτοχος πτυχίου ΑΕΙ Ειδικότητα: Δασκάλα Χρόνια προϋπηρεσίας: 26 Επαγγελματική εμπειρία σε ετερογενείς μαθητικούς πληθυσμούς: 18 χρόνια σε Δημοτικό Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης</p>
Α. ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΕΝΝΟΙΑΣ «ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ»	
<p>1. Η «διαφοροποίηση» στη διδακτική πράξη</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΕΚΕΛΤΥΠ = εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας στα τμήματα υποδοχής ➤ ΑΠΔΙΤΥΠ = απλοποίηση του διδακτικού αντικειμένου στα τμήματα υποδοχής ➤ ΠΔΙΜΓΛΜ = προσαρμογή της διδακτικής διαδικασίας σύμφωνα με τις ιδιαιτερότητες της μητρικής γλώσσας του μαθητή ➤ ΚΑΤΜΥΠΟ = κατάργηση τμημάτων υποδοχής ➤ ΚΑΦΡΟΤΜ = κατάργηση φροντιστηριακών τμημάτων ➤ ΔΙΕΡΓΣΠ = διαφοροποίηση εκπαιδευτικού υλικού που δίνεται ως εργασία για το σπίτι ➤ ΠΑΠΔΥΜΑ = προσαρμογή των απαιτήσεων του εκπαιδευτικού σύμφωνα με τις δυνατότητες κάθε μαθητή
Β. ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΓΙΑ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΣΗ	
<p>2. Η σύσταση του μαθητικού πληθυσμού στη σύγχρονη σχολική τάξη</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΤΑΧΠΟΕΤ = τάξεις χωρίς πολιτισμική ετερογένεια ➤ ΜΕΙΠΟΕΤ = μείωση πολιτισμικής ετερογένειας στις σύγχρονες τάξεις ➤ ΜΣΤΓΕΛΠ = περισσότεροι μαθητές με στοιχειώδεις γνώσεις της ελληνικής γλώσσας παλαιότερα ➤ ΜΚΑΓΕΛΠ = περισσότεροι μαθητές με καμία γνώση της ελληνικής γλώσσας παλαιότερα ➤ ΜΔΙΚΟΕΓ = μαθητές με διαφορετική πολιτισμική καταγωγή ομιλητές της ελληνικής γλώσσας ➤ ΤΑΜΑΜΙΚ = τάξεις μαθητών μικτών ικανοτήτων ➤ ΜΑΕΙΕΚΑ = μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες ➤ ΜΑΣΥΝΦΥ = μαθητές με προβλήματα συναισθηματικής φύσεως

<p>3. Παράγοντες μείωσης της ετερογένειας του μαθητικού πληθυσμού</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΟΙΚΜΕΠΕ = η οικονομική κρίση ως αίτιο μείωσης της πολιτισμικής ετερογένειας των μαθητών ➤ ΕΠΙΜΕΠΑ = επιστροφή μεταναστών στην πατρίδα τους ➤ ΕΛΔΑΧΩΥ = η Ελλάδα δεν αποτελεί πλέον χώρα υποδοχής μεταναστών
<p>4. Παράγοντες διαμόρφωσης της ετερογένειας του μαθητικού πληθυσμού</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΔΙΜΓΝΕΠ = διαφοροποίηση των μαθητών ως προς το γνωστικό τους επίπεδο ➤ ΔΙΜΤΡΜΑ = διαφοροποίηση των μαθητών ως προς τον τρόπο μάθησης ➤ ΔΙΜΡΥΘΜ = διαφοροποίηση μαθητών ως προς τον ρυθμό μάθησης ➤ ΔΙΜΟΠΠΕ = διαφοροποίηση μαθητών ως προς το οικογενειακό περιβάλλον από το οποίο προέρχονται
<p>5. Μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες / αναπηρίες και συνεκπαίδευση</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΠΑΣΤΠΣΥ = η παράλληλη στήριξη προϋπόθεση για την εφαρμογή της συνεκπαίδευσης ➤ ΣΥΠΚΟΜΑ = η συμβολή της παράλληλης στήριξης στην κοινωνικοποίηση μαθητών με αναπηρίες ➤ ΒΑΠΡΔΣΥ = ο βαθμός αναπηρίας προϋπόθεση για τη δυνατότητα συνεκπαίδευσης ➤ ΣΥΔΕΝΚΟ = η συνεκπαίδευση ως δυνατότητα ένταξης στο ευρύτερο κοινωνικό σύνολο
<p>6. Η συμβολή του αναλυτικού προγράμματος σπουδών στην αξιοποίηση της μαθητικής ετερογένειας</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΔΥΤΡΑΝΠ = δυνατότητα τροποποίησης του αναλυτικού προγράμματος σπουδών ➤ ΠΑΡΑΑΝΠ = παραγκωνισμός αναλυτικού προγράμματος σπουδών ➤ ΕΛΕΠΕΜΕ = παροχή ελευθερίας επιλογών στους εκπαιδευτικούς ως προς την επιλογή μεθόδων
Γ. ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΣΕ ΕΤΕΡΟΓΕΝΕΙΣ ΤΑΞΕΙΣ	
<p>7. Το προφίλ και ο ρόλος του εκπαιδευτικού στις απαιτήσεις της σύγχρονης τάξης</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΑΕΧΕΑΔΜ = αξιοποίηση του ελεύθερου χρόνου του εκπαιδευτικού ενισχυτικά προς τους αδύναμους μαθητές ➤ ΔΗΕΥΠΕΜ = δημιουργία ευχάριστου περιβάλλοντος μάθησης
<p>8. Μέθοδοι και τεχνικές σε διαφοροποιημένα περιβάλλοντα μάθησης</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΟΜΑΠΛΔΙ = ομαδοσυνεργατικό πλαίσιο διδασκαλίας ➤ ΧΡΠΟΛΥΛ = χρήση πολυτροπικού υλικού
<p>9. Στοχοθεσία σε πλαίσια</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΔΙΕΠΓΣΤ = διαφοροποίηση βαθμού

<p>διαφοροποιημένης διδασκαλίας</p>	<p>επίτευξης γνωστικών στόχων από τους μαθητές</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ ΑΠΓΝΣΥΜ = απόκτηση του γνωστικού αντικειμένου από το σύνολο των μαθητών
<p>10. Μορφές αξιολόγησης των μαθητών</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΔΠΠΓΡΑ = διάσταση αξιολόγησης προφορικού και γραπτού λόγου ➤ ΚΠΡΕΞΜΑ = καθημερινή προφορική εξέταση του συνόλου των μαθητών ➤ ΟΜΤΡΑΞΜ = ομοιογενής τρόπος αξιολόγησης μαθητών
<p>Δ. ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ</p>	
<p>11. «Εναλλακτικές τεχνικές» που εφαρμόζονται στη διδακτική διαδικασία</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΠΡΔΙΜΟΡ = προσαρμογή διδακτικής διαδικασίας στον μέσο όρο των μαθητών ➤ ΥΠΑΜΕΔΙ = υποστήριξη αδύναμων μαθητών μέσω εξατομικευμένης διδασκαλίας ➤ ΥΠΧΜΕΔΙ = υποστήριξη χαρισματικών μαθητών μέσω εξατομικευμένης διδασκαλίας ➤ ΑΞΙΚΥΠΡ = αξιολόγηση κυρίως της προσπάθειας που καταβάλλει ο μαθητής ➤ ΔΙΕΡΔΥΜ = διαφοροποίηση εργασιών με βάση τις δυνατότητες κάθε μαθητή ➤ ΔΙΟΕΦΙΜ = διαμόρφωση ομάδων εργασίας βάση φιλικών σχέσεων των μαθητών
<p>12. Η συμβολή των γονέων στη δημιουργία επιτυχημένων διαφοροποιημένων πρακτικών</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΕΠΓΟΕΠΙ = επικοινωνία γονέων μόνο για την επίδοση των παιδιών τους ➤ ΣΥΕΠΜΤΑ = συχνότερη επικοινωνία των γονέων σε μικρότερες τάξεις ➤ ΑΞΓΟΜΕΘ = αξιοποίηση των γονέων στη διδακτική διαδικασία μέσω εθελοντισμού ➤ ΔΠΠΑΠΡΜ = διαρκής παρακολούθηση της προόδου του μαθητή ➤ ΣΕΓΟΑΔΥ = σεβασμός των γονέων στις εκπαιδευτικές ανάγκες και δυνατότητες των παιδιών τους
<p>13. Εμπόδια και δυσκολίες στην εφαρμογή διαφοροποιημένων πρακτικών</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΕΛΚΑΕΙΑ = έλλειψη κατάρτισης εκπαιδευτικών σε θέματα Ειδικής Αγωγής ➤ ΑΚΟΙΓΛΚ = απουσία κοινού γλωσσικού κώδικα για την επικοινωνία με δίγλωσσους μαθητές ➤ ΧΡΕΜΔΠΠ = ο χρόνος εμπόδιο για την εφαρμογή διαφοροποιημένων

	<p>πρακτικών</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ ΑΡΜΕΜΔΠ = ο αριθμός των μαθητών εμπόδιο για την εφαρμογή διαφοροποιημένων πρακτικών ➤ ΣΥΧΑΠΜΑ = συχνές απουσίες μαθητών
Ε. ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	
14. Η διάθεση και οι ενέργειες των εκπαιδευτικών για επιμόρφωση και κατάρτιση	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΣΥΕΠΣΕ = συμμετοχή σε επιμορφωτικά σεμινάρια ➤ ΚΑΠΡΥΕΚ = η κατάρτιση προσωπική υπόθεση του εκπαιδευτικού
15. Προτάσεις για τη βελτίωση των επιμορφωτικών προγραμμάτων	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΕΜΕΠΠΡ = έμφαση επιμορφωτικών προγραμμάτων στην πράξη ➤ ΑΠΑΜΟΘΕ = αποφυγή παρουσίασης μόνο του θεωρητικού πλαισίου ➤ ΠΡΔΕΝΑΠ = προτάσεις δράσεων που να ενσωματώνονται στο αναλυτικό πρόγραμμα ➤ ΘΕΣΥΣΧΠ = θεματολογία που να αφορά σύγχρονα σχολικά προβλήματα που αντιμετωπίζει ο εκπαιδευτικός
16. Προτάσεις για την αξιοποίηση της διαφοροποιημένης διδασκαλίας	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΔΙΣΧΒΓΝ = ένταξη δίγλωσσων μαθητών στη σχολική βαθμίδα με βάση το γνωστικό επίπεδο ➤ ΔΙΣΧΕΔΙ = διαμόρφωση σχολικών εγχειριδίων για την εφαρμογή διαφοροποιημένων πρακτικών ➤ ΠΡΒΟΔΙΑ = πρόσληψη βοηθών δασκάλων στις τάξεις ➤ ΕΠΕΙΔΕΚ = επάνδρωση σχολείων με εξειδικευμένο ειδικό εκπαιδευτικό προσωπικό

ΘΕΜΑΤΙΚΟΙ ΑΞΟΝΕΣ / ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ	ΚΩΔΙΚΟΙ
<p>ΠΡΟΦΙΛ</p>	<p>Φύλο: Γυναίκα Μορφωτικό επίπεδο: Κάτοχος μεταπτυχιακού τίτλου Ειδικότητα: Ειδικής Αγωγής Χρόνια προϋπηρεσίας: 6 Επαγγελματική εμπειρία σε ετερογενείς μαθητικούς πληθυσμούς: 5 χρόνια σε Παράλληλες Στηρίξεις σε Δημοτικό Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης</p>
<p>A. ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΕΝΝΟΙΑΣ «ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ»</p>	
<p>1. Η «διαφοροποίηση» στη διδακτική πράξη</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΔΙΑΔΙΥΛ = διαφοροποίηση διδακτικού υλικού ➤ ΔΙΧΡΜΑΘ = διαφοροποίηση του χρόνου που αφιερώνει ο εκπαιδευτικός σε κάθε μαθητή ➤ ΠΔΙΕΚΑΜ = προσαρμογή της διδακτικής διαδικασίας σύμφωνα με τις εκπαιδευτικές ανάγκες κάθε μαθητή ➤ ΠΑΠΔΥΜΑ = προσαρμογή των απαιτήσεων του εκπαιδευτικού σύμφωνα με τις δυνατότητες κάθε μαθητή ➤ ΔΙΕΡΓΣΠ = διαφοροποίηση εκπαιδευτικού υλικού που δίνεται ως εργασία για το σπίτι
<p>B. ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΓΙΑ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΣΗ</p>	
<p>2. Η σύσταση του μαθητικού πληθυσμού στη σύγχρονη σχολική τάξη</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΜΕΠΠΟΕΤ = μείωση πολιτισμικής ετερογένειας στις σύγχρονες τάξεις ➤ ΜΣΤΓΕΛΠ = περισσότεροι μαθητές με στοιχειώδεις γνώσεις της ελληνικής γλώσσας παλαιότερα ➤ ΜΚΑΓΕΛΠ = περισσότεροι μαθητές με καμία γνώση της ελληνικής γλώσσας παλαιότερα ➤ ΜΔΙΚΟΕΓ = μαθητές με διαφορετική πολιτισμική καταγωγή ομιλητές της ελληνικής γλώσσας ➤ ΤΑΜΑΜΙΚ = τάξεις μαθητών μικτών ικανοτήτων ➤ ΜΑΕΙΕΚΑ = μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες ➤ ΜΑΣΥΝΦΥ = μαθητές με προβλήματα συναισθηματικής φύσεως
<p>3. Παράγοντες μείωσης της ετερογένειας του μαθητικού πληθυσμού</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΟΙΚΜΕΠΕ = η οικονομική κρίση ως αίτιο μείωσης της πολιτισμικής ετερογένειας των μαθητών ➤ ΕΠΙΜΕΠΑ = επιστροφή μεταναστών στην πατρίδα τους ➤ ΕΛΔΑΧΩΥ = η Ελλάδα δεν

	αποτελεί πλέον χώρα υποδοχής μεταναστών
4. Παράγοντες διαμόρφωσης της ετερογένειας του μαθητικού πληθυσμού	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΜΔΠΑΔΙΜ = οι μαθησιακές δυσκολίες παράγοντας διαφοροποίησης των μαθητών ➤ ΕΘΠΑΔΙΜ = η εθνικότητα παράγοντας διαφοροποίησης των μαθητών ➤ ΕΝΕΙΑΝΓ = ένταξη παιδιών με ειδικές ανάγκες στο γενικό σχολείο ➤ ΔΙΜΤΡΜΑ = διαφοροποίηση των μαθητών ως προς τον τρόπο μάθησης ➤ ΔΙΜΓΝΕΠ = διαφοροποίηση των μαθητών ως προς το γνωστικό τους επίπεδο ➤ ΔΙΔΥΕΥΜ = διαφοροποίηση μαθητών ως προς τις δυνατότητες και ευκαιρίες μάθησης που έχουν ➤ ΔΙΜΟΙΠΕ = διαφοροποίηση μαθητών ως προς το οικογενειακό περιβάλλον από το οποίο προέρχονται ➤ ΔΙΜΡΥΘΜ = διαφοροποίηση μαθητών ως προς τον ρυθμό μάθησης
5. Μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες / αναπηρίες και συνεκπαίδευση	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΒΑΠΡΔΣΥ = ο βαθμός αναπηρίας προϋπόθεση για τη δυνατότητα συνεκπαίδευσης ➤ ΠΑΣΤΠΣΥ = η παράλληλη στήριξη προϋπόθεση για την εφαρμογή της συνεκπαίδευσης ➤ ΣΥΠΚΟΜΑ = η συμβολή της παράλληλης στήριξης στην κοινωνικοποίηση μαθητών με αναπηρίες ➤ ΣΥΔΕΝΚΟ = η συνεκπαίδευση ως δυνατότητα ένταξης στο ευρύτερο κοινωνικό σύνολο
6. Η συμβολή του αναλυτικού προγράμματος σπουδών στην αξιοποίηση της μαθητικής ετερογένειας	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΜΠΑΔΑΔΕ= μη παροχή δυνατοτήτων για την ανάπτυξη δεξιοτήτων αυτών των ομάδων των μαθητών ➤ ΜΠΑΔΑΞΙ= μη παροχή δυνατοτήτων για την αξιολόγηση αυτών των μαθητών ➤ ΑΝΠΡΕΙΑ = αναλυτικά προγράμματα ειδικής αγωγής που δεν εντάσσονται στο γενικό σχολείο
Γ. ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΣΕ ΕΤΕΡΟΓΕΝΕΙΣ ΤΑΞΕΙΣ	
7. Το προφίλ και ο ρόλος του εκπαιδευτικού στις απαιτήσεις της σύγχρονης τάξης	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΑΛΡΟΛΕΚ = αλλαγή του ρόλου του εκπαιδευτικού ➤ ΕΚΑΥΤΥΠ = εκπαιδευτικός με αυξημένα τυπικά προσόντα ➤ ΕΚΑΝΕΠΡ = εκπαιδευτικός

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ανοιχτός σε νέες προσεγγίσεις ➤ ΚΑΠΡΔΙΔ = πολύ καλή προετοιμασία της διδακτικής διαδικασίας ➤ ΕΚΕΦΕΔΙ = εκπαιδευτικός με συνεχή εφευρετικότητα διδακτικών μεθόδων και τεχνικών ➤ ΕΚΣΥΚΑΘ = εκπαιδευτικός με αυξημένη συνείδηση καθήκοντος
8. Μέθοδοι και τεχνικές σε διαφοροποιημένα περιβάλλοντα μάθησης	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΟΜΑΠΛΔΙ = ομαδοσυνεργατικό πλαίσιο διδασκαλίας ➤ ΧΡΠΟΛΥΛ = χρήση πολυτροπικού υλικού ➤ ΕΞΑΔΙΔΑ = εξατομικευμένη διδασκαλία
9. Στοχοθεσία σε πλαίσια διαφοροποιημένης διδασκαλίας	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΔΙΕΠΓΣΤ = διαφοροποίηση βαθμού επίτευξης γνωστικών στόχων από τους μαθητές ➤ ΠΡΚΟΙΣΤ = προτεραιότητα κοινωνικοσυναισθηματικών στόχων ➤ ΠΡΕΠΙΣΤ = προτεραιότητα επικοινωνιακών στόχων
10. Μορφές αξιολόγησης των μαθητών	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΔΙΓΕΔΙΤ = διάκριση του γνωστικού επιπέδου της τάξης μέσω διαγνωστικού τεστ ➤ ΔΙΠΡΓΡΛ = διάσταση αξιολόγησης προφορικού και γραπτού λόγου
Δ. ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	
11. «Εναλλακτικές τεχνικές» που εφαρμόζονται στη διδακτική διαδικασία	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΟΜΠΟΜΑΔ = ομάδες μαθητών με ποικίλες μαθησιακές δυνατότητες ➤ ΠΡΒΙΔΙΔ = προβολή video κατά τη διδακτική διαδικασία ➤ ΑΞΜΕΠΡΟ = Αξιοποίηση της μεθόδου project ➤ ΔΙΕΡΔΥΜ = διαφοροποίηση εργασιών με βάση τις δυνατότητες κάθε μαθητή ➤ ΕΥΠΛΑΔΙ = ευέλικτο πλάνο διδασκαλίας ➤ ΝΟΜΑΝΑΝ = νοερή ομαδοποίηση των μαθητών από τον εκπαιδευτικό ανάλογα με τις εκπαιδευτικές τους ανάγκες ➤ ΧΡΗΒΟΥΛ = χρήση βοηθητικού υλικού για απλοποίηση του διδακτικού αντικειμένου (π.χ. πλαγιότιτλοι, περιλήψεις, ερωτήσεις κ.τ.λ.) ➤ ΑΥΕΚΔΙΕ = συνεχής αυτοαξιολόγηση του εκπαιδευτικού για το διδακτικό του έργο ➤ ΟΡΑΣΕΜΠ = οργάνωση ασκήσεων εμπέδωσης ➤ ΗΜΕΡΕΚΠ = ημερολόγιο

	εκπαιδευτικού
12. Η συμβολή των γονέων στη δημιουργία επιτυχημένων διαφοροποιημένων πρακτικών	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΕΠΓΕΙΑΝ = συχνότερη η επικοινωνία γονέων παιδιών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες ➤ ΑΞΓΟΜΕΘ = αξιοποίηση των γονέων στη διδακτική διαδικασία μέσω εθελοντισμού ➤ ΑΞΓΟΒΟΗ = αξιοποίηση των γονέων ως βοηθών των τάξεων ➤ ΣΥΓΟΠΡΟ = συμβολή γονέων στα project μέσω της δημιουργίας κατασκευών ➤ ΣΕΓΟΑΔΥ = σεβασμός των γονέων στις εκπαιδευτικές ανάγκες και δυνατότητες των παιδιών τους ➤ ΔΙΣΥΜΑΘ = διδακτικές συμβουλές στους γονείς ανά περίπτωση μαθητή ➤ ΣΕΓΟΡΥΜ = σεβασμός των γονέων στον ρυθμό μάθησης των παιδιών τους
13. Εμπόδια και δυσκολίες στην εφαρμογή διαφοροποιημένων πρακτικών	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΕΛΚΑΕΙΑ = έλλειψη κατάρτισης εκπαιδευτικών σε θέματα Ειδικής Αγωγής ➤ ΕΛΕΙΕΞΠ = έλλειψη ειδικού εξειδικευμένου εκπαιδευτικού προσωπικού ➤ ΜΟΡΕΠΡΟ = μη οργάνωση εξειδικευμένων επιμορφωτικών προγραμμάτων
Ε. ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	
14. Η διάθεση και οι ενέργειες των εκπαιδευτικών για επιμόρφωση και κατάρτιση	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΣΥΕΠΣΕ = συμμετοχή σε επιμορφωτικά σεμινάρια ➤ ΕΛΚΑΙΔΙ = ελλιπής κατάρτιση εκπαιδευτικών ως προς τη διαφοροποίηση της διδασκαλίας ➤ ΚΑΠΡΥΕΚ = η κατάρτιση προσωπική υπόθεση του εκπαιδευτικού ➤ ΚΑΝΕΔΙΔ = κατάρτιση νέων εκπαιδευτικών σε θέματα διαφοροποιημένης διδασκαλίας
15. Προτάσεις για τη βελτίωση των επιμορφωτικών προγραμμάτων	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΕΜΕΠΠΡ = έμφαση επιμορφωτικών προγραμμάτων στην πράξη ➤ ΑΠΑΜΟΘΕ = αποφυγή παρουσίας μόνο του θεωρητικού πλαισίου ➤ ΠΡΔΕΝΑΠ = προτάσεις δράσεων που να ενσωματώνονται στο αναλυτικό πρόγραμμα ➤ ΘΕΣΥΣΧΠ = θεματολογία που να αφορά σύγχρονα σχολικά προβλήματα που αντιμετωπίζει ο

	<p>εκπαιδευτικός</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ ΕΦΔΙΕΠΡ = εφαρμογή διαφοροποίησης και στα επιμορφωτικά προγράμματα των εκπαιδευτικών
16. Προτάσεις για την αξιοποίηση της διαφοροποιημένης διδασκαλίας	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΕΠΕΙΔΕΚ = επάνδρωση σχολείων με εξειδικευμένο ειδικό εκπαιδευτικό προσωπικό ➤ ΕΠΤΕΧΕΞ = επάνδρωση σχολείων με τον κατάλληλο τεχνολογικό εξοπλισμό ➤ ΔΙΕΙΑΙΘ = διαμόρφωση ειδικών αιθουσών

Εκπαιδευτικός 16

ΘΕΜΑΤΙΚΟΙ ΑΞΟΝΕΣ / ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ	ΚΩΔΙΚΟΙ
ΠΡΟΦΙΛ	Φύλο: Άνδρας Μορφωτικό επίπεδο: Κάτοχος πτυχίου ΑΕΙ, Ειδικότητα: Δάσκαλος Χρόνια προϋπηρεσίας: 10 Επαγγελματική εμπειρία σε ετερογενείς μαθητικούς πληθυσμούς: 4 χρόνια σε Δημοτικό Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης
Α. ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΕΝΝΟΙΑΣ «ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ»	
1. Η «διαφοροποίηση» στη διδακτική πράξη	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΔΙΧΡΜΑΘ = διαφοροποίηση του χρόνου που αφιερώνει ο εκπαιδευτικός σε κάθε μαθητή ➤ ΚΑΤΜΥΠΟ = κατάργηση τμημάτων υποδοχής ➤ ΚΑΦΡΟΤΜ = κατάργηση φροντιστηριακών τμημάτων
Β. ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΓΙΑ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΣΗ	
2. Η σύσταση του μαθητικού πληθυσμού στη σύγχρονη σχολική τάξη	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΤΑΧΠΟΕΤ = τάξεις χωρίς πολιτισμική ετερογένεια ➤ ΜΕΠΠΟΕΤ = μείωση πολιτισμικής ετερογένειας στις σύγχρονες τάξεις ➤ ΜΣΤΓΕΛΠ = περισσότεροι μαθητές με στοιχειώδεις γνώσεις της ελληνικής γλώσσας παλαιότερα ➤ ΜΚΑΓΕΛΠ = περισσότεροι μαθητές με καμία γνώση της ελληνικής γλώσσας παλαιότερα ➤ ΜΔΙΚΟΕΓ = μαθητές με διαφορετική πολιτισμική καταγωγή ομιλητές της ελληνικής γλώσσας
3. Παράγοντες μείωσης της ετερογένειας του μαθητικού πληθυσμού	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΟΙΚΜΕΠΕ = η οικονομική κρίση ως αίτιο μείωσης της πολιτισμικής ετερογένειας των μαθητών ➤ ΕΠΙΜΕΠΑ = επιστροφή μεταναστών στην πατρίδα τους ➤ ΕΛΔΑΧΩΥ = η Ελλάδα δεν αποτελεί πλέον χώρα υποδοχής μεταναστών
4. Παράγοντες διαμόρφωσης της ετερογένειας του μαθητικού πληθυσμού	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΔΙΜΚΟΙΕ = διαφοροποίηση των μαθητών ως προς τα κοινωνικά ερεθίσματα ➤ ΒΑΔΙΧΑΜ = βαρετή η διδακτική διαδικασία για τους χαρισματικούς μαθητές ➤ ΔΙΜΟΠΠΕ = διαφοροποίηση μαθητών ως προς το οικογενειακό περιβάλλον από το οποίο προέρχονται ➤ ΔΙΜΟΙΚΥ = διαφοροποίηση μαθητών ως προς το οικονομικό τους υπόβαθρο ➤ ΔΙΔΥΕΥΜ = διαφοροποίηση

	<p>μαθητών ως προς τις δυνατότητες και ευκαιρίες μάθησης που έχουν</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ ΕΘΠΑΔΙΜ = η εθνικότητα παράγοντας διαφοροποίησης των μαθητών ➤ ΜΔΠΑΔΙΜ = οι μαθησιακές δυσκολίες παράγοντας διαφοροποίησης των μαθητών ➤ ΕΝΕΙΑΝΓ = ένταξη παιδιών με ειδικές ανάγκες στο γενικό σχολείο ➤ ΔΙΜΚΙΜΑ = διαφοροποίηση των μαθητών ως προς τα κίνητρα μάθησης
<p>5. Μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες / αναπηρίες και συνεκπαίδευση</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΠΑΣΤΠΣΥ = η παράλληλη στήριξη προϋπόθεση για την εφαρμογή της συνεκπαίδευσης ➤ ΣΥΠΚΟΜΑ = η συμβολή της παράλληλης στήριξης στην κοινωνικοποίηση μαθητών με αναπηρίες ➤ ΒΑΠΡΔΣΥ = ο βαθμός αναπηρίας προϋπόθεση για τη δυνατότητα συνεκπαίδευσης ➤ ΣΥΔΕΝΚΟ = η συνεκπαίδευση ως δυνατότητα ένταξης στο ευρύτερο κοινωνικό σύνολο ➤ ΜΑΝΜΕΒΑ = μη ανταπόκριση μαθητών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες σε ανώτερες εκπαιδευτικές βαθμίδες της γενικής εκπαίδευσης
<p>6. Η συμβολή του αναλυτικού προγράμματος σπουδών στην αξιοποίηση της μαθητικής ετερογένειας</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΠΑΡΑΑΝΠ = παραγκωνισμός αναλυτικού προγράμματος σπουδών ➤ ΜΠΑΔΑΔΕ= μη παροχή δυνατοτήτων για την ανάπτυξη δεξιοτήτων αυτών των ομάδων των μαθητών ➤ ΜΠΑΔΑΞΙ= μη παροχή δυνατοτήτων για την αξιολόγηση αυτών των μαθητών ➤ ΑΝΠΡΕΙΑ = αναλυτικά προγράμματα ειδικής αγωγής που δεν εντάσσονται στο γενικό σχολείο
Γ. ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΣΕ ΕΤΕΡΟΓΕΝΕΙΣ ΤΑΞΕΙΣ	
<p>7. Το προφίλ και ο ρόλος του εκπαιδευτικού στις απαιτήσεις της σύγχρονης τάξης</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΕΞΧΡΝΤΕ = εξοικείωση με τη χρήση νέων τεχνολογιών ➤ ΚΑΠΡΔΙΔ = πολύ καλή προετοιμασία της διδακτικής διαδικασίας ➤ ΕΚΙΚΔΙΤ = εκπαιδευτικός με ικανότητες διαχείρισης της τάξης ➤ ΟΜΙΞΕΓΛ = ομιλητής ξένων γλωσσών
<p>8. Μέθοδοι και τεχνικές σε διαφοροποιημένα περιβάλλοντα</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΟΜΑΠΛΔΙ = ομαδοσυνεργατικό πλαίσιο διδασκαλίας

μάθησης	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΧΡΠΟΛΥΛ = χρήση πολυτροπικού υλικού ➤ ΑΝΜΕΤΔΙ = αναπόφευκτη η εφαρμογή μετωπικής διδασκαλίας
9. Στοχοθεσία σε πλαίσια διαφοροποιημένης διδασκαλίας	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΔΙΕΠΓΣΤ = διαφοροποίηση βαθμού επίτευξης γνωστικών στόχων από τους μαθητές ➤ ΑΠΓΝΣΥΜ = απόκτηση του γνωστικού αντικείμενου από το σύνολο των μαθητών
10. Μορφές αξιολόγησης των μαθητών	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΚΠΡΕΞΜΑ = καθημερινή προφορική εξέταση του συνόλου των μαθητών ➤ ΟΜΤΡΑΞΜ = ομοιογενής τρόπος αξιολόγησης μαθητών
Δ. ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	
11. «Εναλλακτικές τεχνικές» που εφαρμόζονται στη διδακτική διαδικασία	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΟΜΕΡΓΣΠ = ομοιογένεια εκπαιδευτικού υλικού που δίνεται ως εργασία για το σπίτι ➤ ΟΜΠΟΜΑΔ = ομάδες μαθητών με ποικίλες μαθησιακές δυνατότητες ➤ ΠΡΔΙΜΟΡ = προσαρμογή διδακτικής διαδικασίας στον μέσο όρο των μαθητών ➤ ΥΠΑΜΦΡΤ = υποστήριξη αδύναμων μαθητών μέσω φροντιστηριακών τμημάτων ➤ ΠΡΒΙΔΙΔ = προβολή video κατά τη διδακτική διαδικασία ➤ ΕΠΣΥΔΙΘ = συνεχής επανάληψη συγκεκριμένων διδακτικών θεμάτων
12. Η συμβολή των γονέων στη δημιουργία επιτυχημένων διαφοροποιημένων πρακτικών	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΣΕΠΕΚΓΟ = συχνή επικοινωνία εκπαιδευτικού με τους γονείς ➤ ΑΞΓΟΜΕΘ = αξιοποίηση των γονέων στη διδακτική διαδικασία μέσω εθελοντισμού ➤ ΔΠΠΑΠΡΜ = διαρκής παρακολούθηση της προόδου του μαθητή ➤ ΔΙΣΥΜΑΘ = διδακτικές συμβουλές στους γονείς ανά περίπτωση μαθητή
13. Εμπόδια και δυσκολίες στην εφαρμογή διαφοροποιημένων πρακτικών	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΕΛΚΑΕΙΑ = έλλειψη κατάρτισης εκπαιδευτικών σε θέματα Ειδικής Αγωγής ➤ ΕΛΓΝΔΙΑ = έλλειψη γνώσης εφαρμογής διαφοροποιημένων διδακτικών πρακτικών
Ε. ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	
14. Η διάθεση και οι ενέργειες των εκπαιδευτικών για επιμόρφωση και κατάρτιση	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΣΥΕΠΙΣΕ = συμμετοχή σε επιμορφωτικά σεμινάρια ➤ ΚΑΠΡΥΕΚ = η κατάρτιση προσωπική υπόθεση του εκπαιδευτικού

<p>15. Προτάσεις για τη βελτίωση των επιμορφωτικών προγραμμάτων</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΕΜΕΠΠΡ = έμφαση επιμορφωτικών προγραμμάτων στην πράξη ➤ ΑΠΑΜΟΘΕ = αποφυγή παρουσίασης μόνο του θεωρητικού πλαισίου ➤ ΠΡΔΕΝΑΠ = προτάσεις δράσεων που να ενσωματώνονται στο αναλυτικό πρόγραμμα ➤ ΟΡΕΞΕΠΡ = οργάνωση εξειδικευμένων επιμορφωτικών προγραμμάτων ➤ ΘΕΣΥΣΧΠ = θεματολογία που να αφορά σύγχρονα σχολικά προβλήματα που αντιμετωπίζει ο εκπαιδευτικός
<p>16. Προτάσεις για την αξιοποίηση της διαφοροποιημένης διδασκαλίας</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΕΠΕΙΔΕΚ = επάνδρωση σχολείων με εξειδικευμένο ειδικό εκπαιδευτικό προσωπικό ➤ ΕΠΤΕΧΕΞ = επάνδρωση σχολείων με τον κατάλληλο τεχνολογικό εξοπλισμό ➤ ΣΥΝΕΚΨΗ = συνεργασία των εκπαιδευτικών με ψυχολόγους

ΘΕΜΑΤΙΚΟΙ ΑΞΟΝΕΣ / ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ	ΚΩΔΙΚΟΙ
ΠΡΟΦΙΛ	Φύλο: Γυναίκα Μορφωτικό επίπεδο: Κάτοχος πτυχίου ΑΕΙ Ειδικότητα: Δασκάλα Χρόνια προϋπηρεσίας: 30 Επαγγελματική εμπειρία σε ετερογενείς μαθητικούς πληθυσμούς: 20 χρόνια σε Δημοτικό Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης
Α. ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΕΝΝΟΙΑΣ «ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ»	
1. Η «διαφοροποίηση» στη διδακτική πράξη	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΔΙΑΔΙΜΕ = διαφοροποίηση διδακτικών μεθόδων ➤ ΔΙΑΔΙΠΡ = διαφοροποίηση διδακτικών προσεγγίσεων ➤ ΠΔΙΕΚΑΜ = προσαρμογή της διδακτικής διαδικασίας σύμφωνα με τις εκπαιδευτικές ανάγκες κάθε μαθητή
Β. ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΓΙΑ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΣΗ	
2. Η σύσταση του μαθητικού πληθυσμού στη σύγχρονη σχολική τάξη	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΤΑΧΠΟΕΤ = τάξεις χωρίς πολιτισμική ετερογένεια ➤ ΜΕΠΠΟΕΤ = μείωση πολιτισμικής ετερογένειας στις σύγχρονες τάξεις ➤ ΜΣΤΓΕΛΠ = περισσότεροι μαθητές με στοιχειώδεις γνώσεις της ελληνικής γλώσσας παλαιότερα ➤ ΜΚΑΓΕΛΠ = περισσότεροι μαθητές με καμία γνώση της ελληνικής γλώσσας παλαιότερα ➤ ΜΔΙΚΟΕΓ = μαθητές με διαφορετική πολιτισμική καταγωγή ομιλητές της ελληνικής γλώσσας
3. Παράγοντες μείωσης της ετερογένειας του μαθητικού πληθυσμού	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΟΙΚΜΕΠΕ = η οικονομική κρίση ως αίτιο μείωσης της πολιτισμικής ετερογένειας των μαθητών ➤ ΕΠΙΜΕΠΑ = επιστροφή μεταναστών στην πατρίδα τους ➤ ΕΛΔΑΧΩΥ = η Ελλάδα δεν αποτελεί πλέον χώρα υποδοχής μεταναστών
4. Παράγοντες διαμόρφωσης της ετερογένειας του μαθητικού πληθυσμού	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΔΙΜΚΟΙΕ = διαφοροποίηση των μαθητών ως προς τα κοινωνικά ερεθίσματα ➤ ΔΙΜΟΙΠΕ = διαφοροποίηση μαθητών ως προς το οικογενειακό περιβάλλον από το οποίο προέρχονται ➤ ΔΙΔΥΕΥΜ = διαφοροποίηση μαθητών ως προς τις δυνατότητες και ευκαιρίες μάθησης που έχουν
5. Μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες / αναπηρίες και συνεκπαίδευση	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΠΑΣΤΠΣΥ = η παράλληλη στήριξη προϋπόθεση για την εφαρμογή της συνεκπαίδευσης

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΣΥΠΚΟΜΑ = η συμβολή της παράλληλης στήριξης στην κοινωνικοποίηση μαθητών με αναπηρίες ➤ ΒΑΠΡΔΣΥ = ο βαθμός αναπηρίας προϋπόθεση για τη δυνατότητα συνεκπαίδευσης
6. Η συμβολή του αναλυτικού προγράμματος σπουδών στην αξιοποίηση της μαθητικής ετερογένειας	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΔΥΤΡΑΝΠ = δυνατότητα τροποποίησης του αναλυτικού προγράμματος σπουδών ➤ ΠΑΡΑΑΝΠ = παραγκωνισμός αναλυτικού προγράμματος σπουδών ➤ ΜΠΑΔΑΔΕ = μη παροχή δυνατοτήτων για την ανάπτυξη δεξιοτήτων αυτών των ομάδων των μαθητών ➤ ΜΠΑΔΑΞΙ = μη παροχή δυνατοτήτων για την αξιολόγηση αυτών των μαθητών ➤ ΕΛΕΠΕΜΕ = παροχή ελευθερίας επιλογών στους εκπαιδευτικούς ως προς την επιλογή μεθόδων
Γ. ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΣΕ ΕΤΕΡΟΓΕΝΕΙΣ ΤΑΞΕΙΣ	
7. Το προφίλ και ο ρόλος του εκπαιδευτικού στις απαιτήσεις της σύγχρονης τάξης	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΑΥΕΚΔΙΕ = συνεχής αυτοαξιολόγηση του εκπαιδευτικού για το διδακτικό του έργο ➤ ΕΠΑΓΜΑΘ = επίδειξη αγάπης στους μαθητές ➤ ΕΚΣΥΚΑΘ = εκπαιδευτικός με αυξημένη συνείδηση καθήκοντος
8. Μέθοδοι και τεχνικές σε διαφοροποιημένα περιβάλλοντα μάθησης	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΟΜΑΠΛΔΙ = ομαδοσυνεργατικό πλαίσιο διδασκαλίας ➤ ΧΡΠΟΛΥΛ = χρήση πολυτροπικού υλικού ➤ ΑΠΑΙΔΙΔ = αξιοποίηση παιχνιδιού στη διδακτική διαδικασία ➤ ΑΝΜΕΤΔΙ = αναπόφευκτη η εφαρμογή μετωπικής διδασκαλίας
9. Στοχοθεσία σε πλαίσια διαφοροποιημένης διδασκαλίας	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΑΠΓΝΣΥΜ = απόκτηση του γνωστικού αντικειμένου από το σύνολο των μαθητών ➤ ΠΡΚΟΙΣΤ = προτεραιότητα κοινωνικοσυναισθηματικών στόχων ➤ ΠΡΕΠΙΣΤ = προτεραιότητα επικοινωνιακών στόχων
10. Μορφές αξιολόγησης των μαθητών	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΔΠΠΓΡΛ = διάσταση αξιολόγησης προφορικού και γραπτού λόγου ➤ ΟΜΤΡΑΞΜ = ομοιογενής τρόπος αξιολόγησης μαθητών ➤ ΥΠΑΜΑΞΙ = υποστήριξη αδύναμων μαθητών κατά τη διαδικασία αξιολόγησης
Δ. ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	
11. «Εναλλακτικές τεχνικές» που	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΟΜΕΡΓΣΠ = ομοιογένεια

<p>εφαρμόζονται στη διδακτική διαδικασία</p>	<p>εκπαιδευτικού υλικού που δίνεται ως εργασία για το σπίτι</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ ΟΜΠΟΜΑΔ = ομάδες μαθητών με ποικίλες μαθησιακές δυνατότητες ➤ ΠΡΔΙΜΟΡ = προσαρμογή διδακτικής διαδικασίας στον μέσο όρο των μαθητών ➤ ΥΠΑΜΦΡΤ = υποστήριξη αδύναμων μαθητών μέσω φροντιστηριακών τμημάτων ➤ ΠΡΒΙΔΙΔ = προβολή video κατά τη διδακτική διαδικασία ➤ ΕΝΟΜΕΡΓ = συχνή εναλλαγή ομάδων εργασίας μαθητών ➤ ΟΡΑΣΕΜΠ = οργάνωση ασκήσεων εμπέδωσης
<p>12. Η συμβολή των γονέων στη δημιουργία επιτυχημένων διαφοροποιημένων πρακτικών</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΣΕΠΕΚΓΟ = συχνή επικοινωνία εκπαιδευτικού με τους γονείς ➤ ΜΑΓΟΔΠΙ = μη αξιοποίηση γονέων στη δημιουργία διαφοροποιημένων πρακτικών ➤ ΑΞΓΟΜΕΘ = αξιοποίηση των γονέων στη διδακτική διαδικασία μέσω εθελοντισμού ➤ ΔΙΣΥΜΑΘ = διδακτικές συμβουλές στους γονείς ανά περίπτωση μαθητή
<p>13. Εμπόδια και δυσκολίες στην εφαρμογή διαφοροποιημένων πρακτικών</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΓΟΕΜΔΠΙ = οι γονείς εμπόδιο για την εφαρμογή διαφοροποιημένων πρακτικών ➤ ΧΡΕΜΔΠΙ = ο χρόνος εμπόδιο για την εφαρμογή διαφοροποιημένων πρακτικών ➤ ΑΡΜΕΜΔΠΙ = ο αριθμός των μαθητών εμπόδιο για την εφαρμογή διαφοροποιημένων πρακτικών ➤ ΕΛΚΑΕΙΑ = έλλειψη κατάρτισης εκπαιδευτικών σε θέματα Ειδικής Αγωγής ➤ ΕΛΓΝΔΙΑ = έλλειψη γνώσης εφαρμογής διαφοροποιημένων διδακτικών πρακτικών
<p>Ε. ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ</p>	
<p>14. Η διάθεση και οι ενέργειες των εκπαιδευτικών για επιμόρφωση και κατάρτιση</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΣΥΕΠΣΕ = συμμετοχή σε επιμορφωτικά σεμινάρια ➤ ΚΑΠΡΥΕΚ = η κατάρτιση προσωπική υπόθεση του εκπαιδευτικού
<p>15. Προτάσεις για τη βελτίωση των επιμορφωτικών προγραμμάτων</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΕΜΕΠΠΡ = έμφαση επιμορφωτικών προγραμμάτων στην πράξη ➤ ΑΠΑΜΟΘΕ = αποφυγή παρουσίας μόνο του θεωρητικού πλαισίου

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΠΡΔΕΝΑΠ = προτάσεις δράσεων που να ενσωματώνονται στο αναλυτικό πρόγραμμα ➤ ΘΕΣΥΣΧΠ = θεματολογία που να αφορά σύγχρονα σχολικά προβλήματα που αντιμετωπίζει ο εκπαιδευτικός
16. Προτάσεις για την αξιοποίηση της διαφοροποιημένης διδασκαλίας	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΜΑΡΜΑΤΑ = μικρότερος αριθμός μαθητών στις τάξεις ➤ ΣΥΝΕΚΨΗ = συνεργασία των εκπαιδευτικών με ψυχολόγους ➤ ΑΝΑΝΠΡΣ = ανάγκη αναθεώρησης του Α.Π

ΘΕΜΑΤΙΚΟΙ ΑΞΟΝΕΣ / ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ	ΚΩΔΙΚΟΙ
<p>ΠΡΟΦΙΛ</p>	<p>Φύλο: Γυναίκα Μορφωτικό επίπεδο: Κάτοχος μεταπτυχιακού τίτλου Ειδικότητα: Δασκάλα Χρόνια προϋπηρεσίας: 10 Επαγγελματική εμπειρία σε ετερογενείς μαθητικούς πληθυσμούς: 5 χρόνια σε Δημοτικό Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης</p>
<p>Α. ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΕΝΝΟΙΑΣ «ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ»</p>	
<p>1. Η «διαφοροποίηση» στη διδακτική πράξη</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΠΔΙΕΚΑΜ = προσαρμογή της διδακτικής διαδικασίας σύμφωνα με τις εκπαιδευτικές ανάγκες κάθε μαθητή ➤ ΠΑΠΔΥΜΑ = προσαρμογή των απαιτήσεων του εκπαιδευτικού σύμφωνα με τις δυνατότητες κάθε μαθητή ➤ ΔΙΑΞΕΜΑΘ = διαφοροποίηση στον τρόπο αξιολόγησης των μαθητών ➤ ΔΙΧΡΜΑΘ = διαφοροποίηση του χρόνου που αφιερώνει ο εκπαιδευτικός σε κάθε μαθητή
<p>Β. ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΓΙΑ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΣΗ</p>	
<p>2. Η σύσταση του μαθητικού πληθυσμού στη σύγχρονη σχολική τάξη</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΤΑΧΠΟΕΤ = τάξεις χωρίς πολιτισμική ετερογένεια ➤ ΜΕΠΠΟΕΤ = μείωση πολιτισμικής ετερογένειας στις σύγχρονες τάξεις ➤ ΜΣΤΓΕΛΠ = περισσότεροι μαθητές με στοιχειώδεις γνώσεις της ελληνικής γλώσσας παλαιότερα ➤ ΜΚΑΓΕΛΠ = περισσότεροι μαθητές με καμία γνώση της ελληνικής γλώσσας παλαιότερα ➤ ΜΔΙΚΟΕΓ = μαθητές με διαφορετική πολιτισμική καταγωγή ομιλητές της ελληνικής γλώσσας ➤ ΤΑΜΑΜΙΚ = τάξεις μαθητών μικτών ικανοτήτων ➤ ΜΑΕΙΕΚΑ = μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες ➤ ΜΑΣΥΝΦΥ = μαθητές με προβλήματα συναισθηματικής φύσεως
<p>3. Παράγοντες μείωσης της ετερογένειας του μαθητικού πληθυσμού</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΟΙΚΜΕΠΕ = η οικονομική κρίση ως αίτιο μείωσης της πολιτισμικής ετερογένειας των μαθητών ➤ ΕΠΙΜΕΠΑ = επιστροφή μεταναστών στην πατρίδα τους ➤ ΕΛΔΑΧΩΥ = η Ελλάδα δεν αποτελεί πλέον χώρα υποδοχής μεταναστών

<p>4. Παράγοντες διαμόρφωσης της ετερογένειας του μαθητικού πληθυσμού</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΕΘΠΑΔΙΜ = η εθνικότητα παράγοντας διαφοροποίησης των μαθητών ➤ ΔΙΜΓΝΕΠ = διαφοροποίηση των μαθητών ως προς το γνωστικό τους επίπεδο ➤ ΔΙΜΟΠΠΕ = διαφοροποίηση μαθητών ως προς το οικογενειακό περιβάλλον από το οποίο προέρχονται ➤ ΒΑΔΙΧΑΜ = βαρετή η διδακτική διαδικασία για τους χαρισματικούς μαθητές ➤ ΔΙΜΜΑΧΑ = διαφοροποίηση των μαθητών ως προς τα μαθησιακά τους χαρακτηριστικά ➤ ΔΙΜΚΙΜΑ = διαφοροποίηση των μαθητών ως προς τα κίνητρα μάθησης ➤ ΕΝΕΙΑΝΓ = ένταξη παιδιών με ειδικές ανάγκες στο γενικό σχολείο
<p>5. Μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες / αναπηρίες και συνεκπαίδευση</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΠΑΣΤΠΣΥ = η παράλληλη στήριξη προϋπόθεση για την εφαρμογή της συνεκπαίδευσης ➤ ΣΥΠΚΟΜΑ = η συμβολή της παράλληλης στήριξης στην κοινωνικοποίηση μαθητών με αναπηρίες ➤ ΒΑΠΡΔΣΥ = ο βαθμός αναπηρίας προϋπόθεση για τη δυνατότητα συνεκπαίδευσης ➤ ΜΑΝΜΕΒΑ = μη ανταπόκριση μαθητών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες σε ανώτερες εκπαιδευτικές βαθμίδες της γενικής εκπαίδευσης ➤ ΣΥΔΕΝΚΟ = η συνεκπαίδευση ως δυνατότητα ένταξης στο ευρύτερο κοινωνικό σύνολο ➤ ΠΑΣΤΟΛΧ = ύπαρξη της παράλληλης στήριξης όλη τη διάρκεια της σχολικής χρονιάς
<p>6. Η συμβολή του αναλυτικού προγράμματος σπουδών στην αξιοποίηση της μαθητικής ετερογένειας</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΜΠΑΔΑΔΕ= μη παροχή δυνατοτήτων για την ανάπτυξη δεξιοτήτων αυτών των ομάδων των μαθητών ➤ ΜΠΑΔΑΞΙ= μη παροχή δυνατοτήτων για την αξιολόγηση αυτών των μαθητών ➤ ΜΔΙΓΝΣΤ = μη διαφοροποίηση γνωστικών στόχων ➤ ΔΥΤΡΑΝΠ = δυνατότητα τροποποίησης του αναλυτικού προγράμματος σπουδών ➤ ΠΑΡΑΑΝΠ = παραγκωνισμός αναλυτικού προγράμματος σπουδών

Γ. ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΣΕ ΕΤΕΡΟΓΕΝΕΙΣ ΤΑΞΕΙΣ	
7. Το προφίλ και ο ρόλος του εκπαιδευτικού στις απαιτήσεις της σύγχρονης τάξης	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΑΕΧΕΑΔΜ = αξιοποίηση του ελεύθερου χρόνου του εκπαιδευτικού ενισχυτικά προς τους αδύναμους μαθητές ➤ ΚΑΠΡΔΙΔ = πολύ καλή προετοιμασία της διδακτικής διαδικασίας ➤ ΕΚΕΦΕΔΙ = εκπαιδευτικός με συνεχή εφευρετικότητα διδακτικών μεθόδων και τεχνικών ➤ ΕΚΑΝΕΠΡ = εκπαιδευτικός ανοιχτός σε νέες προσεγγίσεις ➤ ΕΞΧΡΝΤΕ = εξοικείωση με τη χρήση νέων τεχνολογιών ➤ ΤΟΑΥΤΜΑ = τόνωση της αυτοπεποίθησης των μαθητών
8. Μέθοδοι και τεχνικές σε διαφοροποιημένα περιβάλλοντα μάθησης	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΟΜΑΠΛΔΙ = ομαδοσυνεργατικό πλαίσιο διδασκαλίας ➤ ΧΡΠΟΛΥΛ = χρήση πολυτροπικού υλικού ➤ ΑΠΑΙΔΙΔ = αξιοποίηση παιχνιδιού στη διδακτική διαδικασία ➤ ΑΝΜΕΤΔΙ = αναπόφευκτη η εφαρμογή μετωπικής διδασκαλίας
9. Στοχοθεσία σε πλαίσια διαφοροποιημένης διδασκαλίας	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΣΥΑΝΓΣΤ = συνεχή αναδιαμόρφωση γνωστικών στόχων ➤ ΠΡΚΟΙΣΤ = προτεραιότητα κοινωνικοσυναισθηματικών στόχων
10. Μορφές αξιολόγησης των μαθητών	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΔΠΠΓΡΛ = διάσταση αξιολόγησης προφορικού και γραπτού λόγου ➤ ΔΙΓΕΔΙΤ = διάκριση του γνωστικού επιπέδου της τάξης μέσω διαγνωστικού τεστ ➤ ΓΡΑΞΔΙΔ = γραπτή αξιολόγηση με ασκήσεις διαβαθμισμένης δυσκολίας ➤ ΑΞΙΚΥΠΡ = αξιολόγηση κυρίως της προσπάθειας που καταβάλλει ο μαθητής
Δ. ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	
11. «Εναλλακτικές τεχνικές» που εφαρμόζονται στη διδακτική διαδικασία	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΟΜΕΡΓΣΠ = ομοιογένεια εκπαιδευτικού υλικού που δίνεται ως εργασία για το σπίτι ➤ ΥΠΑΜΕΔΙ = υποστήριξη αδύναμων μαθητών μέσω εξατομικευμένης διδασκαλίας ➤ ΥΠΧΜΕΔΙ = υποστήριξη χαρισματικών μαθητών μέσω εξατομικευμένης διδασκαλίας ➤ ΟΜΠΟΜΑΔ = ομάδες μαθητών με ποικίλες μαθησιακές δυνατότητες ➤ ΕΝΟΜΕΡΓ = συχνή εναλλαγή

	<p>ομάδων εργασίας μαθητών</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ ΠΡΒΙΔΙΔ = προβολή video κατά τη διδακτική διαδικασία ➤ ΠΡΕΠΑΣΧ = προαιρετικές επιπλέον ασκήσεις στους χαρισματικούς μαθητές ➤ ΣΥΓΟΜΑΔ = συνεντεύξεις με γονείς και μαθητές για τη διερεύνηση των εκπαιδευτικών τους αναγκών
12. Η συμβολή των γονέων στη δημιουργία επιτυχημένων διαφοροποιημένων πρακτικών	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΣΕΠΕΚΓΟ = συχνή επικοινωνία εκπαιδευτικού με τους γονείς ➤ ΣΕΓΟΡΥΜ = σεβασμός των γονέων στον ρυθμό μάθησης των παιδιών τους ➤ ΣΕΓΟΑΔΥ = σεβασμός των γονέων στις εκπαιδευτικές ανάγκες και δυνατότητες των παιδιών τους ➤ ΔΙΣΥΜΑΘ = διδακτικές συμβουλές στους γονείς ανά περίπτωση μαθητή
13. Εμπόδια και δυσκολίες στην εφαρμογή διαφοροποιημένων πρακτικών	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΥΛΕΜΔΠΠ = η εκτεταμένη ύλη εμπόδιο για την εφαρμογή διαφοροποιημένων πρακτικών ➤ ΧΡΠΡΕΚΠ = χρονοβόρα προετοιμασία του εκπαιδευτικού για την εφαρμογή διαφοροποιημένων πρακτικών ➤ ΧΡΕΜΔΠΠ = ο χρόνος εμπόδιο για την εφαρμογή διαφοροποιημένων πρακτικών
Ε. ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	
14. Η διάθεση και οι ενέργειες των εκπαιδευτικών για επιμόρφωση και κατάρτιση	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΣΥΕΠΙΣΕ = συμμετοχή σε επιμορφωτικά σεμινάρια ➤ ΕΛΚΑΙΔΙ = ελλιπής κατάρτιση εκπαιδευτικών ως προς τη διαφοροποίηση της διδασκαλίας ➤ ΚΑΠΡΥΕΚ = η κατάρτιση προσωπική υπόθεση του εκπαιδευτικού
15. Προτάσεις για τη βελτίωση των επιμορφωτικών προγραμμάτων	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΕΜΕΠΠΡ = έμφαση επιμορφωτικών προγραμμάτων στην πράξη ➤ ΑΠΑΜΟΘΕ = αποφυγή παρουσίασης μόνο του θεωρητικού πλαισίου ➤ ΠΡΔΕΝΑΠ = προτάσεις δράσεων που να ενσωματώνονται στο αναλυτικό πρόγραμμα ➤ ΘΕΣΥΣΧΠ = θεματολογία που να αφορά σύγχρονα σχολικά προβλήματα που αντιμετωπίζει ο εκπαιδευτικός
16. Προτάσεις για την αξιοποίηση της	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΔΙΣΧΕΔΙ = διαμόρφωση σχολικών

διαφοροποιημένης διδασκαλίας	εγχειριδίων για την εφαρμογή διαφοροποιημένων πρακτικών ➤ ΑΝΑΝΠΡΣ = ανάγκη αναθεώρησης του Α.Π ➤ ΕΦΔΙΧΣΤ = εφαρμογή διαφοροποιημένης διδασκαλίας χωρίς τον στιγματισμό μαθητών
-------------------------------------	--

Εκπαιδευτικός 19

ΘΕΜΑΤΙΚΟΙ ΑΞΟΝΕΣ / ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ	ΚΩΔΙΚΟΙ
ΠΡΟΦΙΛ	Φύλο: Γυναίκα Μορφωτικό επίπεδο: Κάτοχος πτυχίου ΑΕΙ Ειδικότητα: Ειδικής Αγωγής Χρόνια προϋπηρεσίας: 2 χρόνια Επαγγελματική εμπειρία σε ετερογενείς μαθητικούς πληθυσμούς: 1 χρόνος σε Δημοτικό Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης
Α. ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΕΝΝΟΙΑΣ «ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ»	
1. Η «διαφοροποίηση» στη διδακτική πράξη	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΠΔΙΕΚΑΜ = προσαρμογή της διδακτικής διαδικασίας σύμφωνα με τις εκπαιδευτικές ανάγκες κάθε μαθητή ➤ ΔΙΑΔΙΥΛ = διαφοροποίηση διδακτικού υλικού ➤ ΔΙΑΔΠΡ = διαφοροποίηση διδακτικών προσεγγίσεων ➤ ΠΑΠΔΥΜΑ = προσαρμογή των απαιτήσεων του εκπαιδευτικού σύμφωνα με τις δυνατότητες κάθε μαθητή ➤ ΔΙΕΡΓΣΠ = διαφοροποίηση εκπαιδευτικού υλικού που δίνεται ως εργασία για το σπίτι
Β. ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΓΙΑ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΣΗ	
2. Η σύσταση του μαθητικού πληθυσμού στη σύγχρονη σχολική τάξη	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΤΑΜΑΜΙΚ = τάξεις μαθητών μικτών ικανοτήτων ➤ ΜΑΕΙΕΚΑ = μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες ➤ ΜΑΣΥΝΦΥ = μαθητές με προβλήματα συναισθηματικής φύσεως ➤ ΜΕΙΠΟΕΤ = μείωση πολιτισμικής ετερογένειας στις σύγχρονες τάξεις ➤ ΜΔΙΚΟΕΓ = μαθητές με διαφορετική πολιτισμική καταγωγή ομιλητές της ελληνικής γλώσσας
3. Παράγοντες μείωσης της ετερογένειας του μαθητικού πληθυσμού	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΟΙΚΜΕΠΕ = η οικονομική κρίση ως αίτιο μείωσης της πολιτισμικής ετερογένειας των μαθητών ➤ ΕΠΙΜΕΠΑ = επιστροφή μεταναστών στην πατρίδα τους ➤ ΕΛΔΑΧΩΥ = η Ελλάδα δεν αποτελεί πλέον χώρα υποδοχής μεταναστών

<p>4. Παράγοντες διαμόρφωσης της ετερογένειας του μαθητικού πληθυσμού</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΜΔΠΑΔΙΜ = οι μαθησιακές δυσκολίες παράγοντας διαφοροποίησης των μαθητών ➤ ΕΝΕΙΑΝΓ = ένταξη παιδιών με ειδικές ανάγκες στο γενικό σχολείο ➤ ΔΙΔΥΕΥΜ = διαφοροποίηση μαθητών ως προς τις δυνατότητες και ευκαιρίες μάθησης που έχουν ➤ ΔΙΜΟΙΠΕ = διαφοροποίηση μαθητών ως προς το οικογενειακό περιβάλλον από το οποίο προέρχονται ➤ ΔΙΜΟΙΚΥ = διαφοροποίηση μαθητών ως προς το οικονομικό τους υπόβαθρο ➤ ΔΙΜΚΟΙΕ = διαφοροποίηση των μαθητών ως προς τα κοινωνικά ερεθίσματα ➤ ΔΙΜΤΡΜΑ = διαφοροποίηση των μαθητών ως προς τον τρόπο μάθησης ➤ ΔΙΜΡΥΘΜ = διαφοροποίηση μαθητών ως προς τον ρυθμό μάθησης ➤ ΔΙΜΚΙΜΑ = διαφοροποίηση των μαθητών ως προς τα κίνητρα μάθησης
<p>5. Μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες / αναπηρίες και συνεκπαίδευση</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΠΑΣΤΠΣΥ = η παράλληλη στήριξη προϋπόθεση για την εφαρμογή της συνεκπαίδευσης ➤ ΣΥΠΚΟΜΑ = η συμβολή της παράλληλης στήριξης στην κοινωνικοποίηση μαθητών με αναπηρίες ➤ ΒΑΠΡΔΣΥ = ο βαθμός αναπηρίας προϋπόθεση για τη δυνατότητα συνεκπαίδευσης ➤ ΣΥΔΕΝΚΟ = η συνεκπαίδευση ως δυνατότητα ένταξης στο ευρύτερο κοινωνικό σύνολο ➤ ΠΑΣΤΟΛΧ = ύπαρξη της παράλληλης στήριξης όλη τη διάρκεια της σχολικής χρονιάς
<p>6. Η συμβολή του αναλυτικού προγράμματος σπουδών στην αξιοποίηση της μαθητικής ετερογένειας</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΔΥΤΡΑΝΠ = δυνατότητα τροποποίησης του αναλυτικού προγράμματος σπουδών ➤ ΠΑΡΑΑΝΠ = παραγκωνισμός αναλυτικού προγράμματος σπουδών ➤ ΜΠΑΔΑΔΕ = μη παροχή δυνατοτήτων για την ανάπτυξη δεξιοτήτων αυτών των ομάδων των μαθητών ➤ ΜΠΑΔΑΞΙ = μη παροχή δυνατοτήτων για την αξιολόγηση αυτών των μαθητών ➤ ΕΛΕΠΕΜΕ = παροχή ελευθερίας

	<p>επιλογών στους εκπαιδευτικούς ως προς την επιλογή μεθόδων</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ ΜΔΙΓΝΣΤ = μη διαφοροποίηση γνωστικών στόχων ➤ ΜΠΕΚΥΛΔ = μη παροχή ειδικού εκπαιδευτικού υλικού για δίγλωσσους μαθητές ➤ ΑΝΠΡΕΙΑ = αναλυτικά προγράμματα ειδικής αγωγής που δεν εντάσσονται στο γενικό σχολείο
Γ. ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΣΕ ΕΤΕΡΟΓΕΝΕΙΣ ΤΑΞΕΙΣ	
7. Το προφίλ και ο ρόλος του εκπαιδευτικού στις απαιτήσεις της σύγχρονης τάξης	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΕΚΕΦΕΔΙ = εκπαιδευτικός με συνεχή εφευρετικότητα διδακτικών μεθόδων και τεχνικών ➤ ΑΥΕΚΔΙΕ = συνεχής αυτοαξιολόγηση του εκπαιδευτικού για το διδακτικό του έργο ➤ ΕΚΙΚΔΙΤ = εκπαιδευτικός με ικανότητες διαχείρισης της τάξης ➤ ΚΑΠΡΔΙΔ = πολύ καλή προετοιμασία της διδακτικής διαδικασίας
8. Μέθοδοι και τεχνικές σε διαφοροποιημένα περιβάλλοντα μάθησης	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΟΜΑΠΛΔΙ = ομαδοσυνεργατικό πλαίσιο διδασκαλίας ➤ ΧΡΠΟΛΥΛ = χρήση πολυτροπικού υλικού ➤ ΑΠΑΙΔΙΔ = αξιοποίηση παιχνιδιού στη διδακτική διαδικασία
9. Στοχοθεσία σε πλαίσια διαφοροποιημένης διδασκαλίας	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΔΙΕΠΨΤ = διαφοροποίηση βαθμού επίτευξης γνωστικών στόχων από τους μαθητές ➤ ΑΠΓΝΣΥΜ = απόκτηση του γνωστικού αντικειμένου από το σύνολο των μαθητών
10. Μορφές αξιολόγησης των μαθητών	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΔΠΠΓΡΛ = διάσταση αξιολόγησης προφορικού και γραπτού λόγου ➤ ΚΠΡΕΞΜΑ = καθημερινή προφορική εξέταση του συνόλου των μαθητών ➤ ΓΡΑΞΔΙΔ = γραπτή αξιολόγηση με ασκήσεις διαβαθμισμένης δυσκολίας
Δ. ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	
11. «Εναλλακτικές τεχνικές» που εφαρμόζονται στη διδακτική διαδικασία	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΣΥΠΡΜΔΙ = συμπερίληψη των προσδοκιών των μαθητών στη διδακτική διαδικασία ➤ ΔΙΕΡΔΥΜ = διαφοροποίηση εργασιών με βάση τις δυνατότητες κάθε μαθητή ➤ ΕΝΕΝΔΠΠ = ένταξη ενδιαφερόντων των μαθητών στη διδακτική πράξη ➤ ΠΡΒΙΔΙΔ = προβολή video κατά τη διδακτική διαδικασία ➤ ΟΜΠΟΜΑΔ = ομάδες μαθητών με

	<p>ποικίλες μαθησιακές δυνατότητες</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ ΟΜΠΟΦΥΠ = ομάδες μαθητών με ποικιλία ως προς τον φυλετικό παράγοντα
12. Η συμβολή των γονέων στη δημιουργία επιτυχημένων διαφοροποιημένων πρακτικών	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΕΠΓΕΙΑΝ = συχνότερη η επικοινωνία γονέων παιδιών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες ➤ ΜΑΓΟΔΠ = μη αξιοποίηση γονέων στη δημιουργία διαφοροποιημένων πρακτικών ➤ ΔΙΣΥΜΑΘ = διδακτικές συμβουλές στους γονείς ανά περίπτωση μαθητή
13. Εμπόδια και δυσκολίες στην εφαρμογή διαφοροποιημένων πρακτικών	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΧΡΠΡΕΚΠ = χρονοβόρα προετοιμασία του εκπαιδευτικού για την εφαρμογή διαφοροποιημένων πρακτικών ➤ ΕΛΓΝΔΙΑ = έλλειψη γνώσης εφαρμογής διαφοροποιημένων διδακτικών πρακτικών
Ε. ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	
14. Η διάθεση και οι ενέργειες των εκπαιδευτικών για επιμόρφωση και κατάρτιση	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΣΥΕΠΣΕ = συμμετοχή σε επιμορφωτικά σεμινάρια ➤ ΚΑΠΡΥΕΚ = η κατάρτιση προσωπική υπόθεση του εκπαιδευτικού ➤ ΚΑΝΕΔΙΔ = κατάρτιση νέων εκπαιδευτικών σε θέματα διαφοροποιημένης διδασκαλίας
15. Προτάσεις για τη βελτίωση των επιμορφωτικών προγραμμάτων	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΕΜΕΠΠΡ = έμφαση επιμορφωτικών προγραμμάτων στην πράξη ➤ ΑΠΑΜΟΘΕ = αποφυγή παρουσίας μόνο του θεωρητικού πλαισίου ➤ ΠΡΔΕΝΑΠ = προτάσεις δράσεων που να ενσωματώνονται στο αναλυτικό πρόγραμμα ➤ ΘΕΣΥΣΧΠ = θεματολογία που να αφορά σύγχρονα σχολικά προβλήματα που αντιμετωπίζει ο εκπαιδευτικός

ΘΕΜΑΤΙΚΟΙ ΑΞΟΝΕΣ / ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ	ΚΩΔΙΚΟΙ
<p>ΠΡΟΦΙΛ</p>	<p>Φύλο: Γυναίκα Μορφωτικό επίπεδο: Κάτοχος πτυχίου ΑΕΙ Ειδικότητα: Δασκάλα Χρόνια προϋπηρεσίας: 15 Επαγγελματική εμπειρία σε ετερογενείς μαθητικούς πληθυσμούς: 2 χρόνια σε Δημοτικό Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης</p>
Α. ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΕΝΝΟΙΑΣ «ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ»	
<p>1. Η «διαφοροποίηση» στη διδακτική πράξη</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΑΠΥΛΑΔΜ = απλοποίηση της ύλης για τους πιο αδύναμους μαθητές ➤ ΑΠΔΙΤΥΠ = απλοποίηση του διδακτικού αντικειμένου στα τμήματα υποδοχής ➤ ΚΑΤΜΥΠΟ = κατάργηση τμημάτων υποδοχής ➤ ΚΑΦΡΟΤΜ = κατάργηση φροντιστηριακών τμημάτων
Β. ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΓΙΑ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΣΗ	
<p>2. Η σύσταση του μαθητικού πληθυσμού στη σύγχρονη σχολική τάξη</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΤΑΧΠΟΕΤ = τάξεις χωρίς πολιτισμική ετερογένεια ➤ ΜΕΠΠΟΕΤ = μείωση πολιτισμικής ετερογένειας στις σύγχρονες τάξεις ➤ ΜΣΤΓΕΛΠ = περισσότεροι μαθητές με στοιχειώδεις γνώσεις της ελληνικής γλώσσας παλαιότερα ➤ ΜΚΑΓΕΛΠ = περισσότεροι μαθητές με καμία γνώση της ελληνικής γλώσσας παλαιότερα ➤ ΜΔΙΚΟΕΓ = μαθητές με διαφορετική πολιτισμική καταγωγή ομιλητές της ελληνικής γλώσσας ➤ ΜΑΕΙΕΚΑ = μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες ➤ ΜΑΣΥΝΦΥ = μαθητές με προβλήματα συναισθηματικής φύσεως
<p>3. Παράγοντες μείωσης της ετερογένειας του μαθητικού πληθυσμού</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΟΙΚΜΕΠΕ = η οικονομική κρίση ως αίτιο μείωσης της πολιτισμικής ετερογένειας των μαθητών ➤ ΕΠΠΜΕΠΑ = επιστροφή μεταναστών στην πατρίδα τους ➤ ΕΛΔΑΧΩΥ = η Ελλάδα δεν αποτελεί πλέον χώρα υποδοχής μεταναστών

<p>4. Παράγοντες διαμόρφωσης της ετερογένειας του μαθητικού πληθυσμού</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΕΝΕΙΑΝΓ = ένταξη παιδιών με ειδικές ανάγκες στο γενικό σχολείο ➤ ΜΑΠΑΔΙΜ = οι μαθησιακές δυσκολίες παράγοντας διαφοροποίησης των μαθητών ➤ ΕΘΠΑΔΙΜ = η εθνικότητα παράγοντας διαφοροποίησης των μαθητών
<p>5. Μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες / αναπηρίες και συνεκπαίδευση</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΠΑΣΤΠΣΥ = η παράλληλη στήριξη προϋπόθεση για την εφαρμογή της συνεκπαίδευσης ➤ ΣΥΠΚΟΜΑ = η συμβολή της παράλληλης στήριξης στην κοινωνικοποίηση μαθητών με αναπηρίες ➤ ΒΑΠΡΔΣΥ = ο βαθμός αναπηρίας προϋπόθεση για τη δυνατότητα συνεκπαίδευσης ➤ ΣΥΔΕΝΚΟ = η συνεκπαίδευση ως δυνατότητα ένταξης στο ευρύτερο κοινωνικό σύνολο ➤ ΜΑΝΜΕΒΑ = μη ανταπόκριση μαθητών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες σε ανώτερες εκπαιδευτικές βαθμίδες της γενικής εκπαίδευσης
<p>6. Η συμβολή του αναλυτικού προγράμματος σπουδών στην αξιοποίηση της μαθητικής ετερογένειας</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΔΥΤΡΑΝΠ = δυνατότητα τροποποίησης του αναλυτικού προγράμματος σπουδών ➤ ΠΑΡΑΑΝΠ = παραγκωνισμός αναλυτικού προγράμματος σπουδών ➤ ΕΛΕΠΕΜΕ = παροχή ελευθερίας επιλογών στους εκπαιδευτικούς ως προς την επιλογή μεθόδων ➤ ΜΠΑΔΑΔΕ = μη παροχή δυνατοτήτων για την ανάπτυξη δεξιοτήτων αυτών των ομάδων των μαθητών ➤ ΜΠΑΔΑΞΙ = μη παροχή δυνατοτήτων για την αξιολόγηση αυτών των μαθητών
<p>Γ. ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΣΕ ΕΤΕΡΟΓΕΝΕΙΣ ΤΑΞΕΙΣ</p>	
<p>7. Το προφίλ και ο ρόλος του εκπαιδευτικού στις απαιτήσεις της σύγχρονης τάξης</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΕΚΑΥΤΥΠ = εκπαιδευτικός με αυξημένα τυπικά προσόντα ➤ ΕΚΣΥΚΑΘ = εκπαιδευτικός με αυξημένη συνείδηση καθήκοντος
<p>8. Μέθοδοι και τεχνικές σε διαφοροποιημένα περιβάλλοντα μάθησης</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΟΜΑΠΛΔΙ = ομαδοσυνεργατικό πλαίσιο διδασκαλίας ➤ ΧΡΠΟΛΥΛ = χρήση πολυτροπικού υλικού ➤ ΑΝΜΕΤΔΙ = αναπόφευκτη η εφαρμογή μετωπικής διδασκαλίας
<p>9. Στοχοθεσία σε πλαίσια διαφοροποιημένης διδασκαλίας</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΔΙΕΠΣΤ = διαφοροποίηση βαθμού επίτευξης γνωστικών στόχων από τους μαθητές

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΑΠΓΝΣΥΜ = απόκτηση του γνωστικού αντικειμένου από το σύνολο των μαθητών
10. Μορφές αξιολόγησης των μαθητών	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΑΞΙΚΥΠΡ = αξιολόγηση κυρίως της προσπάθειας που καταβάλλει ο μαθητής ➤ ΟΜΤΡΑΞΕΜ = ομοιογενής τρόπος αξιολόγησης μαθητών
Δ. ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	
11. «Εναλλακτικές τεχνικές» που εφαρμόζονται στη διδακτική διαδικασία	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΟΜΕΡΓΣΠ = ομοιογένεια εκπαιδευτικού υλικού που δίνεται ως εργασία για το σπίτι ➤ ΠΡΔΙΜΟΡ = προσαρμογή διδακτικής διαδικασίας στον μέσο όρο των μαθητών ➤ ΠΡΒΙΔΙΔ = προβολή video κατά τη διδακτική διαδικασία ➤ ΕΥΠΛΑΔΙ = ευέλικτο πλάνο διδασκαλίας ➤ ΟΜΠΟΜΑΔ = ομάδες μαθητών με ποικίλες μαθησιακές δυνατότητες
12. Η συμβολή των γονέων στη δημιουργία επιτυχημένων διαφοροποιημένων πρακτικών	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΣΕΠΕΚΓΟ = συχνή επικοινωνία εκπαιδευτικού με τους γονείς ➤ ΜΑΓΟΔΠΙ = μη αξιοποίηση γονέων στη δημιουργία διαφοροποιημένων πρακτικών ➤ ΔΠΠΑΠΡΜ = διαρκής παρακολούθηση της προόδου του μαθητή ➤ ΣΕΓΟΑΔΥ = σεβασμός των γονέων στις εκπαιδευτικές ανάγκες και δυνατότητες των παιδιών τους ➤ ΣΕΓΟΡΥΜ = σεβασμός των γονέων στον ρυθμό μάθησης των παιδιών τους ➤ ΔΙΣΥΜΑΘ = διδακτικές συμβουλές στους γονείς ανά περίπτωση μαθητή
13. Εμπόδια και δυσκολίες στην εφαρμογή διαφοροποιημένων πρακτικών	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΧΡΔΙΕΚΑ = χρονοβόρα η διαδικασία διερεύνησης των εκπαιδευτικών αναγκών των μαθητών ➤ ΕΛΓΝΔΙΑ = έλλειψη γνώσης εφαρμογής διαφοροποιημένων διδακτικών πρακτικών ➤ ΜΟΡΕΠΡΟ = μη οργάνωση εξειδικευμένων επιμορφωτικών προγραμμάτων ➤ ΕΛΚΑΕΙΑ = έλλειψη κατάρτισης εκπαιδευτικών σε θέματα Ειδικής Αγωγής ➤ ΑΚΟΙΓΛΚ = απουσία κοινού γλωσσικού κώδικα για την επικοινωνία με δίγλωσσους μαθητές ➤ ΥΛΕΜΔΠΙ = η εκτεταμένη ύλη

	<p>εμπόδιο για την εφαρμογή διαφοροποιημένων πρακτικών</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ ΧΡΕΜΔΠΠ = ο χρόνος εμπόδιο για την εφαρμογή διαφοροποιημένων πρακτικών ➤ ΑΡΜΕΜΔΠΠ = ο αριθμός των μαθητών εμπόδιο για την εφαρμογή διαφοροποιημένων πρακτικών
Ε. ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	
14. Η διάθεση και οι ενέργειες των εκπαιδευτικών για επιμόρφωση και κατάρτιση	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΣΥΕΠΣΕ = συμμετοχή σε επιμορφωτικά σεμινάρια ➤ ΕΛΚΑΙΔΙ = ελλιπής κατάρτιση εκπαιδευτικών ως προς τη διαφοροποίηση της διδασκαλίας ➤ ΚΑΠΡΥΕΚ = η κατάρτιση προσωπική υπόθεση του εκπαιδευτικού
15. Προτάσεις για τη βελτίωση των επιμορφωτικών προγραμμάτων	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΕΜΕΠΠΡ = έμφαση επιμορφωτικών προγραμμάτων στην πράξη ➤ ΑΠΑΜΟΘΕ = αποφυγή παρουσίασης μόνο του θεωρητικού πλαισίου ➤ ΠΡΔΕΝΑΠ = προτάσεις δράσεων που να ενσωματώνονται στο αναλυτικό πρόγραμμα ➤ ΠΑΧΡΟΠΤ = παρουσιάσεις μέσω της χρήσης οπτικοακουστικού υλικού ➤ ΘΕΣΥΣΧΠ = θεματολογία που να αφορά σύγχρονα σχολικά προβλήματα που αντιμετωπίζει ο εκπαιδευτικός
16. Προτάσεις για την αξιοποίηση της διαφοροποιημένης διδασκαλίας	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΑΝΑΝΠΡΣ = ανάγκη αναθεώρησης του Α.Π ➤ ΠΡΒΟΔΙΑ = πρόσληψη βοηθών δασκάλων στις τάξεις

ΘΕΜΑΤΙΚΟΙ ΑΞΟΝΕΣ / ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ	ΚΩΔΙΚΟΙ
<p>ΠΡΟΦΙΛ</p>	<p>Φύλο: Γυναίκα Μορφωτικό επίπεδο: Κάτοχος πτυχίου ΑΕΙ Ειδικότητα: Δασκάλα Χρόνια προϋπηρεσίας: 22 Επαγγελματική εμπειρία σε ετερογενείς μαθητικούς πληθυσμούς: 14 χρόνια σε Δημοτικό Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης</p>
<p>Α. ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΕΝΝΟΙΑΣ «ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ»</p>	
<p>1. Η «διαφοροποίηση» στη διδακτική πράξη</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΚΑΤΜΥΠΟ = κατάργηση τμημάτων υποδοχής ➤ ΕΚΕΛΤΥΠ = εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας στα τμήματα υποδοχής ➤ ΑΠΔΙΤΥΠ = απλοποίηση του διδακτικού αντικειμένου στα τμήματα υποδοχής ➤ ΠΔΙΕΚΑΜ = προσαρμογή της διδακτικής διαδικασίας σύμφωνα με τις εκπαιδευτικές ανάγκες κάθε μαθητή ➤ ΑΠΥΛΑΔΜ = απλοποίηση της ύλης για τους πιο αδύναμους μαθητές
<p>Β. ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΓΙΑ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΣΗ</p>	
<p>2. Η σύσταση του μαθητικού πληθυσμού στη σύγχρονη σχολική τάξη</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΤΑΧΠΟΕΤ = τάξεις χωρίς πολιτισμική ετερογένεια ➤ ΜΕΠΠΟΕΤ = μείωση πολιτισμικής ετερογένειας στις σύγχρονες τάξεις ➤ ΜΣΤΓΕΛΠ = περισσότεροι μαθητές με στοιχειώδεις γνώσεις της ελληνικής γλώσσας παλαιότερα ➤ ΜΚΑΓΕΛΠ = περισσότεροι μαθητές με καμία γνώση της ελληνικής γλώσσας παλαιότερα ➤ ΜΔΙΚΟΕΓ = μαθητές με διαφορετική πολιτισμική καταγωγή ομιλητές της ελληνικής γλώσσας ➤ ΜΑΕΙΕΚΑ = μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες ➤ ΜΑΣΥΝΦΥ = μαθητές με προβλήματα συναισθηματικής φύσεως
<p>3. Παράγοντες μείωσης της ετερογένειας του μαθητικού πληθυσμού</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΟΙΚΜΕΠΕ = η οικονομική κρίση ως αίτιο μείωσης της πολιτισμικής ετερογένειας των μαθητών ➤ ΕΠΙΜΕΠΑ = επιστροφή μεταναστών στην πατρίδα τους ➤ ΕΛΔΑΧΩΥ = η Ελλάδα δεν αποτελεί πλέον χώρα υποδοχής μεταναστών

<p>4. Παράγοντες διαμόρφωσης της ετερογένειας του μαθητικού πληθυσμού</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΔΙΜΧΑΡΑ = διαφοροποίηση των μαθητών ως προς των χαρακτήρα τους ➤ ΔΙΜΠΡΟΣ = διαφοροποίηση των μαθητών ως προς την προσωπικότητά τους ➤ ΕΘΠΑΔΙΜ = η εθνικότητα παράγοντας διαφοροποίησης των μαθητών ➤ ΔΙΜΕΝΔΙ = διαφοροποίηση των μαθητών ως προς τα ενδιαφέροντά τους
<p>5. Μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες / αναπηρίες και συνεκπαίδευση</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΠΑΣΤΠΙΣΥ = η παράλληλη στήριξη προϋπόθεση για την εφαρμογή της συνεκπαίδευσης ➤ ΣΥΠΚΟΜΑ = η συμβολή της παράλληλης στήριξης στην κοινωνικοποίηση μαθητών με αναπηρίες ➤ ΒΑΠΡΔΣΥ = ο βαθμός αναπηρίας προϋπόθεση για τη δυνατότητα συνεκπαίδευσης ➤ ΣΥΔΕΝΚΟ = η συνεκπαίδευση ως δυνατότητα ένταξης στο ευρύτερο κοινωνικό σύνολο
<p>6. Η συμβολή του αναλυτικού προγράμματος σπουδών στην αξιοποίηση της μαθητικής ετερογένειας</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΕΛΕΠΕΜΕ = παροχή ελευθερίας επιλογών στους εκπαιδευτικούς ως προς την επιλογή μεθόδων ➤ ΔΥΤΡΑΝΠΙ = δυνατότητα τροποποίησης του αναλυτικού προγράμματος σπουδών
<p>Γ. ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΣΕ ΕΤΕΡΟΓΕΝΕΙΣ ΤΑΞΕΙΣ</p>	
<p>7. Το προφίλ και ο ρόλος του εκπαιδευτικού στις απαιτήσεις της σύγχρονης τάξης</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΕΚΑΝΥΠΟ = εκπαιδευτικός με υπομονή και ανοχή ➤ ΕΠΑΓΜΑΘ = επίδειξη αγάπης στους μαθητές ➤ ΚΑΠΡΔΙΔ = πολύ καλή προετοιμασία της διδακτικής διαδικασίας ➤ ΔΗΕΥΠΕΜ = δημιουργία ευχάριστου περιβάλλοντος μάθησης ➤ ΑΥΕΚΔΙΕ = συνεχής αυτοαξιολόγηση του εκπαιδευτικού για το διδακτικό του έργο
<p>8. Μέθοδοι και τεχνικές σε διαφοροποιημένα περιβάλλοντα μάθησης</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΟΜΑΠΛΔΙ = ομαδοσυνεργατικό πλαίσιο διδασκαλίας ➤ ΧΡΠΟΛΥΛ = χρήση πολυτροπικού υλικού ➤ ΑΠΑΙΔΙΔ = αξιοποίηση παιχνιδιού στη διδακτική διαδικασία ➤ ΑΝΜΕΤΔΙ = αναπόφευκτη η εφαρμογή μετωπικής διδασκαλίας ➤ ΕΦΔΙΑΘΠ = εφαρμογή

	διαθεματικής προσέγγισης
9. Στοχοθεσία σε πλαίσια διαφοροποιημένης διδασκαλίας	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΔΙΕΠΨΤ = διαφοροποίηση βαθμού επίτευξης γνωστικών στόχων από τους μαθητές ➤ ΑΠΓΝΣΥΜ = απόκτηση του γνωστικού αντικειμένου από το σύνολο των μαθητών ➤ ΠΡΚΟΙΣΤ = προτεραιότητα κοινωνικοσυναισθηματικών στόχων ➤ ΠΡΕΠΨΤ = προτεραιότητα επικοινωνιακών στόχων
10. Μορφές αξιολόγησης των μαθητών	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΟΜΤΡΑΞΜ = ομοιογενής τρόπος αξιολόγησης μαθητών ➤ ΥΠΑΜΑΞΙ = υποστήριξη αδύναμων μαθητών κατά τη διαδικασία αξιολόγησης ➤ ΑΞΙΚΥΠΡ = αξιολόγηση κυρίως της προσπάθειας που καταβάλλει ο μαθητής
Δ. ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	
11. «Εναλλακτικές τεχνικές» που εφαρμόζονται στη διδακτική διαδικασία	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΟΜΕΡΓΨΠ = ομοιογένεια εκπαιδευτικού υλικού που δίνεται ως εργασία για το σπίτι ➤ ΟΜΠΟΜΑΔ = ομάδες μαθητών με ποικίλες μαθησιακές δυνατότητες ➤ ΧΡΗΔΙΠΙ = χρήση διαδραστικού πίνακα ➤ ΔΙΟΕΦΙΜ = διαμόρφωση ομάδων εργασίας βάση φιλικών σχέσεων των μαθητών ➤ ΠΡΔΙΜΟΡ = προσαρμογή διδακτικής διαδικασίας στον μέσο όρο των μαθητών ➤ ΥΠΑΜΦΡΤ = υποστήριξη αδύναμων μαθητών μέσω φροντιστηριακών τμημάτων ➤ ΕΝΟΜΕΡΓ = συχνή εναλλαγή ομάδων εργασίας μαθητών ➤ ΠΡΕΠΑΣΧ = προαιρετικές επιπλέον ασκήσεις στους χαρισματικούς μαθητές ➤ ΠΡΒΙΔΙΔ = προβολή video κατά τη διδακτική διαδικασία
12. Η συμβολή των γονέων στη δημιουργία επιτυχημένων διαφοροποιημένων πρακτικών	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΣΕΠΕΚΓΟ = συχνή επικοινωνία εκπαιδευτικού με τους γονείς ➤ ΑΞΓΟΜΕΘ = αξιοποίηση των γονέων στη διδακτική διαδικασία μέσω εθελοντισμού ➤ ΔΙΣΥΜΑΘ = διδακτικές συμβουλές στους γονείς ανά περίπτωση μαθητή ➤ ΔΠΠΑΠΡΜ = διαρκής παρακολούθηση της προόδου του μαθητή

<p>13. Εμπόδια και δυσκολίες στην εφαρμογή διαφοροποιημένων πρακτικών</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΥΛΕΜΔΠΠ = η εκτεταμένη ύλη εμπόδιο για την εφαρμογή διαφοροποιημένων πρακτικών ➤ ΧΡΕΜΔΠΠ = ο χρόνος εμπόδιο για την εφαρμογή διαφοροποιημένων πρακτικών ➤ ΑΚΟΙΓΛΚ = απουσία κοινού γλωσσικού κώδικα για την επικοινωνία με δίγλωσσους μαθητές
<p>Ε. ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ</p>	
<p>14. Η διάθεση και οι ενέργειες των εκπαιδευτικών για επιμόρφωση και κατάρτιση</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΣΥΕΠΣΕ = συμμετοχή σε επιμορφωτικά σεμινάρια ➤ ΚΑΠΡΥΕΚ = η κατάρτιση προσωπική υπόθεση του εκπαιδευτικού
<p>15. Προτάσεις για τη βελτίωση των επιμορφωτικών προγραμμάτων</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΕΜΕΠΠΡ = έμφαση επιμορφωτικών προγραμμάτων στην πράξη ➤ ΑΠΑΜΟΘΕ = αποφυγή παρουσίασης μόνο του θεωρητικού πλαισίου ➤ ΠΡΑΕΝΑΠ = προτάσεις δράσεων που να ενσωματώνονται στο αναλυτικό πρόγραμμα ➤ ΘΕΣΥΣΧΠ = θεματολογία που να αφορά σύγχρονα σχολικά προβλήματα που αντιμετωπίζει ο εκπαιδευτικός
<p>16. Προτάσεις για την αξιοποίηση της διαφοροποιημένης διδασκαλίας</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΕΦΔΙΧΣΤ = εφαρμογή διαφοροποιημένης διδασκαλίας χωρίς τον στιγματισμό μαθητών ➤ ΕΠΕΙΔΕΚ = επάνδρωση σχολείων με εξειδικευμένο ειδικό εκπαιδευτικό προσωπικό ➤ ΠΡΒΟΔΙΑ = πρόσληψη βοηθών δασκάλων στις τάξεις

ΘΕΜΑΤΙΚΟΙ ΑΞΟΝΕΣ / ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ	ΚΩΔΙΚΟΙ
ΠΡΟΦΙΛ	Φύλο: Γυναίκα Μορφωτικό επίπεδο: Κάτοχος πτυχίου ΑΕΙ Ειδικότητα: Ειδικής Αγωγής Χρόνια προϋπηρεσίας: 2 Επαγγελματική εμπειρία σε ετερογενείς μαθητικούς πληθυσμούς: 2 χρόνια σε Δημοτικό Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης
Α. ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΕΝΝΟΙΑΣ «ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ»	
1. Η «διαφοροποίηση» στη διδακτική πράξη	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΠΔΙΕΚΑΜ = προσαρμογή της διδακτικής διαδικασίας σύμφωνα με τις εκπαιδευτικές ανάγκες κάθε μαθητή ➤ ΔΙΑΔΙΥΛ = διαφοροποίηση διδακτικού υλικού ➤ ΔΙΕΡΓΣΠ = διαφοροποίηση εκπαιδευτικού υλικού που δίνεται ως εργασία για το σπίτι
Β. ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΓΙΑ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΣΗ	
2. Η σύσταση του μαθητικού πληθυσμού στη σύγχρονη σχολική τάξη	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΤΑΜΑΜΙΚ = τάξεις μαθητών μικτών ικανοτήτων ➤ ΜΑΕΙΕΚΑ = μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες ➤ ΜΑΣΥΝΦΥ = μαθητές με προβλήματα συναισθηματικής φύσεως ➤ ΑΥΞΠΟΕΤ = αύξηση πολιτισμικής ετερογένειας
3. Παράγοντες μείωσης της ετερογένειας του μαθητικού πληθυσμού	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΜΕΙΜΟΙΚ = μεγαλύτερη εισροή μεταναστών λόγω της οικονομικής κρίσης ➤ ΜΕΙΜΠΟΛ = μεγαλύτερη εισροή μεταναστών λόγω πολέμων
4. Παράγοντες διαμόρφωσης της ετερογένειας του μαθητικού πληθυσμού	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΕΝΕΙΑΝΓ = ένταξη παιδιών με ειδικές ανάγκες στο γενικό σχολείο ➤ ΕΘΠΑΔΙΜ = η εθνικότητα παράγοντας διαφοροποίησης των μαθητών ➤ ΜΔΠΑΔΙΜ = οι μαθησιακές δυσκολίες παράγοντας διαφοροποίησης των μαθητών ➤ ΔΙΜΧΑΡΑ = διαφοροποίηση των μαθητών ως προς των χαρακτήρα τους ➤ ΔΙΜΠΡΟΣ = διαφοροποίηση των μαθητών ως προς την προσωπικότητά τους
5. Μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες / αναπηρίες και συνεκπαίδευση	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΠΑΣΤΠΣΥ = η παράλληλη στήριξη προϋπόθεση για την εφαρμογή της συνεκπαίδευσης ➤ ΣΥΠΚΟΜΑ = η συμβολή της

	<p>παράλληλης στήριξης στην κοινωνικοποίηση μαθητών με αναπηρίες</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ ΒΑΠΡΔΣΥ = ο βαθμός αναπηρίας προϋπόθεση για τη δυνατότητα συνεκπαίδευσης ➤ ΣΥΔΕΝΚΟ = η συνεκπαίδευση ως δυνατότητα ένταξης στο ευρύτερο κοινωνικό σύνολο ➤ ΠΑΣΤΟΛΧ = ύπαρξη της παράλληλης στήριξης όλη τη διάρκεια της σχολικής χρονιάς ➤ ΠΡΕΙΔΣΧ = προτιμότερο το ειδικό σχολείο για κάποιες περιπτώσεις μαθητών
<p>6. Η συμβολή του αναλυτικού προγράμματος σπουδών στην αξιοποίηση της μαθητικής ετερογένειας</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΔΥΤΡΑΝΠ = δυνατότητα τροποποίησης του αναλυτικού προγράμματος σπουδών ➤ ΠΑΡΑΑΝΠ = παραγκωνισμός αναλυτικού προγράμματος σπουδών ➤ ΜΠΑΔΑΔΕ= μη παροχή δυνατοτήτων για την ανάπτυξη δεξιοτήτων αυτών των ομάδων των μαθητών ➤ ΜΠΑΔΑΞΙ= μη παροχή δυνατοτήτων για την αξιολόγηση αυτών των μαθητών ➤ ΕΛΕΠΕΜΕ = παροχή ελευθερίας επιλογών στους εκπαιδευτικούς ως προς την επιλογή μεθόδων ➤ ΑΝΙΠΡΕΙΑ = αναλυτικά προγράμματα ειδικής αγωγής που δεν εντάσσονται στο γενικό σχολείο
Γ. ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΣΕ ΕΤΕΡΟΓΕΝΕΙΣ ΤΑΞΕΙΣ	
<p>7. Το προφίλ και ο ρόλος του εκπαιδευτικού στις απαιτήσεις της σύγχρονης τάξης</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΑΝΕΚΔΙΔ = συνεχής αναστοχασμός εκπαιδευτικού για τη διδακτική διαδικασία ➤ ΑΥΕΚΔΙΕ = συνεχής αυτοαξιολόγηση του εκπαιδευτικού για το διδακτικό του έργο
<p>8. Μέθοδοι και τεχνικές σε διαφοροποιημένα περιβάλλοντα μάθησης</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΟΜΑΠΛΔΙ = ομαδοσυνεργατικό πλαίσιο διδασκαλίας ➤ ΧΡΠΟΛΥΛ = χρήση πολυτροπικού υλικού ➤ ΕΞΑΔΙΔΑ = εξατομικευμένη διδασκαλία
<p>9. Στοχοθεσία σε πλαίσια διαφοροποιημένης διδασκαλίας</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΔΙΕΠΓΣΤ = διαφοροποίηση βαθμού επίτευξης γνωστικών στόχων από τους μαθητές ➤ ΑΠΓΝΣΥΜ = απόκτηση του γνωστικού αντικειμένου από το σύνολο των μαθητών ➤ ΠΡΚΟΙΣΤ = προτεραιότητα

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ κοινωνικοσυναισθηματικών στόχων ➤ ΠΡΕΠΙΣΤ = προτεραιότητα επικοινωνιακών στόχων
10. Μορφές αξιολόγησης των μαθητών	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΓΡΑΞΔΙΔ = γραπτή αξιολόγηση με ασκήσεις διαβαθμισμένης δυσκολίας ➤ ΟΜΤΡΑΞΜ = ομοιογενής τρόπος αξιολόγησης μαθητών
Δ. ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	
11. «Εναλλακτικές τεχνικές» που εφαρμόζονται στη διδακτική διαδικασία	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΠΡΔΙΜΟΡ = προσαρμογή διδακτικής διαδικασίας στον μέσο όρο των μαθητών ➤ ΕΝΕΝΔΙΠ = ένταξη ενδιαφερόντων των μαθητών στη διδακτική πράξη ➤ ΣΥΓΟΜΑΔ = συνεντεύξεις με γονείς και μαθητές για τη διερεύνηση των εκπαιδευτικών τους αναγκών ➤ ΠΡΕΠΑΣΧ = προαιρετικές επιπλέον ασκήσεις στους χαρισματικούς μαθητές ➤ ΥΠΑΜΕΔΙ = υποστήριξη αδύναμων μαθητών μέσω εξατομικευμένης διδασκαλίας ➤ ΔΙΕΡΔΥΜ = διαφοροποίηση εργασιών με βάση τις δυνατότητες κάθε μαθητή ➤ ΧΡΗΒΟΥΛ = χρήση βοηθητικού υλικού για απλοποίηση του διδακτικού αντικειμένου (π.χ. πλαγιότιτλοι, περιλήψεις, ερωτήσεις κ.τ.λ.) ➤ ΟΜΠΟΜΑΔ = ομάδες μαθητών με ποικίλες μαθησιακές δυνατότητες
12. Η συμβολή των γονέων στη δημιουργία επιτυχημένων διαφοροποιημένων πρακτικών	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΕΠΓΕΙΑΝ = συχνότερη η επικοινωνία γονέων παιδιών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες ➤ ΜΑΓΟΔΠ = μη αξιοποίηση γονέων στη δημιουργία διαφοροποιημένων πρακτικών ➤ ΔΠΑΠΡΜ = διαρκής παρακολούθηση της προόδου του μαθητή ➤ ΔΙΣΥΜΑΘ = διδακτικές συμβουλές στους γονείς ανά περίπτωση μαθητή
13. Εμπόδια και δυσκολίες στην εφαρμογή διαφοροποιημένων πρακτικών	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΧΡΕΜΔΠ = ο χρόνος εμπόδιο για την εφαρμογή διαφοροποιημένων πρακτικών ➤ ΑΡΜΕΜΔΠ = ο αριθμός των μαθητών εμπόδιο για την εφαρμογή διαφοροποιημένων πρακτικών
Ε. ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	

<p>14. Η διάθεση και οι ενέργειες των εκπαιδευτικών για επιμόρφωση και κατάρτιση</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΣΥΕΠΙΣΕ = συμμετοχή σε επιμορφωτικά σεμινάρια ➤ ΕΛΚΑΙΔΙ = ελλιπής κατάρτιση εκπαιδευτικών ως προς τη διαφοροποίηση της διδασκαλίας ➤ ΚΑΠΡΥΕΚ = η κατάρτιση προσωπική υπόθεση του εκπαιδευτικού ➤ ΚΑΝΕΔΙΔ = κατάρτιση νέων εκπαιδευτικών σε θέματα διαφοροποιημένης διδασκαλίας
<p>15. Προτάσεις για τη βελτίωση των επιμορφωτικών προγραμμάτων</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΕΜΕΠΠΡ = έμφαση επιμορφωτικών προγραμμάτων στην πράξη ➤ ΑΠΑΜΟΘΕ = αποφυγή παρουσίας μόνο του θεωρητικού πλαισίου ➤ ΠΡΔΕΝΑΠ = προτάσεις δράσεων που να ενσωματώνονται στο αναλυτικό πρόγραμμα ➤ ΘΕΣΥΣΧΠ = θεματολογία που να αφορά σύγχρονα σχολικά προβλήματα που αντιμετωπίζει ο εκπαιδευτικός
<p>16. Προτάσεις για την αξιοποίηση της διαφοροποιημένης διδασκαλίας</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΜΑΡΜΑΤΑ = μικρότερος αριθμός μαθητών στις τάξεις ➤ ΕΠΕΙΔΕΚ = επάνδρωση σχολείων με εξειδικευμένο ειδικό εκπαιδευτικό προσωπικό ➤ ΕΠΤΕΧΕΞ = επάνδρωση σχολείων με τον κατάλληλο τεχνολογικό εξοπλισμό

ΘΕΜΑΤΙΚΟΙ ΑΞΟΝΕΣ / ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ	ΚΩΔΙΚΟΙ
<p>ΠΡΟΦΙΛ</p>	<p>Φύλο: Γυναίκα Μορφωτικό επίπεδο: Κάτοχος μεταπτυχιακού τίτλου Ειδικότητα: Δασκάλα Χρόνια προϋπηρεσίας: 15 Επαγγελματική εμπειρία σε ετερογενείς μαθητικούς πληθυσμούς: 2 χρόνια σε Δημοτικό Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης</p>
Α. ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΕΝΝΟΙΑΣ «ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ»	
<p>1. Η «διαφοροποίηση» στη διδακτική πράξη</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΠΔΙΕΚΑΜ = προσαρμογή της διδακτικής διαδικασίας σύμφωνα με τις εκπαιδευτικές ανάγκες κάθε μαθητή ➤ ΠΑΠΔΥΜΑ = προσαρμογή των απαιτήσεων του εκπαιδευτικού σύμφωνα με τις δυνατότητες κάθε μαθητή ➤ ΔΙΑΔΙΥΛ = διαφοροποίηση διδακτικού υλικού ➤ ΔΙΑΔΙΜΕ = διαφοροποίηση διδακτικών μεθόδων ➤ ΔΙΑΔΠΡ = διαφοροποίηση διδακτικών προσεγγίσεων ➤ ΔΙΕΡΓΣΠ = διαφοροποίηση εκπαιδευτικού υλικού που δίνεται ως εργασία για το σπίτι ➤ ΔΙΑΞΜΑΘ = διαφοροποίηση στον τρόπο αξιολόγησης των μαθητών ➤ ΔΙΧΡΜΑΘ = διαφοροποίηση του χρόνου που αφιερώνει ο εκπαιδευτικός σε κάθε μαθητή
Β. ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΓΙΑ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΣΗ	
<p>2. Η σύσταση του μαθητικού πληθυσμού στη σύγχρονη σχολική τάξη</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΤΑΧΠΟΕΤ = τάξεις χωρίς πολιτισμική ετερογένεια ➤ ΜΕΠΠΟΕΤ = μείωση πολιτισμικής ετερογένειας στις σύγχρονες τάξεις ➤ ΜΣΤΓΕΛΠ = περισσότεροι μαθητές με στοιχειώδεις γνώσεις της ελληνικής γλώσσας παλαιότερα ➤ ΜΚΑΓΕΛΠ = περισσότεροι μαθητές με καμία γνώση της ελληνικής γλώσσας παλαιότερα ➤ ΜΔΙΚΟΕΓ = μαθητές με διαφορετική πολιτισμική καταγωγή ομιλητές της ελληνικής γλώσσας ➤ ΤΑΜΑΜΙΚ = τάξεις μαθητών μικτών ικανοτήτων ➤ ΜΑΕΙΕΚΑ = μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες ➤ ΜΑΣΥΝΦΥ = μαθητές με προβλήματα συναισθηματικής

	φύσεως
3. Παράγοντες μείωσης της ετερογένειας του μαθητικού πληθυσμού	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΟΙΚΜΕΠΕ = η οικονομική κρίση ως αίτιο μείωσης της πολιτισμικής ετερογένειας των μαθητών ➤ ΕΠΙΜΕΠΑ = επιστροφή μεταναστών στην πατρίδα τους ➤ ΕΛΔΑΧΩΥ = η Ελλάδα δεν αποτελεί πλέον χώρα υποδοχής μεταναστών
4. Παράγοντες διαμόρφωσης της ετερογένειας του μαθητικού πληθυσμού	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΔΙΜΧΑΡΑ = διαφοροποίηση των μαθητών ως προς των χαρακτήρα τους ➤ ΔΙΜΠΡΟΣ = διαφοροποίηση των μαθητών ως προς την προσωπικότητά τους ➤ ΔΙΜΟΠΠΕ = διαφοροποίηση μαθητών ως προς το οικογενειακό περιβάλλον από το οποίο προέρχονται ➤ ΔΙΜΚΟΙΕ = διαφοροποίηση των μαθητών ως προς τα κοινωνικά ερεθίσματα ➤ ΔΙΜΚΙΜΑ = διαφοροποίηση των μαθητών ως προς τα κίνητρα μάθησης ➤ ΔΙΜΕΚΑΝ = διαφοροποίηση των μαθητών ως προς τις εκπαιδευτικές τους ανάγκες ➤ ΔΙΜΡΥΘΜ = διαφοροποίηση μαθητών ως προς τον ρυθμό μάθησης ➤ ΔΙΜΤΡΜΑ = διαφοροποίηση των μαθητών ως προς τον τρόπο μάθησης
5. Μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες / αναπηρίες και συνεκπαίδευση	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΠΑΣΤΠΣΥ = η παράλληλη στήριξη προϋπόθεση για την εφαρμογή της συνεκπαίδευσης ➤ ΣΥΠΚΟΜΑ = η συμβολή της παράλληλης στήριξης στην κοινωνικοποίηση μαθητών με αναπηρίες ➤ ΒΑΠΡΔΣΥ = ο βαθμός αναπηρίας προϋπόθεση για τη δυνατότητα συνεκπαίδευσης ➤ ΠΡΕΙΔΣΧ = προτιμότερο το ειδικό σχολείο για κάποιες περιπτώσεις μαθητών
6. Η συμβολή του αναλυτικού προγράμματος σπουδών στην αξιοποίηση της μαθητικής ετερογένειας	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΜΠΑΔΑΔΕ= μη παροχή δυνατοτήτων για την ανάπτυξη δεξιοτήτων αυτών των ομάδων των μαθητών ➤ ΜΠΑΔΑΞΙ= μη παροχή δυνατοτήτων για την αξιολόγηση αυτών των μαθητών ➤ ΜΔΙΓΝΣΤ = μη διαφοροποίηση

	<p>γνωστικών στόχων</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ ΜΠΕΚΥΛΔ = μη παροχή ειδικού εκπαιδευτικού υλικού για δίγλωσσους μαθητές ➤ ΑΝΠΡΕΙΑ = αναλυτικά προγράμματα ειδικής αγωγής που δεν εντάσσονται στο γενικό σχολείο ➤ ΕΛΕΠΕΜΕ = παροχή ελευθερίας επιλογών στους εκπαιδευτικούς ως προς την επιλογή μεθόδων
Γ. ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΣΕ ΕΤΕΡΟΓΕΝΕΙΣ ΤΑΞΕΙΣ	
7. Το προφίλ και ο ρόλος του εκπαιδευτικού στις απαιτήσεις της σύγχρονης τάξης	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΑΝΕΚΔΙΔ = συνεχής αναστοχασμός εκπαιδευτικού για τη διδακτική διαδικασία ➤ ΑΥΕΚΔΙΕ = συνεχής αυτοαξιολόγηση του εκπαιδευτικού για το διδακτικό του έργο ➤ ΕΚΑΥΤΥΠ = εκπαιδευτικός με αυξημένα τυπικά προσόντα ➤ ΚΑΠΡΔΙΔ = πολύ καλή προετοιμασία της διδακτικής διαδικασίας
8. Μέθοδοι και τεχνικές σε διαφοροποιημένα περιβάλλοντα μάθησης	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΟΜΑΠΛΔΙ = ομαδοσυνεργατικό πλαίσιο διδασκαλίας ➤ ΧΡΠΟΛΥΛ = χρήση πολυτροπικού υλικού ➤ ΑΠΑΙΔΙΔ = αξιοποίηση παιχνιδιού στη διδακτική διαδικασία ➤ ΑΝΜΕΤΔΙ = αναπόφευκτη η εφαρμογή μετωπικής διδασκαλίας ➤ ΕΞΑΔΙΔΑ = εξατομικευμένη διδασκαλία
9. Στοχοθεσία σε πλαίσια διαφοροποιημένης διδασκαλίας	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΔΙΕΠΓΣΤ = διαφοροποίηση βαθμού επίτευξης γνωστικών στόχων από τους μαθητές ➤ ΑΠΓΝΣΥΜ = απόκτηση του γνωστικού αντικειμένου από το σύνολο των μαθητών
10. Μορφές αξιολόγησης των μαθητών	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΟΜΤΡΑΞΜ = ομοιογενής τρόπος αξιολόγησης μαθητών ➤ ΠΡΑΜΑΔΥ = προφορική αξιολόγηση μαθητών με μαθησιακές δυσκολίες ➤ ΔΙΑΞΔΙΜ = διαφοροποιημένο πλαίσιο αξιολόγησης για τους δίγλωσσους μαθητές ➤ ΚΠΡΕΞΜΑ = καθημερινή προφορική εξέταση του συνόλου των μαθητών
Δ. ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	
11. «Εναλλακτικές τεχνικές» που εφαρμόζονται στη διδακτική διαδικασία	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΟΜΕΡΓΣΠ = ομοιογένεια εκπαιδευτικού υλικού που δίνεται ως εργασία για το σπίτι ➤ ΧΡΗΒΟΥΛ = χρήση βοηθητικού

	<ul style="list-style-type: none"> υλικού για απλοποίηση του διδακτικού αντικειμένου (π.χ. πλαγιότιτλοι, περιλήψεις, ερωτήσεις κ.τ.λ.) ➤ ΔΙΟΕΦΙΜ = διαμόρφωση ομάδων εργασίας βάση φιλικών σχέσεων των μαθητών ➤ ΕΝΟΜΕΡΓ = συχνή εναλλαγή ομάδων εργασίας μαθητών
12. Η συμβολή των γονέων στη δημιουργία επιτυχημένων διαφοροποιημένων πρακτικών	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΔΙΜΗΓΛΟ = διατήρηση μητρικής γλώσσας σε επίπεδο οικογένειας δίγλωσσων μαθητών ➤ ΕΠΓΕΙΑΝ = συχνότερη η επικοινωνία γονέων παιδιών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες ➤ ΜΑΓΟΔΠΙ = μη αξιοποίηση γονέων στη δημιουργία διαφοροποιημένων πρακτικών ➤ ΔΙΣΥΜΑΘ = διδακτικές συμβουλές στους γονείς ανά περίπτωση μαθητή
13. Εμπόδια και δυσκολίες στην εφαρμογή διαφοροποιημένων πρακτικών	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΕΛΚΑΕΙΑ = έλλειψη κατάρτισης εκπαιδευτικών σε θέματα Ειδικής Αγωγής ➤ ΕΛΥΛΥΠΟ = ελλιπής υλικοτεχνική υποδομή ➤ ΕΛΕΙΕΞΠ = έλλειψη ειδικού εξειδικευμένου εκπαιδευτικού προσωπικού ➤ ΥΛΕΜΔΠΙ = η εκτεταμένη ύλη εμπόδιο για την εφαρμογή διαφοροποιημένων πρακτικών ➤ ΓΟΕΜΔΠΙ = οι γονείς εμπόδιο για την εφαρμογή διαφοροποιημένων πρακτικών ➤ ΕΛΓΝΔΙΑ = έλλειψη γνώσης εφαρμογής διαφοροποιημένων διδακτικών πρακτικών
Ε. ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	
14. Η διάθεση και οι ενέργειες των εκπαιδευτικών για επιμόρφωση και κατάρτιση	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΣΥΕΠΣΕ = συμμετοχή σε επιμορφωτικά σεμινάρια ➤ ΕΛΚΑΙΔΙ = ελλιπής κατάρτιση εκπαιδευτικών ως προς τη διαφοροποίηση της διδασκαλίας ➤ ΚΑΠΡΥΕΚ = η κατάρτιση προσωπική υπόθεση του εκπαιδευτικού
15. Προτάσεις για τη βελτίωση των επιμορφωτικών προγραμμάτων	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΕΜΕΠΠΡ = έμφαση επιμορφωτικών προγραμμάτων στην πράξη ➤ ΑΠΑΜΟΘΕ = αποφυγή παρουσίας μόνο του θεωρητικού πλαισίου

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΠΡΔΕΝΑΠ = προτάσεις δράσεων που να ενσωματώνονται στο αναλυτικό πρόγραμμα ➤ ΘΕΣΥΣΧΠ = θεματολογία που να αφορά σύγχρονα σχολικά προβλήματα που αντιμετωπίζει ο εκπαιδευτικός ➤ ΚΑΕΜΑΝΑ = κατάθεση εμπειρίας και ανταλλαγή απόψεων από τους εκπαιδευτικούς
<p>16. Προτάσεις για την αξιοποίηση της διαφοροποιημένης διδασκαλίας</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΔΙΣΧΕΔΙ = διαμόρφωση σχολικών εγχειριδίων για την εφαρμογή διαφοροποιημένων πρακτικών ➤ ΜΑΡΜΑΤΑ = μικρότερος αριθμός μαθητών στις τάξεις ➤ ΑΝΑΝΠΡΣ = ανάγκη αναθεώρησης του Α.Π

ΘΕΜΑΤΙΚΟΙ ΑΞΟΝΕΣ / ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ	ΚΩΔΙΚΟΙ
<p>ΠΡΟΦΙΛ</p>	<p>Φύλο: Γυναίκα Μορφωτικό επίπεδο: Κάτοχος μεταπτυχιακού τίτλου Ειδικότητα: Αγγλικής Φιλολογίας Χρόνια προϋπηρεσίας: 15 Επαγγελματική εμπειρία σε ετερογενείς μαθητικούς πληθυσμούς: 1 χρόνο σε Δημοτικό Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης</p>
Α. ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΕΝΝΟΙΑΣ «ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ»	
<p>1. Η «διαφοροποίηση» στη διδακτική πράξη</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΔΙΑΔΙΜΕ = διαφοροποίηση διδακτικών μεθόδων ➤ ΔΙΑΔΠΡ = διαφοροποίηση διδακτικών προσεγγίσεων ➤ ΠΔΙΕΚΑΜ = προσαρμογή της διδακτικής διαδικασίας σύμφωνα με τις εκπαιδευτικές ανάγκες κάθε μαθητή ➤ ΕΚΕΛΤΥΠ = εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας στα τμήματα υποδοχής ➤ ΑΠΔΙΤΥΠ = απλοποίηση του διδακτικού αντικειμένου στα τμήματα υποδοχής ➤ ΠΔΙΜΓΛΜ = προσαρμογή της διδακτικής διαδικασίας σύμφωνα με τις ιδιαιτερότητες της μητρικής γλώσσας του μαθητή ➤ ΚΑΤΜΥΠΟ = κατάργηση τμημάτων υποδοχής ➤ ΚΑΦΡΟΤΜ = κατάργηση φροντιστηριακών τμημάτων ➤ ΠΑΠΔΥΜΑ = προσαρμογή των απαιτήσεων του εκπαιδευτικού σύμφωνα με τις δυνατότητες κάθε μαθητή ➤ ΔΙΧΡΜΑΘ = διαφοροποίηση του χρόνου που αφιερώνει ο εκπαιδευτικός σε κάθε μαθητή ➤ ΑΠΥΛΑΔΜ = απλοποίηση της ύλης για τους πιο αδύναμους μαθητές
Β. ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΓΙΑ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΣΗ	
<p>2. Η σύσταση του μαθητικού πληθυσμού στη σύγχρονη σχολική τάξη</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΤΑΧΠΟΕΤ = τάξεις χωρίς πολιτισμική ετερογένεια ➤ ΜΕΙΠΟΕΤ = μείωση πολιτισμικής ετερογένειας στις σύγχρονες τάξεις ➤ ΜΣΤΓΕΛΠ = περισσότεροι μαθητές με στοιχειώδεις γνώσεις της ελληνικής γλώσσας παλαιότερα ➤ ΜΚΑΓΕΛΠ = περισσότεροι μαθητές με καμία γνώση της ελληνικής γλώσσας παλαιότερα

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΜΔΙΚΟΕΓ = μαθητές με διαφορετική πολιτισμική καταγωγή ομιλητές της ελληνικής γλώσσας ➤ ΤΑΜΑΜΙΚ = τάξεις μαθητών μικτών ικανοτήτων ➤ ΜΑΕΙΕΚΑ = μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες ➤ ΜΑΣΥΝΦΥ = μαθητές με προβλήματα συναισθηματικής φύσεως
3. Παράγοντες μείωσης της ετερογένειας του μαθητικού πληθυσμού	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΟΙΚΜΕΠΕ = η οικονομική κρίση ως αίτιο μείωσης της πολιτισμικής ετερογένειας των μαθητών ➤ ΕΠΙΜΕΠΑ = επιστροφή μεταναστών στην πατρίδα τους ➤ ΕΛΔΑΧΩΥ = η Ελλάδα δεν αποτελεί πλέον χώρα υποδοχής μεταναστών
4. Παράγοντες διαμόρφωσης της ετερογένειας του μαθητικού πληθυσμού	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΕΘΠΑΔΙΜ = η εθνικότητα παράγοντας διαφοροποίησης των μαθητών ➤ ΜΔΠΑΔΙΜ = οι μαθησιακές δυσκολίες παράγοντας διαφοροποίησης των μαθητών ➤ ΕΝΕΙΑΝΓ = ένταξη παιδιών με ειδικές ανάγκες στο γενικό σχολείο
5. Μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες / αναπηρίες και συνεκπαίδευση	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΠΑΣΤΠΣΥ = η παράλληλη στήριξη προϋπόθεση για την εφαρμογή της συνεκπαίδευσης ➤ ΒΑΠΡΔΣΥ = ο βαθμός αναπηρίας προϋπόθεση για τη δυνατότητα συνεκπαίδευσης ➤ ΣΥΔΕΝΚΟ = η συνεκπαίδευση ως δυνατότητα ένταξης στο ευρύτερο κοινωνικό σύνολο ➤ ΜΑΝΜΕΒΑ = μη ανταπόκριση μαθητών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες σε ανώτερες εκπαιδευτικές βαθμίδες της γενικής εκπαίδευσης ➤ ΠΡΕΙΔΣΧ = προτιμότερο το ειδικό σχολείο για κάποιες περιπτώσεις μαθητών
6. Η συμβολή του αναλυτικού προγράμματος σπουδών στην αξιοποίηση της μαθητικής ετερογένειας	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΔΥΤΡΑΝΠΙ = δυνατότητα τροποποίησης του αναλυτικού προγράμματος σπουδών ➤ ΜΠΑΔΑΔΕ = μη παροχή δυνατοτήτων για την ανάπτυξη δεξιοτήτων αυτών των ομάδων των μαθητών ➤ ΜΠΑΔΑΞΙ = μη παροχή δυνατοτήτων για την αξιολόγηση αυτών των μαθητών ➤ ΕΛΕΠΕΜΕ = παροχή ελευθερίας επιλογών στους εκπαιδευτικούς ως

	<p>προς την επιλογή μεθόδων</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ ΜΔΙΓΝΣΤ = μη διαφοροποίηση γνωστικών στόχων ➤ ΜΠΕΚΥΛΔ = μη παροχή ειδικού εκπαιδευτικού υλικού για δίγλωσσους μαθητές ➤ ΑΝΠΡΕΙΑ = αναλυτικά προγράμματα ειδικής αγωγής που δεν εντάσσονται στο γενικό σχολείο
Γ. ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΣΕ ΕΤΕΡΟΓΕΝΕΙΣ ΤΑΞΕΙΣ	
7. Το προφίλ και ο ρόλος του εκπαιδευτικού στις απαιτήσεις της σύγχρονης τάξης	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΑΛΡΟΛΕΚ = αλλαγή του ρόλου του εκπαιδευτικού ➤ ΟΜΙΞΕΓΛ = ομιλητής ξένων γλωσσών ➤ ΑΝΕΚΔΙΔ = συνεχής αναστοχασμός εκπαιδευτικού για τη διδακτική διαδικασία ➤ ΑΥΕΚΔΙΕ = συνεχής αυτοαξιολόγηση του εκπαιδευτικού για το διδακτικό του έργο ➤ ΕΚΑΥΤΥΠ = εκπαιδευτικός με αυξημένα τυπικά προσόντα ➤ ΚΑΠΡΔΙΔ = πολύ καλή προετοιμασία της διδακτικής διαδικασίας ➤ ΕΚΙΚΔΙΤ = εκπαιδευτικός με ικανότητες διαχείρισης της τάξης
8. Μέθοδοι και τεχνικές σε διαφοροποιημένα περιβάλλοντα μάθησης	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΟΜΑΠΛΔΙ = ομαδοσυνεργατικό πλαίσιο διδασκαλίας ➤ ΧΡΠΟΛΥΛ = χρήση πολυτροπικού υλικού ➤ ΑΠΑΙΔΙΔ = αξιοποίηση παιχνιδιού στη διδακτική διαδικασία ➤ ΑΝΜΕΤΔΙ = αναπόφευκτη η εφαρμογή μετωπικής διδασκαλίας ➤ ΧΡΜΟΕΠΓ = χρήση μεθόδου Ολοκληρωμένης Εκμάθησης Περιεχομένου και Γλώσσας ➤ ΧΡΜΕΜΠΡ = χρήση μεθόδων που να ανταποκρίνονται σε όλα τα μαθησιακά προφίλ των μαθητών ➤ ΕΠΜΕΜΑΘ = επιλογή διδακτικών μεθόδων με βάση το μαθητικό κοινό και τις ανάγκες του
9. Στοχοθεσία σε πλαίσια διαφοροποιημένης διδασκαλίας	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΔΙΕΠΓΣΤ = διαφοροποίηση βαθμού επίτευξης γνωστικών στόχων από τους μαθητές ➤ ΑΠΙΝΣΥΜ = απόκτηση του γνωστικού αντικειμένου από το σύνολο των μαθητών
10. Μορφές αξιολόγησης των μαθητών	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΔΠΠΓΡΛ = διάσταση αξιολόγησης προφορικού και γραπτού λόγου ➤ ΚΠΡΕΞΜΑ = καθημερινή προφορική εξέταση του συνόλου των

	<p>μαθητών</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ ΟΜΤΡΑΞΜ = ομοιογενής τρόπος αξιολόγησης μαθητών ➤ ΔΙΓΕΔΙΤ = διάκριση του γνωστικού επιπέδου της τάξης μέσω διαγνωστικού τεστ ➤ ΠΡΑΜΑΔΥ = προφορική αξιολόγηση μαθητών με μαθησιακές δυσκολίες ➤ ΥΠΑΜΑΞΙ = υποστήριξη αδύναμων μαθητών κατά τη διαδικασία αξιολόγησης ➤ ΔΙΑΞΔΙΜ = διαφοροποιημένο πλαίσιο αξιολόγησης για τους δίγλωσσους μαθητές
Δ. ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	
<p>11. «Εναλλακτικές τεχνικές» που εφαρμόζονται στη διδακτική διαδικασία</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΟΜΠΟΜΑΔ = ομάδες μαθητών με ποικίλες μαθησιακές δυνατότητες ➤ ΠΡΔΙΜΟΡ = προσαρμογή διδακτικής διαδικασίας στον μέσο όρο των μαθητών ➤ ΥΠΑΜΦΡΤ = υποστήριξη αδύναμων μαθητών μέσω φροντιστηριακών τμημάτων ➤ ΧΡΛΩΡΜΓ = χρήση λεξικού με τη βασική ορολογία κάθε γνωστικού αντικείμενου στη μητρική γλώσσα του μαθητή ➤ ΕΝΟΜΕΡΓ = συχνή εναλλαγή ομάδων εργασίας μαθητών ➤ ΑΞΜΕΠΡΟ = Αξιοποίηση της μεθόδου project ➤ ΕΠΣΥΔΙΘ = συνεχής επανάληψη συγκεκριμένων διδακτικών θεμάτων ➤ ΔΙΕΡΔΥΜ = διαφοροποίηση εργασιών με βάση τις δυνατότητες κάθε μαθητή ➤ ΠΑΜΗΓΛΜ = παραπομπές στη μητρική γλώσσα του μαθητή ➤ ΠΡΕΠΑΣΧ = προαιρετικές επιπλέον ασκήσεις στους χαρισματικούς μαθητές ➤ ΣΥΓΟΜΑΔ = συνεντεύξεις με γονείς και μαθητές για τη διερεύνηση των εκπαιδευτικών τους αναγκών
<p>12. Η συμβολή των γονέων στη δημιουργία επιτυχημένων διαφοροποιημένων πρακτικών</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΣΕΠΕΚΓΟ = συχνή επικοινωνία εκπαιδευτικού με τους γονείς ➤ ΜΑΓΟΔΠΙ = μη αξιοποίηση γονέων στη δημιουργία διαφοροποιημένων πρακτικών ➤ ΔΙΠΑΠΡΜ = διαρκής παρακολούθηση της προόδου του

	<p>μαθητή</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ ΔΙΣΥΜΑΘ = διδακτικές συμβουλές στους γονείς ανά περίπτωση μαθητή
13. Εμπόδια και δυσκολίες στην εφαρμογή διαφοροποιημένων πρακτικών	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΧΡΕΜΔΠ = ο χρόνος εμπόδιο για την εφαρμογή διαφοροποιημένων πρακτικών ➤ ΑΡΜΕΜΔΠ = ο αριθμός των μαθητών εμπόδιο για την εφαρμογή διαφοροποιημένων πρακτικών ➤ ΑΝΟΙΠΡΜ = αντιμετώπιση σοβαρών_οικογενειακών προβλημάτων των μαθητών ➤ ΧΡΠΡΕΚΠ = χρονοβόρα προετοιμασία του εκπαιδευτικού για την εφαρμογή διαφοροποιημένων πρακτικών ➤ ΥΛΕΜΔΠ = η εκτεταμένη ύλη εμπόδιο για την εφαρμογή διαφοροποιημένων πρακτικών ➤ ΕΛΚΑΕΙΑ = έλλειψη κατάρτισης εκπαιδευτικών σε θέματα Ειδικής Αγωγής ➤ ΕΛΓΝΔΙΑ = έλλειψη γνώσης εφαρμογής διαφοροποιημένων διδακτικών πρακτικών
Ε. ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	
14. Η διάθεση και οι ενέργειες των εκπαιδευτικών για επιμόρφωση και κατάρτιση	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΣΥΕΠΣΕ = συμμετοχή σε επιμορφωτικά σεμινάρια ➤ ΕΛΚΑΙΔΙ = ελλιπής κατάρτιση εκπαιδευτικών ως προς τη διαφοροποίηση της διδασκαλίας ➤ ΚΑΠΡΥΕΚ = η κατάρτιση προσωπική υπόθεση του εκπαιδευτικού
15. Προτάσεις για τη βελτίωση των επιμορφωτικών προγραμμάτων	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΕΜΕΠΠΡ = έμφαση επιμορφωτικών προγραμμάτων στην πράξη ➤ ΑΠΑΜΟΘΕ = αποφυγή παρουσίασης μόνο του θεωρητικού πλαισίου ➤ ΠΡΔΕΝΑΠ = προτάσεις δράσεων που να ενσωματώνονται στο αναλυτικό πρόγραμμα ➤ ΘΕΣΥΣΧΠ = θεματολογία που να αφορά σύγχρονα σχολικά προβλήματα που αντιμετωπίζει ο εκπαιδευτικός ➤ ΚΑΕΜΑΝΑ = κατάθεση εμπειρίας και ανταλλαγή απόψεων από τους εκπαιδευτικούς
16. Προτάσεις για την αξιοποίηση της διαφοροποιημένης διδασκαλίας	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΔΙΣΧΕΔΙ = διαμόρφωση σχολικών εγχειριδίων για την εφαρμογή διαφοροποιημένων πρακτικών

	<ul style="list-style-type: none">➤ ΕΦΔΙΧΣΤ = εφαρμογή διαφοροποιημένης διδασκαλίας χωρίς τον στιγματισμό μαθητών➤ ΠΡΒΟΔΙΑ = πρόσληψη βοηθών δασκάλων στις τάξεις➤ ΑΝΑΝΠΡΣ = ανάγκη αναθεώρησης του Α.Π
--	---

ΘΕΜΑΤΙΚΟΙ ΑΞΟΝΕΣ / ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ	ΚΩΔΙΚΟΙ
ΠΡΟΦΙΛ	Φύλο: Γυναίκα Μορφωτικό επίπεδο: Κάτοχος πτυχίου ΑΕΙ Ειδικότητα: Ειδικής Αγωγής Χρόνια προϋπηρεσίας: 3 Επαγγελματική εμπειρία σε ετερογενείς μαθητικούς πληθυσμούς: 1 χρόνος σε Δημοτικό Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης
Α. ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΕΝΝΟΙΑΣ «ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ»	
1. Η «διαφοροποίηση» στη διδακτική πράξη	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΔΙΑΔΙΥΛ = διαφοροποίηση διδακτικού υλικού ➤ ΔΙΑΔΙΜΕ = διαφοροποίηση διδακτικών μεθόδων ➤ ΔΙΑΔΠΡ = διαφοροποίηση διδακτικών προσεγγίσεων ➤ ΠΔΙΕΚΑΜ = προσαρμογή της διδακτικής διαδικασίας σύμφωνα με τις εκπαιδευτικές ανάγκες κάθε μαθητή ➤ ΠΑΠΔΥΜΑ = προσαρμογή των απαιτήσεων του εκπαιδευτικού σύμφωνα με τις δυνατότητες κάθε μαθητή ➤ ΔΙΕΡΓΣΠ = διαφοροποίηση εκπαιδευτικού υλικού που δίνεται ως εργασία για το σπίτι
Β. ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΓΙΑ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΣΗ	
2. Η σύσταση του μαθητικού πληθυσμού στη σύγχρονη σχολική τάξη	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΑΥΞΠΟΕΤ = αύξηση πολιτισμικής ετερογένειας ➤ ΜΑΕΙΕΚΑ = μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες ➤ ΜΑΣΥΝΦΥ = μαθητές με προβλήματα συναισθηματικής φύσεως ➤ ΤΑΜΑΜΙΚ = τάξεις μαθητών μικτών ικανοτήτων
3. Παράγοντες αύξησης της ετερογένειας του μαθητικού πληθυσμού	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΜΕΙΜΟΙΚ = μεγαλύτερη εισροή μεταναστών λόγω της οικονομικής κρίσης ➤ ΜΕΙΜΠΟΛ = μεγαλύτερη εισροή μεταναστών λόγω πολέμων
4. Παράγοντες διαμόρφωσης της ετερογένειας του μαθητικού πληθυσμού	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΕΝΕΙΑΝΓ = ένταξη παιδιών με ειδικές ανάγκες στο γενικό σχολείο ➤ ΒΑΔΙΧΑΜ = βαρετή η διδακτική διαδικασία για τους χαρισματικούς μαθητές ➤ ΔΙΜΟΠΠΕ = διαφοροποίηση μαθητών ως προς το οικογενειακό περιβάλλον από το οποίο προέρχονται
5. Μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΠΑΣΤΠΣΥ = η παράλληλη στήριξη

<p>ανάγκες / αναπηρίες και συνεκπαίδευση</p>	<p>προϋπόθεση για την εφαρμογή της συνεκπαίδευσης</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ ΣΥΠΚΟΜΑ = η συμβολή της παράλληλης στήριξης στην κοινωνικοποίηση μαθητών με αναπηρίες ➤ ΒΑΠΡΔΣΥ = ο βαθμός αναπηρίας προϋπόθεση για τη δυνατότητα συνεκπαίδευσης ➤ ΣΥΔΕΝΚΟ = η συνεκπαίδευση ως δυνατότητα ένταξης στο ευρύτερο κοινωνικό σύνολο ➤ ΠΑΣΤΟΛΧ = ύπαρξη της παράλληλης στήριξης όλη τη διάρκεια της σχολικής χρονιάς ➤ ΠΡΕΙΔΣΧ = προτιμότερο το ειδικό σχολείο για κάποιες περιπτώσεις μαθητών
<p>6. Η συμβολή του αναλυτικού προγράμματος σπουδών στην αξιοποίηση της μαθητικής ετερογένειας</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΜΔΙΓΝΣΤ = μη διαφοροποίηση γνωστικών στόχων ➤ ΑΝΠΡΕΙΑ = αναλυτικά προγράμματα ειδικής αγωγής που δεν εντάσσονται στο γενικό σχολείο ➤ ΜΠΑΔΑΔΕ= μη παροχή δυνατοτήτων για την ανάπτυξη δεξιοτήτων αυτών των ομάδων των μαθητών ➤ ΜΠΑΔΑΞΙ= μη παροχή δυνατοτήτων για την αξιολόγηση αυτών των μαθητών
<p>Γ. ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΣΕ ΕΤΕΡΟΓΕΝΕΙΣ ΤΑΞΕΙΣ</p>	
<p>7. Το προφίλ και ο ρόλος του εκπαιδευτικού στις απαιτήσεις της σύγχρονης τάξης</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΕΚΑΥΤΥΠ = εκπαιδευτικός με αυξημένα τυπικά προσόντα ➤ ΕΚΙΚΔΙΤ = εκπαιδευτικός με ικανότητες διαχείρισης της τάξης
<p>8. Μέθοδοι και τεχνικές σε διαφοροποιημένα περιβάλλοντα μάθησης</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΟΜΑΠΛΔΙ = ομαδοσυνεργατικό πλαίσιο διδασκαλίας ➤ ΧΡΠΟΛΥΛ = χρήση πολυτροπικού υλικού ➤ ΑΠΑΙΔΙΔ = αξιοποίηση παιχνιδιού στη διδακτική διαδικασία ➤ ΑΝΜΕΤΔΙ = αναπόφευκτη η εφαρμογή μετωπικής διδασκαλίας ➤ ΕΠΜΕΜΑΘ = επιλογή διδακτικών μεθόδων με βάση το μαθητικό κοινό και τις ανάγκες του ➤ ΕΞΑΔΙΔΑ = εξατομικευμένη διδασκαλία
<p>9. Στοχοθεσία σε πλαίσια διαφοροποιημένης διδασκαλίας</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΔΙΕΠΣΤ = διαφοροποίηση βαθμού επίτευξης γνωστικών στόχων από τους μαθητές ➤ ΑΠΓΝΣΥΜ = απόκτηση του γνωστικού αντικειμένου από το σύνολο των μαθητών

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΠΡΚΟΙΣΤ = προτεραιότητα κοινωνικοσυναισθηματικών στόχων
10. Μορφές αξιολόγησης των μαθητών	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΟΜΤΡΑΞΜ = ομοιογενής τρόπος αξιολόγησης μαθητών ➤ ΑΞΙΚΥΠΡ = αξιολόγηση κυρίως της προσπάθειας που καταβάλλει ο μαθητής ➤ ΚΠΡΕΞΜΑ = καθημερινή προφορική εξέταση του συνόλου των μαθητών
Δ. ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	
11. «Εναλλακτικές τεχνικές» που εφαρμόζονται στη διδακτική διαδικασία	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΠΡΔΙΜΟΡ = προσαρμογή διδακτικής διαδικασίας στον μέσο όρο των μαθητών ➤ ΟΜΕΡΓΣΠ = ομοιογένεια εκπαιδευτικού υλικού που δίνεται ως εργασία για το σπίτι ➤ ΔΙΟΕΔΙΘ = διαμόρφωση των ομάδων εργασίας με βάση τη διάταξη των θρανίων στην αίθουσα ➤ ΕΠΣΥΔΙΘ = συνεχής επανάληψη συγκεκριμένων διδακτικών θεμάτων
12. Η συμβολή των γονέων στη δημιουργία επιτυχημένων διαφοροποιημένων πρακτικών	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΕΠΓΟΕΠΙ = επικοινωνία γονέων μόνο για την επίδοση των παιδιών τους ➤ ΕΠΓΕΙΑΝ = συχνότερη η επικοινωνία γονέων παιδιών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες ➤ ΜΑΓΟΔΠΙ = μη αξιοποίηση γονέων στη δημιουργία διαφοροποιημένων πρακτικών ➤ ΔΙΣΥΜΑΘ = διδακτικές συμβουλές στους γονείς ανά περίπτωση μαθητή
13. Εμπόδια και δυσκολίες στην εφαρμογή διαφοροποιημένων πρακτικών	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΧΡΕΜΔΠΙ = ο χρόνος εμπόδιο για την εφαρμογή διαφοροποιημένων πρακτικών ➤ ΑΡΜΕΜΔΠΙ = ο αριθμός των μαθητών εμπόδιο για την εφαρμογή διαφοροποιημένων πρακτικών ➤ ΥΛΕΜΔΠΙ = η εκτεταμένη ύλη εμπόδιο για την εφαρμογή διαφοροποιημένων πρακτικών ➤ ΕΛΚΑΕΙΑ = έλλειψη κατάρτισης εκπαιδευτικών σε θέματα Ειδικής Αγωγής ➤ ΕΛΓΝΔΙΑ = έλλειψη γνώσης εφαρμογής διαφοροποιημένων διδακτικών πρακτικών ➤ ΧΡΠΡΕΚΠΙ = χρονοβόρα προετοιμασία του εκπαιδευτικού για την εφαρμογή διαφοροποιημένων πρακτικών ➤ ΑΡΜΕΜΔΠΙ = ο αριθμός των

	<p>μαθητών εμπόδιο για την εφαρμογή διαφοροποιημένων πρακτικών</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ ΕΛΥΛΥΠΟ = ελλιπής υλικοτεχνική υποδομή
Ε. ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	
14. Η διάθεση και οι ενέργειες των εκπαιδευτικών για επιμόρφωση και κατάρτιση	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΣΥΕΠΣΕ = συμμετοχή σε επιμορφωτικά σεμινάρια ➤ ΕΛΚΑΙΔΙ = ελλιπής κατάρτιση εκπαιδευτικών ως προς τη διαφοροποίηση της διδασκαλίας ➤ ΚΑΠΡΥΕΚ = η κατάρτιση προσωπική υπόθεση του εκπαιδευτικού
15. Προτάσεις για τη βελτίωση των επιμορφωτικών προγραμμάτων	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΕΜΕΠΠΡ = έμφαση επιμορφωτικών προγραμμάτων στην πράξη ➤ ΑΠΑΜΟΘΕ = αποφυγή παρουσίασης μόνο του θεωρητικού πλαισίου ➤ ΠΡΔΕΝΑΠ = προτάσεις δράσεων που να ενσωματώνονται στο αναλυτικό πρόγραμμα ➤ ΘΕΣΥΣΧΠ = θεματολογία που να αφορά σύγχρονα σχολικά προβλήματα που αντιμετωπίζει ο εκπαιδευτικός ➤ ΕΦΔΙΕΠΡ = εφαρμογή διαφοροποίησης και στα επιμορφωτικά προγράμματα των εκπαιδευτικών ➤ ΚΑΕΜΑΝΑ = κατάθεση εμπειρίας και ανταλλαγή απόψεων από τους εκπαιδευτικούς
16. Προτάσεις για την αξιοποίηση της διαφοροποιημένης διδασκαλίας	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΔΙΣΧΕΔΙ = διαμόρφωση σχολικών εγχειριδίων για την εφαρμογή διαφοροποιημένων πρακτικών ➤ ΑΝΑΝΠΡΣ = ανάγκη αναθεώρησης του Α.Π

ΘΕΜΑΤΙΚΟΙ ΑΞΟΝΕΣ / ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ	ΚΩΔΙΚΟΙ
<p>ΠΡΟΦΙΛ</p>	<p>Φύλο: Γυναίκα Μορφωτικό επίπεδο: Κάτοχος πτυχίου ΑΕΙ και μετεκπαίδευση σε Διδασκαλείο Ειδικότητα: Δασκάλα Χρόνια προϋπηρεσίας: 16 Επαγγελματική εμπειρία σε ετερογενείς μαθητικούς πληθυσμούς: 6 χρόνια σε Δημοτικό Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης</p>
Α. ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΕΝΝΟΙΑΣ «ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ»	
<p>1. Η «διαφοροποίηση» στη διδακτική πράξη</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΠΔΙΕΚΑΜ = προσαρμογή της διδακτικής διαδικασίας σύμφωνα με τις εκπαιδευτικές ανάγκες κάθε μαθητή ➤ ΠΑΠΔΥΜΑ = προσαρμογή των απαιτήσεων του εκπαιδευτικού σύμφωνα με τις δυνατότητες κάθε μαθητή
Β. ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΓΙΑ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΣΗ	
<p>2. Η σύσταση του μαθητικού πληθυσμού στη σύγχρονη σχολική τάξη</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΤΑΧΠΟΕΤ = τάξεις χωρίς πολιτισμική ετερογένεια ➤ ΜΕΠΠΟΕΤ = μείωση πολιτισμικής ετερογένειας στις σύγχρονες τάξεις ➤ ΜΣΤΓΕΛΠ = περισσότεροι μαθητές με στοιχειώδεις γνώσεις της ελληνικής γλώσσας παλαιότερα ➤ ΜΚΑΓΕΛΠ = περισσότεροι μαθητές με καμία γνώση της ελληνικής γλώσσας παλαιότερα ➤ ΜΔΙΚΟΕΓ = μαθητές με διαφορετική πολιτισμική καταγωγή ομιλητές της ελληνικής γλώσσας ➤ ΤΑΜΑΜΙΚ = τάξεις μαθητών μικτών ικανοτήτων
<p>3. Παράγοντες μείωσης της ετερογένειας του μαθητικού πληθυσμού</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΟΙΚΜΕΠΕ = η οικονομική κρίση ως αίτιο μείωσης της πολιτισμικής ετερογένειας των μαθητών ➤ ΕΠΙΜΕΠΑ = επιστροφή μεταναστών στην πατρίδα τους ➤ ΕΛΔΑΧΩΥ = η Ελλάδα δεν αποτελεί πλέον χώρα υποδοχής μεταναστών

<p>4. Παράγοντες διαμόρφωσης της ετερογένειας του μαθητικού πληθυσμού</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΔΙΜΕΚΑΝ = διαφοροποίηση των μαθητών ως προς τις εκπαιδευτικές τους ανάγκες ➤ ΔΙΜΜΑΧΑ = διαφοροποίηση των μαθητών ως προς τα μαθησιακά τους χαρακτηριστικά ➤ ΔΙΜΤΡΜΑ = διαφοροποίηση των μαθητών ως προς τον τρόπο μάθησης ➤ ΔΙΜΓΝΕΠ = διαφοροποίηση των μαθητών ως προς το γνωστικό τους επίπεδο ➤ ΔΙΜΡΥΘΜ = διαφοροποίηση μαθητών ως προς τον ρυθμό μάθησης ➤ ΔΙΔΥΕΥΜ = διαφοροποίηση μαθητών ως προς τις δυνατότητες και ευκαιρίες μάθησης που έχουν
<p>5. Μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες / αναπηρίες και συνεκπαίδευση</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΠΑΣΤΠΣΥ = η παράλληλη στήριξη προϋπόθεση για την εφαρμογή της συνεκπαίδευσης ➤ ΣΥΠΚΟΜΑ = η συμβολή της παράλληλης στήριξης στην κοινωνικοποίηση μαθητών με αναπηρίες ➤ ΒΑΠΡΔΣΥ = ο βαθμός αναπηρίας προϋπόθεση για τη δυνατότητα συνεκπαίδευσης ➤ ΣΥΔΕΝΚΟ = η συνεκπαίδευση ως δυνατότητα ένταξης στο ευρύτερο κοινωνικό σύνολο ➤ ΠΑΣΤΟΛΧ = ύπαρξη της παράλληλης στήριξης όλη τη διάρκεια της σχολικής χρονιάς ➤ ΜΑΝΜΕΒΑ = μη ανταπόκριση μαθητών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες σε ανώτερες εκπαιδευτικές βαθμίδες της γενικής εκπαίδευσης ➤ ΠΡΕΙΔΣΧ = προτιμότερο το ειδικό σχολείο για κάποιες περιπτώσεις μαθητών
<p>6. Η συμβολή του αναλυτικού προγράμματος σπουδών στην αξιοποίηση της μαθητικής ετερογένειας</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΔΥΤΡΑΝΠ = δυνατότητα τροποποίησης του αναλυτικού προγράμματος σπουδών ➤ ΠΑΡΑΑΝΠ = παραγκωνισμός αναλυτικού προγράμματος σπουδών ➤ ΜΠΑΔΑΔΕ = μη παροχή δυνατοτήτων για την ανάπτυξη δεξιοτήτων αυτών των ομάδων των μαθητών ➤ ΜΠΑΔΑΞΙ = μη παροχή δυνατοτήτων για την αξιολόγηση αυτών των μαθητών ➤ ΕΛΕΠΕΜΕ = παροχή ελευθερίας επιλογών στους εκπαιδευτικούς ως προς την επιλογή μεθόδων

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΜΔΙΓΝΣΤ = μη διαφοροποίηση γνωστικών στόχων
Γ. ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΣΕ ΕΤΕΡΟΓΕΝΕΙΣ ΤΑΞΕΙΣ	
7. Το προφίλ και ο ρόλος του εκπαιδευτικού στις απαιτήσεις της σύγχρονης τάξης	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΕΠΑΓΜΑΘ = επίδειξη αγάπης στους μαθητές ➤ ΕΚΑΝΥΠΙΟ = εκπαιδευτικός με υπομονή και ανοχή ➤ ΚΑΠΡΔΙΔ = πολύ καλή προετοιμασία της διδακτικής διαδικασίας ➤ ΕΚΕΦΕΔΙ = εκπαιδευτικός με συνεχή εφευρετικότητα διδακτικών μεθόδων και τεχνικών
8. Μέθοδοι και τεχνικές σε διαφοροποιημένα περιβάλλοντα μάθησης	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΟΜΑΠΛΔΙ = ομαδοσυνεργατικό πλαίσιο διδασκαλίας ➤ ΧΡΠΟΛΥΛ = χρήση πολυτροπικού υλικού ➤ ΕΠΜΕΜΑΘ = επιλογή διδακτικών μεθόδων με βάση το μαθητικό κοινό και τις ανάγκες του
9. Στοχοθεσία σε πλαίσια διαφοροποιημένης διδασκαλίας	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΔΙΕΠΓΣΤ = διαφοροποίηση βαθμού επίτευξης γνωστικών στόχων από τους μαθητές ➤ ΑΠΓΝΣΥΜ = απόκτηση του γνωστικού αντικείμενου από το σύνολο των μαθητών ➤ ΠΡΚΟΙΣΤ = προτεραιότητα κοινωνικοσυναισθηματικών στόχων
10. Μορφές αξιολόγησης των μαθητών	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΔΠΠΓΡΛ = διάσταση αξιολόγησης προφορικού και γραπτού λόγου ➤ ΟΜΤΡΑΞΜ = ομοιογενής τρόπος αξιολόγησης μαθητών ➤ ΔΙΓΕΔΙΤ = διάκριση του γνωστικού επιπέδου της τάξης μέσω διαγνωστικού τεστ ➤ ΠΡΑΜΑΔΥ = προφορική αξιολόγηση μαθητών με μαθησιακές δυσκολίες ➤ ΑΞΙΚΥΠΡ = αξιολόγηση κυρίως της προσπάθειας που καταβάλλει ο μαθητής
Δ. ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	
11. «Εναλλακτικές τεχνικές» που εφαρμόζονται στη διδακτική διαδικασία	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΠΡΔΙΜΟΡ = προσαρμογή διδακτικής διαδικασίας στον μέσο όρο των μαθητών ➤ ΠΡΒΙΔΙΔ = προβολή video κατά τη διδακτική διαδικασία ➤ ΟΜΕΡΓΣΠ = ομοιογένεια εκπαιδευτικού υλικού που δίνεται ως εργασία για το σπίτι ➤ ΔΙΟΕΦΙΜ = διαμόρφωση ομάδων εργασίας βάση φιλικών σχέσεων των μαθητών ➤ ΣΥΓΟΜΑΔ = συνεντεύξεις με γονείς

	και μαθητές για τη διερεύνηση των εκπαιδευτικών τους αναγκών
12. Η συμβολή των γονέων στη δημιουργία επιτυχημένων διαφοροποιημένων πρακτικών	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΕΠΓΟΕΠΠ = επικοινωνία γονέων μόνο για την επίδοση των παιδιών τους ➤ ΔΙΕΠΜΕΚ = διατήρηση επικοινωνίας μόνο από πλευράς του εκπαιδευτικού ➤ ΜΑΓΟΔΠΠ = μη αξιοποίηση γονέων στη δημιουργία διαφοροποιημένων πρακτικών ➤ ΔΠΠΑΠΡΜ = διαρκής παρακολούθηση της προόδου του μαθητή ➤ ΔΙΣΥΜΑΘ = διδακτικές συμβουλές στους γονείς ανά περίπτωση μαθητή
13. Εμπόδια και δυσκολίες στην εφαρμογή διαφοροποιημένων πρακτικών	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΧΡΕΜΔΠΠ = ο χρόνος εμπόδιο για την εφαρμογή διαφοροποιημένων πρακτικών ➤ ΕΛΓΝΔΙΑ = έλλειψη γνώσης εφαρμογής διαφοροποιημένων διδακτικών πρακτικών ➤ ΑΡΜΕΜΔΠΠ = ο αριθμός των μαθητών εμπόδιο για την εφαρμογή διαφοροποιημένων πρακτικών ➤ ΥΛΕΜΔΠΠ = η εκτεταμένη ύλη εμπόδιο για την εφαρμογή διαφοροποιημένων πρακτικών ➤ ΧΡΠΡΕΚΠ = χρονοβόρα προετοιμασία του εκπαιδευτικού για την εφαρμογή διαφοροποιημένων πρακτικών ➤ ΧΡΔΙΕΚΑ = χρονοβόρα η διαδικασία διερεύνησης των εκπαιδευτικών αναγκών των μαθητών ➤ ΕΛΥΛΥΠΟ = ελλιπής υλικοτεχνική υποδομή ➤ ΕΛΚΑΕΙΑ = έλλειψη κατάρτισης εκπαιδευτικών σε θέματα Ειδικής Αγωγής
Ε. ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	
14. Η διάθεση και οι ενέργειες των εκπαιδευτικών για επιμόρφωση και κατάρτιση	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΣΥΕΠΣΕ = συμμετοχή σε επιμορφωτικά σεμινάρια ➤ ΚΑΠΡΥΕΚ = η κατάρτιση προσωπική υπόθεση του εκπαιδευτικού ➤ ΕΛΚΑΙΔΙ = ελλιπής κατάρτιση εκπαιδευτικών ως προς τη διαφοροποίηση της διδασκαλίας
15. Προτάσεις για τη βελτίωση των επιμορφωτικών προγραμμάτων	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΕΜΕΠΠΡ = έμφαση επιμορφωτικών προγραμμάτων στην πράξη

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΑΠΑΜΟΘΕ = αποφυγή παρουσίασης μόνο του θεωρητικού πλαισίου ➤ ΠΡΔΕΝΑΠ = προτάσεις δράσεων που να ενσωματώνονται στο αναλυτικό πρόγραμμα ➤ ΘΕΣΥΣΧΠ = θεματολογία που να αφορά σύγχρονα σχολικά προβλήματα που αντιμετωπίζει ο εκπαιδευτικός
<p>16. Προτάσεις για την αξιοποίηση της διαφοροποιημένης διδασκαλίας</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΕΦΔΙΧΣΤ = εφαρμογή διαφοροποιημένης διδασκαλίας χωρίς τον στιγματισμό μαθητών ➤ ΜΑΡΜΑΤΑ = μικρότερος αριθμός μαθητών στις τάξεις ➤ ΕΠΤΕΧΕΞ = επάνδρωση σχολείων με τον κατάλληλο τεχνολογικό εξοπλισμό ➤ ΑΝΑΝΠΡΣ = ανάγκη αναθεώρησης του Α.Π

ΘΕΜΑΤΙΚΟΙ ΑΞΟΝΕΣ / ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ	ΚΩΔΙΚΟΙ
<p>ΠΡΟΦΙΛ</p>	<p>Φύλο: Γυναίκα Μορφωτικό επίπεδο: Κάτοχος μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών Ειδικότητα: Δασκάλα Χρόνια προϋπηρεσίας: 15 Επαγγελματική εμπειρία σε ετερογενείς μαθητικούς πληθυσμούς: 3 χρόνια σε Δημοτικό Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης</p>
Α. ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΕΝΝΟΙΑΣ «ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ»	
<p>1. Η «διαφοροποίηση» στη διδακτική πράξη</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΔΙΑΔΙΥΛ = διαφοροποίηση διδακτικού υλικού ➤ ΔΙΑΔΙΜΕ = διαφοροποίηση διδακτικών μεθόδων ➤ ΔΙΑΔΠΡ = διαφοροποίηση διδακτικών προσεγγίσεων ➤ ΠΔΙΕΚΑΜ = προσαρμογή της διδακτικής διαδικασίας σύμφωνα με τις εκπαιδευτικές ανάγκες κάθε μαθητή ➤ ΔΙΕΡΓΣΠ = διαφοροποίηση εκπαιδευτικού υλικού που δίνεται ως εργασία για το σπίτι ➤ ΔΙΑΞΜΑΘ = διαφοροποίηση στον τρόπο αξιολόγησης των μαθητών ➤ ΔΙΧΡΜΑΘ = διαφοροποίηση του χρόνου που αφιερώνει ο εκπαιδευτικός σε κάθε μαθητή
Β. ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΓΙΑ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΣΗ	
<p>2. Η σύσταση του μαθητικού πληθυσμού στη σύγχρονη σχολική τάξη</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΤΑΧΠΟΕΤ = τάξεις χωρίς πολιτισμική ετερογένεια ➤ ΜΕΠΠΟΕΤ = μείωση πολιτισμικής ετερογένειας στις σύγχρονες τάξεις ➤ ΜΣΤΓΕΛΠ = περισσότεροι μαθητές με στοιχειώδεις γνώσεις της ελληνικής γλώσσας παλαιότερα ➤ ΜΚΑΓΕΛΠ = περισσότεροι μαθητές με καμία γνώση της ελληνικής γλώσσας παλαιότερα ➤ ΜΔΙΚΟΕΓ = μαθητές με διαφορετική πολιτισμική καταγωγή ομιλητές της ελληνικής γλώσσας ➤ ΤΑΜΑΜΙΚ = τάξεις μαθητών μικτών ικανοτήτων ➤ ΜΑΕΙΕΚΑ = μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες ➤ ΜΑΣΥΝΦΥ = μαθητές με προβλήματα συναισθηματικής φύσεως

<p>3. Παράγοντες μείωσης της ετερογένειας του μαθητικού πληθυσμού</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΟΙΚΜΕΠΕ = η οικονομική κρίση ως αίτιο μείωσης της πολιτισμικής ετερογένειας των μαθητών ➤ ΕΠΙΜΕΠΑ = επιστροφή μεταναστών στην πατρίδα τους ➤ ΕΛΔΑΧΩΥ = η Ελλάδα δεν αποτελεί πλέον χώρα υποδοχής μεταναστών
<p>4. Παράγοντες διαμόρφωσης της ετερογένειας του μαθητικού πληθυσμού</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΔΙΜΧΑΡΑ = διαφοροποίηση των μαθητών ως προς των χαρακτήρα τους ➤ ΔΙΜΠΡΟΣ = διαφοροποίηση των μαθητών ως προς την προσωπικότητά τους ➤ ΕΘΠΑΔΙΜ = η εθνικότητα παράγοντας διαφοροποίησης των μαθητών ➤ ΜΔΠΑΔΙΜ = οι μαθησιακές δυσκολίες παράγοντας διαφοροποίησης των μαθητών ➤ ΕΝΕΙΑΝΓ = ένταξη παιδιών με ειδικές ανάγκες στο γενικό σχολείο ➤ ΔΙΜΕΚΑΝ = διαφοροποίηση των μαθητών ως προς τις εκπαιδευτικές τους ανάγκες ➤ ΔΙΜΜΑΧΑ = διαφοροποίηση των μαθητών ως προς τα μαθησιακά τους χαρακτηριστικά ➤ ΔΙΜΤΡΜΑ = διαφοροποίηση των μαθητών ως προς τον τρόπο μάθησης ➤ ΔΙΜΓΝΕΠ = διαφοροποίηση των μαθητών ως προς το γνωστικό τους επίπεδο ➤ ΔΙΜΡΥΘΜ = διαφοροποίηση μαθητών ως προς τον ρυθμό μάθησης
<p>5. Μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες / αναπηρίες και συνεκπαίδευση</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΠΑΣΤΠΣΥ = η παράλληλη στήριξη προϋπόθεση για την εφαρμογή της συνεκπαίδευσης ➤ ΒΑΠΡΔΣΥ = ο βαθμός αναπηρίας προϋπόθεση για τη δυνατότητα συνεκπαίδευσης ➤ ΠΑΣΤΟΛΧ = ύπαρξη της παράλληλης στήριξης όλη τη διάρκεια της σχολικής χρονιάς ➤ ΠΡΕΙΔΣΧ = προτιμότερο το ειδικό σχολείο για κάποιες περιπτώσεις μαθητών ➤ ΤΜΕΝΠΡΣ = το τμήμα ένταξης προϋπόθεση για την εφαρμογή της συνεκπαίδευσης
<p>6. Η συμβολή του αναλυτικού προγράμματος σπουδών στην αξιοποίηση της μαθητικής</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΜΠΑΔΑΔΕ= μη παροχή δυνατοτήτων για την ανάπτυξη δεξιοτήτων αυτών των ομάδων των

<p>ετερογένειας</p>	<p>μαθητών</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ ΜΠΑΔΑΞΙ= μη παροχή δυνατοτήτων για την αξιολόγηση αυτών των μαθητών ➤ ΜΔΙΓΝΣΤ = μη διαφοροποίηση γνωστικών στόχων
<p>Γ. ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΣΕ ΕΤΕΡΟΓΕΝΕΙΣ ΤΑΞΕΙΣ</p>	
<p>7. Το προφίλ και ο ρόλος του εκπαιδευτικού στις απαιτήσεις της σύγχρονης τάξης</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΕΚΕΦΕΔΙ = εκπαιδευτικός με συνεχή ερευνητικότητα διδακτικών μεθόδων και τεχνικών ➤ ΚΑΠΡΔΙΔ = πολύ καλή προετοιμασία της διδακτικής διαδικασίας ➤ ΑΥΕΚΔΙΕ = συνεχής αυτοαξιολόγηση του εκπαιδευτικού για το διδακτικό του έργο
<p>8. Μέθοδοι και τεχνικές σε διαφοροποιημένα περιβάλλοντα μάθησης</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΟΜΑΠΛΔΙ = ομαδοσυνεργατικό πλαίσιο διδασκαλίας ➤ ΧΡΠΟΛΥΛ = χρήση πολυτροπικού υλικού ➤ ΕΞΑΔΙΔΑ = εξατομικευμένη διδασκαλία
<p>9. Στοχοθεσία σε πλαίσια διαφοροποιημένης διδασκαλίας</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΔΙΕΠΓΣΤ = διαφοροποίηση βαθμού επίτευξης γνωστικών στόχων από τους μαθητές ➤ ΑΠΓΝΣΥΜ = απόκτηση του γνωστικού αντικειμένου από το σύνολο των μαθητών ➤ ΠΡΚΟΙΣΤ = προτεραιότητα κοινωνικοσυναισθηματικών στόχων
<p>10. Μορφές αξιολόγησης των μαθητών</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΔΙΓΕΔΙΤ = διάκριση του γνωστικού επιπέδου της τάξης μέσω διαγνωστικού τεστ ➤ ΤΕΛΙΑΞΙ = τελική αξιολόγηση μαθητών ➤ ΦΑΚΕΡΓΜ = φάκελος εργασιών μαθητή (portfolio) ➤ ΑΞΙΚΥΠΡ = αξιολόγηση κυρίως της προσπάθειας που καταβάλλει ο μαθητής
<p>Δ. ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ</p>	
<p>11. «Εναλλακτικές τεχνικές» που εφαρμόζονται στη διδακτική διαδικασία</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΠΡΔΙΜΟΡ = προσαρμογή διδακτικής διαδικασίας στον μέσο όρο των μαθητών ➤ ΔΙΕΡΔΥΜ = διαφοροποίηση εργασιών με βάση τις δυνατότητες κάθε μαθητή ➤ ΕΥΠΛΑΔΙ = ευέλικτο πλάνο διδασκαλίας ➤ ΧΡΗΒΟΥΛ = χρήση βοηθητικού υλικού για απλοποίηση του διδακτικού αντικειμένου (π.χ. πλαγιότιτλοι, περιλήψεις, ερωτήσεις

	<p>κ.τ.λ.)</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ ΟΜΠΟΜΑΔ = ομάδες μαθητών με ποικίλες μαθησιακές δυνατότητες ➤ ΕΥΠΛΑΔΙ = ευέλικτο πλάνο διδασκαλίας ➤ ΠΑΑΞΙΔΕ = τρίτοι παρατηρητές ως αξιολογητές του διδακτικού έργου του εκπαιδευτικού
12. Η συμβολή των γονέων στη δημιουργία επιτυχημένων διαφοροποιημένων πρακτικών	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΕΠΓΟΕΠΙ = επικοινωνία γονέων μόνο για την επίδοση των παιδιών τους ➤ ΕΠΓΕΙΑΝ = συχνότερη η επικοινωνία γονέων παιδιών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες ➤ ΔΙΕΠΜΕΚ = διατήρηση επικοινωνίας μόνο από πλευράς του εκπαιδευτικού ➤ ΜΑΓΟΔΠΙ = μη αξιοποίηση γονέων στη δημιουργία διαφοροποιημένων πρακτικών ➤ ΔΙΣΥΜΑΘ = διδακτικές συμβουλές στους γονείς ανά περίπτωση μαθητή
13. Εμπόδια και δυσκολίες στην εφαρμογή διαφοροποιημένων πρακτικών	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΧΡΕΜΔΠΙ = ο χρόνος εμπόδιο για την εφαρμογή διαφοροποιημένων πρακτικών ➤ ΑΡΜΕΜΔΠΙ = ο αριθμός των μαθητών εμπόδιο για την εφαρμογή διαφοροποιημένων πρακτικών ➤ ΥΛΕΜΔΠΙ = η εκτεταμένη ύλη εμπόδιο για την εφαρμογή διαφοροποιημένων πρακτικών ➤ ΓΟΕΜΔΠΙ = οι γονείς εμπόδιο για την εφαρμογή διαφοροποιημένων πρακτικών
Ε. ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	
14. Η διάθεση και οι ενέργειες των εκπαιδευτικών για επιμόρφωση και κατάρτιση	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΣΥΕΠΙΣΕ = συμμετοχή σε επιμορφωτικά σεμινάρια ➤ ΚΑΠΡΥΕΚ = η κατάρτιση προσωπική υπόθεση του εκπαιδευτικού
15. Προτάσεις για τη βελτίωση των επιμορφωτικών προγραμμάτων	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΕΜΕΠΠΡ = έμφαση επιμορφωτικών προγραμμάτων στην πράξη ➤ ΑΠΑΜΟΘΕ = αποφυγή παρουσίασης μόνο του θεωρητικού πλαισίου ➤ ΠΡΔΕΝΑΠ = προτάσεις δράσεων που να ενσωματώνονται στο αναλυτικό πρόγραμμα ➤ ΘΕΣΥΣΧΠΙ = θεματολογία που να αφορά σύγχρονα σχολικά προβλήματα που αντιμετωπίζει ο

	εκπαιδευτικός
--	---------------

ΘΕΜΑΤΙΚΟΙ ΑΞΟΝΕΣ / ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ	ΚΩΔΙΚΟΙ
<p>ΠΡΟΦΙΛ</p>	<p>Φύλο: Άνδρας Μορφωτικό επίπεδο: Κάτοχος μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών Ειδικότητα: Φιλολόγος Χρόνια προϋπηρεσίας: 32 Επαγγελματική εμπειρία σε ετερογενείς μαθητικούς πληθυσμούς: 20 χρόνια σε Γυμνάσιο Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης</p>
Α. ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΕΝΝΟΙΑΣ «ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ»	
<p>1. Η «διαφοροποίηση» στη διδακτική πράξη</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΔΙΑΔΙΥΛ = διαφοροποίηση διδακτικού υλικού ➤ ΔΙΑΔΙΜΕ = διαφοροποίηση διδακτικών μεθόδων ➤ ΔΙΑΔΙΠΡ = διαφοροποίηση διδακτικών προσεγγίσεων ➤ ΠΔΙΕΚΑΜ = προσαρμογή της διδακτικής διαδικασίας σύμφωνα με τις εκπαιδευτικές ανάγκες κάθε μαθητή ➤ ΕΚΕΛΤΥΠ = εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας στα τμήματα υποδοχής ➤ ΑΠΔΙΤΥΠ = απλοποίηση του διδακτικού αντικειμένου στα τμήματα υποδοχής ➤ ΠΔΙΜΓΛΜ = προσαρμογή της διδακτικής διαδικασίας σύμφωνα με τις ιδιαιτερότητες της μητρικής γλώσσας του μαθητή ➤ ΔΙΕΡΓΣΠ = διαφοροποίηση εκπαιδευτικού υλικού που δίνεται ως εργασία για το σπίτι ➤ ΔΙΑΞΜΑΘ = διαφοροποίηση στον τρόπο αξιολόγησης των μαθητών ➤ ΔΙΧΡΜΑΘ = διαφοροποίηση του χρόνου που αφιερώνει ο εκπαιδευτικός σε κάθε μαθητή
Β. ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΓΙΑ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΣΗ	
<p>2. Η σύσταση του μαθητικού πληθυσμού στη σύγχρονη σχολική τάξη</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΤΑΜΑΜΙΚ = τάξεις μαθητών μικτών ικανοτήτων ➤ ΜΑΕΙΕΚΑ = μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες ➤ ΜΑΣΥΝΦΥ = μαθητές με προβλήματα συναισθηματικής φύσεως ➤ ΑΥΞΠΟΕΤ = αύξηση πολιτισμικής ετερογένειας

<p>3. Παράγοντες αύξησης της ετερογένειας του μαθητικού πληθυσμού</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΜΕΙΜΟΙΚ = μεγαλύτερη εισροή μεταναστών λόγω της οικονομικής κρίσης ➤ ΜΕΙΜΠΟΛ = μεγαλύτερη εισροή μεταναστών λόγω πολέμων
<p>4. Παράγοντες διαμόρφωσης της ετερογένειας του μαθητικού πληθυσμού</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΔΙΜΕΚΑΝ = διαφοροποίηση των μαθητών ως προς τις εκπαιδευτικές τους ανάγκες ➤ ΔΙΜΤΡΜΑ = διαφοροποίηση των μαθητών ως προς τον τρόπο μάθησης ➤ ΔΙΜΡΥΘΜ = διαφοροποίηση μαθητών ως προς τον ρυθμό μάθησης
<p>5. Μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες / αναπηρίες και συνεκπαίδευση</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΠΑΣΤΠΣΥ = η παράλληλη στήριξη προϋπόθεση για την εφαρμογή της συνεκπαίδευσης ➤ ΤΜΕΝΠΡΣ = το τμήμα ένταξης προϋπόθεση για την εφαρμογή της συνεκπαίδευσης ➤ ΠΡΕΙΔΣΧ = προτιμότερο το ειδικό σχολείο για κάποιες περιπτώσεις μαθητών
<p>6. Η συμβολή του αναλυτικού προγράμματος σπουδών στην αξιοποίηση της μαθητικής ετερογένειας</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΜΠΑΔΑΔΕ= μη παροχή δυνατοτήτων για την ανάπτυξη δεξιοτήτων αυτών των ομάδων των μαθητών ➤ ΜΠΑΔΑΞΙ= μη παροχή δυνατοτήτων για την αξιολόγηση αυτών των μαθητών ➤ ΜΔΙΓΝΣΤ = μη διαφοροποίηση γνωστικών στόχων ➤ ΜΠΕΚΥΛΔ = μη παροχή ειδικού εκπαιδευτικού υλικού για δίγλωσσους μαθητές
Γ. ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΣΕ ΕΤΕΡΟΓΕΝΕΙΣ ΤΑΞΕΙΣ	
<p>7. Το προφίλ και ο ρόλος του εκπαιδευτικού στις απαιτήσεις της σύγχρονης τάξης</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΕΚΑΥΤΥΠ = εκπαιδευτικός με αυξημένα τυπικά προσόντα ➤ ΟΜΙΞΕΓΛ = ομιλητής ξένων γλωσσών ➤ ΕΚΕΦΕΔΙ = εκπαιδευτικός με συνεχή εφευρετικότητα διδακτικών μεθόδων και τεχνικών ➤ ΕΚΑΝΕΠΡ = εκπαιδευτικός ανοιχτός σε νέες προσεγγίσεις ➤ ΔΗΕΥΠΕΜ = δημιουργία ευχάριστου περιβάλλοντος μάθησης
<p>8. Μέθοδοι και τεχνικές σε διαφοροποιημένα περιβάλλοντα μάθησης</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΕΠΜΕΜΑΘ = επιλογή διδακτικών μεθόδων με βάση το μαθητικό κοινό και τις ανάγκες του ➤ ΟΜΑΠΛΔΙ = ομαδοσυνεργατικό πλαίσιο διδασκαλίας

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΕΞΑΔΙΔΑ = εξατομικευμένη διδασκαλία ➤ ΧΡΠΟΛΥΛ = χρήση πολυτροπικού υλικού ➤ ΑΝΑΜΕΔΙ = αναλυτική μέθοδος διδασκαλίας
9. Στοχοθεσία σε πλαίσια διαφοροποιημένης διδασκαλίας	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΔΙΕΠΓΣΤ = διαφοροποίηση βαθμού επίτευξης γνωστικών στόχων από τους μαθητές ➤ ΑΠΓΝΣΥΜ = απόκτηση του γνωστικού αντικειμένου από το σύνολο των μαθητών ➤ ΠΡΚΟΙΣΤ = προτεραιότητα κοινωνικοσυναισθηματικών στόχων ➤ ΠΡΕΠΙΣΤ = προτεραιότητα επικοινωνιακών στόχων
10. Μορφές αξιολόγησης των μαθητών	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΔΙΓΕΔΙΤ = διάκριση του γνωστικού επιπέδου της τάξης μέσω διαγνωστικού τεστ ➤ ΔΠΠΓΡΛ = διάσταση αξιολόγησης προφορικού και γραπτού λόγου ➤ ΔΙΑΞΔΙΜ = διαφοροποιημένο πλαίσιο αξιολόγησης για τους δίγλωσσους μαθητές ➤ ΔΙΤΕΑΔΜ = χρήση διαφόρων διδακτικών τεχνικών για τη διευκόλυνση της αξιολόγησης των δίγλωσσων μαθητών ➤ ΓΡΑΞΔΙΔ = γραπτή αξιολόγηση με ασκήσεις διαβαθμισμένης δυσκολίας ➤ ΑΞΙΚΥΠΡ = αξιολόγηση κυρίως της προσπάθειας που καταβάλλει ο μαθητής
Δ. ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	
11. «Εναλλακτικές τεχνικές» που εφαρμόζονται στη διδακτική διαδικασία	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΟΜΠΟΜΑΔ = ομάδες μαθητών με ποικίλες μαθησιακές δυνατότητες ➤ ΟΜΠΟΦΥΠ = ομάδες μαθητών με ποικιλία ως προς τον φυλετικό παράγοντα ➤ ΠΑΜΗΓΛΜ = παραπομπές στη μητρική γλώσσα του μαθητή ➤ ΧΡΗΒΟΥΛ = χρήση βοηθητικού υλικού για απλοποίηση του διδακτικού αντικειμένου (π.χ. πλαγιότιτλοι, περιλήψεις, ερωτήσεις κ.τ.λ.) ➤ ΔΙΕΡΔΥΜ = διαφοροποίηση εργασιών με βάση τις δυνατότητες κάθε μαθητή ➤ ΜΥΛΓΝΜΗ = μετάφραση της ύλης κάθε γνωστικού αντικειμένου στη μητρική γλώσσα του μαθητή

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΠΡΒΙΔΙΔ = προβολή video κατά τη διδακτική διαδικασία ➤ ΧΡΛΩΡΜΓ = χρήση λεξικού με τη βασική ορολογία κάθε γνωστικού αντικειμένου στη μητρική γλώσσα του μαθητή
12. Η συμβολή των γονέων στη δημιουργία επιτυχημένων διαφοροποιημένων πρακτικών	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΕΛΔΙΧΣΥ = έλευση δίγλωσσων μαθητών στη χώρα μας χωρίς συνοδεία γονέων ➤ ΣΥΓΟΠΡΟ = συμβολή γονέων στα project μέσω της δημιουργίας κατασκευών ➤ ΔΙΜΗΓΛΟ = διατήρηση μητρικής γλώσσας σε επίπεδο οικογένειας δίγλωσσων μαθητών
13. Εμπόδια και δυσκολίες στην εφαρμογή διαφοροποιημένων πρακτικών	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΑΚΟΙΓΛΚ = απουσία κοινού γλωσσικού κώδικα για την επικοινωνία με δίγλωσσους μαθητές ➤ ΧΡΔΙΕΚΑ = χρονοβόρα η διαδικασία διερεύνησης των εκπαιδευτικών αναγκών των μαθητών ➤ ΑΝΔΙΜΗΓ = αναλφαβητισμός δίγλωσσων στη μητρική τους γλώσσα ➤ ΕΛΜΑΜΕΧ = έλευση καινούργιων δίγλωσσων μαθητών στη μέση της χρονιάς
Ε. ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	
14. Η διάθεση και οι ενέργειες των εκπαιδευτικών για επιμόρφωση και κατάρτιση	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΣΥΕΠΣΕ = συμμετοχή σε επιμορφωτικά σεμινάρια ➤ ΕΛΚΑΙΔΙ = ελλιπής κατάρτιση εκπαιδευτικών ως προς τη διαφοροποίηση της διδασκαλίας ➤ ΚΑΠΡΥΕΚ = η κατάρτιση προσωπική υπόθεση του εκπαιδευτικού
15. Προτάσεις για τη βελτίωση των επιμορφωτικών προγραμμάτων	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΕΜΕΠΠΡ = έμφαση επιμορφωτικών προγραμμάτων στην πράξη ➤ ΑΠΑΜΟΘΕ = αποφυγή παρουσίας μόνο του θεωρητικού πλαισίου ➤ ΠΡΔΕΝΑΠ = προτάσεις δράσεων που να ενσωματώνονται στο αναλυτικό πρόγραμμα ➤ ΘΕΣΥΣΧΠ = θεματολογία που να αφορά σύγχρονα σχολικά προβλήματα που αντιμετωπίζει ο εκπαιδευτικός
16. Προτάσεις για την αξιοποίηση της διαφοροποιημένης διδασκαλίας	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΜΑΡΜΑΤΑ = μικρότερος αριθμός μαθητών στις τάξεις

	<ul style="list-style-type: none">➤ ΔΙΣΧΕΔΙ = διαμόρφωση σχολικών εγχειριδίων για την εφαρμογή διαφοροποιημένων πρακτικών➤ ΕΠΕΚΥΛΔ = επικαιροποιημένη παραγωγή εκπαιδευτικού υλικού για δίγλωσσους μαθητές➤ ΣΧΑΝΠΡΔ = σχεδιασμός ξεχωριστού Α.Π. για τα διαπολιτισμικά σχολεία
--	--

ΘΕΜΑΤΙΚΟΙ ΑΞΟΝΕΣ / ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ	ΚΩΔΙΚΟΙ
<p>ΠΡΟΦΙΛ</p>	<p>Φύλο: Άνδρας Μορφωτικό επίπεδο: Κάτοχος μεταπτυχιακού και διδακτορικού τίτλου Ειδικότητα: Φυσικός Χρόνια προϋπηρεσίας: 17 Επαγγελματική εμπειρία σε ετερογενείς μαθητικούς πληθυσμούς: 10 χρόνια σε Γυμνάσιο Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης</p>
Α. ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΕΝΝΟΙΑΣ «ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ»	
<p>1. Η «διαφοροποίηση» στη διδακτική πράξη</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΕΚΕΛΤΥΠ = εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας στα τμήματα υποδοχής ➤ ΑΠΔΙΤΥΠ = απλοποίηση του διδακτικού αντικειμένου στα τμήματα υποδοχής ➤ ΠΔΙΜΓΛΜ = προσαρμογή της διδακτικής διαδικασίας σύμφωνα με τις ιδιαιτερότητες της μητρικής γλώσσας του μαθητή ➤ ΔΙΑΔΙΥΛ = διαφοροποίηση διδακτικού υλικού ➤ ΔΙΑΔΙΜΕ = διαφοροποίηση διδακτικών μεθόδων ➤ ΔΙΑΔΙΠΡ = διαφοροποίηση διδακτικών προσεγγίσεων ➤ ΠΔΙΕΚΑΜ = προσαρμογή της διδακτικής διαδικασίας σύμφωνα με τις εκπαιδευτικές ανάγκες κάθε μαθητή ➤ ΠΑΠΔΥΜΑ = προσαρμογή των απαιτήσεων του εκπαιδευτικού σύμφωνα με τις δυνατότητες κάθε μαθητή ➤ ΔΙΕΡΓΣΠ = διαφοροποίηση εκπαιδευτικού υλικού που δίνεται ως εργασία για το σπίτι ➤ ΔΙΑΞΜΑΘ = διαφοροποίηση στον τρόπο αξιολόγησης των μαθητών ➤ ΔΙΧΡΜΑΘ = διαφοροποίηση του χρόνου που αφιερώνει ο εκπαιδευτικός σε κάθε μαθητή ➤ ΑΠΥΛΑΔΜ = απλοποίηση της ύλης για τους πιο αδύναμους μαθητές
Β. ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΓΙΑ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΣΗ	
<p>2. Η σύσταση του μαθητικού πληθυσμού στη σύγχρονη σχολική τάξη</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΤΑΜΑΜΙΚ = τάξεις μαθητών μικτών ικανοτήτων ➤ ΜΑΕΙΕΚΑ = μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες ➤ ΜΑΣΥΝΦΥ = μαθητές με προβλήματα συναισθηματικής φύσεως

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΑΥΞΠΟΕΤ = αύξηση πολιτισμικής ετερογένειας
3. Παράγοντες αύξησης της ετερογένειας του μαθητικού πληθυσμού	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΜΕΙΜΟΙΚ = μεγαλύτερη εισροή μεταναστών λόγω της οικονομικής κρίσης ➤ ΜΕΙΜΠΟΛ = μεγαλύτερη εισροή μεταναστών λόγω πολέμων
4. Παράγοντες διαμόρφωσης της ετερογένειας του μαθητικού πληθυσμού	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΔΙΜΕΚΑΝ = διαφοροποίηση των μαθητών ως προς τις εκπαιδευτικές τους ανάγκες ➤ ΔΙΜΓΝΕΠ = διαφοροποίηση των μαθητών ως προς το γνωστικό τους επίπεδο ➤ ΔΙΜΤΡΜΑ = διαφοροποίηση των μαθητών ως προς τον τρόπο μάθησης ➤ ΕΘΠΑΔΙΜ = η εθνικότητα παράγοντας διαφοροποίησης των μαθητών ➤ ΔΙΜΚΙΜΑ = διαφοροποίηση των μαθητών ως προς τα κίνητρα μάθησης ➤ ΔΙΔΙΓΝΕ = διαφοροποίηση δίγλωσσων μαθητών ως προς το επίπεδο γνώσης των ελληνικών
5. Μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες / αναπηρίες και συνεκπαίδευση	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΠΑΣΤΠΣΥ = η παράλληλη στήριξη προϋπόθεση για την εφαρμογή της συνεκπαίδευσης ➤ ΒΑΠΡΔΣΥ = ο βαθμός αναπηρίας προϋπόθεση για τη δυνατότητα συνεκπαίδευσης ➤ ΠΡΕΙΔΣΧ = προτιμότερο το ειδικό σχολείο για κάποιες περιπτώσεις μαθητών
6. Η συμβολή του αναλυτικού προγράμματος σπουδών στην αξιοποίηση της μαθητικής ετερογένειας	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΜΠΑΔΑΔΕ= μη παροχή δυνατοτήτων για την ανάπτυξη δεξιοτήτων αυτών των ομάδων των μαθητών ➤ ΜΠΑΔΑΞΙ= μη παροχή δυνατοτήτων για την αξιολόγηση αυτών των μαθητών ➤ ΜΔΙΓΝΣΤ = μη διαφοροποίηση γνωστικών στόχων ➤ ΜΠΕΚΥΛΔ = μη παροχή ειδικού εκπαιδευτικού υλικού για δίγλωσσους μαθητές
Γ. ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΣΕ ΕΤΕΡΟΓΕΝΕΙΣ ΤΑΞΕΙΣ	
7. Το προφίλ και ο ρόλος του εκπαιδευτικού στις απαιτήσεις της σύγχρονης τάξης	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΑΕΧΕΑΔΜ = αξιοποίηση του ελεύθερου χρόνου του εκπαιδευτικού ενισχυτικά προς τους αδύναμους μαθητές ➤ ΠΡΕΝΔΜΑ = πρόκληση του ενδιαφέροντος των μαθητών ➤ ΕΚΕΦΕΔΙ = εκπαιδευτικός με συνεχή εφευρετικότητα διδακτικών

	<p>μεθόδων και τεχνικών</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ ΑΥΕΚΔΙΕ = συνεχής αυτοαξιολόγηση του εκπαιδευτικού για το διδακτικό του έργο ➤ ΑΠΛΔΙΔΙ = απλοποίηση της διδακτικής διαδικασίας ➤ ΚΑΠΡΔΙΔ = πολύ καλή προετοιμασία της διδακτικής διαδικασίας ➤ ΟΜΙΞΕΓΛ = ομιλητής ξένων γλωσσών
8. Μέθοδοι και τεχνικές σε διαφοροποιημένα περιβάλλοντα μάθησης	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΟΜΑΠΛΔΙ = ομαδοσυνεργατικό πλαίσιο διδασκαλίας ➤ ΧΡΠΟΛΥΛ = χρήση πολυτροπικού υλικού ➤ ΑΝΑΜΕΔΙ = αναλυτική μέθοδος διδασκαλίας
9. Στοχοθεσία σε πλαίσια διαφοροποιημένης διδασκαλίας	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΔΙΕΠΓΣΤ = διαφοροποίηση βαθμού επίτευξης γνωστικών στόχων από τους μαθητές ➤ ΑΠΓΝΣΥΜ = απόκτηση του γνωστικού αντικειμένου από το σύνολο των μαθητών
10. Μορφές αξιολόγησης των μαθητών	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΔΙΠΡΓΡΛ = διάσταση αξιολόγησης προφορικού και γραπτού λόγου ➤ ΚΠΡΕΞΜΑ = καθημερινή προφορική εξέταση του συνόλου των μαθητών ➤ ΟΜΤΡΑΞΜ = ομοιογενής τρόπος αξιολόγησης μαθητών ➤ ΓΡΑΞΚΛΤ = γραπτή αξιολόγηση με ασκήσεις κλειστού τύπου
Δ. ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	

<p>11. «Εναλλακτικές τεχνικές» που εφαρμόζονται στη διδακτική διαδικασία</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΧΡΗΒΟΥΛ = χρήση βοηθητικού υλικού για απλοποίηση του διδακτικού αντικειμένου (π.χ. πλαγιότιτλοι, περιλήψεις, ερωτήσεις κ.τ.λ.) ➤ ΝΟΜΑΝΑΝ = νοερή ομαδοποίηση των μαθητών από τον εκπαιδευτικό ανάλογα με τις εκπαιδευτικές τους ανάγκες ➤ ΠΑΜΗΓΛΜ = παραπομπές στη μητρική γλώσσα του μαθητή ➤ ΥΠΑΜΕΔΙ = υποστήριξη αδύναμων μαθητών μέσω εξατομικευμένης διδασκαλίας ➤ ΠΡΕΠΑΣΧ = προαιρετικές επιπλέον ασκήσεις στους χαρισματικούς μαθητές ➤ ΣΥΓΟΜΑΔ = συνεντεύξεις με γονείς και μαθητές για τη διερεύνηση των εκπαιδευτικών τους αναγκών ➤ ΟΜΠΟΦΥΠ = ομάδες μαθητών με ποικιλία ως προς τον φυλετικό παράγοντα ➤ ΟΜΠΟΜΑΔ = ομάδες μαθητών με ποικίλες μαθησιακές δυνατότητες ➤ ΣΥΓΝΑΝΚ = σύνδεση γνωστικού αντικειμένου με την καθημερινότητα των μαθητών ➤ ΕΥΠΛΑΔΙ = ευέλικτο πλάνο διδασκαλίας ➤ ΟΠΤΙΔΙΔ = οπτικοποίηση της διδακτικής διαδικασίας ➤ ΟΜΕΡΓΣΠ = ομοιογένεια εκπαιδευτικού υλικού που δίνεται ως εργασία για το σπίτι
<p>12. Η συμβολή των γονέων στη δημιουργία επιτυχημένων διαφοροποιημένων πρακτικών</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΕΛΔΙΧΣΥ = έλευση δίγλωσσων μαθητών στη χώρα μας χωρίς συνοδεία γονέων ➤ ΔΙΜΗΓΛΟ = διατήρηση μητρικής γλώσσας σε επίπεδο οικογένειας δίγλωσσων μαθητών ➤ ΑΞΓΟΜΕΘ = αξιοποίηση των γονέων στη διδακτική διαδικασία μέσω εθελοντισμού ➤ ΑΞΓΟΒΟΗ = αξιοποίηση των γονέων ως βοηθών των τάξεων ➤ ΜΑΓΟΔΠΠ = μη αξιοποίηση γονέων στη δημιουργία διαφοροποιημένων πρακτικών

<p>13. Εμπόδια και δυσκολίες στην εφαρμογή διαφοροποιημένων πρακτικών</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΕΛΜΑΜΕΧ = έλευση καινούργιων δίγλωσσων μαθητών στη μέση της χρονιάς ➤ ΑΚΟΙΓΛΚ = απουσία κοινού γλωσσικού κώδικα για την επικοινωνία με δίγλωσσους μαθητές ➤ ΧΡΠΡΕΚΠ = χρονοβόρα προετοιμασία του εκπαιδευτικού για την εφαρμογή διαφοροποιημένων πρακτικών
<p>Ε. ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ</p>	
<p>14. Η διάθεση και οι ενέργειες των εκπαιδευτικών για επιμόρφωση και κατάρτιση</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΣΥΕΠΙΣΕ = συμμετοχή σε επιμορφωτικά σεμινάρια ➤ ΕΛΚΑΙΔΙ = ελλιπής κατάρτιση εκπαιδευτικών ως προς τη διαφοροποίηση της διδασκαλίας ➤ ΚΑΠΡΥΕΚ = η κατάρτιση προσωπική υπόθεση του εκπαιδευτικού
<p>15. Προτάσεις για τη βελτίωση των επιμορφωτικών προγραμμάτων</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΕΜΕΠΠΡ = έμφαση επιμορφωτικών προγραμμάτων στην πράξη ➤ ΑΠΑΜΟΘΕ = αποφυγή παρουσίασης μόνο του θεωρητικού πλαισίου ➤ ΠΡΑΕΝΑΠ = προτάσεις δράσεων που να ενσωματώνονται στο αναλυτικό πρόγραμμα ➤ ΘΕΣΥΣΧΠ = θεματολογία που να αφορά σύγχρονα σχολικά προβλήματα που αντιμετωπίζει ο εκπαιδευτικός
<p>16. Προτάσεις για την αξιοποίηση της διαφοροποιημένης διδασκαλίας</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΑΝΑΝΠΡΣ = ανάγκη αναθεώρησης του Α.Π ➤ ΕΠΕΚΥΛΔ = επικαιροποιημένη παραγωγή εκπαιδευτικού υλικού για δίγλωσσους μαθητές ➤ ΔΙΣΧΕΔΙ = διαμόρφωση σχολικών εγχειριδίων για την εφαρμογή διαφοροποιημένων πρακτικών ➤ ΣΧΑΝΠΡΔ = σχεδιασμός ξεχωριστού Α.Π. για τα διαπολιτισμικά σχολεία

ΘΕΜΑΤΙΚΟΙ ΑΞΟΝΕΣ / ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ	ΚΩΔΙΚΟΙ
<p>ΠΡΟΦΙΛ</p>	<p>Φύλο: Γυναίκα Μορφωτικό επίπεδο: Κάτοχος πτυχίου ΑΕΙ Ειδικότητα: Δασκάλα Χρόνια προϋπηρεσίας: 21 Επαγγελματική εμπειρία σε ετερογενείς μαθητικούς πληθυσμούς: 9 χρόνια σε Δημοτικό Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης</p>
<p>Α. ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΕΝΝΟΙΑΣ «ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ»</p>	
<p>1. Η «διαφοροποίηση» στη διδακτική πράξη</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΕΚΕΛΤΥΠ = εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας στα τμήματα υποδοχής ➤ ΑΠΔΙΤΥΠ = απλοποίηση του διδακτικού αντικειμένου στα τμήματα υποδοχής ➤ ΠΔΙΜΓΛΜ = προσαρμογή της διδακτικής διαδικασίας σύμφωνα με τις ιδιαιτερότητες της μητρικής γλώσσας του μαθητή ➤ ΚΑΤΜΥΠΟ = κατάργηση τμημάτων υποδοχής ➤ ΠΔΙΕΚΑΜ = προσαρμογή της διδακτικής διαδικασίας σύμφωνα με τις εκπαιδευτικές ανάγκες κάθε μαθητή ➤ ΠΑΠΔΥΜΑ = προσαρμογή των απαιτήσεων του εκπαιδευτικού σύμφωνα με τις δυνατότητες κάθε μαθητή ➤ ΔΙΑΔΙΥΛ = διαφοροποίηση διδακτικού υλικού ➤ ΔΙΑΔΙΜΕ = διαφοροποίηση διδακτικών μεθόδων ➤ ΧΡΗΒΟΥΛ = χρήση βοηθητικού υλικού για απλοποίηση του διδακτικού αντικειμένου (π.χ. πλαγιότιτλοι, περιλήψεις, ερωτήσεις κ.τ.λ.)
<p>Β. ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΓΙΑ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΣΗ</p>	
<p>2. Η σύσταση του μαθητικού πληθυσμού στη σύγχρονη σχολική τάξη</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΤΑΧΠΟΕΤ = τάξεις χωρίς πολιτισμική ετερογένεια ➤ ΜΕΠΠΟΕΤ = μείωση πολιτισμικής ετερογένειας στις σύγχρονες τάξεις ➤ ΜΣΤΓΕΛΠ = περισσότεροι μαθητές με στοιχειώδεις γνώσεις της ελληνικής γλώσσας παλαιότερα ➤ ΜΚΑΓΕΛΠ = περισσότεροι μαθητές με καμία γνώση της ελληνικής γλώσσας παλαιότερα ➤ ΜΔΙΚΟΕΓ = μαθητές με διαφορετική πολιτισμική καταγωγή ομιλητές της ελληνικής γλώσσας

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΜΑΕΙΕΚΑ = μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες
3. Παράγοντες μείωσης της ετερογένειας του μαθητικού πληθυσμού	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΟΙΚΜΕΠΕ = η οικονομική κρίση ως αίτιο μείωσης της πολιτισμικής ετερογένειας των μαθητών ➤ ΕΠΙΜΕΠΑ = επιστροφή μεταναστών στην πατρίδα τους ➤ ΕΛΔΑΧΩΥ = η Ελλάδα δεν αποτελεί πλέον χώρα υποδοχής μεταναστών
4. Παράγοντες διαμόρφωσης της ετερογένειας του μαθητικού πληθυσμού	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΔΙΜΕΚΑΝ = διαφοροποίηση των μαθητών ως προς τις εκπαιδευτικές τους ανάγκες ➤ ΔΙΔΥΕΥΜ = διαφοροποίηση μαθητών ως προς τις δυνατότητες και ευκαιρίες μάθησης που έχουν ➤ ΕΘΠΑΔΙΜ = η εθνικότητα παράγοντας διαφοροποίησης των μαθητών ➤ ΔΙΜΟΙΚΥ = διαφοροποίηση μαθητών ως προς το οικονομικό τους υπόβαθρο ➤ ΔΙΜΟΙΠΕ = διαφοροποίηση μαθητών ως προς το οικογενειακό περιβάλλον από το οποίο προέρχονται ➤ ΔΙΜΚΟΙΕ = διαφοροποίηση των μαθητών ως προς τα κοινωνικά ερεθίσματα
5. Μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες / αναπηρίες και συνεκπαίδευση	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΠΑΣΤΙΠΣΥ = η παράλληλη στήριξη προϋπόθεση για την εφαρμογή της συνεκπαίδευσης ➤ ΣΥΠΚΟΜΑ = η συμβολή της παράλληλης στήριξης στην κοινωνικοποίηση μαθητών με αναπηρίες ➤ ΒΑΠΡΔΣΥ = ο βαθμός αναπηρίας προϋπόθεση για τη δυνατότητα συνεκπαίδευσης ➤ ΣΥΔΕΝΚΟ = η συνεκπαίδευση ως δυνατότητα ένταξης στο ευρύτερο κοινωνικό σύνολο ➤ ΤΜΕΝΠΡΣ = το τμήμα ένταξης προϋπόθεση για την εφαρμογή της συνεκπαίδευσης ➤ ΠΑΣΤΟΛΧ = ύπαρξη της παράλληλης στήριξης όλη τη διάρκεια της σχολικής χρονιάς
6. Η συμβολή του αναλυτικού προγράμματος σπουδών στην αξιοποίηση της μαθητικής ετερογένειας	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΔΥΤΡΑΝΠ = δυνατότητα τροποποίησης του αναλυτικού προγράμματος σπουδών ➤ ΠΑΡΑΑΝΠ = παραγκωνισμός αναλυτικού προγράμματος σπουδών ➤ ΕΛΕΠΕΜΕ = παροχή ελευθερίας

	επιλογών στους εκπαιδευτικούς ως προς την επιλογή μεθόδων
Γ. ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΣΕ ΕΤΕΡΟΓΕΝΕΙΣ ΤΑΞΕΙΣ	
7. Το προφίλ και ο ρόλος του εκπαιδευτικού στις απαιτήσεις της σύγχρονης τάξης	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΚΑΠΡΔΙΔ = πολύ καλή προετοιμασία της διδακτικής διαδικασίας ➤ ΑΠΛΔΙΔΙ = απλοποίηση της διδακτικής διαδικασίας ➤ ΕΚΑΥΤΥΠ = εκπαιδευτικός με αυξημένα τυπικά προσόντα ➤ ΕΚΑΝΥΠΟ = εκπαιδευτικός με υπομονή και ανοχή
8. Μέθοδοι και τεχνικές σε διαφοροποιημένα περιβάλλοντα μάθησης	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΟΜΑΠΛΔΙ = ομαδοσυνεργατικό πλαίσιο διδασκαλίας ➤ ΑΝΑΜΕΔΙ = αναλυτική μέθοδος διδασκαλίας ➤ ΟΛΙΜΕΔΙ = ολιστική μέθοδος διδασκαλίας ➤ ΧΡΠΟΛΥΛ = χρήση πολυτροπικού υλικού
9. Στοχοθεσία σε πλαίσια διαφοροποιημένης διδασκαλίας	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΔΙΕΠΓΣΤ = διαφοροποίηση βαθμού επίτευξης γνωστικών στόχων από τους μαθητές ➤ ΑΠΓΝΣΥΜ = απόκτηση του γνωστικού αντικειμένου από το σύνολο των μαθητών ➤ ΠΡΚΟΙΣΤ = προτεραιότητα κοινωνικοσυναισθηματικών στόχων
10. Μορφές αξιολόγησης των μαθητών	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΔΙΓΕΔΙΤ = διάκριση του γνωστικού επιπέδου της τάξης μέσω διαγνωστικού τεστ ➤ ΑΞΙΚΥΠΡ = αξιολόγηση κυρίως της προσπάθειας που καταβάλλει ο μαθητής ➤ ΟΜΤΡΑΞΜ = ομοιογενής τρόπος αξιολόγησης μαθητών ➤ ΓΡΑΞΔΙΔ = γραπτή αξιολόγηση με ασκήσεις διαβαθμισμένης δυσκολίας ➤ ΔΙΠΡΓΡΛ = διάσταση αξιολόγησης προφορικού και γραπτού λόγου
Δ. ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	
11. «Εναλλακτικές τεχνικές» που εφαρμόζονται στη διδακτική διαδικασία	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΕΝΕΝΔΙΠ = ένταξη ενδιαφερόντων των μαθητών στη διδακτική πράξη ➤ ΟΜΕΡΓΣΠ = ομοιογένεια εκπαιδευτικού υλικού που δίνεται ως εργασία για το σπίτι ➤ ΟΜΠΟΜΑΔ = ομάδες μαθητών με ποικίλες μαθησιακές δυνατότητες
12. Η συμβολή των γονέων στη δημιουργία επιτυχημένων διαφοροποιημένων πρακτικών	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΣΕΠΕΚΓΟ = συχνή επικοινωνία εκπαιδευτικού με τους γονείς ➤ ΣΥΕΠΜΤΑ = συχνότερη επικοινωνία των γονέων σε μικρότερες τάξεις

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΜΑΓΟΔΠ = μη αξιοποίηση γονέων στη δημιουργία διαφοροποιημένων πρακτικών ➤ ΣΕΓΟΥΜ = σεβασμός των γονέων στον ρυθμό μάθησης των παιδιών τους
13. Εμπόδια και δυσκολίες στην εφαρμογή διαφοροποιημένων πρακτικών	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΥΛΕΜΔΠ = η εκτεταμένη ύλη εμπόδιο για την εφαρμογή διαφοροποιημένων πρακτικών ➤ ΑΚΟΙΓΛΚ = απουσία κοινού γλωσσικού κώδικα για την επικοινωνία με δίγλωσσους μαθητές ➤ ΧΡΠΡΕΚΠ = χρονοβόρα προετοιμασία του εκπαιδευτικού για την εφαρμογή διαφοροποιημένων πρακτικών ➤ ΑΡΜΕΜΔΠ = ο αριθμός των μαθητών εμπόδιο για την εφαρμογή διαφοροποιημένων πρακτικών
Ε. ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	
14. Η διάθεση και οι ενέργειες των εκπαιδευτικών για επιμόρφωση και κατάρτιση	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΣΥΕΠΙΣΕ = συμμετοχή σε επιμορφωτικά σεμινάρια ➤ ΕΛΚΑΙΔΙ = ελλιπής κατάρτιση εκπαιδευτικών ως προς τη διαφοροποίηση της διδασκαλίας ➤ ΚΑΠΡΥΕΚ = η κατάρτιση προσωπική υπόθεση του εκπαιδευτικού
15. Προτάσεις για τη βελτίωση των επιμορφωτικών προγραμμάτων	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΕΜΕΠΠΡ = έμφαση επιμορφωτικών προγραμμάτων στην πράξη ➤ ΑΠΑΜΟΘΕ = αποφυγή παρουσίασης μόνο του θεωρητικού πλαισίου ➤ ΠΡΔΕΝΑΠ = προτάσεις δράσεων που να ενσωματώνονται στο αναλυτικό πρόγραμμα ➤ ΘΕΣΥΣΧΠ = θεματολογία που να αφορά σύγχρονα σχολικά προβλήματα που αντιμετωπίζει ο εκπαιδευτικός
16. Προτάσεις για την αξιοποίηση της διαφοροποιημένης διδασκαλίας	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΕΦΔΙΧΣΤ = εφαρμογή διαφοροποιημένης διδασκαλίας χωρίς τον στιγματισμό μαθητών ➤ ΜΑΡΜΑΤΑ = μικρότερος αριθμός μαθητών στις τάξεις ➤ ΥΠΕΝΔΕΠ = υποχρεωτική ενδοσχολική επιμόρφωση

ΘΕΜΑΤΙΚΟΙ ΑΞΟΝΕΣ / ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ	ΚΩΔΙΚΟΙ
<p>ΠΡΟΦΙΛ</p>	<p>Φύλο: Γυναίκα Μορφωτικό επίπεδο: Κάτοχος μεταπτυχιακού και διδακτορικού τίτλου Ειδικότητα: Θεολόγος Χρόνια προϋπηρεσίας: 19 Επαγγελματική εμπειρία σε ετερογενείς μαθητικούς πληθυσμούς: 12 χρόνια σε Γυμνάσιο Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης</p>
Α. ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΕΝΝΟΙΑΣ «ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ»	
<p>1. Η «διαφοροποίηση» στη διδακτική πράξη</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΠΔΙΕΚΑΜ = προσαρμογή της διδακτικής διαδικασίας σύμφωνα με τις εκπαιδευτικές ανάγκες κάθε μαθητή ➤ ΑΠΥΛΑΔΜ = απλοποίηση της ύλης για τους πιο αδύναμους μαθητές ➤ ΠΑΠΔΥΜΑ = προσαρμογή των απαιτήσεων του εκπαιδευτικού σύμφωνα με τις δυνατότητες κάθε μαθητή
Β. ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΓΙΑ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΣΗ	
<p>2. Η σύσταση του μαθητικού πληθυσμού στη σύγχρονη σχολική τάξη</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΤΑΜΑΜΙΚ = τάξεις μαθητών μικτών ικανοτήτων ➤ ΜΑΕΙΕΚΑ = μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες ➤ ΜΑΣΥΝΦΥ = μαθητές με προβλήματα συναισθηματικής φύσεως ➤ ΑΥΞΠΟΕΤ = αύξηση πολιτισμικής ετερογένειας
<p>3. Παράγοντες αύξησης της ετερογένειας του μαθητικού πληθυσμού</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΜΕΙΜΟΙΚ = μεγαλύτερη εισροή μεταναστών λόγω της οικονομικής κρίσης ➤ ΜΕΙΜΠΟΛ = μεγαλύτερη εισροή μεταναστών λόγω πολέμων
<p>4. Παράγοντες διαμόρφωσης της ετερογένειας του μαθητικού πληθυσμού</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΔΙΜΓΝΕΠ = διαφοροποίηση των μαθητών ως προς το γνωστικό τους επίπεδο ➤ ΔΙΜΕΚΑΝ = διαφοροποίηση των μαθητών ως προς τις εκπαιδευτικές τους ανάγκες ➤ ΔΙΜΜΑΧΑ = διαφοροποίηση των μαθητών ως προς τα μαθησιακά τους χαρακτηριστικά ➤ ΔΙΜΚΟΙΕ = διαφοροποίηση των μαθητών ως προς τα κοινωνικά ερεθίσματα ➤ ΔΙΜΟΠΠΕ = διαφοροποίηση μαθητών ως προς το οικογενειακό περιβάλλον από το οποίο προέρχονται

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΔΙΜΚΟΙΕ = διαφοροποίηση των μαθητών ως προς τα κοινωνικά ερεθίσματα
5. Μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες / αναπηρίες και συνεκπαίδευση	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΠΑΣΤΠΣΥ = η παράλληλη στήριξη προϋπόθεση για την εφαρμογή της συνεκπαίδευσης ➤ ΒΑΠΡΔΣΥ = ο βαθμός αναπηρίας προϋπόθεση για τη δυνατότητα συνεκπαίδευσης ➤ ΣΥΔΕΝΚΟ = η συνεκπαίδευση ως δυνατότητα ένταξης στο ευρύτερο κοινωνικό σύνολο ➤ ΠΑΣΤΟΛΧ = ύπαρξη της παράλληλης στήριξης όλη τη διάρκεια της σχολικής χρονιάς ➤ ΤΜΕΝΠΙΡΣ = το τμήμα ένταξης προϋπόθεση για την εφαρμογή της συνεκπαίδευσης
6. Η συμβολή του αναλυτικού προγράμματος σπουδών στην αξιοποίηση της μαθητικής ετερογένειας	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΜΠΕΚΥΛΔ = μη παροχή ειδικού εκπαιδευτικού υλικού για δίγλωσσους μαθητές ➤ ΕΛΕΠΕΜΕ = παροχή ελευθερίας επιλογών στους εκπαιδευτικούς ως προς την επιλογή μεθόδων
Γ. ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΣΕ ΕΤΕΡΟΓΕΝΕΙΣ ΤΑΞΕΙΣ	
7. Το προφίλ και ο ρόλος του εκπαιδευτικού στις απαιτήσεις της σύγχρονης τάξης	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΕΞΧΡΝΤΕ = εξοικείωση με τη χρήση νέων τεχνολογιών ➤ ΑΥΕΚΔΙΕ = συνεχής αυτοαξιολόγηση του εκπαιδευτικού για το διδακτικό του έργο ➤ ΕΚΑΥΤΥΠ = εκπαιδευτικός με αυξημένα τυπικά προσόντα
8. Μέθοδοι και τεχνικές σε διαφοροποιημένα περιβάλλοντα μάθησης	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΧΡΠΟΛΥΛ = χρήση πολυτροπικού υλικού ➤ ΑΠΑΙΔΙΔ = αξιοποίηση παιχνιδιού στη διδακτική διαδικασία
9. Στοχοθεσία σε πλαίσια διαφοροποιημένης διδασκαλίας	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΔΙΕΠΓΣΤ = διαφοροποίηση βαθμού επίτευξης γνωστικών στόχων από τους μαθητές ➤ ΑΠΓΝΣΥΜ = απόκτηση του γνωστικού αντικειμένου από το σύνολο των μαθητών ➤ ΠΡΚΟΙΣΤ = προτεραιότητα κοινωνικοσυναισθηματικών στόχων ➤ ΠΡΕΠΙΣΤ = προτεραιότητα επικοινωνιακών στόχων
10. Μορφές αξιολόγησης των μαθητών	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΔΙΠΡΓΡΛ = διάσταση αξιολόγησης προφορικού και γραπτού λόγου\ ➤ ΟΜΤΡΑΞΜ = ομοιογενής τρόπος αξιολόγησης μαθητών ➤ ΠΡΑΜΑΔΥ = προφορική αξιολόγηση μαθητών με μαθησιακές δυσκολίες ➤ ΥΠΑΜΑΞΙ = υποστήριξη αδύναμων

	<p>μαθητών κατά τη διαδικασία αξιολόγησης</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ ΔΙΑΞΔΙΜ = διαφοροποιημένο πλαίσιο αξιολόγησης για τους δίγλωσσους μαθητές ➤ ΑΞΙΚΥΠΡ = αξιολόγηση κυρίως της προσπάθειας που καταβάλλει ο μαθητής
Δ. ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	
11. «Εναλλακτικές τεχνικές» που εφαρμόζονται στη διδακτική διαδικασία	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΠΡΔΙΚΑΓ = προσαρμογή της διδακτικής διαδικασίας στο κατώτερο γνωστικό επίπεδο των μαθητών ➤ ΠΡΕΠΑΣΧ = προαιρετικές επιπλέον ασκήσεις στους χαρισματικούς μαθητές ➤ ΟΠΤΙΔΙΔ = οπτικοποίηση της διδακτικής διαδικασίας ➤ ΧΡΗΒΟΥΛ = χρήση βοηθητικού υλικού για απλοποίηση του διδακτικού αντικειμένου (π.χ. πλαγιότιτλοι, περιλήψεις, ερωτήσεις κ.τ.λ.) ➤ ΟΜΠΟΜΑΔ = ομάδες μαθητών με ποικίλες μαθησιακές δυνατότητες
12. Η συμβολή των γονέων στη δημιουργία επιτυχημένων διαφοροποιημένων πρακτικών	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΕΛΔΙΧΣΥ = έλευση δίγλωσσων μαθητών στη χώρα μας χωρίς συνοδεία γονέων ➤ ΔΙΕΠΜΕΚ = διατήρηση επικοινωνίας μόνο από πλευράς του εκπαιδευτικού ➤ ΜΑΓΟΔΠΙ = μη αξιοποίηση γονέων στη δημιουργία διαφοροποιημένων πρακτικών ➤ ΣΥΓΟΠΡΟ = συμβολή γονέων στα project μέσω της δημιουργίας κατασκευών
13. Εμπόδια και δυσκολίες στην εφαρμογή διαφοροποιημένων πρακτικών	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΑΚΟΙΓΛΚ = απουσία κοινού γλωσσικού κώδικα για την επικοινωνία με δίγλωσσους μαθητές ➤ ΕΛΜΑΜΕΧ = έλευση καινούργιων δίγλωσσων μαθητών στη μέση της χρονιάς ➤ ΧΡΕΜΔΠΙ = ο χρόνος εμπόδιο για την εφαρμογή διαφοροποιημένων πρακτικών ➤ ΑΝΟΙΠΡΜ = αντιμετώπιση σοβαρών οικογενειακών προβλημάτων των μαθητών
Ε. ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	
14. Η διάθεση και οι ενέργειες των εκπαιδευτικών για επιμόρφωση	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΣΥΕΠΙΣΕ = συμμετοχή σε

<p>και κατάρτιση</p>	<p>επιμορφωτικά σεμινάρια</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ ΕΛΚΑΙΔΙ = ελλιπής κατάρτιση εκπαιδευτικών ως προς τη διαφοροποίηση της διδασκαλίας ➤ ΚΑΠΡΥΕΚ = η κατάρτιση προσωπική υπόθεση του εκπαιδευτικού
<p>15. Προτάσεις για τη βελτίωση των επιμορφωτικών προγραμμάτων</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΕΜΕΠΠΡ = έμφαση επιμορφωτικών προγραμμάτων στην πράξη ➤ ΑΠΑΜΟΘΕ = αποφυγή παρουσίασης μόνο του θεωρητικού πλαισίου ➤ ΠΡΔΕΝΑΠ = προτάσεις δράσεων που να ενσωματώνονται στο αναλυτικό πρόγραμμα ➤ ΘΕΣΥΣΧΠ = θεματολογία που να αφορά σύγχρονα σχολικά προβλήματα που αντιμετωπίζει ο εκπαιδευτικός
<p>16. Προτάσεις για την αξιοποίηση της διαφοροποιημένης διδασκαλίας</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΕΠΕΚΥΛΔ = επικαιροποιημένη παραγωγή εκπαιδευτικού υλικού για δίγλωσσους μαθητές ➤ ΑΝΑΝΠΡΣ = ανάγκη αναθεώρησης του Α.Π ➤ ΣΧΑΝΠΡΔ = σχεδιασμός ξεχωριστού Α.Π. για τα διαπολιτισμικά σχολεία ➤ ΔΙΣΧΕΔΙ = διαμόρφωση σχολικών εγχειριδίων για την εφαρμογή διαφοροποιημένων πρακτικών

ΘΕΜΑΤΙΚΟΙ ΑΞΟΝΕΣ / ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ	ΚΩΔΙΚΟΙ
<p>ΠΡΟΦΙΛ</p>	<p>Φύλο: Γυναίκα Μορφωτικό επίπεδο: Κάτοχος μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών Ειδικότητα: Φιλολόγος Χρόνια προϋπηρεσίας: 16 Επαγγελματική εμπειρία σε ετερογενείς μαθητικούς πληθυσμούς: 10 χρόνια σε Γυμνάσιο Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης</p>
Α. ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΕΝΝΟΙΑΣ «ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ»	
<p>1. Η «διαφοροποίηση» στη διδακτική πράξη</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΕΚΕΛΤΥΠ = εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας στα τμήματα υποδοχής ➤ ΑΠΔΙΤΥΠ = απλοποίηση του διδακτικού αντικειμένου στα τμήματα υποδοχής ➤ ΠΔΙΜΓΛΜ = προσαρμογή της διδακτικής διαδικασίας σύμφωνα με τις ιδιαιτερότητες της μητρικής γλώσσας του μαθητή ➤ ΠΔΙΕΚΑΜ = προσαρμογή της διδακτικής διαδικασίας σύμφωνα με τις εκπαιδευτικές ανάγκες κάθε μαθητή ➤ ΠΑΠΔΥΜΑ = προσαρμογή των απαιτήσεων του εκπαιδευτικού σύμφωνα με τις δυνατότητες κάθε μαθητή
Β. ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΓΙΑ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΣΗ	
<p>2. Η σύσταση του μαθητικού πληθυσμού στη σύγχρονη σχολική τάξη</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΤΑΜΑΜΙΚ = τάξεις μαθητών μικτών ικανοτήτων ➤ ΜΑΕΙΕΚΑ = μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες ➤ ΜΑΣΥΝΦΥ = μαθητές με προβλήματα συναισθηματικής φύσεως ➤ ΑΥΞΠΟΕΤ = αύξηση πολιτισμικής ετερογένειας
<p>3. Παράγοντες αύξησης της ετερογένειας του μαθητικού πληθυσμού</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΜΕΙΜΟΙΚ = μεγαλύτερη εισροή μεταναστών λόγω της οικονομικής κρίσης ➤ ΜΕΙΜΠΟΛ = μεγαλύτερη εισροή μεταναστών λόγω πολέμων
<p>4. Παράγοντες διαμόρφωσης της ετερογένειας του μαθητικού πληθυσμού</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΔΙΜΕΚΑΝ = διαφοροποίηση των μαθητών ως προς τις εκπαιδευτικές τους ανάγκες ➤ ΔΙΜΜΑΧΑ = διαφοροποίηση των μαθητών ως προς τα μαθησιακά τους χαρακτηριστικά ➤ ΕΘΠΑΔΙΜ = η εθνικότητα παράγοντας διαφοροποίησης των

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ μαθητών ➤ ΗΛΠΑΔΙΜΑ = η ηλικία παράγοντας διαφοροποίησης των μαθητών
5. Μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες / αναπηρίες και συνεκπαίδευση	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΠΑΣΤΠΣΥ = η παράλληλη στήριξη προϋπόθεση για την εφαρμογή της συνεκπαίδευσης ➤ ΒΑΠΡΔΣΥ = ο βαθμός αναπηρίας προϋπόθεση για τη δυνατότητα συνεκπαίδευσης ➤ ΣΥΔΕΝΚΟ = η συνεκπαίδευση ως δυνατότητα ένταξης στο ευρύτερο κοινωνικό σύνολο ➤ ΠΑΣΤΟΛΧ = ύπαρξη της παράλληλης στήριξης όλη τη διάρκεια της σχολικής χρονιάς ➤ ΤΜΕΝΠΡΣ = το τμήμα ένταξης προϋπόθεση για την εφαρμογή της συνεκπαίδευσης
6. Η συμβολή του αναλυτικού προγράμματος σπουδών στην αξιοποίηση της μαθητικής ετερογένειας	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΜΠΑΔΑΔΕ= μη παροχή δυνατοτήτων για την ανάπτυξη δεξιοτήτων αυτών των ομάδων των μαθητών ➤ ΜΠΑΔΑΞΙ= μη παροχή δυνατοτήτων για την αξιολόγηση αυτών των μαθητών ➤ ΜΔΙΓΝΣΤ = μη διαφοροποίηση γνωστικών στόχων ➤ ΜΠΕΚΥΛΔ = μη παροχή ειδικού εκπαιδευτικού υλικού για δίγλωσσους μαθητές
Γ. ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΣΕ ΕΤΕΡΟΓΕΝΕΙΣ ΤΑΞΕΙΣ	
7. Το προφίλ και ο ρόλος του εκπαιδευτικού στις απαιτήσεις της σύγχρονης τάξης	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΚΑΠΡΔΙΔ = πολύ καλή προετοιμασία της διδακτικής διαδικασίας ➤ ΕΚΑΝΥΠΟ = εκπαιδευτικός με υπομονή και ανοχή ➤ ΕΠΑΓΜΑΘ = επίδειξη αγάπης στους μαθητές
8. Μέθοδοι και τεχνικές σε διαφοροποιημένα περιβάλλοντα μάθησης	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΟΜΑΠΛΔΙ = ομαδοσυνεργατικό πλαίσιο διδασκαλίας ➤ ΧΡΠΟΛΥΛ = χρήση πολυτροπικού υλικού ➤ ΕΞΑΔΙΔΑ = εξατομικευμένη διδασκαλία
9. Στοχοθεσία σε πλαίσια διαφοροποιημένης διδασκαλίας	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΔΙΕΠΓΣΤ = διαφοροποίηση βαθμού επίτευξης γνωστικών στόχων από τους μαθητές ➤ ΑΠΓΝΣΥΜ = απόκτηση του γνωστικού αντικειμένου από το σύνολο των μαθητών ➤ ΠΡΚΟΙΣΤ = προτεραιότητα κοινωνικοσυναισθηματικών στόχων ➤ ΠΡΕΠΙΣΤ = προτεραιότητα επικοινωνιακών στόχων

<p>10. Μορφές αξιολόγησης των μαθητών</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΔΙΑΞΔΙΜ = διαφοροποιημένο πλαίσιο αξιολόγησης για τους δίγλωσσους μαθητές ➤ ΑΞΙΚΥΠΡ = αξιολόγηση κυρίως της προσπάθειας που καταβάλλει ο μαθητής ➤ ΠΡΑΜΑΔΥ = προφορική αξιολόγηση μαθητών με μαθησιακές δυσκολίες
<p>Δ. ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ</p>	
<p>11. «Εναλλακτικές τεχνικές» που εφαρμόζονται στη διδακτική διαδικασία</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΟΜΠΟΜΑΔ = ομάδες μαθητών με ποικίλες μαθησιακές δυνατότητες ➤ ΔΙΟΕΦΙΜ = διαμόρφωση ομάδων εργασίας βάση φιλικών σχέσεων των μαθητών ➤ ΔΙΕΡΔΥΜ = διαφοροποίηση εργασιών με βάση τις δυνατότητες κάθε μαθητή
<p>12. Η συμβολή των γονέων στη δημιουργία επιτυχημένων διαφοροποιημένων πρακτικών</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΕΛΔΙΧΣΥ = έλευση δίγλωσσων μαθητών στη χώρα μας χωρίς συνοδεία γονέων ➤ ΔΙΣΥΜΑΘ = διδακτικές συμβουλές στους γονείς ανά περίπτωση μαθητή ➤ ΣΥΓΟΠΡΟ = συμβολή γονέων στα project μέσω της δημιουργίας κατασκευών ➤ ΔΙΜΗΓΛΟ = διατήρηση μητρικής γλώσσας σε επίπεδο οικογένειας δίγλωσσων μαθητών
<p>13. Εμπόδια και δυσκολίες στην εφαρμογή διαφοροποιημένων πρακτικών</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΧΡΕΜΔΠΙ = ο χρόνος εμπόδιο για την εφαρμογή διαφοροποιημένων πρακτικών ➤ ΑΡΜΕΜΔΠ = ο αριθμός των μαθητών εμπόδιο για την εφαρμογή διαφοροποιημένων πρακτικών ➤ ΑΝΟΙΠΡΜ = αντιμετώπιση σοβαρών οικογενειακών προβλημάτων των μαθητών ➤ ΧΡΠΡΕΚΠ = χρονοβόρα προετοιμασία του εκπαιδευτικού για την εφαρμογή διαφοροποιημένων πρακτικών ➤ ΥΛΕΜΔΠΙ = η εκτεταμένη ύλη εμπόδιο για την εφαρμογή διαφοροποιημένων πρακτικών ➤ ΑΚΟΙΓΛΚ = απουσία κοινού γλωσσικού κώδικα για την επικοινωνία με δίγλωσσους μαθητές ➤ ΕΛΚΑΕΙΑ = έλλειψη κατάρτισης εκπαιδευτικών σε θέματα Ειδικής Αγωγής ➤ ΕΛΜΑΜΕΧ = έλευση καινούργιων δίγλωσσων μαθητών στη μέση της χρονιάς

Ε. ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	
14. Η διάθεση και οι ενέργειες των εκπαιδευτικών για επιμόρφωση και κατάρτιση	<ul style="list-style-type: none"> ➤ επιμορφωτικά σεμινάρια ➤ ΕΛΚΑΙΔΙ = ελλιπής κατάρτιση εκπαιδευτικών ως προς τη διαφοροποίηση της διδασκαλίας ➤ ΚΑΠΡΥΕΚ = η κατάρτιση προσωπική υπόθεση του εκπαιδευτικού
15. Προτάσεις για τη βελτίωση των επιμορφωτικών προγραμμάτων	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΕΜΕΠΠΡ = έμφαση επιμορφωτικών προγραμμάτων στην πράξη ➤ ΑΠΑΜΟΘΕ = αποφυγή παρουσίασης μόνο του θεωρητικού πλαισίου ➤ ΠΡΔΕΝΑΠ = προτάσεις δράσεων που να ενσωματώνονται στο αναλυτικό πρόγραμμα ➤ ΘΕΣΥΣΧΠ = θεματολογία που να αφορά σύγχρονα σχολικά προβλήματα που αντιμετωπίζει ο εκπαιδευτικός
16. Προτάσεις για την αξιοποίηση της διαφοροποιημένης διδασκαλίας	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΔΙΣΧΕΔΙ = διαμόρφωση σχολικών εγχειριδίων για την εφαρμογή διαφοροποιημένων πρακτικών ➤ ΕΠΕΚΥΛΔ = επικαιροποιημένη παραγωγή εκπαιδευτικού υλικού για δίγλωσσους μαθητές ➤ ΑΝΑΝΠΡΣ = ανάγκη αναθεώρησης του Α.Π ➤ ΣΧΑΝΠΡΔ = σχεδιασμός ξεχωριστού Α.Π. για τα διαπολιτισμικά σχολεία ➤ ΜΑΡΜΑΤΑ = μικρότερος αριθμός μαθητών στις τάξεις

ΘΕΜΑΤΙΚΟΙ ΑΞΟΝΕΣ / ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ	ΚΩΔΙΚΟΙ
ΠΡΟΦΙΛ	Φύλο: Άνδρας Μορφωτικό επίπεδο: Κάτοχος μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών Ειδικότητα: Φιλολόγος Χρόνια προϋπηρεσίας: 29 Επαγγελματική εμπειρία σε ετερογενείς μαθητικούς πληθυσμούς: 20 χρόνια σε Γυμνάσιο Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης
Α. ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΕΝΝΟΙΑΣ «ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ»	
1. Η «διαφοροποίηση» στη διδακτική πράξη	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΠΔΙΕΚΑΜ = προσαρμογή της διδακτικής διαδικασίας σύμφωνα με τις εκπαιδευτικές ανάγκες κάθε μαθητή ➤ ΔΙΕΡΓΣΠ = διαφοροποίηση εκπαιδευτικού υλικού που δίνεται ως εργασία για το σπίτι
Β. ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΓΙΑ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΣΗ	
2. Η σύσταση του μαθητικού πληθυσμού στη σύγχρονη σχολική τάξη	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΜΑΕΙΕΚΑ = μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες ➤ ΜΑΣΥΝΦΥ = μαθητές με προβλήματα συναισθηματικής φύσεως ➤ ΑΥΞΠΟΕΤ = αύξηση πολιτισμικής ετερογένειας ➤ ΤΑΜΑΜΙΚ = τάξεις μαθητών μικτών ικανοτήτων
3. Παράγοντες αύξησης της ετερογένειας του μαθητικού πληθυσμού	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΜΕΙΜΟΙΚ = μεγαλύτερη εισροή μεταναστών λόγω της οικονομικής κρίσης ➤ ΜΕΙΜΠΟΛ = μεγαλύτερη εισροή μεταναστών λόγω πολέμων
4. Παράγοντες διαμόρφωσης της ετερογένειας του μαθητικού πληθυσμού	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΔΙΜΚΟΙΕ = διαφοροποίηση των μαθητών ως προς τα κοινωνικά ερεθίσματα ➤ ΔΙΜΟΙΠΕ = διαφοροποίηση μαθητών ως προς το οικογενειακό περιβάλλον από το οποίο προέρχονται ➤ ΕΘΠΑΔΙΜ = η εθνικότητα παράγοντας διαφοροποίησης των μαθητών
5. Μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες / αναπηρίες και συνεκπαίδευση	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΒΑΠΡΔΣΥ = ο βαθμός αναπηρίας προϋπόθεση για τη δυνατότητα συνεκπαίδευσης ➤ ΠΑΣΤΠΣΥ = η παράλληλη στήριξη προϋπόθεση για την εφαρμογή της συνεκπαίδευσης ➤ ΜΑΝΜΕΒΑ = μη ανταπόκριση μαθητών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες σε ανώτερες εκπαιδευτικές

	βαθμίδες της γενικής εκπαίδευσης
6. Η συμβολή του αναλυτικού προγράμματος σπουδών στην αξιοποίηση της μαθητικής ετερογένειας	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΔΥΤΡΑΝΠ = δυνατότητα τροποποίησης του αναλυτικού προγράμματος σπουδών ➤ ΠΑΡΑΑΝΠ = παραγκωνισμός αναλυτικού προγράμματος σπουδών ➤ ΕΛΕΠΕΜΕ = παροχή ελευθερίας επιλογών στους εκπαιδευτικούς ως προς την επιλογή μεθόδων ➤ ΜΠΕΚΥΛΔ = μη παροχή ειδικού εκπαιδευτικού υλικού για δίγλωσσους μαθητές
Γ. ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΣΕ ΕΤΕΡΟΓΕΝΕΙΣ ΤΑΞΕΙΣ	
7. Το προφίλ και ο ρόλος του εκπαιδευτικού στις απαιτήσεις της σύγχρονης τάξης	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΕΚΑΝΥΠΟ = εκπαιδευτικός με υπομονή και ανοχή ➤ ΕΠΑΓΜΑΘ = επίδειξη αγάπης στους μαθητές ➤ ΕΚΙΚΔΙΤ = εκπαιδευτικός με ικανότητες διαχείρισης της τάξης ➤ ΟΜΙΞΕΓΛ = ομιλητής ξένων γλωσσών
8. Μέθοδοι και τεχνικές σε διαφοροποιημένα περιβάλλοντα μάθησης	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΟΜΑΠΛΔΙ = ομαδοσυνεργατικό πλαίσιο διδασκαλίας ➤ ΧΡΠΟΛΥΛ = χρήση πολυτροπικού υλικού ➤ ΑΝΜΕΤΔΙ = αναπόφευκτη η εφαρμογή μετωπικής διδασκαλίας
9. Στοχοθεσία σε πλαίσια διαφοροποιημένης διδασκαλίας	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΔΙΕΠΨΤ = διαφοροποίηση βαθμού επίτευξης γνωστικών στόχων από τους μαθητές ➤ ΑΠΓΝΣΥΜ = απόκτηση του γνωστικού αντικειμένου από το σύνολο των μαθητών ➤ ΠΡΚΟΙΣΤ = προτεραιότητα κοινωνικοσυναισθηματικών στόχων ➤ ΠΡΕΠΨΤ = προτεραιότητα επικοινωνιακών στόχων
10. Μορφές αξιολόγησης των μαθητών	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΔΙΑΞΔΙΜ = διαφοροποιημένο πλαίσιο αξιολόγησης για τους δίγλωσσους μαθητές ➤ ΑΞΙΚΥΠΡ = αξιολόγηση κυρίως της προσπάθειας που καταβάλλει ο μαθητής
Δ. ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	
11. «Εναλλακτικές τεχνικές» που εφαρμόζονται στη διδακτική διαδικασία	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΟΜΠΟΜΑΔ = ομάδες μαθητών με ποικίλες μαθησιακές δυνατότητες ➤ ΠΡΒΙΔΙΔ = προβολή video κατά τη διδακτική διαδικασία ➤ ΔΙΕΡΔΥΜ = διαφοροποίηση εργασιών με βάση τις δυνατότητες κάθε μαθητή ➤ ΧΡΗΒΟΥΛ = χρήση βοηθητικού υλικού για απλοποίηση του

	<p>διδακτικού αντικειμένου (π.χ. πλαγιότιτλοι, περιλήψεις, ερωτήσεις κ.τ.λ.)</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ ΠΑΜΗΓΛΜ = παραπομπές στη μητρική γλώσσα του μαθητή ➤ ΟΠΤΙΔΙΔ = οπτικοποίηση της διδακτικής διαδικασίας ➤ ΣΥΓΝΑΝΚ = σύνδεση γνωστικού αντικειμένου με την καθημερινότητα των μαθητών
12. Η συμβολή των γονέων στη δημιουργία επιτυχημένων διαφοροποιημένων πρακτικών	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΔΙΕΠΜΕΚ = διατήρηση επικοινωνίας μόνο από πλευράς του εκπαιδευτικού ➤ ΜΑΓΟΔΠΙ = μη αξιοποίηση γονέων στη δημιουργία διαφοροποιημένων πρακτικών ➤ ΔΠΑΠΡΜ = διαρκής παρακολούθηση της προόδου του μαθητή
13. Εμπόδια και δυσκολίες στην εφαρμογή διαφοροποιημένων πρακτικών	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΑΝΔΙΜΗΓ = αναλφαβητισμός δίγλωσσων στη μητρική τους γλώσσα ➤ ΧΡΕΜΔΠΙ = ο χρόνος εμπόδιο για την εφαρμογή διαφοροποιημένων πρακτικών ➤ ΑΡΜΕΜΔΠ = ο αριθμός των μαθητών εμπόδιο για την εφαρμογή διαφοροποιημένων πρακτικών ➤ ΕΛΜΑΜΕΧ = έλευση καινούργιων δίγλωσσων μαθητών στη μέση της χρονιάς
Ε. ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	
14. Η διάθεση και οι ενέργειες των εκπαιδευτικών για επιμόρφωση και κατάρτιση	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΣΥΕΠΣΕ = συμμετοχή σε επιμορφωτικά σεμινάρια ➤ ΕΛΚΑΙΔΙ = ελλιπής κατάρτιση εκπαιδευτικών ως προς τη διαφοροποίηση της διδασκαλίας ➤ ΚΑΠΡΥΕΚ = η κατάρτιση προσωπική υπόθεση του εκπαιδευτικού
15. Προτάσεις για τη βελτίωση των επιμορφωτικών προγραμμάτων	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΕΜΕΠΠΡ = έμφαση επιμορφωτικών προγραμμάτων στην πράξη ➤ ΑΠΑΜΟΘΕ = αποφυγή παρουσίασης μόνο του θεωρητικού πλαισίου ➤ ΠΡΔΕΝΑΠ = προτάσεις δράσεων που να ενσωματώνονται στο αναλυτικό πρόγραμμα
16. Προτάσεις για την αξιοποίηση της διαφοροποιημένης διδασκαλίας	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΜΑΡΜΑΤΑ = μικρότερος αριθμός μαθητών στις τάξεις ➤ ΕΠΕΚΥΛΔ = επικαιροποιημένη

	<p>παραγωγή εκπαιδευτικού υλικού για δίγλωσσους μαθητές</p> <ul style="list-style-type: none">➤ ΔΙΣΧΕΔΙ = διαμόρφωση σχολικών εγχειριδίων για την εφαρμογή διαφοροποιημένων πρακτικών➤ ΣΧΑΝΠΡΔ = σχεδιασμός ξεχωριστού Α.Π. για τα διαπολιτισμικά σχολεία
--	--

ΘΕΜΑΤΙΚΟΙ ΑΞΟΝΕΣ / ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ	ΚΩΔΙΚΟΙ
<p>ΠΡΟΦΙΛ</p>	<p>Φύλο: Γυναίκα Μορφωτικό επίπεδο: Κάτοχος πτυχίου ΑΕΙ Ειδικότητα: Δασκάλα Χρόνια προϋπηρεσίας: 13 Επαγγελματική εμπειρία σε ετερογενείς μαθητικούς πληθυσμούς: 2 χρόνια σε Δημοτικό Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης</p>
Α. ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΕΝΝΟΙΑΣ «ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ»	
<p>1. Η «διαφοροποίηση» στη διδακτική πράξη</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΠΔΙΕΚΑΜ = προσαρμογή της διδακτικής διαδικασίας σύμφωνα με τις εκπαιδευτικές ανάγκες κάθε μαθητή ➤ ΠΑΠΔΥΜΑ = προσαρμογή των απαιτήσεων του εκπαιδευτικού σύμφωνα με τις δυνατότητες κάθε μαθητή ➤ ΑΠΥΛΑΔΜ = απλοποίηση της ύλης για τους πιο αδύναμους μαθητές
Β. ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΓΙΑ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΣΗ	
<p>2. Η σύσταση του μαθητικού πληθυσμού στη σύγχρονη σχολική τάξη</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΤΑΧΠΟΕΤ = τάξεις χωρίς πολιτισμική ετερογένεια ➤ ΜΕΠΠΟΕΤ = μείωση πολιτισμικής ετερογένειας στις σύγχρονες τάξεις ➤ ΜΔΙΚΟΕΓ = μαθητές με διαφορετική πολιτισμική καταγωγή ομιλητές της ελληνικής γλώσσας ➤ ΤΑΜΑΜΙΚ = τάξεις μαθητών μικτών ικανοτήτων ➤ ΜΑΕΙΕΚΑ = μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες ➤ ΜΑΣΥΝΦΥ = μαθητές με προβλήματα συναισθηματικής φύσεως
<p>3. Παράγοντες μείωσης της ετερογένειας του μαθητικού πληθυσμού</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΟΙΚΜΕΠΕ = η οικονομική κρίση ως αίτιο μείωσης της πολιτισμικής ετερογένειας των μαθητών ➤ ΕΠΙΜΕΠΑ = επιστροφή μεταναστών στην πατρίδα τους ➤ ΕΛΔΑΧΩΥ = η Ελλάδα δεν αποτελεί πλέον χώρα υποδοχής μεταναστών

<p>4. Παράγοντες διαμόρφωσης της ετερογένειας του μαθητικού πληθυσμού</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΕΝΕΙΑΝΓ = ένταξη παιδιών με ειδικές ανάγκες στο γενικό σχολείο ➤ ΔΙΜΡΥΘΜ = διαφοροποίηση μαθητών ως προς τον ρυθμό μάθησης ➤ ΔΙΜΤΡΜΑ = διαφοροποίηση των μαθητών ως προς τον τρόπο μάθησης ➤ ΔΙΔΥΕΥΜ = διαφοροποίηση μαθητών ως προς τις δυνατότητες και ευκαιρίες μάθησης που έχουν ➤ ΔΙΜΚΟΙΕ = διαφοροποίηση των μαθητών ως προς τα κοινωνικά ερεθίσματα ➤ ΔΙΜΟΙΠΕ = διαφοροποίηση μαθητών ως προς το οικογενειακό περιβάλλον από το οποίο προέρχονται ➤ ΜΔΠΑΔΙΜ = οι μαθησιακές δυσκολίες παράγοντας διαφοροποίησης των μαθητών ➤ ΔΙΜΧΑΡΑ = διαφοροποίηση των μαθητών ως προς των χαρακτήρα τους
<p>5. Μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες / αναπηρίες και συνεκπαίδευση</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΠΑΣΤΠΣΥ = η παράλληλη στήριξη προϋπόθεση για την εφαρμογή της συνεκπαίδευσης ➤ ΒΑΠΡΔΣΥ = ο βαθμός αναπηρίας προϋπόθεση για τη δυνατότητα συνεκπαίδευσης ➤ ΣΥΔΕΝΚΟ = η συνεκπαίδευση ως δυνατότητα ένταξης στο ευρύτερο κοινωνικό σύνολο ➤ ΤΜΕΝΠΡΣ = το τμήμα ένταξης προϋπόθεση για την εφαρμογή της συνεκπαίδευσης ➤ ΠΑΣΤΟΛΧ = ύπαρξη της παράλληλης στήριξης όλη τη διάρκεια της σχολικής χρονιάς
<p>6. Η συμβολή του αναλυτικού προγράμματος σπουδών στην αξιοποίηση της μαθητικής ετερογένειας</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΔΥΤΡΑΝΠ = δυνατότητα τροποποίησης του αναλυτικού προγράμματος σπουδών ➤ ΠΑΡΑΑΝΠ = παραγκωνισμός αναλυτικού προγράμματος σπουδών ➤ ΕΛΕΠΕΜΕ = παροχή ελευθερίας επιλογών στους εκπαιδευτικούς ως προς την επιλογή μεθόδων
Γ. ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΣΕ ΕΤΕΡΟΓΕΝΕΙΣ ΤΑΞΕΙΣ	
<p>7. Το προφίλ και ο ρόλος του εκπαιδευτικού στις απαιτήσεις της σύγχρονης τάξης</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΕΚΕΦΕΔΙ = εκπαιδευτικός με συνεχή εφευρετικότητα διδακτικών μεθόδων και τεχνικών ➤ ΔΗΕΥΠΕΜ = δημιουργία ευχάριστου περιβάλλοντος μάθησης ➤ ΕΠΑΓΜΑΘ = επίδειξη αγάπης στους μαθητές

<p>8. Μέθοδοι και τεχνικές σε διαφοροποιημένα περιβάλλοντα μάθησης</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΟΜΑΠΛΔΙ = ομαδοσυνεργατικό πλαίσιο διδασκαλίας ➤ ΧΡΠΟΛΥΛ = χρήση πολυτροπικού υλικού ➤ ΑΠΑΙΔΙΔ = αξιοποίηση παιχνιδιού στη διδακτική διαδικασία ➤ ΑΝΜΕΤΔΙ = αναπόφευκτη η εφαρμογή μετωπικής διδασκαλίας
<p>9. Στοχοθεσία σε πλαίσια διαφοροποιημένης διδασκαλίας</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΔΙΕΠΓΣΤ = διαφοροποίηση βαθμού επίτευξης γνωστικών στόχων από τους μαθητές ➤ ΑΠΓΝΣΥΜ = απόκτηση του γνωστικού αντικειμένου από το σύνολο των μαθητών
<p>10. Μορφές αξιολόγησης των μαθητών</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΔΙΓΕΔΙΤ = διάκριση του γνωστικού επιπέδου της τάξης μέσω διαγνωστικού τεστ ➤ ΟΜΤΡΑΞΜ = ομοιογενής τρόπος αξιολόγησης μαθητών ➤ ΑΞΙΚΥΠΡ = αξιολόγηση κυρίως της προσπάθειας που καταβάλλει ο μαθητής
<p>Δ. ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ</p>	
<p>11. «Εναλλακτικές τεχνικές» που εφαρμόζονται στη διδακτική διαδικασία</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΟΜΕΡΓΣΠ = ομοιογένεια εκπαιδευτικού υλικού που δίνεται ως εργασία για το σπίτι ➤ ΠΡΔΙΜΟΡ = προσαρμογή διδακτικής διαδικασίας στον μέσο όρο των μαθητών ➤ ΟΠΤΙΔΙΔ = οπτικοποίηση της διδακτικής διαδικασίας ➤ ΟΜΠΟΜΑΔ = ομάδες μαθητών με ποικίλες μαθησιακές δυνατότητες ➤ ΕΝΕΝΔΙΠ = ένταξη ενδιαφερόντων των μαθητών στη διδακτική πράξη
<p>12. Η συμβολή των γονέων στη δημιουργία επιτυχημένων διαφοροποιημένων πρακτικών</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΣΥΕΠΜΤΑ = συχνότερη επικοινωνία των γονέων σε μικρότερες τάξεις ➤ ΣΥΓΟΠΡΟ = συμβολή γονέων στα project μέσω της δημιουργίας κατασκευών ➤ ΣΕΓΟΑΔΥ = σεβασμός των γονέων στις εκπαιδευτικές ανάγκες και δυνατότητες των παιδιών τους
<p>13. Εμπόδια και δυσκολίες στην εφαρμογή διαφοροποιημένων πρακτικών</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΕΛΚΑΕΙΑ = έλλειψη κατάρτισης εκπαιδευτικών σε θέματα Ειδικής Αγωγής ➤ ΕΛΥΛΥΠΟ = ελλιπής υλικοτεχνική υποδομή ➤ ΓΟΕΜΔΠΙ = οι γονείς εμπόδιο για την εφαρμογή διαφοροποιημένων πρακτικών ➤ ΕΛΓΝΔΙΑ = έλλειψη γνώσης

	εφαρμογής διαφοροποιημένων διδακτικών πρακτικών
Ε. ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	
14. Η διάθεση και οι ενέργειες των εκπαιδευτικών για επιμόρφωση και κατάρτιση	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΣΥΕΠΣΕ = συμμετοχή σε επιμορφωτικά σεμινάρια ➤ ΕΛΚΑΙΔΙ = ελλιπής κατάρτιση εκπαιδευτικών ως προς τη διαφοροποίηση της διδασκαλίας ➤ ΚΑΠΡΥΕΚ = η κατάρτιση προσωπική υπόθεση του εκπαιδευτικού
15. Προτάσεις για τη βελτίωση των επιμορφωτικών προγραμμάτων	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΕΜΕΠΠΡ = έμφαση επιμορφωτικών προγραμμάτων στην πράξη ➤ ΑΠΑΜΟΘΕ = αποφυγή παρουσίασης μόνο του θεωρητικού πλαισίου ➤ ΠΡΔΕΝΑΠ = προτάσεις δράσεων που να ενσωματώνονται στο αναλυτικό πρόγραμμα ➤ ΘΕΣΥΣΧΠ = θεματολογία που να αφορά σύγχρονα σχολικά προβλήματα που αντιμετωπίζει ο εκπαιδευτικός
16. Προτάσεις για την αξιοποίηση της διαφοροποιημένης διδασκαλίας	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΕΠΤΕΧΕΞ = επάνδρωση σχολείων με τον κατάλληλο τεχνολογικό εξοπλισμό ➤ ΜΑΡΜΑΤΑ = μικρότερος αριθμός μαθητών στις τάξεις

ΘΕΜΑΤΙΚΟΙ ΑΞΟΝΕΣ / ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ	ΚΩΔΙΚΟΙ
<p>ΠΡΟΦΙΛ</p>	<p>Φύλο: Γυναίκα Μορφωτικό επίπεδο: Κάτοχος πτυχίου ΑΕΙ Ειδικότητα: Δασκάλα Χρόνια προϋπηρεσίας: 2 χρόνια Επαγγελματική εμπειρία σε ετερογενείς μαθητικούς πληθυσμούς: 2 χρόνια σε τάξη υποδοχής ΖΕΠ</p>
Α. ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΕΝΝΟΙΑΣ «ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ»	
<p>1. Η «διαφοροποίηση» στη διδακτική πράξη</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΔΙΑΔΙΥΛ = διαφοροποίηση διδακτικού υλικού ➤ ΔΙΑΔΙΜΕ = διαφοροποίηση διδακτικών μεθόδων ➤ ΔΙΑΔΠΡ = διαφοροποίηση διδακτικών προσεγγίσεων ➤ ΕΚΕΛΤΥΠ = εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας στα τμήματα υποδοχής ➤ ΑΠΔΙΤΥΠ = απλοποίηση του διδακτικού αντικειμένου στα τμήματα υποδοχής ➤ ΠΔΙΕΚΑΜ = προσαρμογή της διδακτικής διαδικασίας σύμφωνα με τις εκπαιδευτικές ανάγκες κάθε μαθητή ➤ ΠΑΠΔΥΜΑ = προσαρμογή των απαιτήσεων του εκπαιδευτικού σύμφωνα με τις δυνατότητες κάθε μαθητή
Β. ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΓΙΑ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΣΗ	
<p>2. Η σύσταση του μαθητικού πληθυσμού στη σύγχρονη σχολική τάξη</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΤΑΜΑΜΙΚ = τάξεις μαθητών μικτών ικανοτήτων ➤ ΜΑΕΙΕΚΑ = μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες ➤ ΜΑΣΥΝΦΥ = μαθητές με προβλήματα συναισθηματικής φύσεως ➤ ΑΥΞΠΟΕΤ = αύξηση πολιτισμικής ετερογένειας
<p>3. Παράγοντες αύξησης της ετερογένειας του μαθητικού πληθυσμού</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΜΕΙΜΟΙΚ = μεγαλύτερη εισροή μεταναστών λόγω της οικονομικής κρίσης ➤ ΜΕΙΜΠΟΛ = μεγαλύτερη εισροή μεταναστών λόγω πολέμων

<p>4. Παράγοντες διαμόρφωσης της ετερογένειας του μαθητικού πληθυσμού</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΗΛΠΑΔΙΜΑ = η ηλικία παράγοντας διαφοροποίησης των μαθητών ➤ ΔΙΜΡΥΘΜ = διαφοροποίηση μαθητών ως προς τον ρυθμό μάθησης ➤ ΔΙΜΟΙΠΕ = διαφοροποίηση μαθητών ως προς το οικογενειακό περιβάλλον από το οποίο προέρχονται ➤ ΔΙΜΟΙΚΥ = διαφοροποίηση μαθητών ως προς το οικονομικό τους υπόβαθρο ➤ ΜΔΠΑΔΙΜ = οι μαθησιακές δυσκολίες παράγοντας διαφοροποίησης των μαθητών
<p>5. Μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες / αναπηρίες και συνεκπαίδευση</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΠΑΣΤΠΣΥ = η παράλληλη στήριξη προϋπόθεση για την εφαρμογή της συνεκπαίδευσης ➤ ΣΥΠΚΟΜΑ = η συμβολή της παράλληλης στήριξης στην κοινωνικοποίηση μαθητών με αναπηρίες ➤ ΒΑΠΡΔΣΥ = ο βαθμός αναπηρίας προϋπόθεση για τη δυνατότητα συνεκπαίδευσης ➤ ΣΥΔΕΝΚΟ = η συνεκπαίδευση ως δυνατότητα ένταξης στο ευρύτερο κοινωνικό σύνολο ➤ ΠΑΣΤΟΛΧ = ύπαρξη της παράλληλης στήριξης όλη τη διάρκεια της σχολικής χρονιάς ➤ ΤΜΕΝΠΡΣ = το τμήμα ένταξης προϋπόθεση για την εφαρμογή της συνεκπαίδευσης
<p>6. Η συμβολή του αναλυτικού προγράμματος σπουδών στην αξιοποίηση της μαθητικής ετερογένειας</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΜΠΑΔΑΔΕ= μη παροχή δυνατοτήτων για την ανάπτυξη δεξιοτήτων αυτών των ομάδων των μαθητών ➤ ΜΠΑΔΑΞΙ= μη παροχή δυνατοτήτων για την αξιολόγηση αυτών των μαθητών ➤ ΜΠΕΚΥΛΔ = μη παροχή ειδικού εκπαιδευτικού υλικού για δίγλωσσους μαθητές
<p>Γ. ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΣΕ ΕΤΕΡΟΓΕΝΕΙΣ ΤΑΞΕΙΣ</p>	
<p>7. Το προφίλ και ο ρόλος του εκπαιδευτικού στις απαιτήσεις της σύγχρονης τάξης</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΕΚΕΦΕΔΙ = εκπαιδευτικός με συνεχή εφευρετικότητα διδακτικών μεθόδων και τεχνικών ➤ ΑΠΛΔΙΔΙ = απλοποίηση της διδακτικής διαδικασίας ➤ ΚΑΠΡΔΙΔ = πολύ καλή προετοιμασία της διδακτικής διαδικασίας ➤ ΕΚΙΚΔΙΤ = εκπαιδευτικός με

	ικανότητες διαχείρισης της τάξης
8. Μέθοδοι και τεχνικές σε διαφοροποιημένα περιβάλλοντα μάθησης	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΟΜΑΠΛΔΙ = ομαδοσυνεργατικό πλαίσιο διδασκαλίας ➤ ΧΡΠΟΛΥΛ = χρήση πολυτροπικού υλικού ➤ ΑΝΑΜΕΔΙ = αναλυτική μέθοδος διδασκαλίας ➤ ΕΞΑΔΙΔΑ = εξατομικευμένη διδασκαλία
9. Στοχοθεσία σε πλαίσια διαφοροποιημένης διδασκαλίας	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΔΙΕΠΓΣΤ = διαφοροποίηση βαθμού επίτευξης γνωστικών στόχων από τους μαθητές ➤ ΑΠΓΝΣΥΜ = απόκτηση του γνωστικού αντικειμένου από το σύνολο των μαθητών ➤ ΠΡΚΟΙΣΤ = προτεραιότητα κοινωνικοσυναισθηματικών στόχων ➤ ΠΡΕΠΣΤ = προτεραιότητα επικοινωνιακών στόχων
10. Μορφές αξιολόγησης των μαθητών	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΔΠΠΓΡΛ = διάσταση αξιολόγησης προφορικού και γραπτού λόγου ➤ ΚΠΡΕΞΜΑ = καθημερινή προφορική εξέταση του συνόλου των μαθητών ➤ ΑΞΙΚΥΠΡ = αξιολόγηση κυρίως της προσπάθειας που καταβάλλει ο μαθητής
Δ. ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	
11. «Εναλλακτικές τεχνικές» που εφαρμόζονται στη διδακτική διαδικασία	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΟΜΠΟΜΑΔ = ομάδες μαθητών με ποικίλες μαθησιακές δυνατότητες ➤ ΠΡΔΙΜΟΡ = προσαρμογή διδακτικής διαδικασίας στον μέσο όρο των μαθητών ➤ ΥΠΑΜΕΔΙ = υποστήριξη αδύναμων μαθητών μέσω εξατομικευμένης διδασκαλίας ➤ ΥΠΧΜΕΔΙ = υποστήριξη χαρισματικών μαθητών μέσω εξατομικευμένης διδασκαλίας ➤ ΝΟΜΑΝΑΝ = νοερή ομαδοποίηση των μαθητών από τον εκπαιδευτικό ανάλογα με τις εκπαιδευτικές τους ανάγκες ➤ ΧΡΗΒΟΥΛ = χρήση βοηθητικού υλικού για απλοποίηση του διδακτικού αντικειμένου (π.χ. πλαγιότιτλοι, περιλήψεις, ερωτήσεις κ.τ.λ.) ➤ ΔΙΕΡΔΥΜ = διαφοροποίηση εργασιών με βάση τις δυνατότητες κάθε μαθητή

<p>12. Η συμβολή των γονέων στη δημιουργία επιτυχημένων διαφοροποιημένων πρακτικών</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΣΕΠΕΚΓΟ = συχνή επικοινωνία εκπαιδευτικού με τους γονείς ➤ ΣΕΓΟΡΥΜ = σεβασμός των γονέων στον ρυθμό μάθησης των παιδιών τους ➤ ΜΑΓΟΔΠΙ = μη αξιοποίηση γονέων στη δημιουργία διαφοροποιημένων πρακτικών ➤ ΣΕΓΟΑΔΥ = σεβασμός των γονέων στις εκπαιδευτικές ανάγκες και δυνατότητες των παιδιών τους ➤ ΔΠΑΠΡΜ = διαρκής παρακολούθηση της προόδου του μαθητή
<p>13. Εμπόδια και δυσκολίες στην εφαρμογή διαφοροποιημένων πρακτικών</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΧΡΠΡΕΚΠΙ = χρονοβόρα προετοιμασία του εκπαιδευτικού για την εφαρμογή διαφοροποιημένων πρακτικών ➤ ΣΥΧΑΠΜΑ = συχνές απουσίες μαθητών ➤ ΑΡΜΕΜΔΠ = ο αριθμός των μαθητών εμπόδιο για την εφαρμογή διαφοροποιημένων πρακτικών ➤ ΕΛΥΛΥΠΟ = ελλιπής υλικοτεχνική υποδομή
<p>Ε. ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ</p>	
<p>14. Η διάθεση και οι ενέργειες των εκπαιδευτικών για επιμόρφωση και κατάρτιση</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΣΥΕΠΣΕ = συμμετοχή σε επιμορφωτικά σεμινάρια ➤ ΕΛΚΑΙΔΙ = ελλιπής κατάρτιση εκπαιδευτικών ως προς τη διαφοροποίηση της διδασκαλίας ➤ ΚΑΠΡΥΕΚ = η κατάρτιση προσωπική υπόθεση του εκπαιδευτικού ➤ ΚΑΝΕΔΙΔ = κατάρτιση νέων εκπαιδευτικών σε θέματα διαφοροποιημένης διδασκαλίας
<p>15. Προτάσεις για τη βελτίωση των επιμορφωτικών προγραμμάτων</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΕΜΕΠΠΡ = έμφαση επιμορφωτικών προγραμμάτων στην πράξη ➤ ΑΠΑΜΟΘΕ = αποφυγή παρουσίας μόνο του θεωρητικού πλαισίου ➤ ΠΡΔΕΝΑΠ = προτάσεις δράσεων που να ενσωματώνονται στο αναλυτικό πρόγραμμα ➤ ΘΕΣΥΣΧΠ = θεματολογία που να αφορά σύγχρονα σχολικά προβλήματα που αντιμετωπίζει ο εκπαιδευτικός
<p>16. Προτάσεις για την αξιοποίηση της διαφοροποιημένης διδασκαλίας</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΔΙΣΧΕΔΙ = διαμόρφωση σχολικών εγχειριδίων για την εφαρμογή διαφοροποιημένων πρακτικών

	<ul style="list-style-type: none">➤ ΑΝΑΝΠΡΣ = ανάγκη αναθεώρησης του Α.Π➤ ΕΠΤΕΧΕΞ = επάνδρωση σχολείων με τον κατάλληλο τεχνολογικό εξοπλισμό➤ ΕΠΕΚΥΛΔ = επικαιροποιημένη παραγωγή εκπαιδευτικού υλικού για δίγλωσσους μαθητές
--	--

ΘΕΜΑΤΙΚΟΙ ΑΞΟΝΕΣ / ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ	ΚΩΔΙΚΟΙ
<p>ΠΡΟΦΙΛ</p>	<p>Φύλο: Γυναίκα Μορφωτικό επίπεδο: Κάτοχος πτυχίου ΑΕΙ Ειδικότητα: Ειδικής Αγωγής Χρόνια προϋπηρεσίας: 6 Επαγγελματική εμπειρία σε ετερογενείς μαθητικούς πληθυσμούς: 1 χρόνο σε Παράλληλες Στηρίξεις σε Δημοτικό Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης</p>
<p>Α. ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΕΝΝΟΙΑΣ «ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ»</p>	
<p>1. Η «διαφοροποίηση» στη διδακτική πράξη</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΔΙΑΔΙΥΛ = διαφοροποίηση διδακτικού υλικού ➤ ΔΙΑΔΙΜΕ = διαφοροποίηση διδακτικών μεθόδων ➤ ΔΙΑΔΙΠΡ = διαφοροποίηση διδακτικών προσεγγίσεων ➤ ΠΔΙΕΚΑΜ = προσαρμογή της διδακτικής διαδικασίας σύμφωνα με τις εκπαιδευτικές ανάγκες κάθε μαθητή ➤ ΑΠΥΛΑΔΜ = απλοποίηση της ύλης για τους πιο αδύναμους μαθητές
<p>Β. ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΓΙΑ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΣΗ</p>	
<p>2. Η σύσταση του μαθητικού πληθυσμού στη σύγχρονη σχολική τάξη</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΜΑΕΙΕΚΑ = μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες ➤ ΜΑΣΥΝΦΥ = μαθητές με προβλήματα συναισθηματικής φύσεως ➤ ΑΥΞΠΟΕΤ = αύξηση πολιτισμικής ετερογένειας ➤ ΤΑΜΑΜΙΚ = τάξεις μαθητών μικτών ικανοτήτων
<p>3. Παράγοντες αύξησης της ετερογένειας του μαθητικού πληθυσμού</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΜΕΙΜΟΙΚ = μεγαλύτερη εισροή μεταναστών λόγω της οικονομικής κρίσης ➤ ΜΕΙΜΠΟΛ = μεγαλύτερη εισροή μεταναστών λόγω πολέμων
<p>4. Παράγοντες διαμόρφωσης της ετερογένειας του μαθητικού πληθυσμού</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΜΔΠΑΔΙΜ = οι μαθησιακές δυσκολίες παράγοντας διαφοροποίησης των μαθητών ➤ ΔΙΜΤΡΜΑ = διαφοροποίηση των μαθητών ως προς τον τρόπο μάθησης ➤ ΔΙΜΡΥΘΜ = διαφοροποίηση μαθητών ως προς τον ρυθμό μάθησης ➤ ΕΘΠΑΔΙΜ = η εθνικότητα παράγοντας διαφοροποίησης των μαθητών ➤ ΔΙΜΟΙΠΕ = διαφοροποίηση μαθητών ως προς το οικογενειακό περιβάλλον από το οποίο

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ προέρχονται ➤ ΔΙΜΚΟΙΕ = διαφοροποίηση των μαθητών ως προς τα κοινωνικά ερεθίσματα ➤ ΔΙΜΟΙΚΥ = διαφοροποίηση μαθητών ως προς το οικονομικό τους υπόβαθρο
5. Μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες / αναπηρίες και συνεκπαίδευση	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΠΑΣΤΠΣΥ = η παράλληλη στήριξη προϋπόθεση για την εφαρμογή της συνεκπαίδευσης ➤ ΣΥΠΚΟΜΑ = η συμβολή της παράλληλης στήριξης στην κοινωνικοποίηση μαθητών με αναπηρίες ➤ ΒΑΠΡΔΣΥ = ο βαθμός αναπηρίας προϋπόθεση για τη δυνατότητα συνεκπαίδευσης ➤ ΣΥΔΕΝΚΟ = η συνεκπαίδευση ως δυνατότητα ένταξης στο ευρύτερο κοινωνικό σύνολο ➤ ΠΑΣΤΟΛΧ = ύπαρξη της παράλληλης στήριξης όλη τη διάρκεια της σχολικής χρονιάς ➤ ΤΜΕΝΠΡΣ = το τμήμα ένταξης προϋπόθεση για την εφαρμογή της συνεκπαίδευσης
6. Η συμβολή του αναλυτικού προγράμματος σπουδών στην αξιοποίηση της μαθητικής ετερογένειας	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΔΥΤΡΑΝΠ = δυνατότητα τροποποίησης του αναλυτικού προγράμματος σπουδών ➤ ΠΑΡΑΑΝΠ = παραγκωνισμός αναλυτικού προγράμματος σπουδών ➤ ΜΠΑΔΑΔΕ= μη παροχή δυνατοτήτων για την ανάπτυξη δεξιοτήτων αυτών των ομάδων των μαθητών ➤ ΜΠΑΔΑΞΙ= μη παροχή δυνατοτήτων για την αξιολόγηση αυτών των μαθητών ➤ ΜΔΙΓΝΣΤ = μη διαφοροποίηση γνωστικών στόχων ➤ ΑΝΠΡΕΙΑ = αναλυτικά προγράμματα ειδικής αγωγής που δεν εντάσσονται στο γενικό σχολείο
Γ. ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΣΕ ΕΤΕΡΟΓΕΝΕΙΣ ΤΑΞΕΙΣ	
7. Το προφίλ και ο ρόλος του εκπαιδευτικού στις απαιτήσεις της σύγχρονης τάξης	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΕΚΑΝΕΠΡ = εκπαιδευτικός ανοιχτός σε νέες προσεγγίσεις ➤ ΕΚΕΦΕΔΙ = εκπαιδευτικός με συνεχή εφευρετικότητα διδακτικών μεθόδων και τεχνικών
8. Μέθοδοι και τεχνικές σε διαφοροποιημένα περιβάλλοντα μάθησης	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΧΡΠΟΛΥΛ = χρήση πολυτροπικού υλικού ➤ ΕΞΑΔΙΔΑ = εξατομικευμένη

	<p>διδασκαλία</p>
<p>9. Στοχοθεσία σε πλαίσια διαφοροποιημένης διδασκαλίας</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΔΙΕΠΓΣΤ = διαφοροποίηση βαθμού επίτευξης γνωστικών στόχων από τους μαθητές ➤ ΑΠΓΝΣΥΜ = απόκτηση του γνωστικού αντικειμένου από το σύνολο των μαθητών ➤ ΠΡΚΟΙΣΤ = προτεραιότητα κοινωνικοσυναισθηματικών στόχων ➤ ΠΡΕΠΙΣΤ = προτεραιότητα επικοινωνιακών στόχων
<p>10. Μορφές αξιολόγησης των μαθητών</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΔΙΠΡΓΡΑ = διάσταση αξιολόγησης προφορικού και γραπτού λόγου ➤ ΔΙΓΕΔΙΤ = διάκριση του γνωστικού επιπέδου της τάξης μέσω διαγνωστικού τεστ ➤ ΠΡΑΜΑΔΥ = προφορική αξιολόγηση μαθητών με μαθησιακές δυσκολίες ➤ ΑΞΙΚΥΠΡ = αξιολόγηση κυρίως της προσπάθειας που καταβάλλει ο μαθητής
<p>Δ. ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ</p>	
<p>11. «Εναλλακτικές τεχνικές» που εφαρμόζονται στη διδακτική διαδικασία</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΧΡΗΒΟΥΛ = χρήση βοηθητικού υλικού για απλοποίηση του διδακτικού αντικειμένου (π.χ. πλαγιότιτλοι, περιλήψεις, ερωτήσεις κ.τ.λ.) ➤ ΟΜΕΡΓΣΠ = ομοιογένεια εκπαιδευτικού υλικού που δίνεται ως εργασία για το σπίτι ➤ ΔΙΟΕΦΙΜ = διαμόρφωση ομάδων εργασίας βάση φιλικών σχέσεων των μαθητών ➤ ΥΠΑΜΕΔΙ = υποστήριξη αδύναμων μαθητών μέσω εξατομικευμένης διδασκαλίας ➤ ΥΠΧΜΕΔΙ = υποστήριξη χαρισματικών μαθητών μέσω εξατομικευμένης διδασκαλίας
<p>12. Η συμβολή των γονέων στη δημιουργία επιτυχημένων διαφοροποιημένων πρακτικών</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΕΠΓΕΙΑΝ = συχνότερη η επικοινωνία γονέων παιδιών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες ➤ ΜΑΓΟΔΠΙ = μη αξιοποίηση γονέων στη δημιουργία διαφοροποιημένων πρακτικών ➤ ΔΠΑΠΡΜ = διαρκής παρακολούθηση της προόδου του μαθητή ➤ ΔΙΣΥΜΑΘ = διδακτικές συμβουλές

	στους γονείς ανά περίπτωση μαθητή
13. Εμπόδια και δυσκολίες στην εφαρμογή διαφοροποιημένων πρακτικών	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΑΝΟΙΠΡΜ = αντιμετώπιση σοβαρών οικογενειακών προβλημάτων των μαθητών ➤ ΕΛΚΑΕΙΑ = έλλειψη κατάρτισης εκπαιδευτικών σε θέματα Ειδικής Αγωγής ➤ ΑΡΜΕΜΔΠ = ο αριθμός των μαθητών εμπόδιο για την εφαρμογή διαφοροποιημένων πρακτικών
Ε. ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	
14. Η διάθεση και οι ενέργειες των εκπαιδευτικών για επιμόρφωση και κατάρτιση	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΣΥΕΠΣΕ = συμμετοχή σε επιμορφωτικά σεμινάρια ➤ ΕΛΚΑΙΔΙ = ελλιπής κατάρτιση εκπαιδευτικών ως προς τη διαφοροποίηση της διδασκαλίας ➤ ΚΑΠΡΥΕΚ = η κατάρτιση προσωπική υπόθεση του εκπαιδευτικού
15. Προτάσεις για τη βελτίωση των επιμορφωτικών προγραμμάτων	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΕΜΕΠΠΡ = έμφαση επιμορφωτικών προγραμμάτων στην πράξη ➤ ΑΠΑΜΟΘΕ = αποφυγή παρουσίασης μόνο του θεωρητικού πλαισίου ➤ ΠΡΔΕΝΑΠ = προτάσεις δράσεων που να ενσωματώνονται στο αναλυτικό πρόγραμμα ➤ ΘΕΣΥΣΧΠ = θεματολογία που να αφορά σύγχρονα σχολικά προβλήματα που αντιμετωπίζει ο εκπαιδευτικός
16. Προτάσεις για την αξιοποίηση της διαφοροποιημένης διδασκαλίας	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΔΙΣΧΕΔΙ = διαμόρφωση σχολικών εγχειριδίων για την εφαρμογή διαφοροποιημένων πρακτικών ➤ ΑΝΑΝΙΠΡΣ = ανάγκη αναθεώρησης του Α.Π

ΘΕΜΑΤΙΚΟΙ ΑΞΟΝΕΣ / ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ	ΚΩΔΙΚΟΙ
<p>ΠΡΟΦΙΛ</p>	<p>Φύλο: Γυναίκα Μορφωτικό επίπεδο: Κάτοχος πτυχίου ΑΕΙ Ειδικότητα: Ειδικής Αγωγής Χρόνια προϋπηρεσίας: 9 χρόνια Επαγγελματική εμπειρία σε ετερογενείς μαθητικούς πληθυσμούς: 2 χρόνια Σε Παράλληλες Στηρίξεις σε δίγλωσσους μαθητές</p>
Α. ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΕΝΝΟΙΑΣ «ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ»	
<p>1. Η «διαφοροποίηση» στη διδακτική πράξη</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΔΙΑΔΙΥΛ = διαφοροποίηση διδακτικού υλικού ➤ ΔΙΑΔΙΜΕ = διαφοροποίηση διδακτικών μεθόδων ➤ ΔΙΑΔΠΡ = διαφοροποίηση διδακτικών προσεγγίσεων ➤ ΠΔΙΕΚΑΜ = προσαρμογή της διδακτικής διαδικασίας σύμφωνα με τις εκπαιδευτικές ανάγκες κάθε μαθητή ➤ ΠΑΠΔΥΜΑ = προσαρμογή των απαιτήσεων του εκπαιδευτικού σύμφωνα με τις δυνατότητες κάθε μαθητή ➤ ΔΙΕΡΓΣΠ = διαφοροποίηση εκπαιδευτικού υλικού που δίνεται ως εργασία για το σπίτι ➤ ΔΙΑΞΜΑΘ = διαφοροποίηση στον τρόπο αξιολόγησης των μαθητών ➤ ΔΙΧΡΜΑΘ = διαφοροποίηση του χρόνου που αφιερώνει ο εκπαιδευτικός σε κάθε μαθητή
Β. ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΓΙΑ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΣΗ	
<p>2. Η σύσταση του μαθητικού πληθυσμού στη σύγχρονη σχολική τάξη</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΜΕΙΠΟΕΤ = μείωση πολιτισμικής ετερογένειας στις σύγχρονες τάξεις ➤ ΜΣΤΓΕΛΠ = περισσότεροι μαθητές με στοιχειώδεις γνώσεις της ελληνικής γλώσσας παλαιότερα ➤ ΜΚΑΓΕΛΠ = περισσότεροι μαθητές με καμία γνώση της ελληνικής γλώσσας παλαιότερα ➤ ΜΔΙΚΟΕΓ = μαθητές με διαφορετική πολιτισμική καταγωγή ομιλητές της ελληνικής γλώσσας ➤ ΤΑΜΑΜΙΚ = τάξεις μαθητών μικτών ικανοτήτων ➤ ΜΑΕΙΕΚΑ = μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες ➤ ΜΑΣΥΝΦΥ = μαθητές με προβλήματα συναισθηματικής φύσεως

<p>3. Παράγοντες μείωσης της ετερογένειας του μαθητικού πληθυσμού</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΟΙΚΜΕΠΕ = η οικονομική κρίση ως αίτιο μείωσης της πολιτισμικής ετερογένειας των μαθητών ➤ ΕΠΙΜΕΠΑ = επιστροφή μεταναστών στην πατρίδα τους ➤ ΕΛΔΑΧΩΥ = η Ελλάδα δεν αποτελεί πλέον χώρα υποδοχής μεταναστών
<p>4. Παράγοντες διαμόρφωσης της ετερογένειας του μαθητικού πληθυσμού</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΕΘΠΑΔΙΜ = η εθνικότητα παράγοντας διαφοροποίησης των μαθητών ➤ ΜΑΠΑΔΙΜ = οι μαθησιακές δυσκολίες παράγοντας διαφοροποίησης των μαθητών ➤ ΕΝΕΙΑΝΓ = ένταξη παιδιών με ειδικές ανάγκες στο γενικό σχολείο ➤ ΔΙΜΟΙΠΕ = διαφοροποίηση μαθητών ως προς το οικογενειακό περιβάλλον από το οποίο προέρχονται ➤ ΔΙΜΟΙΚΥ = διαφοροποίηση μαθητών ως προς το οικονομικό τους υπόβαθρο ➤ ΔΙΔΥΕΥΜ = διαφοροποίηση μαθητών ως προς τις δυνατότητες και ευκαιρίες μάθησης που έχουν ➤ ΔΙΜΕΚΑΝ = διαφοροποίηση των μαθητών ως προς τις εκπαιδευτικές τους ανάγκες ➤ ΔΙΜΡΥΘΜ = διαφοροποίηση μαθητών ως προς τον ρυθμό μάθησης
<p>5. Μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες / αναπηρίες και συνεκπαίδευση</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΠΑΣΤΠΣΥ = η παράλληλη στήριξη προϋπόθεση για την εφαρμογή της συνεκπαίδευσης ➤ ΣΥΠΚΟΜΑ = η συμβολή της παράλληλης στήριξης στην κοινωνικοποίηση μαθητών με αναπηρίες ➤ ΒΑΠΡΔΣΥ = ο βαθμός αναπηρίας προϋπόθεση για τη δυνατότητα συνεκπαίδευσης ➤ ΣΥΔΕΝΚΟ = η συνεκπαίδευση ως δυνατότητα ένταξης στο ευρύτερο κοινωνικό σύνολο ➤ ΠΑΣΤΟΛΧ = ύπαρξη της παράλληλης στήριξης όλη τη διάρκεια της σχολικής χρονιάς ➤ ΤΜΕΝΠΡΣ = το τμήμα ένταξης προϋπόθεση για την εφαρμογή της συνεκπαίδευσης ➤ ΠΡΕΙΔΣΧ = προτιμότερο το ειδικό σχολείο για κάποιες περιπτώσεις μαθητών

<p>6. Η συμβολή του αναλυτικού προγράμματος σπουδών στην αξιοποίηση της μαθητικής ετερογένειας</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΔΥΤΡΑΝΠ = δυνατότητα τροποποίησης του αναλυτικού προγράμματος σπουδών ➤ ΠΑΡΑΑΝΠ = παραγκωνισμός αναλυτικού προγράμματος σπουδών ➤ ΜΠΑΔΑΔΕ= μη παροχή δυνατοτήτων για την ανάπτυξη δεξιοτήτων αυτών των ομάδων των μαθητών ➤ ΜΠΑΔΑΞΙ= μη παροχή δυνατοτήτων για την αξιολόγηση αυτών των μαθητών ➤ ΜΔΙΓΝΣΤ = μη διαφοροποίηση γνωστικών στόχων ➤ ΑΝΠΡΕΙΑ = αναλυτικά προγράμματα ειδικής αγωγής που δεν εντάσσονται στο γενικό σχολείο
<p>Γ. ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΣΕ ΕΤΕΡΟΓΕΝΕΙΣ ΤΑΞΕΙΣ</p>	
<p>7. Το προφίλ και ο ρόλος του εκπαιδευτικού στις απαιτήσεις της σύγχρονης τάξης</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΠΡΕΝΔΜΑ = πρόκληση του ενδιαφέροντος των μαθητών ➤ ΑΕΧΕΑΔΜ = αξιοποίηση του ελεύθερου χρόνου του εκπαιδευτικού ενισχυτικά προς τους αδύναμους μαθητές ➤ ΕΚΑΝΕΠΡ = εκπαιδευτικός ανοιχτός σε νέες προσεγγίσεις ➤ ΕΚΕΦΕΔΙ = εκπαιδευτικός με συνεχή εφευρετικότητα διδακτικών μεθόδων και τεχνικών ➤ ΑΝΕΚΔΙΔ = συνεχής αναστοχασμός εκπαιδευτικού για τη διδακτική διαδικασία ➤ ΑΥΕΚΔΙΕ = συνεχής αυτοαξιολόγηση του εκπαιδευτικού για το διδακτικό του έργο ➤ ΕΠΑΓΜΑΘ = επίδειξη αγάπης στους μαθητές ➤ ΕΚΑΥΤΥΠ = εκπαιδευτικός με αυξημένα τυπικά προσόντα ➤ ΚΑΠΡΔΙΔ = πολύ καλή προετοιμασία της διδακτικής διαδικασίας ➤ ΕΚΑΝΥΠΟ = εκπαιδευτικός με υπομονή και ανοχή ➤ ΕΚΙΚΔΙΤ = εκπαιδευτικός με ικανότητες διαχείρισης της τάξης ➤ ΕΚΣΥΚΑΘ = εκπαιδευτικός με αυξημένη συνείδηση καθήκοντος
<p>8. Μέθοδοι και τεχνικές σε διαφοροποιημένα περιβάλλοντα μάθησης</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΟΜΑΠΛΔΙ = ομαδοσυνεργατικό πλαίσιο διδασκαλίας ➤ ΧΡΠΟΛΥΛ = χρήση πολυτροπικού υλικού ➤ ΑΠΑΙΔΙΔ = αξιοποίηση παιχνιδιού στη διδακτική διαδικασία

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΕΞΑΔΙΔΑ = εξατομικευμένη διδασκαλία
9. Στοχοθεσία σε πλαίσια διαφοροποιημένης διδασκαλίας	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΔΙΕΠΨΤ = διαφοροποίηση βαθμού επίτευξης γνωστικών στόχων από τους μαθητές ➤ ΑΠΓΝΣΥΜ = απόκτηση του γνωστικού αντικειμένου από το σύνολο των μαθητών ➤ ΠΡΚΟΙΣΤ = προτεραιότητα κοινωνικοσυναισθηματικών στόχων ➤ ΠΡΕΠΨΤ = προτεραιότητα επικοινωνιακών στόχων ➤ ΣΥΑΝΓΨΤ = συνεχή αναδιαμόρφωση γνωστικών στόχων
10. Μορφές αξιολόγησης των μαθητών	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΔΙΠΡΓΡΑ = διάσταση αξιολόγησης προφορικού και γραπτού λόγου ➤ ΟΜΤΡΑΞΜ = ομοιογενής τρόπος αξιολόγησης μαθητών ➤ ΔΙΓΕΔΙΤ = διάκριση του γνωστικού επιπέδου της τάξης μέσω διαγνωστικού τεστ ➤ ΑΞΙΚΥΠΡ = αξιολόγηση κυρίως της προσπάθειας που καταβάλλει ο μαθητής ➤ ΓΡΑΞΚΛΤ = γραπτή αξιολόγηση με ασκήσεις κλειστού τύπου
Δ. ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	
11. «Εναλλακτικές τεχνικές» που εφαρμόζονται στη διδακτική διαδικασία	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΟΠΤΙΔΙΔ = οπτικοποίηση της διδακτικής διαδικασίας ➤ ΕΝΕΝΔΙΠ = ένταξη ενδιαφερόντων των μαθητών στη διδακτική πράξη ➤ ΟΜΠΟΜΑΔ = ομάδες μαθητών με ποικίλες μαθησιακές δυνατότητες ➤ ΠΡΔΙΜΟΡ = προσαρμογή διδακτικής διαδικασίας στον μέσο όρο των μαθητών ➤ ΝΟΜΑΝΑΝ = νοερή ομαδοποίηση των μαθητών από τον εκπαιδευτικό ανάλογα με τις εκπαιδευτικές τους ανάγκες ➤ ΗΜΕΡΕΚΠ = ημερολόγιο εκπαιδευτικού ➤ ΣΥΓΟΜΑΔ = συνεντεύξεις με γονείς και μαθητές για τη διερεύνηση των εκπαιδευτικών τους αναγκών ➤ ΠΑΑΞΙΔΕ = τρίτοι παρατηρητές ως αξιολογητές του διδακτικού έργου του εκπαιδευτικού ➤ ΟΜΕΡΓΨΠ = ομοιογένεια εκπαιδευτικού υλικού που δίνεται ως εργασία για το σπίτι

<p>12. Η συμβολή των γονέων στη δημιουργία επιτυχημένων διαφοροποιημένων πρακτικών</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΕΠΓΟΕΠΙ = επικοινωνία γονέων μόνο για την επίδοση των παιδιών τους ➤ ΔΙΕΠΜΕΚ = διατήρηση επικοινωνίας μόνο από πλευράς του εκπαιδευτικού ➤ ΜΑΓΟΔΠΙ = μη αξιοποίηση γονέων στη δημιουργία διαφοροποιημένων πρακτικών ➤ ΔΙΣΥΜΑΘ = διδακτικές συμβουλές στους γονείς ανά περίπτωση μαθητή
<p>13. Εμπόδια και δυσκολίες στην εφαρμογή διαφοροποιημένων πρακτικών</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΠΑΔΙΤΜΕ = παραπομπή δίγλωσσων μαθητών χωρίς διάγνωση στο Τμήμα Ένταξης ➤ ΕΛΚΑΕΙΑ = έλλειψη κατάρτισης εκπαιδευτικών σε θέματα Ειδικής Αγωγής ➤ ΑΡΜΕΜΔΠ = ο αριθμός των μαθητών εμπόδιο για την εφαρμογή διαφοροποιημένων πρακτικών ➤ ΓΟΕΜΔΠΙ = οι γονείς εμπόδιο για την εφαρμογή διαφοροποιημένων πρακτικών
<p>Ε. ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ</p>	
<p>14. Η διάθεση και οι ενέργειες των εκπαιδευτικών για επιμόρφωση και κατάρτιση</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΣΥΕΠΣΕ = συμμετοχή σε επιμορφωτικά σεμινάρια ➤ ΕΛΚΑΙΔΙ = ελλιπής κατάρτιση εκπαιδευτικών ως προς τη διαφοροποίηση της διδασκαλίας ➤ ΚΑΠΡΥΕΚ = η κατάρτιση προσωπική υπόθεση του εκπαιδευτικού ➤ ΚΑΝΕΔΙΔ = κατάρτιση νέων εκπαιδευτικών σε θέματα διαφοροποιημένης διδασκαλίας
<p>15. Προτάσεις για τη βελτίωση των επιμορφωτικών προγραμμάτων</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΕΜΕΠΠΡ = έμφαση επιμορφωτικών προγραμμάτων στην πράξη ➤ ΑΠΑΜΟΘΕ = αποφυγή παρουσίας μόνο του θεωρητικού πλαισίου ➤ ΠΡΔΕΝΑΠ = προτάσεις δράσεων που να ενσωματώνονται στο αναλυτικό πρόγραμμα ➤ ΘΕΣΥΣΧΠΙ = θεματολογία που να αφορά σύγχρονα σχολικά προβλήματα που αντιμετωπίζει ο εκπαιδευτικός
<p>16. Προτάσεις για την αξιοποίηση της διαφοροποιημένης διδασκαλίας</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΜΑΡΜΑΤΑ = μικρότερος αριθμός μαθητών στις τάξεις ➤ ΔΙΣΧΕΔΙ = διαμόρφωση σχολικών εγχειριδίων για την εφαρμογή διαφοροποιημένων πρακτικών

	<ul style="list-style-type: none">➤ ΕΠΕΙΔΕΚ = επάνδρωση σχολείων με εξειδικευμένο ειδικό εκπαιδευτικό προσωπικό➤ ΣΥΝΕΚΨΗ = συνεργασία των εκπαιδευτικών με ψυχολόγους➤ ΑΝΑΝΙΠΡΣ = ανάγκη αναθεώρησης του Α.Π➤ ΕΠΤΕΧΕΞ = επάνδρωση σχολείων με τον κατάλληλο τεχνολογικό εξοπλισμό➤ ΥΠΕΝΔΕΠ = υποχρεωτική ενδοσχολική επιμόρφωση
--	---

ΘΕΜΑΤΙΚΟΙ ΑΞΟΝΕΣ / ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ	ΚΩΔΙΚΟΙ
<p>ΠΡΟΦΙΛ</p>	<p>Φύλο: Γυναίκα Μορφωτικό επίπεδο: Κάτοχος πτυχίου ΑΕΙ Ειδικότητα: Δασκάλα Χρόνια προϋπηρεσίας: 11 Επαγγελματική εμπειρία σε ετερογενείς μαθητικούς πληθυσμούς: 2 χρόνια σε Δημοτικό Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης</p>
<p>Α. ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΕΝΝΟΙΑΣ «ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ»</p>	
<p>1. Η «διαφοροποίηση» στη διδακτική πράξη</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΠΔΙΕΚΑΜ = προσαρμογή της διδακτικής διαδικασίας σύμφωνα με τις εκπαιδευτικές ανάγκες κάθε μαθητή ➤ ΠΑΠΔΥΜΑ = προσαρμογή των απαιτήσεων του εκπαιδευτικού σύμφωνα με τις δυνατότητες κάθε μαθητή
<p>Β. ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΓΙΑ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΣΗ</p>	
<p>2. Η σύσταση του μαθητικού πληθυσμού στη σύγχρονη σχολική τάξη</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΤΑΧΠΟΕΤ = τάξεις χωρίς πολιτισμική ετερογένεια ➤ ΜΕΠΠΟΕΤ = μείωση πολιτισμικής ετερογένειας στις σύγχρονες τάξεις ➤ ΜΣΤΓΕΛΠ = περισσότεροι μαθητές με στοιχειώδεις γνώσεις της ελληνικής γλώσσας παλαιότερα ➤ ΜΚΑΓΕΛΠ = περισσότεροι μαθητές με καμία γνώση της ελληνικής γλώσσας παλαιότερα ➤ ΜΔΙΚΟΕΓ = μαθητές με διαφορετική πολιτισμική καταγωγή ομιλητές της ελληνικής γλώσσας ➤ ΤΑΜΑΜΙΚ = τάξεις μαθητών μικτών ικανοτήτων ➤ ΜΑΕΙΕΚΑ = μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες ➤ ΜΑΣΥΝΦΥ = μαθητές με προβλήματα συναισθηματικής φύσεως
<p>3. Παράγοντες μείωσης της ετερογένειας του μαθητικού πληθυσμού</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΟΙΚΜΕΠΕ = η οικονομική κρίση ως αίτιο μείωσης της πολιτισμικής ετερογένειας των μαθητών ➤ ΕΠΙΜΕΠΑ = επιστροφή μεταναστών στην πατρίδα τους ➤ ΕΛΛΑΧΩΥ = η Ελλάδα δεν αποτελεί πλέον χώρα υποδοχής μεταναστών

<p>4. Παράγοντες διαμόρφωσης της ετερογένειας του μαθητικού πληθυσμού</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΔΙΜΕΚΑΝ = διαφοροποίηση των μαθητών ως προς τις εκπαιδευτικές τους ανάγκες ➤ ΔΙΜΕΝΔΙ = διαφοροποίηση των μαθητών ως προς τα ενδιαφέροντά τους ➤ ΔΙΜΤΡΜΑ = διαφοροποίηση των μαθητών ως προς τον τρόπο μάθησης ➤ ΔΙΜΟΠΠΕ = διαφοροποίηση μαθητών ως προς το οικογενειακό περιβάλλον από το οποίο προέρχονται ➤ ΔΙΜΟΙΚΥ = διαφοροποίηση μαθητών ως προς το οικονομικό τους υπόβαθρο ➤ ΔΙΔΥΕΥΜ = διαφοροποίηση μαθητών ως προς τις δυνατότητες και ευκαιρίες μάθησης που έχουν ➤ ΕΘΠΑΔΙΜ = η εθνικότητα παράγοντας διαφοροποίησης των μαθητών ➤ ΔΙΜΡΥΘΜ = διαφοροποίηση μαθητών ως προς τον ρυθμό μάθησης
<p>5. Μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες / αναπηρίες και συνεκπαίδευση</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΠΑΣΤΠΣΥ = η παράλληλη στήριξη προϋπόθεση για την εφαρμογή της συνεκπαίδευσης ➤ ΣΥΠΚΟΜΑ = η συμβολή της παράλληλης στήριξης στην κοινωνικοποίηση μαθητών με αναπηρίες ➤ ΒΑΠΡΔΣΥ = ο βαθμός αναπηρίας προϋπόθεση για τη δυνατότητα συνεκπαίδευσης ➤ ΣΥΔΕΝΚΟ = η συνεκπαίδευση ως δυνατότητα ένταξης στο ευρύτερο κοινωνικό σύνολο ➤ ΠΑΣΤΟΛΧ = ύπαρξη της παράλληλης στήριξης όλη τη διάρκεια της σχολικής χρονιάς ➤ ΤΜΕΝΠΡΣ = το τμήμα ένταξης προϋπόθεση για την εφαρμογή της συνεκπαίδευσης
<p>6. Η συμβολή του αναλυτικού προγράμματος σπουδών στην αξιοποίηση της μαθητικής ετερογένειας</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΔΥΤΡΑΝΠ = δυνατότητα τροποποίησης του αναλυτικού προγράμματος σπουδών ➤ ΠΑΡΑΑΝΠ = παραγκωνισμός αναλυτικού προγράμματος σπουδών ➤ ΕΛΕΠΕΜΕ = παροχή ελευθερίας επιλογών στους εκπαιδευτικούς ως προς την επιλογή μεθόδων
<p>Γ. ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΣΕ ΕΤΕΡΟΓΕΝΕΙΣ ΤΑΞΕΙΣ</p>	
<p>7. Το προφίλ και ο ρόλος του</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΚΑΠΡΔΙΔ = πολύ καλή

<p>εκπαιδευτικού στις απαιτήσεις της σύγχρονης τάξης</p>	<p>προετοιμασία της διδακτικής διαδικασίας</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ ΕΚΑΝΥΠΙΟ = εκπαιδευτικός με υπομονή και ανοχή ➤ ΕΚΙΚΔΙΤ = εκπαιδευτικός με ικανότητες διαχείρισης της τάξης ➤ ΕΠΑΓΜΑΘ = επίδειξη αγάπης στους μαθητές ➤ ΑΝΕΚΔΙΔ = συνεχής αναστοχασμός εκπαιδευτικού για τη διδακτική διαδικασία ➤ ΑΥΕΚΔΙΕ = συνεχής αυτοαξιολόγηση του εκπαιδευτικού για το διδακτικό του έργο ➤ ΕΞΧΡΝΤΕ = εξοικείωση με τη χρήση νέων τεχνολογιών
<p>8. Μέθοδοι και τεχνικές σε διαφοροποιημένα περιβάλλοντα μάθησης</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΟΜΑΠΛΔΙ = ομαδοσυνεργατικό πλαίσιο διδασκαλίας ➤ ΧΡΠΟΛΥΛ = χρήση πολυτροπικού υλικού ➤ ΑΠΑΙΔΙΔ = αξιοποίηση παιχνιδιού στη διδακτική διαδικασία ➤ ΑΝΜΕΤΔΙ = αναπόφευκτη η εφαρμογή μετωπικής διδασκαλίας ➤ ΕΦΔΙΑΘΠ = εφαρμογή διαθεματικής προσέγγισης
<p>9. Στοχοθεσία σε πλαίσια διαφοροποιημένης διδασκαλίας</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΔΙΕΠΓΣΤ = διαφοροποίηση βαθμού επίτευξης γνωστικών στόχων από τους μαθητές ➤ ΑΠΓΝΣΥΜ = απόκτηση του γνωστικού αντικειμένου από το σύνολο των μαθητών ➤ ΠΡΚΟΙΣΤ = προτεραιότητα κοινωνικοσυναισθηματικών στόχων ➤ ΠΡΕΠΣΤ = προτεραιότητα επικοινωνιακών στόχων ➤ ΣΥΑΝΓΣΤ = συνεχή αναδιαμόρφωση γνωστικών στόχων
<p>10. Μορφές αξιολόγησης των μαθητών</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΔΙΠΡΓΡΛ = διάσταση αξιολόγησης προφορικού και γραπτού λόγου ➤ ΔΙΑΜΑΞΙ = διαμορφωτική αξιολόγηση ➤ ΟΜΤΡΑΞΜ = ομοιογενής τρόπος αξιολόγησης μαθητών ➤ ΔΙΓΕΔΙΤ = διάκριση του γνωστικού επιπέδου της τάξης μέσω διαγνωστικού τεστ ➤ ΠΡΑΜΑΔΥ = προφορική αξιολόγηση μαθητών με μαθησιακές δυσκολίες

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΤΕΛΙΑΞΙ = τελική αξιολόγηση μαθητών
Δ. ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	
11. «Εναλλακτικές τεχνικές» που εφαρμόζονται στη διδακτική διαδικασία	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΟΜΕΡΓΣΠ = ομοιογένεια εκπαιδευτικού υλικού που δίνεται ως εργασία για το σπίτι ➤ ΟΜΠΟΜΑΔ = ομάδες μαθητών με ποικίλες μαθησιακές δυνατότητες ➤ ΠΡΔΙΜΟΡ = προσαρμογή διδακτικής διαδικασίας στον μέσο όρο των μαθητών ➤ ΠΡΒΙΔΙΔ = προβολή video κατά τη διδακτική διαδικασία ➤ ΧΡΗΣΧΕΔ = χρήση σχεδιαγραμμάτων ➤ ΑΞΜΕΠΡΟ = Αξιοποίηση της μεθόδου project ➤ ΥΠΑΜΕΔΙ = υποστήριξη αδύναμων μαθητών μέσω εξατομικευμένης διδασκαλίας ➤ ΧΡΗΒΟΥΛ = χρήση βοηθητικού υλικού για απλοποίηση του διδακτικού αντικειμένου (π.χ. πλαγιότιτλοι, περιλήψεις, ερωτήσεις κ.τ.λ.)
12. Η συμβολή των γονέων στη δημιουργία επιτυχημένων διαφοροποιημένων πρακτικών	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΔΙΕΠΜΕΚ = διατήρηση επικοινωνίας μόνο από πλευράς του εκπαιδευτικού ➤ ΔΠΠΑΠΡΜ = διαρκής παρακολούθηση της προόδου του μαθητή ➤ ΣΕΓΟΑΔΥ = σεβασμός των γονέων στις εκπαιδευτικές ανάγκες και δυνατότητες των παιδιών τους ➤ ΔΙΣΥΜΑΘ = διδακτικές συμβουλές στους γονείς ανά περίπτωση μαθητή ➤ ΜΑΓΟΔΠ = μη αξιοποίηση γονέων στη δημιουργία διαφοροποιημένων πρακτικών ➤ ΕΠΓΟΕΠΙ = επικοινωνία γονέων μόνο για την επίδοση των παιδιών τους
13. Εμπόδια και δυσκολίες στην εφαρμογή διαφοροποιημένων πρακτικών	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΧΡΕΜΔΠΙ = ο χρόνος εμπόδιο για την εφαρμογή διαφοροποιημένων πρακτικών ➤ ΑΡΜΕΜΔΠΙ = ο αριθμός των μαθητών εμπόδιο για την εφαρμογή διαφοροποιημένων πρακτικών ➤ ΥΛΕΜΔΠΙ = η εκτεταμένη ύλη εμπόδιο για την εφαρμογή διαφοροποιημένων πρακτικών
Ε. ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	

<p>14. Η διάθεση και οι ενέργειες των εκπαιδευτικών για επιμόρφωση και κατάρτιση</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΣΥΕΠΙΣΕ = συμμετοχή σε επιμορφωτικά σεμινάρια ➤ ΕΛΚΑΙΔΙ = ελλιπής κατάρτιση εκπαιδευτικών ως προς τη διαφοροποίηση της διδασκαλίας ➤ ΚΑΠΡΥΕΚ = η κατάρτιση προσωπική υπόθεση του εκπαιδευτικού
<p>15. Προτάσεις για τη βελτίωση των επιμορφωτικών προγραμμάτων</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΕΜΕΠΠΡ = έμφαση επιμορφωτικών προγραμμάτων στην πράξη ➤ ΑΠΑΜΟΘΕ = αποφυγή παρουσίασης μόνο του θεωρητικού πλαισίου ➤ ΠΡΔΕΝΑΠ = προτάσεις δράσεων που να ενσωματώνονται στο αναλυτικό πρόγραμμα ➤ ΘΕΣΥΣΧΠ = θεματολογία που να αφορά σύγχρονα σχολικά προβλήματα που αντιμετωπίζει ο εκπαιδευτικός
<p>16. Προτάσεις για την αξιοποίηση της διαφοροποιημένης διδασκαλίας</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΠΑΕΝΕΚΦ = παροχή εναλλακτικών τρόπων έκφρασης στους μαθητές ➤ ΜΑΡΜΑΤΑ = μικρότερος αριθμός μαθητών στις τάξεις ➤ ΑΝΑΝΠΡΣ = ανάγκη αναθεώρησης του Α.Π

ΘΕΜΑΤΙΚΟΙ ΑΞΟΝΕΣ / ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ	ΚΩΔΙΚΟΙ
<p>ΠΡΟΦΙΛ</p>	<p>Φύλο: Γυναίκα Μορφωτικό επίπεδο: Κάτοχος πτυχίου ΑΕΙ Ειδικότητα: Δασκάλα Χρόνια προϋπηρεσίας: 12 Επαγγελματική εμπειρία σε ετερογενείς μαθητικούς πληθυσμούς: 1 χρόνο σε Δημοτικό Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης</p>
<p>Α. ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΕΝΝΟΙΑΣ «ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ»</p>	
<p>1. Η «διαφοροποίηση» στη διδακτική πράξη</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΔΙΑΔΙΥΛ = διαφοροποίηση διδακτικού υλικού ➤ ΔΙΑΔΙΜΕ = διαφοροποίηση διδακτικών μεθόδων ➤ ΔΙΑΔΠΡ = διαφοροποίηση διδακτικών προσεγγίσεων ➤ ΠΔΙΕΚΑΜ = προσαρμογή της διδακτικής διαδικασίας σύμφωνα με τις εκπαιδευτικές ανάγκες κάθε μαθητή
<p>Β. ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΓΙΑ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΣΗ</p>	
<p>2. Η σύσταση του μαθητικού πληθυσμού στη σύγχρονη σχολική τάξη</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΤΑΜΑΜΙΚ = τάξεις μαθητών μικτών ικανοτήτων ➤ ΜΑΕΙΕΚΑ = μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες ➤ ΜΑΣΥΝΦΥ = μαθητές με προβλήματα συναισθηματικής φύσεως ➤ ΑΥΞΠΟΕΤ = αύξηση πολιτισμικής ετερογένειας
<p>3. Παράγοντες αύξησης της ετερογένειας του μαθητικού πληθυσμού</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΜΕΙΜΟΙΚ = μεγαλύτερη εισροή μεταναστών λόγω της οικονομικής κρίσης ➤ ΜΕΙΜΠΟΛ = μεγαλύτερη εισροή μεταναστών λόγω πολέμων
<p>4. Παράγοντες διαμόρφωσης της ετερογένειας του μαθητικού πληθυσμού</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΔΙΜΕΚΑΝ = διαφοροποίηση των μαθητών ως προς τις εκπαιδευτικές τους ανάγκες ➤ ΔΙΜΧΑΡΑ = διαφοροποίηση των μαθητών ως προς των χαρακτήρα τους ➤ ΔΙΜΜΑΧΑ = διαφοροποίηση των μαθητών ως προς τα μαθησιακά τους χαρακτηριστικά ➤ ΔΙΜΚΟΙΕ = διαφοροποίηση των μαθητών ως προς τα κοινωνικά ερεθίσματα ➤ ΔΙΜΟΠΠΕ = διαφοροποίηση μαθητών ως προς το οικογενειακό περιβάλλον από το οποίο προέρχονται ➤ ΕΘΠΑΔΙΜ = η εθνικότητα

	<p>παράγοντας διαφοροποίησης των μαθητών</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ ΜΔΠΑΔΙΜ = οι μαθησιακές δυσκολίες παράγοντας διαφοροποίησης των μαθητών ➤ ΕΝΕΙΑΝΓ = ένταξη παιδιών με ειδικές ανάγκες στο γενικό σχολείο
<p>5. Μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες / αναπηρίες και συνεκπαίδευση</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΠΑΣΤΠΣΥ = η παράλληλη στήριξη προϋπόθεση για την εφαρμογή της συνεκπαίδευσης ➤ ΣΥΠΚΟΜΑ = η συμβολή της παράλληλης στήριξης στην κοινωνικοποίηση μαθητών με αναπηρίες ➤ ΒΑΠΡΔΣΥ = ο βαθμός αναπηρίας προϋπόθεση για τη δυνατότητα συνεκπαίδευσης ➤ ΣΥΔΕΝΚΟ = η συνεκπαίδευση ως δυνατότητα ένταξης στο ευρύτερο κοινωνικό σύνολο ➤ ΤΜΕΝΠΡΣ = το τμήμα ένταξης προϋπόθεση για την εφαρμογή της συνεκπαίδευσης ➤ ΠΡΕΙΔΣΧ = προτιμότερο το ειδικό σχολείο για κάποιες περιπτώσεις μαθητών
<p>6. Η συμβολή του αναλυτικού προγράμματος σπουδών στην αξιοποίηση της μαθητικής ετερογένειας</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΜΠΑΔΑΔΕ= μη παροχή δυνατοτήτων για την ανάπτυξη δεξιοτήτων αυτών των ομάδων των μαθητών ➤ ΜΠΑΔΑΞΙ= μη παροχή δυνατοτήτων για την αξιολόγηση αυτών των μαθητών ➤ ΠΑΡΑΑΝΠ = παραγκωνισμός αναλυτικού προγράμματος σπουδών ➤ ΜΔΙΓΝΣΤ = μη διαφοροποίηση γνωστικών στόχων
Γ. ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΣΕ ΕΤΕΡΟΓΕΝΕΙΣ ΤΑΞΕΙΣ	
<p>7. Το προφίλ και ο ρόλος του εκπαιδευτικού στις απαιτήσεις της σύγχρονης τάξης</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΠΡΕΝΔΜΑ = πρόκληση του ενδιαφέροντος των μαθητών ➤ ΕΚΕΦΕΔΙ = εκπαιδευτικός με συνεχή εφευρετικότητα διδακτικών μεθόδων και τεχνικών ➤ ΑΝΕΚΔΙΔ = συνεχής αναστοχασμός εκπαιδευτικού για τη διδακτική διαδικασία ➤ ΔΗΕΥΠΕΜ = δημιουργία ευχάριστου περιβάλλοντος μάθησης ➤ ΕΠΑΓΜΑΘ = επίδειξη αγάπης στους μαθητές ➤ ΕΚΑΥΤΥΠ = εκπαιδευτικός με αυξημένα τυπικά προσόντα ➤ ΚΑΠΡΔΙΔ = πολύ καλή προετοιμασία της διδακτικής

	<p>διαδικασίας</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ ΕΚΑΝΥΠΟ = εκπαιδευτικός με υπομονή και ανοχή ➤ ΕΚΙΚΔΙΤ = εκπαιδευτικός με ικανότητες διαχείρισης της τάξης
8. Μέθοδοι και τεχνικές σε διαφοροποιημένα περιβάλλοντα μάθησης	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΟΜΑΠΛΔΙ = ομαδοσυνεργατικό πλαίσιο διδασκαλίας ➤ ΑΠΑΙΔΙΔ = αξιοποίηση παιχνιδιού στη διδακτική διαδικασία ➤ ΑΝΜΕΤΔΙ = αναπόφευκτη η εφαρμογή μετωπικής διδασκαλίας
9. Στοχοθεσία σε πλαίσια διαφοροποιημένης διδασκαλίας	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΔΙΕΠΣΤ = διαφοροποίηση βαθμού επίτευξης γνωστικών στόχων από τους μαθητές ➤ ΑΠΓΝΣΥΜ = απόκτηση του γνωστικού αντικειμένου από το σύνολο των μαθητών ➤ ΠΡΚΟΙΣΤ = προτεραιότητα κοινωνικοσυναισθηματικών στόχων ➤ ΠΡΕΠΣΤ = προτεραιότητα επικοινωνιακών στόχων ➤ ΣΥΑΝΓΣΤ = συνεχή αναδιαμόρφωση γνωστικών στόχων
10. Μορφές αξιολόγησης των μαθητών	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΔΙΠΡΓΡΑ = διάσταση αξιολόγησης προφορικού και γραπτού λόγου ➤ ΟΜΤΡΑΞΜ = ομοιογενής τρόπος αξιολόγησης μαθητών ➤ ΔΙΓΕΔΙΤ = διάκριση του γνωστικού επιπέδου της τάξης μέσω διαγνωστικού τεστ ➤ ΓΡΑΞΔΙΔ = γραπτή αξιολόγηση με ασκήσεις διαβαθμισμένης δυσκολίας
Δ. ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	
11. «Εναλλακτικές τεχνικές» που εφαρμόζονται στη διδακτική διαδικασία	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΟΜΕΡΓΣΠ = ομοιογένεια εκπαιδευτικού υλικού που δίνεται ως εργασία για το σπίτι ➤ ΟΜΠΟΜΑΔ = ομάδες μαθητών με ποικίλες μαθησιακές δυνατότητες ➤ ΑΞΜΕΠΡΟ = Αξιοποίηση της μεθόδου project ➤ ΥΠΑΜΕΔΙ = υποστήριξη αδύναμων μαθητών μέσω εξατομικευμένης διδασκαλίας ➤ ΝΟΜΑΝΑΝ = νοερή ομαδοποίηση των μαθητών από τον εκπαιδευτικό ανάλογα με τις εκπαιδευτικές τους ανάγκες ➤ ΗΜΕΡΕΚΠ = ημερολόγιο εκπαιδευτικού ➤ ΣΥΓΟΜΑΔ = συνεντεύξεις με γονείς και μαθητές για τη διερεύνηση των εκπαιδευτικών τους αναγκών

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΕΝΕΝΔΙΠ = ένταξη ενδιαφερόντων των μαθητών στη διδακτική πράξη
12. Η συμβολή των γονέων στη δημιουργία επιτυχημένων διαφοροποιημένων πρακτικών	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΣΕΠΕΚΓΟ = συχνή επικοινωνία εκπαιδευτικού με τους γονείς ➤ ΜΑΓΟΔΠ = μη αξιοποίηση γονέων στη δημιουργία διαφοροποιημένων πρακτικών ➤ ΔΠΑΠΡΜ = διαρκής παρακολούθηση της προόδου του μαθητή ➤ ΔΙΣΥΜΑΘ = διδακτικές συμβουλές στους γονείς ανά περίπτωση μαθητή
13. Εμπόδια και δυσκολίες στην εφαρμογή διαφοροποιημένων πρακτικών	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΧΡΕΜΔΠ = ο χρόνος εμπόδιο για την εφαρμογή διαφοροποιημένων πρακτικών ➤ ΑΡΜΕΜΔΠ = ο αριθμός των μαθητών εμπόδιο για την εφαρμογή διαφοροποιημένων πρακτικών ➤ ΧΡΠΡΕΚΠ = χρονοβόρα προετοιμασία του εκπαιδευτικού για την εφαρμογή διαφοροποιημένων πρακτικών ➤ ΥΛΕΜΔΠ = η εκτεταμένη ύλη εμπόδιο για την εφαρμογή διαφοροποιημένων πρακτικών
Ε. ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	
14. Η διάθεση και οι ενέργειες των εκπαιδευτικών για επιμόρφωση και κατάρτιση	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΣΥΕΠΣΕ = συμμετοχή σε επιμορφωτικά σεμινάρια ➤ ΚΑΠΡΥΕΚ = η κατάρτιση προσωπική υπόθεση του εκπαιδευτικού
15. Προτάσεις για τη βελτίωση των επιμορφωτικών προγραμμάτων	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΕΜΕΠΠΡ = έμφαση επιμορφωτικών προγραμμάτων στην πράξη ➤ ΑΠΑΜΟΘΕ = αποφυγή παρουσίασης μόνο του θεωρητικού πλαισίου ➤ ΠΡΔΕΝΑΠ = προτάσεις δράσεων που να ενσωματώνονται στο αναλυτικό πρόγραμμα ➤ ΘΕΣΥΣΧΠ = θεματολογία που να αφορά σύγχρονα σχολικά προβλήματα που αντιμετωπίζει ο εκπαιδευτικός
16. Προτάσεις για την αξιοποίηση της διαφοροποιημένης διδασκαλίας	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΕΦΔΙΧΣΤ = εφαρμογή διαφοροποιημένης διδασκαλίας χωρίς τον στιγματισμό μαθητών ➤ ΜΑΡΜΑΤΑ = μικρότερος αριθμός μαθητών στις τάξεις ➤ ΑΝΑΝΠΡΣ = ανάγκη αναθεώρησης του Α.Π

ΘΕΜΑΤΙΚΟΙ ΑΞΟΝΕΣ / ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ	ΚΩΔΙΚΟΙ
<p>ΠΡΟΦΙΛ</p>	<p>Φύλο: Γυναίκα Μορφωτικό επίπεδο: Κάτοχος πτυχίου ΑΕΙ Ειδικότητα: Ειδικής Αγωγής Χρόνια προϋπηρεσίας: 6 Επαγγελματική εμπειρία σε ετερογενείς μαθητικούς πληθυσμούς: 1 χρόνο σε Δημοτικό Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης</p>
<p>Α. ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΕΝΝΟΙΑΣ «ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ»</p>	
<p>1. Η «διαφοροποίηση» στη διδακτική πράξη</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΔΙΑΔΙΥΛ = διαφοροποίηση διδακτικού υλικού ➤ ΔΙΑΔΙΜΕ = διαφοροποίηση διδακτικών μεθόδων ➤ ΔΙΑΔΠΡ = διαφοροποίηση διδακτικών προσεγγίσεων ➤ ΠΔΙΕΚΑΜ = προσαρμογή της διδακτικής διαδικασίας σύμφωνα με τις εκπαιδευτικές ανάγκες κάθε μαθητή ➤ ΠΑΠΔΥΜΑ = προσαρμογή των απαιτήσεων του εκπαιδευτικού σύμφωνα με τις δυνατότητες κάθε μαθητή ➤ ΔΙΕΡΓΣΠ = διαφοροποίηση εκπαιδευτικού υλικού που δίνεται ως εργασία για το σπίτι ➤ ΔΙΑΞΜΑΘ = διαφοροποίηση στον τρόπο αξιολόγησης των μαθητών ➤ ΔΙΧΡΜΑΘ = διαφοροποίηση του χρόνου που αφιερώνει ο εκπαιδευτικός σε κάθε μαθητή
<p>Β. ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΓΙΑ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΣΗ</p>	
<p>2. Η σύσταση του μαθητικού πληθυσμού στη σύγχρονη σχολική τάξη</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΤΑΧΠΟΕΤ = τάξεις χωρίς πολιτισμική ετερογένεια ➤ ΜΕΙΠΟΕΤ = μείωση πολιτισμικής ετερογένειας στις σύγχρονες τάξεις ➤ ΜΣΤΓΕΛΠ = περισσότεροι μαθητές με στοιχειώδεις γνώσεις της ελληνικής γλώσσας παλαιότερα ➤ ΜΚΑΓΕΛΠ = περισσότεροι μαθητές με καμία γνώση της ελληνικής

	<p>γλώσσας παλαιότερα</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ ΜΔΙΚΟΕΓ = μαθητές με διαφορετική πολιτισμική καταγωγή ομιλητές της ελληνικής γλώσσας ➤ ΤΑΜΑΜΙΚ = τάξεις μαθητών μικτών ικανοτήτων ➤ ΜΑΕΙΕΚΑ = μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες ➤ ΜΑΣΥΝΦΥ = μαθητές με προβλήματα συναισθηματικής φύσεως
<p>3. Παράγοντες μείωσης της ετερογένειας του μαθητικού πληθυσμού</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΟΙΚΜΕΠΕ = η οικονομική κρίση ως αίτιο μείωσης της πολιτισμικής ετερογένειας των μαθητών ➤ ΕΠΙΜΕΠΑ = επιστροφή μεταναστών στην πατρίδα τους ➤ ΕΛΔΑΧΩΥ = η Ελλάδα δεν αποτελεί πλέον χώρα υποδοχής μεταναστών
<p>4. Παράγοντες διαμόρφωσης της ετερογένειας του μαθητικού πληθυσμού</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΔΙΜΕΚΑΝ = διαφοροποίηση των μαθητών ως προς τις εκπαιδευτικές τους ανάγκες ➤ ΔΙΜΜΑΧΑ = διαφοροποίηση των μαθητών ως προς τα μαθησιακά τους χαρακτηριστικά ➤ ΔΙΜΕΝΔΙ = διαφοροποίηση των μαθητών ως προς τα ενδιαφέροντά τους ➤ ΔΙΜΧΑΡΑ = διαφοροποίηση των μαθητών ως προς τον χαρακτήρα τους ➤ ΔΙΜΤΡΜΑ = διαφοροποίηση των μαθητών ως προς τον τρόπο μάθησης ➤ ΔΙΜΓΝΕΠ = διαφοροποίηση των μαθητών ως προς το γνωστικό τους επίπεδο ➤ ΔΙΜΚΟΙΕ = διαφοροποίηση των μαθητών ως προς τα κοινωνικά ερεθίσματα ➤ ΔΙΜΟΙΠΕ = διαφοροποίηση μαθητών ως προς το οικογενειακό περιβάλλον από το οποίο προέρχονται ➤ ΔΙΜΟΙΚΥ = διαφοροποίηση μαθητών ως προς το οικονομικό τους υπόβαθρο ➤ ΔΙΔΥΕΥΜ = διαφοροποίηση

	<p>μαθητών ως προς τις δυνατότητες και ευκαιρίες μάθησης που έχουν</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ ΕΘΠΑΔΙΜ = η εθνικότητα παράγοντας διαφοροποίησης των μαθητών ➤ ΜΔΠΑΔΙΜ = οι μαθησιακές δυσκολίες παράγοντας διαφοροποίησης των μαθητών ➤ ΔΙΜΡΥΘΜ = διαφοροποίηση μαθητών ως προς τον ρυθμό μάθησης ➤ ΔΙΜΚΙΜΑ = διαφοροποίηση των μαθητών ως προς τα κίνητρα μάθησης ➤ ΕΝΕΙΑΝΓ = ένταξη παιδιών με ειδικές ανάγκες στο γενικό σχολείο
<p>5. Μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες / αναπηρίες και συνεκπαίδευση</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΠΑΣΤΠΣΥ = η παράλληλη στήριξη προϋπόθεση για την εφαρμογή της συνεκπαίδευσης ➤ ΣΥΠΚΟΜΑ = η συμβολή της παράλληλης στήριξης στην κοινωνικοποίηση μαθητών με αναπηρίες ➤ ΒΑΠΡΔΣΥ = ο βαθμός αναπηρίας προϋπόθεση για τη δυνατότητα συνεκπαίδευσης ➤ ΣΥΔΕΝΚΟ = η συνεκπαίδευση ως δυνατότητα ένταξης στο ευρύτερο κοινωνικό σύνολο ➤ ΠΑΣΤΟΛΧ = ύπαρξη της παράλληλης στήριξης όλη τη διάρκεια της σχολικής χρονιάς ➤ ΒΟΑΝΡΟΛ = βοηθητική η ανάθεση ρόλων για μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες ➤ ΒΟΜΕΙΑΝ = βοηθητική η ομαδοσυνεργατική μέθοδος διδασκαλίας για την εκπαίδευση μαθητών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες ➤ ΤΜΕΝΠΙΡΣ = το τμήμα ένταξης προϋπόθεση για την εφαρμογή της συνεκπαίδευσης ➤ ΠΡΕΙΔΣΧ = προτιμότερο το ειδικό σχολείο για κάποιες περιπτώσεις μαθητών
<p>6. Η συμβολή του αναλυτικού</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΔΥΤΡΑΝΠΙ = δυνατότητα

<p>προγράμματος σπουδών στην αξιοποίηση της μαθητικής ετερογένειας</p>	<p>τροποποίησης του αναλυτικού προγράμματος σπουδών</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ ΠΑΡΑΑΝΠ = παραγκωνισμός αναλυτικού προγράμματος σπουδών ➤ ΜΠΑΔΑΔΕ= μη παροχή δυνατοτήτων για την ανάπτυξη δεξιοτήτων αυτών των ομάδων των μαθητών ➤ ΜΠΑΔΑΞΙ= μη παροχή δυνατοτήτων για την αξιολόγηση αυτών των μαθητών ➤ ΜΔΙΓΝΣΤ = μη διαφοροποίηση γνωστικών στόχων ➤ ΜΠΕΚΥΛΔ = μη παροχή ειδικού εκπαιδευτικού υλικού για δίγλωσσους μαθητές ➤ ΑΝΠΡΕΙΑ = αναλυτικά προγράμματα ειδικής αγωγής που δεν εντάσσονται στο γενικό σχολείο
<p>Γ. ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΣΕ ΕΤΕΡΟΓΕΝΕΙΣ ΤΑΞΕΙΣ</p>	
<p>7. Το προφίλ και ο ρόλος του εκπαιδευτικού στις απαιτήσεις της σύγχρονης τάξης</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΠΡΕΝΔΜΑ = πρόκληση του ενδιαφέροντος των μαθητών ➤ ΕΚΑΝΕΠΡ = εκπαιδευτικός ανοιχτός σε νέες προσεγγίσεις ➤ ΕΚΕΦΕΔΙ = εκπαιδευτικός με συνεχή εφευρετικότητα διδακτικών μεθόδων και τεχνικών ➤ ΑΝΕΚΔΙΔ = συνεχής αναστοχασμός εκπαιδευτικού για τη διδακτική διαδικασία ➤ ΑΥΕΚΔΙΕ = συνεχής αυτοαξιολόγηση του εκπαιδευτικού για το διδακτικό του έργο ➤ ΔΗΕΥΠΙΕΜ = δημιουργία ευχάριστου περιβάλλοντος μάθησης ➤ ΕΠΑΓΜΑΘ = επίδειξη αγάπης στους μαθητές ➤ ΕΚΑΥΤΥΠ = εκπαιδευτικός με αυξημένα τυπικά προσόντα ➤ ΚΑΠΡΔΙΔ = πολύ καλή προετοιμασία της διδακτικής διαδικασίας ➤ ΕΚΑΝΥΠΟ = εκπαιδευτικός με υπομονή και ανοχή ➤ ΕΚΙΚΔΙΤ = εκπαιδευτικός με ικανότητες διαχείρισης της τάξης

<p>8. Μέθοδοι και τεχνικές σε διαφοροποιημένα περιβάλλοντα μάθησης</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΟΜΑΠΛΔΙ = ομαδοσυνεργατικό πλαίσιο διδασκαλίας ➤ ΧΡΠΟΛΥΛ = χρήση πολυτροπικού υλικού ➤ ΑΠΑΙΔΙΔ = αξιοποίηση παιχνιδιού στη διδακτική διαδικασία ➤ ΕΠΜΕΜΑΘ = επιλογή διδακτικών μεθόδων με βάση το μαθητικό κοινό και τις ανάγκες του
<p>9. Στοχοθεσία σε πλαίσια διαφοροποιημένης διδασκαλίας</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΔΙΕΠΓΣΤ = διαφοροποίηση βαθμού επίτευξης γνωστικών στόχων από τους μαθητές ➤ ΑΠΓΝΣΥΜ = απόκτηση του γνωστικού αντικειμένου από το σύνολο των μαθητών ➤ ΠΡΚΟΙΣΤ = προτεραιότητα κοινωνικοσυναισθηματικών στόχων ➤ ΠΡΕΠΙΣΤ = προτεραιότητα επικοινωνιακών στόχων ➤ ΣΥΑΝΓΣΤ = συνεχή αναδιαμόρφωση γνωστικών στόχων
<p>10. Μορφές αξιολόγησης των μαθητών</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΔΙΠΡΓΡΛ = διάσταση αξιολόγησης προφορικού και γραπτού λόγου ➤ ΚΠΡΕΞΜΑ = καθημερινή προφορική εξέταση του συνόλου των μαθητών ➤ ΟΜΤΡΑΞΜ = ομοιογενής τρόπος αξιολόγησης μαθητών ➤ ΔΙΓΕΔΙΤ = διάκριση του γνωστικού επιπέδου της τάξης μέσω διαγνωστικού τεστ ➤ ΠΡΑΜΑΔΥ = προφορική αξιολόγηση μαθητών με μαθησιακές δυσκολίες ➤ ΔΙΑΞΙΠΡ = διαφορετικό πλαίσιο ➤ ΥΠΑΜΑΞΙ = υποστήριξη αδύναμων μαθητών κατά τη διαδικασία αξιολόγησης ➤ ΔΙΑΞΔΙΜ = διαφοροποιημένο πλαίσιο αξιολόγησης για τους δίγλωσσους μαθητές ➤ ΓΡΑΞΔΙΔ = γραπτή αξιολόγηση με ασκήσεις διαβαθμισμένης δυσκολίας ➤ ΑΞΙΚΥΠΡ = αξιολόγηση κυρίως της προσπάθειας που καταβάλλει ο μαθητής
<p>Δ. ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ</p>	

<p>11. «Εναλλακτικές τεχνικές» που εφαρμόζονται στη διδακτική διαδικασία</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΟΜΠΟΜΑΔ = ομάδες μαθητών με ποικίλες μαθησιακές δυνατότητες ➤ ΧΡΗΣΧΕΔ = χρήση σχεδιαγραμμάτων ➤ ΔΙΕΡΔΥΜ = διαφοροποίηση εργασιών με βάση τις δυνατότητες κάθε μαθητή ➤ ΕΥΠΛΑΔΙ = ευέλικτο πλάνο διδασκαλίας ➤ ΧΡΗΒΟΥΛ = χρήση βοηθητικού υλικού για απλοποίηση του διδακτικού αντικειμένου (π.χ. πλαγιότιτλοι, περιλήψεις, ερωτήσεις κ.τ.λ.) ➤ ΗΜΕΡΕΚΠ = ημερολόγιο εκπαιδευτικού ➤ ΣΥΓΟΜΑΔ = συνεντεύξεις με γονείς και μαθητές για τη διερεύνηση των εκπαιδευτικών τους αναγκών ➤ ΕΝΕΝΔΙΠ = ένταξη ενδιαφερόντων των μαθητών στη διδακτική πράξη ➤ ΟΠΤΙΔΙΔ = οπτικοποίηση της διδακτικής διαδικασίας
<p>12. Η συμβολή των γονέων στη δημιουργία επιτυχημένων διαφοροποιημένων πρακτικών</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΕΠΓΟΕΠΙ = επικοινωνία γονέων μόνο για την επίδοση των παιδιών τους ➤ ΕΠΓΕΙΑΝ = συχνότερη η επικοινωνία γονέων παιδιών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες ➤ ΔΙΕΠΜΕΚ = διατήρηση επικοινωνίας μόνο από πλευράς του εκπαιδευτικού ➤ ΑΞΓΟΒΟΗ = αξιοποίηση των γονέων ως βοηθών των τάξεων ➤ ΔΙΠΑΠΡΜ = διαρκής παρακολούθηση της προόδου του μαθητή ➤ ΔΙΣΥΜΑΘ = διδακτικές συμβουλές στους γονείς ανά περίπτωση μαθητή
<p>13. Εμπόδια και δυσκολίες στην εφαρμογή διαφοροποιημένων πρακτικών</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΧΡΕΜΔΠΙ = ο χρόνος εμπόδιο για την εφαρμογή διαφοροποιημένων πρακτικών ➤ ΑΡΜΕΜΔΠ = ο αριθμός των μαθητών εμπόδιο για την εφαρμογή διαφοροποιημένων πρακτικών ➤ ΕΛΥΛΥΠΟ = ελλιπής υλικοτεχνική υποδομή

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΧΡΠΡΕΚΠ = χρονοβόρα προετοιμασία του εκπαιδευτικού για την εφαρμογή διαφοροποιημένων πρακτικών ➤ ΥΛΕΜΔΠΠ = η εκτεταμένη ύλη εμπόδιο για την εφαρμογή διαφοροποιημένων πρακτικών ➤ ΓΟΕΜΔΠΠ = οι γονείς εμπόδιο για την εφαρμογή διαφοροποιημένων πρακτικών ➤ ΕΛΚΑΕΙΑ = έλλειψη κατάρτισης εκπαιδευτικών σε θέματα Ειδικής Αγωγής ➤ ΕΛΓΝΔΙΑ = έλλειψη γνώσης εφαρμογής διαφοροποιημένων διδακτικών πρακτικών
Ε. ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	
14. Η διάθεση και οι ενέργειες των εκπαιδευτικών για επιμόρφωση και κατάρτιση	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΣΥΕΠΣΕ = συμμετοχή σε επιμορφωτικά σεμινάρια ➤ ΕΛΚΑΙΔΙ = ελλιπής κατάρτιση εκπαιδευτικών ως προς τη διαφοροποίηση της διδασκαλίας ➤ ΚΑΠΡΥΕΚ = η κατάρτιση προσωπική υπόθεση του εκπαιδευτικού ➤ ΚΑΝΕΔΙΔ = κατάρτιση νέων εκπαιδευτικών σε θέματα διαφοροποιημένης διδασκαλίας
15. Προτάσεις για τη βελτίωση των επιμορφωτικών προγραμμάτων	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΕΜΕΠΠΡ = έμφαση επιμορφωτικών προγραμμάτων στην πράξη ➤ ΑΠΑΜΟΘΕ = αποφυγή παρουσίασης μόνο του θεωρητικού πλαισίου ➤ ΠΡΔΕΝΑΠ = προτάσεις δράσεων που να ενσωματώνονται στο αναλυτικό πρόγραμμα ➤ ΘΕΣΥΣΧΠ = θεματολογία που να αφορά σύγχρονα σχολικά προβλήματα που αντιμετωπίζει ο εκπαιδευτικός

16. Προτάσεις για την αξιοποίηση της διαφοροποιημένης διδασκαλίας	<ul style="list-style-type: none">➤ ΜΑΡΜΑΤΑ = μικρότερος αριθμός μαθητών στις τάξεις➤ ΔΙΣΧΕΔΙ = διαμόρφωση σχολικών εγχειριδίων για την εφαρμογή διαφοροποιημένων πρακτικών➤ ΑΝΑΝΠΡΣ = ανάγκη αναθεώρησης του Α.Π➤ ΕΠΤΕΧΕΞ = επάνδρωση σχολείων με τον κατάλληλο τεχνολογικό εξοπλισμό
--	---